

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

65 metai

2022 m. rugsėjo 9 d.

Turinys

EUROPOS PARLAMENTAS

2021–2022 M. SESIJA

2022 m. kovo 8–11 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Europos Parlamentas

2022 m. kovo 8 d., antradienis

2022/C 347/01 2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl mažėjančios pilietinės visuomenės erdvės Europoje (2021/2103(INI)) 2

2022/C 347/02 2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kultūros, švietimo, žiniasklaidos ir sporto vaidmens kovojant su rasizmu (2021/2057(INI)) 15

2022/C 347/03 2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sanglaudos politikos kaip sveikatos priežiūros skirtumų mažinimo ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo sveikatos srityje stiprinimo priemonės (2021/2100(INI)) 27

2022/C 347/04 2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sanglaudos politikos vaidmens skatinant novatorišką ir pažangią pertvarką ir regionų IRT jungtis (2021/2101(INI)) 37

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

2022/C 347/05 2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811 (BCS-GH811-4), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (D077486/02 – 2021/3057(RSP)) 48

2022/C 347/06	2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų 73496 (DP-Ø73496-4), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (D077485/02 – 2021/3058(RSP))	55
2022/C 347/07	2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją (2020/2268(INI))	61
2022/C 347/08	2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija su pasiūlymais Komisijai dėl pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemų (2021/2026(INL))	97
2022/C 347/09	2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „Piliečių dalyvavimas: teisė pateikti peticijas, teisė kreiptis į Europos ombudsmeną ir Europos piliečių iniciatyva“ (2020/2275(INI))	110
2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis		
2022/C 347/10	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujos ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginės programos po 2020 m. (įskaitant geresnę darbuotojų apsaugą nuo kenksmingų medžiagų, streso darbe ir traumų dėl pasikartojančių judesių) (2021/2165(INI))	122
2022/C 347/11	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „2020 m. metinis pranešimas dėl lyčių aspekto integravimo Europos Parlamente“ (2021/2039(INI))	139
2022/C 347/12	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (2021/2003(INI))	150
2022/C 347/13	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl teisinės valstybės principo ir ES Teisingumo Teismo sprendimo pasekmių (2022/2535(RSP))	168
2022/C 347/14	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos išskaičiuojamojo mokesčio sistemos (2021/2097(INI))	172
2022/C 347/15	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: 2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga“ (2022/2006(INI))	181
2022/C 347/16	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų padėties Meksikoje (2022/2580(RSP))	187
2022/C 347/17	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Mianmaro praėjus metams po perversmo (2022/2581(RSP))	191
2022/C 347/18	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kultūros paveldo naikinimo Kalnų Karabache (2022/2582(RSP))	198
2022/C 347/19	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „2020 m. ES pilietybės ataskaita. Galių piliečiams suteikimas ir jų teisių apsauga“ (2021/2099(INI))	202
2022/C 347/20	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo remiant ekonomikos atgaivinimo strategiją (EP veiksmai, susiję su liepos mėn. Komisijos veiksmų planu ir jo 25 iniciatyvomis PVM, verslo ir individualaus apmokestinimo srityse) (2020/2254(INL))	211

III Parengiamieji aktai

Europos Parlamentas

2022 m. kovo 8 d., antradienis

2022/C 347/21	2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl regionų žemės ūkio ekonominių sąskaitų iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 138/2004 (COM(2021)0054 – C9-0020/2021 – 2021/0031(COD))	223
2022/C 347/22	2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Ispanijos paraišką „EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive“ (COM(2022)0020 – C9-0015/2022 – 2022/0010(BUD))	224
2022/C 347/23	2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo (EGF/2022/000 TA 2022 – Komisijos iniciatyva teikiama techninė pagalba) (COM(2022)0025 – C9-0025/2022 – 2022/0015(BUD))	228

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

2022/C 347/24	2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/118/EB ir Direktyva (ES) 2020/262 (nauja redakcija) dėl neapmokestinamų prekių parduotuvių, esančių Lamanšo sąsiaurio tunelio Prancūzijos terminale (COM(2021)0817 – C9-0016/2022 – 2021/0418(CNS))	231
2022/C 347/25	2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB nuostatos dėl pridėtinės vertės mokesčio tarifų (14754/2021 – C9-0456/2021 – 2018/0005(CNS))	232

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

2022/C 347/26	P9_TA(2022)0067 Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2030 m. ***I 2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. (COM(2020)0652 – C9-0329/2020 – 2020/0300(COD)) P9_TC1-COD(2020)0300 Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. kovo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2022/... dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m.	233
2022/C 347/27	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Specialiojo COVID-19 pandemijos metu įgytos patirties ir rekomendacijų ateičiai komiteto sudarymo, įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų trukmės (2022/2584(RSO))	234
2022/C 347/28	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento sprendimas dėl specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais (INGE 2) sudarymo ir įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų trukmės nustatymo (2022/2585(RSO))	238
2022/C 347/29	2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento sprendimas dėl tyrimo komiteto programos „Pegasus“ ir lygiavertė šnipinėjimo programų naudojimui tirti sudarymo ir tyrimo dalyko, komiteto įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų trukmės apibrėžimo (2022/2586(RSO))	241
2022/C 347/30	2022 m. kovo 10 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020 (COM(2020)0798 – C9-0400/2020 – 2020/0353(COD))	245

Simbolių paaiškinimai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra: trečiasis svarstymas

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Parlamento pakeitimai

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu ■ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

EUROPOS PARLAMENTAS

2021–2022 M. SESIJA

2022 m. kovo 8–11 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

2022 m. kovo 8 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2022)0056

Mažėjanti pilietinės visuomenės erdvė Europoje

2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl mažėjančios pilietinės visuomenės erdvės Europoje (2021/2103(INI))

(2022/C 347/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis) ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija),
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją (EŽTK),
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014 ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (Sąlygų reglamentas) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 20 d. Komisijos komunikatą „2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2021)0700),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos gaires dėl ES taisyklių dėl padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi apibrėžimo ir prevencijos įgyvendinimo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio mėn. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto grupės dėl pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų ataskaitą „2018–2019 m. nacionaliniai pokyčiai iš pilietinės visuomenės perspektyvos“,
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 17 d. ES pagrindinių teisių agentūros (FRA) ataskaitą „Sunkumai, su kuriais susiduria pilietinės visuomenės organizacijos, vykdančios veiklą žmogaus teisių srityje ES“, šios agentūros 2020 m. paskelbtus biuletenius dėl COVID-19 pandemijos poveikio pagrindinėms teisėms Europos Sąjungoje ir kitas ataskaitas, duomenis ir priemones, ypač į Europos Sąjungos pagrindinių teisių informacinę sistemą (EFRIS),

⁽¹⁾ OL L 156, 2021 5 5, p. 1.

⁽²⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

⁽³⁾ OL C 323, 2020 10 1, p. 1.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 22 d. FRA ataskaitą „Pilietinės erdvės apsauga ES“,
- atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 1 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) ir Venecijos komisijos bendras gaires dėl asociacijų laisvės,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 11 d. Europos Tarybos ataskaitą „Mažėjanti pilietinės visuomenės veiklos erdvė: poveikis jaunimui ir jaunimo organizacijoms“ (angl. Shrinking space for civil society: the impact on young people and their organisations),
- atsižvelgdamas į 2019 m. liepos 8 d. ESBO ODIHR ir Venecijos komisijos gaires dėl teisės laisvai rinktis į taikius susibūrimus,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Jungtinių Tautų (JT) rekomendacijas dėl pilietinės erdvės apsaugos ir skatinimo,
- atsižvelgdamas į 1998 m. gruodžio 9 d. JT Deklaraciją dėl asmenų, grupių ir visuomenės organų teisės ir atsakomybės remti ir ginti visuotinai pripažintas žmogaus teises ir pagrindines laisves,
- atsižvelgdamas į 2011 m. rugsėjo 12 d. JT Žmogaus teisių komiteto bendrąją pastabą Nr. 34 dėl 19 straipsnio „Įsitikinimų ir saviraiškos laisvės“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 17 d. JT Žmogaus teisių komiteto bendrąją pastabą Nr. 37 dėl 21 straipsnio „Teisė rengti taikius susirinkimus“,
- atsižvelgdamas į 1998 m. birželio 25 d. Europos ekonomikos komisijos Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija) ir 2021 m. spalio 21 d. Sprendimą VII/9 dėl greitojo reagavimo mechanizmo sprendžiant su Orhuso konvencijos 3 straipsnio 8 dalimi susijusius atvejus,
- atsižvelgdamas į JT rezoliucijas Nr. 2250 (2015), 2419 (2018) ir 2535 (2020) dėl jaunimo, taikos ir saugumo,
- atsižvelgdamas į 1998 m. JT deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į 2007 m. spalio 10 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms dėl nevyriausybinėse organizacijose Europoje teisinio statuso,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 16 d. Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro pareiškimą „Ginkime LGBTI gynėjus“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 20 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) nuomonę „Atspari demokratija pasitelkiant tvirtą ir įvairialypę pilietinę visuomenę“,
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 19 d. EESRK nuomonę „Pilietinės visuomenės organizacijų finansavimas ES lėšomis“,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos platformos žurnalistikos apsaugai ir žurnalistų saugumui skatinti organizacijų partnerių 2020 m. metinę ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 2 d. Komisijos komunikatą „Pagrindinių teisių chartijos taikymo ES stiprinimo strategija“ (COM(2020)0711),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą dėl Europos demokratijos veiksmų plano (COM(2020)0790),

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. savo rezoliuciją dėl mažėjančios pilietinės visuomenės erdvės problemos sprendimo besivystančiose šalyse ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 19 d. savo rezoliuciją dėl poreikio parengti Europos vertybių priemonę siekiant remti pilietinės visuomenės organizacijas, propaguojančias pagrindines vertybes Europos Sąjungoje vietos ir nacionaliniu lygmeniu ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. savo rezoliuciją dėl poreikio sukurti visapusišką ES mechanizmą, skirtą demokratijai, teisei valstybei ir pagrindinėms teisėms apsaugoti ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 7 d. rezoliuciją dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją dėl COVID-19 priemonių poveikio demokratijai, teisei valstybei ir pagrindinėms teisėms ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją „Žiniasklaidos laisvės stiprinimas: žurnalistų apsauga Europoje, neapykantos retorika, dezinformacija ir platformų vaidmuo“ ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl 2018–2019 m. metinio pranešimo dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl Komisijos 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos ⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 17 d. pranešimą dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto ⁽¹²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 11 d. savo rezoliuciją „Demokratijos ir žiniasklaidos laisvės bei pliuralizmo stiprinimas ES: netinkamas civilinės ir baudžiamosios teisės veiksnių naudojimas siekiant užtildyti žurnalistus, NVO ir pilietinę visuomenę“ ⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0032/2022),
- A. kadangi Sąjunga grindžiama ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintomis vertybėmis ir šios vertybės yra bendros valstybėms narėms; kadangi ES sutarties 11 straipsnio 2 dalyje ir SESV 15 straipsnio 1 dalyje pabrėžiama pilietinio dialogo svarba siekiant Sąjungos tikslų;
- B. kadangi pilietinės visuomenės organizacijos yra nuo valstybinių institucijų ir komercinių interesų nepriklausomos ne pelno siekiančios organizacijos, kurių veikla padeda užtikrinti ES sutarties 2 straipsnyje nustatytas ES vertybes ir pagrindines teises; kadangi pilietinės visuomenės organizacijų formos yra įvairios, pvz., asociacijos ir fondai; kadangi žmogaus teisių gynėjai, aktyvistai ir neformalios grupės taip pat yra esminiai pilietinės visuomenės veikėjai;
- C. kadangi tarpsektorinis požiūris yra labai svarbus siekiant suprasti ir sėkmingai spręsti pažeidžiamų piliečių problemas, su kuriomis jie susiduria dalyvaudami pilietinėje visuomenėje;

⁽⁴⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 20.

⁽⁵⁾ OL C 390, 2019 11 18, p. 117.

⁽⁶⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 45.

⁽⁷⁾ OL C 395, 2021 9 29, p. 2.

⁽⁸⁾ OL C 415, 2021 10 13, p. 36.

⁽⁹⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 28.

⁽¹⁰⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 107.

⁽¹¹⁾ OL C 81, 2022 2 18, p. 27.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0044.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0451.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- D. kadangi daugybė pilietinės visuomenės organizacijų stengiasi išgyventi ir susiduria su finansavimo problemomis, o tai gali labai trukdyti jų veiksmingumui ir gebėjimui vykdyti savo įgaliojimus;
- E. kadangi pilietinė erdvė – teisės ir politikos sistema, kurioje žmonės ir grupės, pasinaudodami teise reikšti nuomonę, teise gauti informaciją, teise laisvai rinktis į susirinkimus, jungtis į asociacijas ir dalyvauti tarpusavio dialoge ir dialoge su valdžios institucijomis, gali prasmingai dalyvauti politiniame, ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame savo visuomenės gyvenime;
- F. kadangi minties ir žodžio laisvės, įskaitant jų įgyvendinimą internetinėje erdvėje, yra kiekvienos laisvos ir demokratinės visuomenės pamatas; kadangi pilietinis aktyvizmas yra iš tiesų veikiančios demokratijos, kurioje saugomos ir gerbiamos mažumų teisės, pagrindas; kadangi pilietinės visuomenės organizacijų turi turėti teisę dalyvauti sprendžiant politinius ir viešo gyvenimo klausimus, nepaisant to, ar jų pozicija dera su vyriausybės politika ar jos pasisako už teisės aktų pakeitimą;
- G. kadangi asociacijų laisvė yra vienas esminių demokratinės ir pliuralistinės visuomenės pagrindų, nes ši laisvė leidžia piliečiams kartu veikti bendrų interesų srityje ir prisidėti prie tinkamo visuomeninio gyvenimo funkcionavimo; kadangi asociacijų laisvė apima ne tik gebėjimą kurti ar likviduoti asociaciją, bet ir gebėjimą užtikrinti tos asociacijos veikimą nepatiriant netinkamo valstybės kišimosi; kadangi gebėjimas ieškoti, užtikrinti ir naudoti lėšas yra esminis bet kurios asociacijos veikimo aspektas; kadangi asociacijos uždraudimas arba likvidavimas visada turėtų būti kraštutinė priemonė ir tokiems sprendimams turėtų būti taikomos teisių gynimo priemonės;
- H. kadangi teisė rinktis į taikius susirinkimus yra demokratijos pagrindas ir tai yra esminis veiksnys kuriant tolerantišką ir pliuralistinę visuomenę, kurioje įvairių įsitikinimų, skirtingą praktiką ar politiką taikančios grupės gali taikiai būti drauge; kadangi taikiems susirinkimams nustatant apribojimus ir palaikant viešąją tvarką jų metu privaloma laikytis teisėtumo, būtinumo, proporcingumo ir nediskriminavimo principų;
- I. kadangi teisė gauti informaciją yra būtina sąlyga rengiant informaciją pagrįstus viešus debatus ir užtikrinant valdžios institucijų ir viešųjų įstaigų atsakomybę;
- J. kadangi kai kuriose valstybėse narėse, dažnai remiantis kova su dezinformacija apie COVID-19, apribota žodžio laisvė ir prieiga prie informacijos; kadangi terorizmo arba neapykantos retorikos prevencijos priemonėmis neturėtų būti netinkamai ribojama saviraiškos laisvė; kadangi strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo taip pat buvo nukreipti prieš pilietinės visuomenės organizacijas, žmogaus teisių gynėjus ir aktyvistus, dirbančius aplinkos, teisinės valstybės, LGBTIQ+ asmenų ir moterų teisių srityse keliose valstybėse narėse; kadangi tai daro stiprų neigiamą poveikį žodžio laisvei ir visuomenės aktyvumui;
- K. kadangi kai kurios valstybės narės naikina asociacijų laisvę vykdydamos reformas, dėl kurių pilietinės visuomenės organizacijoms kyla išregistravimo rizika, arba nustatomi pernelyg sudėtingi administraciniai procesai, be kita ko, įskaitant netinkamą kovos su pinigų plovimu priemonių ar politikos, kuria ribojama teisė užsiimti grynimo veikla, taikymą;
- L. kadangi kai kurios valstybės narės, tyčia siekdamos sumažinti pilietinę erdvę, nustatė apribojimus, be kita ko, taip pat ėmėsi teisinio, administracinio ir fiskalinio priekabiavimo veiksnių, kriminalizavo ir vartojo neigiamą retoriką, taip siekdamos stigmatizuoti ir diskredituoti pilietinės visuomenės organizacijas ir sumažintų jų galimybę atlikti jų teisėtą darbą; kadangi neapykantos retorika, tiek interneto erdvėje, tiek ne internete, žodinis ir fizinis priekabiavimas ir išpuoliai taip pat kyla iš nevalstybinių subjektų; kadangi pilietinės visuomenės organizacijos ir žmogaus teisių gynėjai, dirbantys teisinės valstybės, skaidrumo ir korupcijos, moterų teisių, taip pat lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, aplinkos klausimų ir mažumų apsaugos ir LGBTIQ+ bendruomenės teisių apsaugos bei žiniasklaidos ir saviraiškos laisvės srityse, taip pat teikiančios pagalbą migrantams ir prieglobsčio prašytojams ir dalyvaujančios paieškos ir gelbėjimo operacijose, patiria ypač didelę grėsmę;
- M. kadangi pilietinės erdvės apribojimai kaimyninėse šalyse sukelia pasekmių ir daro poveikį taip pat pilietinės visuomenės būklei Europos Sąjungoje;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- N. kadangi kai kurios nacionalinės pilietinės visuomenės organizacijos, kurios veikia kaip sergėtojos, visų pirma vykdydamos stebėseną ir pranešdamos apie teisių ir laisvių pažeidimus, veikdamos kaip gynėjos ir atstovės bylose, tampa konkrečiais apribojimų, keršto priemonių ir sekimo taikiniais;
- O. kadangi LGBTIQ+ teisių gynėjų padėtį Europoje Europos Tarybos Žmogaus teisių komisaras apibūdino kaip keliančią susirūpinimą ir pranešė apie keletą priekabiavimo internete ir atsijungus nuo interneto atvejų, smurtinius išpuolius, neapykantos kampanijas ir grąsinimus mirtimi valstybėse narėse ir kaimyninėse šalyse; kadangi ši tendencija yra susijusi su nepagrįstu kaltės suvertimu kitoms mažumų grupėms ir ji prieštarauja principui, pagal kurį visi žmonės gimsta lygūs turėdami orumą ir teises;
- P. kadangi geri valstybės ir jos piliečių santykiai reiškia, kad visi piliečiai, įskaitant vaikus ir jaunimą, turėtų turėti galimybę dalyvauti diskusijose ir daryti įtaką viešajai politikai; kadangi demokratija klestės tik tuo atveju, jei visi tikės demokratinėmis sistemomis ir jei piliečių akimis institucijos bus patikimos;
- Q. kadangi kai kurios valstybės narės apribojo pilietinės visuomenės organizacijų galimybę įsitraukti į politinę veiklą; kadangi kitose valstybėse narėse pilietinės visuomenės organizacijų kaltinimai tuo, kad jos yra politinės, tapo jų stigmatizavimo ir teisėtumo neigimo įrankiu; kadangi kai kuriose valstybėse narėse pilietinės visuomenės organizacijų teisėtumo neigimas gali atrodyti susijęs su valstybinėmis arba žiniasklaidos įgyvendinamomis šmeižto kampanijomis; kadangi pilietinės visuomenės organizacijos praneša apie diskriminuojančią ir ribojančią finansavimo praktiką kai kuriose valstybėse narėse;
- R. kadangi kai kurios valstybės narės, siekdamos pilietinės visuomenės veikėjų savicenzūros ir atgrasyti juos nuo naudojimosi savo teisėmis, pasitelkia politiką ir praktiką, kuri turi neigiamą poveikį pilietinei erdvei; kadangi tokia politika dažnai apima neaiškias nuostatas, pagal kurias valdžios institucijoms paliekama didelė veiksmų laisvė ir neproporcingai didelės sankcijos; kadangi vien tikimybė, kad jos gali būti taikomos, gali paskatinti savicenzūrą net faktiškai jų netaikant;
- S. kadangi dauguma valstybių narių dėl būtinų saugaus atstumo laikymosi taisyklių apribojo teisę rinktis į taikius susirinkimus; kadangi kai kurios valstybės narės pastaraisiais metais priėmė įstatymus, kuriais ribojama teisė į taikų susirinkimą, ir nustatė reikalavimus dėl leidimų ir pranešimo; kadangi kai kurių valstybių narių teisės saugos institucijų įgaliojimai didėja ir tai kelia susirūpinimą dėl jų būtinumo ir proporcingumo;
- T. kadangi kai kuriose valstybėse narėse nepaprastosios padėties teisės aktai, priimti reaguojant į sveikatos krizę, buvo naudojami kaip pretekstas savavališkai riboti pagrindines teises bei laisves ir imtis griežtų priemonių pilietinės visuomenės ir kitokią nuomonę reiškiančių asmenų atžvilgiu; kadangi paaiškėjo, kad kai kuriais atvejais šios priemonės neatitiko būtinumo, proporcingumo, taikymo laiko apribojimo ir nediskriminavimo reikalavimų, o tai reiškia, kad jokie tokie priemonėmis nustatomi pagrindinių teisių ir laisvių apribojimai negali būti laikomi legitimais ir teisėtais; kadangi su pilietinės visuomenės organizacijomis nebuvo konsultuojamasi kuriant neatidėliotinas priemones, nepaisant aktyvaus jų vaidmens vietoje;
- U. kadangi plintant COVID-19 pandemijai pilietinės visuomenės organizacijos kaip niekad aktyviai dalyvavo siūlydamos pandemijos sprendimo būdus ir teikdamos paramą pažeidžiamoje padėtyje esantiems žmonėms; kadangi jaunimo organizacijos padarė teigiamą poveikį pandemijos metu kovojant su klaidinga informacija ir stiprinant pasitikėjimą viešosiomis įstaigomis; kadangi ilgalaikis pakankamas finansavimas ir institucinė parama pilietinei visuomenei krizės metu turi pridėtinę vertę;
- V. kadangi valdžios organizuojamų nevyriausybinų organizacijų (VONVO), kurių tam, kad jos nuolat remtų esančiųjų valdžioje politinį teisėtumą ir remtų vyriausybę viešuose debatuose bei jai siekiant politinių tikslų, ir kurios prisistato kaip nepriklausomai reiškiančios savo nuomonę, atsiradimas yra viena rimčiausių pilietinės visuomenės organizacijų puolimo formų, dėl kurios – pakertant aktyvų pilietiškumą ir atimant galimybę gauti viešąjį finansavimą – kyla grėsmė pastarųjų egzistavimui;
- W. kadangi, nors pilietinės visuomenės organizacijos vis dažniau imasi ekonominės veiklos ir prisideda prie socialinės ekonomikos plėtojimo, nesiimama jokių teisėkūros veiksmų, kad būtų atvertas kelias jų veiklai ES lygmeniu; kadangi, nepaisant konkrečios Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, nediskriminavimo ir laisvo kapitalo judėjimo principas tarpvalstybinio dovanojimo atvejais dar nėra visuotinai taikomas valstybėse narėse;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- X. kadangi pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą kuriant teisės aktus ir formuojant politiką turėtų palengvinti šiuo tikslu nustatytos politinės sistemos, leidžiančios joms užmegzti dialogą su valdžios institucijomis; kadangi, nors nacionaliniu ir ES lygmeniu pažanga padaryta, pilietinis dialogas vis dar dažnai būna *ad hoc* procesas;
- Y. kadangi kai kuriose valstybėse narėse užsienio finansavimas yra tapęs teisinių ir politinių išpuolių taikiniu; kadangi užsienio finansavimą gaunančioms pilietinės visuomenės organizacijoms taikomi apribojimai prieštarauja Sąjungos teisei – SESV 63 straipsniui dėl laisvo kapitalo judėjimo ir Chartijai; kadangi byloje C-78/18⁽¹⁴⁾ ESTT nusprendė, kad joje nagrinėtu įstatymu buvo pažeistas laisvas kapitalo judėjimas ir asociacijų laisvė;
- Z. kadangi Sąjunga pradėjo procesą įgyvendindama Europos žaliąjį kursą ir skaitmeninę pertvarką; kadangi šiam procesui bus reikalinga sveika pilietinė erdvė, kurioje piliečiai ir susijusios bendruomenės galės aiškiai įvardyti savo interesus, diskutuoti politinių sprendimų klausimais ir pasiekti naujus socialinius susitarimus;
1. tvirtina, kad pilietinės visuomenės organizacijos atlieka itin svarbų vaidmenį įgyvendinant ir apsaugant Sąjungos vertybes, nustatytas ES sutarties 2 straipsnyje, ir rengiant bei įgyvendinant ES teisę, politiką ir strategijas, įskaitant kovą su klimato kaita, skaitmeninę pertvarką ir atsigavimą po COVID-19 pandemijos; akcentuoja itin svarbų jų indėlį į informacija pagrįstas viešas diskusijas, aiškiai formuluojant visuomenės lūkesčius, pasirūpinant, kad pažeidžiami ir marginalizuoti žmonės būtų išgirsti, užtikrinant prieigą prie esminių paslaugų, užtikrinant ekspertines politikos kūrimo žinias, skatinant aktyvų pilietiškumą, atliekant demokratijos mokyklų funkciją, ir veikiant kaip būtiniems sergėtojams, vykdančioms valstybinių institucijų demokratinę kontrolę ir užtikrinantiems atsakomybę už viešuosius veiksmus ir viešųjų lėšų naudojimą; todėl pripažįsta, kad pilietinė erdvė yra neatsiejama demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių dalis; todėl pabrėžia, kad Sąjunga turėtų įsipareigoti išsaugoti ir puoselėti pilietinę erdvę vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis;
 2. pabrėžia, jog norint, kad pilietinės visuomenės organizacijos klestėtų, pilietinė erdvė turi būti įgalinti ir saugi aplinka, nevaržoma nederamo kišimosi, bauginimo, persekiojimo ir atgrasomųjų tiek valstybinių, tiek nevalstybinių subjektų veiksmų; primena valstybėms narėms jų teigiamą pareigą užtikrinti pilietinės visuomenės organizacijoms palankią aplinką, įskaitant galimybę naudotis skaidriais finansavimo mechanizmais bei pilietinio dialogo mechanizmais, laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų dėl asociacijų, saviraiškos ir susirinkimų laisvės, kurie buvo dar kartą patvirtinti Chartijoje; atkreipia dėmesį į žiniasklaidos pliuralizmo svarbą užtikrinant, kad pilietinės visuomenės organizacijos gebėtų pareikšti nuomonę visuomenėje, taigi ir prisidėti prie viešų debatų;
 3. perspėja, kad pilietinė erdvė traukiasi visoje ES, nes griebiamasi politikos, kurią įgyvendinant varžoma pilietinės visuomenės organizacijų veikla, jų galimybės gauti tvarų finansavimą ir dalyvauti priimančioms sprendimams; smerkia bet kokią pilietinės visuomenės organizacijų bauginimą, šmeižimą, stigmatizavimą, kriminalizavimą ir nepagrįstą kaltės dėl įvairių nesėkmių joms suvertimą; pabrėžia, kad tokie veiksmai kenkia aktyviai pilietinei ir galimybei pareikšti kritinę nuomonę, taigi ir viešiesiems debatams ir esminėms demokratijos vertybėms;
 4. pažymi, kad COVID-19 pandemija dar labiau išryškino daugelį esamų problemų, su kuriomis susiduria pilietinės visuomenės organizacijos, kaip matyti iš FRA 2021 m. ataskaitos, kurioje nustatyta, kad 57 proc. nacionalinių ir vietos organizacijų manymu padėtis, palyginti su ankstesniais metais, pablogėjo arba labai pablogėjo; susirūpinęs pažymi, kad kai kurios vyriausybės pasinaudojo pandemija, kad apribotų pilietinę erdvę ir priimtų prieštaraujančius įstatymus bei diskriminacines priemones, ne visada susijusias su pandemija, kai tuo tarpu visuomenė turėjo mažai galimybių susitelkti, pavyzdžiui, dalyvauti viešose diskusijose ir naudotis žodžio, susirinkimų ir asociacijų laisve;
 5. pritaria Komisijai, kad erdvės, reikalingos pilietinei visuomenei veikti, mažėjimas yra grėsmės teisei valstybei ženklas; palankiai vertina tai, kad Komisija, rengdama metinę teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą, tikrina aplinką, kurioje veikia pilietinė visuomenė, be to, Komisija teisingai nurodo, kad teisinė valstybė negali veikti be gyvybingos pilietinės visuomenės, veikiančios saugioje ir įgalinančioje aplinkoje; todėl primygtinai ragina Komisiją sustiprinti ir struktūrizuoti savo vykdomą pilietinės erdvės padėties valstybėse narėse stebėseną sukuriant Europos pilietinės erdvės

⁽¹⁴⁾ 2020 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Europos Komisija / Vengrija*, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

indeksą, pagrįstą esamomis pilietinės erdvės vertinimo sistemomis, ir savo metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje skiriant pilietinei erdvei visavertį skyrių, į kurį būtų įtrauktos konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos, kuriose taip pat visapusiškai turėtų būti aptartos pagrindinės teisės; ragina Komisiją sistemiškai pasinaudoti FRA ataskaitomis ir jose semtis metodinių patarimų;

6. teigiamai vertina tai, kad Komisija yra pripažinusi pilietinės visuomenės svarbą ne vienoje ES politikos srityje ir finansavimo programose; tačiau pabrėžia, kad dėl šio požiūrio fragmentiškumo menkai prisidedama prie faktinio pilietinės visuomenės organizacijų padėties vietoje gerėjimo;

7. todėl primygtinai ragina Komisiją priimti visapusišką pilietinės visuomenės strategiją, kuria būtų siekiama apsaugoti ir plėsti pilietinę erdvę Sąjungoje ir kuri apimtų visas esamas priemones, pagal kurią būtų užpildytos stebėsenos, paramos ir apsaugos spragos bei išties politiškai pripažintas nepaprastai svarbus vaidmuo, kurį pilietinės visuomenės organizacijos atlieka užtikrinamos demokratinių vertybių laikymąsi ir politikos įgyvendinimą, kartu aiškiai susiejant stebėsenos ir ataskaitų teikimo priemones su ES vykdymo mechanizmais, siekiant užtikrinti, kad laiku ir veiksmingai būtų imtasi tolesnių veiksmų; ragina Komisiją išnagrinėti iniciatyvas, kuriomis siekiama stiprinti pilietinės visuomenės organizacijoms prieinamus paramos tinklus;

8. mano, kad pilietinės visuomenės strategijoje turėtų būti išdėstytos konkrečios priemonės, kuriomis bus saugoma ir stiprinama pilietinė erdvė, įskaitant:

- a) minimalių standartų, taikomų teisei ir administracinei pilietinės visuomenės aplinkai, nustatymą;
- b) Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto nustatymą;
- c) Europos institucijų ir pilietinės visuomenės ryšių centrų įsteigimą;
- d) nuoseklios prieigos prie politinių debatų užtikrinimą ir darbotvarkės, kurioje Sąjungos lygmeniu nustatomos ES institucijų procedūros, laikantis ES Sutarčių ir taisyklių;
- e) prieigos prie Sąjungos politikos stebėsenos ir Sąjungos biudžeto vykdymo stiprinimą;
- f) lanksčios prieigos prie Sąjungos finansavimo plėtimą;

9. ragina Tarybą ir Komisiją užtikrinti Sąjungos vidaus ir išorės politikos nuoseklumą pilietinės erdvės apsaugos ir įgalinimo srityje, įskaitant vidaus gairių dėl žmogaus teisių gynėjų priėmimą, kurios turėtų atitikti ES išorės veiksmams taikomas gaires;

Įgalinanti reglamentavimo ir politinė aplinka be atgrasomųjų veiksmų, grėsmių ir išpuolių

10. pabrėžia, kad pilietinės visuomenės organizacijų galimybės veikti priklauso nuo to, ar užtikrinama įgalinanti teisinė ir politinė aplinka, ir ypač nuo to, ar galima naudotis asociacijų, taikių susirinkimų ir saviraiškos laisvėmis, taip pat teise dalyvauti visuomeniniame gyvenime; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad šiomis teisėmis būtų naudojamosi laikantis Europos ir tarptautinės teisės ir standartų, įskaitant Europos žmogaus teisių konvenciją, 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Tarybos Ministrų komiteto rekomendaciją valstybėms narėms dėl būtinybės stiprinti pilietinės visuomenės erdvės apsaugą ir propagavimą Europoje, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, JT deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų ir JT rekomendacijas dėl pilietinės erdvės apsaugos ir skatinimo, ir pasinaudoti galimybe prašyti Venecijos komisijos pateikti nuomones dėl planuojamų teisės aktų;

11. primena nepriklausomos, nešališkos, profesionalios ir atsakingos žurnalistikos svarbą pranešant apie pilietinės visuomenės organizacijų veiklą tiek privačioje, tiek visuomeninėje žiniasklaidoje, taip pat prieigos prie viešosios informacijos svarbą – tai yra pagrindiniai demokratinių valstybių ramsčiai, grindžiami teisinės valstybės principu;

12. apgailestauja dėl didėjančio žiniasklaidos priemonių nuosavybės sutelkimo, dėl kurio nukenčia pliuralizmas, nepriklausomumas ir sąžiningas viešasis atstovavimas pilietinės visuomenės organizacijų idėjoms ir veiksams; primena, kad nepriklausoma ir atsakinga žurnalistika ir prieiga prie pliuralistinės informacijos yra pagrindiniai demokratijos ramsčiai ir kad pilietinės visuomenės veiksmai ir indėlis yra gyvybiškai svarbūs bet kokios demokratijos klestėjimui; ragina valstybes nares užtikrinti ir išlaikyti žiniasklaidos nepriklausomumą nuo politinio ir ekonominio spaudimo, garantuoti žiniasklaidos pliuralizmą ir užtikrinti skaidrumą; ragina Komisiją, siekiant stiprinti žiniasklaidos pliuralizmą, pasiūlyti ES masto žiniasklaidos nuosavybės taisykles, papildančias žiniasklaidos nuosavybės skaidrumo taisykles, kaip būtinausius reikalavimus būsimame Žiniasklaidos laisvės akte;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

13. mano, kad PVO indėlis į bendrąją rinką ir socialinę ekonomiką bei jų vaidmuo įgyvendinant ES politiką ir puoselėjant jos vertybes, įtvirtintas ES sutarties 2 straipsnyje, yra tvirtas argumentas šalinti jų veiklos ES lygmeniu kliūtis; todėl ragina Komisiją, kad būtų pasiektas šis tikslas, reaguoti tinkamomis priemonėmis, įskaitant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų; pabrėžia, kad tokiuose teisės aktuose ne tik turėtų būti numatyta elementari PVO apsauga, bet ir galėtų būti sudarytos vienodos sąlygos, leidžiančios joms išnaudoti visą savo potencialą;

14. ragina Komisiją į savo poveikio vertinimus įtraukti sistemingą pilietinės erdvės tikrinimą, nustatant aiškius kriterijus, apibrėžiančius, kas yra pilietinei visuomenei palanki erdvė, grindžiamus tarptautiniais žmogaus teisių standartais, susijusiais su asociacijų, žodžio ir susirinkimų laisve, kurie buvo dar kartą patvirtinti Chartijoje, siekiant apsaugoti pilietinę erdvę nuo neigiamo planuojamų teisės aktų poveikio; ragina Komisiją, kai nustatoma rizika, bendradarbiaujant su pilietine visuomene, nustatyti būtinas apsaugos priemones ir parengti įgyvendinimo valstybėse narėse gaires;

15. ragina Komisiją peržiūrėti ir stebėti, kaip įgyvendinami ES teisės aktai, siekiant užtikrinti, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis pilietinei erdvei ir būtų taikomos taisomosios priemonės, jei jis daromas; ragina valstybes nares priimti panašias taisomąsias priemones nacionaliniu lygmeniu;

16. ragina Komisiją pasinaudoti savo įgaliojimais pagal Sutartis ir pasiūlyti ES teisės aktą, siekiant pašalinti trūkumus ir spręsti problemas, su kuriomis susiduria pilietinės visuomenės subjektai Sąjungoje, įskaitant minimalius PVO registravimo, veiklos ir finansavimo standartus ir procedūrinės apsaugos priemones nuo strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo, taip pat pateikti gaires, kaip panaudoti ES teisės aktus, kad pilietinė visuomenė būtų geriau apsaugota;

17. mano, kad ES tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statusas galėtų suteikti papildomą apsaugą pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios susiduria su nepagrįstomis steigimo ir veiklos kliūtimis;

18. ragina valstybes nares gerbti teisę laisvai rinktis į taikius susirinkimus, kuri gali būti ribojama tik laikantis būtinumo ir proporcingumo principų ir taikytinų teisės aktų; išpėja dėl teisėsaugos institucijų įgaliojimų vykdant susirinkimų priežiūrą išplėtimo kai kuriose valstybėse narėse; smerkia bet kokią neproporcingą jėgos naudojimą prieš protestuotojus ir jų kriminalizavimą, baudžiamąjį persekiojimą bei sekimą; ragina valstybes nares nedelsiant panaikinti įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais didinamas smurto prieš demonstrantus naudojimas ir ribojama demonstracijų laisvė; ragina Komisiją parengti gaires taikių susirinkimų laisvei apsaugoti, kurios būtų taikomos tiek ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos atveju, tiek įprastu laiku;

19. atkreipia dėmesį į tai, kad nuo to laiko, kai prasidėjo pandemija, nemaža dalis visuomeninės veiklos buvo perkelta į internetą; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti saviraiškos laisvę, kovoti su bet kokios formos neapykantą kurstančiomis kalbomis ir didinti informuotumą apie neapykantą kurstančią kalbą ir apie jos keliamą pavojų demokratijai ir asmenims, ypač internetiniuose socialiniuose tinkluose;

20. perspėja dėl neigiamų politikos ir retorikos, darančių atgrasomąjį poveikį pilietinei erdvei, padarinių; ragina Komisiją užtikrinti, kad atgrasomojo poveikio analizė taptų kertiniu jos kasmetinės teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos aspektu, remtis byla C-78/18, siekiant užginčyti priemones, dėl kurių atgrasoma nuo naudojimosi Chartijoje nustatytais teisėmis, kai yra galimybių remtis panašiais principais, ir taikyti laikinas priemones, siekiant išvengti nepataisomos žalos, kol vyksta teisminė peržiūra;

21. smerkia tai, kad kai kuriose valstybėse narėse PVO atstovai dėl savo darbo patiria tiesioginius fizinius ir žodinius išpuolius, priekabiavimą ir grasinimus internete ir atsijungus nuo interneto; taip pat apgailestauja, kad poveikis psichikos sveikatai, kurį patiria šie atstovai, gali apimti perdegimą, depresiją, „pagalbą sukeltant traumą“ ir „nuovargį dėl gailėsčio“ ir kad psichologinis poveikis, kurį PVO atstovų darbas gali turėti jų sveikatai, yra nepakankamai ištirtas; pabrėžia, kad vaikai ir jaunimas yra ypač pažeidžiami, nes jie negali pranešti apie neapykantos veiksmus ir priekabiavimą, nes neturi pakankamai žinių, kas yra priekabiavimas ir kaip bei su kuo spręsti šią problemą;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

22. smerkia bet kokius grasinimus ir išpuolius prieš PVO ir žmogaus teisių gynėjus, kuriuos prieš PVO ir žmogaus teisių gynėjus vykdo valstybės valdomi ir su ja susiję subjektai, įskaitant neigiamą ir stigmatizuojančią retoriką, nepagrįstą kaltės suvertimą ir teisinį, teisminį, administracinį ir fiskalinį priekabiavimą, ir smerkia valstybinių subjektų nesugebėjimą apsaugoti PVO ir žmogaus teisių gynėjus nuo tokių išpuolių ir grasinimų; lygiai taip pat smerkia visus nevalstybinių subjektų vykdomų išpuolių ir grasinimų atvejus, įskaitant strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo, tačiau jais neapsiribojant;

23. nerimauja dėl to, kiek nedaug nacionaliniu lygmeniu pranešama apie išpuolius ir grasinimus PVO; ragina valstybes nares vienareikšmiškai pasmerkti tokius aktus, priimti veiksmingas prevencines priemones ir sistemingai, skubiai, išsamiai ir nešališkai tirti bet kokius susijusius įtarimus bei investuoti į valdžios institucijų mokymo programas siekiant, kad jos būtų geriau pasirengusios nagrinėti tokius atvejus; ragina Komisiją prisidėti prie tokių procesų teikiant rekomendacijas ir palengvinant keitimąsi geriausia patirtimi;

24. pabrėžia, kad geras pilietinės visuomenės, policijos ir atitinkamų institucijų bendradarbiavimas yra esminė priemonė spręsti pažeidžiamumo problemas ir nustatyti geriausią aktyvistų, pilietinės visuomenės ir pačios demokratijos apsaugos praktiką;

25. reiškia didelį susirūpinimą dėl padidėjusio smurto ir neapykantos, nukreiptų prieš organizacijas ir aktyvistus, dirbančius su religinėmis mažumomis arba kovos su rasizmu, feminizmo ir LGBTIQ+ teisių srityje;

26. primena, kad nepagrįstas kaltės suvertimas žmogaus teisių srityje, su mažumomis ir pažeidžiamomis grupėmis, kaip antai LGBTIQ+ asmenys, dirbančioms PVO, veikia yra ne pavienis įvykis, bet sąmoningas ir laipsniškas pagrindinių teisių, saugomų pagal ES sutarties 2 straipsnį, silpninimas, be to, tai yra platesnio masto politinės darbotvarkės – kovos su lytiškumu kampanijos – sudedamoji dalis; ragina valstybes nares ypač atsargiai vertinti iniciatyvas, kuriomis bandoma iki ankstesnio lygio sumažinti įgytas teises, kurios buvo sukurtos siekiant užkirsti kelią asmenų diskriminacijai ir juos apsaugoti nuo jos bei skatinti lygybę;

27. ragina Komisiją informaciją apie išpuolius prieš žmogaus teisių gynėjus įtraukti į pranešimus, teikiamus pagal Pamatinį sprendimą dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis, susijusius su ES taisyklių ir priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti nusikaltimų aukų teises, stebėseną ir vertinimą ir ES kovos su neapykantos retorika ir neapykantos nusikaltimais nuostatų peržiūra;

28. pažymi, kad Sąjungai dabar trūksta veiksmingų procedūrų, kurios padėtų tinkamai reaguoti tais atvejais, kai PVO praneš apie grėsmę demokratinei visuomenei ir pilietinei erdvei valstybėse narėse; ragina sukurti ES perspėjimo mechanizmą, kuris leistų PVO ir žmogaus teisių gynėjams pranešti apie išpuolius, registruoti perspėjimus, nustatyti tendencijas ir laiku suteikti tikslingą paramą nukentėjusiesiems; mano, kad toks mechanizmas taip pat pagerintų ataskaitų teikimą Sąjungos lygmeniu, padėtų Komisijai atlikti metinį teisinės valstybės principų laikymosi vertinimą ir prisidėtų prie geresnio keitimosi informacija su Europos visuomene apskritai;

29. labai apgailėstauja dėl to, kad Komisija ir Taryba atmetė Parlamento iniciatyvą sukurti ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmą, kuris būtų reglamentuojamas pagal Parlamento, Komisijos ir Tarybos tarpinstitucinį susitarimą; primena, kad pilietinės erdvės stebėseną yra glaudžiai susijusi su demokratija ir pagrindinėmis teisėmis ir kad mechanizmas, skirtas ES sutarties 2 straipsnio stebėsenai užtikrinti, yra geriausia išsamaus požiūrio šiuo atžvilgiu priemonė;

30. ragina Komisiją pasinaudoti savo vykdymo užtikrinimo įgaliojimais valstybių narių, kurios netinkamai riboja pilietinę erdvę, pažeisdamos ES teisės aktus, atžvilgiu, įskaitant pažeidimo tyrimo procedūrų, teisinės valstybės principo sistemos, naujo Sąlygų reglamento ir ES sutarties 7 straipsnyje nustatytos procedūros taikymą; ragina Komisiją užtikrinti aktyvų pilietinės visuomenės dalyvavimą ir prasmingą indėlį į šiuos procesus ir kad būtų tinkamai apsaugoti teisėti galutinių gavėjų ir naudos gavėjų interesai;

31. dar kartą pabrėžia, kad valstybės narės neturėtų kriminalizuoti PVO registracijos, veiklos, finansavimo ir tarpvalstybinių veiksmų ar daryti jiems kitokios neigiamos įtakos; šiuo atžvilgiu yra susirūpinęs dėl ES nuostatų aiškinimo kai kuriose valstybėse narėse, kuris gali privesti prie PVO veiklos ir žmogaus teisių gynėjų kriminalizavimo, ypač migracijos srityje, dažnai prieštaraujančio Komisijos gairėms; prašo valstybių narių nutraukti neteisėtą paieškos ir gelbėjimo veiklos

2022 m. kovo 8 d., antradienis

kriminalizavimą ir baudžiamąjį persekiojimą ir primygtinai ragina Komisiją šiuo klausimu aktyviai stebėti ir imtis veiksmų prieš atitinkamas valstybes nares; taip pat pakartoja, kad visi subjektai, kurie dirba su migrantais dėl humanitarinių priežasčių ir dalyvauja paieškos ir gelbėjimo veikloje, turi laikytis bendrųjų tarptautinės ir žmogaus teisių teisės principų ir taikytinų Europos ir nacionalinių teisės aktų, kurie atitinka šiuos principus;

Tvari ir nediskriminacinė prieiga prie išteklių

32. pažymi, kad iššūkiai, su kuriais susiduria pilietinės visuomenės organizacijos finansavimo srityje, apima pakankamą finansavimo šaltinių trūkumą, apsunkinančias administracines procedūras siekiant gauti finansavimą, finansavimo paskirstymo skaidrumo ir teisingumo stoką ir pernelyg griežtus tinkamumo kriterijus;

33. atkreipia dėmesį į JT rezoliucijos Nr. 2535 (2020) išvadas, būtent, kad aktyvesnis jaunimo dalyvavimas yra labai svarbus kurianti ir išlaikant taiką visuomenę;

34. atkreipia dėmesį į svarbų ir teigiamą jaunimo indėlį, kurį jis gali duoti ir duoda kuriant demokratinę ir taiką visuomenę; todėl ragina valstybes nares padidinti investicijas į jaunimą ir jaunimo organizacijas; toliau ragina tinkamai finansuoti programą „Erasmus+“, taip atkreipiant dėmesį į jos vaidmenį kuriant demokratinę Europą;

35. ragina Komisiją nustatyti esamas kliūtis ir pasiūlyti visapusišką priemonių ir rekomendacijų rinkinį ilgalaikiam, numatomam, tinkamam ir galimybes veikti suteikiančiam PVO finansavimui užtikrinti, įskaitant jų operatyvinės veiklos, susijusios su gynimu ir stebėseną, finansavimą; pažymi, kad ES turėtų finansuoti PVO vengdama biurokratinių priemonių;

36. mano, kad atvirumas ir skaidrumas turi yra svarbiausi užtikrinant PVO atskaitomybę ir visuomenės pasitikėjimą, nes jų paskirtis – užtikrinti teisėtą visuomenės vykdomą priežiūrą ir kad pranešimo reikalavimai išliktų būtini ir proporcingi; smerkia bet kokią piktnaudžiavimą skaidrumo priemonėmis siekiant stigmatizuoti kokias nors PVO;

37. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti papildomus finansavimo šaltinius, be kita ko, iš visų lygmenų viešųjų institucijų, privačių, filantropinių ir atskirų paramos teikėjų, narystės mokesčių ir pajamų, gautų iš ekonominės veiklos, taip pat iš vietos, regioninių ir nacionalinių šaltinių, nes tai galėtų padėti PVO būti atsparioms bet kokiems galimiems vyriausybės išorės finansavimo apribojimams; ragina valstybes nares ir ES gerinti PVO teisinę aplinką ir sudaryti joms palankesnes sąlygas naudotis įvairiais finansavimo šaltiniais, įskaitant privatų ir užsienio finansavimą; pabrėžia, kad viešas finansavimas turėtų apimti visų tipų pilietinės visuomenės veiklą, įskaitant gynimo, bylinėjimosi ir sergėtojo veiklą, švietimą ir informuotumo didinimą, paslaugų teikimą, taip pat gebėjimų stiprinimą ir koalicijų kūrimą, kuris padeda skatinti ir apsaugoti Sąjungos vertybes, nustatytas ES sutarties 2 straipsnyje; ragina valstybes nares ir ES neapsiriboti projektų finansavimu ir teikti pagrindinės infrastruktūros finansavimą bei daugiamečius finansavimo ciklus, kad būtų užtikrintas pilietinės visuomenės tvarumas;

38. smerkia bet kokios formos politinę ar kitokią diskriminaciją skirstant viešąsias lėšas ir susijusias atgrasančias pasekmes; ragina valstybes nares šiuo atžvilgiu užtikrinti aiškias, skaidrias ir nediskriminuojančias procedūras; smerkia bet kokius prieigos prie finansavimo apribojimus, ypač taikomus PVO ir aktyvistams, dirbantiems moterų, LGBTIQ+ asmenų, mažumų, migrantų ir pabėgėlių teisių apsaugos srityje;

39. pabrėžia, kad konkrečioms su PVO susijusioms kampanijoms neturėtų būti taikomi finansavimo apribojimai remiantis tuo, kad jos sutampa su rinkimais arba kitomis politinėmis kampanijomis; pažymi, kad dažnai PVO prieinamoms lėšoms reikalingas bendras finansavimas, o tai savo ruožtu gali reikšti, kad naudos gavėjas turi surinkti reikiamų lėšų dalį iš kitų šaltinių, o tai gali pakenkti projektui arba organizacijos veiklai; todėl mano, kad reikiamo bendro finansavimo dalis turėtų būti pagrįstai apribota ir kad reiktų atsižvelgti į skirtingas monetizavimo priemones;

40. apgailestauja dėl to, kad valdžios institucijos paveda pilietinės visuomenės organizacijoms teikti viešąsias paslaugas tokiose srityse kaip aprūpinimas būstu, sveikata, švietimas ir prieglobstis, nes tai peržengia subalansuoto valdžios institucijų bendradarbiavimo su ne pelno organizacijomis, kurios turi gerą darbo su atitinkamais asmenimis ir jų labai patirtį ir nėra remiamos pakankamais papildomais ištekliais, ribas; pabrėžia, kad atliekant tokią užsakomąją veiklą naudojami pilietinės

2022 m. kovo 8 d., antradienis

visuomenės išteklių valstybės įsipareigojimams vykdyti ir nepaliekama labai reikalingos erdvės viešam pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimui pasitelkiant gynimą, strateginį bylinėjimąsi ir viešąjį švietimą;

41. reišia didžiulį susirūpinimą dėl VONVO ir susijusios diskriminacinės bei dažnai neskaidrios viešo finansavimo praktikos atsiradimo; perspėja dėl žalingo jų poveikio demokratijai bei pilietinės visuomenės pliuralizmui ir įvairovei, suvokiamam PVO teisėtumui ir, savo ruožtu, piliečių norui būti pilietiškai aktyviais; ragina valstybes nares atlikti tyrimą dėl neapykantą kurstančių grupių ir imtis dėl jų veiksmų; pabrėžia, kad jos gali iškraipyti viešuosius debatus ir taip pakenkti pačiai demokratijos esmei;

42. ragina Komisiją nustatyti sąlygas ir procedūras, kurios padėtų užtikrinti, kad pilietinei visuomenei skirtos ES lėšos, nepaisant to, ar joms taikomas tiesioginis ar pasidalijamasis valdymas, būtų skiriamos tik organizacijoms, kurios yra visiškai nepriklausomos nuo bet kokios valdžios ir visapusiškai vadovaujasi ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms ES vertybėmis; primygtinai ragina Komisiją spręsti įtarimus dėl diskriminacinio ES finansavimo paskirstymo PVO ir imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad ES finansavimu nebūtų remiamos vyriausybės NVO (GONGO);

43. palankiai vertina Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos priėmimą, įskaitant didesnę – 1,55 mlrd. EUR 2021–2027 m. laikotarpiu – biudžetą, ir pripažįsta, kad tai yra prasmingas atsakas į ES pilietinei visuomenei kylančius uždavinius ir pirmasis žingsnis kuriant sistemingesnę pagalbos ES PVO sistemą; ragina Komisiją aktyviai konsultuotis su PVO apibrėžiant darbo programas ir finansavimo mechanizmus, siekiant užtikrinti skaidrumą, lankstumą ir patogumą naudoti; teigiamai vertina papildomų dotacijų mechanizmus, numatytus pagal Sąjungos vertybių paprogramę; pabrėžia pakankamo finansavimo sergėjimo, gynimo ir bylinėjimosi veiklą, taip pat gebėjimų stiprinimui svarbą, nes tai padeda didinti PVO indėlį apsaugant ES vertybes ir pagrindines teises; ragina Komisiją užtikrinti, kad finansavimas būtų skirtas remti PVO įgyvendinant joms priskirtas užduotis ir vaidmenis įvairių sektorių politikos srityse; ragina skirti neatidėliotiną finansavimą ir praktinę paramą pilietiniams subjektams ir žmogaus teisių gynėjams, kuriems kyla jų pagrindinių teisių pažeidimo rizika;

44. ragina Komisiją padvigubinti pastangas skatinant PVO dalyvavimą Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programoje ir kituose centralizuotai valdomuose fonduose, įskaitant tolesnį supaprastinimą, lankstesnius tinkamumo finansuoti kriterijus ir tikslingą informavimą bei mokymą; ragina Komisiją sukurti praktikos valstybėse narėse stebėsenos struktūrą ir pateikti rekomendacijas siekiant paskatinti PVO dalyvavimą programose, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas; ragina Komisiją geriau įtraukti ir parengti PVO stebėti, kaip valstybės narės lygmeniu leidžiamos lėšos;

45. mano, kad biudžeto parama PVO visose ES programose turėtų būti ne tik suplanuota, bet ir skatinama bei remiama; apgailestauja, kad Europos ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinyje be paramos įmonėms ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nenumatyta tikslinga parama PVO; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad PVO dalyvautų įgyvendinant ir stebint nacionalinius gaivinimo ir atsparumo planus ir kitus fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, ir patikrinti, ar nacionaliniai ekonomikos gaivinimo planai atitinka PVO finansavimo reikalavimus; ragina Komisiją užtikrinti, kad PVO nebūtų daromas neigiamas poveikis dėl finansavimo panaikinimo pagal Sąlygų reglamentą arba sąlygas, įtrauktas į fondus ir programas pagal daugiametę finansinę programą arba ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, pagal kurias pagarba teisinės valstybės principams ir nediskriminavimo principui yra būtina sąlyga norint gauti finansavimą, nustatant konkrečias finansavimo skyrimo PVO sąlygas, pritaikytas prie aplinkos, kurioje jos veikia;

46. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES lėšos būtų skiriamos tik organizacijoms, kurios yra visiškai nepriklausomos nuo bet kokios valdžios ir visapusiškai vadovaujasi ES vertybėmis;

47. smerkia kai kurių valstybių narių mėginimus įvesti iš užsienio gaunamo finansavimo apribojimus ir jų skleidžiamą susijusį politinį naratyvą bei priemones, kurias jos taiko siekdamos stigmatizuoti PVO arba trukdyti jų veiklą; primena, kad ESTT nustatė, jog tokiais apribojimais pažeidžiama kapitalo judėjimo laisvė ir asociacijų laisvė; ragina Komisiją šiuo

2022 m. kovo 8 d., antradienis

atžvilgiu toliau pradėti pažeidimo tyrimo procedūras ir sistemingai prašyti taikyti laikinąsias priemones; ragina Komisiją išsiaiškinti visoje Sąjungoje finansavimui iš užsienio taikomus apribojimus, siekiant užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų veiksmingai paisoma ESTT patvirtintų principų;

48. pabrėžia mokesčių paskatų svarbą didinant privatų aukojimą; ragina valstybes narses toliau tobulinti tokias schemas; ragina Komisiją apibendrinti geriausias patirtis ir parengti rekomendacijas; pripažįsta PVO nacionalinių taisyklių apmokestinimo ir kovos su pinigų plovimu srityje laikymosi svarbą, tačiau pabrėžia, kad tokiomis taisyklėmis ir apskritai finansavimo skaidrumo reikalavimais negalima piktnaudžiauti, siekiant apsunkinti PVO veiklą arba sukurti neigiamą poveikį jų nariams ir rėmėjams;

49. primena, kad pagal tarptautinius asociacijų laisvės standartus reikalaujama, kad valdžios institucijos taikytų prezumpciją dėl PVO laisvės ieškoti finansavimo ir jį gauti iš bet kurio šaltinio ir dėl jų vykdomos veiklos teisėtumo, su apribojimų galimybe tik tuo atveju, jei jie nustatyti įstatymo, jais siekiama vieno ar daugiau teisėtų tikslų ir jie reikalingi demokratinėje visuomenėje siekiant atitinkamų tikslų;

50. ragina Komisiją parengti gaires dėl nediskriminavimo principo ir laisvo kapitalo judėjimo, taikomo tarpvalstybinėms aukoms; pabrėžia, kad visuomeninės naudos koncepcijos apibrėžties suderinimas sudarytų sąlygas abipusiam pripažinimui ir vienodam elgesiui atsižvelgiant į tarpvalstybines auksas ir naudą, susijusią su tokios visuomeninės naudos statusu; ragina ES lygmeniu apibrėžti naudos visuomenei sampratą: tai paskatintų tarpvalstybinės paramos skyrimą, nes taptų įmanomas naudos visuomenei statuso tarpusavio pripažinimas ir vienodas požiūris į susijusių pranašumus; kviečia Komisiją parengti priemones, kad būtų pašalintos kliūtys tarpvalstybinei filantropijai, ir užtikrinti vienodą aukų traktavimą visose valstybėse narėse, laikantis ESTT sprendimų;

Pilietinis dialogas ir dalyvavimas formuojant politiką

51. pabrėžia pilietinio dialogo svarbą formuojant informacija pagrįstą politiką ir pabrėžia, kad PVO atlieka svarbų vaidmenį kaip piliečių ir valdžios institucijų tarpininkai visais lygmenimis, užtikrindamos struktūrinį dialogą; pabrėžia svarbų PVO vaidmenį palaikant nuolatinį ryšį su piliečiais, įskaitant marginalizuotas ar pažeidžiamas grupes, ir pripažįsta jų ekspertines žinias, suteikia joms pagrindinį vaidmenį pilietiniame dialoge ir pabrėžia jų vaidmenį įgalinant labiausiai nutolusius asmenis dalyvauti ir išsakyti tai, kas jiems kelia rūpestį, kartu vykdamas demokratinę viešųjų veiksmų kontrolę ir užtikrinant atskaitomybę už juos;

52. palankiai vertina teigiamus veiksmus, kurių buvo imtasi kai kuriose valstybėse narėse kartu su naujomis pilietinio dialogo strategijomis ir pilietinės visuomenės patariamaisiais komitetais tačiau smerkia praktiką, kuri sąmoningai trukdoma dalyvauti PVO, pvz., jų pašalinimas iš viešų procesų, neiškių visiems taikomų įstatymų taikymas ir paspartinti parlamentiniai procesai išvengiant konsultacijų ir svarstymo įpareigojimų;

53. primena, kad su COVID-19 susijusių priemonių neatidėliotumas dažnai dar labiau apribojo PVO galimybę dalyvauti priimančioms sprendimams; tačiau atkreipia dėmesį į pastangas, įdėtas kovojant su šia problema įvairiose valstybėse narėse;

54. apgailestauja, kad pilietinis dialogas neretai lieka *ad hoc* procesus; ragina valstybes narses kurti nuoseklias politikos sistemas, kuriomis būtų užtikrinami struktūrizuoti, nuspėjami ir ilgalaikiai procesai, įtraukus dalyvavimą bei sistemingą peržiūrą, ir skirti pakankamai išteklių, įskaitant lėšas atitinkamų pareigūnų mokymui; ragina Komisiją pateikti rekomendacijas, parengtas glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir pagrįstas esamos praktikos analize;

55. mano, kad visos ES institucijos turėtų peržiūrėti savo bendradarbiavimo su PVO sąlygas, laikydamosi ES sutarties 11 straipsnio, kad užtikrintų vienodomis sąlygomis su kitais suinteresuotaisiais subjektais vykdomą atvirą, skaidrų, prasmingą ir nuolatinį dialogą su PVO; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pateikti tarpinstitucinį susitarimą dėl pilietinio dialogo, kurio šalys būtų visos pagrindinės institucijos ir kuris apimtų visas Sąjungos politikos sritis ir daug sričių apimančius procesus, kaip antai pranešimas apie Sąjungos padėtį arba Konferencija dėl Europos ateities;

56. mano, kad šiuo atžvilgiu Parlamento pirmininkas taip pat turėtų paskirti vieną iš savo pirmininko pavaduotojų imtis atviro, skaidraus ir nuolatinio dialogo su PVO; ragina frakcijas parengti savo pilietinio dialogo struktūras;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

57. ypač ragina Komisiją konsultacijų procese atkurti pusiausvyrą tarp įmonių ir kitų interesų, pvz., darbuotojų teisių, socialinių teisių ir aplinkos apsaugos, atstovų, ir užtikrinti apsaugos nuo nesąžiningos lobistinės veiklos, kuri nesuderinama su sąžiningu ir skaidriu dialogu, priemones;

58. ragina valstybes nares, apskritai ES institucijas ir ypač Komisiją užtikrinti, kad rengiant ar persvarstant teisės aktus, kurie gali turėti įtakos pilietinei erdvei ir laisvėms, būtų glaudžiai konsultuojamasi su pilietine visuomene;

59. pažymi, kad Komisijos pirmininko pavaduotojui priskirta pareiga palaikyti atvirą, skaidrų ir reguliarių dialogą su pilietine visuomene; pabrėžia, kad ir toliau turėtų būti siekiama pilietinio dialogo praktikoje; ragina Komisiją visų pirma apsvarstyti galimybę kiekviename generaliniame direktorate įsteigti konkrečius informacinius punktus, kad pilietinė visuomenė galėtų palaikyti glaudžius ryšius su Komisijos pirmininko pavaduotoju; mano, kad labai svarbu, jog įvairioms PVO būtų suteiktas reikšmingas vaidmuo ekspertų grupėse ir Komisijai padedančiuose konsultaciniuose forumuose, šiuo tikslu taikant skaidrų atrankos procesą, ir dėmesį skirti pažeidžiamų ir nepakankamai atstovaujamų grupių interesus ginančioms PVO;

60. ragina Komisiją pasinaudoti nacionalinių programų, pagal kurias įgyvendinamos ES lėšos, rengimu ir ES strategijų bei veiksmų planų įgyvendinimu valstybėse narėse, siekiant paraginti valstybes nares taikyti veiksmingus PVO dalyvavimo ir pilietinio dialogo mechanizmus; ragina stiprinti pilietinės visuomenės dalyvavimą Europos semestro procese ir stebėti Europos ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinio įgyvendinimą;

61. palankiai vertina Europos jaunimo metų iniciatyvą, kuri suteikia galimybes toliau skatinti piliečių dalyvavimą ir dialogą demokratinėje visuomenėje;

62. išipareigoja užtikrinti, kad dėl šio pranešimo būtų imamasi tolesnių veiksmų, ir ragina Komisiją ir Tarybą priimti tokių pat išipareigojimą;

o

o o

63. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

P9_TA(2022)0057

Kultūros, švietimo, žiniasklaidos ir sporto vaidmuo kovojant su rasizmu**2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kultūros, švietimo, žiniasklaidos ir sporto vaidmens kovojant su rasizmu (2021/2057(INI))**

(2022/C 347/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos preambulės antrą, ketvirtą, penktą, šestą ir septintą įtraukus, 2 straipsnį, 3 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą ir 6 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 10 ir 19 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 2, 3, 4, 5 ir 21 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, įskaitant trečiąjį lygių galimybių principą, ir susijusį veiksmų planą,
- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁽¹⁾ (Rasinės lygybės direktyva),
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2016 m. birželio mėn. įsteigta ES kovos su rasizmu, ksenofobija ir kitų formų netolerancija aukšto lygio grupė,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo, švietimo ir kultūros politikos vaidmuo kuriant stipresnę Europą“ (COM(2018)0268),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas“ (COM(2020)0565),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ (COM(2020)0784),
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/818, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“ ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

⁽²⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁽³⁾ OL L 95, 2010 4 15, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 189, 2021 5 28, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 189, 2021 5 28, p. 34.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 12 d. Tarybos rekomendaciją dėl romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 9 d. ES pagrindinių teisių agentūros ataskaitą dėl pagrindinių teisių ir į jos 2017 m. gruodžio 5 d. antrąjį ES mažumų ir diskriminacijos tyrimą ir susijusias atitinkamas 2018 m. lapkričio 23 d. ataskaitą ir 2019 m. lapkričio 15 d. ir santrauką „Būti juodaodžiu ES“, kuriose aprašoma Afrikos kilmės asmenų rasinės diskriminacijos ir rasistinio smurto patirtis ES,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neįgalųjų teisių strategija“ (COM(2021)0101),
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 15 d. Tarybos išvadas dėl 2019–2022 m. darbo plano kultūros srityje ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 7 d. 2020–2030 m. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginį planą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 5 d. Komisijos komunikatą „ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategija (2021–2030 m.)“ (COM(2021)0615),
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl antirasistinių protestų po George'o Floyd'o mirties ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl Afrikos kilmės asmenų pagrindinių teisių Europoje ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl nacionalinių romų integracijos strategijų įgyvendinimo: kova su neigiamu požiūriu į romų kilmės asmenis Europoje“ ⁽¹⁴⁾,

⁽⁶⁾ OL L 202, 2021 6 8, p. 32.

⁽⁷⁾ OL L 156, 2021 5 5, p. 1.

⁽⁸⁾ OL C 93, 2021 3 19, p. 1.

⁽⁹⁾ OL L 328, 2008 12 6, p. 55.

⁽¹⁰⁾ OL C 460, 2018 12 21, p. 12.

⁽¹¹⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 63.

⁽¹²⁾ OL C 195, 2018 6 7, p. 1.

⁽¹³⁾ OL C 108, 2021 3 26, p. 2.

⁽¹⁴⁾ OL C 385, 2021 9 22, p. 104.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl vaikų teisių, atsižvelgiant į ES vaiko teisių strategiją⁽¹⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į pažeidimo tyrimo procedūras, kurias inicijavo Komisija atsižvelgdama į Rasinės lygybės direktyvos dėl romų vaikų diskriminacijos švietimo srityje nesilaikymo (pažeidimo tyrimo procedūros Nr. 20142174, 20152025 ir 20152206),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ⁽¹⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją „ES sporto politikos vertinimas ir galimos ateities perspektyvos“ ⁽¹⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės (Dirbtinio intelekto aktas) ir iš dalies keičiami tam tikri Sąjungos teisėkūros procedūra priimti aktai (COM(2021)0206),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 11 d. rezoliuciją dėl bendro holistinio požiūrio į Europos švietimo erdvę ⁽¹⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. spalio mėn. Vidaus politikos generalinio direktorato Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminio skyriaus parengtą tyrimą dėl kultūros, švietimo, žiniasklaidos ir sporto vaidmens kovojant su rasizmu,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija bendrąsias politikos rekomendacijas, ypač į 2006 m. gruodžio 15 d. rekomendaciją Nr. 10 dėl kovos su rasizmu ir diskriminacija mokykliniame ugdyme ir per jį,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 27 d. Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija veiksmingos lygybės veiksmų gaires,
 - atsižvelgdamas į Komisijos šeštąjį Kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodekso vertinimą,
 - atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi tikslų 10 tikslą mažinti nelygybę šalyse ir tarp šalių,
 - atsižvelgdamas į Konferenciją dėl Europos ateities,
 - atsižvelgdamas į Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupės 2021 m. spalio mėn. pateiktas rekomendacijas dėl naujojo Kovos su dezinformacija praktikos kodekso,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą (A9-0027/2022),
- A. kadangi diskriminacija ir rasizmas kenkia žmogaus orumui, gyvenimo galimybėms, klestėjimui, gerovei ir dažnai – saugumui; kadangi rasistiniai stereotipai turi polinkį išlikti per daugelį kartų; kadangi diskriminacija rasinės ar etninės kilmės pagrindu ES yra draudžiama; kadangi migrantai, pabėgėliai ir prieglobsčio prašytojai, be kita ko, patiria rasizmą ir diskriminacinį elgesį;

⁽¹⁵⁾ OL C 474, 2021 11 24, p. 146.

⁽¹⁶⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 21.

⁽¹⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0463.

⁽¹⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0452.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- B. kadangi, remiantis ES pagrindinių teisių agentūros duomenimis ⁽¹⁹⁾, rasinė diskriminacija ir priekabiavimas ir toliau yra įprastas reiškinys visoje Europos Sąjungoje; kadangi visų pirma rasinės, religinės ir etninės mažumos internete ir fiziniame aplinkoje pernelyg dažnai tampa įžeidimų, smurto, rasinio ir etninio profiliavimo, kurių vykdo ir teisėsaugos atstovai, bei neapykantą kurstančių kalbų aukomis; kadangi aukos nepraneša apie daugumą neapykantos skatinamų rasistinių ir ksenofobinių incidentų ⁽²⁰⁾; kadangi ES rasinės ir etninės mažumos susiduria su struktūriniu diskriminacija ir kai kuriais atvejais tam tikrose kasdienio gyvenimo srityse, įskaitant būstų sektorių, sveikatos priežiūrą, užimtumą, ugdymą ir teismų sistemas, patiria segregaciją;
- C. kadangi 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų plane struktūrinis rasizmas apibūdinamas kaip diskriminacinis elgesys, kuris gali pasireikšti socialinėse, finansinėse ir politinėse institucijose ir taip daryti įtaką valdžios svertams ir politikos formavimui;
- D. kadangi JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras apibrėžia struktūrinę diskriminaciją kaip taisykles, normas, įprastinį elgesį bei požiūrį ir elgesio modelius institucijose ir kitose visuomenės struktūrose, kurios trukdo grupėms ar asmenims įgyti tas pačias teises ir galimybes, prieinamas daugumai gyventojų;
- E. kadangi migrantai, pabėgėliai, politinio prieglobsčio prašytojai ir rasinių, religinių bei etninių mažumų nariai turi ribotas galimybes patekti į darbo rinką ir dažnai yra išnaudojimo darbe objektas;
- F. kadangi neabejotinai aišku, kad geros kokybės duomenų rinkimas yra vienas iš veiksmingiausių būdų analizuoti socialines problemas (tiek kiekybiniu, tiek kokybiniu požiūriu) ir padeda apibrėžti, pritaikyti, stebėti ir plėtoti įrodymais pagrįstus viešosios politikos sprendimus šioms problemoms spręsti;
- G. kadangi rasistinis ir ksenofobinis požiūris, kurio laikosi tam tikri įtakingi asmenys ir politikai visoje ES, skatina socialinį klimatą, sukuriantį palankią terpę rasizmui, diskriminacijai ir neapykantos nusikaltimams; kadangi šią aplinką dar labiau kursto ekstremistiniai judėjimai, tokie kaip fašistiniai ir dešiniojo ekstremizmo judėjimai, siekiantys suskaldyti mūsų visuomenę; kadangi šie veiksmai prieštarauja bendrosioms Europos vertybėms ir demokratijos bei lygybės idealams, kuriuos įsipareigojo puoselėti visos valstybės narės;
- H. kadangi dauguma mažumų grupių turi pakęsti policijos smurtą, įskaitant kolektyvines bausmes ir rasinį profiliavimą; kadangi kovojant su šiuo reiškiniu reikia imtis specialių priemonių; kadangi dėl teisinės valstybės ir baudžiamosios teisenos trūkumų policijos smurto aukos nėra pakankamai apsaugotos ir neturi daug galimybių kreiptis į teismą ir dažnai yra persekiojamos valstybės valdžios institucijų; kadangi rasizmas prieš etnines ir rasines mažumas lemia smurtą ir žudynes;
- I. kadangi tai, kaip žmonės, nepaisant jų rasinės ar etninės kilmės, vaizduojami žiniasklaidoje, gali sustiprinti neigiamus stereotipus su rasine konotacija; kadangi kultūros sektorius ir žiniasklaida turi galių skatinti įtrauktį ir kovoti su rasizmu ir įveikti tokius stereotipus;
- J. kadangi mūsų visuomenėje reikia sustiprinti kovą su atviru ir nematomu rasizmu bei diskriminacija internete ir realiame gyvenime ir kadangi tai yra bendra atsakomybė; kadangi Europos Sąjunga ir valstybės narės turi toliau svarstyti struktūrinio rasizmo ir diskriminacijos, kuriuos patiria dauguma mažumos grupių, problemą, įsipareigoti ją spręsti ir tęsti darbą šiuo klausimu;
- K. kadangi dezinformacija dažnai yra nukreipta į mažumas ir kursto socialinius neramumus; kadangi nepriklausoma ir pliuralistinė žiniasklaida, skatinanti suderintus naratyvus, padeda kurti įtraukesnę visuomenę;

⁽¹⁹⁾ ES pagrindinių teisių agentūra, *Antrasis Europos Sąjungos mažumų ir diskriminacijos tyrimas – pagrindiniai rezultatai*, 2017 m. gruodžio 6 d.; *Antrasis Europos Sąjungos mažumų ir diskriminacijos tyrimas. Musulmonai – tam tikros išvados*, (2017 m. rugsėjo 21 d.); *Antisemitizmo patirtis ir suvokimas. Antrasis tyrimas dėl žydų diskriminacijos ir neapykantos nusikaltimų prieš žydus ES* (2018 m. gruodžio 10 d.); *Antrasis Europos Sąjungos mažumų ir diskriminacijos tyrimas. Romai – tam tikros išvados*, 2016 m. lapkričio 29 d.; *Antrasis Europos Sąjungos mažumų ir diskriminacijos tyrimas. „Būti juodaodžiu ES“* (2018 m. lapkričio 23 d.).

⁽²⁰⁾ Ten pat.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- L. kadangi solidarumas ir pagarba žmogaus gyvybei bei kitiems žmonėms yra vertybės, perduodamos iš kartos į kartą; kadangi mokyklinis ugdymas atlieka esminį vaidmenį šiame procese;
- M. kadangi galimybė mokytis ir išsilavinimo įgijimas yra visos Europos rasizmo paveiktų bendruomenių problema; kadangi segregacija švietimo srityje ir toliau išlieka didelė problema Europoje; kadangi kai kuriose valstybėse narėse toliau išlieka vaikų perkėlimo į segreguotas mokyklas ir diskriminacinę etninių ir rasinių mažumų vaikų perkėlimo į sutrikusio intelekto vaikams skirtas mokyklas praktika;
- N. kadangi mokyklos atlieka svarbų vaidmenį skleidamos patirtį apie įvairovės vertę, skatindamos įtraukti, kovodamos su rasizmu ir mažindamos rasinius stereotipus bei išankstinius nusistatymus;
- O. kadangi svarbu, kad vaikai ir jaunimas matytų, kad jiems atstovaujama visoje visuomenėje, be kita ko, jų ugdymo procese, kultūros ir sporto klubuose, veikloje, kurioje jie dalyvauja, bei internete ir medijose, kuriomis jie naudojami;
- P. kadangi, nors sportas atlieka labai svarbų vaidmenį socialiniame, kultūriniame gyvenime ir švietimo veikloje ir gali suvienyti įvairių rasinių, etninių grupių ir religijų žmones, ir nors sportas gali būti naudojamas siekiant suburti bendruomenes ir puoselėti lygybės, prieinamumo ir pagarbos vertybes, visoje Europoje esama pasikartojančių rasistinių išpuolių sporto renginiuose ir apskritai sporto srityje, taip pat kyla daug su rasizmu susijusių iššūkių; kadangi reikia nustatyti su sportu susijusių grupių radikalizaciją ir su ja kovoti;
- Q. kadangi neigiami COVID-19 pandemijos padariniai padarė neproporcingą įtaką rasinių ir etninių mažumų bendruomenių atstovams, nes šie padariniai buvo nelygybės priežastis, ją pabrėžė ir padidino, be kita ko, kultūros, žiniasklaidos, švietimo ir sporto srityse; kadangi prasidėjus COVID-19 pandemijai labai padaugėjo neapykantos skatinamo priekabiavimo ir neapykantos nusikaltimų;

Bendroji informacija

1. pabrėžia, kad rasizmo esama visose mūsų kasdienio gyvenimo srityse ir jis gali būti įvairių formų; ragina visiškai netoleruoti šios problemos; pripažįsta, kad įvairios grupės, bendruomenės ir asmenys susiduria su rasizmu, ksenofobija ir diskriminacija; pripažįsta, kad kiekviena konkreči rasizmo forma turi išskirtinių bruožų, o kai kuriose valstybėse narėse tam tikros rasizmo formos yra ryškesnės nei kitos dėl istorinių ar politinių veiksnių, be kita ko, dėl kitų priežasčių;
2. pripažįsta ES kovos su rasizmu veiksmų planą; palankiai vertina tai, kad įtrauktas specialus skyrius, skirtas švietimui, ir specialios nuorodos į žiniasklaidą, sportą ir kultūrą; ragina Komisiją ir valstybes nares laikytis holistinio požiūrio ir skirti pakankamą finansavimą ir išteklius, kad būtų įvykdyti plano išpareigojimai nedarant poveikio esamų programų ir veiksmų finansavimui, kartu puoselėjant Europos vertybes;
3. ragina Komisiją užtikrinti, kad kovos su rasizmu koordinatoriui būtų skirta pakankamai išteklių ir kad rasinės lygybės integravimo į visas ES politikos sritis darbą kartu vykdytų visi generaliniai direktoratai;
4. laukia esamos ES teisinės sistemos, skirtos kovai su diskriminacija, rasizmu, ksenofobija ir kitų rūšių netolerancija, vertinimo; ragina Komisiją įvertinti šios sistemos įgyvendinimą, nustatyti, kaip ją patobulinti, kai reikia, ir palaikyti reguliarią dialogą bei keistis geriausia patirtimi su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, ypač su tais, kurie atstovauja rasizmą ir rasinę diskriminaciją patiriančių asmenų interesams;
5. primena, kad nacionaliniai veiksmų planai yra veiksminga reakcija į rasizmą, rasinę ir etninę diskriminaciją ir susijusią netoleranciją valstybėse narėse priemonė, nes jie suteikia galimybę imtis konkrečių veiksmų reaguojant į konkrečias situacijas; apgailestauja dėl to, kad tokius planus turi tik 15 valstybių narių⁽²¹⁾; primygtinai ragina Komisiją paskelbti planuojamus bendrus pagrindinius nacionalinių veiksmų planų, skirtų kovai su rasizmu ir rasine diskriminacija, įgyvendinimo principus ir kitas priemones siekiant padėti įgyvendinti pastangas nacionaliniu lygmeniu; ragina rengiant šiuos planus įtraukti konkrečius tikslus, atspindinčius visą visuomenės įvairovę kultūros, švietimo, žiniasklaidos ir sporto srityse; mano, kad šiuo atžvilgiu būtina rinkti geriausios praktikos pavyzdžius ir dalytis jais su valstybėmis narėmis siekiant palengvinti jų nacionalinių veiksmų planų rengimą ir skatinti keitimąsi patirtimi tarp nacionalinių agentūrų;

⁽²¹⁾ Nuo 2019 m., remiantis 2020 m. birželio 9 d. ES pagrindinių teisių agentūros ataskaita.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

6. palankiai vertina tai, kad paskelbtos ir įgyvendinamos konkrečios ES gairės dėl rasine ar etnine kilme grindžiamų duomenų apie lygybę rinkimo, kaip apibrėžta Rasinės lygybės direktyvoje, šie duomenys turėtų būti renkami savanorišku pagrindu ir būti anoniminiai ir jais turėtų būti užtikrinama asmens duomenų apsauga, tapatybės pasirinkimas ir konsultavimasis su atitinkamomis bendruomenėmis; ragina valstybes nares pritaikyti nacionalinę statistiką ir pašalinti kliūtis jai kaupti, sudaryti palankesnes sąlygas sistemingam geros kokybės patikimų, išskaidytų ir konkrečių šalių duomenų apie lygybę rinkimą ir, prireikus, tobulinti šį procesą siekiant nustatyti rasizmo ir diskriminacijos priežastis ir kovoti su tuo, taip pat remti įrodymais pagrįstą politiką nacionaliniu ir ES lygmenimis; ragina Komisiją ir valstybes nares naudoti šiuos duomenis rengiant politiką rasiniam teisingumui pasiekti ir užtikrinti, kad šie duomenys būtų prieinami visuomenei, kartu visapusiškai geriant pagrindinę teisę į privatumą, asmens duomenų apsaugą ir laikantis atitinkamų ES teisės aktų, įskaitant Rasinės lygybės direktyvą, Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą⁽²²⁾ ir siūlomą E. privatumo reglamentą⁽²³⁾, taip pat atitinkamų nacionalinių teisinių sistemų;
7. palankiai vertina išipareigojimą siekti įvairovės ir įtraukties pagal programas „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“, Europos solidarumo korpusą, Piliiečių, lygybės, teisių ir vertybių programą, Naujojo europinio bauhauzo iniciatyvą, ESF+ ir Europos jaunimo garantijų iniciatyvą; pabrėžia, kad reikia sistemingai sekti ir analizuoti kiekvienos iš šių programų indėlį į kovą su rasizmu ir parengti gerosios patirties apžvalgą; ragina Komisiją užtikrinti, kad neseniai paskelbtos įtraukties strategijos būtų integruotos į visas atitinkamas ES programas ir švietimo, kultūros, žiniasklaidos ir sporto iniciatyvas, ir stebėti jų įgyvendinimą bei poveikį;
8. palankiai vertina tai, kad Komisija pripažino, jog formuojant politiką reikia laikytis tarpsektorinio požiūrio; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad atitinkami kovos su rasizmu tikslai būtų įgyvendinami visose politikos srityse;
9. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į nesutarimą Taryboje dėl 2008 m. liepos 2 d. Komisijos pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas⁽²⁴⁾; primygtinai ragina valstybes nares kuo greičiau susitarti dėl bendros pozicijos šiuo klausimu; remia Komisiją, kad ji skatintų pažangą siekiant vieningo Tarybos pritarimo, reikalingo šiam pasiūlymui priimti;
10. skatina vykdyti tolesnį Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija, valstybių narių lygybės institucijų, nevyriausybinių organizacijų (NVO) bei vyriausybės ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą, ypač tų subjektų, kurie atstovauja asmenų ir grupių, nukentėjusių nuo rasizmo ir rasinės diskriminacijos, interesams; ypač ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija rekomendacijas;
11. ragina Komisiją ir valstybes nares didinti savo paramą JT Civilizacijų aljansui siekiant stiprinti tarptautinį, kultūrų ir religijų dialogą bei bendradarbiavimą;
12. pabrėžia, kad menkos galimybės naudotis technologijomis ir skaitmenine infrastruktūra švietimo, kultūros, žiniasklaidos ir sporto srityse gali sukelti naujos formos diskriminaciją ir nelygybę, ir šią problemą Komisija ir valstybės narės turi tinkamai ir greitai spręsti;
13. ragina valstybes nares kurti pagalbos linijas, tarpininkavimo įstaigas ir rengti darbuotojų mokymą, kad būtų galima tinkamai spręsti smurto ar kitus rasinio arba etninio pobūdžio incidentus švietimo, kultūros, žiniasklaidos ir sporto srityse ir apie juos pranešti;
14. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti patobulintą strategiją, kuri skatintų kaimo vietovių, kalnų ir izoliuotų teritorijų gyventojų, ypač jaunimo ir moterų, integraciją į švietimo, kultūros, žiniasklaidos ir sporto veiklą, kartu plėtojant ir investuojant į vietas ir pritaikytą infrastruktūrą;
15. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti nuoseklų veiksmų planą, kuriuo būtų tinkamai sprendžiamas diskriminacijos, su kuria gali susidurti mobilieji darbuotojai ir ypač jų vaikai, klausimas, įskaitant ribotas galimybes gauti geros kokybės išsilavinimą, naudotis kultūros, žiniasklaidos ir sporto srities paslaugomis;

⁽²²⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

⁽²³⁾ Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl teisės į privatus gyvenimą ir asmens duomenų apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (COM(2017)0010).

⁽²⁴⁾ COM(2008)0426.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

Kultūra

16. pabrėžia, kad Europos visuomenėse gyvena vis įvairesnės kultūros žmonės ir didėja užsienyje gimusių gyventojų ir jų palikuonių dalis; mano, kad kultūra, švietimas ir sportas yra esminiai dalykai skatinant atvirą, visiems palankią visuomenę; mano, kad svarbu pripažinti šių žmonių indėlį į Europos kultūrą ir žinias per visą istoriją ir jų palikimą;

17. pripažįsta, kad rasizmas yra giliai išsisknijęs mūsų visuomenėje ir glaudžiai susijęs su jos kultūrinėmis šaknimis, paveldu ir socialinėmis normomis; todėl atkreipia dėmesį į svarbų vaidmenį, kurį kultūra gali ir privalo atlikti kovojant su diskriminacija ir rasizmu bei skatinant socialinę įtrauktį, įvairovę, lygybę ir toleranciją; pabrėžia, kad svarbu skatinti tarpkultūrinį mokymąsi;

18. atkreipia dėmesį į didžiulį įvairių bendruomenių indėlį į Europos kultūrą ir kalbų įvairovę;

19. apgailestauja dėl mažumų dalyvavimo kultūroje kliūčių, būtent dėl stereotipų, išankstinių nusistatymų, segregacijos ar getų kūrimo; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti iniciatyvas, nukreiptas į įvairesnę rasinės diskriminacijos paveiktų bendruomenių ir asmenų dalyvavimą kultūros sektoriuje, ypač naudojantis finansavimu pagal visas atitinkamas programas siekiant pašalinti tokias kliūtis; ragina labiau remti esamus kanalus ir kurti paramos tinklus bei plėsti informavimo veiklą, taip pat skirtą priemiesčių, kaimo, atokiausiuose ir kituose mažiau palankiuose regionuose gyvenantiems asmenims;

20. ragina valstybes nares pradėti vykdyti iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama paskatinti įvairios rasinės ir etninės kilmės žmones dalyvauti kultūros renginiuose, pvz., įgyvendinti čekių sistemas ar panašius projektus;

21. ragina Komisiją ir valstybes nares gerinti stebėseną ir vertinimą, be kita ko, išbandant dalyvaujamas priemones ir geriausios praktikos pavyzdžius, jais dalijantis ir keičiantis, nes tai gali parodyti įtraukties ir nediskriminavimo skatinimo ir kovos su rasizmu per kultūrą poveikį ir padėti kurti įtraukesnę politiką;

22. ragina valstybes nares ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus skatinti įvairovę kultūros įstaigose, kalbant apie darbuotojus ir vadovus, ir ryšium su tuo numatyti tinkamumo ir skyrimo kriterijus organizacijose, gaunančiose viešųjų lėšų, ir užtikrinti, kad visiems darbuotojams būtų mokama nuo pat karjeros pradžios;

23. palankiai vertina Atvirojo bendradarbiavimo metodo valstybių narių ekspertų darbo grupės lyčių lygybės kultūros ir kūrybos sektoriuose klausimais darbą; ragina valstybes nares į kitą darbo planą kultūros srityje įtraukti Atvirojo bendradarbiavimo metodo valstybių narių ekspertų darbo grupę kovos su rasizmu pasitelkiant meną ir kultūrą klausimais; ragina Atvirojo bendradarbiavimo metodo darbo grupę parengti tyrimą apie kultūros ir kūrybos sektorių vaidmenį skatinant rasinę lygybę minėtuose sektoriuose;

24. palankiai vertina tai, kad žmonės ir vietovės, kuriems labiausiai reikia pagalbos, yra įtraukti į vieną iš strateginių naujojo europinio bauhauzo ašių; prašo, kad šioje iniciatyvoje būtų atsižvelgta į socialinę migrantų įtrauktį, siekiant jiems suteikti vienodas galimybes;

25. tvirtai remia kai kurių valstybių narių išdėstytą pripažinimą, jog reikia atkurti kultūros kūrinius ir artefaktus jų kilmės vietose, nes tai padėtų skatinti pagarbą viena kitos kultūros paveldui ir abipusį supratimą, taip pat padidinti jo vertę, be kita ko, suteikiant galimybę visuomenei susipažinti su šiais kūrinių ir artefaktais; ragina vykdyti būtinus mokslinius tyrimus, studijas ir mainus, kad būtų sukurtos nuoseklios programos, kurias vykdant būtų atkurti kultūros kūriniai ir artefaktai jų kilmės šalyse arba kitose atitinkamose kultūros institucijose, kurias nurodytų kilmės valstybė, laikantis atitinkamų tarptautinių kultūros paveldo apsaugos konvencijų; ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas dialogui siekiant skatinti valstybes nares, ES nepriklausančias šalis, muziejus ir kitas kultūros įstaigas dalytis geriausia patirtimi;

Švietimas

26. pripažįsta lemiamą švietimo ir mokymo vaidmenį kovojant su struktūriniu rasizmu ir diskriminacija, kuriant įtraukias visuomenes, demaskuojant išankstinius nusistatymus ir stereotipus ir skatinant toleranciją, supratimą ir įvairovę; pabrėžia naujosios Europos švietimo erdvės svarbą kovojant su visų formų diskriminacija klasėje ir už jos ribų, visų pirma kuriant kokybiškas ir įtraukias švietimo erdves;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

27. atkreipia dėmesį į tam tikrų Europos istorijos momentų, įskaitant kolonializmą, vergiją ir genocidą, ypač Holokaustą, bei kartu kitų rasizmo apraiškų ir toliau daromą ilgalaikį poveikį šiandienos visuomenei, įskaitant švietimo sistemas ir švietimo programų rengimą; siūlo peržiūrėti švietimo programas, kad būtų paaiškinta mūsų visuomenių istorija, taikant kryptingą ir kontekstinį požiūrį, kad būtų galima geriau suprasti jos sąsajas su dabartine padėtimi ir kovoti su stereotipais, dėl kurių šiandien egzistuoja diskriminacija;

28. pabrėžia, kad istorijos mokymo programose reikia skirti daugiau dėmesio objektyviam ir faktiniam mokymuisi apie įvairias rasines ar etnines ideologijas, pvz., be kita ko, vergovę, kolonializmą ar fašizmą, ir jų formas bei kilmę, įskaitant piktnaudžiavimą mokslu siekiant jas pateisinti, taip pat jų padarinius ir galimą poveikį šiais laikais;

29. ragina valstybes nares skatinti rengti įvairias ir įtraukias švietimo programas ir švietimo priemones bei veiklą ir užtikrinti, kad į minėtą ir kitą svarbią medžiagą būtų įtraukti įvairios rasinės ir etninės kilmės autoriai, istorikai, mokslininkai, menininkai ir kiti iškilūs asmenys;

30. pabrėžia švietimo vaidmenį skatinant pilietiškumą ir bendras vertybes – laisvę, toleranciją ir nediskriminavimą; pabrėžia, kad svarbu kurti pilietiškumo ugdymo visoje Europoje ir ES kovos su rasizmu ir diskriminacija politikos sinergiją; ragina valstybes nares daugiau dėmesio skirti švietimui apie ES istoriją siekiant skatinti sanglaudą; mano, kad šios sritys turėtų būti neatsiejama pilietiškumo ugdymo programų dalis;

31. ragina valstybes nares skatinti mažumų kalbą, kultūrą ir istoriją, įtraukiant šias temas į mokymo programas, muziejus ir kitas kultūros ir istorijos raiškos formas, ir pripažinti jų kultūros indėlį kaip Europos paveldo dalį; ragina valstybes nares parengti nuoseklias ir suderintas priemones ir numatyti atitinkamą jų finansavimą, siekiant skatinti, remti ir propaguoti rasinių ir etninių grupių meną ir kultūrą, tirti ir išsaugoti tradicinių bendruomenių kultūros materialųjį ir nematerialųjį paveldą;

32. ragina Komisiją ir valstybes nares propaguoti daugiakalbystę kaip svarbią žmones vienijančią priemonę;

33. pabrėžia, kad svarbu teikti tinkamą paramą mobiliųjų darbuotojų vaikams visose valstybėse narėse, kad jie galėtų išmokyti savo gimtąją kalbą ir sužinoti apie savo šalies ir naujos gyvenamosios šalies kultūrą, kad būtų užtikrinta geresnė integracija;

34. ragina gilinti bendrų humanitarinių mokslų, istorijos, filosofijos, kalbų ir literatūros studijas, nes tai gali padėti skatinti europinę santarvės dvasią; ragina, kad istorijos mokymo programos būtų grindžiamos kryptinga Europoje gyvenančioms rasinėms ir etninėms bendruomenėms skirta koncepcija, kad taip būtų skatinamas platesnis ir faktais pagrįstas požiūris į Europos ir pasaulio istoriją ir galima geriau suprasti apie skirtingų žemynų sąveiką prieš Europos įvykdytą kolonizaciją ir po jos; ragina, kad istorijos knygoje būtų pabrėžiamas rasinių bendruomenių indėlis į šiandienos Europos vystymąsi ir formavimą;

35. ragina valstybes nares aktyviai kovoti su šališkumu, kad jo nebūtų mokyklos vadovėliuose, švietimo priemonėse, vaikų ir jaunimo filmuose bei naujienų programose ir sporto srityje; ragina valstybes nares įtraukti šiuos tikslus į 2022 m. – Europos jaunimo metus;

36. griežtai smerkia rasinę ir etninę segregaciją mokyklose, kuri vis dar egzistuoja Europoje; įspėja, kad tokios praktikos pasekmės yra marginalizacija, mokyklos nebaigimas, mažas besimokančiųjų skaičius, lygiagrečių socialinių erdvių kūrimas, tvirtėjanti struktūrinė diskriminacija ir kliūtys naudotis vienodomis kokybiško gyvenimo galimybėmis; ragina visas valstybes nares nustatyti arba stiprinti įtraukios politikos priemones, kad būtų užkirstas kelias tam, kad marginalizuotų grupių asmenys, besimokantys ikimokyklinio ugdymo ar aukštojo mokslo įstaigose, nebūtų sąmoningai arba netyčia siunčiami į atskiras mokyklas, švietimo įstaigas ar klases, ir kad tomis priemonėmis būtų skatinama socialinė įtrauktis, garantuojant lygias galimybes visiems, ir kad būtų užtikrinamos visiems vaikams vienodos galimybės gauti kokybišką išsilavinimą ir dalyvauti užklausinėje veikloje, įskaitant kultūrą ir sportą; ragina valstybes nares aktyviai skatinti mažumų grupių vaikų integraciją į mokyklas ir vietos bendruomenes ir išsaugoti pasaulinį viešojo švietimo pobūdį gerbiant kultūrinę ir religinę tapatybę;

37. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų ir remti rasinių ir etninių mažumų vaikus bei vaikus, augančius sudėtingomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis, kad jie galėtų tobulėti, padedant jiems dalyvauti aukšto lygio (pvz., meno ir sporto) užklausinėje veikloje, suteikiant jiems galimybių patekti į jų konkrečius poreikius atitinkančias mokyklas, suteikiant kokybiškas švietimo galimybes ir skiriant reikiamą finansavimą;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

38. ragina valstybes nares užtikrinti kiekvieno vaiko teisę į mokslą ir nustatyti priemones, kuriomis siekiama kovoti su mokyklos nebaigimu ir užkirsti jam kelią, taip pat užtikrinti, kad nuo ankstyvos vaikystės iki paauglystės būtų suteiktos lyčių požiūriu vienodos galimybės naudotis kokybišku įtraukiu švietimu; ragina Komisiją parengti naujas finansavimo priemones arba paprogrames, kurios papildytų valstybių narių taikomas priemones, kad būtų galima teikti tikslinę ir pritaiktą paramą ir užtikrinti kokybišką švietimą vaikams nuo trejų metų ir amžiaus ir vyresniems vaikams, patiriantiems ypač didelį skurdą ir neturintiems galimybės pasinaudoti esamomis ar būsimomis ES švietimo ir socialinės įtraukties finansavimo iniciatyvomis, pvz., „Erasmus+“, Europos vaiko garantijų sistema arba „ESF+“;

39. pripažįsta, kad svarbu mokyti vaikus ir jaunimą, kad jie suprastų neigiamą netolerancijos poveikį, ir ugdyti jų kritinio mąstymo igūdžius; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad švietimas žmogaus teisių klausimais prasidėtų nuo labai ankstyvo amžiaus, o mokymo medžiagoje atsispindėtų visuomenės įvairovė ir pliuralizmas ir joje nebūtų rasistinio turinio;

40. ragina Komisiją remti ankstyvojo perspėjimo sistemų ir veiksmingų pedagoginių metodų, skirtų kovai su rasizmu ir diskriminacija mokyklose, mokslinius tyrimus, atsižvelgiant į geriausią Europoje turimą patirtį, ir skatinti rezultatų sklaidą siekiant panaikinti patyčias dėl rasės;

41. ragina valstybes nares užtikrinti, kad rasinių ir etninių mažumų grupėms priklausantis pedagoginis personalas turėtų vienodas ir sąžiningas galimybes įsidarbinti mokymo ir švietimo srityje visais švietimo lygmenimis ir kad būtų įgyvendinamos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad tiek pedagogai, tiek mokiniai būtų apsaugoti nuo rasinės diskriminacijos mokyklinėje sistemoje;

42. smerkia struktūrinę diskriminaciją, nuo kurios kenčia tūkstančiai pabėgėlių vaikų Europoje, turinčių mažai arba jokių galimybių įgyti išsilavinimą; patvirtina, kad atskiros klasės pabėgėlių priėmimo centruose, kur dažnai užsiėmimus veda savanoriai, negali atstoti mokymosi mokykloje; ragina užtikrinti, kad privalomas pabėgėlių vaikų švietimas priimančiosios šalies mokyklų sistemoje būtų prielaida ES finansavimui migracijos srityje gauti;

43. ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą mokytojų rengimą, neatsižvelgiant į mokymo dalyką, specializaciją, mokinių amžių ar mokymo įstaigų, kuriose jie dirbs, pobūdį, kad jie įgytų igūdžių ir kultūrinių gebėjimų, kurių jiems reikia siekiant skatinti įtrauktį ir toleranciją, taip pat kovoti su diskriminacija švietimo sistemoje; ragina visiems pedagogams ir su jaunimu dirbantiems asmenims skirti laiko, kad jie galėtų dalyvauti pirminio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo veikloje, daugiausia dėmesio skiriant mokymui daugiakultūroje, daugiarasėje aplinkoje, įskaitant mokymą apie nesąmoningą šališkumą; ragina valstybes nares numatyti mokymosi visą gyvenimą programas, skirtas valstybės tarnautojams ir visų pirma valstybės saugumo pajėgų darbuotojams, siekiant panaikinti rasistinį ir ksenofobinį elgesį;

44. primena, kad dirbtinio intelekto (DI) sistemos, skirtos naudoti švietimo ir profesinio mokymo srityse, taip pat pedagogų įdarbinimo procesuose, kai kuriais atvejais laikomos esančiomis „didelės rizikos“; ragina prieš naudojant tokias priemones tinkamai įvertinti riziką;

45. pabrėžia atminimo veiklos svarbą įgyvendinant Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą ir tai, kad būtina skirti pakankamai lėšų ir užtikrinti matomumą projektams, kuriais siekiama įamžinti naujausių Europos istorijos įvykių atminimą, juos tirti ir šviesti apie juos, taip didinant Europos piliečių informuotumą apie bendrą istoriją, kultūrą, kultūros paveldą ir vertybes ir taip kartu gerinti jų supratimą apie ES, jos ištakas, tikslą ir įvairovę;

46. pripažįsta, kad judumo programos, pvz., „Erasmus+“, skatina tobulėjimą švietimo, socialinėje, asmeninėje ir profesinėje srityse ir kitų žmonių supratimą; ragina nuolat remti tokias programas;

47. pabrėžia ES pilietiškumo ugdymo svarbą siekiant tarpusavio supratimo ir socialinės sanglaudos, tuo išitikinę ir tam pritarę piliečiai, teikdami pasiūlymus per Konferenciją dėl Europos ateities, ir į tai taip pat bus atsižvelgta konferencijos išvadose, o jos turi būti paskelbtos šiais metais;

48. pabrėžia, kad svarbu pripažinti neformalųjį ir savaiminį mokymąsi, taip pat automatiškai pripažinti diplomus ir kvalifikacijas kaip pagrindines priemones, kuriomis siekiama suteikti rasinėms ir etninėms grupėms priklausantiems asmenims galimybių, kovoti su struktūriniu rasizmu ir diskriminacija ir skatinti įvairovę;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

49. pripažįsta sektinų pavyzdžių svarbą įgyjant išsilavinimą; ragina sukurti visos Europos platformą, skirtą rasinei ir etninei mažumai priklausantiems asmenims ir jų kolektyvams, kad jie galėtų pasidalyti savo patirtimi su besimokančiais asmenimis;
50. pabrėžia, kad svarbu didinti plačiosios visuomenės informuotumą ir informuotumą, susijusį su viešąja nuomone, mūsų visuomenių įvairovės tema pasitelkiant mokymą ir kitą susijusią medžiagą;
51. ragina valstybes nares vengti mažinti biudžetą švietimo programoms, nes dėl to gali sumažėti erdvės diskusijoms apie įvairių kultūrų supratimą ir kovą su rasizmu ⁽²⁵⁾;
52. pabrėžia, kokios svarbios yra ES finansuojamos socialinės programos, ypač mokyklinio maitinimo programos, socialiai pažeidžiamų vaikų ir jaunimo integracijai;

Žiniasklaida

53. pabrėžia atstovavimo ir įvairovės svarbą kuriant įtraukią visuomenę; primena žiniasklaidos atsakomybę atspindėti visų visuomenių įvairovę ir apgailestauja dėl to, kad daugelyje žiniasklaidos priemonių trūksta rasinės ir etninės įvairovės; ragina kultūros ir žiniasklaidos sektoriuose vengti praktikos, kuria įtvirtinami arba stiprini neigiami stereotipai apie etnines ir rasines mažumas, ir skatina rodyti teigiamą šių visuomenių narių vykdomą vaidmenį; ragina atitinkamus suinteresuotuosius subjektus spręsti įvairovės ir atstovavimo savo organizacijose klausimus, be kita ko, paskiriant už įvairovę atsakingą asmenį ir įgyvendinant iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama didinti žiniasklaidos specialistų raštingumą įvairovės ir įtraukties klausimais, kad būtų geriau užtikrintas jų užduočių nepriklausomumas ir pliuralistinis pobūdis;
54. palankiai vertina Komisijos komunikatą ir informuotumo didinimo kampaniją siekiant skatinti įvairovę audiovizualiniame sektoriuje ekrane ir už ekrano; ragina šioje kampanijoje daugiausia dėmesio skirti rasinių bendruomenių įvairovei bei istorijai ir akcentuoti, kad rasinio teisingumo pasiekimas gali prisidėti prie glaudesnės, taikesnės ir demokratiškesnės Europos visiems kūrimo;
55. palankiai vertina tai, kad Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorijai pavesta kovoti su dezinformacija ir imtis veiksmų, nukreiptų prieš mažumų bendruomenes; pabrėžia, kad reikia skubiai imtis veiksmų, kad švietimo programose daugiau dėmesio būtų skirta kritinio mąstymo, gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninių įgūdžių ugdymui; pabrėžia, kad gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis kampanijos ir iniciatyvos gali turėti lemiamą poveikį mažinant rasinės diskriminacijos naratyvus, skleidžiamus pasitelkiant dezinformaciją; pabrėžia, kad būtina suteikti jaunimui analizės ir veiklos priemones, kad jie galėtų atpažinti neapykantos retoriką internete ir kovoti su jos sklaida;
56. primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad neapykantos retorikos (realiame gyvenime ar internete) apibrėžtis ir neapykantos nusikaltimų kriminalizavimas būtų visiškai ir teisingai perkelti į valstybių narių nacionalinę teisę, ir prireikus pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras;
57. palankiai vertina Kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodekso šeštąjį vertinimą ir pažangą naikinant neapykantos retoriką internete; apgailestauja dėl to, kad, nors per 24 valandas peržiūrėtų pranešimų vidurkis išlieka didelis (81 proc.), jis sumažėjo, palyginti su 2020 m. (90,4 proc.), taip pat sumažėjo vidutinis pašalinimų rodiklis (iki 62,5 proc.), palyginti su 2019 m. ir 2020 m.; primygtinai ragina Komisiją toliau bendradarbiauti su platformomis siekiant panaikinti neapykantos retoriką jų turinyje ir pagerinti pašalinimo rodiklį, skaidrumą ir naudotojų grįžtamąjį ryšį;
58. yra susirūpinęs dėl neapykantos retorikos ir dezinformacijos, kurioje yra rasinis ir diskriminacinis turinys, plitimo pasitelkiant dirbtinį intelektą ir algoritmus; pažymi, kad tokia neapykantos retorika ir dezinformacija daro tiesioginį žalingą poveikį mūsų visuomenėms; ragina dėti pastangas kovojant su tokia veikla, visų pirma kuriant specialų dirbtinį intelektą ir algoritmus, kurių galutinis tikslas – sustabdyti neapykantos retorikos ir dezinformacijos plitimą ir sušvelninti jų padarinius;
59. pastebi, kad kuriant, diegiant ir naudojant dirbtinį intelektą, įskaitant turinio filtrus, dominuoja anglų kalba; išpėja, kad neapykantos retorika internete taip pat egzistuoja kitomis kalbomis, kurių turinio filtrai yra ne tokie veiksmingi; ragina imtis priemonių kovai su neapykantos retorika visomis kalbomis;

⁽²⁵⁾ Kultūros, švietimo, žiniasklaidos ir sporto vaidmuo kovojant su rasizmu, Europos Parlamento Vidaus politikos generalinis direktoratas, Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminis skyrius, 2021 m. spalio mėn., p. 13.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

60. palankiai vertina kai kurių tarptautinių audiovizualinių paslaugų teikėjų įtvirtintą praktiką prieš žiniasklaidos transliacijas pridėti atsakomybės ribojimo pareiškimus apie žalingą ir rasistinį turinį; ragina išplėsti tokią praktiką Europos audiovizualinėje srityje;

61. pažymi, kad kai kurios valstybės narės turi audiovizualinio sektoriaus reguliavimo institucijas, kurios gali skirti sankcijas už programas, kuriose skatinamas diskriminacinis ar rasistinis turinys; ragina valstybes nares suteikti įgaliojimus savo reguliavimo agentūroms šioje srityje; ragina Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupei suteikti išteklių siekiant tinkamai koordinuoti nacionalines agentūras renkant kokybiškus duomenis ir jais dalijantis, taip pat stebint tokių užduočių vykdymą; ragina Komisiją ir valstybes nares nutraukti ES ir valstybinį finansavimą žiniasklaidos priemonėms, kurias kompetentingos reguliavimo institucijos pripažino kaltomis pažeidus teises normas dėl kovos su neapykantos retorika ir ksenofobijos skatinimu;

62. smerkia tam tikrų žiniasklaidos priemonių rasistinę retoriką, kuria stigmatizuojamos bendruomenės dėl rasės, pvz., apibūdinant migrantus kaip įvairių ekonominių ir socialinių problemų šaltinį ir neproporcingai informuojant apie migrantų padarytus nusikaltimus; ragina valstybes nares imtis veiksmingų priemonių, kad žiniasklaida neplatintų stigmatizuojančios retorikos, neapykantą kurstančios kalbos, melagingų naratyvų, neigiamų, visų pirma, tam tikrų etninių ar rasinių grupių vaizdų, kuriais siekiama tik dehumanizuoti tam tikrus asmenis;

63. pabrėžia, kad būtina didinti skaitmeninių platformų ir socialinių tinklų atsakomybę, siekiant kovoti su rasinės neapykantos kurstyju prieš migrantus ir mažumų atstovus;

Sportas

64. pabrėžia, kad sporto klubai ir federacijos atlieka itin svarbų vaidmenį kovojant su rasizmu, be kita ko, didinant su tuo susijusį informuotumą; primena, jog „Erasmus+“ reglamente nurodoma, kad sportas ir, visų pirma, komandinis sportas yra socialinės įtraukties, lygybės ir ES vertybių skatinimo veiksnys; palankiai vertina tai, kad skiriamas ES ir nacionalinis finansavimas, kad skurstantys asmenys, ypač mažumos ir vaikai, galėtų dalyvauti sporto veikloje;

65. pažymi, kad rasizmas minimas nurodant specifinius sektorinius prioritetus, susijusius su sporto partnerystės projektais (programos „Erasmus+“ metinės 2022 m. darbo programos 2-asis pagrindinis veiksmas), ir kad mėgėjiško sporto iniciatyvos, kuriose pagrindinis dėmesys skiriamas įtraukčiai ir kovai su rasizmu, gali būti finansuojamos pagal naują nedidelės apimties partnerystės projektų schemą; ragina Komisiją įvertinti šias iniciatyvas ir sistemingai stebėti sporto projektų, kurių pagrindinis tikslas – kova su rasizmu, skaičių ir tipą ir jiems skiriamo finansavimo dydį; ragina Komisiją skatinti migrantų ir rasinių bei etninių mažumų atstovų įtraukimą į mėgėjiško sporto klubų veiklą;

66. palankiai vertina NVO ir visuomeninių organizacijų pastangas įvairiose valstybėse narėse panaudoti sportą kaip priemonę suburti žmones ir ugdyti kolektyvinę atmintį, siekiant stiprinti pagarbą ir įtraukti; ragina Komisiją sukurti geriausios praktikos pavyzdžių švietimo per sportą ir žiniasklaidos srityse duomenų bazę, kad būtų skatinama jo plėtra visoje ES;

67. pripažįsta, kad daugiau dėmesio turėtų būti skiriama įvairių grupių atstovavimui sporte apskritai ir vadovaujamosiose pareigose sporto organizacijose, įskaitant moteris ir tuos, kurie turi mažiau galimybių, pvz., pabėgėlius, etnines ir rasines mažumas ir LGBTIQ bendruomenę; primygtinai ragina tarptautinius, Europos ir nacionalinius sporto valdymo organus ir suinteresuotuosius subjektus įgyvendinti įvairovės ir įtraukties priemones, visų pirma spręsti nedidelio moterų ir etninių mažumų skaičiaus vadovaujamosiose postuose ir valdybose problemą; ragina valstybes nares plėtoti įtraukią sporto politiką ir skirti pakankamą finansavimą, siekiant užtikrinti, kad sportas būtų prieinamas visiems, nepriklausomai nuo etninės, rasinės kilmės, negalios ar socialinių ir ekonominių aplinkybių;

68. primygtinai ragina visiškai netoleruoti rasizmo, neapykantos retorikos, smurto ir kitokio rasistinio elgesio sporte ir primygtinai skatina Komisiją, valstybes nares ir sporto federacijas parengti priemones, kuriomis būtų užkirstas kelias tokiems incidentams, patvirtinti veiksmingas sankcijas ir paramos aukoms priemones, taip pat priemones siekiant apsaugoti sportininkus, kurie smerkia rasizmą arba pasisako už įvairovę;

69. primygtinai ragina Komisiją parengti sporto srities rekomendacijas ar gaires siekiant kovoti su rasizmu sporte vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis ir skatinti įtraukti bei pagarbą visais sporto lygmenimis, be kita ko, asmenims, kuriems reikalinga speciali apranga; ragina visų lygmenų sporto organizacijas ir suinteresuotuosius subjektus aktyviai prisidėti prie tokio kodekso rengimo, pritari jam ir įtraukti jį į savo įstatus; ragina organizacijas didinti savo narių ir jų šeimų bei plačiosios visuomenės informuotumą apie tokį kodeksą ir jo turinį;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

o

o o

70. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

P9_TA(2022)0058

Sanglaudos politika: sveikatos priežiūros skirtumų mažinimo ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo sveikatos srityje stiprinimo priemonė**2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sanglaudos politikos kaip sveikatos priežiūros skirtumų mažinimo ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo sveikatos srityje stiprinimo priemonės (2021/2100(INI))**

(2022/C 347/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 168 straipsnį, pagal kurį reikalaujama užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą nustatant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos ir veiklos kryptis ir siekiama skatinti valstybių narių bendradarbiavimą, kad jų pasienio regionų sveikatos paslaugos geriau papildytų viena kitą,
- atsižvelgdamas į SESV 174 straipsnį dėl Europos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos stiprinimo Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo ⁽²⁾ (Tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų direktyva) ir ypač į jos 168 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1304/2013 dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1081/2006 ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. kovo mėn. paskelbtą Komisijos tyrimą dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo „Esamų bendradarbiavimo tarpvalstybiniuose regionuose iniciatyvų kapitalizavimas“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Europos regionų komiteto nuomonę „Tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų įgyvendinimas ir perspektyvos“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos sveikatos sąjungos kūrimas: ES atsparumo tarpvalstybinėms grėsmėms sveikatai didinimas“ (COM(2020)0724),
- atsižvelgdamas į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos 2020 m. lapkričio 19 d. ataskaitą „Apie sveikatą glaustai. Europa 2020 m.“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 9 d. per pirmąjį svarstymą priimtą savo poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 (programa „ES – sveikatos labui“) ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OL L 166, 2004 4 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 88, 2011 4 4, p. 45.

⁽³⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 470.

⁽⁴⁾ Röhring, I., Habimana, K., Groot, W. ir kt., Esamų bendradarbiavimo tarpvalstybiniuose regionuose iniciatyvų kapitalizavimas (angl. *Capitalising on existing initiatives for cooperation in cross-border regions*), Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas, Europos Komisija, 2018 m.

⁽⁵⁾ OL C 440, 2020 12 18, p. 10.

⁽⁶⁾ OL C 474, 2021 11 24, p. 179.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/695, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės ⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto užsakytą 2021 m. tyrimą dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo sveikatos priežiūros srityje ⁽¹²⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijos gaires dėl 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9–0026/2022),
- A. kadangi pagrindinės infrastruktūros, gerai apmokytų darbuotojų ir kokybiškų paslaugų trūkumas NUTS 2 lygio regionuose (regionuose, kuriuose gyvena 800 000–3 mln. gyventojų), kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 proc. ES 27 vidurkio, ir pertvarkos regionuose, kurių BVP vienam gyventojui yra 75–90 proc. ES 27 vidurkio, labai trukdo vienodomis sąlygomis naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir yra pagrindinė priežastis, kodėl kokybiška sveikatos infrastruktūra ir tinkami bei gerai apmokyti sveikatos priežiūros darbuotojai turėtų būti visų nacionalinių ir regioninių vyriausybių prioritetą;
- B. kadangi COVID-19 pandemijos protrūkis išryškino didžiulę sveikatos sektoriaus svarbą ir iškėlė didesnius reikalavimus sveikatos priežiūros sistemoms ir sveikatos priežiūros darbuotojams, ir tokiu būdu atskleidė sveikatos priežiūros sistemų silpnąsias vietas ir trūkumus, taip pat sveikatos priežiūros skirtumus ir nelygybę tarp valstybių narių ir jų viduje, visų pirma pasienio, atokiausiuose, atokiuose ir kaimo regionuose, įskaitant retai apgyvendintus regionus;
- C. kadangi sanglaudos politika, pasitelkiant Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą (CRII) ir Išplėstinę atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą (CRII+), buvo pirmoji gynybos priemonė kovojant su COVID-19 pandemija, ir buvo įrodyta, kad ši politika gali labai prisidėti prie nelygybės sveikatos srityje mažinimo remiant e. sveikatos, e. medicinos ir kitų skaitmeninimo formų pažangą, kuriai, nors ji suteikia naujų galimybių, taip pat reikia tinkamos įrangos kiekvienai konkrečiai situacijai valdyti, taip pat apmokytų medicinos darbuotojų, kad jie galėtų reaguoti į kiekvieną konkrečią situaciją;

⁽⁷⁾ OL L 107, 2021 3 26, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 170, 2021 5 12, p. 1.

⁽⁹⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 60.

⁽¹⁰⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 94.

⁽¹¹⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 159.

⁽¹²⁾ Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminis skyrius, Tarpvalstybinis bendradarbiavimas sveikatos priežiūros srityje (angl. *Cross-border cooperation in healthcare*), Europos Sąjungos vidaus politikos generalinis direktoratas, Europos Parlamentas, 2021 m.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- D. kadangi ES sveikatos priežiūros paslaugų teikimo standartas vis dar priklauso valstybių narių prerogatyvai ir tarp regionų esama didelių skirtumų, dėl kurių atsiranda nelygybė; kadangi NUTS 2 lygio regionai, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 proc. ES 27 vidurkio, negali skirti panašios išteklių sumos sveikatos priežiūros reikmėms vienam gyventojui kaip labiau išsivystę regionai;
- E. kadangi ES priemonės, kuriomis siekiama kompensuoti kai kurias iš šių problemų, dažniausiai apsiriboja privalomos teisinės galios neturinčiais teisės aktais, dėl kurių atsiranda bendrų trūkumų; kadangi, siekiant stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą, geriau apsaugoti žmonių sveikatą ir veiksmingai šalinti esamus sveikatos priežiūros skirtumus, reikia labiau struktūrizuoto Sąjungos lygmens požiūrio, kurį papildytų tvirtesnė ir išsamesnė teisinė sistema ir teisiškai privalomos veiksmų priemonės;
- F. kadangi Komisija remia tarpvalstybinį bendradarbiavimą sveikatos priežiūros srityje vykdydama daugybę tyrimų ir iniciatyvų, be kita ko per INTERREG, finansuojamų struktūrinių fondų lėšomis;
- G. kadangi bendradarbiaujant sveikatos priežiūros srityje tarpvalstybinio mastu reikia įvairių partnerių, socialinių ir medicinos institucijų, sveikatos draudimo įstaigų ir valdžios institucijų paramos ir dalyvavimo – jie turėtų pašalinti esamas sienos kirtimo kliūtis tokiose srityse, kaip laisvas judėjimas, informacija, skirtingos mokesčių ir socialinės apsaugos sistemos, taip pat sveikatos priežiūros darbuotojų kvalifikacijos pripažinimas ir kliūtys, su kuriomis susiduria sveikatos priežiūros įstaigos;
- H. kadangi teisė gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant prevencinę priežiūrą, yra Europos socialinių teisių ramsčio dalis ir turėtų būti prieinama asmenims pasienio regionuose, kurie sudaro 40 proc. ES teritorijos ir kuriuose gyvena beveik trečdalis ES gyventojų, o ekonominės veiklos rezultatai dažnai yra prastesni nei kitų valstybių narių regionų, ypač pasienio regionuose, kur gyventojų tankis mažesnis ir pažeidžiama ekonomika, pvz., kaimo, atokių, atokiausių regionų ir salų;
- I. kadangi būtina stiprinti sanglaudos politiką siekiant sumažinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimo standartų skirtumus ES;
- J. kadangi sveikatos priežiūros išlaidos sudaro beveik 10 proc. ES BVP, o su sveikata susijusiose srityse dirbantys asmenys sudaro 15 proc. ES darbo jėgos; kadangi valstybėse narėse ir jų regionuose vis dar esama didelių skirtumų, susijusių su sveikatos priežiūros išlaidų lygiu ir gydytojų bei sveikatos priežiūros specialistų prieinamumu;
- K. kadangi didelis gyventojų, ypač jaunimo ir kvalifikuotų darbuotojų, skaičiaus mažėjimas pasienio regionuose rodo, kad šiuose regionuose trūksta ekonominių galimybių, ir tai juos daro mažiau patrauklius įsidarbinimo sveikatos sektoriuje atžvilgiu; kadangi viena svarbiausių problemų, kalbant apie Europos sveikatos sistemų tvarumą, yra žmogiškųjų išteklių trūkumas užtikrinant teisingą sveikatos priežiūrą, kuris kyla tiek studentų skaičiaus ribojimo, tiek dėl karjeros perspektyvų stokos;
- L. kadangi paskutinėse dviejose daugiametėse finansinėse programose (DFP) investicijos į sveikatos apsaugą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) paprastai buvo sutelktos mažiau išsivysčiusiose valstybėse narėse ir NUTS 2 lygio regionuose, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 proc. ES 27 vidurkio, daugiausia dėmesio skiriant sveikatos priežiūros paslaugų modernizavimui, tuo tarpu Europos socialinio fondo (ESF) investicijos buvo skirtos sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo problemoms spręsti ir buvo sutelktos šalyse, kurios susiduria su ypatingais sunkumais, susijusiais su galimybe naudotis prieinamomis, tvariomis ir aukštos kokybės paslaugomis;
- M. kadangi šiuo metu pagrindinė atsakomybė dėl sveikatos priežiūros tenka valstybėms narėms, nes jos kontroliuoja sveikatos priežiūros paslaugų ir medicinos įstaigų organizavimą ir finansavimą;
- N. kadangi skaitmenizacija ir sveikatos sistemų atsparumas buvo įtraukti į priemonės „NextGenerationEU“ prioritetus;
- O. kadangi tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugos yra viena iš politikos sričių ir intervencijos kryptių, kurioms dėl didelių nacionalinių sistemų skirtumų kyla daugiausia teisinių ir neteisinių kliūčių;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- P. kadangi Europos sveikatos sąjunga turėtų skatinti ir prisidėti prie glaudesnio valstybių narių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo, veiksmų koordinavimo ir dalijimosi žiniomis sveikatos srityje, taip pat didinti ES pajėgumus kovoti su tarpvalstybinėmis grėsmėmis sveikatai;

Sveikatos priežiūros skirtumų mažinimas įgyvendinant sanglaudos politiką

1. pabrėžia, kad pagal ES sanglaudos politiką investuojama į sveikatą kaip pagrindinę regioninės plėtros, socialinės konvergencijos ir regionų konkurencingumo vertybę, siekiant sumažinti ekonominius ir socialinius skirtumus;
2. pabrėžia, kad galimybė gauti viešąsias paslaugas yra itin svarbi 150 mln. vidaus pasienio regionų gyventojų ir kad ją dažnai apsunkina įvairios teisinės ir administracinės kliūtys; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares dėti kuo daugiau pastangų siekiant pašalinti šias kliūtis, ypač susijusias su sveikatos priežiūros paslaugomis, transportu, švietimu, darbo jėgos judumu ir aplinka;
3. mano, kad ES turėtų parengti strateginį ir integruotą požiūrį į pagrindines ligas, sutelkdama įvairius išteklius iš kelių fondų, įskaitant sanglaudos fondus; pabrėžia, kad reikia atkartoti Europos kovos su vėžiu plano modelį siekiant spręsti kitas sveikatos problemas, pvz., psichikos sveikatos bei širdies ir kraujagyslių ligų problemas;
4. pabrėžia, kad daugėja psichikos ligų ir sutrikimų, ypač nuo tada, kai prasidėjo COVID-19 pandemija; ragina Komisiją kuo greičiau pasiūlyti naują Europos psichikos sveikatos veiksmų planą, pagrįstą Europos kovos su vėžiu plano modeliu, pasinaudojant visomis turimomis priemonėmis, įskaitant sanglaudos politiką, kaip išsamiu planu, kuriame būtų numatytos priemonės ir tikslai, nė vieno nepaliekant nuošalyje;
5. mano, kad atsigavimas po COVID-19 pandemijos yra galimybė sukurti tvirtesnes ir atsparesnes sveikatos priežiūros sistemas naudojant sanglaudos politikos priemones; remia Komisijos pastangas sukurti gerai veikiančią Europos sveikatos sąjungą, kad būtų išnaudotas didžiulis bendradarbiavimo sveikatos srityje potencialas;
6. pabrėžia, kad daugelis NUTS 2 lygio regionų, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 proc. ES 27 vidurkio, ir pertvarkos regionų, kurių BVP vienam gyventojui yra 75–90 proc. ES 27 vidurkio, kaimo vietovės ir retai apgyvendintos vietovės nevienodai atitinka sveikatos priežiūros paslaugų teikimo standartus, palyginti su labiau išsivysčiusiose ES dalyse teikiamomis paslaugomis; pabrėžia, kad būtina tolesnė konvergencija ir bendradarbiavimas šioje srityje tarp valstybių narių ir ES, visų pirma pasitelkiant sanglaudos politikos investicijas; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti nustatant būtiniausias sveikatos infrastruktūros ir sveikatos priežiūros paslaugų standartus ir naudoti ES lėšas, kad visuose regionuose būtų užtikrintos vienodos galimybės naudotis būtiniausiais kokybės standartais, ypač sprendžiant neatidėliotinas problemas pasienio regionuose; ragina Komisiją ir valstybes nares sutelkti savo įsipareigojimus ir išteklius šiam tikslui pasiekti;
7. primena, kad sanglaudos politika paskutiniuoju programavimo laikotarpiu (2014–2020 m.) per ESF ir ERPF labai prisidėjo prie planuotų sveikatos sektoriaus investicijų (iki šiol apie 24 mlrd. EUR), kuriomis siekiama gerinti galimybes naudotis paslaugomis, taip pat plėtoti specializuotą sveikatos infrastruktūrą ir pajėgumus, kad būtų sumažinta nelygybė sveikatos srityje;
8. mano, kad investicijos į sveikatos priežiūros inovacijas, sveikatos priežiūros sistemas ir pakankamą kvalifikuotų sveikatos priežiūros darbuotojų skaičių sumažins nelygybę sveikatos srityje ir toliau leis reikšmingai pagerinti kasdienį piliečių gyvenimą, o dėl to pailgės tikėtina gyvenimo trukmė; pabrėžia, kad svarbu, jog ES, nacionalinės ir regioninės valdžios institucijos užtikrintų veiksmingesnį įvairių sveikatos priežiūros įstaigų dalyvavimą; be to, pabrėžia, kad reikia tiesioginio valstybių narių ir jų regionų bendradarbiavimo, veiksmų ir projektų naudojant sanglaudos politikos priemones, kad būtų nustatytos procedūros, kuriomis siekiama sumažinti pacientams tenkančią biurokratinę naštą ir spręsti kuo daugiau su sveikatos draudimo paslaugomis pasienio regionuose susijusių problemų;
9. ragina valstybes nares tinkamai atsižvelgti į teigiamą privačiojo sveikatos sektoriaus indėlį ir užtikrinti, kad planuojant kitas sanglaudos programas būtų numatytos pakankamos lėšos privatiems projektams sveikatos infrastruktūros ir paslaugų srityje;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

10. rekomenduoja, kad nustatant sveikatos priežiūros politiką regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis būtų laikomasi pritaikyto ir adaptyvaus požiūrio į sveikatos, socialinę ir ekonominę politiką, siekiant pagerinti dialogą, sąveiką ir planuojamas investicijas iš struktūrinių fondų ir kitų atitinkamų ES programų, kaip antai INTERREG, pavyzdžiui, užtikrinant pradinį medicinos įrangos tiekimą, keitimąsi medicinos darbuotojais, pacientų perkėlimą iš vienos ligoninės į kitą, kad būtų galima patenkinti neišgirstus piliečių sveikatos ir socialinius poreikius;
11. pabrėžia, kad Europos referencijos centrų tinklai (ERCT) galėtų pagerinti galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas retų ir sudėtingų ligų atvejais; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti nuolatinę paramą ir geresnius išteklius ERCT ir nacionaliniams retųjų ir sudėtingų ligų kompetencijos centrams, taip pat išplėsti ERCT veiklos sritį įtraukiant kitas sritis, pvz., sunkius nudegimus ir organų transplantacijos programas; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę pagal sanglaudos politiką įsteigti specialų fondą, kad būtų užtikrintos vienodos galimybės naudotis patvirtintais retųjų ligų gydymo būdais;
12. ragina valstybes nares nustatant sveikatos priežiūros politiką atsižvelgti į pasienio regionų ypatumus ir paciento teisę pasirinkti, taip pat naudoti sanglaudos priemones siekiant plėtoti regioninę sveikatos infrastruktūrą ir procedūras, kurios sudarytų sąlygas pacientams pasirinkti medicinos paslaugas regione abejose sienos pusėse, neatsižvelgiant į jų gyvenamosios vietos valstybę;
13. siūlo Komisijai įsteigti Europos sveikatos patariamąją tarybą, į kurią būtų įtrauktos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos ir kiti suinteresuotieji subjektai, siekiant skatinti geriau naudoti Europos fondus ir parengti veiksmingus ir suderintus atsakus į bendras visuomenės sveikatos problemas;
14. ragina užtikrinti geresnę sanglaudos politikos programų sąveiką ir papildomumą, kad būtų sumažinti regioniniai skirtumai, ypač įgyvendinant programą „Europos horizontas“, pagal kurią turėtų būti kuriamos naujos žinios, ir programą „ES – sveikatos labui“, kuo geriau panaudojant šias naujas žinias siekiant naudoti piliečiams ir sveikatos priežiūros sistemoms;
15. ragina Komisiją visapusiškai pasinaudoti savo kompetencija sveikatos politikos srityje siekiant remti nacionalines ir regionines valdžios institucijas stiprinant sveikatos sistemas, skatinant didesnę sveikatos priežiūros standartų konvergenciją, siekiant sumažinti sveikatos priežiūros skirtumus valstybėse narėse ir tarp jų, bei sudarant palankesnes sąlygas valstybėms narėms keistis geriausia patirtimi, ypač susijusia su lytine ir reprodukcinė sveikata ir teisėmis, be kita ko, kai tikslinga, naudojant programą „ES – sveikatos labui“ ir „Europos socialinį fondą +“ (ESF+);
16. pabrėžia sanglaudos politikos svarbą sprendžiant lyčių nelygybės sveikatos priežiūros srityje problemą ir propaguojant su lytimi susijusius 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategijos sveikatos prioritetus, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises;
17. prašo Komisijos, pasitelkiant sveikatos ir slaugos strategijas, skatinti medicininio gydymo ir slaugos integravimą taip, kad pagrindinis dėmesys būtų skiriamas pacientui ir siekiant išvengti besidubliuojančios, nepakankamos priežiūros ar jos trūkumo, ypač gydant lėtinėmis ligomis sergančius pacientus ar vyresnio amžiaus žmones, visų pirma mokantis iš tarpvalstybinių programų patirties;
18. pažymi, kad vertinant bendrą finansuojamų struktūrinių projektų paketą ir lyginamuosius standartus sveikatos srityje taip pat būtina peržiūrėti vėlesnius atskirų projektų rezultatus sveikatos srityje, kad būtų galima stebėti jų rezultatus ir reguliariai atlikti jų veiksmingumo analizę bei padaryti teisingas išvadas siekiant ateityje pagerinti šių projektų programavimą ir įgyvendinimą, be kita ko, siekiant įvertinti, koku mastu konkretus projektas buvo sėkmingas, ir toliau plėtoti gerosios patirties vadovą;
19. pabrėžia, kad svarbu toliau kurti visapusišką sveikatos priežiūros infrastruktūrą ir kuo labiau sumažinti esamus skirtumus; primena, kad sanglaudos politika gali labai prisidėti prie sveikatos infrastruktūros kūrimo visoje ES, ypač NUTS 2 lygio regionuose, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 proc. ES 27 vidurkio, ir pertvarkos regionuose, kurių BVP vienam gyventojui yra 75–90 proc. ES 27 vidurkio, siekiant visoje ES sukurti kokybiškas, visiškai aprūpintas ir atsparias sveikatos priežiūros sistemas, kurios geriau apsaugotų žmonių sveikatą; be to, pabrėžia, kad reikia sukurti veikiančių tarpvalstybinių valstybių narių ir jų regionų bendradarbiavimo tinklą, kuris galėtų veiksmingai reaguoti į dabartinius ir būsimus sveikatos srities iššūkius;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

20. ragina naudoti sanglaudos politikos lėšas specializuotiems konkrečių ligų kompetencijos centrums visoje ES plėtoti, kurie taip pat apimtų kaimynines šalis ir prisidėtų prie tarpvalstybinio bendradarbiavimo sveikatos priežiūros srityje; atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad reikia naudoti visas esamas ES priemones, pvz., programą „ES – sveikatos labui“ ir programą „Europos horizontas“, siekiant remti tokių centrų, tolygiai paskirstytų visoje ES teritorijoje, tinklo kūrimą;

21. pabrėžia, kad pasienio teritorijų, kaimo vietovių ir atokiausių regionų gyventojai dažnai susiduria su kliūtimis, trukdančiomis vienodomis sąlygomis naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, kurios riboja jų galimybes gauti reikiamą priežiūrą, visų pirma kiek tai susiję su pagrindine sveikatos infrastruktūra, kvalifikuotais ir pakankamais sveikatos priežiūros darbuotojais bei galimybe gauti gyvybiškai svarbių vaistų; pabrėžia, jog tam, kad jie galėtų gauti pakankamą prieigą prie pagrindinės sveikatos infrastruktūros ir tinkamas sveikatos priežiūros paslaugas, kurių jiems reikia, kokybiškos paslaugos turėtų būti prieinamos ir jas turėtų būti galima gauti laiku; be to, atkreipia dėmesį į ypatingą padėtį, susijusią su galimybe naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis pasienio regionuose prie ES išorės sienų ir periferiniuose regionuose, kur ES piliečiai jau susiduria su daugybe problemų;

22. pažymi, kad transporto išlaidos yra viena iš priežasčių, dėl kurių didėja vaistų ir klinikinės įrangos kainos ligoninėms ir sveikatos priežiūros centrums atokiausiuose, atokiuose ir retai apgyvendintuose regionuose, kurie taip pat susiduria su ilgu pristatymo laiku, o tai reiškia, kad regioninės sveikatos priežiūros tarnybos turi turėti didesnius pajėgumus saugoti didelius atsargų kiekius ir išvengti jų trūkumo; todėl mano, kad ES turėtų parengti atsaką į šias problemas;

23. pabrėžia, kad lygios galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis taip pat padidins žmonių, įskaitant neigaliuosius ar nepalankioje padėtyje esančius asmenis, įtrauktį ir padidins jų socialinės apsaugos lygį; pažymi, kad galimybių naudotis psichikos sveikatos paslaugomis skatinimas taip pat galėtų padėti didinti užimtumą ir panaikinti skurdą mažiau išsivysčiusiuose regionuose;

24. pabrėžia, kad svarbu sutelkti Europos lėšas siekiant daugiau investuoti į ligų prevenciją ir sveikos gyvensenos bei vyresnių žmonių aktyvumo skatinimą, kad būtų išvengta ankstyvo spaudimo sveikatos priežiūros sistemoms; pabrėžia, kad svarbu remti kampanijas, kuriomis siekiama didinti visuomenės, ypač jaunimo, informuotumą apie sveikos gyvensenos naudą, ir kad svarbu remti atrankinės patikros programų, skirtų anksti nustatyti sunkias ligas, kūrimą;

25. mano, kad norint įveikti pagrindines kliūtis, susijusias su vienodomis galimybėmis naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis kaimo vietovėse, reikėtų plačiai naudotis pažangiosiomis technologijomis, pavyzdžiui, e. sveikata, robotizuota chirurgija ar 3D spausdinimu, kurios yra neatsiejama pažangiųjų kaimų koncepcijos dalis, kad būtų gerinamos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir didinamas veiksmingumas bei kokybė; pabrėžia, kad svarbu naudotis ES sanglaudos programomis siekiant pagerinti skaitmeninių sprendimų diegimą ir teikti techninę pagalbą viešojo administravimo institucijoms, draudimo bendrovėms ir kitiems sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams, sprendžiantiems tarpvalstybinio bendradarbiavimo problemas; todėl pabrėžia, kad reikia užtikrinti sparčiojo interneto prieigą kaimo ir atokiose vietovėse, skatinti tose vietovėse gyvenančių visų amžiaus grupių asmenų skaitmeninį raštingumą ir aprūpinti kaimo ir atokių vietovių sveikatos priežiūros tarnybas ištekliais, kurių reikia siekiant užtikrinti veiksmingą internetinę sveikatos priežiūrą, pvz., e. mediciną, ir saugiai bei suderintai saugoti klinikinius duomenis; rekomenduoja sukurti tvarią, palyginamą, tarpvalstybinę duomenų bazę ir sudaryti pasienio ir tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų sąrašą, kad tarpvalstybinė tikrovė taptų matoma ir būtų sukurta naujų galimybių;

26. pabrėžia Europos požiūrio į kovą su COVID-19 pandemija pranašumus užtikrinant bendrus įsigijimus, atsargas ir kitas priemones; ragina toliau taikyti ir plėtoti šį metodą, naudojant sanglaudos politikos priemones kitiems bendriems ES medicinos įrangos ir gydymo priemonių, kaip antai vėžio prevencijai skirtų vakcinų, pvz., žmogaus papilomos viruso (ŽPV) vakcinų, hepatito B vakcinų ir skubiosios pagalbos reikmenų, įsigijimams, siekiant pagerinti gydymo įperkumą ir prieinamumą;

27. ragina imtis plataus užmojo sanglaudos politikos priemonių, laikantis galiojančių ES teisės nuostatų, siekiant sumažinti didelį kvalifikuotų ir pakankamo skaičiaus sveikatos priežiūros darbuotojų trūkumą pasienio ir kaimo vietovėse, visų pirma padedant sveikatos priežiūros darbuotojams ir jų šeimoms įsikurti šiose vietovėse, suteikiant tęstinio profesinio mokymo ir specializacijos galimybių bei užtikrinant geras darbo sąlygas, siekiant paskatinti juos pradėti arba atnaujinti praktiką šiose vietovėse;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

28. pažymi, kad, atsižvelgiant į didelį COVID-19 krizės ekonominį, socialinį poveikį ir poveikį sveikatai, kaip niekada anksčiau reikia tvarių ilgalaikių investicijų į sveikatos priežiūros darbuotojus; pabrėžia, kad pagal ESF+ visų pirma reikia investuoti į pakankamą sveikatos priežiūros darbuotojų skaičių ir švietimą ir finansuoti sveikatos priežiūros darbuotojų specializaciją ir subspecializaciją valstybėse narėse ir regionuose, kurie susiduria su protų nutekėjimu; ragina valstybes nares, kurios susiduria su protų nutekėjimu sveikatos priežiūros sektoriuje, sanglaudos politikos investicijas pirmiausia skirti medicinos darbuotojų darbo aplinkai gerinti;

29. ragina naudoti sanglaudos politikos lėšas siekiant gerinti sveikatos priežiūros darbuotojų darbo aplinką ir sveikatos priežiūros sektoriaus patrauklumą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos strategijoms, kuriomis skatinamas sveikatos priežiūros darbuotojų susidomėjimas ir užtikrinamas jų išlaikymas NUTS 2 lygio regionuose, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 proc. ES 27 vidurkio, ir pertvarkos regionuose, kurių BVP vienam gyventojui yra 75–90 proc. ES 27 vidurkio, taip pat retai apgyvendintose kaimo vietovėse, kurių ekonominė gerovė mažesnė, papildant nacionalinę ir regioninę politiką siekiant užtikrinti pakankamą sveikatos priežiūros darbuotojų skaičių visoje ES; ragina vietos ir regionų valdžios institucijas, ypač pasienio regionuose, atlikti svarbesnį vaidmenį sudarant ir įgyvendinant sanglaudos politikos programas ir projektus, kuriais daromas didelis poveikis mažinant sveikatos skirtumus;

30. ragina valstybes nares užtikrinti tikrą bendradarbiavimą tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo srityje, siekiant užtikrinti pacientų teisių įgyvendinimą, kaip numatyta Tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugų direktyvoje, ir užtikrinti, kad padidėtų paslaugų prieinamumas ir kokybė;

31. pažymi, kad COVID-19 krizė parodė, jog reikia didinti investicijas, kad būtų sustiprintas sveikatos priežiūros sistemų pasirengimas, reagavimas ir atsparumas, kartu užtikrinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą visoje ES, ir kad todėl solidarumas, tvarumas ir teisingumas yra labai svarbūs siekiant įveikti šią krizę ir jos pražūtingus socialinius ir ekonominius padarinius;

32. pabrėžia, kad COVID-19 krizė išryškino viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo svarbą pacientų gydymo, vaistų ir vakcinų tyrimų bei vakcinų platinimo srityse; mano, kad reikėtų atkreipti dėmesį į ES lėšų naudojimo sveikatos priežiūros tyrimų ir plėtros projektams, vykdomiems per viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, sąnaudų ir naudos santykį;

33. pabrėžia, kad reikia sukurti interneto platformą, kurioje dalyvautų atitinkami suinteresuotieji subjektai, siekiant skatinti keitimąsi geriausios patirties pavyzdžiais ir diskusijas tarpvalstybinės sveikatos priežiūros klausimais;

34. mano, kad COVID-19 pandemija reiškia istorinį pokyčių momentą kalbant apie investicijas į sveikatos sistemas ir būsimus darbo jėgos pajėgumus; ragina sukurti stiprią ir pakankamai finansuojamą Europos sveikatos sąjungą siekiant stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą, viešąsias sveikatos priežiūros sistemas, geriau apsaugoti žmonių sveikatą ir veiksmingai šalinti ilgalaikius sveikatos priežiūros skirtumus;

Tarpvalstybinis bendradarbiavimas sveikatos srityje. INTERREG programų indėlis ir kitos galimybės

35. ragina naudoti priemonę „NextGenerationEU“ ir sanglaudos fondus siekiant iš esmės atnaujinti sveikatos priežiūros sistemų skaitmeninius pajėgumus; pabrėžia, kad reikia didinti IT sistemų sąveikumą, nes tai yra pagrindinis ramstis siekiant palengvinti tarpvalstybinį e. sveikatos paslaugų, ypač nuotolinės medicinos paslaugų, teikimą;

36. ragina Komisiją ir valstybes nares naudotis sanglaudos politikos priemonėmis siekiant skatinti vaistų paskyrimo paslaugų skaitmeninimą Europos ligoninėse, įskaitant atsekamumo sistemas, kad būtų sumažintos gydymo vaistais klaidos, pagerinta sveikatos priežiūros įstaigų tarpusavio komunikacija ir supaprastinta biurokratija; ragina įgyvendinti ir plėtoti e. sveikatos skaitmeninių paslaugų infrastruktūrą (eHDSI), įskaitant bendrą Europos skaitmeninę paciento bylą, kuri užtikrintų, kad piliečiai galėtų greitai gauti tinkamas medicinos paslaugas visoje ES;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

37. ragina Komisiją sudaryti Europos būtinųjų vaistų sąrašą ir užtikrinti jų prieinamumą ir įperkamumą pasitelkiant nuolatines atsargas, bendras derybas dėl kainų ir bendrus viešuosius pirkimus naudojant ES priemones, įskaitant sanglaudos politikos priemones;

38. pabrėžia, kad daugelis pasienio regionų jau turi ir bendradarbiavimo sveikatos srityje patirties, ir struktūras, kurias jie turėtų visapusiškai išnaudoti laikydamiesi Europos solidarumo dvasios;

39. atkreipia dėmesį į pacientų judumo ir tarpvalstybinės prieigos prie saugių ir kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų ES svarbą; pabrėžia, kad pacientai dažnai negali pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis kaimyninėse šalyse dėl skirtingų išlaidų kompensavimo sistemų, o tarpvalstybiniai darbuotojai susiduria su painiomis mokesčių ir socialinių išmokų problemomis, nes valstybės narės taiko skirtingas socialinės apsaugos sistemas; todėl primygtinai ragina remti konkrečius tarpininkus, pvz., organizuotos prieigos prie tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų zonas (ZOAST), Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes (ETBG), sveikatos stebėjimo centrus ir kitus tinklus, siekiant padėti koordinuoti tarpvalstybinį bendradarbiavimą sveikatos priežiūros srityje bendradarbiaujant su vietos, regioninėmis ir nacionalinėmis valdžios institucijomis; pabrėžia, kad tarpvalstybinės sveikatos priežiūros gerinimas gali būti naudingas pacientams, nes sudaromos vienodos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir infrastruktūra kitose valstybėse narėse arba jų pasienio regionuose, įskaitant diagnostiką ir klinikinius tyrimus, remiantis principu „lengviausia, artimiausia, geriausia ir greičiausia prieiga“; ragina užtikrinti veiksmingesnes pacientų pervežimo į artimiausias tarpvalstybines įstaigas galimybes, kartu pripažindamas, kad visų teisinių ir administracinių kliūčių šalinimas vis dar yra našta ir jas būtina išspręsti būsimoju Europos tarpvalstybinio mechanizmo (ECBM) reglamentu;

40. pabrėžia pastarųjų sanglaudos politikos priemonių svarbą kovojant su COVID-19 pandemija, t. y. atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvos (CRII), Išplėstinės atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvos (CRII+) ir Sanglaudai ir Europos teritorijoms skirtos ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyvos (REACT-EU); taip pat pabrėžia, kad panašių priemonių buvo imtasi Reglamente (ES) 2021/1060;

41. primygtinai rekomenduoja gerinti ir skleisti supaprastintą informaciją pacientams iš kitų valstybių ir sveikatos priežiūros darbuotojams, parengiant pacientams skirtą vadovą arba įteigiant tarpvalstybinius regioninius informacijos centrus;

42. pripažįsta, kad visoje Europoje vykdoma daug sėkmingų tarpvalstybinių sveikatos srities projektų ir pabrėžia, kad jų metu įgyta patirtis turėtų būti panaudota pažangiam esamų sanglaudos politikos projektų naudojimui skatinti toliau stiprinant ir palengvinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą šioje srityje visų ES žmonių naudai; be to, pabrėžia, kad svarbu pasimokyti iš kai kurių pasienio regionų sėkmės istorijų ir jomis pasinaudoti;

43. pripažįsta, kad svarbu investuoti į tarpvalstybinio bendradarbiavimo programas, kuriomis reaguojama į pasienio regionuose nustatytus su sveikata susijusius poreikius ir uždavinius kaip tarpvalstybinis valdymas, kuris yra svarbus susidarius nepaprastajai padėčiai, kaip antai skubiosios pagalbos paslaugos, apimančios regionus abiejose sienos pusėse; pabrėžia, kad investicijos į kokybiškas paslaugas atlieka itin svarbų vaidmenį didinant socialinį atsparumą ir padedant žmonėms įveikti ekonomikos, sveikatos ir socialines krizes; ragina Komisiją ir valstybes nares pirmenybę teikti investicijoms į pasienio regionų sveikatos sektorių, veiksmingai derinant investicijas į infrastruktūrą, inovacijas, žmogiškąjį kapitalą, gerą valdymą ir institucinius gebėjimus;

44. pabrėžia tarpvalstybinio bendradarbiavimo sveikatos srityje svarbą visiems Europos regionams ir poreikį rasti tarpvalstybinės sveikatos priežiūros sprendimus, ypač pasienio regionuose, kuriuose piliečiai kasdien kerta sieną; atkreipia dėmesį į tai, kad norint teikti reikiamas paslaugas būtinas glaudus pasienio regionų bendradarbiavimas;

45. ragina daugiau dėmesio skirti pacientams projektuose, kurie bus finansuojami pagal INTERREG programas naujuoju programavimo laikotarpiu, ir projektuose, kuriuose ypatingas dėmesys skiriamas pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms, taip pat su lytimi susijusiems 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategijos sveikatos prioritetams, įskaitant SRHR;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

46. mano, kad finansiniai ištekliai, prieinami pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą, turėtų būti naudojami siekiant sukurti veiksmingas tarpvalstybines visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas ir neturėtų būti naudojami tik kaip priemonė atskirtoms sveikatos priežiūros įstaigoms kurti; be to, pabrėžia, kad INTERREG projektuose turėtų turėti būti aiškus tarpvalstybinio funkcionalumo elementas; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti visapusiško bendro pasienio teritorijų teritorinio planavimo, susijusio su sveikatos priežiūros paslaugomis, kūrimą;
47. primena, kad INTERREG programos tapo svarbia priemone sprendžiant pasienio regionams būdingas problemas, skatinant partnerių tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir plėtojant Europos pasienio teritorijų potencialą;
48. pabrėžia, kad paskutiniu INTERREG V-A laikotarpiu tarpvalstybiniu bendradarbiavimu sveikatos srityje buvo siekiama, be kita ko, palengvinti tarpvalstybinį sveikatos priežiūros specialistų ir pacientų judumą, didinti inovacijas ir gerinti galimybes naudotis aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugomis naudojantis bendra įranga, bendromis paslaugomis ir bendra infrastruktūra tarpvalstybinėse teritorijose, taip pat įtraukiant projektus, kurie apima tokius veiksmus kaip mokymas (38 proc.), gydymas ir diagnostika (22 proc.) bei įranga (17 proc.);
49. ragina finansuoti projektus, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybinėms sveikatos priežiūros sutartims, pagal kurias pacientai keliauja ir yra gydomi pagal sutartinius susitarimus bei kurios įgalina laisvai pasirinkti sveikatos apsaugos darbuotojus;
50. pažymi, kad siekiant užtikrinti sėkmingas tarpvalstybines visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas Komisija ir valstybės narės turėtų rinkti išsamius duomenis apie teisinių ir neteisinių kliūčių pobūdį kiekviename pasienio regione ir remti konkrečios politikos analizę, kaip jas pašalinti;
51. ragina Komisiją užtikrinti, kad esamos koordinavimo įstaigos palengvintų tarpvalstybinį gydymą pažangiosios terapijos vaistais (ATMP), ir kad pacientai visoje ES turėtų vienodas galimybes naudotis naujais gydymo būdais; ragina valstybes nares veiksmingai ir laiku suteikti priegią prie šių naujų gydymo būdų užsienyje ir paspartinti kompensavimo pacientams procesą;
52. mano, kad kompetencijos centrai galėtų dar didesniu mastu skatinti tarpvalstybines sutartis bei didinti jų skaičių ir kad dėl to tokie centrai galėtų būti labai svarbūs ir naudingi gerinant bendras sveikatos sąlygas ir taip ilginant ES piliečių gyvenimo trukmę;
53. ragina Komisiją, valstybes nares ir regionus skatinti geresnį tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų valdymą, nes ES pacientai vis dar susiduria su dideliais sunkumais ir kliūtimis norėdami gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse ir tik nedaugelis potencialių pacientų žino apie savo teise gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse; ragina Komisiją ir valstybes nares geriau skleisti informaciją ir apsvarstyti galimybę surengti atitinkamą ES masto kampaniją siekiant informuoti visuomenę apie jų teises ir būdus gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse; primena, kad svarbu skirti finansavimą skaitmenizacijai ir investuoti į visuomenės informavimą bei informacinių ir duomenų sistemų integravimą, siekiant užtikrinti priegią prie jų bei galimybę jomis naudotis;
54. ragina Komisiją atlikti išsamų ES draudimo sistemų bendradarbiavimo sistemos tyrimą, kuriame būtų nagrinėjamos galimos kliūtys ir trūkumai, su kuriais susiduria pacientai, bandantys gauti medicinos paslaugas kitos valstybės narės teritorijoje, taip pat administracinės kliūtys, trukdančios piliečiams pasinaudoti tarpvalstybinėmis sveikatos priežiūros paslaugomis, ir pabrėžti, kaip sanglaudos politikos priemonės galėtų būti naudojamos šioms galimoms problemoms spręsti;
55. pabrėžia, kad dėl to, jog nėra suderintos tarpvalstybinės sveikatos draudimo sistemos, pacientai atgrasomi bandyti gauti gydymą kitoje valstybėje, jei jie negali sau leisti iš anksto apmokėti gydymo išlaidų, kol jas kompensuos jų draudimas;
56. mano, kad keitimasis žiniomis ir praktikos plėtojimas pasitelkiant INTERREG programas padės stiprinti tarpvalstybinio pasirengimo ir reagavimo priemones, kurios tapo vienu iš svarbiausių veiksmų pandemijos sukeltos krizės metu;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

57. mano, kad INTERREG programomis galima teikti bendras visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas ir inicijuoti kitas tarpvalstybines iniciatyvas, nes tokio artumo skatinimas labai dera su žaliojo tvarumo tikslu;

58. pabrėžia, kad keletas INTERREG projektų padėjo pasienio regionams kovoti su COVID-19 pandemija visoje ES, pavyzdžiui, užtikrinant intensyviosios terapijos pacientų perkėlimą ir sveikatos priežiūros specialistų judumą, taip pat teikiant medicininę įrangą, asmenines apsaugos priemonės ir PGR tyrimus tarpvalstybiniu mastu bei keičiantis informacija arba teikiant teisinę konsultacijas; todėl pabrėžia nedidelio masto ir tarpvalstybinių projektų svarbą siekiant suburti žmones ir tokiu būdu sukurti naujas tvarios vietos plėtros ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo sveikatos srityje galimybes; vis dėlto pažymi, kad ES vidaus sienų uždarymas pandemijos metu neigiamai paveikė pacientų ir sveikatos priežiūros darbuotojų judumą, o informacija apie infekcijos duomenis, skiepijimą ar pacientų perkėlimo sąlygas nebuvo pakankamai suderinta tarp valstybių narių, todėl sulėtėjo bendras epidemiologinis atsakas į COVID-19, kilo painiavos ir kliūčių regioniniam labiausiai nukentėjusių regionų bendradarbiavimui;

59. yra tvirtai įsitikinęs, kad, atsižvelgiant į esamą pasienio regionų įvairovę, reikia specialiai pritaikytų sprendimų ir vietos požiūrio, kurie yra būtina darnaus vietos vystymosi sąlyga;

60. ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas visapusiškai pasinaudoti sanglaudos politikos programos, apibrėžtos Reglamente (ES) 2021/1060, ir INTERREG programų teikiamomis lankstumo galimybėmis siekiant įveikti dabartinę COVID-19 krizę;

61. ragina Komisiją ir valstybes nares, atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, pasitelkiant sanglaudos politiką ir programą „ES – sveikatos labui“ kartu remti reagavimo strategijų, protokolų ir procedūrų rengimą nacionaliniu ir ES lygmeniu, kad būtų sudarytos sąlygos geresniam bendradarbiavimui būsimų ekstremalių visuomenės sveikatos situacijų atveju;

62. mano, kad tarpvalstybinis bendradarbiavimas sveikatos srityje pagal sanglaudos politiką nebus visiškai įmanomas be diplomų ir kvalifikacijų medicinos paslaugų srityje tarpusavio pripažinimo visose valstybėse narėse; ragina Komisiją pasiūlyti sistemą, pagal kurią būtų galima automatiškai pripažinti aukštojo mokslo diplomus Europos lygmeniu, remiantis 2015 m. Beniliukso valstybių pasirašytu sprendimu;

63. ragina valstybes nares geriau pasinaudoti dvišaliais susitarimais ir sudaryti bendradarbiavimo susitarimus, kad būtų pašalintos tarpvalstybinės sveikatos priežiūros kliūtys;

o

o o

64. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių nacionaliniams parlamentams.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

P9_TA(2022)0059

Sanglaudos politika: novatoriškos ir pažangios pertvarkos ir regionų IRT jungčių skatinimas**2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sanglaudos politikos vaidmens skatinant novatorišką ir pažangią pertvarką ir regionų IRT jungtis (2021/2101(INI))**

(2022/C 347/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnį dėl Sąjungos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos stiprinimo,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūros reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės⁽¹⁾ (Bendrijų nuostatų reglamentas), ypač į jo pirmąjį politikos tikslą, kaip nustatyta 5 straipsnyje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/2221, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su papildomais ištekliais ir įgyvendinimo taisyklėmis, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui (REACT-EU)⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa (Skaitmeninės Europos programos reglamentas)⁽⁸⁾, skirta skaitmeninei pertvarkai ES remti,

⁽¹⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 159.

⁽²⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 60.

⁽³⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 94.

⁽⁴⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 21.

⁽⁵⁾ OL L 437, 2020 12 28, p. 30.

⁽⁶⁾ OL L 231, 2021 6 30, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 107, 2021 3 26, p. 30.

⁽⁸⁾ OL L 166, 2021 5 11, p. 1.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- atsižvelgdamas į ekonomikos gaivinimo priemonę „NextGenerationEU“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ (COM(2020)0067),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 9 d. Komisijos komunikatą „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ (COM(2021)0118),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Tvartos ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija“ (COM(2020)0103),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (COM(2020)0274),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą „2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas. Švietimo ir mokymo pritaikymas prie skaitmeninio amžiaus“ (COM(2020)0624),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Komisijos komunikatą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.“ (COM(2021)0345),
- atsižvelgdamas į Komisijos 2020 m. skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indekso ataskaitas,
- atsižvelgdamas į savo Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminio skyriaus 2018 m. birželio 15 d. tyrimą „Skaitmeninė darbotvarkė ir sanglaudos politika“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 9 d. Įsipareigojimų deklaraciją dėl moterų skaitmeniniame pasaulyje, kurią pasirašė ES ministrai ir valstybių narių atstovai, taip pat Norvegija ir Jungtinė Karalystė,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 8 d. Berlyno deklaraciją dėl skaitmeninės visuomenės ir vertybėmis grindžiamos skaitmeninės vyriausybės,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto 2020 m. spalio 16 d. tyrimą „2020 m. lyčių lygybės indeksas: skaitmeninimas ir darbo ateitis“,
- atsižvelgdamas į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) tarybos rekomendaciją dėl plačiajuosčio ryšio jungčių, iš dalies pakeistą 2021 m. vasario 24 d.,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 2 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl COVID-19, bendrosios rinkos, pramonės politikos ir skaitmeninių klausimų, taip pat išorės santykių, ypač dėl skaitmeninės pertvarkos,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 11 d. Tarybos išvadų dėl skaitmeninio aplinkos labai projektą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 7 d. Tarybos išvadų dėl nuotolinio darbo organizuojant darbą per atstumą projektą,
- atsižvelgdamas į Briuselio miesto bendrą nuotolinio darbo ir klimato planą,
- atsižvelgdamas į savo Ekonomikos, mokslo ir gyvenimo kokybės politikos teminio skyriaus 2021 m. balandžio 30 d. tyrimą *The impact of teleworking and digital work on workers and society: Special focus on surveillance and monitoring, as well as on mental health of workers* („Nuotolinio ir skaitmeninio darbo poveikis darbuotojams ir visuomenei, ypatingą dėmesį skiriant priežiūrai ir stebėsenai, taip pat darbuotojų psichikos sveikatai“),

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- atsižvelgdamas į Komisijos iniciatyvą „ES veiksmai pažangiesiems kaimams“,
 - atsižvelgdamas į savo Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminio skyriaus 2020 m. rugsėjo 30 d. tyrimą *EU Lagging Regions: state of play and future challenges* („ES Atsiliekantys regionai. Dabartinė padėtis ir ateities uždaviniai“),
 - atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 5–6 d. Korko 2.0 deklaraciją „Geresnis gyvenimas kaimo vietovėse“,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 18 d. jungtinių Regionų komiteto ir Komisijos tyrimą *Innovation Camp Methodology Handbook: realising the potential of the entrepreneurial discovery process for territorial innovation and development* ⁽⁹⁾ („Inovacijų stovyklos metodikos vadovas. Išnaudoti verslininkystės galimybių paieškos potencialą teritorinių inovacijų ir vystymosi srityje“),
 - atsižvelgdamas į Airijos 2021–2025 m. kaimo plėtros politikos dokumentą „Mūsų kaimo ateitis“ ir jame sutelkiamą dėmesį į nuotolinį darbą kaimo vietovėse,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 28 d. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo pranešimą *Living, working and COVID-19* („Gyvenimas, darbas ir COVID-19“),
 - atsižvelgdamas į 2019 m. rugpjūčio mėn. Komisijos tyrimą *The changing nature of work and skills in the digital age* („Kintantis darbo ir įgūdžių pobūdis skaitmeniniame amžiuje“) ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio mėn. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą *The Geography of EU Discontent* („Nepasitenkinimo ES geografija“) ⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoliuciją „Europos skaitmeninės ateities kūrimas: kliūčių bendrosios skaitmeninės rinkos veikimui šalinimas ir dirbtinio intelekto naudojimo gerinimas siekiant naudoti vartotojams Europos Sąjungoje“ ⁽¹²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos ir regioninių aplinkos strategijų kovojant su klimato kaita ⁽¹⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl demografinių tendencijų pakeitimo ES regionuose naudojant sanglaudos politikos priemones ⁽¹⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9–0010/2022),
- A. kadangi ES siekia įgyvendinti veiksmingą skaitmeninę politiką, kuri įgalintų žmones ir įmones visuose regionuose siekti tvarios ir klestinčios skaitmeninės ateities;
- B. kadangi skaitmeninė pertvarka turi būti sąžininga ir įtrauki, o ją įgyvendinant turi būti kuriamos galimybės ir skatinama lygybė, gyvenimo kokybė, regionų konkurencingumas ir ekonomikos modernizavimas;

⁽⁹⁾ Rissola G., Kune H., Martinez P., „Innovation Camp Methodology Handbook: realising the potential of the entrepreneurial discovery process for territorial innovation and development“, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

⁽¹⁰⁾ Arregui Pabollet, E et al., *The Changing nature of work and skills in the digital age*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

⁽¹¹⁾ Dijkstra, L., Poelman, H., Rodríguez-Pose, A., *The Geography of EU Discontent*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

⁽¹²⁾ OL C 15, 2022 1 12, p. 204.

⁽¹³⁾ OL C 270, 2021 7 7, p. 2.

⁽¹⁴⁾ OL C 494, 2021 12 8, p. 26.

⁽¹⁵⁾ OL C 15, 2022 1 12, p. 125.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- C. kadangi skaitmeninė pertvarka turi būti neatsiejama nuo vykstančios žaliosios pertvarkos (kartu jos vadinamos dvejoja pertvarka); kadangi negalima pamiršti šių pertvarkų socialinio aspekto;
- D. kadangi šiuolaikinėje ekonomikoje įmonės turi pradėti taikyti naujus verslo modelius atsižvelgdamos į tendencijas, atspindinčias ketvirtąją pramonės revoliuciją, kuri padės įveikti šiuolaikinius skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos uždavinius;
- E. kadangi didžiausių tvarios pertvarkos poreikį turintys Europos regionai iš esmės yra tie, kuriuose vyrauja didelis skurdo ir atskirties lygis; kadangi norint užtikrinti greitą ekonomikos atsigavimą reikalingos ryžtingos priemonės ir investicijos, kurios turėtų būti orientuotos į pandemijos sukeltų ekonominių ir socialinių padarinių švelninimą, ekonominės veiklos atnaujinimą, tvaraus vystymosi skatinimą, perėjimą prie žaliosios ekonomikos ir skaitmeninę pertvarką, taip pat Europos socialinių teisių ramsčio politikos principų įgyvendinimą siekiant pagerinti Europos konkurencingumą;
- F. kadangi naujoji daugiametė finansinė programa kartu su priemone „NextGenerationEU“ yra didžiausias kada nors ES taikytas skatinamųjų priemonių rinkinys, padėsiantis atkurti žalesnę, labiau skaitmeninę ir atsparesnę Sąjungą po COVID-19; kadangi tuo pat metu naujoji sanglaudos politika suteikia precedento neturinčią galimybę valstybėms narėms skatinti skaitmeninimą, nes pagal ją reikalaujama skirti minimalias sumas skaitmeninei pertvarkai ir užtikrinti, kad tokiam finansavimui gauti būtų sudarytos tam tikros sąlygos, kaip nustatyta 2021–2027 m. sanglaudos politikos investicijų programoje;
- G. kadangi ES vis dar esama skaitmeninės atskirties geografijos, amžiaus, lyties, išsilavinimo, socialinės ir ekonominės padėties ir pajamų požiūriu, o tai kai kuriems asmenims ir įmonėms trukdo pasinaudoti skaitmeninės pertvarkos teikiama nauda; kadangi ši skaitmeninė atskirtis gali dar labiau vieną nuo kito atitolinti demografinį nuosmukį patiriančius regionus ir taip padidinti ES teritorinį disbalansą;
- H. kadangi plačiajuosčio ryšio aprėpties rodikliai Europoje rodo, jog vis dar reikia didelių investicijų, ypač kaimo vietovėse, nes jose 10 proc. namų ūkių neturi prieigos prie jokio fiksuotojo ryšio tinklo, 41 proc. namų ūkių neturi prieigos prie jokių sparčiojo plačiajuosčio ryšio technologijų ir tik 59 proc. turi prieigą prie naujos kartos plačiajuosčio ryšio (ne mažiau kaip 30 Mbps), palyginti su 87 proc. namų ūkių likusioje ES dalyje⁽¹⁶⁾; kadangi kaimo ir periferiniai regionai susiduria ne tik su prasto junglumo problema, jiems dažnai tenka spręsti ir kitas struktūrines problemas, pvz., infrastruktūros ir paslaugų trūkumo, mažų pajamų arba švietimo ir kultūros vertybių trūkumo problemas, dėl kurių aukštos kvalifikacijos darbuotojai persikelia į daugiau žadančias vietas (protų nutekėjimas)⁽¹⁷⁾; kadangi siekiant susidoroti su demografiniais iššūkiais ES lėšomis turėtų būti sudaromos palankesnės sąlygos teikti būtiniausių infrastruktūrą;
- I. kadangi mažos ir vidutinės įmonės (MVĮ) yra Europos ekonomikos pagrindas, nes jos sudaro 99 proc. visų ES įmonių ir jose dirba apie 100 mln. žmonių; kadangi jos sukuria daugiau kaip pusę Europos BVP ir yra labai svarbios ne tik siekiant dvejojos ES pertvarkos pereinant prie tvarios ir skaitmeninės ekonomikos, bet ir kuriant pridėtinę vertę visuose ekonomikos sektoriuose; kadangi nepaisant to tik 17 proc. MVĮ sėkmingai įtraukė skaitmenines technologijas į savo verslą, palyginti su 54 proc. didžiųjų įmonių; kadangi kai kurios pramonės šakos ir tradiciniai sektoriai, pvz., statybos, žemės ūkio maisto produktų, tekstilės ir plieno, skaitmeninės pertvarkos srityje atsilieka⁽¹⁸⁾;
- J. kadangi nepaisant to, jog dėl COVID-19 pandemijos labai paplito nuotolinis darbas ir mobilusis darbas naudojantis IRT (angl. TICTM)⁽¹⁹⁾ ir kad tai suteikia didelį potencialą perkelti darbo vietas iš miestų į mažesnius miestelius, priemiesčius ir kaimo vietas, gerai apmokamą ir mažai apmokamą darbą dirbančių darbuotojų, aukštos ir žemos kvalifikacijos darbuotojų ir skirtingų lyčių darbuotojų galimybės dirbti nuotolinį darbą labai skiriasi⁽²⁰⁾; kadangi TICTM ir paslaugų skaitmeninimas tam tikromis sąlygomis gali padėti užtikrinti labiau subalansuotą geografinį užimtumo ir gyventojų pasiskirstymą;

⁽¹⁶⁾ 2020 m. birželio 11 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2020 m. skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas (DESI)“ (SWD(2020)0111).

⁽¹⁷⁾ SWD(2020)0111.

⁽¹⁸⁾ Negreiro, M., Madiega, T., Europos Parlamento tyrimų tarnyba, *Digital Transformation* („Skaitmeninė pertvarka“), 2019 m. birželio mėn.

⁽¹⁹⁾ Tarybos išvadų dėl nuotolinio darbo organizuojant darbą per atstumą projekto 17 punktą.

⁽²⁰⁾ 2020 m. gegužės mėn. Komisijos darbinis dokumentas „Galimybės dirbti nuotolinį darbą ir COVID-19 krizė: nauja skaitmeninė atskirtis?“ (*Teleworkability and the COVID-19 crisis: a new digital divide?*).

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- K. kadangi, siekdamas prisidėti prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo, ESF+ turėtų remti investicijas į žmones ir sistemas užimtumo, švietimo ir socialinės įtraukties srityse, sykiu taip pat teikti paramą siekiant gerinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę, įtraukumą, efektyvumą ir jų aktualumą darbo rinkos požiūriu, be kita ko, skatinant skaitmeninį mokymąsi ir pedagogų profesinį tobulėjimą; kadangi tokiu būdu būtų remiama ekonominė, teritorinė ir socialinė sanglauda, kaip numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnyje;
- L. kadangi COVID-19 pandemijos metu įgyta patirtis parodė, kokia svarbi skaitmeninės infrastruktūros plėtra yra ekonomikos ir visuomenės veikimui, taip pat sveikatos priežiūros paslaugoms, švietimui ir viešajam administravimui; kadangi pandemija taip pat išryškino daugelį esamų problemų kaimo vietovėse ir pabrėžė šių regionų pažeidžiamumą, visų pirma kiek tai susiję su skaitmeniniu pajėgumu, sveikatos paslaugų kokybe ir teikimu, švietimu, prieiga prie plačiajuosčio ryšio, vertės grandinių atsparumu ir skaitmeniniais įgūdžiais;
- M. kadangi, nors Europos įgūdžių darbotvarkėje nustatytas tikslas pasiekti, kad iki 2025 m. 70 proc. ES suaugusių gyventojų turėtų bent bazinius skaitmeninius įgūdžius, Komisijos duomenimis, 42 proc. ES gyventojų vis dar neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių, o 37 proc. darbuotojų – pakankamų skaitmeninių įgūdžių; kadangi IRT naudojimo įgūdžių srityje vis dar esama reikšmingų geografinių skirtumų; kadangi ES IRT sektoriuje dirba neproporcingai mažai moterų – jos užima tik 17 proc. IRT specialistų pareigybių⁽²¹⁾, rečiau turi specialių skaitmeninių įgūdžių ir rečiau dirba su IRT susijusiose srityse; kadangi 2019 m. mažiau kaip 25 proc. 27 ES valstybių narių įmonių rengė IRT mokymus savo darbuotojams, tačiau tarp valstybių narių esama didelių skirtumų⁽²²⁾; kadangi didelė lyčių atskirtis visų pirma yra pradedančiosiose įmonėse, nes 2020 m. 91 proc. viso į Europos technologijas investuoto kapitalo atiteko vien vyrų steigėjų komandoms⁽²³⁾;
- N. kadangi IRT sektoriaus plėtra ir inovacijų skatinimo priemonės taip pat būtinos ekonominiam ir socialiniam skaitmeninimui remti apskritai ir skaitmeninimui pramonės sektoriuose remti konkrečiai;
- O. kadangi viešųjų paslaugų skaitmeninimas turi būti neatsiejamas nuo teisių į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, laikantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento⁽²⁴⁾;

2021–2027 m. sanglaudos politika ir su dvejoja pertvarka susiję iššūkiai

1. palankiai vertina 2021–2027 m. sanglaudos politikos dokumentų rinkinį ir jo pirmąjį politikos tikslą (1 PT), kuriame daugiausia dėmesio skiriama konkurencingesnės ir pažangesnės Europos kūrimui skatinant novatorišką ir pažangią ekonomikos pertvarką ir regionų IRT jungtis⁽²⁵⁾;
2. pabrėžia, kad naujoji sanglaudos politika gali atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant dvejoją skaitmeninę ir žaliąją pertvarką; pabrėžia, kad naujosios sanglaudos politikos skaitmeniniai ir inovacijų elementai bus itin svarbūs sudarant sąlygas tvariai visuomenės ir ekonomikos pertvarkai siekiant labiau socialinės ir konkurencingos ekonomikos bei Europos žaliojo kurso tikslą ir 2030 m. Europos skaitmeninio dešimtmečio tikslų; pabrėžia, kad greta priemonių visų naudotojų grupių skaitmeninių įgūdžių ugdymui užtikrinti reikalinga gera ir įperkama skaitmeninė infrastruktūra, ir tai turėtų būti skatinama lanksčiai naudojant viena kitą papildančias įvairias paramos priemones ir lėšas;
3. primena, kad pagal 1-ąjį politikos tikslą valstybės narės gali pasinaudoti Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (ERPF-SF) parama, siekdamas investuoti į inovacijas pagal pažangiosios specializacijos koncepciją; ragina nacionalines ir regionines valdžios institucijas atnaujinti savo strategijas pažangiosios specializacijos srityje sutelkiant dėmesį į perspektyviausias sritis ir projektus, susijusius su inovacijų galimybėmis ir tvariu vystymusi;

⁽²¹⁾ Europos lyčių lygybės institutas, *Work-life balance in the ICT sector – Women in the ICT sector* („Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra IRT sektoriuje. Moterys IRT sektoriuje“).

⁽²²⁾ Komisijos Jungtinis tyrimų centras, politinis pranešimas *Telework in the EU before and after the COVID-19: where we were, where we head to* („Nuotolinis darbas ES prieš ir po COVID-19. Iš kur atėjome, kur einame“), 2020 m.

⁽²³⁾ *The State of European Tech report 2020*.

⁽²⁴⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

⁽²⁵⁾ Reglamento (ES) 2021/1060 5 straipsnio 1 dalies a punktas.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

4. pabrėžia Pažangiųjų kaimų strategijos svarbą sprendžiant skaitmenines ir su klimatu susijusias ES problemas ir palankiai vertina jos integraciją į būsimą bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP), sanglaudos ir regionų politiką; primygtinai reikalauja, kad valstybės narės į savo sanglaudos politikos programas nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis įtrauktų Pažangiųjų kaimų iniciatyvą;
5. primena, kad siedamos užtikrinti tvarią miestų plėtrą valstybės narės pagal ERPF-SF reglamentą turi bent 8 proc. savo išteklių skirti investicijoms į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą; apgailestauja, kad kol kas nepavyko nustatyti panašaus finansavimo kaimo vietovėms; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad reglamente teigiama, jog ypatingas dėmesys turi būti skiriamas kovai su aplinkos ir klimato pokyčiais ir skaitmeninių technologijų potencialo panaudojimui inovacijų tikslais, kad regioninės valdžios institucijos galėtų sutelkti finansavimą tvariai miestų plėtrai;
6. primena, kad Skaitmeninės Europos programos reglamente nustatyta, jog šios priemonės ir ERPF-SF bendrais veiksmais turi būti prisidedama prie regioninių ir vietos inovacijų ekosistemų plėtojimo ir stiprinimo, pramonės pertvarkos ir visuomenės bei viešojo administravimo institucijų skaitmeninės pertvarkos;
7. primygtinai ragina Tarybą ir Komisiją nustatyti platesnio užmojo visų ES regionų skaitmeninės plėtros tikslus ir ragina parengti visiems regionams skirtą Europos skaitmeninių veiksmų planą su konkrečiomis laikotarpio vidurio ir 2025 m. rekomendacijomis ES ir valstybėms narėms, kad iki 2030 m. būtų pasiekta apčiuopiamų rezultatų;
8. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad skaitmeninio proceso metu būtų tinkamai atsižvelgiama į regionų ypatumus ir konkrečius poreikius; primena, kad visiems taikomas vienodas požiūris gali padidinti jau esamą atotrūkį tarp skirtingą išsivystymo lygį pasiekusių regionų ir teritorijų;
9. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti įvairiausių skaitmeninimui skatinti skirtų ES iniciatyvų ir programų nuoseklumą, taip pat užtikrinti šių programų ir sanglaudos politikos priemonių sąveiką, kad šioje srityje atsirastų kuo daugiau galimybių; ragina valstybes nars atsižvelgti į tai, kad investicijomis į skaitmeninimą turi būti siekiama augimo tikslo, kuris turi būti suderintas su tvarios ekonominės plėtros strategija, tačiau turi būti vengiama dubliavimo;
10. pažymi, kad veiksminga judumo sistema yra viena iš būtinų regioninės ekonominės plėtros, teritorinės sanglaudos ir regionų potencialo vystymo sąlygų; todėl pažymi, kad reikia skirti pakankamą finansavimą aplinkos požiūriu tvarių ir įperkamų transporto jungčių plėtojimui ir priežiūrai, nes tai galėtų paskatinti vyresnę kartą ilgiau vykdyti veiklą žemės ūkyje ir pritraukti jaunų žmonių iš regionų centrų dirbti kaimo vietovėse;
11. pabrėžia, kad mažiau išsivystę ES regionai susiduria su specifinėmis problemomis; siekiant užtikrinti sėkmingą šių regionų ekonomikos ir visuomenės perėjimą prie vis labiau skaitmeninės ateities ragina Komisiją teikti šiems regionams prie jų poreikių pritaikytą pagalbą, skirtą administraciniams gebėjimams, žinioms ir technologijomis grindžiamai kompetencijai stiprinti;
12. palankiai vertina Tarybos poziciją, kuria pritariama Komisijos pripažįstamai dvejopai žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos problemai; pabrėžia dvejopos pertvarkos potencialą kuriant naujas žaliąsias ir skaitmenines darbo vietas, būtinas ekonomikai atsigausti po COVID-19 pandemijos, ir yra įsitikinęs, kad siekiant Europos žaliojo kurso ir darnaus vystymosi tikslų, nustatytų ES skaitmeninėje strategijoje „Europos skaitmeninės ateities formavimas“, skaitmeninis elementas bus itin svarbus;
13. pabrėžia, kad reikia remti ne tik klimato kaitos prevencijai (pvz., išmetamo ŠESD kiekio mažinimui efektyviai naudojant skaitmeninius išteklius ir pažangias inovacijas), bet ir prisitaikymui prie klimato kaitos skirtų skaitmeninių sprendimų kūrimą; pažymi, kad reikia kurti skaitmenines išpėjimo priemones ir programėles siekiant sumažinti neigiamą gaivalinių nelaimių (pvz., potvynių, purvo nuošliaužų, karščio bangų, miškų gaisrų ir kt.) poveikį;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

Skaitmeninio atotrūkio mažinimas

14. ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimas kaimo vietovių stebėjimo centras rinktų išsamius ir aktualius duomenis apie skaitmeninę atskirtį, kad būtų galima padėti valstybėms narėms nustatyti savo regionų ir miestų poreikius; mano, kad labai svarbu turėti naujausią informaciją apie skaitmeninimo pažangą visuose Europos regionuose, ir ragina Komisiją pateikti skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indekso duomenis NUTS 2 lygmeniu;

15. pabrėžia, kad skaitmeninę atskirtį sudaro du elementai – infrastruktūros atskirtis ir įgūdžių atskirtis, kad jų atsiradimą lemia skirtingos priežastys ir kad dėl to joms įveikti turi būti taikoma skirtinga prie jų ypatumų pritaikyta politika;

16. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tebesančią skaitmeninę atskirtį valstybėse narėse ir tarp jų; yra ypač susirūpinęs dėl miesto ir kaimo skaitmeninės atskirties, susijusios su plačiajuosčio ryšio tinklų kokybe ir įperkamumu⁽²⁶⁾; primena, kad būsimomis ERPF-CF investicijomis visų pirma turėtų būti toliau prisidedama prie didelės spartos skaitmeninės infrastruktūros tinklų plėtos; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu pirmenybę reikia teikti kaimo vietovėms;

17. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares teikti paramą ir pagalbą esamoms platformoms ir projektams įtraukaus ir sąžiningo skaitmeninimo srityje, nes tai yra priemonės, kuriomis visoms ES vietovėms, įskaitant atokiais ir kaimo vietovėms, būtų sudarytos sąlygos persikelti į 21-ąjį amžių;

18. pažymi, kad kaimo vietovėse ir miestuose gyvenančių suaugusiųjų skaitmeninių įgūdžių atskirtis yra pasiekusi kritinę ribą, o tai daro ypač didelį poveikį mažas pajamas gaunantiems asmenims, moterims ir vyresnio amžiaus žmonėms; pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse ši atskirtis ypač akivaizdi ir dėl to yra dar sunkiau susirasti darbą kaimo vietovėse; ragina valstybes nares investuoti į tikslines kvalifikacijos kėlimo ir švietimo priemones siekiant panaikinti skaitmeninį atotrūkį ir pabrėžia, kad šis atotrūkis, be kita ko, yra susijęs su ribotomis galimybėmis naudotis didelio pralaidumo tinklais;

19. su didžiu susidomėjimu atkreipia dėmesį į Komisijos skaitmeninės politikos kelrodį, kuriuo siekiama ES 2030 m. skaitmeninės politikos užmojus paversti konkrečiais tikslais keturiuose pagrindiniuose sektoriuose; šie tikslai yra: įgūdžiai, saugi ir tvari skaitmeninė infrastruktūra, įmonių skaitmeninė pertvarka ir viešųjų paslaugų skaitmeninimas; prašo Komisijos reguliariai teikti pažangos šiose keturiuose srityse ataskaitas;

20. yra įsitikinęs, kad skaitmeninimas suteikia galimybę pagerinti gyvenimo kokybę ir skatinti švietimo galimybes, darbo vietų kūrimą, inovacijas ir geresnį viešųjų paslaugų prieinamumą kaimo ir atsiliekančiuose regionuose ir tokiu būdu padeda priešinga linkme pasukti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas bei kovoti su protų nutekėjimu;

21. palankiai vertina 2030 m. Skaitmeninės politikos programos tikslą, kad iki dešimtmečio pabaigos visose ES apgyvendintose vietovėse būtų įdiegtas 5G ryšys; ragina Komisiją rengiant būsimus teisės aktus skatinti priemones, kurias taikant būtų lengviau diegti 5G tinklus kaimo vietovėse, visų pirma mažinti arba panaikinti apsunkinančias administracines procedūras;

22. pabrėžia, kad reikia panaikinti tebesančią skaitmeninę atskirtį tarp kaimo ir miesto vietovių ir plėtojant horizontaliąją strategiją pasinaudoti junglumo ir skaitmeninimo teikiamomis galimybėmis kaimo vietovėse; ragina valstybes nares naudoti sanglaudos politikos, BŽŪP ir priemonės „NextGenerationEU“ išteklius Pažangiųjų kaimų strategijai po 2020 m. kurti ir plėtoti, nes tai prisidėtų prie kaimo vietovių skaitmeninimo, ekonominio potencialo stiprinimo, inovacijų ir socialinės įtraukties kaimo vietovėse bei galių kaimo bendruomenėms suteikimo įgyvendinant specialiai pritaikytus projektus, kuriais siekiama gerinti plačiajuosčio ryšio junglumą ir infrastruktūrą; vis dėlto primena, kad skaitmeninimo strategijos turėtų būti pritaikytos prie kaimo sąlygų ir įgyvendinamos įsitraukiant ir aktyviai dalyvaujant pačioms kaimo bendruomenėms, taip pat žemės ūkyje diegiant skaitmenines ir robotikos technologijas; pabrėžia, kad 2030 m. tikslas pereiti prie tvaraus žemės ūkio gali būti pasiektas skatinant naujas technologijas, mokslinius tyrimus ir inovacijas bei nuolatinį žinių perdavimą kaimo vietovėms;

23. primygtinai ragina valstybes nares kiek tik įmanoma ir kuo veiksmingiau pasinaudoti joms pagal Europos struktūrinius ir investicijų fondus ir ekonomikos gaivinimo priemonę „NextGenerationEU“ skirtais finansiniais ištekliais, kad regionams būtų teikiama tikslinė parama, kurios jiems reikia skaitmeninei atskirčiai kaimo vietovėse ir tarp kartų įveikti; taip pat ragina valstybes nares remti itin didelio pralaidumo tinklų diegimą taikant atitinkamas viešojo finansavimo

⁽²⁶⁾ Negreiro, M., Europos Parlamento tyrimų tarnyba, *The rise of digital health technologies during the pandemic*, 2021 m. balandžio mėn.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

schemas vietovėse, kuriose rinkos paslaugos neteikiamos, ir pasiūlyti tarpsektorinių visapusiškų sprendimų, pvz., pažangiųjų kaimų ir kaimo inovacijų centrų iniciatyvas; remia pastangas skatinti skaitmeninimą stiprinant paramos telkimą pagal temas sanglaudos politikoje, sykiu skatinant Europos investicijų banko ir kitų plėtros bankų bendradarbiavimą; atkreipia dėmesį į riziką, kad tinkamai neremiant pažeidžiamiausių sričių, kurios dažnai turi mažesnius pajėgumus veiksmingai planuoti ir naudoti lėšas, nors jų poreikiai didžiausi, skirtumus galima dar labiau padidinti;

24. taip pat ragina visapusiškai įgyvendinti Europos infrastruktūros tinklų priemonę, kurios naujoji skaitmeninė finansavimo priemonė kartu su didesniu tarpvalstybiniu skaitmeniniu junglumu atliks labai svarbų vaidmenį mažinant ekonominę, socialinę ir teritorinę atskirtį ir suteiks daugybę naujų galimybių Europos regionams, įskaitant kaimo vietas;

Įtraukus ir sąžiningas skaitmeninimas

25. pabrėžia, kad reikalingas socialiniu ir ekonominiu požiūriu tvarus ir įtraukus skaitmeninimo procesas, nieko nepalikant nuošalyje; pabrėžia, kad iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų teikiama parama turėtų būti prisidedama prie skaitmeninio potencialo ir inovacijų MVĮ sektoriuje plėtojimo siekiant padidinti gyventojų skaitmeninius gebėjimus ir įgūdžius ir turėtų būti skatinama įtrauktis į skaitmeninę visuomenę bei ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos didinimas visuose ES regionuose, daugiausia dėmesio skiriant mažiau išsivysčiusiems regionams;

26. ragina valstybes nares užtikrinti, kad viešųjų paslaugų skaitmeninimas būtų neatsiejamas nuo priemonių, kuriomis piliečiams nediskriminuojant ir netaikant apribojimų ar trukdžių būtų palengvinama prieiga prie interneto paslaugų; primena, kad sėkmingos skaitmeninės pertvarkos prieda paimta stabilus ir įperkamas didelio pralaidumo interneto ryšio principu;

27. atkreipia dėmesį į problemas skaitmeninio junglumo srityje, su kuriomis susiduria periferiniai regionai, įskaitant Europos salas; mano, kad skaitmeninis junglumas yra vienas iš svarbiausių ramsčių rengiant bet kurios srities Europos salų strategiją; ragina imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti, kad skaitmeninė pertvarka būtų įtrauki visoms vietos bendruomenėms;

28. susirūpinęs pažymi, kad dėl COVID-19 pandemijos išaugus skaitmeninių sprendimų ir TICTM naudojimo mastui dar labiau padidėjo įvairių gyventojų grupių nelygybė, nulemta skaitmeninės atskirties; vis dėlto pabrėžia, kad skaitmeninimas taip pat gali būti naudingas socialiniu ir ekonominiu požiūriu pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms; atkreipia dėmesį į tai, kad skaitmeninę atskirtį patiriantys asmenys susiduria su dvejopa atskirtimi, nes jiems gali kilti sunkumų norint pasinaudoti mokymo galimybėmis, patekti į darbo rinką ar naudotis pagrindinėmis viešosiomis paslaugomis; pabrėžia, kad pažangieji kaimai galėtų būti itin tinkamas praktinis sprendimo būdas norint padidinti kaimo vietovėse siūlomų paslaugų skaičių ir taip sumažinti esamą nelygybę;

29. pabrėžia, kad kilus COVID-19 pandemijai skaitmeniniai sprendimai, ypač nuotolinis darbas, tapo dar svarbesni; primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl direktyvos dėl būtiniausių sąžiningo nuotolinio darbo ir kitų skaitmeninių teisių darbe standartų, siekiant apsaugoti darbuotojų sveikatą ir užtikrinti saugą bei deramas darbo sąlygas, įskaitant savanorišką tokio darbo pobūdį, darbo laiko, atostogų, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros ir kitų skaitmeninių teisių darbe laikymąsi, pvz., teisės atsijungti ir darbuotojų privatumo apsaugos, be kita ko, uždraudžiant nuotolinę stebėseną ar bet kokią kitą skaitmeninį sekimą, taip pat uždraudžiant įdarbinimo procesams naudoti dirbtinį intelektą, sykiu atsižvelgiant į Europos socialinių partnerių bendrąjį susitarimą dėl skaitmeninimo;

30. prašo Komisijos ir valstybių narių parengti visuotinę strategiją, kurioje visais lygmenimis būtų integruotas holistinis aspektas siekiant kovoti su socialine nelygybe ir diskriminacija skaitmeninimo ir nuotolinio bei mišraus darbo srityse, kad būtų padidintas jo teigiamas poveikis;

31. laikosi nuomonės, kad galių piliečiams suteikimas, konsultavimasis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir vietos valdžios institucijų įtraukimas yra labai svarbu tiek tinkamam planavimui, tiek sėkmingam regioninių skaitmeninių strategijų įgyvendinimui;

Mažų ir vidutinių įmonių bei viešųjų paslaugų skaitmeninimas

32. ragina imtis tolesnių su e. valdžios veiksmų planu susijusių veiksmų siekiant šių dviejų svarbiausių tikslų: taikant priemones, suteikiančias gyventojams geresnę prieigą prie viešųjų paslaugų visose valstybėse narėse bei padedančias didinti skaidrumą, užtikrinti veiksmingą skaitmeninę pertvarką ir sumažinti biurokratiją ir tokiu būdu pagerinti piliečių gyvenimo

2022 m. kovo 8 d., antradienis

kokybę; nustatyti priemonės viešojo sektoriaus darbuotojų skaitmeniniams įgūdžiams gerinti; pabrėžia, kad vykdamas šiuos veiksmus reikėtų atsižvelgti į didelį patirtį, įgytą per COVID-19 pandemiją, kai viešojo administravimo paslaugos buvo teikiamos beveik išimtinai internetu;

33. pažymi, kad COVID-19 pandemija parodė, jog tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuose paplitus TICTM mūsų visuomenė patiria didesnę kibernetinių išpuolių riziką; primena, kad nuotolinei prieigai prie privačiojo ar viešojo sektoriaus tinklų reikalingi nauji kibernetinio saugumo sprendimai;

34. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sparčiau daryti pažangą skaitmeninant viešąsias paslaugas, įskaitant mokyklas, universitetus, mokslinių tyrimų institutus, viešąjį transportą, e. valdžią ir veiksmingą administravimą;

35. pažymi, kad COVID-19 pandemija paspartino elektroninių viešųjų paslaugų ir e. sveikatos sprendimų plėtojimą; pabrėžia, kad reikia spręsti skaitmeninių įgūdžių trūkumo tarp sveikatos priežiūros specialistų problemą ir suteikti galių pacientams, ypač vyresnio amžiaus žmonėms ir nepalankioje socialinėje padėtyje esantiems piliečiams, kad jie galėtų naudotis skaitmeninėmis sveikatos priežiūros paslaugomis; įspėja, kad asmenys, kurie galbūt turi mažiau galimybių naudotis reikiamomis technologijomis arba jas įsigyti (vyresnio amžiaus arba nepalankioje socialinėje padėtyje esantys asmenys), gali likti nuošalyje; pabrėžia, kad būtinos viešosios investicijos, be kita ko, į darbuotojus, viešuosius skaitmeninius pasiūlymus ir iniciatyvas pagalbos priemonės, siekiant visiems gyventojams užtikrinti nediskriminacinę, greitą ir kokybišką prieigą prie skaitmeninių viešųjų paslaugų, įskaitant sveikatos priežiūros paslaugas; atsižvelgdamas į tai nurodo, kad reikėtų pabrėžti tolesnių veiksmų švietimo ir skaitmeninių įgūdžių ugdymo srityje skatinimo ir stiprinimo svarbą, ypač kaimo vietovėse; pabrėžia, kad reikia išnaudoti visą naujų skaitmeninių priemonių, technologijų ir sprendimų potencialą siekiant sveikos visuomenės;

36. pripažįsta, kad dabar kaip niekada anksčiau svarbu užtikrinti sąžiningą ir socialiai tvarų darbą bei realų darbuotojų dalyvavimą formuojant darbo sąlygas (skaitmeninėse platformose ir visuose kituose sektoriuose), ir kad darbuotojai turi turėti demokratinės įtakos darbo valdymui; pabrėžia, kad skaitmeninimo nauda turi būti dalijamasi plačiai ir teisingai, o skaitmeninio sektoriaus darbuotojams turi būti užtikrintos tokios pačios teisės ir darbo sąlygos kaip ir kitų sektorių darbuotojams; ragina Komisiją pasiūlyti direktyvą dėl deramų darbo sąlygų ir teisių skaitmeninėje ekonomikoje;

37. pabrėžia esminį verslininkų ir labai mažų įmonių bei MVĮ vaidmenį kuriant deramas darbo vietas, užtikrinant tvarų augimą ir kaimo plėtrą ir mano, kad viešosios investicijos įgyvendinant sanglaudos politiką ir kitas priemones visuose ES regionuose padės užtikrinti geresnę socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą; pabrėžia, kad galimybė gauti finansavimą yra viena iš aktualiausių daugelio labai mažų ir mažų įmonių problemų ir kad įvairių kategorijų MVĮ reikia jų poreikiams pritaikytos paramos ir paskatų ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, priklausomai nuo jų padėties ir technologijų lygio; primygtinai ragina regionus parengti į MVĮ orientuotas inovacijų strategijas, suderintas su jų mokslinių tyrimų ir inovacijų pažangiosios specializacijos strategijomis;

38. apgailestauja dėl to, kad didžioji dauguma ES MVĮ dar nevisiškai išnaudoja skaitmeninę pertvarką; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės pasinaudotų savo veiksmų programomis ir nukreiptų paramą į MVĮ, išsikūrusias vietovėse, kuriose skaitmeninė plėtra nepakankama;

39. pažymi, kad elektroninė prekyba turi didelį potencialą kaimo MVĮ ir vietos gamintojams, nes ji didina tų MVĮ aprėptį ir mažina kliūtis, su kuriomis dėl nuolatinių geografinių arba demografinių iššūkių susiduria regionai; ragina ES regionus ir valstybes nares vykdyti bandomuosius projektus ir įgyvendinti skaitmeninimo strategijas, kad elektroninė prekyba būtų integruota į kaimo MVĮ verslo modelius;

40. pripažįsta skaitmeninimo potencialą įmonėms (ypač MVĮ) palaikant ryšius ir atkreipia dėmesį į teigiamą skaitmeninimo poveikį teikiant socialines paslaugas, pvz., išmanaus transporto sprendimus, e. sveikatos paslaugas, internetinės bankininkystės paslaugas ir pažeidžiamų studentų poreikiams pritaikytus mokymosi sprendimus; primena, kad tuo pat metu svarbu mokytis skaitmeninių įgūdžių, siekiant užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje;

41. primena, kad Skaitmeninės Europos programos reglamente nustatyta, jog šios programos ir ERPF-SF sinergija turėtų būti prisidedama prie regioninių ir vietos inovacijų ekosistemų plėtojimo ir stiprinimo, pramonės pertvarkos ir visuomenės bei viešojo administravimo institucijų skaitmeninės pertvarkos;

2022 m. kovo 8 d., antradienis

42. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų nuomonę⁽²⁷⁾ dėl ERPF-SF, visų pirma tai, kad MVĮ teikia inovacinius sprendimus susidorojant su tokiomis problemomis, kaip klimato kaita, efektyvus išteklių naudojimas ir socialinė sanglauda, ir padeda skleisti šias inovacijas visuose Europos regionuose, todėl jos yra labai svarbios ES pereinant prie tvarios ir skaitmeninės ekonomikos;

43. susirūpinęs pažymi, kad tiek naujoms, tiek įsitvirtinusioms MVĮ sunku rasti kvalifikuotų darbuotojų, ir pabrėžia, kad įgūdžių trūkumas ypač didelis skaitmeninio ir naujų technologijų srityje, nes 35 proc. darbo jėgos⁽²⁸⁾ turi menkus skaitmeninius įgūdžius arba jų neturi visai; mano, kad reiktų imtis iniciatyvų siekiant paremti ypač didelių sunkumų patiriančias MVĮ ir ugdyti darbo jėgos gebėjimus ir įgūdžius, kurie yra gyvybiškai svarbūs moderniai ekonomikai, pavyzdžiui, siekiant pritraukti ir išlaikyti skaitmeninės srities specialistus, kartu skatinant lanksčias skaitmeninių įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo galimybes visiems (nepriklausomai nuo užimtumo padėties, amžiaus, išsilavinimo ar profesijos);

44. pabrėžia, kad svarbu didinti novatoriškų įmonių skaičių užtikrinant prieigą prie naujų technologijų, atitinkančių ketvirtosios pramonės revoliucijos ir tvarios ekonomikos standartus, sutelkiant privatą kapitalą, plėtojant žmogiškuosius išteklius ir remiant pažangiųjų miestų iniciatyvas;

Skaitmeniniam amžiui reikalingų įgūdžių skatinimas

45. pabrėžia, jog būtina užpildyti skaitmeninių įgūdžių spragas visoje ES, kad visi asmenys ir įmonės galėtų kuo geriau pasinaudoti skaitmeninės pertvarkos teikiamomis galimybėmis; ragina laipsniškai įgyvendinti Komisijos 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planą siekiant skatinti geresnius skaitmeninio įgūdžius, kadangi juo visiems būtų užtikrintos atitinkamos švietimo, mokymo, verslumo ir įsidarbinimo galimybės; pabrėžia svarbų valstybių narių ir regionų valdžios institucijų vaidmenį remiant kaimo valdžios institucijų pastangas formuoti ir užtikrinti skaitmeninę įtrauktį, apsaugant piliečių duomenis ir suteikiant galių žmonėms ir vietos įmonėms suteikiant jiems prieigą prie duomenų; pabrėžia, kad skaitmeniniai įgūdžiai ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis turi būti ugdomi visą gyvenimą ir nuo ankstyvo amžiaus; prašo Komisijos teikti paskatų mokyklose, profesinėse mokyklose ir universitetuose remiant švietimo programas ir iniciatyvas, skirtas skaitmeninių žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumui didinti; atsižvelgdamas į tai pabrėžia ESF+ svarbą finansuojant projektus, kuriuos vykdant darbuotojams arba bedarbiams padedama įgyti naujų įgūdžių, nes vienas iš šio fondo tikslų – suteikti jiems naujų įgūdžių, kad jie galėtų sustiprinti savo poziciją esamoje darbo vietoje (kvalifikacijos kėlimas) arba pakeisti darbo vietą (perkvalifikavimas); mano, kad svarbu sukurti mišrius mokymosi modelius ir padaryti kvalifikacijos kėlimą prieinamą tiems, kurie turi tik pagrindinius skaitmeninius įgūdžius arba jų neturi visai;

46. palankiai vertina sustiprintos Jaunimo garantijų iniciatyvos rekomendaciją, kad nesimokantys, nedirbantys ir mokyme nedalyvaujantys asmenys turėtų atlikti skaitmeninių įgūdžių testą, o nustačius spragas būtų rengiami mokymai jų skaitmeniniams įgūdžiams gerinti;

47. pažymi, kad kaimo vietovėse ir miestuose gyvenančių ir skirtingoms kartoms priklausančių žmonių skaitmeniniai įgūdžiai labai skiriasi; be to, atkreipia dėmesį į neproporcingą TICTM paplitimą tarp miestuose gyvenančių, gerai išsilavinusių paslaugų sektoriaus darbuotojų, kurie turi puikius skaitmeninius įgūdžius; pažymi, kad kaimo vietovėse trūksta galimybių įgyti skaitmeninių įgūdžių; primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją naudotis ESF+ ir ERPF lėšomis ir imtis priemonių šiam disbalansui pašalinti ir sudaryti galimybių įsidarbinti regionuose, kuriems gresia gyventojų skaičiaus mažėjimas; pažymi, kad pažangieji kaimai galėtų būti praktinis sprendimas, nes jie į savo taikomą skaitmeninį principą „iš apačios į viršų“ įtraukia skaitmenines mokymosi priemones;

48. pabrėžia, kad e. įgūdžių skatinimas ir plėtojimas atlieka esminį vaidmenį kuriant didesnius darbo rinkos pajėgumus, skatinant socialinę įtrauktį, remiant technologinę įvairovę ir kuriant užimtumo galimybes, ypač kaimo vietovėse ir mažiau išsivysčiusiuose regionuose; ragina Komisiją sustiprinti pastangas sprendžiant skaitmeninių įgūdžių trūkumo problemą, pasitelkus Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koaliciją užmezgant ryšius su visais suinteresuotaisiais subjektais;

49. pažymi, kad ESF+, į kurį daroma nuoroda apibrėžiant Bendrųjų nuostatų reglamento 4-ąjį politikos tikslą (4 PT), apima konkretų tikslą, kurį sudaro skaitmeniniai įgūdžiai, įtrauktis ir mokymo sistemos, įskaitant neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą;

⁽²⁷⁾ Europos Audito Rūmai, pranešimas spaudai, *European funding for boosting SME competitiveness being probed by EU auditors*, 2020 m. spalio 14 d.

⁽²⁸⁾ Europos Audito Rūmai, *EU actions to address low digital skills*, 2021 m. vasario mėn.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

50. pabrėžia, kad Europos įgūdžių darbotvarkėje raginama investuoti į didelį socialinį poveikį turinčią infrastruktūrą, įskaitant skaitmeninę infrastruktūrą, pasitelkiant ERPF-SF ir programą „InvestEU“; pabrėžia, kad į skaitmeninę infrastruktūrą pasitelkiant ERPF-SF ir programą „InvestEU“ būtina investuoti remiantis iniciatyvomis, kuriomis skatinami skaitmeniniai įgūdžiai, pavyzdžiui 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planu;

51. pakartoja, kad demografinių pokyčių keliamų problemų sprendimas yra vienas svarbiausių ES uždavinių ir kad rengiant ir įgyvendinant programas jam turėtų būti teikiama pirmenybė; atsižvelgdamas į tai primena, kad vienas iš pagrindinių 2021–2027 m. ERPF-SF nustatytų tikslų yra remti geografinio ar demografinio pobūdžio sunkumų turinčias miesto ir kaimo vietas, o valstybės narės turi skirti ES finansinę paramą projektams, kuriais skatinama skaitmeninė plėtra atitinkamuose regionuose ir IRT junglumas; atsižvelgdamas į tai, primena, kad ypatingą paramą reikėtų teikti NUTS 3 lygio vietovėms arba vietos administracinių vienetų grupėms, kurių gyventojų tankis yra mažesnis nei 12,5 gyventojų kvadratiniam kilometre arba kurių vidutinis metinis gyventojų skaičius 2007–2017 m. sumažėjo daugiau kaip 1 proc. ir dėl to turėtų būti atliekamas specialus regioninis ir nacionalinis vertinimas;

52. palankiai vertina tai, kad pradėta vykdyti Teisingos pertvarkos fondo veikla ir kad daug dėmesio skiriama mokymui ir įgūdžiams; palankiai vertina tai, kad šio fondo lėšas galima investuoti į socialinę infrastruktūrą, pvz., mokymo centrus, kad ne vėliau kaip 2050 m. visuose regionuose, pereinančiuose prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, būtų užtikrintos geresnės darbo galimybės ir kokybiškas užimtumas, ir pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas skaitmeniniams įgūdžiams; ragina Komisiją įvertinti, ar pasitelkus atnaujintą Teisingos pertvarkos fondą būtų tikslinga ir įmanoma spręsti dabartinius uždavinius;

53. ragina valstybes nares ir jų valdymo institucijas palengvinti ir supaprastinti kaimo vietovių galimybes pasinaudoti ekonomikos gaivinimo priemonės „NextGenerationEU“ ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis; mano, jog būtina užtikrinti, kad visi atitinkami instituciniai subjektai būtų atidžiai stebimi, kaip jie naudoja ekonomikos gaivinimo priemonės „NextGenerationEU“ ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas teritoriniu lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad šios lėšos regionams būtų paskirstytos teisingai;

54. yra susirūpinęs dėl to, kad daug viešųjų sutarčių dėl skaitmeninių programų bus paskirstyta paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus, o tai gali pakenkti kaimo vietovių gebėjimui gauti ekonomikos gaivinimo priemonės „NextGenerationEU“ ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas, nes kaimo vietovės yra tradiciškai silpnesnės gebėjimų ugdymo ir techninės paramos aspektais planuojant ir panaudojant ES lėšas;

55. ragina Komisiją ir Tarybą skubiai įgyvendinti Tarybos išvadas dėl vyresnio amžiaus asmenų žmogaus teisių, dalyvavimo ir gerovės skaitmeninimo amžiuje, įskaitant skaitmeninės platformos, skirtos dalyvavimui ir savanoriškai veiklai išėjus į pensiją, sukūrimą ir kartų mainų bei ryšių skatinimą;

o

o o

56. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Regionų komitetui bei valstybėms narėms.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0062

Genetiškai modifikuota medvilnė GHB811 (BCS-GH811-4)

2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811 (BCS-GH811-4), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (D077486/02 – 2021/3057(RSP))

(2022/C 347/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811 (BCS-GH811-4), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (D077486/02,
- atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų⁽¹⁾, ir ypač į jo 7 straipsnio 3 dalį ir 19 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į tai, kad Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2022 m. sausio 11 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, 11 ir 13 straipsnius⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) 2021 m. liepos 8 d. priimtą nuomonę, kuri paskelbta 2021 m. rugpjūčio 16 d.⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į ankstesnę savo rezoliuciją, kuria prieštaraujama leidimui naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO)⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 1.

⁽²⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁽³⁾ EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-ES-2018/154), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6781>.

⁽⁴⁾ Per aštuntąją kadenciją Parlamentas priėmė 36 rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimui naudoti GMO. Be to, per devintąją kadenciją Parlamentas priėmė šias rezoliucijas:

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0028);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0029);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ir DAS-40278-9 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0030);

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

-
- 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės LLCotton25 (ACS-GHØ1-3), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0054);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 89788 (MON-89788-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0055);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir jų subkombinacijų MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir NK603 × DAS-40278-9, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0056);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, kuriuose yra dvi, trys, keturios ar penkios modifikacijos Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ir GA21, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0057);
 - 2020 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0069);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir NK603 genetiinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, ir kuriuo panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1111, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0291);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų SYHTØH2 (SYN-ØØØH2-5), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0292);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 ir NK603 genetiinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0293);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0365);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir MON 87411 genetiinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0366);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0367);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 88017 (MON-88Ø17-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0368);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 (MON-89Ø34-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0369);
 - 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 × T304-40 × GHB119, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0080);

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 2 ir 3 dalis,

- atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

- A. kadangi 2018 m. rugsėjo 19 d. Belgijoje įsisteigusi bendrovė *BASF Agricultural Solutions Belgium NV*, kuri yra Vokietijoje įsisteigusios bendrovės *BASF SE* filialas, bendrovės *BASF Agricultural Solutions Seed US LLC* (toliau – pareiškėjas), įsisteigusios Jungtinėse Amerikos Valstijose, vardu pateikė prašymą leisti pateikti rinkai maistą, maisto sudedamąsias dalis ir pašarus, kuriuose yra arba kurie pagaminti iš genetiškai modifikuotos medvilnės GHB811, (toliau – GM medvilnė) pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 5 ir 17 straipsnius; kadangi paraiška taip pat apėmė produktų, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės arba kurie iš jos sudaryti, naudojimą kitais tikslais nei maistui ir pašarams, išskyrus auginimą;

- B. kadangi 2021 m. liepos 8 d. EFSA priėmė palankią nuomonę dėl leidimo išdavimo GM medvilnei ir ši nuomonė buvo paskelbta 2021 m. rugpjūčio 16 d.;

- C. kadangi GM medvilnė buvo sukurta siekiant suteikti toleranciją glifosatui ir HPPD inhibitorių herbicidams⁽⁵⁾; kadangi HPPD inhibitorių herbicidams priklauso tokie herbicidai kaip izoksaflutolas, mezotrionas ir tembotrioninas;

- D. kadangi, nors žmonėms skirto vilnamedžių sėklų aliejaus vartojimas Europoje galbūt palyginti ir nedidelis, šio aliejaus galima rasti įvairiuose maisto produktuose, įskaitant padažus, majonezą, smulkius konditerijos kepinius, šokolado užtepus ir traškučius; kadangi gyvūnams medvilnė duodama daugiausia kaip vilnamedžių sėklų išspaudos ar miltai arba kaip aliejingos vilnamedžių sėklos⁽⁶⁾; kadangi medvilnę žmonės taip pat vartoja medvilnės miltų pavidalu;

— 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZIR098 (SYN-00098-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0081);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų DAS-81419-2 × DAS-44406-6, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0334);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų 1507, MIR162, MON810 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0335);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt 11 (SYN-BT011-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0336).

— 2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų GMB151 (BCS-GM151-6), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2022)0024).

— 2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 (BCS-GH002-5), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2022)0025).

⁽⁵⁾ EFSA nuomonė, p. 1.

⁽⁶⁾ EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 × T304-40 × GHB119 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams, importo ir perdirbimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška Nr. EFSA-GMO-NL-2014-122), EFSA leidinys, 2018 m.; 16(7):5349, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349>, p. 22.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Nepakankamas papildomų herbicidų vertinimas

- E. kadangi Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 503/2013⁽⁷⁾ reikalaujama įvertinti, ar numatoma žemės ūkio praktika daro įtaką tiriamų taškų rezultatams; kadangi pagal tą įgyvendinimo reglamentą tai ypač svarbu herbicidams atspariems augalams;
- F. kadangi nemažai tyrimų parodė, jog auginant herbicidams atsparias genetiškai modifikuotas kultūras naudojama daugiau papildomų herbicidų, labiausiai dėl to, kad atsirado herbicidams atsparių piktžolių⁽⁸⁾; kadangi dėl šios priežasties tikėtina, jog genetiškai modifikuotos medvilnės pasėliai bus purškiami didesniu glifosato ir HPPD inhibitorių herbicidų kiekiu ir tai bus daroma dažniau, dėl to derliuje gali kauptis didesnis jų liekanų kiekis;
- G. kadangi 2015 m. lapkričio mėn. EFSA pateikė išvadą, kad glifosatas tikriausiai nėra kancerogeniškas, o Europos cheminių medžiagų agentūra 2017 m. kovo mėn. pateikė išvadą, kad nėra pagrindo jo priskirti prie jokios kategorijos; kadangi 2015 m. Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra – specializuota Pasaulio sveikatos organizacijos vėžio agentūra – priešingai glifosatą priskyrė prie galbūt kancerogeninį poveikį žmonėms turinčių medžiagų; kadangi keletas recenzuojamų naujausių mokslinių tyrimų patvirtina glifosato kancerogeninį potencialą⁽⁹⁾;
- H. kadangi, remiantis EFSA, nėra toksikologinių duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti kelių rūšių glifosato skilimo produktų, svarbių genetiškai modifikuotų glifosatui atsparių kultūrinių augalų požiūriu, riziką vartotojams⁽¹⁰⁾;
- I. kadangi, remiantis Sąjungoje patvirtinta klasifikavimo ir ženklinimo sistema, izoksaflutolas yra labai toksiškas vandens organizmams ir įtariama, kad jis kenkia negimusiam kūdikiui⁽¹¹⁾; kadangi rizikos vertinimo tikslais auginant genetiškai modifikuotą medvilnę buvo naudojamas tik izoksaflutolas; tačiau kadangi HPPD inhibitorių herbicidams priklauso įvairūs herbicidai, įskaitant mezotrioną, kuris, pasak EFSA, gali būti laikomas endokrininę sistemą ardančia medžiaga⁽¹²⁾;
- J. kadangi, remiantis nepriklausoma mokslinė analize⁽¹³⁾, dėl papildomuose herbiciduose naudojamų veikliųjų sudedamųjų dalių veikimo būdo tikėtina, kad šių herbicidų naudojimas sukels augalų stresinį atsaką, taigi gali daryti poveikį genų ekspresijai ir pačių augalų sandarai;
- K. kadangi laikoma, jog herbicidų liekanų ir jų skilimo produktų, randamų genetiškai modifikuotuose augaluose, vertinimas nėra EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės kompetencijos sritis, todėl jis nėra atliekamas vykdant GMO autorizacijos procedūrą; kadangi tai yra problema, nes pati genetinė modifikacija gali turėti įtakos tam, kaip atitinkamas genetiškai modifikuotas augalas suskaidys papildomus herbicidus, taip pat jų skilimo produktų (metabolitų) sudėčiai, tad ir jų toksiškumui⁽¹⁴⁾;

(7) 2013 m. balandžio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 503/2013 dėl paraiškų genetiškai modifikuotų maisto produktų ir pašarų leidimams gauti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir iš dalies jį keičiančius Komisijos reglamentą (EB) Nr. 641/2004 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1981/2006 (OL L 157, 2013 6 8, p. 1).

(8) Žr., pvz., S. Bonny „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, *Environmental Management*, 2016 m. sausio mėn.; 57(1), p. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ir C. M. Benbrook „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, *Environmental Sciences Europe*; 2012 m. rugsėjo 28 d., 24(1) tomas, <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

(9) Žr., pvz., <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> ir <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>.

(10) EFSA išvada dėl veikliosios medžiagos pesticido glifosato rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros, EFSA leidinys, 2015 m.; 13 (11):4302, p. 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>.

(11) <https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433>

(12) EFSA išvada dėl veikliosios medžiagos pesticido mezotriono rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros. EFSA leidinys, 2016 m.; 14 (3):4419, p. 3, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419>.

(13) *Testbiotech* pastaba dėl mokslinės nuomonės dėl BASF atlikto genetiniu inžineriniu būdu sukurtos medvilnės GHB881 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-ES-2018-154), <https://www.testbiotech.org/content/testbiotech-comment-cotton-ghb881>.

(14) Taip iš tiesų yra glifosatų atveju, kaip nurodyta EFSA pagrįstoje nuomonėje „Esamos didžiausios leidžiamosios glifosato liekanų koncentracijos peržiūra pagal Reglamento (EB) Nr. 396/2005 12 straipsnį“, EFSA leidinys, 2018 m.; 16(5):5263, p. 12, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5263>.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Valstybės narės kompetentingos institucijos pastabos

L. kadangi per trijų mėnesių konsultacijų laikotarpį valstybės narės pateikė EFSA daug kritinių pastabų⁽¹⁵⁾; kadangi šios kritiškos pastabos apima teiginius, kad, remiantis pateiktais įrodymais, neįmanoma padaryti išvados dėl lyginamojo GM medvilnės vertinimo arba jos saugumo, kad GM medvilnės auginimas daro didesnę su glifosatu susijusį poveikį trečiųjų šalių veiklos vykdytojams ir dėl šio poveikio dabar ginčijamasi, tačiau jis gali būti ir priešingas, kad apie toksikologiją pateiktos informacijos ir duomenų nepakanka ir kad stebėsenos planas nėra susijęs su stebėsenos veikla, susijusia su atitinkamais apsaugos tikslais;

Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų laikymasis

M. kadangi 2017 m. Jungtinių Tautų (JT) specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais paskelbtoje ataskaitoje nustatyta, kad pavojingi pesticidai ypač katastrofiškai veikia besivystančių šalių gyventojų sveikatą⁽¹⁶⁾; kadangi JT darnaus vystymosi tikslas (DVT) Nr. 3.9 – iki 2030 m. iš esmės sumažinti dėl pavojingų cheminių medžiagų poveikio, taip pat oro, vandens ir dirvožemio taršos ir užteršimo mirštančių ir sergančių žmonių skaičių⁽¹⁷⁾; kadangi leidus importuoti GM medvilnę padidėtų šio glifosatu ir HPPD inhibitorių herbicidais apdorojamo kultūrinio augalo paklausa, taigi padidėtų poveikis darbuotojams ir aplinkai trečiojoje šalyje; kadangi ypatingą susirūpinimą kelia rizika dėl padidėjusio poveikio darbuotojams ir aplinkai, susijusio su herbicidams atspariomis genetiškai modifikuotomis kultūromis, atsižvelgiant į tai, kad naudojama daugiau herbicidų;

N. kadangi, remiantis 2020 m. paskelbtu mokslininkų recenzuotu tyrimu, „Roundup“ – vienas plačiausiai pasaulyje naudojamų glifosato turinčių herbicidų, gali nulemti biologinės įvairovės nykimą, dėl kurio ekosistemos tampa mažiau atsparios taršai ir klimato kaitai⁽¹⁸⁾;

O. kadangi 2021 m. Meksikoje atliktame ir mokslininkų recenzuotame tyrime įrodytas fiziologinis, metabolinis ir ekologinis transgenų introgresijos poveikis⁽¹⁹⁾ laukinėje medvilnėje ir, *inter alia*, nustatyta, kad *cp4-epsps* (glifosatui tolerantiškų) genų ekspresija laukinėje medvilnėje gamtinėmis sąlygomis pakeitė ektraflorinio nektaro sekrecijos kiekius, todėl tai yra susiję su skirtingomis skruzdžių rūšimis, taip pat žala žolėdžiams⁽²⁰⁾; kadangi tyrime nurodyta, kad „norėdami *in-situ* išsaugoti laukinių giminingų rūšių pirminį genofondą, privalome dirbti siekdami nustatyti ekologinius ir raidos procesus, kuriems poveikį daro šių transgenų buvimas ir išlikimas tarp populiacijos individų“ ir kad „nustačius šiuos genus, galima netrukus parengti rizikos mažinimo strategijas, kad būtų sumažintas žalos mastas“; kadangi veiksmingiausia strategija transgenų introgresijai ir susijusiai rizikai laukinei populiacijai ir biologinei įvairovei mažinti, laikantis apsaugos principo, būtų susijusi visų pirma su transgeninių javų auginimu;

P. kadangi Sąjunga, kaip JT biologinės įvairovės konvencijos (toliau – JT BĮK) šalis, privalo užtikrinti, kad jos jurisdikcijai ar kontroliuojamoms sritims priskiriama veikla nebūtų daroma žala kitų valstybių aplinkai⁽²¹⁾; kadangi GM medvilnės importas neturėtų būti leidžiamas atsižvelgiant į tai, kad jos auginimas ir su tuo susijusi transgenų introgresija gali sutrikdyti trapią ekologinę laukinės medvilnės ekosistemų sąveiką;

⁽¹⁵⁾ Valstybių narių pastabos, su jomis galima susipažinti EFSA klausimų registre: <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>.

⁽¹⁶⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

⁽¹⁷⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁸⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>

⁽¹⁹⁾ Transgenų introgresija yra nuolatinė transgenų integracija iš transgeninių javų į gamtinę populiaciją vykdamą kryžminį apdulkinimą.
⁽²⁰⁾ V. Vázquez-Barríos, K. Boege, T. G. Sosa-Fuentes, P. Rojas, A. Wegier, „Ongoing ecological and evolutionary consequences by the presence of transgenes in a wild cotton population“, *Scientific Reports* 11, 2021 m., 1959, <https://doi.org/10.1038/s41598-021-81567-z>.

⁽²¹⁾ Biologinės įvairovės konvencijos 3 straipsnis: <https://www.cbd.int/convention/articles?a=cbd-03>.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Q. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatyta, kad genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai turi nedaryti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai bei aplinkai, ir reikalaujama, kad Komisija, rengdama sprendimą, atsižvelgtų į visas atitinkamas Sąjungos teisės aktų nuostatas ir kitus teisėtus veiksnius, susijusius su svarstomu dalyku; kadangi tokie teisėti veiksniai turėtų apimti Sąjungos išpareigojimus pagal JT darnaus vystymosi tikslus (toliau – DVT), Paryžiaus klimato susitarimą ir JT BJK;

Nedemokratiškas sprendimų priėmimas

R. kadangi Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2022 m. sausio 11 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti, o tai reiškia, kad leidimas nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma;

S. kadangi Komisija pripažįsta, jog problemiška tai, kad GMO leidimo sprendimus Komisija ir toliau priiminėja be patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma – tai yra reta išimtis suteikiant leidimus visam produktui, tačiau tapo norma priimant sprendimus dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų leidimų;

T. kadangi per savo aštuntąją kadenciją Europos Parlamentas priėmė iš viso 36 rezoliucijas, kuriomis nepritarė tam, kad į rinką būtų teikiamas genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai (33 rezoliucijos) ir kad Sąjungoje būtų leidžiama auginti GMO (trys rezoliucijos); kadangi per devintąją kadenciją Europos Parlamentas jau priėmė 23 prieštaravimus dėl GMO pateikimo rinkai; kadangi nė vienas iš šių GMO nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma; kadangi priežastys, dėl kurių valstybės narės nepritaria leidimams, yra atsargumo principo nesilaikymas vykdant leidimų išdavimo procedūrą ir su rizikos vertinimu susijęs mokslininkų susirūpinimas;

U. kadangi, nepaisydama pačios pripažintų demokratijos trūkumų, to, kad valstybės narės jos nepalaiko, ir Parlamento prieštaravimų, Komisija ir toliau suteikia leidimus GMO;

V. kadangi nereikia teisės aktų pakeitimų, kad Komisija galėtų nesuteikti leidimų GMO, kai apeliaciniame komitete nesama patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma⁽²²⁾;

1. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas viršija Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 numatytus įgyvendinimo įgaliojimus;

2. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas neatitinka Sąjungos teisės, nes jis nesuderinamas su Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 tikslu, pagal kurį, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002⁽²³⁾ nustatytais bendraisiais principais, siekiama nustatyti pagrindą, leidžiantį užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, taip pat aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį, kalbant apie genetiškai modifikuotą maistą ir pašarus, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą;

3. prašo Komisijos atsiimti savo įgyvendinimo sprendimo projektą;

4. dar kartą ragina Komisiją nesuteikti leidimų naudoti herbicidams atsparius genetiškai modifikuotus kultūrinius augalus, kol nebus išsamiai ištirtos grėsmės sveikatai, susijusios su herbicidų liekanomis kiekvienu konkrečiu atveju, o atliekant tokį vertinimą reikalaujama visapusiškai įvertinti herbicidų liekanas, atsiradusias dėl tokių genetiškai modifikuotų kultūrinių augalų purškimo papildomais herbicidais, šių herbicidų skilimo produktus ir jų kombinatorinį poveikį, įskaitant poveikį pačiam genetiškai modifikuotam augalui;

⁽²²⁾ Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 6 straipsnio 3 dalį Komisija „galėtų“, o ne „turėtų“ suteikti leidimą, jei apeliaciniame komitete nėra kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma priimtos palankios nuomonės.

⁽²³⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

5. palankiai vertina tai, kad Komisija 2020 m. rugsėjo 11 d. laiške nariams pagaliau pripažino, kad priimant sprendimus dėl GMO leidimų reikia atsižvelgti į tvarumą⁽²⁴⁾; vis dėlto reiškia didelį nusivylimą, kad nuo to laiko Komisija ir toliau suteikia leidimus į Sąjungą importuoti GMO, nepaisydama nuolatinių Parlamento ir daugumos valstybių narių, balsavusių prieš, prieštaravimų;
6. ragina EFSA prašyti duomenų apie maisto ir pašarų, gautų iš genetiškai modifikuotų augalų, vartojimo poveikį žarnyno mikrobiomai;
7. dar kartą ragina Komisiją atsižvelgti į Sąjungos išsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, kaip antai Paryžiaus klimato susitarimą ir JT biologinės įvairovės konvenciją bei JT DVT; pakartoja savo raginimą prie įgyvendinimo aktų projektų pridėti aiškinamąjį memorandumą, kuriame būtų paaiškinta, kaip tuose aktuose laikomasi žalos nedarymo principo⁽²⁵⁾;
8. pabrėžia, kad 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento priimtuose pakeitimuose dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011⁽²⁶⁾, kuriuos Parlamentas priėmė kaip derybų su Taryba pagrindą, teigiama, kad Komisija nesuteikia leidimo naudoti GMO, kai nėra palankiai balsuojančios kvalifikuotos valstybių narių daugumos; primygtinai ragina, kad Komisija gerbtų šią poziciją, ir ragina Tarybą tęsti savo darbą ir skubiai priimti bendrą požiūrį dėl šio dokumento;
9. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

⁽²⁴⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²⁵⁾ 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso (OL C 270, 2021 7 7, p. 2), 102 dalis.

⁽²⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0364.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0063

Genetiškai modifikuoti rapsai 73496 (DP-Ø73496-4)

2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų 73496 (DP-Ø73496-4), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (D077485/02 – 2021/3058(RSP))

(2022/C 347/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų 73496 (DP-Ø73496-4), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (D077485/02,
- atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų ⁽¹⁾, ypač į jo 7 straipsnio 3 dalį ir 19 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 503/2013 dėl paraiškų genetiškai modifikuotų maisto produktų ir pašarų leidimams gauti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir iš dalies jį keičiančius Komisijos reglamentą (EB) Nr. 641/2004 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1981/2006 ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į tai, kad Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2022 m. sausio 11 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai 11 ir 13 straipsnius ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) 2021 m. gegužės 5 d. priimtą nuomonę, kuri paskelbta 2021 m. birželio 17 d. ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į ankstesnę savo rezoliuciją, kuria prieštaraujama leidimui naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 1.

⁽²⁾ OL L 157, 2013 6 8, p. 1.

⁽³⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁽⁴⁾ EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų 73496 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška Nr. EFSA-GMO-NL-2012/109), EFSA leidinys 2021, 19(4):6424, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6610>

⁽⁵⁾ Per aštuntąją kadenciją Parlamentas priėmė 36 rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimui naudoti GMO. Be to, per devintąją kadenciją Parlamentas priėmė šias rezoliucijas:

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0028);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0029);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ir DAS-40278-9 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0030);

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

-
- 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės LLCotton25 (ACS-GHØ1-3), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0054);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 89788 (MON-89788-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0055);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir jų subkombinacijų MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir NK603 × DAS-40278-9, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0056);
 - 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, kuriuose yra dvi, trys, keturios ar penkios modifikacijos Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ir GA21, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2019)0057);
 - 2020 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0069);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir NK603 genitinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, ir kuriuo panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1111, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0291);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų SYHTØH2 (SYN-ØØØH2-5), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0292);
 - 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 ir NK603 genitinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0293);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0365);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir MON 87411 genitinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0366);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0367);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 88017 (MON-88Ø17-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0368);
 - 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 (MON-89Ø34-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0369);
 - 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 × T304-40 × GHB119, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0080);

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 2 ir 3 dalis,
- atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi 2012 m. gegužės 15 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 5 ir 17 straipsnius Belgijoje įsisteigusi bendrovė „Pioneer Overseas Corporation“ Jungtinėse Amerikos Valstijose įsisteigusios bendrovės „Pioneer Hi-Bred International Inc.“ (toliau – pareiškėjas) vardu Nyderlandų nacionalinei kompetentingai institucijai pateikė prašymą leisti pateikti rinkai maisto produktus, maisto sudedamąsias dalis ir pašarus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų (toliau – GM aliejiniai rapsai), kurie iš jų sudaryti arba pagaminti; kadangi šis prašymas apėmė ir produktų, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų 73496 arba kurie iš jų sudaryti, pateikimą rinkai naudoti ne maistui ar pašarams, o kitais tikslais, išskyrus auginimą;
- B. kadangi 2021 m. gegužės 5 d. EFSA priėmė palankią nuomonę dėl leidimo naudoti GM aliejinius rapsus, kuri buvo paskelbta 2021 m. birželio 17 d.;
- C. kadangi GM aliejinių rapsų ląstelės ekspresuoja baltymo glifosato acetyltransferazės geną GAT4621 ir dėl to jie yra atsparūs glifosatui ⁽⁶⁾;

Nepakankamas papildomų herbicidų vertinimas

- D. kadangi įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 503/2013 reikalaujama įvertinti, ar numatoma žemės ūkio praktika daro įtaką tiriamų taškų rezultatams; kadangi pagal tą įgyvendinimo reglamentą tai ypač svarbu herbicidams atspariems augalams;
- E. kadangi ne vienu tyrimu įrodyta, kad auginant herbicidams atsparias genetiškai modifikuotas kultūras dažniau naudojami papildomi herbicidai, labiausiai dėl to, kad atsirado herbicidams atsparių piktžolių ⁽⁷⁾; kadangi dėl to reikia numatyti, kad genetiškai modifikuoti aliejiniai rapsai bus apdorojami didesnėmis glifosato dozėmis ir tai bus daroma pakartotinai, todėl jų derliuje gali būti didelis glifosato liekanų ir jo skilimo produktų (toliau – metabolitai) kiekis;

— 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0081);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų DAS-81419-2 × DAS-44406-6, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0334);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų 1507, MIR162, MON810 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0335);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt 11 (SYN-BTØ11-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0336);

— 2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų GMB151 (BCS-GM151-6), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2022)0024);

— 2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 (BCS-GHØØ2-5), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (Priimti tekstai, P9_TA(2022)0025).

⁽⁶⁾ EFSA nuomonė, p. 1.

⁽⁷⁾ Žr., pvz., S. Bonny „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, *Environmental Management*, 2016 m. sausio mėn. 57(1), p. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ir C. M. Benbrook, „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, *Environmental Sciences Europe*; 2012 m. rugsėjo 28 d., 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- F. kadangi 2015 m. lapkričio mėn. EFSA pateikė išvadą, kad glifosatas tikriausiai nėra kancerogeniškas, o Europos cheminių medžiagų agentūra 2017 m. kovo mėn. pateikė išvadą, kad nėra pagrindo jo priskirti prie jokios kategorijos; kadangi 2015 m. Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra – specializuota Pasaulio sveikatos organizacijos vėžio agentūra – priešingai glifosatą priskyrė prie galbūt kancerogeninį poveikį žmonėms turinčių medžiagų; kadangi keletas recenzuojamų naujausių mokslinių tyrimų patvirtina glifosato kancerogeninį potencialą⁽⁸⁾;
- G. kadangi, EFSA teigimu, nėra toksikologinių tyrimų duomenų, kuriais remiantis būtų galima atlikti metabolitų N-acetil-glifosato ir amino metilo fosfoninės rūgšties N-acetilo, kurie yra aktualūs naudojant į Sąjungą importuojamus genetiškai modifikuotų glifosatu atsparių rūšių augalus, rizikos vartotojams vertinimą⁽⁹⁾;
- H. kadangi laikoma, jog herbicidų liekanų ir jų skilimo produktų, randamų genetiškai modifikuotuose augaluose, vertinimas nėra EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės kompetencijos sritis ir todėl jis nėra atliekamas vykdamas GMO autorizacijos procedūrą; kadangi tai yra problema, nes pati genetinė modifikacija gali turėti įtakos tam, kaip atitinkamas genetiškai modifikuotas augalas suskaidys papildomus herbicidus, taip pat jų metabolitų sudėčiai, tad ir jų toksiškumui⁽¹⁰⁾;

Valstybės narės kompetentingos institucijos pastabos

- I. kadangi per trijų mėnesių konsultacijų laikotarpį valstybės narės pateikė EFSA daug kritinių pastabų⁽¹¹⁾; kadangi tose kritinėse pastabose teigiama, kad kai kuriais atvejais atliekant GM aliejų rapsų rizikos vertinimą taikyti metodai skyrėsi nuo rekomenduojamų EFSA gairėse, o tai reiškia, kad rizikos vertinimas turi aiškių trūkumų ir kad negalima padaryti jokių tvirtų išvadų dėl saugumo, taip pat jose teigiama, kad nepakanka duomenų, kurie patvirtintų tyrimo vietovių reprezentatyvumą, atsižvelgiant į įvairias aplinkos sąlygas, kuriomis komerciniais tikslais auginami į Sąjungą importuojami aliejiniai rapsai; kad neįvertinta glifosato liekanų ir glifosato metabolitų koncentracija glifosatu apdorotuose GM aliejiniuose rapsuose; kad negalima patvirtinti GM aliejinių rapsų saugumo neturint informacijos apie glifosato, N-acetil-glifosato ir jo metabolitų koncentraciją ir kad nėra duomenų, patvirtinančių, kad acetilintas glifosatas nėra toksiškas;

Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų laikymasis

- J. kadangi 2017 m. Jungtinių Tautų (JT) specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais paskelbtoje ataskaitoje nustatyta, kad pavojingi pesticidai ypač katastrofiškai veikia besivystančių šalių gyventojų sveikatą⁽¹²⁾; kadangi JT darnaus vystymosi tikslas (DVT) Nr. 3.9 – iki 2030 m. iš esmės sumažinti dėl pavojingų cheminių medžiagų poveikio, taip pat oro, vandens ir dirvožemio taršos ir užteršimo mirštančių ir sergančių žmonių skaičių⁽¹³⁾; kadangi leidus importuoti GM aliejinius rapsus padidėtų šio glifosatu apdorojamo kultūrinio augalo paklausa, taigi padidėtų poveikis darbuotojams ir aplinkai trečiojoje šalyse; kadangi ypatingą susirūpinimą kelia rizika dėl padidėjusio poveikio darbuotojui, kuris turi sąlytį su herbicidams atspariais genetiškai modifikuotais kultūriniais augalais, ir aplinkai, atsižvelgiant į tai, kad naudojama daugiau herbicidų;
- K. kadangi, remiantis 2020 m. paskelbtu mokslininkų recenzuotu tyrimu, „Roundup“ – vienas plačiausiai pasaulyje naudojamų glifosato turinčių herbicidų, gali nulemti biologinės įvairovės nykimą, dėl kurio ekosistemos tampa mažiau atsparios taršai ir klimato kaitai⁽¹⁴⁾;

⁽⁸⁾ Žr., pvz., <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> ir <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>.

⁽⁹⁾ EFSA išvada dėl veikliosios medžiagos pesticido glifosato rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros, EFSA leidinys 2015 m.; 13 (11):4302, p. 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>.

⁽¹⁰⁾ Taip iš tiesų yra glifosatų atveju, kaip nurodyta EFSA pagrįstoje nuomonėje „Esamos didžiausios leidžiamosios glifosato liekanų koncentracijos peržiūra pagal Reglamento (EB) Nr. 396/2005 12 straipsnį“, EFSA leidinys, 2018 m.; 16(5):5263, p. 12, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5263>.

⁽¹¹⁾ Valstybių narių pastabos, su kuriomis galima susipažinti prisijungus prie EFSA klausimų registro, <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>.

⁽¹²⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

⁽¹³⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁴⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- L. kadangi Sąjunga, kaip JT biologinės įvairovės konvencijos (toliau – JT BĮK) šalis, privalo užtikrinti, kad jos jurisdikcijai ar kontroliuojamoms sritims priskiriama veikla nebūtų daroma žala kitų valstybių aplinkai ⁽¹⁵⁾;
- M. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatyta, kad genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai turi nedaryti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai bei aplinkai, ir reikalaujama, kad Komisija, rengdama sprendimą, atsižvelgtų į visas atitinkamas Sąjungos teisės aktų nuostatas ir kitus teisėtus veiksnius, susijusius su svarstomu dalyku; kadangi tokie teisėti veiksniai turėtų apimti Sąjungos išipareigojimus pagal JT darnaus vystymosi tikslus, Paryžiaus klimato susitarimą ir JT BĮK;

Nedemokratiškas sprendimų priėmimas

- N. kadangi Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2022 m. sausio 11 d. vykusį balsavimą nepateikė nuomonės, o tai reiškia, kad leidimas nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma;
- O. kadangi Komisija pripažįsta, jog problemiška tai, kad GMO leidimo sprendimus Komisija ir toliau priiminėja be patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma – tai yra reta išimtis suteikiant leidimus visam produktui, tačiau tapo norma priimant sprendimus dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų leidimų;
- P. kadangi per savo aštuntąją kadenciją Parlamentas priėmė iš viso 36 rezoliucijas, kuriomis nepritarė tam, kad rinkai būtų teikiamas genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai (33 rezoliucijos) ir kad Sąjungoje būtų leidžiama auginti GMO (trys rezoliucijos); kadangi per devintąją kadenciją Parlamentas jau priėmė 23 prieštaravimus dėl GMO pateikimo rinkai; kadangi nė vienas iš šių GMO nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma; kadangi priežastys, dėl kurių valstybės narės nepritaria leidimams, yra atsargumo principo nesilaikymas vykdant leidimų išdavimo procedūrą ir su rizikos vertinimu susijęs mokslininkų susirūpinimas;
- Q. kadangi, nepaisydama pačios pripažintų demokratijos trūkumų, to, kad valstybės narės jos nepalaiko, ir Parlamento prieštaravimų, Komisija ir toliau suteikia leidimus GMO;
- R. kadangi nereikia teisės aktų pakeitimų, kad Komisija galėtų nesuteikti leidimų GMO, kai apeliaciniame komitete nesama patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma ⁽¹⁶⁾;
1. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas viršija Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 numatytus įgyvendinimo įgaliojimus;
 2. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas neatitinka Sąjungos teisės, nes jis nesuderinamas su Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 tikslu, pagal kurį, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002 ⁽¹⁷⁾ nustatytais bendraisiais principais, siekiama nustatyti pagrindą, leidžiantį užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, taip pat aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį, kalbant apie genetiškai modifikuotą maistą ir pašarus, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą;
 3. prašo Komisijos atsiimti savo įgyvendinimo sprendimo projektą;
 4. dar kartą ragina Komisiją nesuteikti leidimų naudoti herbicidams atsparius genetiškai modifikuotus kultūrinius augalus, kol nebus išsamiai ištirtos grėsmės sveikatai, susijusios su herbicidų liekanomis kiekvienu konkrečiu atveju, o atliekant tokį vertinimą reikalaujama visapusiškai įvertinti herbicidų liekanas, atsiradusias dėl tokių genetiškai modifikuotų kultūrinių augalų purškimo papildomais herbicidais, šių herbicidų skilimo produktus ir jų kombinatorinį poveikį, įskaitant poveikį pačiam genetiškai modifikuotam augalui;

⁽¹⁵⁾ JT biologinės įvairovės konvencijos 3 straipsnis: <https://www.cbd.int/convention/articles/?a=cbd-03>.

⁽¹⁶⁾ Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 6 straipsnio 3 dalį Komisija „galėtų“, o ne „turėtų“ suteikti leidimą, jei apeliaciniame komitete nėra kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma priimtos palankios nuomonės.

⁽¹⁷⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

5. palankiai vertina tai, kad Komisija 2020 m. rugsėjo 11 d. laiške nariams pagaliau pripažino, kad priimant sprendimus dėl GMO leidimų reikia atsižvelgti į tvarumą⁽¹⁸⁾; vis dėlto reiškia didelį nusivylimą, kad nuo to laiko Komisija ir toliau suteikia leidimus į Sąjungą importuoti GMO, nepaisydama nuolatinių Parlamento ir daugumos valstybių narių, balsavusių prieš, prieštaravimų;
6. ragina EFSA prašyti duomenų apie maisto ir pašarų, gautų iš genetiškai modifikuotų augalų, vartojimo poveikį žarnyno mikrobiomai;
7. dar kartą ragina Komisiją atsižvelgti į Sąjungos išsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, kaip antai Paryžiaus klimato susitarimą ir JT biologinės įvairovės konvenciją bei JT DVT; pakartoja savo raginimą prie įgyvendinimo aktų projektų pridėti aiškinamąjį memorandumą, kuriame būtų paaiškinta, kaip tuose aktuose laikomasi žalos nedarymo principo⁽¹⁹⁾;
8. pabrėžia, kad 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento priimtuose pakeitimuose dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011⁽²⁰⁾, kuriuos Parlamentas priėmė kaip derybų su Taryba pagrindą, teigiama, kad Komisija nesuteikia leidimo naudoti GMO, kai nėra palankiai balsuojančios kvalifikuotos valstybių narių daugumos; primygtinai ragina, kad Komisija gerbtų šią poziciją, ir ragina Tarybą tęsti savo darbą ir skubiai priimti bendrą požiūrį dėl šio dokumento;
9. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

⁽¹⁸⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>.

⁽¹⁹⁾ 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso (OL C 270, 2021 7 7, p. 2), 102 dalis.

⁽²⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0364.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0064

Užsienio šalių kišimasis į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje**2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją (2020/2268(INI))**

(2022/C 347/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 7, 8, 11, 12, 39, 40, 47 ir 52 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją, ypač į jos 1 ir 2 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1965 m. gruodžio 21 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 2131 (XX) „Deklaracija dėl nepriimtino kišimosi į valstybių vidaus reikalus ir jų nepriklausomybės ir suverenumo apsaugos“,
- atsižvelgdamas į Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ypač į jos 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16 ir 17 straipsnius, ir jos Protokolą, ypač į jo 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 23 d. savo rezoliuciją dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą ⁽¹⁾, ir į 2019 m. kovo 13 d. savo rekomendacijas dėl veiksmų, kurių ėmėsi EIVT, praėjus dvejimėms metams po to, kai buvo priimtas EP pranešimas dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą, apžvalgos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 13 d. savo rezoliuciją dėl kibernetinės gynybos ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2018 m. gruodžio 5 d. bendrą komunikatą „Kovos su dezinformacija veiksmų planas“ (JOIN(2018)0036) ir 2019 m. birželio 14 d. bendrą komunikatą „Kovos su dezinformacija veiksmų plano įgyvendinimo ataskaita“ (JOIN(2019)0012),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 23 d. bendrą tarnybų darbinį dokumentą dėl Penktosios pažangos ataskaitos dėl 2016 m. Bendros kovos su hibridinėmis grėsmėmis sistemos ir 2018 m. bendro komunikato „Atsparumo didinimas ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis pajėgumų plėtra“ įgyvendinimo (SWD(2021)0729),
- atsižvelgdamas į Europos demokratijos veiksmų planą (COM(2020)0790),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ (COM(2020)0784),
- atsižvelgdamas į Skaitmeninių paslaugų akto dokumentų rinkinį,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 20 d. savo rezoliuciją dėl Europos žiniasklaidos skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą ir 2021 m. Gaires dėl Kovos su dezinformacija praktikos kodekso griežtinimo (COM(2021)0262), taip pat į 2021 m. spalio mėn. Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupės paskelbtas rekomendacijas dėl naujo Kovos su dezinformacija praktikos kodekso,

⁽¹⁾ OL C 224, 2018 6 27, p. 58.

⁽²⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 152.

⁽³⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 57.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0428.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 09/2021 „Dezinformacija, daranti poveikį ES: pažabota, bet neįveikta“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo (COM(2020)0829) ir į siūlomą direktyvos priedą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema, ⁽⁵⁾ (TUI tikrinimo reglamentas) ir į 2020 m. kovo mėn. TUI tikrinimo reglamento gaires (C(2020)1981),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Europos Sąjungos skaitmeninio dešimtmečio kibernetinio saugumo strategija“ (JOIN(2020)0018),
- atsižvelgdamas į Tarptautinės teisės komisijos Straipsnius dėl valstybių atsakomybės už tarptautinius neteisėtus veiksmus,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (COM(2020)0823),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo mėn. ES 5G tinklų kibernetinio saugumo rizikos mažinimo priemonių rinkinį,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/881 dėl ENISA (Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros) ir informacinių ir ryšių technologijų kibernetinio saugumo sertifikavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 526/2013 ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais paprašytus parengti tyrimus, informacinius pranešimus ir išsamias analizes,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 8 d. vykusį Frances Haugen klausymą, kurį surengė Parlamento Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas kartu su kitais komitetais,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 7 d. savo rezoliuciją dėl ES kibernetinės gynybos pajėgumų padėties ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT), ypač į 16-ąjį DVT, kuriuo siekiama skatinti taikios ir įtraukios visuomenės kūrimą siekiant darnaus vystymosi,
- atsižvelgdamas į 2021 m. pranešimą apie Sąjungos padėtį ir ketinimų raštą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 10 d. JT generalinio sekretoriaus pranešimą „Mūsų bendra darbotvarkė“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Kova su dezinformacija apie COVID-19. Svarbiausia – tikri faktai“ (JOIN(2020)0008),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 15 d. Tarybos sprendimą iš dalies pakeisti Baltarusijai taikomą sankcijų režimą, siekiant išplėsti įtraukimo į sąrašą kriterijus, kad jie būtų nukreipti į asmenis ir subjektus, kurie organizuoja Baltarusijos režimo vykdomus hibridinius išpuolius ir išnaudoja žmones, arba prie jų prisideda,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 18 d. savo sprendimą dėl specialiojo komiteto dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, sudarymo ir jo įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų laiko nustatymo ⁽⁸⁾, priimtą pagal Darbo tvarkos taisyklių 207 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

⁽⁵⁾ OL L 79 I, 2019 3 21, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 151, 2019 6 7, p. 15.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0412.

⁽⁸⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 186.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais pranešimą (A9-0022/2022),
- A. kadangi užsienio šalių kišimasis yra sunkus visuotinių vertybių ir principų, kuriais grindžiama Sąjunga, pvz., žmogaus orumo, laisvės, lygybės, solidarumo, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, demokratijos ir teisinės valstybės principų, pažeidimas;
- B. kadangi užsienio šalių kišimasis, manipuliavimas informacija ir dezinformacija yra piktnaudžiavimas pagrindinėmis žodžio ir informacijos laisvėmis, kaip nustatyta Chartijos 11 straipsnyje, ir kelia grėsmę šioms laisvėms, taip pat kenkia demokratiniams procesams ES ir jos valstybėse narėse, pvz., laisvų ir sąžiningų rinkimų rengimo principui; kadangi užsienio šalių kišimosi tikslas yra iškraipyti ar klaidingai pateikti faktus, dirbtinai išpūsti vienpusiškus argumentus, diskredituoti informaciją, taip siekiant pažeminti politinį diskursą, ir galiausiai pakirsti pasitikėjimą rinkimų sistema, taigi, ir pačiu demokratiniu procesu;
- C. kadangi Rusija, siekdama 2022 m. vasario 24 d. pradėto agresyvaus karo prieš Ukrainą išvakarė ir jo metu klaidinti šalyje gyvenančius savo piliečius ir tarptautinę bendruomenę, tiek tradicinėse žiniasklaidos priemonėse, tiek socialinės žiniasklaidos platformose platina beprecedenčio piktavališkumo bei masto dezinformaciją ir tai įrodo, kad net informaciją galima panaudoti kaip ginklą;
- D. kadangi imantis bet kokių veiksmų prieš užsienio šalių kišimąsi ir manipuliavimą informacija turi būti paisoma pagrindinių žodžio ir informacijos laisvių; kadangi ES pagrindinių teisių agentūra (FRA) atlieka labai svarbų vertinant pagarbą pagrindinėms teisėms, įskaitant Chartijos 11 straipsnį, kad būtų išvengta neproporcingų veiksmų; kadangi subjektai, vykdanys užsienio šalių kišimąsi ir manipuliavimą informacija, piktnaudžiauja šiomis laisvėmis savo naudai, todėl labai svarbu stiprinti prevencinę kovą su užsienio šalių kišimosi ir manipuliavimu informacija, nes demokratiją kuria informacija pagrįstus sprendimus priimančios žmonės;
- E. kadangi esama įrodymų, kad piktavališki užsienio šalių, pvz., Rusijos, Kinijos ir kitų valstybių, valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai manipuliuoja informacija ir naudoja kitokią kišimosi į demokratinius procesus ES taktiką; kadangi šie išpuoliai, kurie yra hibridinio karo strategijos dalis ir yra tarptautinės teisės pažeidimas, klaidina piliečius, sužadina jiems apgaulingų iliuzijų ir daro poveikį jų balsavimo elgesiui, stiprina nesantaiką kurstančias diskusijas, skaldo, poliarizuoja visuomenės pažeidžiamumą ir juo naudojasi, skatina neapykantą kurstančias kalbas, pablogina pažeidžiamų grupių, kurios labiau linkusios tapti dezinformacijos aukomis, padėtį, iškraipo demokratinių rinkimų ir referendumų vientisumą, kursto nepasitikėjimą nacionalinėmis vyriausybėmis, valdžios institucijomis ir liberaliąja demokratine tvarka ir siekia destabilizuoti Europos demokratiją, todėl kelia rimtą grėsmę ES saugumui ir suverenitetui;
- F. kadangi užsienio šalių kišimasis yra elgesio modelis, kuris kelia pavojų arba gali neigiamai paveikti vertybes, demokratines procedūras, politinius procesus, valstybių ir piliečių saugumą ir gebėjimą susidoroti su išskirtinėmis situacijomis; kadangi toks kišimasis yra manipuliacinio pobūdžio ir vykdomas bei finansuojamas tyčia ir koordinuotai; kadangi už tokių kišimąsi atsakingi subjektai, įskaitant jų įgaliotinius savo teritorijoje ir už jos ribų, gali būti valstybiniai arba nevalstybiniai ir jiems kišimąsi iš užsienio šalių dažnai padeda vykdyti politiniai bendrininkai valstybėse narėse, kurie dėl palankesnių užsienio strategijų gauna politinės ir ekonominės naudos; kadangi užsienio subjektų naudojimas vietos įgaliotiniais ir bendradarbiavimas su vidaus sąjungininkais sulieja ribas tarp užsienio šalių ir vidaus kišimosi;
- G. kadangi užsienio šalių kišimosi taktika yra įvairių formų, įskaitant dezinformaciją, informacijos slopinimą, manipuliavimą socialinės žiniasklaidos platformomis, jų algoritmais, nustatytais sąlygomis ir reklamos sistemomis, kibernetinius išpuolius, įsilaužimą ir informacijos nutekimą siekiant gauti prieigą prie rinkėjų informacijos ir kištis į rinkimų proceso teisėtumą, grasinimus žurnalistams, tyrėjams, politikams ir pilietinės visuomenės organizacijų nariams ir jų persekiojimus, slaptą lėšų aukojimą ir paskolas politinėms partijoms, kampanijoms, siekiančioms naudoms tam tikriems kandidatams, organizacijoms ir žiniasklaidos priemonėms, melagingos ar įgaliotosios žiniasklaidos priemonės ir organizacijos, elito verbavimą ir įtraukimą, „nešvarius“ pinigus, išgalvotus asmenis ir tapatybes, spaudimą vykdyti autocenzūrą, piktavališką istorinių, religinių ir kultūrinių naratyvų eksploatavimą, spaudimą švietimo ir kultūros institucijoms, kritinės infrastruktūros kontroliavimą, spaudimą ES gyvenantiems užsienio šalių piliečiams, migrantų kaip ginklo naudojimą ir šnipinėjimą; kadangi šios taktikos dažnai yra naudojamos kartu, taip siekiant didesnio poveikio;
- H. kadangi manipuliavimas informacija ir dezinformacijos skleidimas gali būti naudingas valstybinių ir nevalstybinių subjektų bei jų įgaliotinių ekonominiams interesams ir sukurti ekonominę priklausomybę, kuria galima naudotis siekiant politinių tikslų; kadangi nekinetinės tarptautinės konkurencijos pasaulyje užsienio šalių kišimasis gali būti

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

pagrindinė priemonė siekiant destabilizuoti ir susilpninti tikslinius partnerius arba sustiprinti savo konkurencinį pranašumą sukuriant įtakos kanalus, priklausomybę nuo tiekimo grandinės, taikant šantažą ar prievartą; kadangi dezinformacija daro tiesioginę ir netiesioginę ekonominę žalą, kuri nebuvo sistemingai vertinama;

- I. kadangi klaidinga informacija yra patikrinamai melaginga informacija, kuria nesiekama sukelti žalos, o dezinformacija yra patikrinamai melaginga ar klaidinanti informacija, kuri yra tyčia sukurta, pateikiama arba platinama siekiant pakenkti ar padaryti galimą kenksmingą poveikį visuomenei, siekiant suklaidinti visuomenę arba tam tikros ekonominės naudos;
- J. kadangi ES reikia susitarti dėl bendrų ir išsamių apibrėžčių ir metodikos, siekiant pagerinti bendrą supratimą apie grėsmes ir parengti atitinkamus ES standartus, skirtus geriau jas priskirti ir į jas reaguoti; kadangi Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) šioje srityje atliko daug darbo; kadangi šios apibrėžtys turi užtikrinti neveiklumą išorės kišimuisi ir pagarbą žmogaus teisėms; kadangi bendradarbiavimas su bendraminčiais atitinkamuose tarptautiniuose forumuose siekiant susitarti dėl bendrų užsienio šalių kišimosi apibrėžčių ir taip nustatyti tarptautines normas ir standartus, yra itin svarbus; kadangi ES turėtų imtis iniciatyvos ir nustatyti aiškias tarptautines taisykles dėl užsienio šalių kišimosi priskyrimo;

Būtinybė parengti suderintą kovos su užsienio šalių kišimusi strategiją

- K. kadangi visame pasaulyje daugėja bandymų kištis iš užsienio, jie tampa sistemingesni ir sudėtingesni, pasikliaujama plačiu mastu naudojant dirbtinį intelektą (DI) ir mažinant priskyrimo galimybes;
- L. kadangi ES ir jos valstybių narių pareiga yra ginti visus piliečius ir infrastruktūrą, taip pat savo demokratines sistemas nuo mėginimų kištis iš užsienio; kadangi, vis dėlto, atrodo, jog ES ir jos valstybėms narėms trūksta tinkamų ir pakankamų priemonių, kad galėtų geriau užkirsti kelią šioms grėsmėms, jas aptikti, priskirti ir su jomis kovoti bei joms įvesti sankcijas;
- M. kadangi daugeliui politikos formuotojų ir apskritai piliečių apskritai trūksta informacijos apie šių problemų realijas, o tai gali netyčia prisidėti prie tolesnio pažeidžiamumo; kadangi dezinformacijos kampanijų problema nėra tarp svarbiausių Europos politikos formuotojų darbotvarkės klausimų; kadangi INGE specialiojo komiteto klausymai ir darbas padėjo viešai pripažinti šias problemas ir jas apibūdinti bei iš tiesų apibrėžė Europos diskusijas dėl užsienio šalių kišimosi; kadangi ilgalaikės užsienio šalių pastangos skleisti dezinformaciją jau prisidėjo prie dezinformacijos šalyse plitimo;
- N. kadangi labai svarbu, kad institucijos ir nepriklausomi analitikai ir faktų tikrintojai tikruoju laiku skaidriai stebėtų užsienio šalių kišimosi padėtį, imtųsi veiksmingai koordinuoti savo veiksmus keitūsi informacija, taip siekiant imtis tinkamų veiksmų ne tik siekiant suteikti informaciją apie vykdomus piktavališkus išpuolius, bet ir kovoti su jais; kadangi taip pat reikia skirti dėmesio siekiant sudaryti vadinamuosius visuomenės žemėlapius, nustatyti pažeidžiamiausias bei imliausias užsienio šalių manipuliavimui ir dezinformacijai sritis bei pašalinti šias pažeidžiamumo priežastis;
- O. kadangi siekiant svarbiausio ES gynybos prioriteto, t. y. užtikrinti ES piliečių atsparumą užsienio šalių kišimuisi ir manipuliavimui informacija ir atitinkamą pasirengimą, reikia laikytis ilgalaikio ir visą visuomenę apimančio požiūrio, pradėdant nuo išsilavinimo ir ugdant sąmoningumą šių problemų klausimais ankstyvame etape;
- P. kadangi būtina bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus administraciniu lygmeniu ir tarp sektorių tarp valstybių narių, ES lygmeniu ir su tokių pačių pažiūrų šalimis, taip pat su pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi, taip siekiant nustatyti pažeidžiamas vietas, nustatyti išpuolius ir juos neutralizuoti; kadangi reikia skubiai suderinti grėsmių suvokimą su nacionaliniu saugumu;

Atsparumo didinimas pasitelkiant informuotumą apie padėtį, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, informacinį raštingumą, žiniasklaidos pliuralizmą, nepriklausomą žurnalistiką ir švietimą

- Q. kadangi informuotumas apie padėtį, tvirtos demokratinės sistemos, stiprus teisinės valstybės principas, dinamiška pilietinė visuomenė, ankstyvieji išpėjimai ir grėsmių vertinimas yra pirmi žingsniai kovojant su manipuliavimu informacija ir kišimusi; kadangi, nepaisant visos pažangos, padarytos ugdant sąmoningumą užsienio šalių kišimosi klausimais, daugelis žmonių, įskaitant politikos formuotojus ir valstybės tarnautojus, dirbančius srityse, į kurias gali būti taikomasi, vis dar nesuvokia rizikos, susijusią su užsienio šalių kišimusi, ir nežino, kaip su ja kovoti;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- R. kadangi kokybiška, tvariai ir skaidriai finansuojama ir nepriklausoma naujienų žiniasklaida ir profesionali žurnalistika yra labai svarbios žiniasklaidos laisvės, pliuralizmo ir teisinės valstybės principo požiūriu, todėl jos yra demokratijos ramstis ir geriausias dezinformacijos priešnuodis; kadangi kai kurie užsienio subjektai naudojami Vakarų žiniasklaidos laisve dezinformacijai skleisti; kadangi profesionali žiniasklaida ir tradicinė žurnalistika, kaip kokybiškos informacijos šaltinis, skaitmeniniame amžiuje išgyvena sudėtingus laikus; kadangi kokybiškas žurnalistinis išsilavinimas ir mokymas ES ir už jos ribų yra būtini siekiant teikti vertingą žurnalistinę analizę ir laikytis aukštų redakcinių standartų; kadangi ES turi toliau remti žurnalistiką skaitmeninėje aplinkoje; kadangi mokslu grindžiama komunikacija turėtų atlikti svarbų vaidmenį;
- S. kadangi redakcinio požiūriu nepriklausoma viešoji žiniasklaida yra itin svarbi ir nepakeičiama teikiant plačiąją visuomenei kokybiškas ir nešališkas informavimo paslaugas ir turi būti saugoma nuo piktavališko duomenų perėmimo ir stiprinama kaip esminis kovos su dezinformacija ramstis;
- T. kadangi įvairūs suinteresuotieji subjektai ir institucijos užsienio šalių kišimuisi analizuoti taiko skirtingas metodikas ir apibrėžtis, nes visi jie yra skirtingai suprantami, ir kadangi šie skirtumai gali trukdyti palyginamai stebėti, analizuoti ir vertinti grėsmės lygį, o tai apsunkina bendrus veiksmus; kadangi siekiant pagerinti bendrą grėsmių analizę, reikia ES apibrėžties ir metodikos;
- U. kadangi siekiant tinkamai spręsti problemą reikia papildyti terminiją, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama turiniui, pvz., netikroms, neteisingoms ar klaidinančioms naujienoms, klaidinančiai informacijai ir dezinformacijai, sukuriant tokią terminiją, kurioje pagrindinis dėmesys būtų skiriamas elgesiui; kadangi reikėtų suderinti šią terminiją ir rūpestingai jos laikytis;
- V. kadangi vaikams ir suaugusiesiems skirti mokymai žiniasklaidos, skaitmeninio raštingumo ir sąmoningumo ugdymo srityse yra svarbios priemonės siekiant, kad piliečiai būtų atsparesni mėginimams kištis į informacinę erdvę ir vengtų manipuliacijų ir poliarizavimą; kadangi apskritai aukštu gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis pasižymintys visuomenės yra atsparesnės užsienio šalių kišimuisi; kadangi žurnalistiniai darbo metodai, pvz., konstruktyvi žurnalistika, galėtų padėti sustiprinti piliečių pasitikėjimą žurnalistika;
- W. kadangi manipuliacija informacija gali būti įvairių formų, pvz., dezinformacijos ir visiškai netikrų naujienų sklaidimas, faktų, naratyvų ir nuomonių iškraipymas, tam tikros informacijos ar nuomonių slopinimas, informacijos ištraukimas iš konteksto, manipuliavimas žmonių jausmais, neapykantos kalbos skatinimas, kai kurių nuomonių skatinimas kitų sąskaita ir priekabiavimas prie žmonių siekiant juos nutildyti arba engti; kadangi vienas iš manipuliacijų informacija tikslų – sukurti chaosą, kad piliečiai būtų skatinami nebesitikėti senaisiais ir naujaisiais informacijos valdytojais; kadangi tarp žodžio laisvės ir neapykantą kurstančios kalbos bei dezinformacijos skatinimo yra riba, kurios nereikėtų peržengti;
- X. kadangi Azerbaidžanas, Kinija, Turkija ir Rusija (ir ne tik jos) ėmėsi veiksmų prieš žurnalistus ir oponentus Europos Sąjungoje, kaip antai Azerbaidžano tinklaraštininko ir oponento Mahammado Mirzali atvejis Nante arba Turkijos žurnalisto Erko Acarerio atvejis Berlyne;
- Y. kadangi yra konkrečių įrodymų, kad prieš ES demokratinius procesus rengiamos dezinformacijos kampanijos ir jas naudojant kišamasi į šiuos procesus, taip pradėdant kovą su demokratiniais idealais ir pagrindinėmis teisėmis; kadangi dezinformacija, susijusi su tokiomis temomis (bet jomis neapsiribojant), be kita ko, apimančiomis lytį, LGBTIQ+, lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, taip pat mažumas, yra tam tikra dezinformacijos forma, kelianti grėsmę žmogaus teisėms, kenkianti skaitmeninėms ir politinėms teisėms, taip pat tokios dezinformacijos objektų saugai ir saugumui, skaldo valstybes nares ir kelia jų nesutarimus; kadangi per rinkimų kampanijas prieš politines kandidates moteris dažniausiai neproporcingai nukreipiami seksistiniai naratyvai, kuriais siekiama atgrasyti moteris nuo dalyvavimo demokratinuose procesuose; kadangi šių dezinformacinių kampanijų vykdytojai, prisidėdami „traditinių“ arba „konservatyvių“ vertybių propagavimu, sudaro strateginius aljansus su vietos partneriais, kad gautų prieigą prie vietos žvalgybos informacijos, ir pranešama apie tai, kad tokie vykdytojai gauna milijonus eurų finansavimo iš užsienio šalių;
- Z. kadangi ne tik valstybinės institucijos, žurnalistai, nuomonių lyderiai bei privatusis sektorius, bet ir kiekviena visuomenės dalis ir kiekvienas asmuo turi atlikti svarbų vaidmenį nustatant ir stabdant dezinformacijos plitimą ir savo aplinkoje įspėti žmones, kuriems gresia pavojus; kadangi pilietinė visuomenė, akademinė bendruomenė ir žurnalistai jau labai prisidėjo prie visuomenės sąmoningumo ugdymo ir visuomenės atsparumo didinimo, be kita ko, bendradarbiaujant su partneriais šalyse partnerėse;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- AA. kadangi pilietinės visuomenės organizacijos, atstovaujančios mažumoms ir žmogaus teisių organizacijoms visoje Europoje, vis dar yra nepakankamai finansuojamos, nepaisant to, kad jos atlieka itin svarbų vaidmenį ugdant sąmoningumą ir kovojant su dezinformacija; kadangi pilietinės visuomenės organizacijoms turėtų būti suteikta pakankamai išteklių, kad jos galėtų atlikti savo vaidmenį mažinant užsienio šalių kišimosi poveikį;
- AB. kadangi, kai pradedama skleisti dezinformaciją, svarbu turėti lengvą ir laiku gaunamą prieigą prie faktais pagrįstos informacijos iš patikimų šaltinių;
- AC. kadangi būtina greitai nustatyti užsienio šalių kišimosi išpuolius ir bandymus manipuluoti informacijos sfera, kad būtų galima su jais kovoti; kadangi ES žvalgybos analizė ir informuotumas apie padėtį priklauso nuo valstybių narių noro dalytis informacija; kadangi Komisijos Pirmininkė pasiūlė apsvarstyti galimybę steigti ES bendrą informuotumo apie padėtį centrą; kadangi prevencija ir savo iniciatyva įgyvendinamos priemonės, įskaitant prevencijos ir sveikas informavimo struktūras, yra daug veiksmingesnės už vėlesnius faktų tikrinimo ir demaskavimo veiksmus, kuriais pasiekiami daug mažiau asmenų nei pirminė dezinformacija; kadangi ES ir valstybės narės šiuo metu neturi pakankamai pajėgumų tokių priemonių imtis; kadangi naujos DI grindžiamos analitinės priemonės, pvz., Lietuvos sukurtą demaskavimo svetainę *Debunk.eu*, galėtų padėti nustatyti išpuolius, dalytis žiniomis ir informuoti visuomenę;
- AD. kadangi dezinformacija klesti silpno arba susiskaldžiusio nacionalinio ar ES lygmenų naratyvo aplinkoje, vykstant poliarizuotoms ir emocinėms diskusijoms, išnaudojant visuomenės ir asmenų silpnąsias vietas ir šališkumą, ir kadangi dezinformacija iškraipo viešąsias diskusijas apie rinkimus ir kitus demokratinius procesus ir gali apsunkinti piliečių galimybes priimti informacija pagrįstus sprendimus;

Užsienio šalių kišimasis naudojantis interneto platformomis

- AE. kadangi interneto platformos gali būti lengvai prieinamos ir įperkamos priemonės tiems, kurie manipuliuoja informacija ir kitaip kišasi, pvz., skleidžia neapykantą ir priekabiauja, taip kenkiant mūsų internetinių bendruomenių sveikatai ir saugumui, nutildant oponentus, šnipinėjant ar skleidžiant dezinformaciją; kadangi buvo įrodyta, kad jų veikimas skatina prieštaringas ir ekstremalias nuomones faktais pagrįstos informacijos sąskaita; kadangi platformos siekia savų interesų ir nėra neutralios informacijos apdoravimo požiūriu; kadangi kai kurioms interneto platformoms labai naudinga sistema, kuria sustiprinamas susiskaldymas, ekstremizmas ir poliarizacija; kadangi internetinė erdvė tapo tokia pat svarbi mūsų demokratijai kaip ir fizinė erdvė, todėl reikia atitinkamų taisyklių;
- AF. kadangi platformos beprecedenčiu ir sudėtingu būdu paspartino ir sustiprino neteisingos informacijos ir dezinformacijos sklaidą; kadangi interneto platformos kontroliuoja informacijos srautą ir reklamą internete, kadangi platformos kuria ir naudoja algoritmus šiems srautams kontroliuoti ir kadangi platformos nėra skaidrios, joms trūksta deramų tapatybės nustatymo procedūrų, jos naudoja neaiškią terminiją ir dalijasi labai nedideliu kiekiu informacijos apie šių algoritmų kūrimą, naudojimą ir poveikį arba visai nesidalija tokia informacija; kadangi priklausomybę sukelti interneto platformų algoritmų sudedamoji dalis sukėlė sunkią visuomenės sveikatos problemą, kurią reikia spręsti; kadangi interneto platformos turėtų būti atsakingos už žalingą savo paslaugų poveikį, nes kai kurios platformos žino apie savo algoritmų trūkumus, visų pirma, jų vaidmenį platinant nesantaiką skleidžiantį turinį, tačiau jų nepašalina, nes siekė kuo didesnio pelno, kaip atskleidė informatoriai;
- AG. kadangi, reaguodami į Rusijos agresyvią karą prieš Ukrainą, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos ministrai pirmininkai 2022 m. vasario 27 d. nusiuntė laišką „Big Tech“ socialinės žiniasklaidos platformų („Twitter“, „Alphabet“, „YouTube“ ir „Meta“) generaliniams direktoriams, kuriame raginama, *inter alia*, išaldyti paskyras, kurios susijusios su karo nusikaltimais ir nusikaltimais žmoniškumui ir kuriose jie šlovinami, sustiprinti turinio moderavimą rusų ir ukrainiečių kalbomis, visiškai ir nedelsiant demonetizuoti visas Rusijos ir Baltarusijos vyriausybių dezinformaciją skleidžiančias paskyras ir padėti naudotojams, bandantiems rasti patikimos informacijos apie karą Ukrainoje;
- AH. kadangi vykdomos kišimosi ir manipuliavimo informacija kampanijos, nukreiptos prieš visas kovos su COVID-19 plitimu priemones, įskaitant skiepijimą, visoje ES, o internetinėms platformoms nepavyko su tuo kovoti ir jos net galėjo prisidėti prie jų sklaidos; kadangi tokia dezinformacija gali kelti pavojų gyvybei, nes ji atgraso žmones nuo skiepijimosi arba skatina apgaulingą gydymą; kadangi pandemija pagilino sisteminę kovą tarp demokratijos ir

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

autoritarizmo ir paskatino autoritarinių šalių valstybinius ir nevalstybinius subjektus, pvz., Kiniją ir Rusiją, panaudoti daugybę atvirų ir slaptų priemonių, siekiant destabilizuoti savo demokratinius partnerius; kadangi dokumentų rinkinių „Facebook Papers“ atvejis parodė, kad ši platforma nesugeba kovoti su dezinformacija, susijusia su vakcinomis, įskaitant dezinformaciją anglų kalba; kadangi padėtis yra dar blogesnė dėl su vakcinomis susijusios dezinformacijos ne anglų kalba; kadangi šią problemą turi visos platformos;

- AI. kadangi daugelis ES registruotų pardavėjų parduoda neautentiškus pamėgtukus, sekėjus, komentarus ir dalijimosi atvejus bet kuriam subjektui, norinčiam dirbtinai padidinti savo matomumą internete; kadangi beveik neįmanoma nustatyti teisėtų tokių paslaugų naudojimo būdų, o žalingas naudojimas apima manipuliavimą rinkimais ir kitais demokratiniais procesais, apgaulinėjimo ir sukčiavimo skatinimą, neigiamų atsiliepimų apie konkurentų produktus talpinimą, reklamuotojų apgaulę ir netikros visuomenės, kuri naudojama pokalbiams generuoti, kūrimą asmeninių išpuolių tikslais ir siekiant dirbtinai išpūsti tam tikrus požiūrius, kurie kitu atveju nesulauktų dėmesio; kadangi užsienio šalių režimai, pvz., Rusija ir Kinija, masiškai naudoja šias internetines priemones, kad darytų įtaką viešoms diskusijoms Europos šalyse; kadangi dezinformacija gali destabilizuoti Europos demokratiją;
- AJ. kadangi socialinės platformos, skaitmeniniai prietaisai ir taikomosios programos renka ir saugo didžiulius labai išsamių asmens ir dažnai neskelbtinų duomenų apie kiekvieną naudotoją kiekius; kadangi tokius duomenis galima naudoti siekiant numatyti elgesio tendencijas, sustiprinti kognityvinius polinkius ir orientuoti sprendimų priėmimą; kadangi tokie duomenys išnaudojami komerciniais tikslais; kadangi duomenys nuolat nutekinami, o tai kenkia nuo tokio nutekėjimo nukentėjusių asmenų saugumui, be to, pačius duomenis galima parduoti juodojoje rinkoje; kadangi tokios duomenų bazės galėtų būti aukso gysla piktavališkiems veikėjams, norintiems taikytis į tikslines grupes ar asmenis;
- AK. kadangi platformos iš esmės yra sukurtos siekiant užtikrinti, kad pasirinkimas nesidalyti duomenimis būtų neintuityvus, sudėtingas ir užtrukęs daug laiko, palyginti su pasirinkimu dalytis duomenimis;
- AL. kadangi interneto platformos yra tapusios daugelio mūsų gyvenimo sričių dalimi, o informacijos sklaida platformose gali padaryti didelį poveikį mūsų mąstymui ir elgesiui, pvz., kalbant apie balsavimo prioritetus, ekonominius ar socialinius pasirinkimus, taip pat informacijos šaltinių pasirinkimą, ir kadangi šiuos lemiamus visuomenei svarbius pasirinkimus šiandien iš tikrųjų lemia komerciniai privačių įmonių interesai;
- AM. kadangi algoritmų kuravimo mechanizmai ir kitos socialinės žiniasklaidos platformų ypatybės yra sukurti taip, kad būtų kuo labiau padidintas dalyvavimas; kadangi nuolat pranešama apie šias savybes, kuriomis skatinamas turinio poliarizavimas, radikalizuojantis ir diskriminacinis turinys, o naudotojai pasilieka panašiai mąstančių asmenų grupėse; kadangi tokia padėtis skatina laipsnišką platformų naudotojų radikalėjimą, taip pat tam tikrų sąlygų taikymą kolektyvinių diskusijų procesams ir jų taršą, o ne demokratinį procesų ir asmenų apsaugą; kadangi dėl nekoordinuotų platformų veiksmų atsirado neatitikimų jų veikloje ir dėl to plinta dezinformacijai tarp platformų; kadangi dėl pinigų uždirbimo verslo modelis, kurį taikant skleidžiama poliarizuojanti informacija ir kuriami tam tikri algoritmai, platformos tampa lengvu priešišku užsienio subjektų manipuliavimo taikiniu; kadangi būtų galima sukurti kitokias socialinės žiniasklaidos platformas, taip siekiant skatinti sveikesnę internetinę viešąją sferą;
- AN. kadangi, atsiradus įperkamos ir lengvai naudojamoms technologijoms, kurti sintetinės vaizdakaitos (angl. *deepfake*) garso ir vaizdo medžiagą tampa vis paprasčiau ir jos platinimas gali kelti vis daugiau problemų; kadangi dabar 90 proc. tyrimų skiriama sintetinės vaizdakaitos medžiagos kūrimui ir tik 10 proc. – jos aptikimui;
- AO. kadangi savireguliacijos sistemos, pvz., 2018 m. Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas, pagerino padėtį; tačiau pasiklojimas platformų geranoriškumu yra visiškai neveiksmingas ir tedavė menkų apčiuopiamų bendro poveikio rezultatų; kadangi, be to, platformos ėmėsi individualių priemonių, kurių lygmuo ir poveikis yra įvairus, todėl atsirado spragų, leidžiančių turiniui toliau plisti kitur, nepaisant to, kad jis buvo šalinamas; kadangi turi būti nustatytas aiškus taisyklių ir sankcijų rinkinys, kad Praktikos kodeksas turėtų pakankamą poveikį internetinei aplinkai;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- AP. kadangi Europos demokratijos veiksmų planu siekiama sustiprinti 2018 m. Praktikos kodeksą, o tai kartu su Skaitmeninių paslaugų aktu yra žingsnis atsisakant savicenzūra grįsto požiūrio ir siekiama sukurti daugiau garantijų ir apsaugos vartotojams: didinamas savarankiškumas ir naikinamas pasyvumas siūlomų paslaugų atžvilgiu, įvedamos priemonės, reikalaujančios didesnio skaidrumo ir daugiau atskaitomybės iš įmonių, taip pat nustatoma daugiau prievolių platformoms;
- AQ. kadangi dabartiniai veiksmai prieš dezinformacijos kampanijas interneto platformose nėra veiksmingi ar atgrasantys ir netrukdo platformoms toliau skatinti diskriminacinio ir piktavališko turinio;
- AR. kadangi platformos skiria gerokai mažiau išteklių turinio valdymui rečiau vartojamomis kalbomis ir net plačiai vartojamomis kalbomis (išskyrus anglų kalbą), palyginti su turiniu anglų kalba;
- AS. kadangi platformų skundų ir apeliacijų nagrinėjimo procedūros paprastai yra nepakankamos;
- AT. kadangi pastaraisiais mėnesiais keli pagrindiniai rinkos dalyviai pakluso cenzūros taisyklėms, pvz., per 2021 m. rugsėjo mėn. vykusius Rusijos parlamento rinkimus, kai „Google“ ir „Apple“ pašalino išmanojo balsavimo programėles iš savo parduotuvių Rusijoje;
- AU. kadangi dėl skaidrumo apie tai, kaip platformos parenka algoritmus, stokos neįmanoma patvirtinti platformų teiginių apie jų veiksmus ir jų veiksmų poveikį kovojant su manipuliavimu informacija ir kišimusi; kadangi, kaip matyti iš naujausio dokumentų atskleidimo atvejo „Facebook Papers“, kasmetiniuose įšivertinimuose nurodytas jų veiksmų poveikis skiriasi nuo jų faktinio veiksmų efektyvumo;
- AV. kadangi dėl neskaidraus tikslinės reklamos pobūdžio be reklamuotojų žinios ir sutikimo interneto svetainėse geros reputacijos prekių ženklai, kartais netgi valstybinės institucijos, skelbia labai daug internetinės reklamos ir taip interneto svetainėse skatinamas terorizmas, talpinamos neapykantą kurstančios kalbos ir dezinformacija, taip pat finansuojamas tokių svetainių plėtojimas;
- AW. kadangi internetinės reklamos rinką valdo nedaug didelių internetinės reklamos technologijų įmonių, kurios dalijasi rinką tarpusavyje, o „Google“ ir „Facebook“ yra didžiausi šios rinkos dalyviai; kadangi ši kelių bendrovių turima didelė rinkos koncentracija yra susijusi su dideliu galios disbalansu; kadangi naudojamas antraštinis masalas ir šių kelių subjektų galia nuspręsti, kuris turinys atneša finansinės naudos, o kuris – ne, netgi jų naudojami algoritmai negali nurodyti skirtumo tarp dezinformacijos ir įprasto naujienų turinio ir kelia grėsmę įvairiai žiniasklaidai; kadangi tikslinė reklamos rinka yra iš esmės neskaidri; kadangi internetinės reklamos technologijų įmonės verčia prekių ženklus priimti nuostolius, patiriamus dėl tokių įmonių aplaidumo stebint, kur pateikiamos reklamos;

Ypatingos svarbos infrastruktūros objektai ir strateginiai sektoriai

- AX. kadangi siekiant valdyti grėsmes ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, ypač kai tai susiję su sinchronizuotos piktavališkos hibridinės strategijos dalimi, reikia suderintų bendrų veiksmų įvairiuose sektoriuose, įvairiais lygmenimis – ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos – ir įvairiais laikotarpiais;
- AY. kadangi Komisija pasiūlė naują direktyvą, kuria siekiama didinti ypatingos svarbos subjektų, teikiančių esmines paslaugas ES, atsparumą ir į kurią įtrauktas siūlomas naujų ypatingos svarbos infrastruktūros objektų sąrašas; kadangi paslaugų sąrašas bus pateiktas šios direktyvos priede;
- AZ. kadangi dėl didėjančios darbo pasidalijimo ir gamybos grandinių globalizacijos pagrindiniuose sektoriuose Sąjungoje atsirado gamybos ir įgūdžių spragų; kadangi dėl to ES tapo labai priklausoma nuo daugelio pagrindinių produktų ir vyraujančio turto, kuriuose gali būti pažeidžiamumo spragų, importo iš užsienio; kadangi tiekimo grandinės atsparumas turėtų būti vienas iš ES sprendimus priimančių asmenų prioritetų;
- BA. kadangi tiesioginės užsienio investicijos (TUI) – trečiųjų šalių ir užsienio įmonių investicijos – į strateginius sektorius ES, taip pat į kaimynines šalis, pvz., Vakarų Balkanuose, ypač Kinijai išigyjant ypatingos svarbos struktūras, pastaraisiais metais kelia vis didesnę susirūpinimą, atsižvelgiant į didėjančią prekybos ir saugumo sąsajos svarbą; kadangi dėl šių investicijų kyla pavojus, kad atsiras ekonominė priklausomybė ir bus prarastos žinios pagrindiniuose gamybos ir pramonės sektoriuose;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- BB. kadangi siekiant atviro strateginio ES savarankiškumo reikia kontroliuoti Europos strateginės infrastruktūros objektus; kadangi Komisija ir valstybės narės vis dažniau išreiškia susirūpinimą dėl technologijų ir infrastruktūros saugumo ir kontrolės Europoje;

Užsienio šalių kišimasis rinkimų procesų metu

- BC. kadangi piktavališki subjektai, siekiantys kištis į rinkimų procesus, naudojami mūsų visuomenės atvirumu ir pliuralizmu kaip strategine pažeidžiama vieta, kurioje rengia išpuolius prieš demokratinius procesus ir ES bei jos valstybių narių atsparumą; kadangi vykstant būtent rinkimams užsienio šalių kišimasis tampa pavojingesnis, nes piliečiai vėl įsitraukia ir daugiau dalyvauja įprastiniame politiniame gyvenime;
- BD. kadangi savitas užsienio šalių kišimosi į rinkimų procesus pobūdis ir naujų technologijų naudojimas šiuo požiūriu, taip pat galimas jų poveikis kelia ypač didelę grėsmę demokratijai; kadangi užsienio šalių kišimasis į rinkimų procesus neapsiriboja socialinės žiniasklaidos informaciniu karu, kuriame sudaromos tam tikriems kandidatams palankios sąlygos ir išilaužiama bei taikomasi į duomenų bazes bei gaunama prieiga prie registruotų rinkėjų informacijos, tiesiogiai kišantis į normalų rinkimų proceso veikimą, konkurencingumą ir teisėtumą; kadangi užsienio šalių kišimusi siekiama sukelti abejonų, netikrumo ir nepasitikėjimo, ne tik pakeisti rinkimų rezultatus, bet ir panaikinti viso rinkimų proceso teisėtumą;

Užsienio subjektų ir paramos teikėjų teikiamas užmaskuotas politinės veiklos finansavimas

- BE. kadangi iš patikimų įrodymų matyti, kad užsienio subjektai, vykdydami slaptas finansavimo operacijas, aktyviai kišasi į ES ir jos valstybių narių demokratinį veikimą, ypač rinkimų ir referendumų laikotarpiais;
- BF. kadangi, pvz., Rusija, Kinija ir kiti autoritariniai režimai, siekdami kištis į demokratinius procesus, daugiau kaip 300 mln. JAV dolerių skyrė 33 šalims, o kiti iš Artimųjų Rytų ir JAV kraštutinių dešiniųjų pažiūrų veikėjai, pvz., Iranas ir Venesuela, taip pat prisidėjo prie užmaskuoto finansavimo; kadangi akivaizdu, kad ši tendencija stiprėja; kadangi pusė šių atvejų siejami su Rusijos veiksmais Europoje; kadangi korupcija ir neteisėtas pinigų plovimas yra politinio finansavimo iš autoritarinių trečiųjų šalių šaltinis;
- BG. kadangi žiniasklaidos priemonės, kurias užsienio paramos teikėjai sukūrė neskaidriai, tampa labai veiksmingos pritraukiant daug sekėjų ir skatinant jų dalyvavimą;
- BH. kadangi šiomis operacijomis finansuojamos ekstremistinės, populistinės, prieš Europą nukreiptos partijos ir kitos tam tikros partijos bei asmenys ar judėjimai, taip siekiant didinti visuomenės susiskaidymą ir sumenkinti Europos Sąjungos ir nacionalinių valdžios institucijų teisėtumą; kadangi tai padėjo padidinti šių partijų ir judėjimų įtaką;
- BI. kadangi Rusija siekia užmegzti ryšius su šalimis, asmenimis ir judėjimais, kad pasinaudotų ES institucijų veikėjais siekiant įteisinti Rusijos pozicijas ir įgaliotines vyriausybes, užsiimti lobistine veikla siekiant sušvelninti sankcijas ir sumažinti tarptautinės izoliacijos padarinius; kadangi tokios partijos, kaip Austrijos „Freiheitliche Partei Österreichs“, Prancūzijos „Rassemblement National“ ir Italijos „Lega Nord“, pasirašė bendradarbiavimo susitarimus su Rusijos prezidento Vladimiro Putino partija „Vieningoji Rusija“ ir dabar žiniasklaidos yra įtariamos noru priimti politinį finansavimą iš Rusijos; kadangi kitos Europos partijos, pvz., Vokietijos partija „Alternative für Deutschland“ (vok. AfD), Vengrijos partijos „Fidesz“ ir „Jobbik“, taip pat JK „Brexit'o“ partija irgi, kaip pranešama, palaiko glaudžius ryšius su Kremliumi, o AfD ir „Jobbik“ taip pat dirbo vadinamaisiais rinkimų stebėtojais Kremliaus kontroliuojamuose rinkimuose, pvz., Donecke ir Luganske Rytų Ukrainoje, kad stebėtų ir įteisintų Rusijos remiamus rinkimus; kadangi reikia išsamiai ištirti informaciją apie glaudų ir reguliarių Rusijos pareigūnų ir katalonų separatistų grupės atstovų Ispanijoje, taip pat Rusijos pareigūnų ir didžiausio privataus donoro „Brexit'o“ kampanijai „Vote Leave“ bendravimą, visa tai yra platesnės Rusijos strategijos dalis siekiant pasinaudoti kiekviena galimybe manipuluoti diskursu ir taip siekiant skatinti destabilizavimą;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- BJ. kadangi Europos Tarybos Kovos su korupcija valstybių grupė (GRECO) ir Venecijos komisija jau pateikė plačias rekomendacijas, kaip sumažinti galimo užsienio subjektų kišimosi naudojant politinį finansavimą apimtį;
- BK. kadangi rinkimų įstatymai, visų pirma nuostatos dėl politinės veiklos finansavimo, nėra pakankamai koordinuojami ES lygmeniu, todėl sudaro sąlygas užsienio subjektams taikyti neskaidrius finansavimo metodus; kadangi teisinės politinės paramos apibrėžtys yra per siauros, leidžiančios Europos Sąjungoje teikti užsienio šalių nepiniginius įnašus;
- BL. kadangi kai kuriose valstybėse narėse politinei reklamai internete netaikomos neinternetinės politinės reklamos taisyklės; kadangi politinei reklamai internete labai trūksta skaidrumo, todėl reguliavimo institucijoms neįmanoma nustatyti išlaidų limitų ir užkirsti kelią neteisėtiems finansavimo šaltiniams, o tai gali turėti labai didelių padarinių mūsų rinkimų sistemų vientisumui;
- BM. kadangi dėl finansavimo skaidrumo stokos susidaro korupcijai palanki aplinka, kuri dažnai yra susijusi su užsienio šalių finansavimu ir investicijomis;
- BN. kadangi siekiant didesnio politinės veiklos finansavimo skaidrumo peržiūrimas 2014 m. spalio 22 d. Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo⁽⁹⁾;
- BO. kadangi pastaraisiais metais politinių fondų vaidmuo išaugo ir daugeliu atvejų jie atlieka teigiamą vaidmenį politikoje ir stiprinant demokratiją, tačiau kai kuriais atvejais jie gali tapti labiau nenusipėjama piktavališkų finansavimo formų ir netiesioginio kišimosi priemone;
- BP. kadangi šiuolaikinės technologijos ir skaitmeninis turtas, pvz., kriptovaliutos, yra naudojami siekiant nuslėpti neteisėtus finansinius sandorius, sudaromus su politiniais subjektais ir politinėmis partijomis;

Kibernetinis saugumas ir atsparumas kibernetiniams išpuoliams

- BQ. kadangi pastaraisiais metais kibernetinių išpuolių ir incidentų pasinaudojant kibernetine erdve, kuriems vadovauja priešiški valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai, daugėja; kadangi kelios kibernetinės atakos, pvz., pasaulinės personalizuoto duomenų viliojimo e. paštu kampanijos, nukreiptos prieš strategines vakcinų saugojimo struktūras, ir kibernetinės atakos prieš Europos vaistų agentūrą (EMA), Europos bankininkystės instituciją, Norvegijos parlamentą ir daugelį kitų subjektų buvo susietos su valstybės remiamomis išlaužėlių grupuotėmis, daugiausia susijusiomis su Rusijos ir Kinijos vyriausybėmis;
- BR. kadangi Europos Sąjunga yra išipareigojusi kibernetinėje erdvėje taikyti galiojančią tarptautinę teisę, ypač JT Chartiją; kadangi piktavališki užsienio subjektai naudojami tuo, kad kibernetinėje srityje nėra tvirtos tarptautinės teisinės sistemos;
- BS. kadangi valstybės narės intensyviau bendradarbiauja kibernetinės gynybos srityje pagal nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) sistemą, įskaitant greitojo reagavimo į kibernetinius išpuolius būrius; kadangi Europos gynybos pramonės plėtros programa (EGPPP) įtraukė žvalgybą, saugų ryšį ir kibernetinę gynybą į savo darbo programas; kadangi dabartiniai gebėjimai kovoti su kibernetinėmis grėsmėmis yra riboti dėl žmogiškųjų ir finansinių išteklių trūkumo, pvz., ypatingos svarbos infrastruktūros (ligoninių) trūkumo; kadangi ES pagal Skaitmeninės Europos programą⁽¹⁰⁾ išipareigojo investuoti 1,6 mlrd. EUR į reagavimo pajėgumus ir kibernetinio saugumo priemonių diegimą viešojo administravimo institucijoms, įmonėms ir asmenims, taip pat plėtoti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą;
- BT. kadangi, kaip nurodė Europos Audito Rūmai⁽¹¹⁾, vis daugėjančios ES pajėgumų ir strategijų kibernetinėje srityje spragos ir susiskaidymas kelia vis daugiau problemų; kadangi 2019 m. gegužės mėn. sukurtas ES kibernetinės diplomatijos rinkinys parodė, kad bendras ES diplomatinis atsakas į kibernetinę kenkimo veiklą teikia pridėtinę vertę; kadangi 2020 m. liepos 30 d. Taryba pirmą kartą priėmė sprendimą nustatyti ribojamąsias priemones asmenims, subjektams ir įstaigoms, atsakingiems už įvairius kibernetinius išpuolius arba dalyvaujantiems juos vykdančiam;

⁽⁹⁾ OL L 317, 2014 11 4, p. 1.

⁽¹⁰⁾ <https://www.consilium.europa.eu/lt/policies/cybersecurity/>

⁽¹¹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BRP_CYBERSECURITY/BRP_CYBERSECURITY_LT.pdf

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

BU. kadangi užsienio valstybių subjektai naudojo didelio masto neteisėtas sekimo programas (pvz., programą „Pegasus“) siekdami nusitaikyti į žurnalistus, žmogaus teisių aktyvistus, akademinės bendruomenės narius, vyriausybės pareigūnus ir politikus, įskaitant Europos valstybių vadovus; kadangi valstybės narės taip pat naudojasi sekimo šnipinėjimo programine įranga;

ES valstybių narių, institucijų, agentūrų, delegacijų ir misijų apsauga

BV. kadangi ES institucijų, įskaitant jų misijas ir operacijas, decentralizuotas ir daugiašalis pobūdis vis dažniau tampa taikiniu, kurį išnaudoja piktavališki užsienio subjektai, norintys sėti susiskaldymą ES; kadangi bendrai trūksta saugumo kultūros ES institucijose nepaisant to, kad jos yra aiškūs taikiniai; kadangi Parlamentas, kaip demokratiškai išrinkta ES institucija, susiduria su specifiniais iššūkiais; kadangi keletas atvejų atskleidė, kad ES institucijos yra pažeidžiamos įsiskverbimo iš užsienio požiūriu; kadangi reikėtų užtikrinti ES darbuotojų saugumą;

BW. kadangi pirmiausia būtina parengti tvirtas ir nuoseklias krizių valdymo procedūras; kadangi, siekiant pagerinti darbuotojų parengtį, turėtų būti siūlomi papildomi mokymai;

BX. kadangi neseniai buvo surengti kibernetiniai išpuoliai kelias ES institucijas, o tai rodo, kad būtinas tvirtas tarpinstitucinis bendradarbiavimas aptinkant, stebint ir dalijantis informacija kibernetinių išpuolių metu ir (arba) siekiant užkirsti jiems kelią, be kita ko, vykdam ES bendrą saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijas ir operacijas; kadangi ES ir valstybės narės turėtų reguliariai rengti bendras pratybas siekiant nustatyti trūkumus ir imtis reikiamų priemonių;

Kišimasis per pasaulinio lygio veikėjus verbuojant elitą, per nacionalines diasporas, universitetus ir kultūrinius renginius

BY. kadangi užsienio autoritarinių šalių nacionalinės ar privačiojo sektoriaus įmonės įdarbino arba į valdybas įtraukė kai kuriuos politikus, įskaitant buvusius aukšto lygio ES politikus ir valstybės tarnautojus, mainais už jų žinias ir taip paminant ES ir valstybių narių piliečių interesus;

BZ. kadangi kai kurios šalys, ypač Rusija ir Kinija, tačiau taip pat Saudo Arabija ir kitos Persijos įlankos valstybės, ypač aktyviai veikia elito verbavimo ir įtraukimo srityje, pvz., pakvietusios buvusį Vokietijos kanclerį Gerhardą Schröderį ir buvusį Suomijos ministrą pirmininką Paavo Lipponeną prisijungti prie bendrovės „Gazprom“ (kad paspartintų dujotiekių „Nord Stream 1“ ir „Nord Stream 2“ projektų įgyvendinimą), buvusią Austrijos užsienio reikalų ministrę Karin Kneissl paskyrusios bendrovės „Rosneft“ valdybos nare, buvusią Prancūzijos ministrą pirmininką François Filloną paskyrusios bendrovės „Zaroubejneft“ valdybos nariu, buvusią Prancūzijos ministrą pirmininką Jean-Pierre Raffariną aktyviai įtraukusios į Kinijos interesų propagavimą Prancūzijoje, buvusį Komisijos narį iš Čekijos Štefaną Füle pasamdžiusios dirbti bendrovei „CEFC China Energy“, buvusį Suomijos ministrą pirmininką Esko Aho pakvietusios eiti šiuo metu užimamas pareigas Kremliaus struktūros „Sherbank“ valdyboje, buvusį Prancūzijos ministrą, atsakingą už ryšius su parlamentu, Jean-Marie Le Gueną pakvietusios eiti pareigas bendrovės „Huawei France“ direktorių valdyboje, buvusį Belgijos ministrą pirmininką Yvesą Letermę paskyrusios eiti vieno iš pirmininkų pareigas Kinijos investiciniame fonde „ToJoy“, taip pat daugeliui kitų aukšto lygmens politikų ir pareigūnų, pasiūliusių eiti šiuo metu užimamas panašias pareigas;

CA. kadangi ekonominės lobistinės veiklos strategijos gali būti derinamos su užsienio subjektų kišimosi tikslais; kadangi EBPO ataskaitoje „Lobizmas XXI a.“⁽¹²⁾ atkreiptas dėmesys į tai, kad tik JAV, Australijoje ir Kanadoje galioja taisyklės, taikomos užsienio šalių įtakai; kadangi labai trūksta teisiškai privalomų taisyklių ir ES lobistinės veiklos registro vykdymo užtikrinimo, todėl neįmanoma atsekti ne ES šalyse kylančio lobizmo; kadangi šiuo metu nėra jokių galimybių stebėti lobistinės veiklos valstybėse narėse, kurios per Europos Vadovų Tarybą daro įtaką teisės aktams ir užsienio politikai; kadangi lobistinės veiklos ES taisyklėse daugiausia dėmesio skiriama tiesioginiam sąlyčiui ir neatsižvelgiama į visą Briuselyje egzistuojančią įvairių lobistinės veiklos rūšių ekosistemą; kadangi tokios šalys kaip Kinija ir Rusija, taip pat Kataras, Jungtiniai Arabų Emyratai ir Turkija labai daug investavo į lobistinę veiklą Briuselyje;

⁽¹²⁾ Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*, 2021 m., EBPO leidykla, Paryžius, adresu: <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- CB. kadangi mėginimas panaudoti pažeidžiamas grupes, įskaitant nacionalines mažumas ir diasporas, gyvenančias ES teritorijoje, yra svarbus užsienio subjektų kišimosi strategijų elementas;
- CC. kadangi įvairūs valstybiniai veikėjai, pvz., Rusijos, Kinijos ir – tam tikru mastu – Turkijos vyriausybės, mėgino padidinti savo įtaką visose valstybėse narėse sukurdamos ir naudojamos kultūros, švietimo (pvz., teikiant dotacijas ir stipendijas) ir religines institucijas, taip strategiškai siekiant destabilizuoti ES demokratiją ir išplėsti įtakos sritį į Rytų ir Vidurio Europą; kadangi Rusija praityje naudojo tariamą sudėtingą savo tautinės mažumos padėtį kaip pasiteisinimą tiesiogiai kišantis į trečiąsias šalis;
- CD. kadangi esama įrodymų, kad Rusija kišasi ir manipuliuoja informacija internete daugelyje liberalių demokratijų visame pasaulyje, įskaitant referendumą (bet juo neapsiribojant) dėl „Brexit’o“ Jungtinėje Karalystėje, prezidento rinkimus Prancūzijoje ir JAV, taip pat praktinę paramą kraštutinių pažiūrų, populistinėms, prieš Europą nukreiptoms partijoms ir tam tikroms kitoms partijoms ir asmenims visoje Europoje, įskaitant Prancūziją, Vokietiją, Italiją ir Austriją, bet jomis neapsiribojant; kadangi norint, kad būtų galima suprasti, kokią tikslų įtaką užsienio šalių kišimasis padarė konkrečioms įvykiams, pvz., „Brexit’ui“ ir prezidento D. Trumpo išrinkimui 2016 m., reikia daugiau paramos tyrimams ir švietimui;
- CE. kadangi Rusijos valstybės kontroliuojami tinklai „Sputnik“ ir „RT“, įsisteigę Vakaruose ir sujungti su Vakarų žiniasklaida ir visiškai arba iš dalies priklausantys Rusijos ir Kinijos juridiniams ir individualiems subjektams, aktyviai dalyvauja dezinformacijos veikloje prieš liberalias demokratines šalis; kadangi Rusija naudojami istoriniu revizionizmu, siekia perrašyti sovietinių nusikaltimų istoriją ir propaguoja sovietinę nostalgiją tarp neatsparių Vidurio ir Rytų Europos gyventojų; kadangi Vidurio ir Rytų Europos nacionaliniams transliuotojams sunku konkuruoti su rusų kalba transliuojamu televizijos turiniu, kurį finansuoja Rusijos vyriausybė; kadangi iškilusi nesubalansuoto Kinijos ir užsienio žiniasklaidos bendradarbiavimo rizika atsižvelgiant į tai, kad Kinijos žiniasklaida yra Kinijos komunistų partijos balsas šalyje ir užsienyje;
- CF. kadangi visame pasaulyje atidaryta daugiau kaip 500 Konfucijaus centrų, įskaitant apie 200 centrų Europoje, o Konfucijaus institutus ir „Confucius Classrooms“ Kinija naudoja kaip kišimosi į ES vidaus reikalus priemonę; kadangi Konfucijaus institutuose akademinė laisvė yra labai apribota; kadangi universitetams arba švietimo programoms skiriamas didžiulis užsienio finansavimas, ypač iš Kinijos ar Kataro, pvz., Fudano universiteto kompleksui Budapešte;
- CG. kadangi ES šiuo metu trūksta būtinų priemonių rinkinio, kad būtų galima spręsti elito verbavimo problemą ir kovoti su įtakos kanalų kūrimu, taip pat ES institucijose; kadangi informuotumo apie padėtį pajėgumų ir kontržvalgybos priemonių ES lygmeniu vis dar trūksta, ir tai labai priklauso nuo nacionalinių subjektų noro keistis informacija;

Atgrasymas, priskyrimas ir kolektyvinės atsakomosios priemonės, įskaitant sankcijas

- CH. kadangi ES ir jos valstybės narės šiuo metu neturi specialaus sankcijų režimo, susijusio su užsienio valstybių kišimusi ir dezinformacijos kampanijomis, kurias organizuoja užsienio valstybės subjektai, o tai reiškia, kad šie subjektai gali saugiai daryti prielaidą, jog jų vykdomos destabilizavimo kampanijos prieš ES neturės jokių pasekmių;
- CI. kadangi aiškiau dezinformacijos ir propagandos išpuolių priskyrimo užtikrinimas, įskaitant viešą nusikaltėlių, jų rėmėjų ir jų siekiamų tikslų išvardijimą, taip pat šių išpuolių poveikio tikslinei auditorijai įvertinimas yra pirmieji žingsniai siekiant veiksmingai apsiginti nuo tokių veiksmų;
- CJ. kadangi ES turėtų stiprinti savo atgrasymo priemones, taip pat priemones, kuriomis šie išpuoliai būtų išskirti ir pagal pobūdį suskirstyti į tarptautinę teisę pažeidžiančius ir jos nepažeidžiančius išpuolius, siekiant sukurti veiksmingą sankcijų sistemą, kad piktavališki užsienio subjektai turėtų padengti savo sprendimų išlaidas ir prisiimti atsakomybę; kadangi veiksmų prieš individualius asmenis gali nepakakti; kadangi Europos demokratiniams procesams apsaugoti nuo valstybės remiamų hibridinių išpuolių galėtų būti naudojamos kitos priemonės, pvz., prekybos priemonės; kadangi atgrasymo priemonės turi būti taikomos skaidriai su visomis tinkamomis garantijomis; kadangi hibridiniai išpuoliai yra organizuojami taip, kad sąmoningai jiems nebūtų taikomos Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 42 straipsnio 7 dalyje ir Šiaurės Atlanto sutarties 5 straipsnyje nustatytos ribos;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Pasaulinis bendradarbiavimas ir daugiašališkumas

- CK. kadangi piktavališki veiksmai, kuriuos vykdo užsienio valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai, daro poveikį daugeliui demokratinių šalių partnerių visame pasaulyje; primena, kad demokratiniai sąjungininkai priklauso nuo savo gebėjimo suvienyti jėgas bendram atsakui;
- CL. kadangi narystės ES siekiančios Vakarų Balkanų šalys ypač smarkiai nukenčia nuo išpuolių – užsienio šalių kišimosi ir dezinformacijos kampanijų, vykdomų iš Rusijos, Kinijos ir Turkijos, pvz., Rusijos kišimosi kampanijų per Prespos susitarimo ratifikavimo procesą Šiaurės Makedonijoje; kadangi Kinija ir Rusija, siekdamos destabilizuoti Vakarų Balkanų šalis ir diskredituoti ES, toliau naudoja COVID-19 pandemiją; kadangi tikimasi, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės prisijungs prie ES iniciatyvų kovoti su užsienio šalių kišimusi;
- CM. kadangi bendraminčiams partneriams ir sąjungininkams vis dar trūksta bendro suvokimo ir bendrų apibrėžčių, susijusių su kylančių grėsmių pobūdžiu; kadangi JT generalinis sekretorius ragina parengti visuotinį elgesio kodeksą, taip siekiant skatinti teisingą viešąją informaciją; primena, kad Konferencija dėl Europos ateities yra svarbi platforma diskusijoms, susijusioms su šia tema;
- CN. kadangi, kovojant su piktavališku užsienio šalių kišimusi, reikalingas visuotinis daugiašalis bendraminčių partnerių bendradarbiavimas ir parama; kadangi kitos demokratinės valstybės, kaip antai Australija ar Taivanas, turi pažangiųjų įgūdžių ir strategijų; kadangi Taivanas yra kovos su manipuliavimu informacija, daugiausia iš Kinijos, priešakyje; kadangi Taivano sistemos sėkmė grindžiama ne tik visų valdžios struktūrų, bet ir nepriklausomų nevyriausybinų organizacijų, besispecializuojančių faktų tikrinimo ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo srityje, bendradarbiavimu, taip pat bendradarbiavimu su socialinės žiniasklaidos platformomis, tokiomis kaip „Facebook“, skatinant visų kartų žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą, dezinformacijos paneigimą ir manipuliacinių pranešimų plitimą stabdymą; kadangi INGE specialusis komitetas buvo surengęs trijų dienų oficialią komandiruotę į Taivaną, kad aptartų dezinformaciją ir užsienio šalių kišimąsi per rinkimus;

Būtinybė parengti suderintą ES kovos su užsienio subjektų kišimusi strategiją

- yra labai susirūpinęs dėl vis dažnesnio užsienio šalių kišimosi ir vis sudėtingesnių daugiausia Rusijos ir Kinijos vykdomų mėginimų manipuluoti informacija, nukreiptų prieš visus Europos Sąjungos ir jos valstybių narių demokratinio veikimo aspektus;
- palankiai vertina 2022 m. vasario 27 d. Komisijos Pirmininkės pranešimą apie tokių Rusijos propagandos kanalų, kaip „Sputnik TV“, RT (anksčiau vadinta „Russia Today“), ir kitų Rusijos dezinformacijos organų, kurių vienintelis tikslas – susilpninti ir padalyti ES viešąją nuomonę bei ES sprendimus priimančius asmenis, uždraudimą visoje ES; ragina šioje srityje imtis tolesnių priemonių;
- ragina Komisiją pasiūlyti, o teisėkūros institucijoms ir valstybėms narėms remti daugiasluksnę, koordinuojamą ir tarpsektorinę strategiją, taip pat skirti tinkamus finansinius išteklius, kuriais būtų siekiama sukurti ES ir valstybėms narėms tinkamą prognozavimo, atsparumo politiką ir atgrasymo priemones, kad būtų galima kovoti su visomis hibridinėmis grėsmėmis ir išpuoliais, kuriuos suorganizuoja užsienio šalys ir nevalstybiniai subjektai; mano, kad šią strategiją reikėtų grįžti:
 - bendra terminija ir apibrėžtimis, bendra metodika, iki šiol priimtų teisės aktų vertinimu ir *ex post* poveikio vertinimu, bendra žvalgybos sistema ir atitinkamų klausimų supratimu, stebėseną, įskaitant išankstinius įspėjimus, ir informuotumu apie padėtį;
 - konkrečia politika, kuria sudaromos sąlygos didinti ES piliečių atsparumą vadovaujantis demokratinėmis vertybėmis, be kita ko, remiant pilietinę visuomenę;
 - tinkamais sutrikdymo ir gynybos pajėgumais;
 - diplomatiniu ir atgrasumu atsaku, įskaitant ES kovos su užsienio šalių kišimusi ir įtakos operacijomis, įskaitant hibridines operacijas, priemonių rinkinį, taikant tinkamas priemones, pvz., skiriant ir įvardijant kaltininkus, nustatant sankcijas ir atsakomąsias priemones, taip pat pasaulinėmis partnerystėmis siekiant keistis patirtimi ir skatinti tarptautines atsakingo valstybių elgesio normas;
- pabrėžia, kad visos užsienio šalių subjektų kišimosi prevencijos, nustatymo, priskyrimo, kovos su juo ir sankcijų priemonės turi būti parengtos taip, kad būtų puoselėjamos ir skatinamos pagrindinės teisės, įskaitant ES piliečių galimybę bendrauti saugiai, anonimiškai ir be cenzūros, be netinkamo užsienio subjektų kišimosi;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

5. mano, kad ši strategija turėtų būti grindžiama rizika, visą visuomenę ir visą valdymo sektorių apimančiu požiūriu, visų pirma apimant šias sritis:

- a) ES atsparumo didinimas pasitelkiant informuotumą apie padėtį, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, informacinį raštingumą, žiniasklaidos pliuralizmą, nepriklausomą žurnalistiką ir švietimą;
- b) užsienio šalių kišimasis naudojantis interneto platformomis;
- c) ypatingos svarbos infrastruktūros objektai ir strateginiai sektoriai;
- d) užsienio šalių kišimasis per rinkimų procesus;
- e) užmaskuotas politinės veiklos finansavimas iš užsienio subjektų ir lėšų teikėjų;
- f) kibernetinis saugumas ir atsparumas kibernetiniams išpuoliams;
- g) ES valstybių narių, institucijų, agentūrų, delegacijų ir misijų apsauga;
- h) kišimasis per pasaulinio lygio veikėjus verbuojant elitą, per nacionalines diasporas, universitetus ir kultūrinius renginius;
- i) atgrasymas, priskyrimas ir kolektyvinės atsakomosios priemonės, įskaitant sankcijas;
- j) pasaulinis bendradarbiavimas ir daugiašališkumas;

6. visų pirma, ragina ES ir valstybes nares skirti daugiau išteklių ir priemonių įstaigoms ir organizacijoms visoje Europoje ir visame pasaulyje, pvz., ekspertų grupėms ir faktų tikrintojams, kuriems būtų pavesta stebėti grėsmių, įskaitant dezinformaciją, rimtumą ir didinti informuotumą apie jas; atkreipia dėmesį į itin svarbų ES vaidmenį platesne strategine prasme; ragina stiprinti ES ir valstybių narių prognozavimo pajėgumus ir sąveikumą, kad būtų užtikrintas tvirtas pasirengimas prognozuoti užsienio šalių vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi iš užsienio, užkirsti jiems kelią ir sušvelninti jų poveikį, stiprinti jų strateginių interesų ir infrastruktūros apsaugą ir įsitraukti į daugiašalį bendradarbiavimą ir koordinavimą, kad atitinkamuose tarptautiniuose forumuose būtų pasiektas bendras šio klausimo supratimas; ragina Užsienio reikalų tarybą reguliariai aptarti užsienio šalių kišimosi klausimus;

7. yra susirūpinęs dėl to, kad (be kita ko, plačiau visuomenei ir valstybių pareigūnams) labai trūksta žinių apie dabartinių užsienio autoritarinių režimų ir kitų piktavališkų subjektų keliamos grėsmės, nukreiptos į visų lygmenų Europos visuomenę ir visus sektorius, rimtumą, o sukeliant šią grėsmę siekiama pakenkti pagrindinėms teisėms ir valdžios institucijų teisėtumui, didinti politinį ir socialinį susiskaidymą ir – kai kuriais atvejais – netgi kelti grėsmę ES piliečių gyvybei;

8. yra susirūpinęs dėl to, kad trūksta normų ir deramų ir pakankamų priemonių, kurias būtų galima taikyti užsienio šalių kišimuisi arba jomis į jį reaguoti, o dėl to piktavališkiems subjektams tampa patrauklu taip elgtis dėl žemų sąnaudų, žemos rizikos ir didelės naudos, nes rizika, kad jie sulauks atpildo už savo veiksmus, šiuo metu yra labai maža;

9. primygtinai ragina Komisiją į *ex ante* poveikio vertinimą, atliekamą prieš pateikiant naujus pasiūlymus, įtraukti, kai reikia, manipuliavimo užsienio informacija ir kišimosi į juos aspektą, siekiant į ES politikos formavimą integruoti kovą su užsienio šalių kišimusi ir manipuliavimu informacija; primygtinai ragina EIVT ir Komisija atlikti reguliarias atsparumo peržiūras ir įvertinti grėsmių raidą ir jų poveikį galiojantiems teisės aktams ir politikai;

10. ragina Komisiją išanalizuoti naujausias nacionalines institucijas, pvz., Australijos nacionalinį kovos su užsienio šalių kišimusi koordinatorių, Suomijos saugumo komitetą, padedantį vyriausybei ir ministerijoms, Švedijos Civilinių nenumatytų atvejų agentūrą, naują psichologinės gynybos agentūrą ir Nacionalinį Kinijos centrą, naują Prancūzijos nacionalinę agentūrą „Viginum“, Lietuvos nacionalinį kibernetinio saugumo centrą ir Taivano tarpžinybinę dezinformacijos koordinavimo darbo grupę, kad būtų galima nustatyti, kokia geriausia praktika ir kokių mastu galėtų būti įgyvendinama ES lygmeniu; ragina Komisiją remti atitinkamą valstybių narių keitimąsi informacija ir geriausia patirtimi; pabrėžia, koks svarbus iniciatyvus požiūris ir priemonės, įskaitant strateginę komunikaciją, tai – pagrindinė veikla įgyvendinant ES ir valstybių narių politiką ne tik žodžiais, bet ir veiksmais; ragina Komisiją rengti tinkamus mokymus duomenų mokslo srityje ir Komisijoje įsteigti bendrą manipuliavimo informacija stebėsenos įstaigą;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

11. yra susirūpinęs dėl daugybės landų ir spragų galiojančiuose ES ir nacionalinio lygmens teisės aktuose ir politikos kryptyse, kuriais siekiama nustatyti šalių užsienio kišimąsi, užkirsti jam kelią ir su juo kovoti;

12. pažymi, kad ES finansuoja keletą ilgalaikių projektų ir programų, skirtų kovai su dezinformacija technologiniu, teisiniu, psichologiniu ir informaciniu lygmenimis; ragina Komisiją įvertinti šių projektų ir programų poveikį ir jų pritaikomumą;

13. ragina Komisiją sukurti Komisijos darbo grupę, kuriai vadovautų Komisijos pirmininko pavaduotoja Věra Jourová (kaip Komisijos narė atsakinga už vertybes ir skaidrumą) ir kuri tikrintų galiojančius teisės aktus ir politiką, siekiant nustatyti spragas, kuriomis galėtų pasinaudoti piktavališki subjektai, ir primygtinai ragina Komisiją pašalinti šias spragas; pabrėžia, kad ši struktūra turėtų bendradarbiauti su kitomis ES institucijomis ir valstybėmis narėmis nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis ir sudaryti palankesnes sąlygas keistis geriausios patirties pavyzdžiais; ragina Komisiją ir EIVT apsvarstyti galimybę įsteigti pakankamai išteklių turintį ir nepriklausomą Europos kišimosi grėsmių ir informacijos vientisumo centrą, kuris turėtų nustatyti, analizuoti ir dokumentuoti manipuliavimo informacija operacijas ir kišimosi grėsmes visai ES, didinti informuotumą apie padėtį, sukurti specializuotą žinių centrą, kuris taptų koordinavimo su pilietine visuomene, verslo sektoriumi, ES ir nacionalinėmis institucijomis platforma, ir ugdyti visuomenės sąmoningumą, be kita ko, teikiant reguliarias ataskaitas apie sisteminės grėsmes; pabrėžia, kad eksperimentine tvarka įsteigus naują savarankišką ir pakankamai išteklių turintį Europos kišimosi grėsmių ir informacijos vientisumo centrą būtų išaiškintas ir pagerintas EIVT Strateginės komunikacijos skyriaus, kaip strateginės ES diplomatinės tarnybos, ir jo darbo grupių vaidmuo; pabrėžia, kad EIVT Strateginės komunikacijos skyriaus įgaliojimai turėtų padėti strategiškai plėtoti išorės politiką, kuria siekiama kovoti su esamomis ir atsirandančiomis bendromis grėsmėmis ir stiprinti bendradarbiavimą su tarptautiniais partneriais šioje srityje; pažymi, kad EIVT Strateginės komunikacijos skyrius turėtų to siekti glaudžiai bendradarbiaudamas su naujuoju Europos kišimosi grėsmių ir informacijos vientisumo centru ir nauja Komisijos darbo grupe;

14. ragina ES institucijas ir valstybes nares suteikti pilietinei visuomenei galimybę atlikti aktyvų vaidmenį kovojant su užsienio šalių kišimusi; ragina visų lygmenų Europos visuomenėje ir sektoriuose sukurti sistemas, kurios padėtų organizacijoms ir piliečiams tapti atsparesniems užsienio šalių kišimuisi, laiku atpažinti išpuolius ir kuo veiksmingiau su jomis kovoti, įskaitant švietimą ir sąmoningumo ugdymą, tam skaidriai ir demokratiškai pasitelkiant ES pagrindinių teisių sistemą; šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į Taivano geriausią patirtį ir visos visuomenės požiūrį; ragina visus sprendimus priimančius asmenis suteikti pilietinei visuomenei tinkamas priemones ir finansavimą užsienio valstybių įtakai tirti, atskleisti ir kovoti su ja;

ES atsparumo didinimas pasitelkiant informuotumą apie padėtį, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir švietimą

15. pabrėžia, kad ES institucijoms ir valstybėms narėms reikia tvirtų, patikimų ir susietų sistemų užsienio valstybinių ir nevalstybinių subjektų, siekiančių kištis į demokratinius procesus, incidentams nustatyti, analizuoti, sekti ir kartografuoti, kad būtų galima didinti informuotumą apie padėtį ir aiškiai suprasti, kokio pobūdžio elgesį ES ir jos valstybės narės turi atgrasyti ir į ką reaguoti; ragina atlikti reguliarius sociologinius tyrimus ir apklausas siekiant stebėti atsparumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, taip pat suprasti visuomenės paramą ir supratimą apie dažniausiai pasitaikančius dezinformacijos naratyvus;

16. pabrėžia, jog taip pat svarbu, kad šios analizės išvalgos neliktų užsienio šalių kišimąsi tiriančiose specialistų grupėse, bet jomis būtų dalijamasi kuo plačiau, atvirai su platesne visuomene, ypač su asmenimis, kurie eina svarbias pareigas, kad visi žinotų apie grėsmės modelius ir galėtų išvengti rizikos;

17. pabrėžia, kad būtina parengti bendrą informuotumo apie padėtį didinimo, ankstyvojo perspėjimo ir grėsmių vertinimo, sisteminių įrodymų rinkimo ir manipuliavimo informacine aplinka nustatymo laiku metodiką, taip pat techninio priskyrimo standartus, pvz., turinio autentiškumo srityje, taip siekiant užtikrinti veiksmingą atsaką;

18. pabrėžia, kad ES, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir dirbdama daugiašaliu mastu atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, turi parengti konceptualią kišimosi, su kuriuo susiduria ES, grėsmės apibrėžtį; pabrėžia, kad ši apibrėžtis turi atspindėti naudojamą taktiką, metodus, procedūras ir priemones, kuriais apibūdinami mūsų šiandien matomi grėsmę keliančių valstybinių ir nevalstybinių subjektų elgesio modeliai; primygtinai ragina Komisiją į šį procesą įtraukti Pagrindinių teisių agentūrą, taip siekiant užtikrinti, kad konceptualiame apibrėžtyje nebūtų diskriminacinių ar neteisingų sąvokų ar šališkumo;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

19. pabrėžia, kad viešoji diplomatija ir strateginė komunikacija yra esminės ES išorės santykių ir ES demokratinių vertybių apsaugos dalys; ragina ES institucijas toliau plėtoti ir skatinti svarbų EIVT Strateginės komunikacijos padalinio ir jo darbo grupių darbą, taip pat ES žvalgybos ir situacijų centro (EU INTCEN) ir Hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centro, ES karinio personalo žvalgybos direktorato, Skubių pranešimų sistemos darbą, nustatytą EIVT, Komisijos ir Parlamento bendradarbiavimą administraciniu lygmeniu, Komisijos vadovaujamą kovos su dezinformacija tinklą, Parlamento administracinę kovos su dezinformacija darbo grupę ir nuolatinį bendradarbiavimą su NATO, G 7, pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi, kai reikia bendradarbiauti žvalgybos, analizės srityse, dalytis geriausia patirtimi ir ugdyti sąmoningumą manipuliavimo informacija ir užsienio šalių kišimosi klausimais; teigiamai vertina Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 09/2021 „Dezinformacija, daranti poveikį ES: pažabota, bet neįveikta“; ragina EIVT ir Komisiją paskelbti išsamų Europos Audito Rūmų rekomendacijų įgyvendinimo tvarkaraštį;

20. pabrėžia, kad gerokai prieš rinkimus, referendumus ar kitus svarbius politinius procesus visoje Europoje būtina stiprinti nuolatinės stebėsenos pastangas;

21. ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti šiais ištekliais dalijantis atitinkama žvalgybos informacija su EU INTCEN ir aktyviai dalyvaujant skubaus išpėjimo sistemoje; mano, kad ES ir NATO reikia dar labiau sustiprinti bendradarbiavimą analizės ir žvalgybos srityje, kartu padarant jį skaidresnį ir demokratiškai atskaitingesnį, be kita ko, dalijantis informacija su Parlamentu;

22. palankiai vertina Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen idėją įsteigti bendrą informuotumo apie padėtį centrą, taip siekiant pagerinti strateginį prognozavimą ir ES atvirą strateginį savarankiškumą, tačiau tikisi, kad bus išsamiau paaiškinta jo struktūra ir misija; pabrėžia, kad tokiam centrui sukurti reikėtų aktyvaus bendradarbiavimo su atitinkamomis Komisijos tarnybomis, EIVT, Taryba, Parlamentu ir nacionalinėmis institucijomis; vis dėlto pakartoja, kad svarbu vengti darbo dubliavimo ir sutapimo su esamomis ES struktūromis;

23. primena, kad EIVT reikia suteikti tvirtesnius ir aiškiau apibrėžtus įgaliojimus ir reikalingus išteklius, skirtus strateginės komunikacijos padaliniams, darbo grupėms ir informacijos analizės padaliniai, kad jie galėtų stebėti ne vien tik tų užsienio šalių šaltinių, kurie stebimi šių trijų darbo grupių, vykdomą kišimąsi ir imtis dėl jo veiksmų, bet ir, taikant rizika grindžiamą požiūrį, siekti platesnės geografinės aprėpties; ragina EIVT skubiai panaudoti tinkamus pajėgumus siekiant kovoti su manipuliavimu informacija ir kišimusi iš Kinijos, visų pirma, įsteigiant specialią Tolimųjų Rytų grupę; be to, pabrėžia, kad reikia gerokai padidinti ekspertines žinias ir kalbinius gebėjimus apie Kiniją ir kitus strategiškai svarbius regionus EIVT, valstybėse narėse ir apskritai ES institucijose, taip pat naudoti atvirojo kodo žvalgybos šaltinius, kurie šiuo metu yra nepakankamai išnaudojami;

24. pabrėžia tai, kad plačiai paplitusi, konkurencinga ir pliuralistinė žiniasklaida, nepriklausomi žurnalistai, faktų tikrintojai ir tyrėjai, taip pat stipri valstybinė žiniasklaida yra nepaprastai svarbi gyvoms ir laisvoms demokratiniams diskusijoms; palankiai vertina iniciatyvas suburti, mokyti ir kitaip remti nepriklausomų žurnalistų organizacijas, faktų tikrintojus ir mokslo darbuotojus visoje Europoje, kaip tai daro Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorija, ypač regionuose, kuriems kyla didžiausias pavojus, taip pat Europos demokratijos fondo darbą; labai apgailestauja, kad Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorija neapima Baltijos valstybių; taip pat palankiai vertina iniciatyvas, kuriomis siekiama nustatyti patikimus žurnalistikos ir faktų tikrinimo rodiklius, kuriuos lengva atpažinti, pvz., organizacijos „Žurnalistai be sienų“ inicijuotas iniciatyvas; ragina Komisiją kovoti su monopoline masinės žiniasklaidos nuosavybe;

25. palankiai vertina būtinus mokslinius tyrimus ir daugelį kūrybingų bei sėkmingų žiniasklaidos ir skaitmeninio raštingumo ir sąmoningumo ugdymo iniciatyvų, kurias vykdo pavieniai asmenys, mokyklos, universitetai, žiniasklaidos organizacijos, viešosios institucijos ir pilietinės visuomenės organizacijos;

26. ragina ES ir valstybes nares nurodyti ES lėšų skyrimo šaltinius nepriklausomiems faktų tikrintojams, tyrėjams, kokybiškos ir tiriamosios žiniasklaidos priemonėms ir žurnalistams, taip pat NVO, tiriančioms manipuliavimą informacija ir kišimąsi, skatinant žiniasklaidos priemonių naudojimo bei informacinį raštingumą ir kitas priemones, kuriomis piliečiams būtų suteikiama daugiau galių, taip pat tiriant, kaip teisingai įvertinti žiniasklaidos priemonių naudojimo, skaitmeninio ir informacinio raštingumo mokymo, sąmoningumo ugdymo, demaskavimo ir strateginės komunikacijos veiksmingumą;

27. prašo sustiprinti profesionalą ir pliuralistinę žiniasklaidą, užtikrinant, kad naujienų redaktoriai gautų sąžiningą atlyginimą už jų turinio naudojimą internete; pabrėžia, kad kelios pasaulio šalys imasi veiksmų siekdamos užtikrinti, kad žiniasklaida turėtų pakankamai finansinių išteklių; pakartoja savo raginimą sukurti nuolatinį ES naujienų žiniasklaidos

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

fondą ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina Naujienų iniciatyvą, įskaitant naujas finansavimo galimybes žiniasklaidos sektoriui ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumui bei informaciniam raštingumui pagal 2021–2027 m. programą „Kūrybiška Europa“; tačiau pažymi, kad finansavimo srautai gali sukurti priklausomybę arba turėti įtakos žiniasklaidos nepriklausomumui; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia žiniasklaidos finansavimo skaidrumo svarbą; mano, kad siekiant apsaugoti žiniasklaidos pliuralizmą būtina viešai atskleisti informaciją apie tai, kas valdo žiniasklaidos priemones, skiria joms lėšų, kontroliuoja jas ar teikia joms turinį, taip pat tai, kas moka už žurnalistinį turinį;

28. pabrėžia, kad reikia visuomenei suteikti galimybę susipažinti su analize, pranešimais apie incidentus ir žvalgyba pagrįstais grėsmės visuomenei vertinimais, susijusiais su manipuliavimu informacija ir kišimusi ir viešai paskelbti šią informaciją; todėl siūlo sukurti ES masto užsienio šalių kišimosi incidentų, apie kuriuos pranešė ES ir valstybių narių valdžios institucijos, duomenų bazę; pabrėžia, kad informacija apie šiuos incidentus visomis ES kalbomis, prireikus, galėtų būti dalijamasi su pilietinės visuomenės organizacijomis ir visuomene;

29. ragina visas valstybes nares į savo mokymo programas nuo ankstyvojo iki suaugusiųjų švietimo įtraukti gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninį raštingumą, taip pat švietimą apie demokratiją, pagrindines teises, naujausią istoriją, kritinį mąstymą ir visuomenės dalyvavimą, įskaitant mokytojų ir mokslo darbuotojų mokymą; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti paramą istoriniam švietimui ir moksliniams tyrimams klausimais apie tai, kaip užsienio šalių kišimasis ir praeities totalitarizmas paveikė visuomenę apskritai, o konkrečiau – didelio masto demokratinius įvykius;

30. ragina ES institucijas ir valstybes nares visais administraciniais lygmenimis nustatyti sektorius, kuriems gresia mėginimų kištis pavojus, ir šiuose sektoriuose dirbantiems darbuotojams rengti reguliarius mokymus ir pratybas, kaip nustatyti bandymus įsikišti ir jų išvengti, ir pabrėžia, kad tokioms pastangoms būtų naudingas ES nustatytas standartizuotas formatas; rekomenduoja užtikrinti, kad visapusiški mokymo moduliai taip pat būtų rengiami visiems valstybės tarnautojams; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Parlamento administracijos rengiamus mokymus Parlamento nariams ir darbuotojams; rekomenduoja toliau plėtoti šiuos mokymus;

31. pabrėžia, kad reikia ugdyti sąmoningumą užsienio šalių kišimosi į visus visuomenės sluoksnius klausimais; palankiai vertina iniciatyvas, kurių ėmėsi EIVT, Komisija ir Parlamento administracija, pvz., žurnalistų, mokytojų, nuomonės formuotojų, studentų, vyresnio amžiaus piliečių ir lankytojų mokymą ir sąmoningumo ugdymo renginius tiek internete, tiek gyvai Briuselyje ir visose ES valstybėse narėse, ir rekomenduoja juos toliau plėtoti;

32. ragina valstybes nares, ES administraciją ir pilietinės visuomenės organizacijas dalytis geriausia žiniasklaidos priemonių naudojimo ir informacinio raštingumo mokymo ir informuotumo didinimo patirtimi, kaip reikalaujama Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje⁽¹³⁾; ragina Komisiją organizuoti šiuos mainus bendradarbiaujant su Žiniasklaidos raštingumo ekspertų grupe; pabrėžia, kad valstybės narės turi sparčiai ir tinkamai įgyvendinti persvarstytą direktyvą;

33. primygtinai ragina ES institucijas parengti etikos kodeksą, kuris padėtų valdžios institucijoms ir politiniams atstovams naudotis socialinės žiniasklaidos platformomis ir tinklais; mano, kad būtina skatinti atsakingą naudojamąsi tokiomis platformomis ir tinklais, siekiant kovoti su manipuliacija ir klaidinga informacija viešojoje erdvėje;

34. ragina ES ir valstybes nares įgyvendinti pritaikytas sąmoningumo ugdymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir informacija programas, be kita ko, skirtas diasporoms ir mažumoms, ir ragina Komisiją sukurti lengvo dalijimosi medžiaga mažumų kalbomis sistemą, taip siekiant sumažinti vertimo išlaidas ir pasiekti kuo daugiau žmonių; ragina regionus ir savivaldybes imtis vadovaujančio vaidmens, nes svarbu užmegzti ryšius su kaimo vietovėmis ir įvairiomis demografinėmis grupėmis;

35. pabrėžia, kad esminis atsakas į užsienio šalių bandymus kištis yra ginti pagrindinius politinius tikslus, į kuriuos jie yra nukreipti; pabrėžia, kad reikia imtis tikslinių veiksmų, taikant suderintą ES teisinę sistemą, siekiant kovoti su dezinformacijos ir neapykantą kurstančių kalbų sklaida lyčių, LGBTIQ+ asmenų, mažumų ir pabėgėlių klausimais; ragina Komisiją parengti ir įgyvendinti strategijas, kuriomis būtų neleidžiama finansuoti asmenų ir grupių, kurie aktyviai skleidžia manipuliacijas informacija ar dalyvauja tą darant, dažnai savo veiksmus nukreipdami prieš minėtas grupes ir temas, taip siekdami skaldyti visuomenę; ragina vykdyti pozityvias komunikacijos kampanijas šiais klausimais ir pabrėžia, kad reikia rengti mokymus, kuriuose būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą;

⁽¹³⁾ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

36. pripažįsta, kad dezinformacijos lyties klausimais išpuoliai ir kampanijos dažnai naudojamos kaip platesnės politinės strategijos dalis, siekiant pakenkti lygiam dalyvavimui demokratinuose procesuose, visų pirma, moterims ir LGBTIQ+ asmenims; pabrėžia, kad dezinformacija apie LGBTIQ+ asmenis kursto neapykantą tiek internete, tiek ne internete, ir kelia grėsmę gyvybei; ragina atlikti internetinės dezinformacijos tyrimus naudojant tarpsektorinį objektyvą ir stebėti pakeitimus, kuriuos atlieka platformos, reaguodamos į dezinformacijos lyties klausimais internete kampanijas; ragina daugiau dėmesio skirti dezinformacijai lyties klausimais, sukuriant išankstinio perspėjimo sistemas, per kurias būtų galima pranešti apie dezinformacijos lyties klausimais kampanijas ir jas atpažinti;

37. ragina Komisiją pateikti visa apimančią žiniasklaidos priemonių naudojimo ir informacinio raštingumo strategiją, kurioje ypatingas dėmesys būtų skiriamas kovai su manipuliavimu informacija;

38. palankiai vertina tai, kad įsteigta ekspertų grupė, skirta kovai su dezinformacija ir skaitmeniniam raštingumui skatinti pasitelkiant švietimą ir mokymą, ši grupė, be kitų užduočių, daugiausia dėmesio skirs kritiniam mąstymui, mokytojų rengimui ir melagingų naujienų prevencijai, demaskavimui ir faktų tikrinimo pastangoms, taip pat mokinių įtraukimui; ragina Komisiją pasidalyti šios ekspertų grupės darbo rezultatais ir įgyvendinti jos išvadas;

39. pabrėžia strateginės komunikacijos svarbą kovojant su dažniausiai pasitaikančiais prieš demokratiją nukreiptais naratyvais; ragina tobulinti ES strateginę komunikaciją, kad ji būtų labiau pasiekama ne tik piliečiams, bet ir užsienyje; pabrėžia, kad visos demokratinės organizacijos turi ginti demokratiją ir laikytis teisinės valstybės principo bei prisiišti bendrą atsakomybę už bendravimą su piliečiais, naudojant jiems tinkamiausias kalbas ir platformas;

40. ragina valstybes nares užtikrinti veiksmingas viešosios komunikacijos kampanijas, susijusias su COVID-19 pandemija, siekiant laiku skleisti tikslią informaciją, kad būtų galima užkirsti kelią dezinformacijai, visų pirma, susijusiai su vakcinomis;

41. yra labai susirūpinęs dėl daugiausiai iš Maskvos ir Pekino, taip pat iš Ankaros skleidžiamos užsienietiškos valstybinės propagandos, kuri išverčiama į vietos kalbas ir perkeliama, pvz., į subjektų RT, „Sputnik“, „Anadolu“, CCTV, „Global Times“, „Xinhua“, „TRT World“ ar Kinijos komunistų partijos remiamą žiniasklaidos turinį, pateikiamą kaip žurnalistiką ir platinamą laikraščiais; teigia, kad tokie kanalai negali būti laikomi tikra žiniasklaida, todėl jiems neturėtų būti taikomos demokratinės žiniasklaidos teisės ir apsauga; lygiai taip pat yra susirūpinęs dėl to, kaip šie naratyvai pateko ir į tikrus žurnalistinius produktus; pabrėžia, kad būtina ugdyti sąmoningumą Rusijos ir Kinijos dezinformacijos kampanijų klausimais, kuriomis siekiama kenkti demokratinėms vertybėms ir skaldyti ES, nes tai – pagrindinis dezinformacijos šaltinis Europoje; ragina Komisiją inicijuoti minimaliųjų žiniasklaidos standartų tyrimą, kuriuo būtų remiamasi svarstant galimybę atšaukti licencijas pažeidimų atvejais; prašo Komisijos įtraukti tyrimo išvadas į būsimus teisės aktus, pvz., galimą žiniasklaidos laisvės aktą; pažymi, kad užsienio subjektai gali klaidingai prisistatyti kaip žurnalistai; mano, kad tokiais atvejais turėtų būti įmanoma taikyti sankcijas tam asmeniui ar organizacijai, pvz., įvardijant ir sugėdinant, sudarant juoduosius sąrašus iš spaudos renginių arba panaikinant žiniasklaidos akreditaciją;

42. yra labai susirūpinęs dėl išpuolių, priekabiavimo, smurto ir grasinimų žurnalistams, žmogaus teisių gynėjams ir kitiems asmenims, atskleidžiantiems užsienio šalių kišimąsi, kurie taip pat gali pakenkti jų nepriklausomybei; ragina Komisiją skubiai pateikti konkrečius ir plataus užmojo pasiūlymus dėl visų šių asmenų saugumo, įskaitant antistrateginius ieškinius prieš visuomenės dalyvavimą (SLAPP) ir ekonominę, teisinę ir diplomatinę paramą, kaip paskelbta Europos demokratijos veiksmų plane; todėl palankiai vertina 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1534 dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje⁽¹⁴⁾; ragina valstybes nares teisėkūros ir neteisėkūros priemonėmis faktiškai apsaugoti žurnalistus ir kitus žiniasklaidos specialistus;

43. pabrėžia, kad reikia įtraukti vietos ir regionų sprendimus priimančius asmenis, atsakingus už strateginius sprendimus jų kompetencijai priklausančiose srityse, pvz., infrastruktūros, kibernetinio saugumo, kultūros ir švietimo srityse; pabrėžia, kad vietos ir regionų politikai ir valdžios institucijos dažnai gali anksti nustatyti nerimą keliančius pokyčius, ir pabrėžia, kad dažnai reikia vietos žinių norint nustatyti ir įgyvendinti tinkamas atsakomąsias priemones;

⁽¹⁴⁾ OL L 331, 2021 9 20, p. 8.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

44. ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti komunikacijos kanalus ir platformas, kuriose įmonės, NVO ir asmenys, įskaitant diasporoms priklausančius asmenis, galėtų pranešti, jei nukentėtų nuo manipuliavimo informacija ar kišimosi; ragina valstybes nares remti tuos, kurie tampa išpuolių aukomis ir kurie žino apie tokius išpuolius arba patiria spaudimą;

Užsienio šalių kišimasis naudojantis interneto platformomis

45. palankiai vertina siūlomą Kovos su dezinformacija praktikos kodekso peržiūrą ir pasiūlymus dėl Skaitmeninių paslaugų akto, Skaitmeninės rinkos akto ir kitų priemonių, susijusių su Europos demokratijos veiksmų planu, nes tai gali būti veiksmingos kovos su užsienio šalių kišimosi priemonės; rekomenduoja per galutinį šių tekstų svarstymą atsižvelgti į likusioje šio skirsnio dalyje išdėstytus aspektus;

46. pabrėžia, kad žodžio laisvė negali būti klaidingai interpretuojama kaip laisvė užsiimti internetine veikla, kuri yra neteisėta ne internete, pvz., priekabiavimu, neapykantą kurstančiomis kalbomis, rasine diskriminacija, terorizmu, smurtu, šnipinėjimu ir kitais grasinimais; pabrėžia, kad platformos turi ne tik laikytis šalies, kurioje jos vykdo veiklą, teisės aktų, bet ir laikytis sąlygų, ypač tų, kurios susijusios su kenksmingu turiniu internete; ragina platformas labiau stengtis siekti užkirsti kelią pakartotiniam neteisėto turinio, kuris yra identiškas tam, kuris buvo pripažintas neteisėtu ir pašalintas, atsiradimui;

47. pabrėžia, kad, visų pirma, reikia toliau tirti daugėjančius dezinformacijos ir užsienio šalių kišimosi internete atvejus ir priimti ES teisės aktus, kuriais būtų užtikrintas gerokai didesnis ir faktinis interneto platformų vykdomų operacijų ir teisėtų prieigos prašytojų prieigos prie duomenų skaidrumas, stebėseną ir atskaitomybę, visų pirma tais atvejais, kai sprendžiami algoritmų ir internetinės reklamos klausimai; ragina socialinės žiniasklaidos įmones išsaugoti reklamos bibliotekas;

48. ragina reguliuoti ir imtis veiksmų siekiant įpareigoti platformas, ypač tas, kurios kelia sisteminę riziką visuomenei, imtis veiksmų, kad būtų sumažintas manipuliavimo informacija ir kišimosi mastas, pvz., naudojant žymas, kuriose nurodomi tikrieji paskyrų autoriai, ribojama paskyrų, reguliariai naudojamų dezinformacijai skleisti arba reguliariai pažeidžiančių platformos nuostatas ir sąlygas, aprėptis, sustabdomos ir, jei reikia ir remiantis aiškiais teisės aktais, panaikinamos neautentiškos paskyros, naudojamos koordinuotoms kišimosi kampanijoms vykdyti, arba demonetizuojamos dezinformacijos sklaidos svetainės, nustatomos jų algoritmų, reklamos modelių, rekomendavimo sistemų ir DI technologijų keliamos trikdžių rizikos mažinimo priemonės ir ženklinamas dezinformacijos turinys tiek įrašuose, tiek komentaruose; primena, kad šios priemonės turi būti įgyvendinamos skaidriai ir atsakingai;

49. ragina Komisiją visapusiškai atsižvelgti į 2021 m. birželio mėn. priimtas Europos Tarybos gaires dėl geriausios patirties siekiant veiksmingų teisinių ir procedūrinių turinio moderavimo savireguliuojimo ir bendro reguliavimo mechanizmų sistemų;

50. ragina griežčiau vykdyti Bendrąją duomenų apsaugos reglamentą⁽¹⁵⁾, kuriuo ribojama, kokį kiekį duomenų apie vartotojus duomenų platformos gali kaupti ir kiek laiko šie duomenys gali būti naudojami, visų pirma platformos ir taikomosios programėlės, naudojančios labai privačius ir (arba) neskelbtinus duomenis, teikiančios tokias paslaugas kaip pranešimų siuntimas, sveikatos priežiūra, finansai, pažintys ir mažų grupių diskusijos; ragina prieigos valdytojų platformas nederinti asmens duomenų su asmens duomenimis, gautais teikiant kitas prieigos valdytojo teikiamas paslaugas, arba su asmens duomenimis, gautais teikiant trečiųjų šalių paslaugas, kad būtų taip pat lengva nesutikti, kad duomenys būtų saugomi ir jais būtų dalijamasi, ir leisti naudotojams pasirinkti, ar juos tikslingai nukreipti į kitą prie individualių poreikių pritaikytą reklamą internete; palankiai vertina visas pastangas uždrausti labai tikslingus politinės reklamos metodus, ypač tuos, kurie grindžiami neskelbtiniais asmens duomenimis, pvz., etnine kilme, religiniais įsitikinimais ar seksualine orientacija, bet jais neapsiribojant, ir prašo Komisijos apsvarstyti galimybę draudimą taikyti labai tikslinei reklamai, kad ji būtų taikoma ir konkrečiais klausimais grindžiamai reklamai;

51. ragina nustatyti privalomas ES taisykles, pagal kurias platformos privalėtų bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis siekiant nuolat išbandyti jų sistemas, ir nustatyti, vertinti ir mažinti manipuliavimo informacija, kišimosi ir

⁽¹⁵⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

silpnųjų vietų, atsirandančių naudojantis jų paslaugomis, riziką, įskaitant tai, kaip jų paslaugų dizainu ir valdymu prisidedama prie šios rizikos; ragina nustatyti privalomas ES taisykles, pagal kurias platformos būtų įpareigos sukurti sistemas, skirtas stebėti, kaip naudojamos jų paslaugomis, pvz., sukurti populiariausio ir daugiausiai dėmesio sulaukiančio talpinamo turinio stebėjimo tikruoju laiku sistemos kiekvienoje šalyje apžvalgą, taip siekiant nustatyti manipuliavimą informacija ir kišimąsi ir pranešti apie įtariamą kišimąsi atsakingoms nacionalinėms, taip pat padidinti išlaidas tiems subjektams, kurie gali nekreipti dėmesio į bet kokius tokius veiksmus, kuriuos palengvina jų sistemos;

52. ragina interneto platformas skirti pakankamai išteklių, kad būtų užkirstas kelias žalingam užsienio šalių kišimuisi, taip pat užtikrinti geresnes darbo sąlygas, psichologinę priežiūrą ir sąžiningą atlygį turinio moderatoriams; ragina dideles socialinės žiniasklaidos platformas teikti išsamias ataskaitas pagal šalis dėl išteklių, skirtų faktų tikrinimui šalies viduje, mokslinių tyrimų veiklai, turinio moderavimui, įskaitant žmogiškuosius ir DI pajėgumus atskiromis kalbomis, ir bendradarbiavimui su vietos pilietine visuomene; pabrėžia, kad šioms platformoms reikia dėti daugiau pastangų siekiant kovoti su dezinformacija mažesnėse ir komerciškai mažiau pelningose ES rinkose;

53. ragina socialinės žiniasklaidos platformas visapusiškai gerbti visų ES piliečių lygybę, nepriklausomai nuo kalbos, vartojamos kuriant jų paslaugas, priemonės ir stebėsenos mechanizmus, taip pat priemones, kuriomis siekiama didesnio skaidrumo ir saugesnės interneto aplinkos; pabrėžia, kad tai susiję ne tik su visomis oficialiosiomis nacionalinėmis ir regioninėmis kalbomis, bet ir su didelėmis ES išsivijų kalbomis; pabrėžia, kad šios paslaugos taip pat turėtų būti prieinamos klausos sutrikimų turintiems asmenims;

54. ragina platformų naudotojus ir turinio metaduomenyse aiškiai ir įskaitomai paženklinti sintetinę vaizdakaitą, kad būtų lengviau ją atsekti informacijos ieškantiems subjektams ir faktų tikrintojams; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina iniciatyvas, kuriomis siekiama pagerinti turinio autentiškumą ir atsekamumą, pvz., vandens ženklų ir autentiškumo standartų kūrimą ir pasaulinių standartų nustatymą;

55. ragina reglamentuoti paslaugas, kuriomis siūlomos manipuliavimo socialine žiniasklaida priemonės ir paslaugos, pvz., paskyrų ar turinio aprėpties didinimą naudojant dirbtinį dalyvavimą ar neautentiškus profilius; pabrėžia, kad šis reglamentas turi būti grindžiamas išsamiai dabartinės praktikos ir susijusios rizikos vertinimu ir turėtų užkirsti kelią piktavališkų veikėjų naudojimuisi šiomis paslaugomis politinio kišimosi tikslais;

56. pabrėžia, kad pageidaujantiems reklamuotis reikia užtikrinti skaidrumą dėl fizinio ar juridinio asmens, atsakingo už internetinį turinį ir paskyras, tikrumo; ragina platformas pradėti taikyti mechanizmus, kuriais būtų galima nustatyti ir išaldyti visų pirma neautentiškas paskyras, susijusias su suderintomis įtakos operacijomis; pabrėžia, kad ši praktika neturėtų trukdyti galimybei būti anonimiškam internete, kuri yra itin svarbi užtikrinant žurnalistų, aktyvistų, marginalizuotų bendruomenių ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų (pvz., informatorių, disidentų ir autokratių režimų politinių oponentų) apsaugą, ir neturėtų sudaryti prielaidų kurti satyrinio bei humoristinio pobūdžio paskyras;

57. pabrėžia, kad didesnė atsakomybė už turinio šalinimą neturi lemti teisėto turinio savavališko pašalinimo; primygtinai ragina būti atsargiems dėl visiško tikrų asmenų paskyrų išaldymo arba masinio automatinių filtrų naudojimo; susirūpinęs atkreipia dėmesį į savavališkus platformų sprendimus pašalinti renkamųjų pareigūnų paskyras; pabrėžia, kad šios paskyros turėtų būti panaikintos tik remiantis aiškiais demokratinėmis vertybėmis grindžiamais teisės aktais, kurie perkeliama į verslo politiką ir įgyvendinami atliekant nepriklausomą demokratinę priežiūrą, ir kad turi egzistuoti visapusiškai skaidrus procesas, pagal kurį numatoma teisė pateikti skundą;

58. ragina nustatyti privalomas taisykles, pagal kurias būtų reikalaujama, kad platformos sukurtų lengvai prieinamus ir veiksmingus komunikacijos kanalus asmenims ar organizacijoms, norintiems pranešti apie neteisėtą turinį, sąlygų pažeidimą, dezinformaciją arba užsienio šalių kišimąsi ar manipuliavimą, atitinkamais atvejais suteikiant kaltinamiems asmenims galimybę pateikti atsakymą prieš imantis jų atžvilgiu ribojamųjų veiksmų, ir nustatyti nešališkas bei skaidrias, greitas bei prieinamas klausimo perdavimo ir apskundimo procedūras nuo internete skelbiamo turinio nukentėjusiems asmenims, apie turinį pranešantiems subjektams ir nuo sprendimo ženklinti, apriboti matomumą, panaikinti prieigą prie paskyrų ar jas išaldyti arba apriboti prieigą prie pajamų iš reklamos nukentėjusiems asmenims ar organizacijoms; rekomenduoja, kad socialinės žiniasklaidos platformos kiekvienai valstybei narei paskirtų konkretų informacinį punktą ir sudarytų darbo grupę kiekvieniems svarbiems rinkimams kiekvienoje valstybėje narėje;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

59. ragina teisės aktais nustatyti taisykles, kuriomis naudotojams ir plačiajai visuomenei užtikrinamas skaidrumas, pvz., nustatyti pareigą platformoms sukurti viešus internetinės reklamos archyvus, kuriuose galima paprastai atlikti paiešką ir susipažinti su informacija apie, be kita ko, jos tikslinę grupę, už jas sumokėjusį subjektą, taip pat moderuoto bei pašalinto turinio archyvus, nustatyti savireguliacines priemones ir suteikti visa apimančią ir prasmingą prieigą prie informacijos apie algoritmų kūrimą, naudojimą ir poveikį nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, patikrintiems tyrėjams, susijusiems su akademinėmis institucijomis, žurnalistams, pilietinės visuomenės organizacijoms ir viešajam interesui atstovaujančioms tarptautinėms organizacijoms; mano, jog šių bibliotekų metrika turėtų būti suderinta, kad būtų galima atlikti kelių platformų analizę ir sumažinti platformoms tenkančią administracinę naštą;

60. ragina panaikinti verslo modelius, kuriais asmenys skatinami ilgiau naudotis platformomis, jiems nuolat teikiant įtraukų turinį; ragina teisėkūros sprendimus priimančius subjektus ir platformas pasitelkiant moderatorius žmones ir auditorius trečiuosius asmenis užtikrinti, kad algoritmai neskatinėtų neteisėto, ekstremistinio, diskriminacinio ar radikalizuojančio turinio, o sudarytų galimybę vartotojams matyti įvairius požiūrius ir teiktų pirmenybę faktams bei mokslškai pagrįstam turiniui, visų pirma tokiais svarbiais socialiniais klausimais, kaip visuomenės sveikata ir klimato kaita, ir juos skatintų; mano, kad išipareigojimu grindžiamos ir priklausomybę sukeliančios reitingavimo sistemos kelia sistemine grėsmę mūsų visuomenei; ragina Komisiją spręsti esamą kainų paskatų problemą, nes itin tikslinių skelbimų, kurių turinys skatina susipriešinimą, kainos už tą patį peržiūrų skaičių dažnai yra daug mažesnės nei mažiau tikslinių skelbimų, kurių turinys skatina socialinę integraciją;

61. ragina pakeisti algoritmus siekiant liautis skatinti turinį iš neautentiškų paskyrų ir kanalų, kurie dirbtinai skatina žalingo užsienio manipuliavimo informacija plitimą; ragina pakeisti algoritmus, kad jie nepropaguotų susipriešinimą skatinančio ir pyktį sukeliančio turinio; pabrėžia, kad ES turi imtis priemonių, kuriomis socialinės žiniasklaidos bendrovėms būtų nustatytas teisinis reikalavimas dėti kuo didesnes pastangas, kad būtų užkirstas kelias plisti dezinformacijai, kai tik nustatoma jos atvejų, ir kad platformoms turi kilti padarinių, jei jos nesilaiko reikalavimo pašalinti dezinformaciją;

62. pabrėžia, kad reikia tobulinti testavimo etapą ir sistemingai įvertinti su algoritmais susijusias pasekmes, įskaitant tai, kaip jie formuoja viešąjį diskursą ir daro įtaką politiniams rezultatams, taip pat kaip teikiamas prioritetas turiniui; pabrėžia, kad tokiose apžvalgose taip pat turėtų būti nagrinėjama, ar platformos yra pajėgios laikytis jų atitinkamose sąlygose prisiimtų garantijų ir ar jos turi pakankamai įdiegtų apsaugos priemonių, kad būtų užkirstas kelias suderintam didelio masto neautentiškam elgesiui, kuriuo siekiama manipuluoti jų platformose rodomu turiniu;

63. yra sunerimęs dėl vidutiniškai 65 mln. EUR pajamų iš reklamos, kurias kiekvienais metais gauna maždaug 1 400 dezinformaciją skleidžiančių svetainių, kurių taikinytis – ES piliečiai⁽¹⁶⁾; pabrėžia, kad be atitinkamų reklamos skelbėjų sutikimo ar net jų žinios kenkėjiškose svetainėse, skleidžiančiose neapykantą kurstančią kalbą ir dezinformaciją, atsiduria ir taip jas finansuoja internetinė reklama, kartais net valstybės institucijų reklama; atkreipia dėmesį į tai, kad 97 proc. šių pajamų iš reklamos tenka penkioms įmonėms, įskaitant „Google Ads“, ir jos yra atsakingos už tai, kokias reklamų skelbimo svetainės įtraukia į savo atranką, taigi turi galią nustatyti, kuris turinys yra monetizuojamas ir kuris ne; mano, jog nepriimtina, kad lėšų iš reklamos paskirstymo algoritmai yra visiškai nepažįstami visuomenei; ragina Komisiją pasinaudoti konkurencijos politikos ir antimonopolinės teisės priemonėmis siekiant užtikrinti, kad rinka būtų veikianti, ir panaikinti šį monopolį; ragina šiuos subjektus užkirsti kelią dezinformacijos svetainių finansavimui iš jų reklamos paslaugų; sveikina organizacijas, siekiančias didinti informuotumą šiuo klausimu; pabrėžia, kad reklamos skelbėjai turėtų turėti teisę žinoti ir nuspręsti, kur skelbiama jų reklama ir kuris tarpininkas tvarkė jų duomenis; ragina sukurti tarpininkavimo procesą, kuris suteiktų galimybę reklamos skelbėjams susigrąžinti lėšas, kai skelbimai pateikiami svetainėse, kuriose skatinama dezinformacija;

64. pabrėžia, jog tam, kad priėmus atnaujintą Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą, Skaitmeninių paslaugų aktą, Skaitmeninės rinkos aktą ir kitas su Europos demokratijos veiksmų planu susijusias priemones, būtų galima reguliariai vertinti jų įgyvendinimą nacionaliniu ir ES lygmenimis ir nedelsiant nustatyti bei pašalinti spragas, taip pat skirti sankcijas už netinkamą išipareigojimų įgyvendinimą ir neveikimą, bus reikalinga veiksminga apžvalga, vertinimas ir sankcijų mechanizmas; atsižvelgdamas į tai, ragina kiekvienoje valstybėje narėje suburti stiprius ir išradingus skaitmeninių paslaugų koordinatorius, taip pat skirti pakankamai išteklių, kad Komisijos vykdomoji institucija galėtų vykdyti pagal Skaitmeninių paslaugų aktą jai pavestas užduotis; be to, pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad būtų atliekamas nepriklausomas Komisijos patvirtintas interneto platformų auditas; pažymi, kad siekiant užtikrinti auditorių nepriklausomumą, atskiros platformos negali jų finansuoti;

⁽¹⁶⁾ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/232164/revised_Agenda%20item%207_Clare%20Melford_GDI_Deck_EU-Ad-funded_Di-sinfo.pdf

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

65. atsižvelgdamas į tai, ragina bendro reguliavimo priemonėmis apibrėžti objektyvius pagrindinius veiklos rodiklius, kad būtų galima užtikrinti platformų veiksmų patikrinamumą ir poveikį; pabrėžia, kad šie pagrindiniai veiklos rodikliai turėtų apimti konkrečios šalies metriką, pvz., auditoriją, į kurią nukreipta dezinformacija, įtraukti (pelės spustelėjimų skaičių ir t. t.), šalies faktų tikrinimo ir mokslinių tyrimų veiklos finansavimą, taip pat pilietinės visuomenės santykių šalyje paplitimą ir tvirtumą;

66. yra labai susirūpinęs dėl skaidrumo stokos persvarstant Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą, nes diskusijos iš esmės buvo paliktos tik privačiam sektoriui ir Komisijai; apgailestauja dėl to, kad rengiant Praktikos kodekso pakeitimų projektą nebuvo tinkamai konsultuojamasi su Europos Parlamentu, visų pirma su specialiuoju INGE komitetu, ir kai kuriais kitais pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais;

67. apgailestauja dėl to, kad Praktikos kodeksas išlieka savireguliacinio pobūdžio, nes savireguliacijos nepakanka siekiant apsaugoti visuomenę nuo kišimosi ir bandymų manipuliuoti; yra susirūpinęs dėl to, kad atnaujintas Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas gali nepajėgti išspręsti būsimų problemų; yra susirūpinęs dėl to, kad Kovos su dezinformacija praktikos kodekso griežtinimo gairės stipriai priklauso nuo Komisijos pasiūlymo dėl Skaitmeninių paslaugų akto; ragina imtis skubių veiksmų, kad, siekiant užtikrinti ES pasirengimą iki kitų vietos, regioninių, nacionalinių ir Europos Parlamento rinkimų, į Praktikos kodeksą būtų įtraukti platformoms taikomi privalomi išpareigojimai;

68. ragina ES apsaugoti ir skatinti dialogą technologijų bendruomenėje ir keitimąsi informacija apie socialinių platformų elgseną ir strategijas; mano, kad tik atvira technologijų bendruomenė gali sustiprinti visuomenės nuomonę prieš išpuolius, manipuliaciją ir kišimąsi; ragina apsvaistyti galimybę įsteigti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę grindžiamą Keitimosi informacija apie dezinformaciją ir jos analizės centrą (ISAC), kuriame jo nariai sektų bei pagal grėsmės klasifikaciją ženklinutą informaciją apie grėsmes dėl dezinformacijos turinio bei ją siunčiant dalyvaujančius subjektus ir keistūsi ta informacija; mano, kad tai galėtų būti naudinga ES skubių pranešimų apie pavojų sistemai ir G7 mechanizmui, taip pat būtų naudinga mažesniems subjektams, turintiems mažiau išteklių; be to, siekiant demonetizuoti žalingą turinį, ragina sukurti pramonės šakos lygmens dezinformaciją reglamentuojantį reklamos paslaugų ir internetinių monetizavimo paslaugų standartą, kurį taip pat turėtų taikyti internetinės mokėjimo sistemos ir e. prekybos platformos, o jo auditą turėtų atlikti trečiasis asmuo;

69. pabrėžia, jog reikia, kad kodeksas veiktų kaip efektyvi priemonė, kol įsigalios Skaitmeninių paslaugų aktas; mano, kad kodekse turėtų būti iš anksto numatytos kai kurie Skaitmeninių paslaugų akte nustatytos pareigos, o jį pasirašiusios šalys privalėtų įgyvendinti kai kurias Skaitmeninių paslaugų akto nuostatas, susijusias su tyrėjų ir reguliavimo subjektų prieiga prie duomenų ir reklamos skaidrumu, įskaitant algoritminių ir rekomendavimo sistemų skaidrumą; primygtinai ragina pasirašiusias šalis užtikrinti, kad nepriklausomas auditorius atliktų auditą, kaip jos laikosi šių išpareigojimų, ir ragina paskelbti šias audito ataskaitas;

70. apgailestauja dėl to, kad kodekso laikymosi stebėsenos procesas stokoja skaidrumo, taip pat apgailestauja dėl kodekso persvarstymo laiko, nes ji bus baigta dar iki specialiajam INGE komitetui pateikiant išvadą; pažymi, kad turėtų būti viešai skelbiamos bent posėdžių darbotvarkės, baigiamosios pastabos ir dalyvių sąrašai; ragina pasirašiusiąsias šalis paliudyti Parlamente apie savo išpareigojimus, susijusius su kodeksu, ir apie tai, kaip jos įgyvendina ir įgyvendins šiuos išpareigojimus;

71. mano, kad tokios nepriklausomos žiniasklaidos reguliavimo institucijos, kaip Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupė, galėtų atlikti esminį vaidmenį atliekant kodekso stebėseną ir jį įgyvendinant;

72. palankiai vertina pasiūlymą įsteigti darbo grupę, numatytą Europos Komisijos gairėse dėl kodekso griežtinimo; primygtinai reikalauja, kad Komisija pakviestų Parlamento, nacionalinių reguliavimo subjektų ir kitų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę bei mokslinių tyrimų bendruomenę, atstovus dalyvauti šioje darbo grupėje;

Ypatingos svarbos infrastruktūros objektai ir strateginiai sektoriai

73. mano, kad, atsižvelgiant į ypatingos svarbos infrastruktūros objektų tarpusavio ryšį ir tarpvalstybinį pobūdį, jie tampa vis mažiau atsparūs išorės kišimuisi, ir mano, kad reikėtų persvarstyti šiuo metu galiojančią sistemą; todėl palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl naujos direktyvos, kuria siekiama pagerinti ypatingos svarbos subjektų, teikiančių esmines paslaugas Europos Sąjungoje, atsparumą;

74. rekomenduoja valstybėms narėms išsaugoti prerogatyvą nustatyti ypatingos svarbos subjektus, tačiau būtinas veiksmų koordinavimas ES lygmeniu siekiant:

a) sustiprinti daugelio subjektų naudojamus ryšių ir komunikacijos kanalus, be kita ko, bendro ES misijų ir operacijų saugumo tikslais;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- b) teikti paramą valstybių narių kompetentingoms institucijoms per ypatingos svarbos subjektų atsparumo grupę, užtikrinant įvairių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir visų pirma aktyviai įtraukiant mažąsias ir vidutines įmones (MVI), pilietinės visuomenės organizacijas ir profesines sąjungas;
- c) skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ne tik tarp valstybių narių, bet ir regioniniu bei vietos lygmenimis, įskaitant Vakarų Balkanų valstybes, taip pat tarp ypatingos svarbos infrastruktūros objektų savininkų bei operatorių, be kita ko, pasitelkiant tarpžinybinę komunikaciją, kad ankstyvame etape būtų nustatyti pokyčiai ir parengtos tinkamos atsakomosios priemonės;
- d) įgyvendinti bendrą reagavimo į kibernetinius išpuolius prieš ypatingos svarbos infrastruktūros objektus strategiją;

75. rekomenduoja išplėsti ypatingos svarbos subjektų sąrašą, į jį įtraukiant skaitmeninę rinkimų infrastruktūrą ir švietimo sistemas, atsižvelgiant į jų ypatingą svarbą užtikrinant ES ir jos valstybių narių ilgalaikį veikimą bei stabilumą, ir numatyti lankstumo sprendžiant, kokius naujus saugotinus strateginius sektorius įtraukti į sąrašą;

76. ragina laikytis visa apimančio ES požiūrio sprendžiant hibridinių grėsmių rinkimų procesams klausimus ir gerinti valstybių narių veiksmų koordinavimą ir bendradarbiavimą; ragina Komisiją per rinkimus kritiškai įvertinti priklausomybę nuo platformų ir duomenų infrastruktūros; mano, kad trūksta privačiojo sektoriaus demokratinės priežiūros; ragina plėsti platformų demokratinę priežiūrą, įskaitant tinkamą kompetentingų institucijų prieigą prie duomenų ir algoritmų;

77. rekomenduoja užtikrinti, kad pareigos, kylančios iš siūlomos direktyvos, įskaitant visai ES ir kiekvienai šaliai kylančių grėsmių, rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, turėtų atspindėti naujausius pokyčius, o šį vertinimą turi atlikti Jungtinis tyrimų centras kartu su EIVT Žvalgybos ir situacijų centru; pabrėžia, jog šioms institucijoms reikia turėti pakankamai išteklių, kad jos galėtų atlikti naujausią ir pažangiausią analizę ir vykdyti griežtą demokratinę priežiūrą, – tačiau tai neturėtų trukdyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrai atlikti išankstinį vertinimą, kad būtų užtikrinta pagarba pagrindinėms teisėms;

78. mano, kad ES ir jos valstybės narės turi numatyti finansavimo alternatyvų Vakarų Balkanų šalims kandidatėms ir kitoms potencialioms šalims kandidatėms, kur tiesiogines užsienio investicijas trečiosios šalys taiko kaip geopolitinę poveikio šioms šalims didinimo priemonę, siekdamos, kad didelė dalis ES ir šalies kandidatės ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nepatektų ES nepriklausančių šalių ir už ES ribų veikiančių įmonių nuosavybėn, kaip tai nutiko su Pirėjo uostu Graikijoje ir kaip šiuo metu vyksta Kinijai investuojant į povandeninius kabelius Baltijos, Viduržemio ir Arkties jūrose; todėl palankiai vertina Tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo reglamentą, kuris yra svarbi priemonė su užsienio investicijomis susijusiems valstybių narių veiksams koordinuoti, ir ragina nustatyti griežtesnę reguliavimo sistemą ir griežčiau įgyvendinti tą sistemą siekiant užtikrinti, kad neigiamą poveikį ES saugumui darančios tiesioginės užsienio investicijos, kaip nustatyta reglamente, būtų blokuojamos ir kad daugiau tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo įgaliojimų būtų pavesta ES institucijoms; ragina panaikinti mažiausią kainą pasiūliusio dalyvio principą priimant vyriausybės investicinius sprendimus; ragina visas valstybes nares, kuriose nėra investicijų tikrinimo mechanizmų, nustatyti tokias priemones; mano, kad, siekiant sudaryti tiesioginių užsienio investicijų srautų schemą ir juos įvertinti, ši sistema taip pat turėtų būti geriau susieta su nepriklausomomis analizėmis, kurias atlieka nacionaliniai ir ES institutai arba kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, ekspertų grupės; mano, kad, siekiant sumažinti ES ir jos valstybių narių priklausomybę nuo didelės rizikos tiekėjų, taip pat galėtų būti tikslinga į sistemą įtraukti ir kitus strateginius sektorius, pavyzdžiui, 5G bei kitų informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorių; pabrėžia, kad šis požiūris turėtų būti vienodai taikomas šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms;

79. mano, kad ES susiduria su daugiau problemų dėl investicijų trūkumo praeityje, nes dėl to ji tapo labiau priklausoma nuo technologijų tiekėjų iš užsienio; rekomenduoja apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūros objektų ir ypatingos svarbos medžiagų gamybos ir tiekimo grandines ES; mano, kad ES perėjimas prie atviro strateginio savarankiškumo ir skaitmeninio suverenumo yra svarbus ir teisingas būdas žengti pirmyn; pabrėžia, kad tikimasi, jog ES diegs naujas priemones savo geopolitinei padėčiai stiprinti, įskaitant kovos su prievarta priemonę; mano, kad Komisijos paskelbtas Europos lustų aktas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad lustų gamybai itin svarbios dalys būtų gaminamos Europos Sąjungoje, yra svarbus žingsnis mažinant priklausomybę nuo tokių trečiųjų šalių, kaip Kinija ir JAV; mano, kad, siekiant išvengti lenktynių dėl nacionalinių viešųjų subsidijų ir bendrosios rinkos susiskaidymo, investicijos į lustų gamybą turi būti koordinuojamos visoje ES ir remiantis paklausos analize; todėl ragina Komisiją įsteigti specialų Europos puslaidininkių fondą, kuris galėtų teikti paramą itin reikalingos kvalifikuotos darbo jėgos kūrimui ir kompensuoti didesnes gamybos bei projektavimo įrenginių išlaidas ES; mano, kad skatinant puslaidininkių gamybą ES svarbus partneris yra Taivanas;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

80. ragina toliau vystyti Europos duomenų infrastruktūros ir paslaugų teikėjų tinklus, kuriuose taikomi Europos saugumo standartai, kaip antai GAIA-X, – tai svarbus žingsnis kuriant konkurencingas alternatyvas esamiems paslaugų teikėjams ir atvirą, skaidrią bei saugią skaitmeninę ekonomiką; pabrėžia, kad reikia stiprinti mažąsias ir vidutines įmones ir vengti debesijos rinkos kartelių; primena, kad duomenų centrai yra ypatingos svarbos infrastruktūros objektai; yra susirūpinęs dėl trečiųjų šalių ir jų įmonių įtakos GAIA-X plėtojimui;

81. pabrėžia, kad tokių viešųjų elektroninių ryšių tinklų, kaip interneto magistraliniai tinklai ir povandeninių ryšių kabeliai, integralumas, prieinamumas ir konfidencialumas turi esminę reikšmę saugumui; ragina Komisiją ir valstybes nares užkirsti kelią sabotavimui ir šnipinėjimui šiuose ryšių tinkluose ir skatinti naudoti sąveikius saugaus maršruto parinkimo standartus, kad būtų užtikrintas elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų integralumas ir patikimumas, taip pat pasitelkiant naujausią strategiją „Global Gateway“;

82. ragina Komisiją pasiūlyti veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti saugų, tvarų ir sąžiningą žaliavų, naudojamų gaminti svarbiausiems komponentams ir technologijoms, įskaitant baterijas ir įrangą, 5G ir vėlesnes technologijas, taip pat chemijos ir farmacijos produktus, tiekimą, kartu pabrėždamas pasaulinės prekybos, tarptautinio bendradarbiavimo užtikrinant visapusišką pagarbą darbuotojų teisėms ir gamtinei aplinkai, taip pat su išteklių naudojimu susijusių tarptautinių socialinių ir tvarumo standartų vykdymo užtikrinimo svarbą; primena, kad būtina skirti reikiamą finansavimą moksliniams tyrimams ir plėtrai, kad tiekimo grandinės sutrikimo atveju būtų rasta tinkamų pakaitalų;

Užsienio šalių kišimasis per rinkimų procesą

83. ragina nustatyti, kad viso rinkimų proceso apsauga yra vienas svarbiausių ES ir nacionalinio saugumo klausimas, nes laisvi ir sąžiningi rinkimai yra demokratinio proceso pagrindas; ragina Komisiją sukurti geresnę reagavimo sistemą, kuria siekiama kovoti su užsienio šalių kišimusi į rinkimų procesą, kuri, be kitų priemonių, turėtų apimti tiesioginės komunikacijos su piliečiais kanalus;

84. pabrėžia, kad būtina didinti visuomenės atsparumą dezinformacijai rinkimų proceso metu, be kita ko, privačiame ir akademiname sektoriuose, ir taikyti kompleksinį požiūrį, pagal kurį su tokiu kišimusi turėtų būti kovojama nuolat, pradedant mokyklinio ugdymo programomis ir baigiant balsavimo techniniu integralumu bei patikimumu, taip pat taikant struktūrines priemones, kuriomis kovojama su šio reiškinio hibridiniu pobūdžiu; ragina visų pirma parengti pasirengimo 2024 m. Europos Parlamento rinkimams planą, kuris turėtų apimti strategiją, Europos politinių partijų ir jų darbuotojų mokymą bei informuotumo didinimą, taip pat sustiprintas saugumo priemones, kuriomis būtų užkertamas kelias užsienio šalių kišimusi;

85. mano, kad klaidinga informacija ir dezinformacija socialiniuose tinkluose tampa vis didesne rinkimų sąžiningumo problema; mano, kad socialinės žiniasklaidos platformos turėtų užtikrinti, kad būtų įgyvendinama ir tinkamai veikta rinkimų sąžiningumo apsaugos politika; yra sunerimęs dėl naujausių išvadų apie atvejus, kai privačias įmones pasitelkia piktavališki subjektai, siekdami kištis į rinkimus, skleisti melagingus naratyvus ir plačiai sklindančias sąmokslų teorijas, daugiausia socialiniuose tinkluose; ragina atlikti nuodugnų tyrimą, kaip kovoti su samdomosios dezinformacijos reiškiniu, nes jis tampa vis sudėtingesnis ir vis labiau plinta visose pasaulio šalyse;

86. pabrėžia, kad teikiant reikšmingą informaciją ir konkrečias rekomendacijas dėl rinkimų sistemos atsparumo didinimo ir pagalbos kovojant su užsienio šalių kišimusi į rinkimų procesą labai svarbus vaidmuo tenka rinkimų stebėjimo misijoms; ragina tobulinti ir stiprinti rinkimų procesą, kur rinkimų stebėjimo misijos yra pagrindinė priemonė kovojant su tendencija, kai neliberalūs režimai, besistengiantys sudaryti demokratijos išpūdį, vis dažniau pasitelkia nesąžiningus ir suklastotus rinkimus; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, jog reikia iš naujo įvertinti ir atnaujinti tarptautinio rinkimų stebėjimo priemones bei metodus, kad būtų atsižvelgta į naujas tendencijas ir grėsmes, įskaitant kovą su fiktyviais rinkimų stebėtojais, keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais su bendraminčiais partneriais, taip pat glaudesni bendradarbiavimą su tokiomis atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, kaip Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) ir Europos Taryba, ir visais atitinkamais subjektais pagal Tarptautinio rinkimų stebėjimo principų deklaraciją ir Tarptautinių rinkimų stebėtojų elgesio kodeksą; pabrėžia, kad EP narių dalyvavimas nesankcionuotose rinkimų stebėjimo misijose kenkia Europos Parlamento patikimumui ir reputacijai; palankiai vertina „individualiems neoficialaus Europos Parlamento narių rinkimų stebėjimo atvejams“ taikomą Paramos demokratijai ir rinkimų koordinavimo grupės patvirtintą procedūrą (priimta 2018 m. gruodžio 13 d.), pagal kurią EP nariai gali būti visam kadencijos laikotarpiui pašalinti iš oficialių Parlamento rinkimų stebėjimo delegacijų, ir rekomenduoja ją visapusiškai vykdyti;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Užsienio paramos teikėjų teikiamas užmaskuotas politinės veiklos finansavimas

87. pabrėžia, kad nors tebereikia geriau suprasti užmaskuoto politinės veiklos finansavimo poveikį, pavyzdžiui, antidemokratinėms tendencijoms Europoje, vis dėlto užsienio subjektų teikiamas politinės veiklos finansavimas vykdamas slaptas operacijas yra rimtas ES ir jos valstybių narių demokratinio veikimo integralumo pažeidimas, ypač rinkimų metu, todėl pažeidžia laisvų ir sąžiningų rinkimų principą; pabrėžia, kad todėl visose valstybėse narėse turėtų būti nustatyta, kad yra neteisėta užsiimti bet kokia užsienio subjektų finansuojama slapta veikla, kuria siekiama daryti įtaką Europos ar nacionalinės politikos procesui; šiuo atžvilgiu pažymi, kad tokios šalys kaip Australija įgyvendino įstatymus, kuriais draudžiamas užsienio kišimasis į politiką;

88. smerkia tai, kad ekstremistinės, populistinės, Europai priešiškos pakraipos partijos ir kai kurios kitos partijos bei fiziniai asmenys yra susiję su bandymais kištis į Sąjungos demokratinius procesus ir aiškiai prie jų prisideda, ir yra sunerimęs dėl to, kad šios partijos pasitelkiamos kaip užsienio kišimasi organizuojančių subjektų ruporas siekiant legitimuoti savo autoritarines vyriausybes; ragina visapusiškai išsiaiškinti šių partijų ir fizinių asmenų politinius bei ekonominius santykius su Rusija; mano, kad šie santykiai yra ypač nepriimtini, ir smerkia bendrininkavimą, kuris, siekiant politinių tikslų, gali sukelti užsienio šalių išpuolių prieš ES ir jos valstybes nares pavojų;

89. ragina valstybes nares toliau derinant nacionalinį reguliavimą panaikinti visų pirma visas toliau nurodytas spragas ir įgyvendinti draudimą gauti aukų iš užsienio subjektų:

- a) užsienio subjektų nepiniginis įnašus politinėms partijoms, fondams, viešąsias pareigas einantiems asmenims arba renkamiesiems pareigūnams, įskaitant bet kurių už ES ir Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų įsisteigusių juridinių ar fizinių asmenų (išskyrus ES rinkėjus) suteiktas finansines paskolas, anonimines aukas, viršijančias tam tikrą ribą, ir politinės kampanijos išlaidų ribos nebuvimą, kuris leidžia daryti įtaką teikiant dideles aukas; politikams, politiniams veikėjams ar partijoms, kuriems užsienio subjektas pasiūlė ir (arba) kurie priėmė finansinį arba nepiniginį įnašą, turi būti nustatyta pareiga apie tai pranešti kompetentingoms institucijoms, o siekiant sudaryti sąlygas atlikti ES masto stebėseną, ši informacija savo ruožtu turi būti pateikta ES lygmeniu;
- b) šalies pilietybę turinčius fiktyvius paramos teikėjus⁽¹⁷⁾: paramos teikėjų – fizinių ir juridinių asmenų – skaidrumas turi būti užtikrinamas nustatant reikalavimą pateikti tinkamus pareiškimus, patvirtinančius donoro statusą, ir rinkimų komisijoms suteikiant platesnius vykdymo užtikrinimo įgaliojimus; ES esančių subjektų teikiamos aukos, kurių vertė viršija tam tikrą minimalią ribą, turėtų būti registruojamos oficialiame ir viešame registre ir susiejamos su fiziniu asmeniu, taip pat turėtų būti nustatyta fizinių ir juridinių asmenų teikiamų aukų (ir subsidijų) politinėms partijoms riba;
- c) priedangos bendroves ir užsienio patronuojančiųjų bendrovių šalies vidaus patronuojamąsias bendroves⁽¹⁸⁾: priedangos bendrovės turėtų būti uždraustos ir turėtų būti nustatyti griežtesni reikalavimai, kad būtų atskleista finansavimo per patronuojančiąsias bendroves kilmė; politinėms partijoms teikiamas finansavimas ir aukos, kurių vertė viršija tam tikrą ribą, turi būti registruojami viešame centralizuotame registre nurodant oficialų vardą ir pavardę (pavadinimą) ir adresą, kuriuos būtų galima susieti su realiu asmeniu, o rinkti tą informaciją turėtų valstybės narės; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybių narių valdžios institucijos turėtų teisę tirti finansavimo kilmę, kad patikrintų šalies vidaus patronuojamųjų bendrovių pateiktą informaciją ir išspręstų duomenų trūkumo nacionaliniuose registruose problemą, ypač tais atvejais, kai naudojamosi priedangos bendrovių tinklu;
- d) užsienio subjektų koordinuojamas ne pelno organizacijas ir trečiuosius asmenis⁽¹⁹⁾, įsteigtus siekiant daryti įtaką rinkimų procesui: visoje ES reikėtų apsvarstyti galimybę labiau suvienodinti taisykles ir skaidrumo reikalavimus organizacijoms, siekiančioms finansuoti politinę veiklą, kai jos siekia daryti tiesioginę įtaką rinkimų procesui, pvz., rinkimams ir referendumo kampanijoms; tokios taisyklės neturėtų trukdyti ne pelno organizacijoms ir tretiesiems asmenims gauti finansavimą teminėms kampanijoms; finansavimo ar aukų teikimo skaidrumą užtikrinančios taisyklės turi būti taikomos ir politiniams fondams;

⁽¹⁷⁾ Asmenys, kurie savo vardu politinei partijai ar kandidatui dovanoja kito asmens pinigus.

⁽¹⁸⁾ Ši spraga yra susijusi su dviem skirtingomis realijomis: priedangos bendrovėmis, kurios nevykdo faktinės komercinės veiklos ir yra tik užmaskuoto finansavimo priemonės, ir šalies vidaus patronuojamosiomis bendrovėmis, kurias užsienio patronuojančiosios bendrovės naudoja pinigams iš užsienio nukreipti į politiką.

⁽¹⁹⁾ Pelno nesiekiantys subjektai ir tretieji asmenys neprivalo atskleisti savo paramos teikėjų tapatybės, bet gali finansuoti politines partijas ir kandidatus keliuose ES valstybėse narėse.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- e) politinę reklamą internete, kuriai netaikomos televizijos, radijo ir spaudos reklamos taisyklės ir kuri paprastai visiškai neregamentuojama ES lygmeniu: todėl reikia uždrausti reklamą, kurios paslaugas įsigyja už ES ir EEE ribų esantys subjektai, ir užtikrinti visišką skaidrumą, susijusį su internetine politine reklama, kurios paslaugas įsigyja ES esantys subjektai; pabrėžia, kad reikia užtikrinti daug didesnę skaidrumą ir demokratinę atskaitomybę už algoritmų naudojimą; palankiai vertina tai, kad Komisija paskelbė apie naują pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl remiamo politinio turinio skaidrumo, kaip siūloma Europos demokratijos veiksmų plane, kuriuo turėtų būti siekiama užkirsti kelią 27 skirtingų internetinės politinės reklamos srities nacionalinių teisinių bazių egzistavimui ir kuriuo bus užtikrinta, kad ES partijos galėtų dar iki Europos Parlamento rinkimų vykdyti kampaniją internetu, kartu apribojant užsienio šalių kišimosi riziką ir ištiriant, kurios taisyklės, kurias politinės partijos atskirose valstybėse narėse ir pagrindinės socialinės žiniasklaidos platformos taikė savanoriškai, gali būti ES mastu taikomos visiems; ragina valstybes nares atnaujinti savo nacionalines politinės reklamos taisykles, kurios atsiliko nuo nuoseklios raidos link skaitmeninės aplinkos kaip pagrindinio politinės komunikacijos būdo; ragina Komisiją pasiūlyti, kaip demokratiškai apibrėžti teminę politinę reklamą, kad būtų ištaisyta padėtis, kai privačios pelno siekiančios platformos pačios nusprendžia, kas yra teminė reklama;
- f) nepriklausomi auditoriai turėtų vykdyti su rinkimais susijusių išlaidų stebėseną, o informacija apie išlaidas ir aukas nepriklausomiems auditoriams turėtų būti pateikiama laiku, taip mažinant riziką, pvz., su politiniais finansais susijusių interesų konfliktų ir lobistinės veiklos galimybe; nustatant reikalavimą savo iniciatyva atskleisti informaciją, už finansų reguliavimą atsakingoms institucijoms turėtų būti suteikta aiški kompetencija, pajėgumas, ištekliai ir teisiniai įgaliojimai atlikti tyrimus ir perduoti bylas prokuratūrai;

90. todėl ragina Komisiją atlikti užmaskuoto finansavimo ES analizę ir pateikti konkrečių pasiūlymų, kuriais siekiama pašalinti visas spragas, leidžiančias iš trečiųjų šalių šaltinių neskaidriai finansuoti politines partijas ir fondus arba viešąsias pareigas einančius asmenis arba renkamus pareigūnus, ir pasiūlyti bendrus ES standartus, kurie būtų taikomi visų valstybių narių nacionaliniams rinkimų įstatymams; mano, kad valstybės narės turėtų siekti nustatyti aiškius politinių partijų finansavimo skaidrumo reikalavimus ir uždrausti politinėms partijoms bei politiniams veikėjams fiziniams asmenims gauti aukas iš už ES ir EEE ribų esančių subjektų, išskyrus ES rinkėjus, gyvenančius už ES ir EEE ribų, taip pat nustatyti aiškią sankcijų sistemos strategiją; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares įsteigti ES finansų kontrolės instituciją, kuriai būtų pavesta kovoti su neteisėta finansine praktika ir Rusijos bei kitų autoritarinių režimų kišimusi; pabrėžia, jog reikia uždrausti aukas ar finansavimą, kuriems naudojamos naujos ypač sudėtingai atsekamos besiformuojančios technologijos; prašo valstybių narių ir Komisijos skirti daugiau išteklių ir suteikti platesnius įgaliojimus priežiūros agentūroms, kad būtų užtikrinta geresnė duomenų kokybė;

91. išipareigoja užtikrinti, kad visos ne pelno organizacijos, ekspertų grupės, institutai ir nevyriausybinės organizacijos, kurios prisideda prie ES politikos formavimo parlamentinio darbo metu ar atlieka kokį nors konsultacinį vaidmenį teisėkūros procese, būtų visiškai skaidrios, nepriklausomos ir dėl jų finansavimo bei nuosavybės nebūtų interesų konflikto;

92. palankiai vertina atliekamą Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo peržiūrą; remia visas pastangas pasiekti didesnę Europos politinių partijų ir fondų veiklos finansavimo skaidrumo lygį, ypač artėjant 2024 m. Europos Parlamento rinkimams, įskaitant draudimą gauti aukas iš už ES ribų esančių subjektų ir anoniminių šaltinių, išskyrus ES valstybių narių diasporą, taip pat draudimą iš už ES ribų esančių subjektų gauti aukas, kurių kilmė negali būti pagrįsta sutartimis, paslaugų susitarimais arba mokesčiais, susijusiais su priklausymu Europos politinėms partijoms, kartu suteikiant galimybę iš narėmis esančių nacionalinių partijų, esančių už ES ir EEE ribų, imti mokesčius už narystę Europos politinėse partijose; primygtinai ragina Europos ir nacionalines politines partijas išipareigoti kovoti su užsienio kišimusi ir dezinformacijos sklaida pasirašant chartiją, kurioje nustatomi konkretūs išipareigojimai šiuo klausimu;

93. pabrėžia, kad įgyvendinus daugelį Europos Tarybos GRECO ir Venecijos komisijos rekomendacijų būtų sustiprintas valstybių narių ir visos Sąjungos politinės sistemos atsparumas užsienio subjektų finansinei įtakai;

Kibernetinis saugumas ir atsparumas kibernetiniams išpuoliams

94. primygtinai ragina ES institucijas ir valstybes nares, užtikrinant pagarbą pagrindinėms teisėms, skubiai padidinti investicijas į ES strateginius kibernetinius pajėgumus ir gebėjimus nustatyti, atskleisti ir pašalinti užsienio kišimąsi, pvz., dirbtinį intelektą, saugią komunikaciją ir duomenų bei debesijos infrastruktūrą, kad būtų padidintas Sąjungos kibernetinis saugumas; ragina Komisiją taip pat daugiau investuoti į ES skaitmeninių žinių ir techninių žinių plėtojimą, kad būtų galima geriau suprasti visoje ES naudojamas skaitmenines sistemas; ragina Komisiją skirti papildomų žmogiškųjų, materialinių ir

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

finansinių išteklių kibernetinių grėsmių analizės pajėgumams, būtent EIVT Žvalgybos ir situacijų centrui, ir ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kibernetinio saugumo agentūros (ENISA), ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybos (CERT-EU) ir valstybių narių kibernetiniam saugumui; apgailestauja, kad valstybių narių bendradarbiavimas ir harmonizavimo lygis kibernetinio saugumo klausimais yra nepakankamas;

95. palankiai vertina Komisijos pasiūlymus dėl naujos kibernetinio saugumo strategijos ir naujos direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Europos Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148⁽²⁰⁾ (TIS 2 direktyva); rekomenduoja, kad galutinis su pasiūlymu susijusio atliekamo darbo rezultatas leistų pašalinti 2016 m. TIS direktyvos trūkumus, visų pirma sugriežtinant saugumo reikalavimus, išplečiant jos taikymo sritį, sukuriant Europos bendradarbiavimo ir dalijimosi informacija sistemą, stiprinant valstybių narių kibernetinio saugumo pajėgumus, plėtojant viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą, nustatant griežtesnius vykdymo užtikrinimo reikalavimus ir kibernetinį saugumą pripažįstant esminę reikšmę mūsų visuomenei turinčių Europos subjektų aukščiausio lygmens vadovybės atsakomybės sritimi; pabrėžia, kad, siekiant sumažinti bendro ES kibernetinio saugumo silpnąsias vietas, svarbu aukštą bendrą kibernetinio saugumo lygį pasiekti visose valstybėse narėse; akcentuoja, kad yra itin svarbu užtikrinti informacinių sistemų atsparumą, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina Ryšių palaikymo dėl kibernetinių krizių organizacinį tinklą (CyCLONE); ragina toliau skatinti taikyti ESBO pasitikėjimo kibernetinėje erdvėje stiprinimo priemones;

96. palankiai vertina TIS 2 direktyvoje numatytą Komisijos pasiūlymą atlikti koordinuotą svarbiausių tiekimo grandinių saugumo rizikos vertinimą, panašų į ES 5G priemonių rinkinį, kad būtų galima geriau atsižvelgti į riziką, susijusią, pavyzdžiui, su užsienio valstybių kontroliuojamų įmonių pagamintos programinės ir aparatinės įrangos naudojimu; ragina Komisiją paisant Europos demokratinių vertybių kurti pasaulinius 6G standartus ir konkurencijos taisykles; ragina Komisiją skatinti ES institucijas ir nacionalines institucijas keistis informacija apie problemas, geriausios praktikos pavyzdžiais ir sprendimais, susijusiais su rinkinį sudarančiomis priemonėmis; mano, kad, siekdama sumažinti priklausomybę nuo užsienio tiekėjų, ES turėtų daugiau investuoti į savo pajėgumus 5G ir vėlesnės kartos technologijų srityje;

97. pabrėžia, kad kibernetiniai nusikaltimai neturi sienų, ir primygtinai ragina ES dėti daugiau pastangų tarptautinėje arenoje siekiant veiksmingai su jais kovoti; pažymi, kad ES turėtų imtis iniciatyvos rengiant Tarptautinę kibernetinio saugumo sutartį, kurioje būtų nustatytos tarptautinės kibernetinio saugumo srities normos, skirtos kovai su kibernetiniais nusikaltimais;

98. primygtinai laikosi nuomonės, kad ES, NATO ir tarptautiniai bendraminčiai partneriai turi stiprinti paramą Ukrainai kibernetinio saugumo srityje; palankiai vertina pirmąjį PESCO finansuojamų Greitojo reagavimo į kibernetinius incidentus komandos ekspertų dislokavimą ir ragina visapusiškai taikyti sankcijų už kibernetinius išpuolius režimą asmenims, subjektams ir įstaigoms, atsakingiems už įvairius kibernetinius išpuolius prieš Ukrainą arba dalyvaujantiems juose;

99. palankiai vertina Komisijos pranešimą apie Kibernetinio atsparumo akto parengimą, kuris papildytų Europos kibernetinės gynybos politiką, nes kibernetinės veiklos ir gynybos sritys yra artimai susijusios; ragina skirti daugiau investicijų į Europos kibernetinės gynybos pajėgumus ir koordinavimą; rekomenduoja skatinti partnerių kibernetinių pajėgumų stiprinimą rengiant ES mokymo misijas arba civilines misijas kibernetinės veiklos srityje; pabrėžia, kad reikia suderinti ir standartizuoti su kibernetine veikla susijusį mokymą, ir ragina šioje srityje skirti struktūrinę ES finansavimą;

100. smerkia tai, kad tokie valstybiniai subjektai, kaip Marokas, Saudo Arabija, Vengrija, Lenkija, Bahreinas, Jungtiniai Arabų Emyratai ir Azerbaidžanas, prieš žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus ir politikus masiškai ir neteisėtai naudoja bendrovės „NSO Group“ sekimo programinę įrangą „Pegasus“; primena, kad „Pegasus“ yra tik viena iš daugelio programų, kuriomis valstybiniai subjektai piktnaudžiauja neteisėto masinio nekaltų piliečių stebėjimo tikslais; taip pat smerkia kitas valstybės šnipinėjimo operacijas, nukreiptas prieš Europos politikus; primygtinai ragina Komisiją sudaryti neteisėtos sekimo programinės įrangos sąrašą ir nuolat jį atnaujinti; ragina ES ir valstybes nares naudotis šiuo sąrašu siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai atliekamas išsamus patikrinimas žmogaus teisių srityje ir būtų tinkamai atliekamas Europos stebėjimo technologijų eksporto ir techninės pagalbos bei importo į valstybes nares, kurios kelia neabejotiną pavojų teisei valstybei, patikrinimas; be to, ragina įsteigti ES piliečių laboratoriją – panašią į Kanadoje įsteigtąją, – kurią sudarytų žurnalistai, žmogaus teisių ekspertai ir atvirkštinės kenkimo programinės įrangos inžinerijos ekspertai ir kuri nustatytų bei viešintų neteisėto programinės įrangos naudojimo neteisėto sekimo tikslais atvejus;

⁽²⁰⁾ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl priemonių aukštam kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (COM(2020)0823).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

101. ragina ES sukurti patikimą šios srities reglamentavimo bazę tiek ES, tiek tarptautiniu lygmeniu; šiuo atžvilgiu palankiai vertina JAV prekybos departamento Pramonės ir saugumo biuro sprendimą įtraukti bendrovę „NSO Group“ į juodąjį sąrašą ir taip uždrausti jai gauti amerikietišku technologijų;

102. reiškia susirūpinimą dėl to, kad ES teisminis ir teisėsaugos bendradarbiavimas vyksta su trečiosiomis šalimis, kurios bendradarbiauja su bendrove „NSO Group“ ir ES piliečių šnipinėjimo tikslais naudoja šnipinėjimo programą „Pegasus“; ragina imtis papildomų apsaugos priemonių ir sustiprinti demokratinę tokio bendradarbiavimo kontrolę;

103. ragina Komisiją patikrinti ES investicijas į bendrovę „NSO Group Technologies“ ir taikyti tikslingas priemones užsienio valstybėms, ES piliečių arba asmenų, kurie ES šalyse turi pabėgėlio statusą, šnipinėjimo tikslais naudojančioms šnipinėjimo programinę įrangą;

104. yra susirūpinęs dėl to, kad žurnalistai ir demokratijos aktyvistai gali būti net ir ES teritorijoje neteisėtai stebimi ir persekiojami autoritarinių režimų, nuo kurių jie bandė pabėgti, ir mano, kad tai yra šiurkštus Chartijoje, Europos žmogaus teisių konvencijoje (EŽTK) ir Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte nustatytų pagrindinių Sąjungos vertybių ir asmenų pagrindinių teisių pažeidimas; apgailestauja, kad šios šnipinėjimo programinės įrangos aukoms neteikiama teisinė parama;

105. atkreipia dėmesį į neatidėliotiną būtinybę stiprinti teisinę sistemą, kad asmenys, kurie platina, naudoja tokią programinę įrangą ir ja piktnaudžiauja neteisėtai ir neleistinai tikslais, būtų patraukti atsakomybėn; visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad 2021 m. birželio 21 d. Baltarusijos bendrovės, gaminančios veido atpažinimo programinę įrangą, kurią autoritarinis režimas naudoja tam, kad identifikuotų politinės opozicijos protestuotojus, vykdomajam direktoriui Aliaksandrui Šatrovui pritaikytos sankcijos; ragina Komisiją užkirsti kelią bet kokiam neteisėtų sekimo technologijų naudojimui ar finansavimui ES; ragina ES ir valstybes nares bendradarbiauti su trečiųjų šalių vyriausybėmis, kad, vykdant stipresnę demokratinę kontrolę, būtų išgyvendinta represinė kibernetinio saugumo ir kovos su terorizmu praktika ir panaikinti susiję teisės aktai; ragina kompetentingas ES valdžios institucijas atlikti neteisėto šnipinėjimo programų naudojimo ES ir eksporto iš ES tyrimą, taip pat taikyti priemones valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims, įskaitant ES programose dalyvaujančias šalis, kurios įsigijo ir naudojo tokias šnipinėjimo programas ir iš kurių jos buvo eksportuotos siekiant imtis neteisėtų veiksmų prieš žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus, teisininkus ir politikus;

106. ragina atlikti plataus užmojo E. privatumo direktyvos⁽²¹⁾ peržiūrą, siekiant sustiprinti ryšių ir asmens duomenų konfidencialumą naudojantis elektroniniais prietaisais, tačiau nemažinant direktyvoje nustatyto apsaugos lygio ir nepažeidžiant valstybių narių atsakomybės nacionalinio saugumo gynimo srityje; pabrėžia, kad valdžios institucijos turėtų privalėti atskleisti IT prietaisuose aptiktus pažeidžiamus aspektus; ragina ES ir valstybes nares toliau koordinuoti savo veiksmus pagal Direktyvą dėl atakų prieš informacines sistemas⁽²²⁾, siekiant užtikrinti, kad neteisėta prieiga prie informacinių sistemų ir neteisėtas informacijos perėmimas būtų apibrėžti kaip nusikalstama veika ir už juos būtų taikomos atitinkamos sankcijos; primena, kad kiekvienas konfidencialumo pažeidimas nacionalinio saugumo tikslais demokratinėje visuomenėje turi būti daromas teisėtai, aiškiais ir teisėtais tikslais, atsižvelgiant į tai, kas griežtai būtina ir proporcinga, kaip reikalauja Europos Žmogaus Teisių Teismas ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas;

ES valstybių narių, institucijų, agentūrų, delegacijų ir misijų apsauga

107. pabrėžia, kad ES institucijos, įstaigos, agentūros, delegacijos, misijos, operacijų tinklai, pastatai ir darbuotojai yra užsienio valstybinių subjektų vykdomų visų rūšių hibridinių grėsmių ir išpuolių taikiniai, todėl turėtų būti tinkamai saugomi, ypač daug dėmesio skiriant EIVT turtui, patalpoms ir veiklai užsienyje, taip pat ES darbuotojų, deleguotų į nedemokratinę šalį, kuriose veikia represiniai režimai, saugumui; ragina BSGP misijas struktūriškai reaguoti į šias grėsmes, taip pat pasitelkiant strateginę komunikaciją teikti konkretesnę paramą šioms misijoms; pripažįsta, kad nuolat daugėja valstybės finansuojamų išpuolių prieš ES institucijas, įstaigas ir agentūras, įskaitant Europos vaistų agentūrą, taip pat valstybių narių institucijas ir nacionalines valdžios institucijas;

⁽²¹⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

⁽²²⁾ 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (OL L 218, 2013 8 14, p. 8).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

108. ragina atlikti išsamią periodinę visų ES institucijų, įstaigų, agentūrų, delegacijų, misijų ir operacijų paslaugų, tinklų, įrangos ir aparatinės įrangos patikrą, kad būtų sustiprintas jų atsparumas kibernetinio saugumo grėsmėms ir užkirstas kelias tokioms galimai pavojingoms programoms ir prietaisams, kaip „Kaspersky Lab“ produktai; primygtinai ragina ES institucijas ir valstybes nares užtikrinti tinkamas gaires ir saugias priemones darbuotojams; pabrėžia poreikį didinti informuotumą apie saugių paslaugų ir tinklų naudojimą institucijose ir administracijose, be kita ko, esant misijose; atkreipia dėmesį į atvirojo kodo tinklo operacinių sistemų, kurias plačiai naudoja sąjungininkų karinės ir vyriausybės agentūros, patikimumo ir saugumo pranašumus;

109. pabrėžia, kad svarbu veiksmingai, laiku ir glaudžiai koordinuoti įvairių ES institucijų, įstaigų ir agentūrų, kurios specializuojasi kibernetinio saugumo srityje, pavyzdžiui, CERT-EU, – kartu visapusiškai plėtojant jos veiklos pajėgumus, – taip pat ENISA ir būsimo Jungtinio kibernetinio saugumo padalinio, užtikrinsiančio koordinuotą atsaką į didelio masto grėsmes kibernetiniam saugumui ES, veiklą; palankiai vertina tebevykstantį struktūrizuotą CERT-EU ir ENISA bendradarbiavimą; taip pat palankiai vertina tai, kad, siekiant paspartinti strateginį bendradarbiavimą žvalgybos srityje, EU INTCEN įsteigta ES kibernetinės žvalgybos darbo grupė; palankiai vertina naujausias ES institucijų generalinių sekretorių iniciatyvas parengti bendras informavimo ir kibernetinio saugumo taisykles;

110. laukia dviejų Komisijos pasiūlymų dėl reglamentų, kuriais sukuriama visų ES institucijų, įstaigų ir agentūrų informacijos saugumo ir kibernetinio saugumo norminė bazė, ir laikosi nuomonės, kad šie reglamentai turėtų apimti gebėjimų stiprinimą ir atsparumo didinimą; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti papildomų lėšų ir išteklių ES institucijų kibernetiniam saugumui, siekiant spręsti problemas, susijusias su nuolat kintančia grėsmių padėtimi;

111. laukia Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos dėl kibernetinio saugumo audito, kurią tikimasi paskelbti 2022 m. pradžioje;

112. ragina nuodugniai ištirti pranešimus apie užsienio subjektų infiltravimosi tarp ES institucijų darbuotojų atvejus; ragina įvertinti ir galbūt peržiūrėti žmoniškųjų išteklių procedūras, įskaitant patikimumo tikrinimą prieš įdarbinimą, kad būtų pašalintos spragos, sudarančios sąlygas užsienio subjektams infiltruotis; ragina Parlamento valdymo organus tobulinti darbuotojų patikimumo tikrinimo tvarką ir sugriežtinti patekimo į jo patalpas taisykles bei patikras, kad su užsienio interesais glaudžiai susiję asmenys negalėtų patekti į konfidencialius posėdžius ir gauti informacijos; ragina Belgijos valdžios institucijas peržiūrėti ir atnaujinti šalies kovos su šnipinėjimu sistemą, kad būtų galima veiksmingai nustatyti pažeidėjus, patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn ir taikyti jiems sankcijas; ragina ir kitas valstybes nares imtis panašių veiksmų jų teritorijoje esančioms ES institucijoms ir agentūroms apsaugoti;

113. ragina visas ES institucijas didinti savo darbuotojų informuotumą rengiant tinkamus mokymus ir gaires, kuriais siekiama užkirsti kelią kibernetinei ir nekibernetinei saugumo rizikai, ją sumažinti ir ją šalinti; ragina rengti privalomus reguliarius saugumo ir IRT srities mokymus visiems darbuotojams (įskaitant stažuotojus) ir EP nariams; ragina reguliariai sudaryti specialią užsienio įtakos institucijose kartogramą ir atlikti jos rizikos vertinimą;

114. pabrėžia, kad reikia nustatyti tinkamas krizių valdymo procedūras, taikomas manipuliavimo informacija atvejais, įskaitant skubių pranešimų apie pavojų sistemas tarp administracinių lygmenų ir sektorių, siekiant užtikrinti tarpusavio informacijos teikimą ir užkirsti kelią manipuliavimo informacija plitimui; šiuo požiūriu palankiai vertina skubių pranešimų apie pavojų sistemą ir ankstyvojo perspėjimo procedūrą, nustatytą prieš 2019 m. Europos Parlamento rinkimus, taip pat Komisijos bei Parlamento administracijų taikomas procedūras, kuriomis siekiama įspėti apie atvejus, galinčius daryti poveikį institucijoms ar ES demokratiniam procesui; prašo ES administracijos stiprinti atliekamą stebėseną, *inter alia*, įsteigiant centrinę saugyklą ir sukuriant incidentų sekimo priemonę, taip pat sukurti bendrą priemonių rinkinį, kuris būtų taikomas gavus skubių pranešimą apie pavojų;

115. ragina nustatyti ES institucijų pareigūnams, įskaitant EP narius, akredituotus Parlamento nario padėjėjus ir grupių patarėjus, taip pat valstybių narių pareigūnams užsienio šalių ir subjektų rengiama kelionėms taikomas privalomas skaidrumo taisykles, kurios apima, be kita ko, mokėjimų tarpininko vardą ir pavardę (pavadinimą), kelionės kainą ir nurodytus motyvus; primena, kad tokios organizuotos kelionės negali būti laikomos oficialiomis Parlamento delegacijomis, ir šio draudimo nepaisymo atveju ragina taikyti griežtas sankcijas; pabrėžia, kad neoficialios draugystės grupės gali trikdyti oficialių Parlamento organų darbui, taip pat pakenkti jo reputacijai ir veiksmų nuoseklumui; primygtinai ragina Parlamento valdymo organus padidinti šių grupių skaidrumą ir atskaitomybę, užtikrinti esamų taisyklių vykdymą ir imtis būtinų priemonių, kai trečiosios šalys piktnaudžiauja šiomis draugystės grupėmis; prašo kvestorių sukurti ir tvarkyti draugystės grupių ir deklaracijų registrą ir užtikrinti, kad jis būtų prieinamas bei nuolat atnaujinamas;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

Kišimasis pasitelkiant pasaulinio lygio veikėjus per elito verbavimą, nacionalines diasporas, universitetus ir kultūrinius renginius

116. smerkia visų rūšių elito verbavimą ir aukštų valstybės tarnautojų bei buvusių ES politikų įtraukimo metodą, kurį taiko užsienio įmonės, turinčios ryšių su vyriausybėmis, aktyviai dalyvaujančiomis prieš ES nukreiptuose kišimosi veiksmuose, ir apgailestauja, kad trūksta priemonių ir jų įgyvendinimo užtikrinimo, kurių reikia siekiant užkirsti kelią tokiai praktikai; mano, kad konfidencialios informacijos, igyotos vykdant viešuosius įgaliojimus arba einant valstybės tarnautojo pareigas, atskleidimas pažeidžiant ES ir jos valstybių narių strateginius interesus turėtų turėti teisinių pasekmių ir už jas turėtų būti taikomos griežtos sankcijos, be kita ko, atleidimas be išpėjimo ir (arba) draudimas ateityje dirbti institucijose; mano, kad tokių asmenų pajamų ir turto deklaracijos turėtų būti skelbiamos viešai;

117. ragina Komisiją skatinti ir koordinuoti veiksmus, kuriais kovojama su elito verbavimu, pvz., papildyti ir įgyvendinti reikalavimo baigusiems eiti pareigas ES Komisijos nariams ir aukšto rango ES tarnautojams be išlygų taikyti veiklos pertraukos laikotarpį, kuriam pasibaigus taikoma pareiga pateikti ataskaitą, taip pat ES lygmeniu numatyti kovos su elito verbavimu struktūrines taisykles; ragina Komisiją įvertinti, ar galiojantys veiklos pertraukos laikotarpio reikalavimai tebeatitinka savo paskirtį; pabrėžia, kad buvę ES politikai ir tarnautojai turėtų specialiai priežiūros institucijai pranešti apie užsienio valstybės kreipimosi į juos atvejus ir gauti informatoriaus apsaugą; ragina visas valstybes nares taikyti ir suderinti savo politinės vadovybės nariams taikomus veiklos pertraukos laikotarpius ir užtikrinti, kad būtų įdiegtos priemonės ir sistemos, pagal kurias reikalaujama, kad valstybės pareigūnai deklaruotų savo išorės veiklą, užimtumą, investicijas, turtą ir didelės vertės dovanas ar naudą, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas;

118. yra susirūpinęs dėl integruotų lobizmo strategijų, kuriose derinami pramonės interesai ir užsienio šalių politiniai tikslai, ypač kai tai tarnauja autoritarinės valstybės interesams; todėl ragina ES institucijas reformuoti Skaidrumo registrą, be kita ko, nustatant griežtesnes skaidrumo taisykles, identifikuojant užsienio subjektų teikiamo finansavimo su ES susijusiai lobistinei veiklai atvejus ir užtikrinant, kad iš duomenų įrašo būtų galima nustatyti iš užsienio vyriausybių gaunamą finansavimą; ragina visas ES institucijas veiksmingai bendradarbiauti šiuo klausimu; mano, kad Australijos užsienio valstybių įtakos skaidrumo programa yra sektinas geros praktikos pavyzdys;

119. ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę vadovaujantis kitų bendraminčių demokratiškas valstybes gerą patirtimi sukurti užsienio valstybių įtakos atvejų registravimo sistemą ir vyriausybės administruojamą deklaruotos veiklos, kurią vykdo užsienio valstybė arba kuri vykdoma jos vardu, registrą;

120. yra susirūpinęs dėl užsienio autoritarinių valstybių pastangų kontroliuoti ES teritorijoje gyvenančias diasporas; atkreipia dėmesį į itin svarbų vaidmenį, kurį atlieka Kinijos jungtinis frontas – padalinys, tiesiogiai atskaitingas Kinijos komunistų partijos Centriniam komitetui, kuriam pavesta koordinuoti Kinijos išorės kišimosi strategiją griežtai kontroliuojant Kinijos piliečius ir Kinijos įmones užsienyje; atkreipia dėmesį į Australijos ir Naujosios Zelandijos patirtį sprendžiant su Jungtiniu frontu susijusius klausimus;

121. griežtai smerkia Kremlius pastangas kaip priemonę naudoti ES valstybėse narėse esančias mažumas įgyvendinant vadinamąją tėvynainių politiką, visų pirma Baltijos valstybėse ir rytinėse kaimyninėse šalyse, kuri yra Putino režimo geopolitinės strategijos, kuria siekiama suskaldyti ES visuomenes, dalis, kartu įgyvendinant „rusų pasaulio“ koncepciją, kuria siekiama pateisinti režimo ekspansinius veiksmus; pažymi, kad daugelis Rusijos „privačių fondų“, „privačių įmonių“, „žiniasklaidos organizacijų“ ir „nevyriausybinių organizacijų“ priklauso Rusijos valstybei arba yra slapta su ja susiję; pabrėžia, kad užmezgant dialogą su Rusijos pilietine visuomene itin svarbu atskirti tas organizacijas, kurios laikosi atokiai nuo Rusijos valdžios įtakos, nuo tų, kurios palaiko ryšius su Kremliumi; primena, kad taip pat esama įrodymų apie Rusijos kišimąsi ir manipuliavimą daugelyje Vakarų liberalių demokratinių valstybių, taip pat apie aktyvią paramą ekstremistinėms jėgoms ir radikalių pažiūrų subjektams, siekiant skatinti Sąjungos destabilizaciją; pažymi, kad Kremlius kaip savo dezinformacijos ekosistemos dalį plačiai naudoja kultūrą, įskaitant populiariąją muziką, audiovizualinį turinį ir literatūrą; apgailestauja dėl Rusijos pastangų vengti visiškai pripažinti Sovietų Sąjungos nusikaltimų istoriją ir vietoj to pateikti naują Rusijos naratyvą;

122. yra susirūpinęs dėl Turkijos vyriausybės mėginimų daryti įtaką Turkijos kilmės asmenims, siekiant pasinaudoti diaspora kaip Ankaros nuostatų reišķėja ir suskaldyti Europos visuomenes, visų pirma per Užsienio turkų ir susijusių bendruomenių tarybą (angl. *Presidency for Turks Abroad and Related Communities*); smerkia atvirus Turkijos bandymus pasinaudoti savo diaspora Europoje, kad pakeistų rinkimų eigą;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

123. smerkia Rusijos pastangas išnaudoti etninę įtampą Vakarų Balkanų šalyse siekiant kurstyti konfliktus ir supriešinti bendruomenes, nes taip galėtų būti destabilizuojamas visas regionas; nerimauja dėl stačiatikių bažnyčios mėginimų tokiose šalyse, kaip Serbija, Juodkalnija ir Bosnija ir Hercegovina, visų pirma jos regione Serbų Respublikoje, propaguoti Rusiją kaip tradicinių šeimos vertybių gynėją ir stiprinti valstybės bei bažnyčios santykius; nerimauja, kad Vengrija ir Serbija padeda Kinijai ir Rusijai siekti jų geopolitinių tikslų; rekomenduoja organizuoti dialogus su Vakarų Balkanų šalių pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi, siekiant koordinuoti kovos su dezinformacija pastangas regione, daugiausia dėmesio skiriant moksliniams tyrimams ir analizei bei įtraukiant regioninę patirtį; ragina Komisiją sukurti reikiamą įrodymais pagrįsto atsako į trumpalaikes ir ilgalaikes dezinformacijos grėsmes Vakarų Balkanų šalyse infrastruktūrą; ragina EIVT pereiti prie aktyvesnės pozicijos ir daugiausia dėmesio skirti ES patikimumo regione didinimui, o ne jo gynimui, išplečiant Strateginės komunikacijos darbo grupės atliekamą stebėseną, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama tarpvalstybinėms dezinformacijos grėsmėms, kylančioms iš Vakarų Balkanų ir jų kaimyninių šalių;

124. pabrėžia, kad ES ir jos valstybėms narėms būtina didinti paramą Rytų partnerystės šalims, visų pirma bendradarbiaujant valstybės ir visuomenės atsparumo dezinformacijai ir Rusijos valstybinei propagandai didinimo srityje, kad būtų užkirstas kelias strateginiam šių šalių visuomenių ir institucijų silpnėjimui ir susiskaldymui;

125. yra sunerimęs dėl prievartos priemonių, kylančių iš naujojo Honkongo nacionalinio saugumo įstatymo ir Kinijos įstatymo dėl kovos su užsienio sankcijomis, eksteritorialaus taikymo, taip pat dėl ekstradicijos susitarimų, kuriuos Kinija yra sudariusi su kitomis šalimis, pagal kuriuos Kinijai leidžiama įgyvendinti didelio masto atgrasymo veiksmus prieš ypač svarbius ne Kinijos piliečius, pavyzdžiui, neseniai prieš du Danijos parlamento narius, ir Kinijos atsakomąsias sankcijas penkiems EP nariams, Parlamento Žmogaus teisių pakomitečiui, trims ES valstybių narių parlamento nariams, ES Tarybos Politiniam ir saugumo komitetui, dviem Europos mokslininkams ir dviem Europos ekspertų grupėms Vokietijoje ir Danijoje; ragina visas valstybes nares priešintis ekstradicijai ir atsakyti ją vykdyti ir prireikus suteikti atitinkamiems asmenims tinkamą apsaugą, kad būtų užkirstas kelias galimiems žmogaus teisių pažeidimams;

126. yra susirūpinęs dėl daugelio Europos universitetų, mokyklų ir kultūros centrų, bendradarbiaujančių su Kinijos subjektais, įskaitant Konfucijaus institutus, sudaro sąlygas savintis mokslines žinias ir griežtai kontroliuoti visas su Kinija susijusias temas mokslinių tyrimų ir mokymo srityje, taip pažeidžiant konstitucinę akademinę laisvės ir autonomijos apsaugą, taip pat dėl su Kinija susijusių kultūrinių veiklų pasirinkimo; yra susirūpinęs, kad dėl tokių veiksmų gali būti prarastos žinios su Kinija susijusiais klausimais, todėl ES neteks reikiamos kompetencijos; yra susirūpinęs, pavyzdžiui, dėl to, kad 2014 m. Kinijos vyriausybės Valstybinių reikalų tarybos informacijos biuras teikė paramą Europos kolegijos Kinijos bibliotekai⁽²³⁾; yra labai susirūpinęs dėl Kinijos mėginimų taikyti spaudimą ir cenzūrą, pavyzdžiui, Nanto muziejui dėl parodos apie Čingischaną, kurią iš pradžių planuota surengti 2020 metais⁽²⁴⁾; prašo Komisijos sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms keistis gerąja patirtimi, siekiant kovoti su užsienio šalių kišimusi į kultūros ir švietimo sektorius;

127. yra susirūpinęs dėl Europoje vykdomų mokslinių tyrimų slapto finansavimo atvejų, įskaitant Kinijos mėginimus persivilioti talentus pasitelkiant Tūkstančio talentų planą ir Konfucijaus instituto stipendijas, taip pat dėl sąmoningo karinių ir civilinių mokslinių projektų jungimo pagal Kinijos civilinės ir karinės sintezės strategiją; atkreipia dėmesį į Kinijos aukštojo mokslo institucijų bandymus su Europos institucijomis partnerėmis pasirašyti susitarimo memorandumus, kuriuose yra nuostatų, kuriomis įtvirtinama Kinijos propaganda arba skatinama parama Kinijos komunistų partijos nuostatomis ar politinėms iniciatyvoms, pavyzdžiui, iniciatyva „Viena juosta, vienas kelias“, taip apeinant oficialią atitinkamos šalies vyriausybės poziciją ir jai kenkiant; prašo kultūros, akademinė ir nevyriausybinė institucijų didinti skaidrumą dėl Kinijos įtakos ir ragina jas viešai skelbti apie bet kokius mainus ir ryšius su Kinijos vyriausybe ir susijusiomis organizacijomis;

128. smerkia Vengrijos vyriausybės sprendimą atidaryti Fudano universiteto filialą ir tuo pat metu uždaryti Vidurio Europos universitetą Budapešte; yra susirūpinęs dėl didėjančios Europos universitetų finansinės priklausomybės nuo Kinijos ir kitų užsienio valstybių, atsižvelgiant į riziką, kad neskelbtini duomenys, technologijos ir mokslinių tyrimų rezultatai pateks į užsienio valstybes, ir į galimus tokios priklausomybės padarinius akademinė laisvei; pabrėžia akademinę laisvės svarbą sprendžiant dezinformacijos ir įtakos operacijų problemą; ragina šias institucijas prieš sudarant naujas partnerystes

⁽²³⁾ <https://www.coleurope.eu/events/official-inauguration-china-library>

⁽²⁴⁾ <https://www.chateaublanc.fr/expositions/fils-du-ciel-et-des-steps/>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

su užsienio partneriais atlikti išsamų pažeidžiamumo vertinimą; pabrėžia, kad akademiniai darbuotojai turėtų būti mokomi specialia karštąja linija pranešti apie užmaskuotą finansavimą ar įtaką ir kad šią informaciją pranešantiems asmenims visada turėtų būti suteikta informatoriaus apsauga; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad Europos universitetuose vykdomi geopolitinę reikšmę turintys moksliniai tyrimai būtų finansuojami iš europinių šaltinių; ragina Komisiją pateikti pasiūlymų dėl teisės aktų dėl universitetų, NVO ir ekspertų grupių gaunamo užsienio finansavimo skaidrumo didinimo, pavyzdžiui, nustatant privalomų aukų deklaracijų, išsamaus jų finansavimo srautų patikrinimo ir informacijos apie užsienio subjektų teikiamą finansavimą, nepiniginius įnašus ir subsidijas atskleidimo reikalavimus; ragina valstybių narių valdžios institucijas nustatyti veiksmingas užsienio subjektų teikiamo finansavimo aukštojo mokslo įstaigoms taisykles, įskaitant griežtas viršutines ribas ir ataskaitų teikimo reikalavimus;

129. pabrėžia, kad panaši saugumo ir intelektinės nuosavybės pasisavinimo rizika kyla ir privačiame sektoriuje, kur darbuotojai gali turėti prieigą prie pagrindinių technologijų ir komercinių paslapčių; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti tiek akademinės institucijas, tiek privatųjį sektorių parengti išsamias saugumo ir atitikties užtikrinimo programas, įskaitant konkrečias naujų sutarčių saugumo peržiūras; pažymi, kad kai kuriems dėstytojams ar darbuotojams, dirbantiems ypatingos svarbos mokslinių tyrimų ir produktų srityje, gali būti taikomi griežtesni prieigos prie sistemų ir tinklų apribojimai bei patikimumo tikrinimas;

130. pažymi, kad persvarstyta Mėlynosios kortelės direktyva ⁽²⁵⁾, kuria sudaromos palankesnės sąlygos kvalifikuotiems ne ES kilmės migrantams atvykti į ES, suteikia galimybę Europoje įsisteigusioms Kinijos ir Rusijos įmonėms, pavyzdžiui, pasikviesti kvalifikuotų migrantų iš savo šalių; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl to valstybėms narėms gali būti sunkiau kontroliuoti šių piliečių antplūdį, o tai gali sukelti užsienio šalių kišimosi riziką;

131. atkreipia dėmesį į tai, kad visame pasaulyje, ypač Europoje, steigiami vis daugiau Konfucijaus institutų; pažymi, kad Kalbų mokymo ir bendradarbiavimo centras, anksčiau žinomas Konfucijaus instituto būstinės arba Hanbano (Tarptautinės kinų kalbos tarybos biuro) pavadinimu, kuris yra atsakingas už Konfucijaus institutų pasaulinę programą, yra Kinijos partinės valstybės propagandos sistemos dalis; ragina valstybes nares ir Komisiją remti nepriklausomus kinų kalbos kursus, kurie vykdomi nesikišant Kinijos valstybei ar su ja susijusioms organizacijoms; mano, kad vienas reikšmingų pavyzdžių, kaip Europoje didinti nepriklausomą kompetenciją Kinijos klausimais, yra neseniai įsteigtas Nacionalinis Kinijos centras Švedijoje;

132. be to, mano, kad Konfucijaus institutai veikia kaip Kinijos ekonominių interesų lobistinė platforma ir Kinijos žvalgybos tarnyba, taip pat agentų ir šnipų verbavimo tinklas; primena, kad dėl Kinijos šnipinėjimo ir kišimosi rizikos daugelis universitetų nusprendė nutraukti bendradarbiavimą su Konfucijaus institutais: 2016 metais tai padarė universitetai Diuseldorfe, 2019 metais – Briuselyje (abu Briuselio laisvieji universitetai – VUB ir ULB) ir 2020 metais – Hamburge, taip pat visi Švedijos universitetai; ragina, kad daugiau universitetų įvertintų savo dabartinį bendradarbiavimą, siekdami užtikrinti, kad jis neturėtų įtakos akademinėi laisvei; ragina valstybes nares atidžiai stebėti dėstymą, mokslinius tyrimus ir kitą veiklą Konfucijaus institutuose ir tais atvejais, kai įtarimai šnipinėjimu ar kišimusi yra pagrįsti aiškiais įrodymais, imtis priverstinių veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti Europos ekonominę ir politinę suverenitetą, be kita ko, atsisakant skirti finansavimą arba atšaukiant susijusių institutų licencijas;

133. atkreipia dėmesį į tai, kad užsienio šalių kišimasis gali pasireikšti religinėms institucijoms daroma įtaka ir jų naudojimu kaip priemonės, pavyzdžiui, Rusijos įtaka stačiatikių bažnyčiose, ypač Serbijoje, Juodkalnijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, visų pirma jos regione Serbų Respublikoje, Sakartvele ir tam tikru mastu Ukrainoje, įskaitant tarp vietos gyventojų sėjama susiskaldymą, šališką istorijos interpretavimą ir prieš ES nukreiptos darbotvarkės propagavimą, taip pat Turkijos įtaka per mečetes Prancūzijoje ir Vokietijoje ir Saudo Arabijos įtaka per salafistų mečetes Europoje propaguojant radikalųjį Islamą; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti geresnį veiksmų koordinavimą siekiant apsaugoti religines institucijas nuo užsienio šalių kišimosi bei riboti finansavimą ir didinti finansavimo skaidrumą; ragina valstybes nares atidžiai stebėti religinių institucijų veiklą ir prirėkus, jei tai pagrįsta įrodymais, imtis veiksmų, be kita ko, atsisakant skirti finansavimą arba atšaukiant susijusių institucijų licencijas;

134. ragina EIVT atlikti piktavališkų valstybinių subjektų paplitimo ir įtakos Europos ekspertų grupėse, universitetuose, religinėse organizacijose ir žiniasklaidos institucijose tyrimą; ragina visas ES institucijas ir valstybes nares bendradarbiauti su suinteresuotaisiais subjektais bei ekspertais ir užmegzti su jais nuolatinį dialogą, siekiant tiksliai identifikuoti ir stebėti

⁽²⁵⁾ 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujančių darbų sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB (OL L 382, 2021 10 28, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

užsienio valstybių įtaką kultūros, mokslo ir religijos srityse; ragina Europos nacionalinius transliuotojus, įskaitant kaimyninėse šalyse esančius transliuotojus, daugiau dalytis turiniu;

135. yra susirūpinęs dėl pranešimų apie užsienio šalių kišimąsi į Europos teismų sistemas; atkreipia ypatingą dėmesį į tai, kad Europos teismai vykdo prieš Kremliaus oponentus priimtus Rusijos teismų sprendimus; ragina valstybes nares didinti teismų darbuotojų informuotumą ir bendradarbiauti su pilietine visuomene, kad būtų užkirstas kelias užsienio šalių vyriausybėms piktnaudžiauti tarptautiniu teisiniu bendradarbiavimu ir Europos tribunolais bei teismais; ragina EIVT užsakyti tyrimą dėl užsienio šalių kišimosi į Europos teismų nagrinėjamas bylas paplitimo ir įtakos; pažymi, kad remiantis šio tyrimo rezultatais gali prireikti pasiūlyti padaryti su teismo procesu susijusių skaidrumo ir finansavimo reikalavimų pakeitimų;

Atgrasymas, priskyrimas ir kolektyvinės atsakomosios priemonės, įskaitant sankcijas

136. mano, kad neseniai ES nustatyti sankcijų režimai, pvz., ribojamosios priemonės prieš kibernetinius išpuolius, keliančius grėsmę Sąjungai ir jos valstybėms narėms ⁽²⁶⁾, ir ES visuotinis sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimas (ES Magnickio aktas) ⁽²⁷⁾, priimti atitinkamai 2019 m. gegužės 17 d. ir 2020 m. gruodžio 7 d., sukūrė pridėtinę vertę, suteikdami ES vertingų atgrasomųjų priemonių; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų patvirtintas naujas teminių sankcijų už sunkias korupcines veikas režimas; primena, kad kibernetinių išpuolių ir sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimai buvo taikomi du kartus – atitinkamai 2020 ir 2021 metais; ragina nustatyti nuolatinį sankcijų už kibernetinius išpuolius režimą ir prašo valstybių narių visapusiškai dalytis visais surinktais įrodymais bei žvalgybos duomenimis, kad būtų galima sudaryti sankcijų už kibernetinius išpuolius sąrašus;

137. ragina ES ir jos valstybes nares imtis tolesnių kovos su užsienio šalių kišimusi, įskaitant didelio masto dezinformacijos kampanijas, hibridines grėsmes ir hibridinį karą, priemonių, visapusiškai paisant žodžio ir informacijos laisvių, be kita ko, nustatant sankcijų režimą; mano, kad šios priemonės turėtų apimti tarpsektorinių ir asimetrinių sankcijų sistemą, taip pat diplomatines sankcijas, draudimus keliauti, turto išaldymą ir su mėginimais vykdyti užsienio kišimosi veiklą susijusiems užsieniečiams bei jų šeimos nariams išduotų leidimų gyventi ES panaikinimą, kurie turėtų būti kuo tiksliau nukreipti į sprendimus priimančius asmenis ir už agresyvius veiksmus atsakingus organus, kaip numatyta ES sutarties 29 straipsnyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 215 straipsnyje (ribojamosios priemonės), vengiant atsakomųjų veiksmų taktikos, ir kurie turėtų būti tvirtai integruoti į Sąjungos bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir BSGP ramsčius; ragina valstybes nares užsienio valstybių ir vidaus kišimąsi bei dezinformaciją įtraukti į Užsienio reikalų tarybos darbotvarkę kaip nuolatinį jos punktą; ragina ES apibrėžti, kas yra tarptautiniu mastu neteisėtas veiksmas, ir patvirtinti minimalias ribas, kurias pasiekus būtų galima taikyti atsakomąsias priemones pagal šią naują apibrėžtį, ir kartu atlikti poveikio vertinimą, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą; pažymi, kad sprendimus dėl sankcijų, susijusių su užsienio šalių kišimusi, Taryba turėtų galėti priimti ne vienbalsiai, o balsų dauguma; laikosi nuomonės, kad šalys, užsiimančios užsienio šalių kišimusi ir manipuliavimu informacija siekiant destabilizuoti padėtį ES, už savo sprendimus turėtų sumokėti kainą ir susilaukti ekonominių ir (arba) reputacijos ir (arba) diplomatinių pasekmių; ragina Komisiją ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai pateikti konkrečių pasiūlymų šiuo klausimu;

138. primygtinai reikalauja, kad, siekiant užtikrinti Pagrindinių teisių chartijos laikymąsi, sankcijų režimas, kuriuo siekiama išsaugoti Sutartyse apibrėžtus demokratinius procesus, žmogaus teises ir laisves, vis dėlto ypatingą dėmesį skirtų bet kokių taikomų sankcijų poveikiui pagrindinėms teisėms ir laisvėms, taip pat kad jis būtų visiškai skaidrus, kiek tai susiję su motyvais, kuriais remiantis priimamas sprendimas taikyti sankcijas; pabrėžia, kad ES lygmeniu reikia aiškiau apibrėžti sankcijų taikymo sritį ir poveikį susijusiems asmenims, pvz., ES piliečiams ir įmonėms;

139. mano, kad nors šių hibridinių išpuolių pobūdis skiriasi, jų keliamas pavojus ES bei ir jos valstybių narių vertybėms, pagrindiniams interesams, saugumui, nepriklausomumui ir vientisumui, taip pat demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių, tarptautinės teisės principų ir pagrindinių laisvių konsolidavimui ir paramai gali turėti esminę reikšmę tiek išpuolių

⁽²⁶⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2019%3A129I%3ATOC>

⁽²⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=OJ:L:2020:410I:TOC>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

masto, tiek jų pobūdžio ar bendro poveikio požiūriu; palankiai vertina tai, kad Europos demokratijos veiksmų plane numatyta, jog Komisija ir EIVT kartu parengs kovos su užsienio šalių kišimusi ir įtakos operacijomis, įskaitant hibridines operacijas ir aiškų piktavališkų išpuolių prieš ES priskyrimą tretiesiems asmenims ir valstybėms, priemonių rinkinį;

140. atkreipia dėmesį į tai, kad tarptautiniu mastu stiprėja suvokimas, jog tam tikri užsienio šalių kišimosi veiksmai stipriai paveikia demokratinius procesus ir daro įtaką naudojimuisi teisėmis ar pareigomis; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į 2018 m. priimtą Australijos nacionalinio saugumo srities teisės aktų pakeitimo (šnipinėjimas ir užsienio šalių kišimasis) įstatymą, kuriuo nustatant tokias naujas veikas, kaip tyčinis užsienio kišimasis, siekiama kriminalizuoti slapta ir apgaulingą užsienio subjektų veiklą, kuria siekiama kištis į politinius ar vyriausybinius procesus, daryti poveikį teisėms ar pareigoms arba remti užsienio vyriausybės žvalgybos veiklą;

141. supranta, kad pagal ES sutarties 21 straipsnio 3 dalį Sąjunga turi užtikrinti savo išorės veiksmų įvairių sričių bei jų ir kitų savo politikos kryptių nuoseklumą, kaip apibrėžta Sutartyse; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į tai, kad užsienio šalių kišimosi, pvz., užsienio teroristų kovotojų ir grupuočių, turinčių įtakos ES likusiems asmenims, keliamos grėsmės, problema taip pat buvo sprendžiama 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu⁽²⁸⁾;

142. pabrėžia, kad, siekiant sustiprinti sankcijų poveikį, jos turėtų būti nustatomos kolektyviai, kai įmanoma, koordinuojant veiksmus su bendraminčiais partneriais ir, jei galima, įtraukiant tarptautines organizacijas ir formalizuojamos tarptautiniame susitarime, taip pat apsvarstant kitų rūšių reagavimo į išpuolius galimybę; pažymi, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės taip pat turėtų nustatyti šias sankcijas, kad suderintų savo veiksmus su ES BUSP; atkreipia dėmesį į NATO nuveiktą reikšmingą darbą hibridinių grėsmių srityje ir atsižvelgdamas į tai primena 2021 m. birželio 14 d. NATO susitikimo komunikatą, kuriame buvo dar kartą patvirtinta, kad sprendimą, kada kibernetinis išpuolis sudaro prielaidas taikyti NATO sutarties 5 straipsnį, Šiaurės Atlanto Taryba priima kiekvienu konkrečiu atveju ir kad didelės piktavališkos kibernetinės veiklos bendras poveikis tam tikromis aplinkybėmis galėtų būti laikomas ginkluotu išpuoliu⁽²⁹⁾; pabrėžia, kad ES ir NATO turėtų laikytis stipriau ateities perspektyvomis ir strateginiu aspektu grindžiamo požiūrio į hibridines grėsmes, kurio laikantis daugiau dėmesio skiriama priešininkų motyvams ir tikslams, taip pat turėtų patikslinti, kuriais atvejais ES yra geriau pasirengusi susidoroti su grėsme ir kokie yra jų pajėgumų lyginamieji pranašumai; primena, kad kelios ES valstybės narės nėra NATO narės, tačiau su aljansu bendradarbiauja, pavyzdžiui, pagal jo programą „Partnerystė taikos labui“ ir Partnerystės sąveikumo iniciatyvą (PII), todėl pabrėžia, kad bet koks ES ir NATO bendradarbiavimas negali daryti poveikio NATO narėms nesančių ES valstybių narių, įskaitant tas, kurios laikosi neutralumo politikos, saugumo ir gynybos politikai; pabrėžia savitarpio pagalbos ir solidarumo pagal ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį ir SESV 222 straipsnį svarbą ir ragina ES parengti konkrečius šių straipsnių taikymo scenarijus hipotetinio kibernetinio išpuolio atveju; ragina ES ir visas valstybes nares šį klausimą susieti su kitais savo santykių su valstybėmis, susijusiomis su kišimosi ir dezinformacijos kampanijomis, visų pirma Rusija ir Kinija, aspektais;

Pasaulinis bendradarbiavimas ir daugiašališkumas

143. pripažįsta, kad su panašiomis destabilizavimo operacijomis, kurias vykdo valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai, visame pasaulyje susiduria daugelis demokratinų šalių;

144. pabrėžia, kad, siekiant nustatyti tarptautines normas ir principus, būtinas pasaulinis daugiašalis bendraminčių šalių bendradarbiavimas šiais itin svarbiais klausimais atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, pasireiškiantis partneryste, kuri grindžiama bendru sutarimu ir bendru suvokimu; pabrėžia glaudaus bendradarbiavimo su JAV ir kitomis bendramintėmis valstybėmis svarbą siekiant modernizuoti daugiašales organizacijas; šiuo atžvilgiu palankiai vertina aukščiausiojo lygio susitikimą demokratijos klausimais ir tikisi, kad jame bus pateikta konkrečių pasiūlymų ir veiksmų, kuriais siekiama kolektyviai kovoti su didžiausiomis grėsmėmis, su kuriomis šiandien susiduria demokratinės valstybės;

145. mano, kad, vadovaudamiesi bendro informuotumo apie padėtį principu, bendraminčiai partneriai turėtų keistis geriausios praktikos pavyzdžiais ir identifikuoti bendrus atsakomuosius veiksmus ne tik į pasaulines, bet ir bendras šalies lygmens problemas, įskaitant kolektyvines sankcijas, taip pat žmogaus teisių ir demokratijos standartų apsaugą; ragina ES vesti diskusijas dėl užsienio šalių kišimosi teisinių pasekmių, skatinti nustatyti bendras tarptautines apibrėžtis ir priskyrimo taisykles, taip pat sukurti tarptautinę reagavimo į kišimąsi į rinkimus sistemą, kad būtų parengtas Pasaulinis laisvo ir atsparaus demokratinio proceso praktikos kodeksas;

⁽²⁸⁾ OL L 88, 2017 3 31, p. 6.

⁽²⁹⁾ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_185000.htm

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

146. ragina ES ir jos valstybes nares apsvaistyti, kokie tarptautiniai formatai būtų tinkami siekiant sudaryti sąlygas tokiai bendraminčių partnerių partnerystei ir bendradarbiavimui; ragina ES ir jos valstybes nares Jungtinių Tautų lygmeniu inicijuoti procesą, siekiant priimti pasaulinę demokratijos skatinimo ir gynimo konvenciją, kurioje būtų nustatyta bendra užsienio šalių kišimosi apibrėžtis; ragina ES pasiūlyti pasaulinį demokratijos gynybos priemonių rinkinį, kuris būtų įtrauktas į konvenciją ir kuriame būtų numatyti bendri veiksmai bei sankcijos, kuriais siekiama kovoti su užsienio šalių kišimusi;

147. palankiai vertina 2021 m. birželio 14 d. NATO pareiškimą, kuriame pripažįstama, jog kibernetinės, hibridinės ir kitos asimetrinės grėsmės, įskaitant dezinformacijos kampanijas, ir piktavališkas vis sudėtingesnių besiformuojančių ir perversminių technologijų naudojimas kelia vis didesnę grėsmę; palankiai vertina pažangą, kurią ES ir NATO padarė bendradarbiaudamos kibernetinės gynybos srityje; palankiai vertina tai, kad Lietuva įsteigė Regioninį kibernetinės gynybos centrą, kurio veikloje dalyvauja JAV ir Rytų partnerystės šalys; remia glaudesnę bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis kibernetinės gynybos srityje, kiek tai susiję su keitimusi informacija ir operatyviniu darbu; palankiai vertina JAV ir ES diskusijas dėl daugiašalės kibernetinio stebėjimo prekių eksporto kontrolės, kurią vykdytų Prekybos ir technologijų taryba;

148. palankiai vertina iniciatyvas, kurių jau imtasi, ypač administraciniu lygmeniu, siekiant tikruoju laiku dalytis žiniomis apie hibridinių išpuolių, įskaitant dezinformacijos operacijas, būklę, pvz., Europos išorės veiksnių tarnybos (EIVT) sukurtą skubių pranešimų apie pavojų sistemą, iš dalies atvirą bendramintėms trečiosioms šalims, G7 sukurtą greitojo reagavimo mechanizmą ir NATO jungtinių žvalgybos ir saugumo padalinį;

149. pabrėžia, kad pasaulinis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas bendromis vertybėmis, atsispindinčiomis bendruose projektuose, kuriuose dalyvauja tarptautinės organizacijos, pavyzdžiui, ESBO ir UNESCO, ir demokratiškos pajėgumų stiprinimo ir tvarios taikos bei saugumo palaikymo organizavimu šalyse, kurios susiduria su panašiomis užsienio kišimosi grėsmėmis; ragina ES įsteigti Europos demokratinės žiniasklaidos fondą, kuris remtų nepriklausomą žurnalistiką (potencialiose) plėtos šalyse ir Europos kaimynystės šalyse, taip pat šalyse kandidatėse ir potencialiose šalyse kandidatėse; atkreipia dėmesį į tokius praktinius poreikius, kaip poreikį išigyti techninės darbo įrangos, apie kuriuos nuolat kalba nepriklausomi žurnalistai iš kaimyninių šalių;

150. pabrėžia, kad reikia skubiai spręsti klimato srities klaidingos informacijos ir dezinformacijos problemą; palankiai vertina COP26 pastangas priimti visuotinę klimato srities klaidingos informacijos ir dezinformacijos apibrėžtį bei nustatyti šios problemos sprendimo veiksnių metmenis; ragina kuriant pasaulinį kovos su dezinformacija kodeksą – procesą, kuris būtų Paryžiaus susitarimo dėl dezinformacijos pagrindas, remtis tokiais modeliais, kaip Tarptautinė klimato kaitos komisija;

151. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti aiškią perspektyvą šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms ir teikti paramą tokioms šalims partnerėms ir kaimyninėms šalims, kaip Vakarų Balkanų šalims ir ES rytinėms ir pietinėms kaimyninėms šalims, nes tokios šalys, kaip Rusija, Turkija ir Kinija, bando ES silpninimo tikslais jomis pasinaudoti kaip manipuliavimo informacija ir hibridinio karo laboratorija; mano, kad JAV yra svarbi partnerė kovojant su užsienio šalių kišimusi, dezinformacijos kampanijomis ir hibridinėmis grėsmėmis šiuose regionuose; yra susirūpinęs visų pirma dėl Serbijos ir Vengrijos vaidmens plačiai skleidžiant dezinformaciją aplinkinėms šalims; pabrėžia, kad ES turėtų remti šias šalis ir su jomis bendradarbiauti, kaip numatyta Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės reglamente⁽³⁰⁾; mano, kad ji gali imtis veiksnių, kuriais regione skatinama ES pridėtinė vertė ir teigiamas poveikis, finansuojami projektai, kuriais siekiama užtikrinti žiniasklaidos laisvę, stiprinti pilietinę visuomenę ir teisinę valstybę, ir stiprinamas bendradarbiavimas žiniasklaidos, skaitmeninio ir informacinio raštingumo srityse, kartu paisant šių šalių suverenitetą; ragina stiprinti EIVT pajėgumus šioje srityje;

152. ragina ES ir jos valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą su Taivanu kovos su užsienio kišimosi operacijomis ir piktavališkų trečiųjų šalių dezinformacijos kampanijomis srityje, be kita ko, keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais, taikant bendrą požiūrį į žiniasklaidos laisvės ir žurnalistikos puoselėjimą, stiprinant bendradarbiavimą kibernetinio saugumo ir kibernetinių grėsmių srityje, didinant piliečių informuotumą ir gerinant bendrą gyventojų skaitmeninį raštingumą, kad būtų sustiprintas mūsų demokratiškos sistemų atsparumas; remia intensyvesnę atitinkamų Europos ir Taivano vyriausybės agentūrų, NVO ir ekspertų grupių bendradarbiavimą šioje srityje;

⁽³⁰⁾ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

153. ragina Parlamentą aktyviai propaguoti ES naratyvą, imtis vadovaujamo vaidmens skatinant keitimąsi informacija ir pasitelkiant platų tarpparlamentinių delegacijų tinklą ir demokratijos iniciatyvas bei paramos veiklą, kurią koordinuoja Paramos demokratijai ir rinkimų koordinavimo grupė, aptarti geriausios praktikos pavyzdžius su parlamentais partneriais visame pasaulyje; pabrėžia, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti su trečiųjų šalių parlamentais, įgyvendinant specialiai pritaikytus projektus, kuriais remiama šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių europinė perspektyva;

154. ragina EIVT stiprinti ES delegacijų ir ES BSGP misijų trečioiose šalyse vaidmenį, kad jos būtų pajėgesnės nustatyti ir demaskuoti užsienio valstybinių subjektų surengtas dezinformacijos kampanijas, taip pat finansuoti švietimo projektus, kuriais siekiama stiprinti demokratines vertybes ir pagrindines teises; primygtinai rekomenduoja Taipėjuje įsteigti EIVT inicijuotą Strateginės komunikacijos centrą, kad būtų pradėtas struktūrinis bendradarbiavimas kovos su dezinformacija ir užsienio šalių kišimusi srityje; be to, ragina ES delegacijas prisidėti prie ES kovos su dezinformacija atitinkamus ES sprendimus, pavyzdžiui, skubias Parlamento rezoliucijas, išverčiant į jų komandiravimo šalies kalbą;

155. ragina spręsti piktavališko užsienio kišimosi klausimą būsimame naujame ES strateginiame kelrodyje;

156. ragina Europos Parlamente įsteigti nuolatinę institucinę struktūrą, kuri būtų atsakinga už šių rekomendacijų įgyvendinimą siekiant sistemškai spręsti užsienio šalių kišimosi ir dezinformacijos ES problemas ta apimtimi, kiek tai nepatenka į specialiojo INGE komiteto dabartinių įgaliojimų sritį; ragina Komisiją, EIVT ir Parlamentą pasitelkiant šį organą gerinti keitimąsi informacija tarp institucijų;

o

o o

157. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0065

Pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemos**2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija su pasiūlymais Komisijai dėl pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemų (2021/2026(INL))**

(2022/C 347/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 225 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalį ir 49 straipsnį,
- atsižvelgdamas į SESV 21 straipsnio 1 ir 2 dalis, 77 straipsnio 2 dalies a punktą, 79 straipsnio 2 dalį ir 80, 82, 87, 114, 311, 337 bei 352 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač jos 7, 8 ir 20 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ypač jos 8 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2003 m. rugšėjo 22 d. Tarybos direktyvą 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą ⁽¹⁾ (Šeimos susijungimo direktyva),
- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvą 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso ⁽²⁾ (Ilgalaikių gyventojų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1806, nustatantį trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Kopenhagos kriterijus ir Sąjungos teisiną (*acquis*), kuri šalis kandidatė turi priimti ir įgyvendinti bei užtikrinti jo vykdymą, kad galėtų įstoti į Sąjungą, visų pirma jo 23 ir 24 skyrius,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 20 d. Komisijos oficialius pranešimus Kiprui ir Maltai, kuriais inicijuojamos pažeidimo nagrinėjimo procedūros dėl šiose valstybėse įgyvendinamų pilietybės suteikimo investuotojams schemų,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 20 d. Komisijos laišką Bulgarijai, kuriame akcentuojamas susirūpinimas dėl pilietybės suteikimo investuotojams schemos ir prašoma pateikti išsamesnę informaciją,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 23 d. Komisijos ataskaitą „Pilietybės ir leidimo gyventi suteikimo investuotojams schemos Europos Sąjungoje“,

⁽¹⁾ OL L 251, 2003 10 3, p. 12.

⁽²⁾ OL L 16, 2004 1 23, p. 44.

⁽³⁾ OL L 303, 2018 11 28, p. 39.

⁽⁴⁾ OL L 141, 2015 6 5, p. 73.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 20 d. Komisijos pristatytą keturių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkinį, kuriuo siekiama griežtinti ES kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu taisykles,
 - atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl parduodamos ES pilietybės ⁽⁵⁾, 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo ⁽⁶⁾, 2019 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės padėties Maltoje po neseniai atskleistų faktų apie Daphnės Caruanos Galizios nužudymą ⁽⁷⁾, 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją „Visapusiška Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politika. Komisijos veiksmų planas ir kiti pastarojo meto pokyčiai“ ⁽⁸⁾, 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl ES saugumo sąjungos strategijos ⁽⁹⁾ ir 2021 m. balandžio 29 d. rezoliuciją dėl Daphnės Caruanos Galizios nužudymo ir teisinės valstybės padėties Maltoje ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) 2018 m. spalio 17 d. tyrimą *Citizenship by Investment (CBI) and Residency by Investment (RBI) schemes in the EU* („Pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemas ES“),
 - atsižvelgdamas į EPRS 2021 m. spalio 22 d. tyrimą *Avenues for EU action in citizenship and residence by investment schemes – European added value assessment* („ES galimybės imtis veiksmų pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemų klausimu. Europos pridėtinės vertės vertinimas“) (EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimas),
 - atsižvelgdamas į tyrimą *Factual analysis of Member States Investors' Schemes granting citizenship or residence to third-country nationals investing in the said Member State – Study Overview* („Valstybių narių schemų, pagal kurias pilietybė arba leidimai gyventi suteikiami valstybėje narėje investuojantiems trečiųjų šalių piliečiams, faktų analizė. Tyrimo apžvalga“), kuri Komisijos užsakytu 2018 m. liepos mėn. atliko bendrovė „Milieu Ltd“,
 - atsižvelgdamas į Demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių stebėsenos grupės, kurią įsteigė Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas, veiklą šiuo klausimu, ypač į jos 2019 m. gruodžio 19 d., 2020 m. rugsėjo 11 d. ir 2020 m. gruodžio 4 d. pasikeitimus nuomonėmis su, *inter alia*, Komisijos, akademinės bendruomenės ir pilietinės visuomenės atstovais bei žurnalistais, taip pat į jos 2018 m. rugsėjo 19 d. apsilankymą Maltoje,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 54 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0028/2022),
- A. kadangi, prieš Parlamentui į Komisijos pirmininko pareigas patvirtinant U. von der Leyen, ji pasižadėjo, kad 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politinėse gairėse ⁽¹¹⁾ bus remiama Parlamento iniciatyvos teisė, ir įsipareigojo užtikrinti, kad, Parlamentui priėmus rezoliucijas, kuriose Komisijos prašoma pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, bus rengiami atsakomieji teisės aktai;
- B. kadangi Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen savo 2020 m. rugsėjo 16 d. pranešime apie Sąjungos padėtį pažymėjo: „Ar kalbėtume apie Europos teisės viršenybę, ar apie spaudos laisvę, ar apie teisminių institucijų nepriklausomumą, ar prekybą „auksiniais pasais“ – Europos vertybės neparduodamos“;
- C. kadangi ne viena valstybė narė taiko pilietybės įsigijimo investuojant schemas (toliau – Pilietybės schemas) ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemas (toliau – Leidimo gyventi schemas), pagal kurias pilietybė arba gyventojų statusas trečiųjų šalių piliečiams suteikiamas visų pirma vadovaujantis finansiniais sumetimais – mainais į vadinamąsias pasyvias kapitalo investicijas; kadangi tokioms Pilietybės arba gyventojų statuso schemoms būdinga tai, kad keliami minimalūs arba nekeliami jokie fizinio buvimo šalyje reikalavimai ir taikoma spartesnė valstybės narės gyventojų arba

⁽⁵⁾ OL C 482, 2016 12 23, p. 117.

⁽⁶⁾ OL C 108, 2021 3 26, p. 8.

⁽⁷⁾ OL C 255, 2021 6 29, p. 22.

⁽⁸⁾ OL C 371, 2021 9 15, p. 92.

⁽⁹⁾ OL C 445, 2021 10 29, p. 140.

⁽¹⁰⁾ OL C 506, 2021 12 15, p. 64.

⁽¹¹⁾ Kandidatės į Europos Komisijos pirmininko pareigas Ursulos von der Leyen programa *A Union that strives for more – My agenda for Europe – Political Guidelines for the next European Commission 2019-2024* („Sąjunga, kuri siekia daugiau: mano Europos darbotvarkė. 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politinės gairės“) (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

piliečio statuso suteikimo tvarka, palyginti su tradiciniais kanalais; kadangi paraiškų nagrinėjimo trukmė įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi⁽¹²⁾; kadangi tai, kaip lengva gauti pilietybę arba leidimą gyventi naudojantis tokiomis schemomis, nėra iš tolo neprilygsta kliūtims, su kuriomis susiduriama norint gauti tarptautinę apsaugą, teisėtai migruoti arba įgyti pilietybę natūralizacijos tvarka, naudojantis įprastais būdais;

- D. kadangi Pilietybės schemų taikymas kenkia visoms valstybėms narėms, nes vienos valstybės narės sprendimu suteikti pilietybę už investicijas automatiškai suteikiamos teisės, susijusios su kitomis valstybėmis narėmis: visų pirma teisė laisvai judėti, teisė balsuoti ir kandidatuoti per vietos ir Europos Parlamento rinkimus, teisė į konsulinę apsaugą, kai valstybė neturi atstovybės už Sąjungos ribų, bei prieigos prie vidaus rinkos, siekiant užsiimti ekonomine veikla, teisės; kadangi kai kurių valstybių narių taikomos Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas daro svarų išorės poveikį kitoms valstybėms narėms, pvz., dėl jų kyla korupcijos ir pinigų plovimo rizika; kadangi, atsižvelgdama į tokį išorinį poveikį, Sąjunga turi imtis reglamentavimo veiksmų;
- E. kadangi Sąjungos pilietybė yra unikalus ir fundamentalus statusas, kuriuo papildoma Sąjungos piliečių nacionalinė pilietybė, be to, tai vienas ryškiausių Sąjungos integracijos laimėjimų, dėl kurio vienodomis teisėmis gali naudotis visos Sąjungos piliečiai;
- F. kadangi nacionalinės pilietybės suteikimas yra valstybių narių prerogatyva, kuria jos turėtų naudotis sąžiningai, skaidriai, laikydamosi abipusės pagarbos ir lojalaus bendradarbiavimo principo bei visapusiškai vadovaudamosi Sąjungos teise; kadangi Sąjunga yra priėmusi priemones, kuriomis siekiama suderinti teisėtą migracijos į Sąjungą kelius ir su apsigyvenimu susijusias teises, pvz., ilgalaikių gyventojų direktyvą;
- G. kadangi dėl Pilietybės schemų taikymo Sąjungos pilietybė tapo preke; kadangi toks teisių pavertimas preke nesuderinamas su Sąjungos vertybėmis, visų pirma su lygybės principu; kadangi Sąjungos teisė ir taip apima nuostatas dėl teisėtą migracijos į Sąjungą kelių ir su apsigyvenimu siejamų teisių, pvz., apibrėžtas ilgalaikių gyventojų direktyvoje;
- H. kadangi teisės aktai, pagal kuriuos gali būti taikomos Pilietybės schemas, šiuo metu galioja Bulgarijoje, Kipre ir Maltoje; kadangi Bulgarijos vyriausybė yra pateikusi pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo būtų nutrauktas šioje šalyje taikomos Pilietybės schemas galiojimas; kadangi 2020 m. spalio 13 d. Kipro vyriausybė paskelbė, kad šioje šalyje taikoma Pilietybės schema bus sustabdyta; kadangi Kipro vyriausybė yra paskelbusi, kad baigė nagrinėti visas iki 2020 m. lapkričio mėn. pateiktas paraiškas Kipro pilietybei gauti; kadangi kai kurios kitos valstybės narės taip pat atsilygina stambiems investuotojams, suteikdamos jiems pilietybę pagal neeilinę tvarką;
- I. kadangi Bulgarija, Kipras, Estija, Graikija, Airija, Italija, Latvija, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija ir Ispanija šiuo metu taiko Leidimo gyventi schemas, pagal kurias minimalių investicijų suma siekia nuo 60 000 EUR (Latvijoje) iki 1 250 000 EUR (Nyderlanduose); kadangi investicijų pritraukimas yra įprastas būdas geram valstybių narių ekonomikos veikimui palaikyti, tačiau dėl to neturėtų būti keliamos teisinės ir saugumo grėsmės Sąjungos piliečiams;
- J. kadangi, remiantis EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrime pateiktais skaičiavimais, 2011–2019 m. pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas pritarė 42 180 paraiškų, leidimą gyventi valstybėse narėse arba vienos iš jų pilietybę pagal jas gavo per 132 000 asmenų, įskaitant pareiškėjų iš trečiųjų šalių šeimos narius, o investicijos iš viso siekė 21,4 mlrd. EUR⁽¹³⁾;
- K. kadangi paraiškos pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas neretai nagrinėjamos padedant komerciniams tarpininkams, kuriems gali būti mokama tam tikra procentinė paraiškos mokesčio dalis; kadangi kai kuriose valstybėse narėse komerciniai tarpininkai prisidėjo prie Pilietybės ir Leidimo gyventi schemų plėtojimo ir viešinimo;

⁽¹²⁾ EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimo 9 lentelė, p. 28–29.

⁽¹³⁾ EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimas.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- L. kadangi Komisija yra pradėjusi pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš Kiprą ir Maltą tuo pagrindu, kad Sąjungos pilietybės suteikimas už iš anksto nustatytą mokesčių arba investicijas, nesant jokių sąsajų su atitinkamomis valstybėmis narėmis, pakerta pačią Sąjungos pilietybės esmę;
- M. kadangi su Pilietybės ir Leidimo gyventi schemomis siejama įvairaus masto rizika, įskaitant korupcijos, pinigų plovimo, grėsmių saugumui, mokesčių vengimo, makroekonominio disbalanso, spaudimo nekilnojamojo turto sektoriui, dėl kurio apribojamos galimybės įsigyti būstą, ir vidaus rinkos vientisumo erozijos rizikas; kadangi dėl ribotos informacijos ir skaidrumo stokos pagrįsti tokių rizikų mastą sudėtinga ir kadangi šiuo metu nepakankamas tų rizikų valdymas lemia silpną asmenų, pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas teikiančių paraiškas valstybėse narėse, patikrą ir išsamaus patikrinimo neužtikrinimą; kadangi visos šios rizikos turėtų būti deramai įvertintos ir užtikrintas didesnis šių schemų įgyvendinimo bei padarinių skaidrumas;
- N. kadangi, remiantis moksliniais tyrimais, valstybės narės, kuriose taikomos Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas, susiduria su didesnėmis finansinio slaptumo grėsmėmis nei kitos valstybės narės;
- O. kadangi pagal galiojančias Sąjungos teisės nuostatas nėra numatytas sistemingas naudojimas Sąjungos didelės apimties IT sistemomis, siekiant atlikti paraiškas pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas teikiančių asmenų patikrinimus; kadangi pagal galiojančias Sąjungos ir nacionalines taisykles nėra reikalaujama, kad, prieš suteikiant pilietybę ar leidimą gyventi pagal Pilietybės ar Leidimo gyventi schemą, būtų taikomos patikros procedūros; kadangi valstybės narės ne visada naudojami duomenų bazėmis, taiko išsamias procedūras arba dalijasi patikrinimų ir procedūrų rezultatais;
- P. kadangi Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) yra paskelbusi gaires dėl to, kaip galėtų būti ribojamas bendro duomenų teikimo standarto apėjimas piktnaudžiaujant Pilietybės ir Leidimo gyventi schemomis ⁽¹⁴⁾;
- Q. kadangi Komisijos iniciatyva įsteigti ekspertų grupę pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemų klausimais buvo siekiama, kad valstybių narių atstovai susitartų dėl bendrų saugumo patikrinimų, tačiau ši grupė pasiūlymo dėl tokių bendrų saugumo patikrinimų nepateikė; kadangi ši grupė neposėdžiauja nuo 2019 m.;
- R. kadangi kai kurios į Reglamento (ES) 2018/1806 II priedą įtrauktos trečiosios šalys, kurių piliečiai gali be vizų atvykti į Sąjungą, taiko Pilietybės schemas, pagal kurias keliami menki ar nekeliami jokie reikalavimai arba taikomi silpni saugumo patikrinimai, ypač kovos su pinigų plovimu teisės aktų požiūriu; kadangi tokios Pilietybės schemas reklamuojamos kaip „auksiniai pasai“, kuriais naudojantis aiškiai siekiama pasilengvinti keliones į Sąjungą be vizų; kadangi kai kurios šalys kandidatės taiko panašias schemas, tikėdamosi papildomos naudos iš būsimos narystės Sąjungoje;
- S. kadangi Pilietybės ar Leidimo gyventi schema pasinaudoję asmenys, įgiję naują gyventoją ar piliečio statusą, iš karto gali naudotis judėjimo laisve ⁽¹⁵⁾ Šengeno erdvėje;
- T. kadangi trečiųjų šalių teisė leisti savo piliečiams pasikeisti vardą ir pavardę yra rizikinga, nes trečiųjų šalių piliečiai, pasinaudoję Pilietybės schema, gali tapti trečiosios šalies piliečiais ir, pasikeitę vardą bei pavardę, atvykti į Sąjungą;

⁽¹⁴⁾ *Preventing abuse of residence by investment schemes to circumvent the CRS* („Piktnaudžiavimo leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemomis apeinant bendrą duomenų teikimo standartą prevencija“), EBPO, 2018 m. vasario 19 d.; *Corruption Risks Associated with Citizen- and Resident-by-Investment Schemes* („Korupcijos rizika, siejama su pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemomis“), EBPO, 2019 m.

⁽¹⁵⁾ Kadangi Bulgarija, Kroatija, Kipras, Airija ir Rumunija nėra Šengeno šalys, vienos iš šių valstybių narių išduotą leidimą gyventi turintis trečiosios šalies pilietis negali automatiškai naudotis judėjimo laisve Šengeno erdvėje.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- U. kadangi 2021 m. spalio 15 d. Kipro valdžios institucijos paskelbė, kad atšauks 39-ių užsienio investuotojų ir 6-ių jų šeimos narių, tapusių Kipro piliečiais pagal Pilietybės schemą, pilietybę; kadangi kiek daugiau nei pusė iš 6 779 pasų, kuriuos Kipras pagal šią schemą išdavė 2007–2020 m., buvo išduoti neatlikus pakankamo pareiškėjų patikrinimo ⁽¹⁶⁾;
- V. kadangi 2019 m. Komisija padarė išvadą, kad aiškios statistikos apie gautas, priimtas ir atmestas paraiškas dėl pilietybės ar leidimo gyventi įsigijimo investuojant neturima arba ji yra nepakankama;
- W. kadangi Leidimo gyventi schemas yra labai specifinės; kadangi Sąjungos teisės pakeitimai, kuriuos ketinama nustatyti asmenims, teikiantiems paraiškas pagal Leidimo gyventi schemas, turėtų būti susieti būtent su šio pobūdžio gyventojų statusu ir neturėtų neigiamai paveikti asmenų, teikiančių paraiškas dėl kitokio pobūdžio gyventojų statuso, – pvz., studentų, darbuotojų ir šeimos narių, – teisių; kadangi griežtesni asmenų, teikiančių paraiškas pagal Leidimo gyventi schemas, saugumo patikrinimai neturėtų būti taikomi tiems, kurie dėl leidimo gyventi Sąjungoje kreipiasi pagal Sąjungos teisėje jau numatytas programas;
- X. kadangi Juodkalnijos vyriausybė nėra priėmusi sprendimo nutraukti savo Pilietybės schemą, nors ir pripažino, jog svarbu kuo greičiau imtis veiksmų, kad šios schemas būtų pamažu visiškai ir veiksmingai atsisakyta; kadangi Juodkalnijos vyriausybė raginama tai nedelsiant padaryti;
1. mano, kad schemas, pagal kurias pilietybė suteikiama už finansines investicijas (Pilietybės schemas), taip pat vadinamos „auksiniais pasais“, yra etiška, teisiškai ir ekonomiškai prieštaringos bei kelia įvairias rimtas saugumo grėsmes, pvz., susijusias su pinigų plovimu ir korupcija, Sąjungos piliečiams; mano, kad bendrų standartų ir suderintų taisyklių, kuriomis būtų reglamentuojamos leidimo gyventi suteikimo už finansines investicijas schemas (Leidimo gyventi schemas), nebuvimas irgi gali kelti tokias saugumo grėsmes, neigiamai paveikti laisvą asmenų judėjimą Šengeno erdvėje ir prisidėti prie Sąjungos vientisumo erozijos;
 2. primena, jog laikosi pozicijos, kad Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas savaime kelia ne vieną rimtą grėsmę ir kad visos valstybės narės turėtų jų pamažu atsisakyti ⁽¹⁷⁾; pakartoja, kad nuo tada, kai buvo priimta jo 2014 m. sausio 16 d. rezoliucija dėl parduodamos ES pilietybės, Komisijos ir valstybių narių veiksmai siekiant kovoti su šiomis schemomis buvo nepakankami;
 3. mano, kad Pilietybės schemas pakerta Sąjungos pilietybės, – vieno svarbiausių Sąjungos integracijos laimėjimų, dėl kurio Sąjungos piliečiai naudojami unikaliumi ir fundamentaliu statusu, įskaitant teisę balsuoti per Europos Parlamento ir vietos rinkimus, – esmę;
 4. laikosi nuomonės, kad Sąjungos pilietybė nėra prekė, skirta pirkti ar parduoti, ir pagal Sutartis niekada nebuvo tokia laikoma;
 5. pripažįsta, kad pilietybės įgijimo reglamentavimas pirmiausia priklauso valstybės narės kompetencijai, tačiau pabrėžia, kad tokia kompetencija turi būti naudojama sąžiningai, skaidriai, laikantis abipusės pagarbos ir atliekant išsamų patikrinimą bei deramą vertinimą, remiantis lojalus bendradarbiavimo principu ir visapusiškai vadovaujantis Sąjungos teise ⁽¹⁸⁾; mano, kad, valstybėms narėms visapusiškai neužtikrinant šių standartų ir principų laikymosi, Sąjunga turi teisinį

⁽¹⁶⁾ <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12814/25>.

⁽¹⁷⁾ 2019 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl teisinės valstybės padėties Maltoje po neseniai atskleistų faktų apie Daphnės Caruanos Galizijos nužudymą, 2020 m. liepos 10 d. rezoliucija „Visapusiška Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politika. Komisijos veiksmų planas ir kiti pastarojo meto pokyčiai“, 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliucija dėl ES saugumo sąjungos strategijos ir 2021 m. balandžio 29 d. rezoliucija dėl Daphnės Caruanos Galizijos nužudymo ir teisinės valstybės padėties Maltoje.

⁽¹⁸⁾ Žr. argumentus, kuriais Komisija rėmėsi inicijuodama pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš Maltą ir Kiprą dėl jų taikomų pilietybės įsigijimo investuojant schemų (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1925), bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką: 1992 m. liepos 7 d. Sprendimą *Mario Vicente Micheletti ir kt. / Delegación del Gobierno en Cantabria*, C-369/90, ECLI:EU:C:1992:295; 1999 m. lapkričio 11 d. Sprendimą *Belgijos valstybė / Fatna Mesbah*, C-179/98, ECLI:EU:C:1999:549; 2001 m. vasario 20 d. Sprendimą *The Queen / Secretary of State for the Home Department, ex parte: Manjit Kaur*, C-192/99, ECLI:EU:C:2001:106; 2010 m. kovo 2 d. Sprendimą *Janko Rottman / Freistaat Bayern*, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104, ir 2019 m. kovo 12 d. Sprendimą *M. G. Tjebbes ir kt. / Minister van Buitenlandse Zaken*, C-221/17, ECLI:EU:C:2019:189.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

pagrindą imtis veiksmų; mano, jog būtų galima teigti, kad Sąjungos kompetencija galėtų būti grindžiama ir SESV 21 straipsnio 1 dalimi dėl tam tikrų valstybės narės pilietybės įstatymų aspektų ⁽¹⁹⁾;

6. laikosi nuomonės, kad palankesnės sąlygos ir spartesnė tvarka, numatyta investuojantiems pagal Pilietybės ar Leidimo schemas, palyginti su sąlygomis ir procedūromis, taikomomis kitiems trečiųjų šalių piliečiams, kurie norėtų gauti tarptautinę apsaugą, leidimą gyventi arba pilietybę, yra diskriminacinės, nesąžiningos ir jomis rizikuojama pakenkti Sąjungos prieglobsčio bei migracijos *acquis* nuoseklumui;

7. mano, kad būtina skirti Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas: su jomis siejama rizika nėra vienoda, vadinasi, kiekvienos jų atžvilgiu būtina vadovautis specialiai pritaikytu Sąjungos teisėkūros ir politikos požiūriu; pripažįsta Leidimo gyventi schemų ir pilietybės ryšį, kadangi gavus leidimą gyventi gali būti lengviau gauti pilietybę;

8. pažymi, kad teisės aktus, kuriais vadovaujantis leidžiama naudoti Pilietybės schemas, taiko trys valstybės narės, t. y. Bulgarija (tiesa, Bulgarijos vyriausybė yra pateikusi pasiūlymą dėl teisės akto, pagal kurį būtų nutrauktas šios schemas taikymas), Kipras ir Malta, o Leidimo gyventi schemas taiko 12 valstybių narių: visose jų numatytos skirtingos investicijų sumos ir variantai bei skirtingi patikrinimų ir procedūrų standartai; apgailestauja dėl to, kad šie skirtumai gali paskatinti valstybių narių konkurenciją dėl pareiškėjų ir kad taip rizikuojama pradėti lenktyniauti dėl žemesnių vertinimo ir išsamaus patikrinimo standartų, siekiant paskatinti labiau naudotis schemomis ⁽²⁰⁾;

9. laikosi nuomonės, kad dėl tarpininkų vaidmens kuriant ir viešinant Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas bei rengiant individualias paraiškas – dažnai neužtikrinant skaidrumo ir atskaitomybės – atsiranda interesų konfliktas, galintis paskatinti piktnaudžiavimą, ir kad dėl to būtinas griežtas ir privalomas tokių tarpininkų veiklos reglamentavimas, neapsiribojant tik savireguliacija ir elgesio kodeksais; prašo nutraukti tarpininkų paslaugų teikimą taikant Pilietybės schemas;

10. apgailestauja dėl to, kad valstybėse narėse, kuriose taikomos Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas, neužtikrinami išsamūs saugumo patikrinimai, vertinimo procedūros ir išsamus patikrinimas; pažymi, kad valstybės narės ne visada naudojami prieinamomis Sąjungos duomenų bazėmis arba keičiasi informacija apie tokių patikrinimų ir procedūrų rezultatus, o dėl to įvairiose Sąjungos šalyse galima pateikti po kelias paraiškas pagal Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas; ragina valstybes nares užtikrinti, kad tai būtų daroma; mano, kad valstybių narių valdžios institucijos turi taikyti deramus paraiškas pagal Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas teikiančių asmenų patikros procesus, nes su leidimu gyventi ir pilietybe susijusių teisių suteikimas yra valstybės atsakomybė, be to, valstybių narių valdžios institucijos neturi pasikliauti tarpininkų ir kitų nevalstybinių subjektų atliekamais asmenų patikrinimais ir išsamaus patikrinimo procedūromis, nors ir gali naudotis svarbia iš nepriklausomų nevalstybinių subjektų gaunama informacija; reiškia susirūpinimą dėl kai kurių valstybių narių, kuriose, kaip pranešama, paraiškos dėl pilietybės buvo priimanos net kai jas teikiantys asmenys neatitikdavo saugumo reikalavimų;

11. apgailestauja, kad valstybių narių atstovų sudaroma ekspertų grupė pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemų klausimais nėra susitarusi dėl bendrų saugumo patikrinimų, nors jai tai buvo pavesta padaryti iki 2019 m. pabaigos; konstatuoja, kad nesugebėjimas susitarti dėl bendrų saugumo patikrinimų atskleidžia vadovavimosi tarpvyriausybiniu požiūriu sprendžiant šį klausimą ribas, ir pabrėžia, kad veiksmų turi imtis Sąjunga;

⁽¹⁹⁾ EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimas, p. 43–44.

⁽²⁰⁾ EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimas, p. 57; *Preventing abuse of residence by investment schemes to circumvent the CRS*, EBPO, 2018 m. vasario 19 d.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

12. apgailestauja, kad gyvenamosios vietos reikalavimai, keliami pagal valstybių narių Leidimo gyventi ar Pilietybės schemas, ne visada apima nuolatinį faktinį fizinį buvimą šalyje ir kad sunku stebėti, ar jų laikomasi, taigi potencialiai pritraukiami nesąžiningi pareiškėjai, kurie nacionalinę pilietybę nusiperka vien dėl jos suteikiamų galimybių atvykti į Sąjungos teritoriją ir patekti į jos vidaus rinką nepalaikant jokio tvirto ryšio su konkrečia valstybe nare;

13. ragina valstybes nares veiksmingai užtikrinti, kad būtino fizinio gyvenimo šalyje reikalavimas būtų taikomas trečiųjų šalių piliečiams, kurie pageidauja gauti ilgalaikio gyventojų statusą pagal ilgalaikių gyventojų direktyvą, tačiau nėra penkerius metus nuolatos teisėtai gyvenę šalyje, kaip reikalaujama pagal šią direktyvą;

14. palankiai vertina pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš Kiprą ir Maltą, kurias 2020 m. spalio mėn. Komisija inicijavo dėl šiose šalyse taikomų Pilietybės schemų; ragina Komisiją paskubinti šias procedūras, nes per jas gali dar labiau paaiškėti, kaip Pilietybės schemų klausimas galėtų būti sprendžiamas neskaitant čia siūlomų teisėkūros veiksmų, ir, esant pagrindo, imtis pažeidimo nagrinėjimo procedūrų prieš valstybes nares, taikančias Leidimo gyventi schemas; ragina Komisiją atidžiai stebėti visas visoje Sąjungoje taikomas Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas, apie jas informuoti ir imtis su jomis susijusių veiksmų;

15. mano, kad Sąjungos kovos su pinigų plovimu teisės aktai yra esminis elementas kovojant su Pilietybės ar Leidimo gyventi schemų keliamomis grėsmėmis; palankiai vertina tai, kad 2021 m. liepos 20 d. Komisijos pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkinyje dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu keliamas Leidimo gyventi schemų klausimas, visų pirma skatinant įtraukti tarpininkus į įpareigotųjų subjektų sąrašą; tačiau mano, kad vis tiek liks spragų, pvz., tai, kad į įpareigotųjų subjektų sąrašą nebus įtraukti viešieji subjektai, tvarkantys paraiškas dėl Pilietybės ar Leidimo gyventi schemų;

16. pažymi, kad paraiškas, teikiamas pagal Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas, ypač sunku stebėti ir vertinti tada, kai jos būna jungtinės ir apima įvairius šeimos narius; pažymi, kad, remiantis kai kuriomis nacionalinėmis Leidimo gyventi schemomis, teisės gyventi šalyje gali būti suteikiamos atsižvelgiant į šeimos, asmeninius ar kitus ryšius su pagrindiniais pareiškėjais; pažymi, kad, gavus valstybės narės gyventojų statusą, taikomos teisės į šeimos susijungimą, nustatytos pagal Šeimos susijungimo direktyvą, taigi šeimos nariai gali atvykti į Sąjungą be konkrečių papildomų patikrinimų, kurių paprastai reikalaujama pagal Leidimo gyventi schemas;

17. pažymi, jog tam tikra rizika siejama su trečiosiomis šalimis, kuriose taikomos Pilietybės schemas ir kurių piliečiai gali be vizų atvykti į Sąjungą⁽²¹⁾, nes trečiųjų šalių piliečiai gali išgyti tų trečiųjų šalių pilietybę tik tam, kad galėtų atvykti į Sąjungą be jokių papildomų patikrinimų; pabrėžia, kad rizika dar didesnė į Sąjungą siekiančių įstoti šalių, kuriose taikomos Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas⁽²²⁾, atveju, o veiksnys gali būti nauda, kurios tikimasi iš būsimosios narystės ir bevizio režimo;

18. mano, kad, atsižvelgiant į ypatingą su Pilietybės schemomis siejamą riziką ir esminį jų nesuderinamumą su lojalus bendradarbiavimo principu, kaip buvo konstatuota per šiuo metu vykstančias Komisijos pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš dvi valstybes nares, minėtųjų schemų turėtų būti pamažu galutinai atsisakyta visose valstybėse narėse, ir prašo Komisijos iki savo einamosios kadencijos pabaigos šiuo tikslu pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, kuris galėtų būti grindžiamas SESV 21 straipsnio 2 dalimi, 79 straipsnio 2 dalimi, 114 arba 352 straipsniu;

19. mano, kad laipsniškas Pilietybės schemų atsisakymas pareikalauja pereinamojo laikotarpio, ir laikosi nuomonės, jog, kadangi Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas prilygsta pasipelnymui, o jų padariniai Sąjungai ir valstybėms narėms yra rimti, tiek Pilietybės, tiek Leidimo gyventi schemų atveju esama pagrindo prašyti finansinio įnašo į Sąjungos biudžetą

⁽²¹⁾ Antigva ir Barbuda, Dominika, Grenada, Sent Kitsas ir Nevis bei Sent Lusija.

⁽²²⁾ Serbija, Albanija, Turkija, Juodkalnija ir Šiaurės Makedonija.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

(Pilietybės schemų atveju – kol jų bus galutinai atsisakyta): tai būtų konkreti solidarumo išraiška, *inter alia*, grindžiama SESV 80 straipsniu; todėl prašo, kad Komisija, vadovaudamasi SESV 311 straipsniu, 2022 m. pateiktą pasiūlymą dėl naujos Sąjungos nuosavų išteklių kategorijos nustatymo: ji apimtų koregavimo pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas mechanizmą, pagal kurį būtų taikomas mokestis – reikšminga procentinė investicijų, kurias valstybės gavo taikydamos Pilietybės ar Leidimo gyventi schemas, dalis, pagrįstai apskaičiuota atsižvelgiant į visą dėl šių schemų patirtą neigiamą išorės poveikį visai Sąjungai;

20. mano, kad Pilietybės ir Leidimo gyventi schemų indėlis į valstybių narių realiąją ekonomiką darbo vietų kūrimo, inovacijų ir ekonomikos augimo požiūriais yra ribotas, o didelės investicijų sumos tiesiogiai nukreipiamos į nekilnojamojo turto rinką arba fondus; mano, kad didelės su Pilietybės ir Leidimo gyventi schemomis siejamos investicijos gali paveikti finansinį stabilumą, ypač mažose valstybėse narėse, kur investicijų srautas gali sudaryti didelę BVP arba užsienio investicijų dalį⁽²³⁾; prašo Komisijos remiantis SESV 79 straipsnio 2 dalimi ir 80, 82, 87 bei 114 straipsniais 2022 m. pateikti pasiūlymą dėl akto, kuris apimtų Sąjungos lygmens taisykles, taikytinas investicijoms pagal Leidimo gyventi schemas, siekiant sustiprinti jų pridėtinę vertę realiajai ekonomikai ir jas susieti su Sąjungos ekonomikos atsigravimo prioritetais;

21. prašo Komisijos iki savo dabartinės kadencijos pabaigos pateikti pasiūlymą dėl reglamento, kuris prireikus būtų galimai papildytas kitomis teisėkūros priemonėmis, galėtų būti grindžiamas SESV 79 straipsnio 2 dalimi ir 80, 82, 87 bei 114 straipsniais ir pagal kurį būtų išsamiai reglamentuojami įvairūs Leidimo gyventi schemų aspektai, siekiant suderinti standartus ir procedūras bei stiprinti kovą su organizuotu nusikalstamumu, pinigų plovimu, korupcija ir mokesčių slėpimu, įskaitant, *inter alia*, šiuos elementus:

- a) griežtesnį išsamų patikrinimą ir griežtus pareiškėjų bei prireikus jų šeimos narių asmens patikrinimus, įskaitant jų lėšų šaltinius, privalomus patikrinimus naudojantis Sąjungos didelės apimties teisingumo ir vidaus reikalų IT sistemomis bei patikros procedūras trečiojoje šalyse;
- b) tarpininkų veiklos reglamentavimą, tinkamą sertifikavimą ir tikrinimą bei ribojimą, o Pilietybės schemų atveju – jų paslaugų nutraukimą;
- c) suderintas valstybių narių taisykles ir prievoles informuoti Komisiją apie savo Leidimo gyventi schemas ir pagal jas gaunamas paraiškas;
- d) minimalius fizinio buvimo šalyje reikalavimus ir minimalią aktyvą veiklą investuojant, investicijų kokybę, pridėtinę vertę ir indėlį į ekonomiką kaip sąlygas norint gauti leidimą gyventi pagal Leidimo gyventi schemas;
- e) stebėsenos mechanizmą siekiant atlikti *ex post* patikrinimus, ar asmenys, kurių paraiškos buvo patenkinamos, toliau vykdo pagal Leidimo gyventi schemas nustatytus teisinius reikalavimus;

22. prašo Komisijos užtikrinti ir taikyti aukštus tiek Pilietybės, tiek Leidimo gyventi schemų reglamentavimo standartus, jei išsamus reglamentas Leidimo gyventi schemoms būtų taikomas prieš visiškai atsisakant Pilietybės schemų;

23. teigiamai vertina valstybių narių paskelbtą įsipareigojimą imtis priemonių, kad būtų apribotas pilietybės pardavimas rusams, susijusiems su Rusijos valdžia; ragina visas valstybes nares nedelsiant stabdyti savo Pilietybės ir Leidimo gyventi schemų taikymą visiems pareiškėjams iš Rusijos; ragina valstybes nares peržiūrėti visas paraiškas, kurias Rusijos piliečiai pateikė per keletą pastarųjų metų ir kurioms buvo pritarta, bei pasinaudoti visomis nacionalinės ir Sąjungos teisės galimybėmis siekiant užtikrinti, kad pilietybė ir teisė gyventi nebūtų palikta nė vienam Rusijos piliečiui, turinčiam finansinių, verslo ar kitų ryšių su V. Putino režimu, arba kad būtų laikinai blokuotas tokių asmenų naudojimas šiomis teisėmis; ragina Komisiją patikrinti tokias valstybių narių atliktas peržiūras ir skubiai pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl visiško draudimo naudoti Pilietybės schemas ir draudimo naudoti Leidimo gyventi schemas Rusijos piliečiams, kuriems taikomos tikslinės priemonės;

⁽²³⁾ EPRS Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimas, p. 36–39.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

24. prašo Komisijos į savo pasiūlymą įtraukti tikslingą galiojančių Sąjungos teisės aktų peržiūrą, kuri galėtų padėti įtikinti valstybes nares nekurti žalingų Leidimo gyventi schemų, griežtinant teisės aktus kovos su pinigų plovimu srityje ir reikiamas Ilgalaikių gyventojų direktyvos nuostatas;

25. prašo Komisijos daryti kuo didesnę spaudimą siekiant užtikrinti, kad trečiosios šalys, kurios taiko Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas bei naudojami bevizio režimu pagal Reglamento (ES) 2018/1806 II priedą, panaikintų savo Pilietybės schemas ir pertvarkytų savo Leidimo gyventi schemas taip, kad jos atitiktų Sąjungos teisės nuostatas ir standartus, taip pat prašo Komisijos 2022 m. pateikti pasiūlymą dėl akto Reglamentui (ES) 2018/1806 šiuo aspektu iš dalies pakeisti, remiantis SESV 77 straipsnio 2 dalies a punktu; pažymi, kad pagal peržiūrėtą Sąjungos plėtros metodiką klausimai, susiję su Pilietybės ir Leidimo gyventi schemomis, laikomi sudėtingais ir sprendžiami įvairiose derybų grupėse bei skyriuose; pabrėžia, jog svarbu, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės pamažu kruopščiai suderintų šias schemas su Sąjungos teisės nuostatomis; siūlo į stojimo kriterijus įtraukti Pilietybės schemų panaikinimo ir Leidimo gyventi schemų reglamentavimo klausimus;

26. primena Komisijos Pirmininkei jos įsipareigojimą paremti Parlamento iniciatyvos teisę, įtrauktą į 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politines gaires, ir pažadą, kad Parlamentui patvirtinus savo iniciatyva teikiamą teisėkūros pranešimą, jo pagrindu bus parengtas teisėkūros procedūra priimamas aktas, laikantis Sąjungos teisės principų; todėl tikisi, kad, atsižvelgdama į šią rezoliuciją, Komisija pateiks konkrečių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;

27. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir pridedamus pasiūlymus Komisijai ir Tarybai.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

REZOLIUCIJOS PRIEDAS:

PASIŪLYMAI DĖL IŠSAMIAUS TEISĖS AKTŲ RINKINIO

1 pasiūlymas. Laipsniškas pilietybės įsigijimo investuojant schemų atsisakymas visoje Sąjungoje iki 2025 m.

- Turėtų būti sukurta Sąjungos masto pranešimo sistema, kuri apimtų kiekybinius tikslus ir būtų griežtai taikoma tik esamoms programoms (taigi pagal šią sistemą nebūtų leidžiama įteisinti naujų programų), siekiant nustatyti maksimalų pagal pilietybės įsigijimo investuojant schemas (toliau – Pilietybės schemas) suteikiamų valstybių narių pasų skaičių. Šis skaičius kasmet būtų laipsniškai mažinamas, kol 2025 m. jam pasiekus nulį, Pilietybės schemų būtų visiškai atsisakyta. Laipsniškas šių schemų atsisakymas leis jas taikančioms valstybėms narėms rasti alternatyvių būdų investicijoms pritraukti ir savo viešiesiems finansams sustiprinti. Toks laipsniškas atsisakymas atitinka ankstesnę Parlamento poziciją, išreikštą ne vienoje rezoliucijoje, ir yra būtinas atsižvelgiant į didžiulį iššūkį, su kuriuo dėl Pilietybės schemų susiduriama įgyvendinant Sutartimis numatytą lojalaus bendradarbiavimo principą (ES sutarties 4 straipsnio 3 dalis).
- Šis pasiūlymas galėtų būti grindžiamas SESV 21 straipsnio 2 dalimi, 79 straipsnio 2 dalimi ir, – kadangi Pilietybės schemas daro poveikį ir vidaus rinkai, – 114 straipsniu.

2 pasiūlymas. Išsamus reglamentas, kuris apimtų visas Sąjungoje taikomas leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemas

- Siekiant atsižvelgti į leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemų (toliau – Leidimo gyventi schemas) specifiką ir paplitimą įvairiose valstybėse narėse, būtina speciali Sąjungos teisinė sistema – reglamentas. Tokiu reglamentu bus užtikrintas suderinimas Sąjungos mastu, apribota su Leidimo gyventi schemomis siejama rizika, o Sąjungai stebint šias schemas bus didinamas skaidrumas ir griežtinamas valdymas. Be to, tai būtų būdas atgrasyti valstybes nares nuo žalingų Leidimo gyventi schemų kūrimo.
- Reglamentas turėtų apimti Sąjungos lygmens standartus ir procedūras griežtesniam išsamiam patikrinimui ir griežtam informacijos apie pareiškėjus bei jų turto šaltinių patikrinimui užtikrinti. Visų pirma, valstybių narių valdžios institucijos turėtų atlikti sistemingą visų pareiškėjų kryžminę patikrą naudodamosi visomis reikiamomis nacionalinėmis, Sąjungos ir tarptautinėmis duomenų bazėmis, sykiu laikydamosi pagrindinių teisių standartų. Turėtų būti atliekamas nepriklausomas pateiktų dokumentų patikrinimas, išsamus asmens – visų policijos įrašų ir dalyvavimo anksčiau nagrinėtose ir šiuo metu nagrinėjamosiose civilinėse ir baudžiamosiose bylose – patikrinimas bei rengiami asmeniniai pokalbiai su pareiškėjais, be to, turėtų būti išsamiai patikrinta, kaip buvo sukauptas ir su nurodytomis pajamomis yra susijęs pareiškėjo turtas. Pagal procedūrą turėtų būti skirta pakankamai laiko tinkamam išsamiam patikrinimo procesui užtikrinti ir numatyta galimybė atgaline data anuliuoti teigiamus sprendimus tais atvejais, kai galima pagrįsti, kad buvo pateikti klaidingi faktai arba sukčiaujama.
- Jungtinių paraiškų praktika, kai be pagrindinio pareiškėjo į tą pačią paraišką įtraukiami ir jo šeimos nariai, turėtų būti uždrausta. Turėtų būti leidžiama teikti tik individualias paraiškas, kurios būtų individualiai ir griežtai patikrinamos, atsižvelgiant į pareiškėjų tarpusavio ryšius. Griežti patikrinimai turėtų būti atliekami ir tada, kai teisės gyventi šalyje gali siekti pareiškėjų, kurių paraiškos buvo patenkintos, šeimos nariai, remdamiesi šeimos susijungimo taisyklėmis ar kitomis panašiomis nuostatomis.
- Svarbus reglamento, kuris prireikus galėtų būti papildytas kitomis teisėkūros priemonėmis, elementas turėtų būti tarpininkų veiklos reglamentavimas. Turėtų būti įtraukti šie elementai:
 - a) Sąjungos lygmens procedūra tarpininkams licencijuoti, kuri apimtų tarpininkų įmonės, jos savininkų ir susijusių įmonių išsamų patikrinimą bei auditą. Licencija turėtų būti atnaujinama kas antrus metus ir įtraukta į viešą Sąjungos tarpininkų registrą. Kai tvarkant paraišką dalyvauja tarpininkai, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nagrinėti tokias paraiškas tik kai jas būna parengę Sąjungoje licencijuoti tarpininkai. Paraiškos dėl licencijos turėtų būti teikiamos Komisijai, o joms pritarti turi reikiamos Sąjungos įstaigos, organai ir agentūros, atlikusios patikrinimus ir įgyvendinusius atitinkamą procedūrą;
 - b) konkrečios tarpininkų veiklos taisyklės. Tai turėtų būti išsamios taisyklės, susijusios su tarpininkų atliekamais pareiškėjų asmens patikrinimais ir išsamiu bei saugumu patikrinimais;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- c) Sąjungos masto draudimas verstis prekybos pagal Leidimo gyventi schemas praktika naudojant Sąjungos vėliavą ar kitus su Sąjunga susijusius simbolius ant medžiagos, dokumentų ar interneto svetainėse arba susiejant šias schemas su Sutarčių ir *acquis* teikiama nauda;
- d) aiškios tarpininkų skaidrumo ir jų nuosavybės skaidrumo taisyklės;
- e) tarpininkų taikysimos kovos su korupcija priemonės ir geriausia išsamaus patikrinimo praktika, įskaitant susijusių su tinkamu personalo darbo užmokesčiu, dviejų asmenų taisyklę (kai kiekvieną veiksmą patikrina bent du žmonės) ir nuostatas dėl antros nuomonės rengiant paraiškas bei atliekant jų patikrinimus, taip pat darbuotojų rotaciją paraiškas pagal Leidimo gyventi schemas pateikusių asmenų kilmės šalyse;
- f) draudimas derinti vyriausybės konsultavimo Leidimo gyventi schemų kūrimo ir taikymo klausimais veiklą su dalyvavimu rengiant paraiškas. Toks derinys veda į interesų konfliktą ir netinkamas paskatas. Be to, tarpininkams neturėtų būti leidžiama patiems įgyvendinti Leidimo gyventi schemų valstybių narių valdžios institucijų vardu. Jiems turėtų būti leidžiama tik tarpininkauti rengiant individualias paraiškas ir tik kai į juos kreipiasi individualūs pareiškėjai. Tarpininkų veikla, susijusi su bendro pobūdžio viešais reikalais, turėtų būti organizaciniu požiūriu atskirta nuo kitos jų veiklos ir atitikti visus Sąjungos ir nacionalinio lygmens teisinius reikalavimus bei elgesio kodeksus, susijusius su skaidrumu;
- g) stebėsenos, tyrimų ir sankcijų sistema, siekiant užtikrinti, kad tarpininkai laikytųsi reglamento. Reikiamoms teisėsaugos institucijoms turėtų būti suteikta galimybė atlikti slaptus tyrimus – taip pat ir apsimetant galimais pareiškėjais. Sankcijos turėtų apimti atgrasomo pobūdžio baudas ir, jei pažeidimai konstatuojami dukart, turėtų būti atšaukta Sąjungos licencija veiklai vykdyti.
- Valstybėms narėms turėtų būti nustatyta pareiga apie savo taikomas Leidimo gyventi schemas informuoti Komisiją. Valstybės narės turėtų teikti Komisijai išsamias metines ataskaitas apie bendrus savo schemų institucinius ir valdymo elementus bei taikomus stebėsenos mechanizmus. Jos taip pat turėtų informuoti apie individualias paraiškas, įskaitant paraiškų atmetimą ir pritarimą joms bei šito priežastis, pvz., kai paraiška atmetama dėl kovos su pinigų plovimu nuostatų nepaisymo. Statistika turėtų apimti informaciją apie pareiškėjus pagal kilmės šalis ir informaciją apie šeimos narius bei priklausomus asmenis, kurie įgijo teises pagal Leidimo gyventi schemą padedami pareiškėjo. Komisija turėtų skelbti šias metines ataskaitas ir prireikus jas redaguoti laikydamasi duomenų apsaugos reikalavimų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos nuostatų bei kartu su šiomis metinėmis ataskaitomis paskelbti savo atliktus jų vertinimus.
- Turėtų būti sukurta Sąjungos lygmeniu valdoma išankstinio pranešimo visoms kitoms valstybėms narėms ir Komisijai bei konsultavimosi su jomis prieš suteikiant leidimą gyventi pagal Leidimo gyventi schemą sistema. Jei valstybė narė per 20 dienų nepareiškia prieštaravimo, turėtų būti laikoma, jog ji sutinka su tuo, kad būtų suteiktas leidimas gyventi ⁽¹⁾. Taip visos valstybės narės galėtų aptikti informaciją apie besidubliuojančias arba po kelis kartus pateiktas paraiškas ir atlikti patikrinimus nacionalinėse duomenų bazėse. Per tas 20 dienų Komisija, bendradarbiaudama su reikiamomis Sąjungos įstaigomis, organais ir agentūromis (įskaitant savo ryšių palaikymo pareigūnus trečiojoje šalyse), turėtų atlikti galutinius Sąjungos lygmens paraiškų patikrinimus naudodamasi atitinkamomis Sąjungos ir tarptautinėmis duomenų bazėmis bei papildomus saugumo ir asmens patikrinimus. Remdamasi tuo, Komisija turėtų pateikti nuomonę valstybei narei. Kompetenciją suteikti leidimą gyventi arba jo nesuteikti pagal Leidimo gyventi schemas ir toliau turėtų turėti valstybės narės. Komisija turėtų pateikti visą reikiamą informaciją, kuri padėtų nustatyti, ar tie patys asmenys jau yra ne kartą nesėkmingai mėginę pateikti paraišką.
- Turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės veiksmingai tikrintų fizinę gyvenamąją vietą savo teritorijoje, – taip pat ir pasinaudodamos galimybe nustatyti minimalius fizinio buvimo reikalavimus, – bei registruotų šią informaciją, kad ji būtų prieinama Komisijai ir Sąjungos agentūroms. Tai turėtų apimti bent dukart per metus rengiamus asmeninius informacinius susitikimus ir apsilankymus susijusių asmenų gyvenamojoje vietoje.

⁽¹⁾ Panašiai, kaip ir pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1) 22 straipsnyje numatytą sistemą.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- Siekiant kovoti su mokesčių vengimu, turėtų būti nustatytos konkrečios Sąjungos priemonės, kuriomis būtų užkertamas kelias apeiti bendrą duomenų teikimo standartą taikant Leidimo gyventi schemas ir kovojama su šiuo reiškiniu, visų pirma stiprinant mokesčių administratorių ir finansinės žvalgybos padalinių (FŽP) informacijos mainus⁽²⁾.
- Turėtų būti nustatytos taisyklės, susijusios su investicijų, reikalaujamų pagal Leidimo gyventi schemas, tipais. Didžiąją dalį reikalaujamų investicijų turėtų sudaryti gamybinės investicijos į realiąją ekonomiką, atsižvelgiant į prioritetines žaliosios ir skaitmeninės ekonominės veiklos sritis. Investicijos į nekilnojamąjį turtą, investicinius ar patikos fondus ir vyriausybės obligacijas arba tiesioginiai mokėjimai į valstybės narės biudžetą turėtų būti ribojami ir sudaryti tik nedidelę investuojamos sumos dalį. Be to, visi tiesioginiai mokėjimai į valstybės narės biudžetą turėtų būti ribojami, kad biudžetas netaptų priklausomas nuo šio šaltinio, ir Komisija turėtų prašyti valstybių narių įvertinti tokius mokėjimus Europos semestro kontekste.
- Reglamentas galėtų būti grindžiamas SESV 79 straipsnio 2 dalimi, taip pat 80, 82 ir 87 straipsniais bei, – kadangi Leidimo gyventi schemas daro poveikį ir vidaus rinkai, – 114 straipsniu.
- Jei reglamentas ar kitas teisėkūros procedūra priimamas aktas dėl Leidimo gyventi schemų įsigaliojusių iki galutinai atsisakant Pilietybės schemų, visos Leidimo gyventi schemoms taikytinos taisyklės turėtų būti taikomos ir Pilietybės schemoms – taip pat ir siekiant užtikrinti, kad Pilietybės schemoms taikoma kontrolė nebūtų švelnesnė nei taikoma Leidimo gyventi schemoms.

3 pasiūlymas. Nauja Sąjungos nuosavų išteklių kategorija, kuri apimtų koregavimo pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas mechanizmą

- Kadangi visos valstybės narės ir Sąjungos institucijos susiduria su dalies valstybių narių taikomų Pilietybės ir Leidimo gyventi schemų rizika ir išlaidomis, esama pagrindo sukurti bendrą mechanizmą, kuris būtų grindžiamas reikiama duomenimis ir informacija, neigiamoms Pilietybės ir Leidimo gyventi schemų pasekmėms atsvirti. Maža to, valstybės narės pilietybės ar vizų pardavimo vertė neatsiejama nuo Sąjungos teisių ir laisvių, kurios su jomis įgyjamos. Sukūrus koregavimo pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas mechanizmą, neigiamos pasekmės, su kuriomis tenka susidurti visoms valstybėms narėms, būtų kompensuojamos tinkamu įnašu į Sąjungos biudžetą. Tai Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas taikančių valstybių narių, kitų valstybių narių ir Sąjungos institucijų solidarumo klausimas. Kad šis mechanizmas būtų veiksmingas, Sąjungai mokėtiną mokesčių turėtų sudaryti reikšminga investicijų, kurias valstybės narės gauna pagal Pilietybės ir Leidimo gyventi schemas, procentinė dalis, pagrįstai apskaičiuota atsižvelgiant į visą išorinį poveikį, kuris, kaip nustatoma, patiriamas taikant minėtąsias schemas.
- Mechanizmas galėtų būti grindžiamas SESV 311 straipsniu, kuriame pažymima, kad „Sąjunga pasirūpina savo tikslams pasiekti ir savo politikai įgyvendinti reikalingomis priemonėmis“, įskaitant galimybę „nustatyti naujas nuosavų išteklių kategorijas arba panaikinti esamą kategoriją“. Papildomos įgyvendinimo priemonės galėtų būti priimtose reglamento forma. Panašiai buvo sprendžiamas ir klausimas dėl nuosavų išteklių, pagrįstų plastiko atliekų kiekiu, kurie taikomi nuo 2021 m. sausio 1 d. Toks variantas reikštų gana ilgą sprendimo dėl nuosavų išteklių oficialaus priėmimo procesą, kurio atveju keliami atitinkami nacionaliniai konstituciniai jo patvirtinimo reikalavimai. Jis galėtų būti derinamas su teisiniu pagrindu, apibrėžtu SESV 80 straipsnyje, kuriame nustatytas „solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių principas, įskaitant jo finansinius padarinius“, – taip pat ir imigracijos srityje.

⁽²⁾ Žr. *Preventing abuse of residence by investment schemes to circumvent the CRS*, EBPO, 2018 m. vasario 19 d.; 2014 m. gruodžio 9 d. Tarybos direktyva 2014/107/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniais apmokestinimo srities informacijos mainais (OL L 359, 2014 12 16, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

4 pasiūlymas. Tikslinė teisės aktų dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu peržiūra

- Komisija, žengusi sveikintiną žingsnį, Leidimo gyventi schemas ryžtingai įtraukė į savo 2021 m. liepos 20 d. pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkinį, kuriuo siekiama peržiūrėti teisės aktus dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, ypač tarpininkų veiklos aspektu. Turėtų būti įtraukti dar trys elementai:
 - a) vadovaujantis teisės aktais dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, o būtent pasiūlymo dėl reglamento dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos (2021/0239(COD)) 3 straipsnio 3 punktu, į įpareigotųjų subjektų sąrašą turi būti įtrauktos viešojo sektoriaus institucijos, nagrinėjančios paraiškas pagal Leidimo gyventi schemas;
 - b) vadovaudamasi teisės aktais dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, valstybių narių valdžios institucijos, ypač FŽP, turi aktyviau keistis informacija apie pareiškėjus;
 - c) siekiant švelninti Leidimo gyventi schemų keliamą riziką, visiems įpareigotiesiems subjektams, dalyvaujantiems leidimo gyventi išigijimo investuojant procese, turi būti numatomos griežtesnės išsamaus patikrinimo priemonės, kaip rekomenduoja ir EBPO.

5 pasiūlymas. Tikslinė Ilgalaikių gyventojų direktyvos peržiūra

- Komisija, pateikdama planuojamas pasiūlymus dėl Ilgalaikių gyventojų direktyvos peržiūros, turėtų apriboti galimybę trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra gavę leidimą gyventi pagal Leidimo gyventi schemą, naudotis palankesnėmis ta direktyva numatomomis sąlygomis. Tai būtų galima padaryti iš dalies pakeitus Ilgalaikių gyventojų direktyvos 13 straipsnį ir susiaurinus jo taikymo sritį, kad į ją aiškiai nebūtų įtraukiami asmenys, pasinaudoję Leidimo gyventi schemomis.
- Komisija turėtų imtis veiksmų ir užtikrinti, kad taikant Leidimo schemas nebūtų apeinamas Ilgalaikių gyventojų direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nustatytas nepertraukiamo teisėto penkerių metų gyvenimo šalyje reikalavimas, – taip pat ir užtikrinant, kad valstybės narės taikytų griežtesnę kontrolę ir atskaitomybės prievolės asmenims, pateikusiems paraiškas pagal Leidimo gyventi schemas.

6 pasiūlymas. Siekis užtikrinti, kad trečiosios šalys neadministruotų žalingų Pilietybės ir Leidimo gyventi schemų

- Trečiųjų šalių Pilietybės schemas turėtų būti įtrauktos į Reglamentą (ES) 2018/1806 kaip ypatingas elementas, į kurį būtina atsižvelgti priimant sprendimus, ar konkreti trečioji šalis turėtų būti įtraukta į to reglamento priedus, t. y. kaip veiksnys priimant sprendimus dėl trečiųjų šalių, kurių piliečiams netaikomi vizų reikalavimai. Šis elementas turėtų būti įtrauktas ir į to reglamento 8 straipsnyje nustatytą vizų sustabdymo mechanizmą bei planuojamą stebėseną.
- 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) ⁽³⁾, turėtų būti papildytas nauju straipsniu dėl bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, siekiant, kad jos pamažu atsisaktų savo Pilietybės schemų, o jų Leidimo gyventi schemas būtų suderintos su naujuoju reglamentu, įtrauktu į pirmiau išdėstytą 2 pasiūlymą.
- Visiškas Pilietybės schemų panaikinimas jų pamažu atsisakant ir griežtas Leidimo gyventi schemų reglamentavimas turėtų būti aiškus reikalavimas, neatsiejamas nuo stojimo kriterijų.

⁽³⁾ OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0066

Bendravimas su piliečiais: teisė pateikti peticijas, teisė kreiptis į Europos ombudsmeną ir Europos piliečių iniciatyva

2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „Piliečių dalyvavimas: teisė pateikti peticijas, teisė kreiptis į Europos ombudsmeną ir Europos piliečių iniciatyva“ (2020/2275(INI))

(2022/C 347/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 10 ir 11 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 24 ir 227 straipsnius, kurie atspindi Sutartyje teikiamą svarbą ES piliečių ir gyventojų teisei kreiptis į Europos Parlamentą bet koku reikalu,
 - atsižvelgdamas į SESV 228 straipsnį dėl Europos ombudsmeno vaidmens ir funkcijų,
 - atsižvelgdamas į Tarybos priemonę, kuria sukuriama peržiūrėta ES lygmens struktūra, reikalaujama pagal Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (NKT) 33 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 11, 41, 42, 43 ir 44 straipsnius dėl teisės pateikti peticiją Europos Parlamentui,
 - atsižvelgdamas į SESV nuostatas, susijusias su pažeidimo nagrinėjimo procedūra, ypač į 258 ir 260 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į savo rezolucijas dėl Peticijų komiteto svarstymų rezultatų,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 222, 230 ir 216 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į ES sutarties 10 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į SESV 20 straipsnį dėl teisės pateikti peticiją Europos Parlamentui, teisės kreiptis į Europos ombudsmeną, Sąjungos institucijas ir patariamuosius organus bet kuria Sutarčių kalba ir gauti atsakymą ta pačia kalba,
 - atsižvelgdamas į 1994 m. kovo 9 d. Europos Parlamento sprendimą 94/262/EAPB, EB, Euratomas dėl ombudsmeno pareigų atlikimą reglamentuojančių nuostatų ir bendrųjų sąlygų ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Europos ombudsmeno veiklos,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1042, kuriuo, atsižvelgiant į COVID-19 protrūkį, nustatomos laikinosios priemonės, susijusios su Reglamente (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos numatytais rinkimo, tikrinimo ir nagrinėjimo etapų terminais ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pranešimą (A9-0018/2022),
- A. kadangi Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 3 dalyje pažymima, kad „[k]iekvienas pilietis turi teisę dalyvauti demokratiame Sąjungos gyvenime“ ir kad „[s]prendimai priimami kuo atviriau ir kiek įmanoma labiau juos priartinant prie piliečių“;

⁽¹⁾ OL L 113, 1994 5 4, p. 15.

⁽²⁾ OL L 130, 2019 5 17, p. 55.

⁽³⁾ OL L 213, 2020 7 17, p. 7.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- B. kadangi Peticijų komitetas atlieka apsauginį vaidmenį, siekdamas užtikrinti, kad ES laikytųsi NTK formuodama politiką ir imdamasi teisėkūros veiksmų ES lygmeniu; kadangi nustatyta, jog Parlamento Peticijų komitetas kartu su Europos ombudsmenu, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra ir Europos neįgaliųjų forumu sudaro peržiūrėtą ES lygmens struktūrą, kaip patvirtino Taryba per savo 2017 m. sausio 16 d. vykusį 3513-įjį susitikimą;
- C. kadangi piliečių dalyvavimo ir skaidrumo didinimas ES lygmeniu yra labai svarbus siekiant panaikinti pastebimą atotrūkį tarp ES ir jos piliečių bei atstovaujamojų organizacijų;
- D. kadangi teisė pateikti Europos Parlamentui peticiją yra įtvirtinta Chartijos 44 straipsnyje kaip pagrindinė teisė;
- E. kadangi peticijų skaičius, turint omenyje bendrą ES gyventojų skaičių, išliko nedidelis, ir tai patvirtina, kad reikia didelių pastangų ir pritaikytų priemonių siekiant didinti visuomenės informuotumą ir gerokai pagerinti naudojimąsi teise teikti peticijas; kadangi vidutiniškai per metus Europos Parlamentui pateikiama apie 1 200 peticijų;
- F. kadangi, nors 2013 m. Europos Parlamentui buvo pateiktas didžiausias skaičius peticijų, dabar jis mažėja; kadangi labai daug Europos Sąjungos piliečių vis dar nežino apie teisę teikti peticijas;
- G. kadangi peticijų tinkamumo kriterijai nustatyti SESV 227 straipsnyje ir Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 226 straipsnyje, pagal kuriuos peticijos turi būti pateiktos ES piliečių arba gyventojų, kuriems į atitinkamas ES veiklos sritis patenkantys klausimai daro tiesioginį poveikį;
- H. kadangi Parlamentas taiko atviriausią ir skaidriausią Sąjungoje peticijų nagrinėjimo procedūrą, pagal kurią peticijų pateikėjai gali dalyvauti jo veikloje, įskaitant komitetų diskusijas ir klausymus;
- I. kadangi Peticijų komitetas nagrinėja ir kiekvieną peticiją ir yra vienintelis komitetas, palaikantis kasdienį dialogą su piliečiais;
- J. kadangi teise pateikti peticiją dažnai naudojami fiziniai asmenys;
- K. kadangi teisė pateikti peticijas gali būti sustiprinta tik pagerinus ES institucijų ir valstybių narių gebėjimus laiku ir veiksmingai išspręsti peticijų pateikėjų iškeltus klausimus, kartu užtikrinant visapusišką piliečių pagrindinių teisių apsaugą;
- L. kadangi kai kurios peticijos paskelbiamos nepriimtinais dėl nepakankamos informacijos arba dėl to, kad piliečiams neaišku, kokiose srityse Europos Sąjunga turi kompetenciją;
- M. kadangi Komisija vis dar nepateikė išsamios informacijos apie peticijų, dėl kurių pradėta pažeidimo nagrinėjimo procedūra arba imtasi kitų teisėkūros ar ne teisėkūros veiksmų, skaičių;
- N. kadangi būtina persvarstyti Parlamento darbo tvarkos taisykles siekiant patobulinti atitinkamas taisykles, susijusias su peticijų procesu, kad būtų padidintas peticijų matomumas ir sustiprinti tolesni veiksmai, kurių imamasi dėl jų, be kita ko, vykdant Parlamento plenarinių posėdžių veiklą, kad peticijose iškelti klausimai būtų veiksmingiau įtraukti į ES politinės darbotvarkės prioritetus;
- O. kadangi Komisija savo peticijų nagrinėjimo strategiją grindžia savo 2016 m. komunikatu „ES teisė. Geresnis taikymas – geresni rezultatai“, kuriame nėra nuostatų, reglamentuojančių su peticijomis susijusią administracinę procedūrą ar praktiką;
- P. kadangi SESV numatyta Europos piliečių iniciatyva sustiprinama Sąjungos pilietybė ir dar labiau sutvirtinamas demokratinis jos veikimas, *inter alia*, kiekvienam piliečiui suteikiant teisę dalyvauti demokratiniame Sąjungos gyvenime;
- Q. kadangi reikėtų pabrėžti Europos piliečių iniciatyvos svarbą rengiant Sąjungos politikos iniciatyvas ir strateginius pokyčius;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- R. kadangi Sąjungos piliečiams suteikta teisė tiesiogiai kreiptis į Komisiją su prašymu pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;
- S. kadangi ES turi užtikrinti piliečiams, ypačiai atsižvelgiant į specialiuosius neįgaliųjų poreikius, teisę aktyviai dalyvauti Europos Sąjungos demokratinėje veikloje bet kuria iš ES oficialiųjų kalbų, kad būtų išvengta bet kokios diskriminacijos ir skatinama daugiakalbystė;
- T. kadangi Europos piliečių iniciatyva prisidedama prie demokratinio Sąjungos veikimo stiprinimo, nes taip piliečiai dalyvauja jos demokratiname ir politiniame gyvenime; kadangi piliečių iniciatyva turėtų būti laikoma viena iš priemonių (kartu su dialogu su atstovaujamosiomis asociacijomis ir pilietine visuomene, konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, teise teikti peticijas ir teise pateikti skundą Europos ombudsmenui), suteikiančių galimybę piliečiams atkreipti ES institucijų dėmesį į tam tikrus klausimus ir prašyti jų priimti teisės aktus klausimais, kurie patenka į ES kompetencijos sritis ir daro poveikį piliečiams;
- U. kadangi 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojus Reglamentui (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos Europos piliečių iniciatyvos priemonė organizatoriams tapo prieinamesnė ir lengviau įgyvendinama, visų pirma verčiant iniciatyvas į visas oficialiąsias ES kalbas;
- V. kadangi Komisija nurodė tam tikrus sunkumus, susijusius su Reglamento (ES) Nr. 211/2011 (*) įgyvendinimu, ir kadangi naujuoju Reglamentu (ES) 2019/788 siekiama išsamiai spręsti šiuos klausimus, atsižvelgiant į Europos piliečių iniciatyvos, kaip priemonės, veiksmingumą, ir pagerinti jos veikimą; kadangi šio reglamento įgyvendinimas turi būti įvertintas veiksmingai ir laiku; kadangi bet kuriuo atveju oficialią ataskaitą Komisija turėtų pateikti ne vėliau kaip 2024 m. sausio 1 d., o vėliau – kas ketverius metus;
- W. kadangi, norint pasiekti šiuos tikslus ir išnaudoti visą Europos piliečių iniciatyvos potencialą, Europos piliečių iniciatyvoms taikomomis procedūromis ir sąlygomis turėtų būti užtikrinta, kad Komisija tinkamai išnagrinės iniciatyvas, kurios yra galiojančios, atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2019/788 14 straipsnio 1 dalį, ir į jas reaguos; kadangi Komisija yra teisiškai įpareigota nurodyti veiksmus, kurių ji ketina imtis dėl galiojančios Europos piliečių iniciatyvos, jei tokių veiksmų yra, ir nurodyti priežastis, dėl kurių ji imasi arba nesiima veiksmų, ir tai ji turėtų padaryti aiškiai, suprantamai ir išsamiai; kadangi siekiant, kad Europos piliečių iniciatyva galėtų ir būtų pateikta Komisijai, reikia bent milijono parašų iš ne mažiau kaip ketvirtadalio valstybių narių; kadangi dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos Reglamentu (ES) 2020/1042 nustatytos laikinosios priemonės, kuriomis numatomi lankstesni parašų surinkimo, tikrinimo ir nagrinėjimo etapų terminai; kadangi šių priemonių taikymas buvo išplėstas Komisijos įgyvendinimo aktais; kadangi šis reglamentas yra tik laikino pobūdžio ir taikomas tik iki 2022 m. pabaigos, t. y. iki tos datos, kai bus palaipsniui atsisakyta Reglamento (ES) 2019/788 11 straipsnyje numatytų atskirų internetinių rinkimo sistemų;
- X. kadangi Europos piliečių iniciatyvos organizavimas ir rėmimas yra politinė Sąjungos piliečių teisė, taip pat unikali priemonė, skirta ES dalyvaujamajai demokratijai prioritetams nustatyti ir suteikianti piliečiams galimybę aktyviai dalyvauti jiems poveikio turinčiuose projektuose ir procesuose; kadangi iki šiol buvo pateiktos šešios galiojančios Europos piliečių iniciatyvos, ir visos jos sulaukė Komisijos atsako – paskutinės buvo iniciatyvos „Minority SafePack“ ir „End the Cage Age“; kadangi šios iniciatyvos buvo pirmosios Europos piliečių iniciatyvos, dėl kurių buvo diskutuojama Parlamente po to, kai įsigaliojo naujas Reglamentas (ES) 2019/788, vadovaujantis naujai nustatyta Parlamento darbo tvarkos taisyklių 222 straipsnio 8 dalimi; kadangi susijusias rezoliucijas Parlamentas priėmė atitinkamai 2020 m. gruodžio mėn. ir 2021 m. birželio mėn., joms pritarus didžiąja atiduotų balsų dauguma (atitinkamai 76 proc. ir 82 proc.);
- Y. kadangi Peticijų komitetas gavo 107 prašymus inicijuoti Europos piliečių iniciatyvą, iš kurių 83 buvo pripažinti atitinkančiais reikalavimus ir tinkami registruoti, o šeši iš jų buvo sėkmingi;
- Z. kadangi vienas iš prioritetinių ES tikslų turi būti jos institucijų demokratinio teisėtumo stiprinimas ir visiškas ES sprendimų priėmimo procesų skaidrumo užtikrinimas, taip pat veiksminga piliečių pagrindinių teisių apsauga ir aktyvesnio piliečių dalyvavimo formuojant ES politinę darbotvarkę skatinimas taikant sustiprintas, veiksmingesnes ir skaidresnes piliečių dalyvavimo priemones;

(*) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 211/2011 dėl piliečių iniciatyvos (OL L 65, 2011 3 11, p. 1).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

- AA. kadangi SESV 20, 24 ir 228 straipsniais ir Chartijos 43 straipsniu Europos ombudsmenas įgaliojamas priimti skundus dėl netinkamo administravimo atvejų Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ar agentūrų veikloje, išskyrus Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kai šis vykdo teismines funkcijas;
- AB. kadangi Ombudsmeno tyrimai daugiausia susiję su skaidrumu ir atskaitomybe, tarnybos kultūra, tinkamu įgaliojimų naudojimu ir procesinių teisių paisymu;
- AC. kadangi 2020 m. buvo minimos 25-osios Europos ombudsmeno tarnybos sukūrimo metinės; kadangi nuo jos įkūrimo Ombudsmeno tarnyba išnagrino 57 000 skundų, dėl kurių atlikta daugiau kaip 7 600 tyrimų;
- AD. kadangi teisė pateikti peticijas, teisė kreiptis į Europos ombudsmeną ir Europos piliečių iniciatyva yra dalyvaujamąsios priemonės, kuriomis skatinama dalyvaujamoji demokratija ir aktyvus Europos pilietiškumas;

Teisė pateikti peticijas

1. primena, kad teisė pateikti peticijas yra seniausia tiesioginio piliečių dalyvavimo ES lygmeniu priemonė ir kad tai paprasčiausias ir labiausiai tiesioginis būdas piliečiams kreiptis į ES institucijas, pareikšti savo nuomonę dėl ES lygmeniu priimtų teisės aktų ir politinių sprendimų bei pateikti skundus apie spragas ir prastą įgyvendinimą; primena, kad gautų peticijų skaičius palyginti su ES gyventojų skaičiumi tebėra nedidelis ir kad, kalbant apie naudojamą teisę teikti peticijas, esama didelių skirtumų tarp valstybių narių, regionų ir kalbų; mano, kad tikslinės informavimo kampanijos ir pilietinis švietimas apie ES pilietybės teises gali pasiekti daugiau gyventojų ir duoti apčiuopiamų rezultatų didinant informuotumą apie piliečių teises ES lygmeniu; pabrėžia, kad Peticijų komitetas turi daug įvairių priemonių, t. y. rengia pranešimus ir rezoliucijas, viešuosius klausymus, teminius seminarus ir faktų nustatymo misijas, kuriomis siekiama reaguoti į piliečiams susirūpinimą keliančius klausimus ir paskatinti Europos Parlamentą, kitas ES institucijas ir nacionalines valdžios institucijas imtis veiksmų; ragina Peticijų komitetą stiprinti bendradarbiavimą su nacionaliniais parlamentais ir sukurti partnerystę, kuri sudarytų sąlygas keistis geriausia patirtimi;
2. primena, kad peticijose iškeltų klausimų sprendimo būdas daro lemiamą poveikį piliečiams, kiek tai susiję su veiksmingu ES sutartyse įtvirtintos teisės pateikti peticijas, taip pat piliečių nuomonės apie Sąjungos institucijas paisymu;
3. apgailestauja, kad Komisijos atsakymas imtis veiksmų atskirose peticijose iškeltais klausimais yra galiojančių ES sutarčių nuostatų, susijusių su teise teikti peticijas, pažeidimas, nes ši teisė neapsiriboja tik strateginės svarbos ar struktūrinės problemas atspindinčiais klausimais;
4. ragina Komisiją persvarstyti savo dabartinę strateginę poziciją siekiant užtikrinti peticijų nagrinėjimą laiku, nes to nepadarius lieka neišspręstų klausimų, be kita ko, susijusių su rimtais ES teisės pažeidimais, kenkiančiais piliečių teisių apsaugai;
5. primygtinai ragina Parlamentą ir Komisiją priimti privalomą tarpinstitucinį susitarimą dėl peticijų nagrinėjimo, siekiant užtikrinti aiškią, nuspėjamą ir skaidrią teisinę sistemą, kuria būtų siekiama nuosekliai įgyvendinti ES sutartyse įtvirtintą teisę teikti peticijas ir veiksmingai apsaugoti piliečių pagrindines teises;
6. pabrėžia, kad teisė pateikti peticiją yra pagrindinis dalyvaujamąsios demokratijos elementas; atsižvelgdamas į tai, ragina Tarybą ir Komisiją teisę pateikti peticijas laikyti pagrindine piliečių ir ES institucijų bendravimo priemone, taip pat esminiu demokratinio ir skaidraus valdymo ES lygmeniu elementu;
7. primena, kad daugelis ES piliečių netenka teisės teikti peticijas, nes peticijų teikimo platformos neatitinka prieinamumo standartų ir reikalavimų, nustatytų JT neįgalųjų teisių konvencijos 33 straipsnio 2 dalyje;
8. pažymi, kad norint išvengti situacijų, kai visuomenė jaučiasi nusivylusi ES institucijomis, reikia didelių patobulinimų, neperžengiant ES sutartyse nustatytų ribų, kad būtų patenkinti piliečių lūkesčiai, kai jie, ieškodami individualių problemų sprendimo, naudojami teise teikti peticijas; ragina geriau informuoti piliečius apie teisę teikti peticijas ir stiprinti bendradarbiavimą su valstybių narių valdžios institucijomis, kad būtų visapusiškai apsaugotos piliečių teisės, kylančios iš ES teisės aktų; ragina ES institucijas skleisti aiškią informaciją apie teisę teikti peticijas ir sistemingai skatinti naudotis šia priemone;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

9. mano, kad svarbu įvairinti komunikacijos priemonės ir didinti piliečių informuotumą, glaudžiai bendradarbiaujant su nacionalinėmis ir vietos asociacijomis, organizuojant informavimo kampanijas ir nuolat rengiant viešas diskusijas Sąjungos politikos srityse; mano, kad turėtų būti kuriami interaktyvūs internetiniai forumai, kuriuose piliečiai galėtų gauti informacijos, keistis nuomonėmis ir laisvai reikšti savo nuomonę, ypač siekiant orientuotis į jaunimą;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad peticijos pateikėjų nusivylimas tuo, kad realiai nesprenžiamos jų problemos, gali lemti atsiribojimą nuo ES institucijų ir euroskeptiškumą dėl to, kad trūksta atsakymų;
11. ragina nustatyti bendrus kriterijus nagrinėjant įvairias peticijas, kad būtų užtikrintas standartizuotas ir nuoseklus peticijų nagrinėjimas ir išvengta savavališko ar šališko naudojimosi piliečių prašymais; pabrėžia, kad peticijų nagrinėjimo vienodumo stoka gali lemti painiavą peticijų pateikėjams ir ribotą piliečių norą apskritai pasinaudoti teise pateikti peticiją;
12. primena, kad pernelyg siauras ar nenuoseklus Chartijos 51 straipsnio aiškinimas griauna piliečių pasitikėjimą Sąjunga; prašo Komisijos pateikti priemones, kuriomis būtų užtikrintas nuoseklus ir platus 51 straipsnio nuostatų taikymas, ir ragina Konferencijoje dėl Europos ateities išnagrinėti šį klausimą;
13. primena teisės pateikti peticijas suteikiamas galimybes, kai norima perspėti ES institucijas apie galimas Sąjungos teisės spragas, pažeidimus arba netinkamą įgyvendinimą tiek konkrečiais atvejais, tiek sisteminiu lygmeniu; primygtinai ragina atsižvelgti į atskirų peticijų, kaip ES teisės taikymo ir tobulinimo priemonės, potencialą; ragina Komisiją, kaip Sutarčių sergėtoją, skirti daugiau dėmesio peticijose keliamiems klausimams, įskaitant individualius klausimus, ir tinkamai juos iširti, kad būtų galima iš tikrųjų pagerinti padėtį, kiek tai susiję su tinkamu ES teisės aktų taikymu visos Sąjungos mastu; pabrėžia, kad tais atvejais, kai Komisija neturi teisėkūros įgaliojimų, ji turi veiksmingai pasinaudoti galimybe veikti koordinuodama arba teikdama paramą, kad galėtų kruopščiai reaguoti į peticijos pateikėjų problemas ir poreikius;
14. pažymi, kad daug peticijų dėl COVID-19 buvo nagrinėjamos Peticijų komitete, daugiausia skubos tvarka; sveikina Peticijų komitetą, kad jis greitai ir veiksmingai nagrinėjo peticijas didelės krizės metu, o tai yra būtina piliečių pasitikėjimo ES institucijomis sąlyga;
15. primena, kad teisė pateikti peticijas yra esminis ES pilietybės elementas; labai apgailestauja, kad Komisijos komunikate dėl 2020 m. ES pilietybės ataskaitos ir Europos demokratijos veiksmų plano neminima teisė pateikti peticijas; mano, kad tai buvo neišnaudota galimybė suteikti didesnį matomumą vienam pagrindinių ES pilietybės aspektų; ragina Komisiją teisę pateikti peticijas įtraukti į savo strateginius dokumentus;
16. ragina atlikti išsamią analizę, kuri atskleistų priežastis, dėl kurių pastaraisiais metais užregistruotų peticijų skaičius sumažėjo; ragina Komisiją koordinuoti veiksmus su Peticijų komitetu, kad būtų atliktas tyrimas siekiant nustatyti pagrindines kliūtis, su kuriomis susiduriama naudojantis teise teikti peticijas, taip pat galimas komunikacijos problemas; ragina įgyvendinti reikiamus mechanizmus, kad būtų galima pašalinti galimus tyrimo metu atskleistus trūkumus ir problemas;
17. kritikuoja Komisiją dėl to, kad ji neturi tinkamos informacijos apie peticijas ir apie tai, kaip jos susijusios su pažeidimo nagrinėjimo procedūromis ar ES teisės aktais, rinkimo sistemos, tai patvirtina ir Komisijos metinių ataskaitų dėl ES teisės taikymo stebėsenos trūkumai, nes šiose ataskaitose pateikiama tik labai bendro pobūdžio nuoroda į peticijas;
18. prašo Komisijos stebėti, kokios peticijos buvo svarstomos, atlikti jų analizę ir kasmet pateikti ataskaitą, taip pat užtikrinti, kad į šią analizę būtų atsižvelgiama Komisijai priimant politinius sprendimus; ragina Komisiją sutrumpinti laiką, kurio reikia norint atsakyti į Parlamento prašymus dėl peticijų;
19. ragina Tarybą ir valstybes nares aktyviai domėtis peticijų svarstymais ir diskusijomis dėl jų ir juose dalyvauti, taip pat pateikti sprendimus ES lygmeniu peticijų pateikėjų iškeltiems klausimams, visų pirma perduoti peticijas atsakingoms ir kompetentingoms institucijoms, užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus ir dalyvauti parlamentinėse diskusijose;
20. atkreipia dėmesį į tai, kad vykdant parlamentinę ir teisėkūros veiklą reikia užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus, susijusius su peticijomis; primena, kad peticijos galėtų būti laikomos strategine priemone siekiant skatinti SESV 225 straipsnyje įtvirtintą Europos Parlamento teisėkūros iniciatyvos teisę, taip pašalinant peticijose nurodytas ES teisės spragas ir neatitikimus, kad būtų galima užtikrinti visapusišką piliečių teisių apsaugą;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

21. prašo ES institucijų ir Parlamento komitetų bei valstybių narių glaudžiau bendradarbiauti su Peticijų komitetu siekiant veiksmingai spręsti peticijų pateikėjų keliamus klausimus ir patenkinti jų prašymus; mano, kad labai svarbu užtikrinti valstybių narių atstovų dalyvavimą ir aktyvumą svarstant peticijas komitete; atsižvelgdamas į tai, primygtinai prašo Komisijos vengti bendro pobūdžio atsakymų ir pasiūlyti tikslinius ir konkrečius sprendimus, kuriuos būtų galima pateikti peticijų pateikėjams, atsakant į jų prašymus;

22. ragina visą pilietinę visuomenę pasinaudoti visomis teisės pateikti peticijas galimybėmis, kai siekiama strateginių ir teisėkūros pakeitimų ES lygmeniu; ragina pilietinės visuomenės organizacijas geriau pasinaudoti peticijomis kaip tiesioginės demokratijos priemonėmis, kad ES institucijoms būtų pranešta apie joms susirūpinimą keliančius klausimus ir galimą Sąjungos teisės nesilaikymą;

23. ragina per Konferenciją dėl Europos ateities apsvarstyti teisės teikti peticijas klausimą, surengti diskusijas ir kartu su visuomenės atstovais ieškoti būdų, kaip pagerinti žinias apie teisę pateikti peticiją ir prieigą prie jos, kad ji taptų demokratiškesne ir naudingesne ES piliečiams ir gyventojams skirta priemone, kuri padėtų jiems tiesiogiai bendrauti su ES institucijomis ir perduoti jų skundus; ragina Konferencijoje dėl Europos ateities pateikti pasiūlymų, kaip pagerinti teisės teikti peticijas įgyvendinimą ES lygmeniu;

24. prašo sustiprinti Peticijų komiteto pozicijas Parlamente ir palaikant tarpinstitucinius santykius, nes tai vienintelis komitetas, tiesiogiai bendraujantis su piliečiais; todėl, atsižvelgdamas į Peticijų komiteto darbo mastą, pabrėžia, kad būtina šiam komitetui skirti daugiau darbuotojų ir išteklių;

25. ragina kitus komitetus laiku prisidėti prie Parlamento pastangų greičiau ir veiksmingiau spręsti piliečiams rūpimus klausimus ir vykdant teisėkūros darbą atsižvelgti į peticijų pateikėjų nurodytas problemas; prašo kitų komitetų vykdant kasdienę Parlamento teisėkūros veiklą atsižvelgti į peticijas, susijusias su jų kompetencijos sritimis, ir oficialiai bei konkrečiai atsakyti į piliečių peticijose išreikštus lūkesčius;

26. mano, kad peticijų tinklas yra būtina priemonė siekiant palengvinti tolesnius su peticijomis susijusius veiksmus vykdant parlamentinę ir teisėkūros veiklą, taip pat skatinti jo narius keisti informacija ir geriausia patirtimi tiek techniniu, tiek politiniu lygmeniu; mano, kad šis tinklas turėtų sustiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su Komisija ir kitomis ES institucijomis;

27. atsižvelgdamas į tai, kad pagal gaires⁽⁵⁾ komitetas, kai jo prašoma pateikti nuomonę, turi įvertinti teisės teikti peticijas svarbą ir teisėkūros darbo krūvį prieš nusprenddamas, ar pateikti nuomonę, ir kad ši taisyklė buvo nustatyta anksčiau nei įsigaliojo Lisabonos sutartis ir atspindi seną peticijų svarbos Parlamento darbe suvokimą, ragina atnaujinti gaires, kad Peticijų komitetui ir kitiems komitetams būtų suteikti reikiami įgaliojimai veiksmingai atlikti savo darbą;

28. ragina atlikti „Eurobarometro“ apklausą apie ES piliečių žinias apie teisę pateikti peticiją Europos Parlamentui, siekiant surinkti duomenis ir jais remiantis surengti veiksmingą ir prieinamą informuotumo didinimo kampaniją; mano, kad reguliarūs ES masto tyrimai, grindžiami tarpvalstybinėmis apklausomis, padeda didinti Europos institucijų informuotumą apie piliečiams rūpimus klausimus;

29. ragina sukurti bendrą Parlamento ir Komisijos duomenų bazę, kad būtų galima skaidriai ir bendradarbiaujant dalytis informacija apie visus tolesnius Komisijos veiksmus, susijusius su peticijomis, įskaitant „EU Pilot“ ir pažeidimo nagrinėjimo procedūras, pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir kitus ES aktus;

30. ragina aktyviau propaguoti teisę pateikti peticijas ir informuoti apie Parlamento peticijų portalą socialinėje žiniasklaidoje, rengiant informuotumo didinimo kampanijas ir žurnalistų mokymus, taip pat susieti šį portalą su populiariais peticijų portalais, kuriais piliečiai naudojami siekdamai paramos ES ir nacionaliniu lygmenimis;

⁽⁵⁾ Europos Parlamento Komitetų pirmininkų sueigos gairės dėl peticijų nagrinėjimo nuolatiniuose komitetuose, 1998 m. liepos 14 d., PE225.233.

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

31. ragina Tarybą ir Komisiją susieti savo interneto svetaines ir Konferencijos dėl Europos ateities platformą su peticijų portalu ir teikti informaciją apie peticijų portalą per savo kanalus, įskaitant valstybėse narėse esančias Komisijos atstovybes, kurios turėtų būti skatinamos bendradarbiauti su Parlamento ryšių biurais;

32. prašo patobulinti peticijų interneto portalą, kad jis būtų geriau matomas visuomenei, patogesnis naudoti, jame būtų galima paprasčiau ir intuityviau naršyti ir jis būtų prieinamesnis visiems piliečiams, visų pirma neįgaliesiems; ragina pagerinti duomenų analizės funkciją e. peticijų duomenų bazėje, kad būtų lengviau šioje duomenų bazėje rasti ankstesnes peticijas tuo pačiu klausimu; ragina supaprastinti procedūrą, pagal kurią piliečiai galėtų pritariti per internetinį portalą pateiktai peticijai, kad jiems būtų sudarytos geresnės galimybės pasinaudoti savo teise teikti peticijas;

33. pažymi, kad peticijų pateikėjai neturi galimybės tikruoju laiku gauti informacijos apie jų peticijų statusą; todėl ragina viešinti ir peticijų interneto portale skelbti daugiau informacijos, pavyzdžiui, apie peticijų svarstymo eigą ir kitose institucijose pradėtus susijusius tyrimus; ragina užtikrinti didesnę portalą ir Parlamento vidaus duomenų bazės sąveiką, kad būtų skatinamas didesnis peticijų nagrinėjimo skaidrumas;

34. ragina, visapusiškai laikantis asmens duomenų apsaugos taisyklių, rinkti daugiau informacijos apie peticijų pateikėjų profilių siekiant nustatyti grupes, kurioms nepakankamai atstovaujama, kiek tai susiję su naudojimusi teise pateikti peticijas, ir spręsti šį klausimą organizuojant atitinkamas informavimo kampanijas;

Europos ombudsmeno vaidmuo

35. primena apie kiekvieno ES piliečio ir kiekvieno ES gyvenančio fizinio asmens ar ES įsikūrusio juridinio asmens teisės pateikti skundą Europos ombudsmenui dėl netinkamo administravimo ES institucijose svarbą; mano, kad piliečių skundai Ombudsmenui yra esminis dalyvaujamosios demokratijos ir Sąjungos sprendimų priėmimo proceso legitimumo elementas; atkreipia dėmesį į tai, kad teisė kreiptis į Ombudsmeną sustiprina pilietinį aktyvumą ir piliečių pasitikėjimą Sąjungos institucijomis, taip pat skatina skaidrumą ir gerą administravimą ES institucijose ir įstaigose;

36. atkreipia dėmesį į kintantį Ombudsmeno vaidmenį, nes jis gali veikti savo iniciatyva ir padėti spręsti sisteminę problemas ES administravimo veikloje ir stengtis skatinti gerą administravimą, t. y. užtikrinti, kad Sąjungos institucijose, įstaigose, organuose ir agentūrose būtų laikomasi aukščiausių standartų; atsižvelgdamas į tai mano, kad Ombudsmeno vaidmuo yra kaip niekada svarbus, nes ES administravimo veikla, vykdoma per jos struktūras, tampa vis svarbesnė piliečių gyvenime, pavyzdžiui tokiose srityse kaip aplinka, migracija ir sveikata;

37. primena, kad Europos ombudsmenas turi įgaliojimus teikti rekomendacijas, pasiūlymus dėl sprendimų ir pasiūlymus dėl patobulinimų siekiant išspręsti problemas įvairiais netinkamo administravimo atvejais; pažymi, kad tais atvejais, kai skundas nepatenka į jo įgaliojimų sritį, Ombudsmenas gali patarti skundo pateikėjui kreiptis į kitą instituciją arba Peticijų komitetą; pažymi, kad 2020 m. Ombudsmeno tarnyba gavo daugiau kaip 1 400 skundų, kurių jos įgaliojimai neapima, daugiausia dėl to, kad tie skundai nebuvo susiję su administravimo ES lygmeniu veikla;

38. ragina Ombudsmeną dar atidžiau stebėti, kaip naudojamos ES lėšos ir ES biudžetas, ir tikrinti, kad Sąjungos interesams nebūtų pakenkta dėl teisinės valstybės principo pažeidimų, ES principų ir vertybių pažeidimo, korupcijos ar interesų konfliktų, visų pirma atsižvelgiant į Europos ekonomikos atkūrimo plano „Next Generation EU“ įgyvendinimą; pabrėžia, kad teisinės valstybės principo laikymasis yra esminė sąlyga norint gauti ES lėšų; laikosi nuomonės, kad ši teisinės valstybės principo laikymosi sąlyga ir tai, kad Europos Sąjunga nedaro nuolaidų dėl vertybių laikymosi, stiprina piliečių pasitikėjimą Sąjunga ir parodo tvirtą ES įsipareigojimą užtikrinti demokratinės sistemos kokybę visoje Sąjungos teritorijoje;

39. atkreipia dėmesį į tai, kad santykiai su Ombudsmenu yra viena iš Parlamento darbo tvarkos taisyklėmis Peticijų komitetui suteiktų įgaliojimų;

40. palankiai vertina naujausius Europos ombudsmeno statuto pakeitimus, kuriais Ombudsmeno funkcijų vykdymas suderinamas su Lisabonos sutartimi ir kuriais bus dar labiau sustiprinta ES piliečių ir gyventojų teisė pateikti skundą dėl netinkamo administravimo, visų pirma kalbant apie pranešėjų apie pažeidimus apsaugą, priekabiavimą ir interesų

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

konfliktus ES institucijose, įstaigose ir agentūrose; primena, kad naujajame Ombudsmeno statute taip pat paaiškinamos sąlygos, kuriomis Ombudsmenas gali atlikti tyrimus savo iniciatyva, ir pakartoja, kad Ombudsmenas gali bendradarbiauti su valstybių narių valdžios institucijomis ir ES institucijomis, įstaigomis ir agentūromis; atsižvelgdamas į tai, yra tvirtai įsitikinęs, kad ombudsmenei turėtų būti skirtas didesnis biudžetas, suteikiant jai reikiamus išteklius, kad ji galėtų veiksmingai susidoroti su padidėjusiu darbo krūviu ir toliau kompetentingai dirbti Europos piliečių naudai; primygtinai ragina ES institucijas, įstaigas ir agentūras laikytis ombudsmenės rekomendacijų dėl skaidrumo ir kitų etikos klausimų;

41. primena, kad ES piliečiai turi teisę susipažinti su ES institucijų dokumentais; teigiamai vertina puikų ombudsmenės darbą sudarant galimybes susipažinti su dokumentais, visų pirma paspartintos procedūros taikymą nagrinėjant susijusius prašymus; ragina teisėkūros institucijas laikytis Ombudsmeno rekomendacijų, susijusių su Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001⁽⁶⁾ dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, ir skatinti jį persvarstyti; mano, kad Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 peržiūra yra prioritetas siekiant užtikrinti visišką skaidrumą ir visapusišką galimybę visuomenei susipažinti su ES institucijų turimais dokumentais; pabrėžia su skaidrumu susijusių Ombudsmeno užduočių svarbą Europos demokratijai, ypač kalbant apie dokumentų prieinamumą Europos piliečiams, kad jie galėtų visapusiškai pasinaudoti savo teise į informaciją ir būtų padidintas piliečių pasitikėjimas Europos projektu; ragina ombudsmenę toliau dėti pastangas šioje srityje, nes galimybė laiku susipažinti su dokumentais 24 oficialiosiomis ES kalbomis yra labai svarbi siekiant užtikrinti tinkamą piliečių ir pilietinės visuomenės dalyvavimą sprendimų priėmimo procese;

42. sveikina ombudsmenę atsižvelgdamas į atliktą darbą skatinant daugiakalbystę piliečiams ir tai, kad buvo paskelbtas ES administracijai skirtų rekomendacijų dėl oficialiųjų ES kalbų vartojimo bendraujant su visuomene rinkinys, taip pat rekomendacijos, kuriose pateikiamos gairės, kaip, kada ir kokiomis kalbomis bendrauti, kad būtų išsaugota ES kalbų įvairovė;

43. primena, kad vienas iš būdų pagerinti piliečių suvokimą apie ES – padaryti ją suprantamesnę ir skaidresnę jiems; mano, kad Taryba turėtų toliau gerinti savo skaidrumą, ir ragina ją įgyvendinti kai kurias Parlamento ir Ombudsmeno ne kartą pateiktas rekomendacijas;

44. mano, kad labai svarbu ir toliau teikti ES piliečiams tinkamą informaciją apie Ombudsmeno vaidmenį ir veiklos mastą bei jo įtaką ES institucijų raidai; ragina ombudsmenę toliau skleisti informaciją apie tyrimų, dėl kurių padidėjo ES prekybos derybų skaidrumas, rezultatus, viešai skelbti ES įvertintų vaistų klinikinių tyrimų rezultatus, sukurti prieglobsčio prašytojams skirtus skundų teikimo mechanizmus ir suriežtinti etikos taisykles, taikomas Europos Komisijos nariams;

45. ragina ombudsmenę toliau stiprinti Europos ombudsmenų tinklą, kad būtų skatinama teisė kreiptis į Ombudsmeną nacionaliniu ir Europos lygmenimis, neatitrūkti nuo nacionalinių piliečių realiųjų ir į jas atsižvelgti; mano, kad būtina stiprinti nacionalinių ir regioninių ombudsmenų ir Europos ombudsmeno sąveiką ir keitimąsi geriausia patirtimi, siekiant užtikrinti, kad piliečiai būtų geriau informuojami apie savo teises ir jiems būtų pateiktos geresnės gairės, kaip elgtis teikiant skundus;

Europos piliečių iniciatyva

46. pažymi, kad Europos piliečių iniciatyva yra pagrindinė ir unikali dalyvaujamosios demokratijos priemonė; pabrėžia, kad Europos piliečių iniciatyva – išskirtinė galimybė Sąjungos piliečiams įvardyti jiems rūpimus klausimus ar problemas, įtraukti juos į Europos politinę darbotvarkę, išreikšti savo lūkesčius bei paraginti ES imtis veiksmų ir priimti teisės aktus, todėl ji turi būti skatinama ir remiama visomis turimomis priemonėmis; šiuo tikslu primena Komisijai ir valstybėms narėms pagal Reglamentą (ES) 2019/788 tenkančias pareigas, visų pirma didinti Sąjungos piliečių informuotumą apie Europos piliečių iniciatyvos egzistavimą, tikslus ir veikimą ir teikti pagalbą ir praktinę paramą Europos piliečių iniciatyvos organizatoriams; atsižvelgdamas į tai, mano, kad reikėtų aiškiau apibrėžti Parlamento indėlį Komisijai vykdant informavimo pareigas;

⁽⁶⁾ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

47. ragina Komisiją aktyviau dalyvauti procesuose, susijusiuose su galiojančiomis Europos piliečių iniciatyvomis, ir ištaisyti tolesnių teisėkūros veiksmų trūkumą, kad būtų pasiektas tikslas stiprinti Sąjungos demokratinį teisėtumą didinant piliečių dalyvavimo jos demokratiname ir politiniame gyvenime mastą; todėl mano, kad Komisija turėtų rimtai atsižvelgti į piliečių lūkesčius, susijusius su galiojančiomis Europos piliečių iniciatyvomis, ir stengtis juos patenkinti;

48. primena, kad tik kelių sėkmingų Europos piliečių iniciatyvų atveju Komisija ėmėsi tolesnių veiksmų;

49. mano, jog Europos demokratijai labai svarbu, kad piliečiams būtų suteikta galimybė prisidėti prie naudojimosi Sąjungos teisėkūros prerogatyvomis ir tiesiogiai dalyvauti inicijuojant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų; todėl ragina Komisiją atlikti išsamų kiekvienoje galiojančioje Europos piliečių iniciatyvoje pateiktų pasiūlymų vertinimą ir visiškai laikytis savo teisinės prievolės nurodyti priežastis, dėl kurių ji imasi arba nesiima veiksmų, ir tai ji turėtų padaryti aiškiai, suprantamai ir išsamiai; primena Parlamento pareigą pagal Reglamento (ES) 2019/788 16 straipsnį ir Parlamento darbo tvarkos taisyklių 222 straipsnio 9 dalį įvertinti kiekvieną galiojančią Europos piliečių iniciatyvą ir priemones, kurių ėmėsi Komisija, ypač tais atvejais, kai Komisija nepateikia tokių pasiūlymų arba jų neįgyvendina;

50. ragina toliau stiprinti Parlamento vaidmenį ir ryšius su pilietinės visuomenės organizacijomis, atsižvelgiant į konkrečias galiojančias Europos piliečių iniciatyvas ir tai, kaip jas įgyvendina Komisija; mano, kad konkrečiais atvejais, kai Komisija nepaskelbia savo ketinimų per nustatytą terminą pagal Reglamento (ES) 2019/788 15 straipsnį arba komunikate nurodo, kad neketina imtis veiksmų dėl Europos piliečių iniciatyvos, kuri atitiko procedūrinius reikalavimus, t. y. iniciatyva atitinka ES pirminę teisę ir neprieštarauja Sąjungos vertybėms, nustatytoms ES sutarties 2 straipsnyje ir Chartijoje įtvirtintoms teisėms, Parlamentas galėtų nuspręsti imtis tolesnių veiksmų dėl tos Europos piliečių iniciatyvos ir pagal Darbo tvarkos taisyklių 222 straipsnį pateikti teisėkūros pranešimą savo iniciatyva; primygtinai ragina Komisiją išsipareigoti, Parlamentui patvirtinus tokį savo iniciatyva teikiamą teisėkūros pranešimą, pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto; mano, kad tokiu atveju Komisija turėtų iš naujo nuodugnai įvertinti savo pradinį atsakymą, visapusiškai atsižvelgdama į Parlamento savo iniciatyva pateiktą teisėkūros pranešimą; prašo iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2019/788 siekiant paskatinti Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, jei Europos piliečių iniciatyvos pasiūlymas atitinka nustatytus reikalavimus;

51. ragina Komisiją aiškiai informuoti visuomenę apie kompetencijos pasidalijimą tarp Sąjungos ir valstybių narių siekiant užtikrinti, kad Europos piliečių iniciatyvos būtų susijusios su klausimais ir uždaviniais, patenkančiais į Komisijos kompetencijos sritį, kuria remdamasi ji gali teikti pasiūlymus dėl teisės aktų, ir laiku teikti organizatoriams praktinius patarimus dėl Europos piliečių iniciatyvų rengimo ir tinkamai pasinaudoti galimybe iš dalies užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą; pabrėžia, kad pastarojo meto Europos piliečių iniciatyvose ES raginama aktyviau ir greičiau veikti, ypač aplinkos apsaugos, sveikatos, gyvūnų gerovės ir pilietinių bei politinių teisių srityse, pvz., kalbant apie labai didelio palaikymo sulaukusias iniciatyvas „Minority SafePack“ ir „End the Cage Age“; todėl pakartoja, kad reikia kuo plačiau aiškinti Komisijos įgaliojimus siūlyti teisės aktą;

52. palankiai vertina tai, kad Komisija surengė informacinius seminarus ir 2020 m. surengė Europos piliečių iniciatyvos savaitę, kurioje dalyvavo institucijų atstovai, pilietinės visuomenės nariai ir ankstesnių bei dabartinių iniciatyvų organizatoriai, siekiant apsvarstyti, kaip patobulinti šią priemonę; vis dėlto mano, kad Europos piliečių iniciatyva tebėra mažai žinoma; todėl ragina Komisiją didinti šios dalyvaujamosios priemonės matomumą žiniasklaidoje pagal Reglamento (ES) 2019/788 18 straipsnį;

53. ragina Komisiją visapusiškai įvertinti Reglamente (ES) 2020/1042 numatytas laikinąsias priemones, ypatingą dėmesį skiriant parašų surinkimo laikotarpio pratęsimui ir jo poveikiui organizatorių gebėjimui sutelkti paramą savo Europos piliečių iniciatyvoms, siekiant, *inter alia*, surinkti informaciją, kurios reikia Reglamente (ES) 2019/788 peržiūros procesui atlikti; mano, kad jeigu šio vertinimo rezultatai bus teigiami, būtų galima numatyti pratęsti šių laikinųjų priemonių galiojimą ilgesniam laikotarpiui;

54. ragina Komisiją, atsižvelgiant į nedidelį sėkmingų Europos piliečių iniciatyvų, kuriomis remiantis galiausiai buvo inicijuoti teisės aktai, skaičių, patobulinti Europos piliečių iniciatyvos priemonę, kad dalyvavimas piliečiams taptų prieinamesnis; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į Reglamente (ES) 2019/788 išdėstytas priemones, kuriomis siekiama pagerinti Sąjungos piliečių naudojimąsi savo teise remti Europos piliečių iniciatyvą, ir ragina įvertinti šių priemonių įgyvendinimą; ragina Komisiją kitoje ES pilietybės ataskaitoje pateikti išsamų naudojimosi šia teise vertinimą ir apibrėžti teisėkūros ir ne teisėkūros priemones, kurios galėtų būti taikomos siekiant toliau gerinti naudojimąsi šia teise;

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

55. mano, kad oficialių Komisijos atsakymų į sėkmingas piliečių iniciatyvas formulavimas gali turėti didelės įtakos tam, kaip piliečiai vertina priemonę, ir kad kiekvienos sėkmingos iniciatyvos atveju reikia daugiau pastangų ir apdairesnio nagrinėjimo, siekiant užtikrinti, kad Komisija tinkamai apmąstytų piliečių pasiūlymus;

56. pabrėžia, kad reikia nuolatinių dalyvavimo mechanizmų, kurie sudarytų sąlygas piliečiams dalyvauti ES sprendimų priėmimo procese;

57. pabrėžia būtinybę sukurti tinkamą nesėkmingų Europos piliečių iniciatyvų stebėsenos mechanizmą, kad būtų galima rimtai ir veiksmingai įvertinti piliečių indėlį, įskaitant paskatinimą jiems kreiptis į Peticijų komitetą, nes rezultatų nebuvimas gali paskatinti piliečių pasyvumą; pabrėžia sustiprintą vaidmenį, kurį Peticijų komitetas turi atlikti per klausymus; ragina Komisiją laiku pradėti bendradarbiavimą su Parlamentu Europos piliečių iniciatyvas pripažinus galiojančiomis, kad Parlamentas galėtų visiškai išnaudoti trijų mėnesių laikotarpį viešųjų klausymų organizavimui atitinkamuose komitetuose ir plenarinių diskusijų ir rezoliucijų dėl galiojančių Europos piliečių iniciatyvų rengimui; primygtinai tvirtina, kad Reglamente (ES) 2019/788 nustatyto ilgesnio laikotarpio, per kurį Komisija turėtų reaguoti į galiojančias Europos piliečių iniciatyvas, tikslas iš esmės yra sudaryti sąlygas Komisijai visapusiškai atsižvelgti į nagrinėjimo etapu pareikštas nuomones ir pozicijas dėl Europos piliečių iniciatyvų ir tinkamai atsižvelgti į galimus variantus teikti pasiūlymus dėl teisės aktų;

58. teigiamai vertina Komisijos išsipareigojimą tobulinti ir stiprinti Europos piliečių iniciatyvų forumą – tai taip pat yra teisinis įpareigojimas pagal Reglamentą (ES) 2019/788; primygtinai reikalauja, kad forume organizatoriams būtų teikiamos praktinės gairės ir teisinė parama, kad jis veiktų kaip gebėjimų stiprinimo priemonė pradedant, remiant ir palaikant Europos piliečių iniciatyvas parašų rinkimo etapu ir propaguotų Europos piliečių iniciatyvą kaip piliečių dalyvavimo demokratiniam Sąjungos gyvenime priemonę;

59. ragina Konferenciją dėl Europos ateities suteikti tiesioginį balsą Sąjungos piliečiams, kad jie aptartų Europos piliečių iniciatyvos įgyvendinimo veiksmingumą bei jos dabartinę teisinę sistemą, ir propaguoti Europos piliečių iniciatyvą kaip naudingą priemonę, suteikiančią piliečiams galimybę dalyvauti įgyvendinant Sąjungos viešąją politiką;

60. pabrėžia, kad Konferencija dėl Europos ateities suteikia galimybę geriau suprasti būtinybę dalyvauti formuojant ES darbotvarkę, todėl jau vykstant galėtų būti apsvaistytas, kaip pagerinti piliečių dalyvavimo procesą ir užtikrinti jo vykdymą; pabrėžia, kad Konferencija suteiks naują postūmį Europos diskusijoms dėl demokratijos stiprinimo, ypač atsižvelgiant į Europos piliečių iniciatyvą; ragina Komisiją skatinti piliečius, kurių pasiūlymai, pateikti Konferencijos dėl Europos ateities metu, nebuvo įtraukti į Komisijos pasiūlymus, naudotis visomis turimomis priemonėmis, įskaitant Europos piliečių iniciatyvą;

Išvados

61. pabrėžia trijų dalyvaujamųjų priemonių vaidmenį sudarant palankesnes sąlygas ES piliečių ir gyventojų aktyvumui ir jį skatinant, be to, užtikrinant konkretų ir tiesioginį poveikį ES politinei darbotvarkai; ragina sukurti ir propaguoti plataus masto tarpinstitucinę vieno langelio principu veikiančią ir prieinamą ES piliečių interneto svetainę (ir lengvai naudojamą taikomąją programą), kurioje būtų teikiama informacija apie visas teises ir demokratines priemones, kuriomis naudodamiesi piliečiai galėtų tiesiogiai dalyvauti ir daryti įtaką sprendimų priėmimui ES lygmeniu; mano, kad tokia vieno langelio sistema grindžiama platforma ne tik padidintų piliečių informuotumą apie savo teises, bet ir skatintų įvairių priemonių papildomumą;

62. pabrėžia, kad reguliarus informacijos rinkimas piliečiams rūpimomis temomis ir pasikartojančiais klausimais, kurie keliami peticijose, Europos ombudsmeno tyrimuose ir Europos piliečių iniciatyvose, padėtų greičiau rasti sprendimus, kartu užtikrinant ES politikos nuoseklumą jos piliečių labui;

63. mano, kad būtina išnagrinėti ES institucijų ir piliečių komunikacijos problemas, dėl kurių europiečiai nepakankamai naudojami piliečiams skirtais dalyvaujamaisiais mechanizmais; ragina skirti reikiamų išteklių, kad plačiau visuomenei būtų skleidžiama informacija apie šių priemonių buvimą ir veikimą;

64. ragina informuoti visuomenę, ypač jaunus žmones, apie šiuos tris dalyvaujamuosius mechanizmus, kad jie taptų veiksmingomis ir naudingomis demokratinio dalyvavimo priemonėmis; pabrėžia, kad visos ES institucijos turėtų kuo labiau padidinti savo komunikacijos pastangas vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis, siekdamos užtikrinti, kad kuo daugiau

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

piliečių žinotų apie tris priemones, t. y. Europos piliečių iniciatyvą, skundus Europos ombudsmenui ir teisę teikti peticijas, ir būtų skatinami jomis naudotis ir jas palaikyti; pabrėžia, kad svarbu tiek Europos, tiek vietos lygmeniu užtikrinti piliečiams pagalbą teikiant peticijas, Europos piliečių iniciatyvas ir skundus Europos ombudsmenui, šiuo tikslu pasitelkiant „Europe Direct“ informacijos centrus ir Europos namus (7);

65. pabrėžia esminį švietimo vaidmenį, kurį užtikrinant pilietinį ugdymą Europoje turi atlikti akademiniai suinteresuotieji subjektai; primygtinai ragina valstybes nares pradinėse ir vidurinėse mokyklose bei universitetuose mokyti mokinius apie tris ES dalyvaujamąsias priemones, kad jie žinotų apie ES sprendimų priėmimo procesą ir apie tai, kaip aktyviai dalyvauti; prašo Komisijos sustiprinti programos „Erasmus+“ tikslus, susijusius su aktyviu jaunimo dalyvavimu demokratiame gyvenime, visų pirma vykdant mokymo veiklą, skirtą pilietiniams įgūdžiams ugdyti ir Europos politikai suprasti; primena, kad jaunimo pilietinis aktyvumas yra labai svarbus visų demokratinių valstybių ateičiai;

66. pabrėžia, kad svarbu suteikti visapusiškas galimybes neįgaliesiems naudotis įvairiomis priemonėmis, kurias ES teikia piliečiams, visų pirma pasitelkiant sistemingą vertimą žodžiu ir raštu į gestų kalbą ir pateikimą lengvai perskaitoma kalba;

67. ragina ES institucijas spręsti iššūkius, su kuriais susiduria pažeidžiamos asmenų grupės, kurioms nepakankamai atstovaujama ir kurios negali pasirūpinti, kad jų problemos būtų sprendžiamos, ir įtraukti jas į sprendimų priėmimo procesą;

68. ragina Komisiją įtraukti tris dalyvaujamąsias priemones į 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos „Įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių. Nauja ES jaunimo strategija“ įgyvendinimą, visų pirma į veiksmų sritis, kuriose iškelti tikslai įtraukti ir susieti jaunas žmones;

69. primena, kad ES daugiakalbė komunikacijos politika ir informacijos bei dokumentų skelbimas visomis oficialiosiomis ES kalbomis yra esminis bendravimo su visų valstybių narių piliečiais ir jų įtraukimo elementas, kurį reikia stiprinti; pabrėžia, kad šią politiką svarbu vykdyti visais komunikacijos kanalais, įskaitant socialinę žiniasklaidą, kad būtų stiprinami ryšiai su piliečiais, ypatingą dėmesį skiriant specialiesiems neįgaliųjų poreikiams; teigiamai vertina ombudsmenės paskelbtas gaires institucijoms, kaip plėtoti piliečiams kuo prieinamesnę kalbos politiką;

70. primygtinai pabrėžia, kad Parlamentui būtina aptarti Peticijų komiteto vaidmenį ir dydį; atkreipia dėmesį į tai, kad labiau atsižvelgti į piliečių poreikius galima tik tuo atveju, jei už tolesnius veiksmus bus atsakinga kompetentinga institucija; pabrėžia, kad šiuo metu Peticijų komitetas nėra pakankamai didelis ir neturi pakankamai galių, kad galėtų teikti pagalbą, kurios reikia piliečiams;

71. pabrėžia būtinybę pašalinti ES peticijų sistemos spragas, ypatingą dėmesį skiriant specialiesiems neįgaliųjų poreikiams, kad būtų išnaudotas visas šios sistemos demokratinis potencialas ir kad ji galėtų atlikti savo vaidmenį nustatant darbotvarkę; ragina ES institucijas panaudoti savo išteklius siekiant didinti šios priemonės patrauklumą ir paskatinti piliečių dalyvavimą ES teisėkūros procese; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad būtina skirti daugiau ES lėšų dalyvaujantiems mechanizms propaguoti;

72. pabrėžia, jog siekiant pagerinti piliečių dalyvavimą būtina, kad piliečiai, rinkdamiesi dalyvaujamąją priemonę, kuri būtų tinkamiausia jiems susirūpinimą keliantiems klausimams spręsti, turėtų aiškias gaires; mano, kad būtina suprasti ir pašalinti kliūtis, su kuriomis susiduria piliečiai, ypač neįgalieji europiečiai, rengdami peticiją Parlamentui, skundą Ombudsmenui ir siūlydami iniciatyvą Komisijai;

73. taip pat pabrėžia, kad siekiant nustatyti sėkmingas strategijas ir geriausią praktiką, kuriomis galima būti naudotis kaip mokymosi priemonėmis ateityje, reikėtų išnagrinėti Europos piliečių iniciatyvas ir peticijas, kurios turėjo poveikį, visų pirma dėl plataus jų nušvietimo žiniasklaidoje arba Komisijos ar Parlamento atliktų tyrimų;

74. pabrėžia skundų ir piliečių iniciatyvų nagrinėjimo proceso skaidrumo svarbą; ragina Komisiją imtis būtinų veiksmų visiškam skaidrumui užtikrinti; reiškia paramą Europos ombudsmeno pastangoms užtikrinti daug didesni visų Sąjungos institucijų ir įstaigų skaidrumą ir atskaitomybę ES piliečiams;

(7) Prancūzų k. „Maison de l'Europe“, <https://www.maisons-europe.eu/>

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

75. yra tvirtai įsitikinęs, kad piliečių galimybė susipažinti su visais ES institucijų dokumentais yra dalyvaujamąsios demokratijos pagrindas; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad būtina užtikrinti institucijų skaidrumą ir atskaitomybę piliečiams;

76. pabrėžia, kad diskusijos dėl ES ateities turėtų padėti patobulinti piliečių dalyvavimo priemones, kurios leistų sukurti demokratiškesnę, skaidresnę ir piliečiams atviresnę Sąjungą;

o

o o

77. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos ombudsmenei, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei jų ombudsmenams arba panašioms kompetentingoms institucijoms.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0068

Nauja ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginė programa po 2020 m.

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujos ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginės programos po 2020 m. (įskaitant geresnę darbuotojų apsaugą nuo kenksmingų medžiagų, streso darbe ir traumų dėl pasikartojančių judesių) (2021/2165(INI))

(2022/C 347/10)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 153 ir 168 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Europos socialinės chartijos 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir rekomendacijas darbuotojų sveikatos ir saugos srityje,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų 2030 m. darnaus vystymosi tikslus (DVT), ypač į 8.8 tikslą „Apsaugoti darbo teises ir skatinti saugią darbo aplinką“,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvenciją (JT NTK), kurios šalys yra Europos Sąjunga ir visos jos valstybės narės,
- atsižvelgdamas į JT Tarpyvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaitą *AR6 Climate change 2021: The Physical Science Basis* („Klimato kaita 2021 m.: iš fizinių mokslų perspektyvos“),
- atsižvelgdamas į 2021–2025 m. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Europos veiksmų psichikos sveikatos srityje planą⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 3 d. Komisijos komunikatą „Europos kovos su vėžiu planas“ (COM(2021)0044),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 28 d. Komisijos komunikatą „2021-2027 m. ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginė programa. Darbuotojų sauga ir sveikata kintančiame darbo pasaulyje“ (COM(2021)0323),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 23 d. Komisijos Efektyvių investicijų į sveikatą būdų ekspertų grupės nuomonę „Sveikatos darbuotojų ir kitų ypatingos svarbos darbuotojų psichikos sveikatos rėmimas“,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 5–10 principus, kuriuos 2017 m. lapkričio 17 d. bendrai paskelbė Parlamentas, Taryba ir Komisija (toliau – Ramstis),
- atsižvelgdamas į Komisijos 2021 m. kovo 4 d. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą,

(1) Rezoliucijos projektas dėl 2021–2025 m. PSO Europos veiksmų psichikos sveikatos srityje plano, Europos regionų komiteto 71-asis posėdis 2021 m. rugsėjo 13–15 d.

(2) OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2021 m. gegužės 8 d. Porto deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio mėn. Tarybos išvadas dėl gerbūvio ekonomikos, kuriose pabrėžiama didžiulė psichikos sveikatos skatinimo darbo vietoje svarba,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 20 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Darbuotojų sauga ir sveikata. 2021–2027 m. ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginė programa“,
- atsižvelgdamas į ES veiksmų psichikos sveikatos ir gerovės srityje planą, kuris buvo priimtas 2016 m. sausio 21–22 d. baigiamojoje konferencijoje dėl Bendrų veiksmų psichinės sveikatos ir gerovės srityje ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į ES 2021–2030 m. strategiją dėl neįgaliųjų teisių,
- atsižvelgdamas į pirmą bendrą Europos socialinių partnerių bendrojo susitarimo dėl skaitmeninio įgyvendinimo ataskaitą (2021 m.),
- atsižvelgdamas į Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūros (EU-OSHA) 2020 m. balandžio 24 d. gaires „COVID-19. Grįžimas į darbo vietą. Darbo vietų pritaikymas ir darbuotojų apsauga“,
- atsižvelgdamas į EU-OSHA 2021 m. spalio 22 d. ataskaitą *Telework and health risks in the context of the COVID-19 pandemic: evidence from the field and policy implications* („Nuotolinis darbas ir pavojus sveikatai COVID-19 pandemijos aplinkybėmis. Šios srities įrodymai ir politinis poveikis“),
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją dėl po sužalojimo ir ligos sveikstančių darbuotojų reintegracijos į kokybiškas darbo vietas būdų ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl teisės atsijungti ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją „Sąžiningos darbo sąlygos, teisės ir socialinė apsauga skaitmeninių platformų darbuotojams. Nujos užimtumo formos, susijusios su skaitmenine plėtra“ ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 20 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl darbuotojų apsaugos nuo asbesto ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0023/2022),

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/guides_for_applicants/h2020-SC1-BHC-22-2019-framework-for-action_en.pdf

⁽⁴⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 9.

⁽⁵⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 82.

⁽⁶⁾ OL C 445, 2021 10 29, p. 75.

⁽⁷⁾ OL C 456, 2021 11 10, p. 161.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0385.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0427.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- A. kadangi apibrėžiant ir vykdamą visą Sąjungos politiką ir veiklą turi būti užtikrinamas aukštas žmonių sveikatos apsaugos lygis;
- B. kadangi pagal PSO konstituciją sveikata yra visiškos fizinės, protinės ir socialinės gerovės būseną, ne tik ligos arba negalios nebuvimas ⁽¹⁰⁾;
- C. kadangi pagal PSO psichikos sveikata yra geros savijautos būseną, kuri leidžia individui realizuoti savo gebėjimus, įveikti įprastus gyvenimo sunkumus, produktyviai dirbti ir prisidėti prie visuomenės vystymosi ⁽¹¹⁾;
- D. kadangi 2018 m. 27 šalių Europos Sąjungoje įvyko daugiau kaip 3 300 mirtinų nelaimingų atsitikimų ir 3,1 mln. nemirtinų nelaimingų atsitikimų; kadangi kasmet nuo su darbu susijusių ligų miršta daugiau kaip 200 000 darbuotojų ⁽¹²⁾; kadangi šie duomenys neapima visų nelaimingų atsitikimų, įvykusių dirbant nedeklaruojamą darbą, todėl galima teigti, kad tikrieji skaičiai gerokai viršija oficialius statistinius duomenis ⁽¹³⁾; kadangi 2017 m., kaip teigia Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (EUROFOUND), 20 proc. darbo vietų Europoje buvo prastos kokybės ir jose darbuotojų fizinei arba psichikos sveikatai kilo didesnė rizika; kadangi 14 proc. darbuotojų patiria didelę psichosocialinę riziką ⁽¹⁴⁾; kadangi 23 proc. Europos darbuotojų mano, jog darbas kelia pavojų jų saugai arba sveikatai; kadangi 2015 m. atlikus Europos darbo sąlygų tyrimą (EWCS) nustatyta, jog 21 proc. darbo vietų Europoje buvo galima laikyti „ypač sėkmingos karjeros darbo vietomis“ ⁽¹⁵⁾, kadangi 2020 m. Europos darbo sąlygų tyrimas buvo sustabdytas dėl COVID-19 pandemijos, tačiau buvo atnaujintas 2021 m. liepos mėn., o rezultatus ketinama paskelbti 2022 m. pabaigoje;
- E. kadangi per pirmas keturias darbo savaites darbuotojams kyla daugiau nei tris kartus didesnė su darbu susijusių traumų rizika negu darbuotojams, kurie savo darbą dirbo ilgiau nei metus ⁽¹⁶⁾;
- F. kadangi ne visos valstybės daro vienodą pažangą mažindamos nelaimingų atsitikimų / mirčių skaičių darbe;
- G. kadangi įgyvendinant Europos kovos su vėžiu planą siekiama sumažinti vėžio naštą pacientams, jų šeimoms ir sveikatos priežiūros sistemoms; kadangi vėžys yra pagrindinė su darbu susijusių mirčių priežastis – jis lemia 52 proc. visų su darbu susijusių mirčių ES; kadangi kiekvienais metais kancerogeninės medžiagos lemia apytiksliai 100 000 mirčių nuo profesinio vėžio darbo vietoje ⁽¹⁷⁾; kadangi įvairios agentūros, suinteresuotieji subjektai ir PSO į darbo vietoje randamų kancerogenų, mutagenų ir reprodukcijai toksiškų medžiagų, kurioms reikia nustatyti privalomas ribines vertes, prioritetinius sąrašus įtraukė 50–70 medžiagų ar jų grupių; kadangi darbo vietoje darbuotojai gali patirti pavojingų medžiagų derinių poveikį, o tai gali kelti didesnę pavojų sveikatai, daryti neigiamą poveikį jų reprodukcinėms sistemoms, be kita ko, sukelti vaisingumo sumažėjimą arba nevaisingumą, taip pat turėti neigiamą poveikį vaisiaus vystymuisi ir laktacijai;

⁽¹⁰⁾ <https://www.who.int/about/governance/constitution>

⁽¹¹⁾ PSO faktų suvestinė *Mental health: strengthening our response* („Psichikos sveikata. Mūsų atsako stiprinimas“), 2018 m. kovo mėn. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>

⁽¹²⁾ Europos Komisijos pranešimas spaudai „Darbuotojų sauga ir sveikata kintančiame darbo pasaulyje“, 2021 m. birželio 28 d. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3170

⁽¹³⁾ Eurostata, nelaimingų atsitikimų darbe statistika, 2020 m. lapkričio mėn.

⁽¹⁴⁾ EUROFOUND, Šeštasis Europos darbo sąlygų tyrimas – Apžvalginė ataskaita (atnaujinta 2017 m.), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, ES 2017 m.

⁽¹⁵⁾ Darbo kokybės modeliai rodo, kad bendras vaizdas yra sudėtingesnis nei tiesiog kokybiškų ir nekokybiškų darbo vietų atskyrimas. Tyrime darbuotojai skirstomi pagal penkis darbo kokybės profilius: „ypač sėkmingos karjeros“ darbo vietos (apima 21 proc. darbuotojų); „sklandaus veikimo“ darbo vietos (25 proc.); „intensyvaus fizinio darbo“ darbo vietos (21 proc.); „stresą keliančios“ darbo vietos (13 proc.); ir „prastos kokybės“ darbo vietos (20 proc.). Darbo vietos kokybės balų modelis tarp profilių yra nevienodas, ir tai sustiprina prielaidą, kad darbo kokybė apima skirtingus aspektus.

⁽¹⁶⁾ <https://www.safetyandhealthmagazine.com/articles/14053-new-workers-higher-risk>

⁽¹⁷⁾ EU-OSHA, „Išlaidų dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų tarptautinis palyginimas“, 2017 m.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- H. kadangi dėl asbesto poveikio Europoje kasmet miršta apie 88 000 žmonių, o tai sudaro 55–75 proc. susirgimų plaučių vėžiu darbe atvejų, ir kadangi asbestas yra pagrindinė plaučių vėžio priežastis, kuri lemia 45 proc. atvejų⁽¹⁸⁾; kadangi apskaičiuota, jog mirtinumą dėl šios medžiagos poveikio rodiklis toliau didės iki trečiojo dešimtmečio pabaigos ir ketvirtąjį dešimtmetį⁽¹⁹⁾; kadangi nepaisant to, jog asbestas ES uždraustas nuo 2005 m., jo vis dar pasitaiko administraciniuose pastatuose, mokyklose, būstuose, infrastruktūros, viešojo transporto įrenginiuose ir vandens tiekimo tinkluose; kadangi 80 proc. valstybėse narėse nustatytų profesinio vėžio atvejų yra susiję su asbestu;
- I. kadangi buvo nustatyta, jog visi tokie veiksniai, kaip spinduliuotė, stresas, darbo organizavimas ir darbo sąlygos, yra susiję su profesiniu vėžiu; kadangi daugėja odos vėžio, kaip vienos iš labiausiai paplitusių profesinių ligų, atvejų, o šis didėjimas susijęs su įvairiais veiksniais, įskaitant klimato kaitą, tačiau tik labai maža su darbu susijusių odos vėžio atvejų dalis pripažįstama kaip profesinė liga; kadangi lauke dirbantiems darbuotojams, visų pirma žemės ūkio, miškininkystės, statybų ir turizmo sektorių darbuotojams, kyla didelė rizika susirgti ne melanomos tipo odos vėžiu (NMSC) dėl didesnio ultravioletinės spinduliuotės poveikio; kadangi sveikatos priežiūros ir neatidėliotinos pagalbos sektorių darbuotojai, kurie atlieka esminį vaidmenį pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms ir reagavimo į jas srityje, pvz., ugniagesiai ir slaugytojai, taip pat patiria panašų poveikį ir papildomą stresą dėl padidėjusio darbo krūvio, o tai gali padidinti psichosocialinę riziką; kadangi dar nėra bendro Europos požiūrio į ultravioletinės spinduliuotės poveikio prevenciją⁽²⁰⁾; kadangi šiuo metu nėra patikimų ir palyginamų ES lygmens duomenų apie vėžio rizikos veiksnių poveikį darbo vietoje⁽²¹⁾; kadangi apie 2 proc. Europos vėžio naštos gali būti siejama su jonizuojančios spinduliuotės poveikiu ir kadangi radono ir jo skilimo produktų sukelta apšvita patalpose yra antra dažniausia plaučių vėžio priežastis Europoje⁽²²⁾ ⁽²³⁾;
- J. kadangi klimato kaita jau padarė ir toliau darys neigiamą poveikį žmonių sveikatai, darbuotojų saugai ir darbo sąlygoms; kadangi, remiantis naujausia IPCC ataskaita, darbo sąlygoms vis didesni poveikį turės reikšmingi klimato sąlygų pokyčiai, pvz., karščio bangos ir smarkios liūtys; kadangi ilgiau dirbant esant aukštai temperatūrai padažnėja šilumos smūgių, dehidracijos, nuovargio, susikaupimo stokos ir lėtinių ligų komplikacijų rizika; kadangi klimato kaita taip pat turi įtakos su biologiniais veiksniais siejamoms su darbu susijusioms ligoms, nes, pavyzdžiui, padidėjusi temperatūra gali turėti įtakos geografiniam biologinių veiksnių vektorių (erkių, uodų) pasiskirstymui ir tokiu būdu gali būti sudaromos palankesnės sąlygos ligų, kurios yra naujos regione, plitimui; kadangi būtina pritaikyti darbo praktiką ir atsivėlgti į klimato kaitos poveikį⁽²⁴⁾;
- K. kadangi gera psichosocialinė darbo aplinka didina darbuotojų psichinę ir fizinę gerovę; kadangi psichosocialinė rizika gali kilti dėl prasto darbo planavimo, organizavimo ir valdymo, taip pat dėl prastų socialinių darbo aplinkybių, ir gali sukelti neigiamų psichologinių, fizinių ir socialinių pasekmių, pvz., stresą, nerimą, perdegimą ir depresiją, o tai yra antra pagal dydį su darbu susijusių sveikatos sutrikimų, apie kuriuos praneša patys darbuotojai, grupė⁽²⁵⁾; kadangi su darbu susijęs stresas gali gerokai padidinti raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų, širdies ligų, autoimuninių ligų ar reumatinėlių ir lėtinių uždegiminių ligų atsiradimo ir paūmėjimo riziką⁽²⁶⁾; kadangi, EUROFOUND ir EU-OSHA duomenimis, daugiau kaip 25 proc. darbuotojų Europoje patiria pernelyg didelį su darbu susijusį stresą; kadangi 51 proc. ES darbuotojų teigia, jog stresas jų darbo vietoje yra įprastas reiškinys, o beveik 80 proc. vadovų yra

⁽¹⁸⁾ Takala, J. Darbo dokumentas *Eliminating occupational cancer in Europe and globally*, 2015 m., p. 6.

⁽¹⁹⁾ *Global Asbestos Disaster, International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2018 m.

⁽²⁰⁾ <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/infographic/the-economic-impact-of-non-melanoma-skin-cancer-on-the-society-and-the-welfare-system/>

⁽²¹⁾ EU-OSHA, Darbuotojų apklausa dėl vėžio rizikos veiksnių poveikio, 2020 m. gegužės 20 d.

⁽²²⁾ PSO faktų suvestinė „Radonas ir sveikata“, 2021 m. vasario 2 d. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/radon-and-health>

⁽²³⁾ Europos Parlamentas, IPOL GD, „Europos stiprinimas kovojant su vėžiu – Eikime toliau ir greičiau, 2020 m. liepos mėn. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642388/IPOL_STU\(2020\)642388_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642388/IPOL_STU(2020)642388_EN.pdf)

⁽²⁴⁾ IPCC, Šeštoji vertinimo ataskaita, regioninė faktų suvestinė – Europa. https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/factsheets/IPCC_AR6_WGI_Regional_Fact_Sheet_Europe.pdf

⁽²⁵⁾ Eurostatas, Su darbu susijusių sveikatos sutrikimų ir rizikos veiksnių, apie kuriuos pranešė patys darbuotojai, pagrindiniai statistiniai duomenys, 2021 m. rugsėjo mėn.

⁽²⁶⁾ EU OSHA, „Raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų ryšys su psichosocialiniais rizikos veiksniais darbe“, 2021 m.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

susirūpinę dėl su darbu susijusio streso⁽²⁷⁾; tai rodo, kad psichosocialinė rizika kelia susirūpinimą daugumai įmonių⁽²⁸⁾; kadangi daugiau kaip pusė visų ES praradimų darbo dienų priežastis yra su darbu susijęs stresas⁽²⁹⁾; kadangi skirtingose valstybėse narėse požiūris į psichosocialinę riziką ir su ja susiję teisės aktai labai skiriasi; kadangi vadovaujantis darbo vietoje įgyvendinamomis strategijomis galima daryti teigiamą poveikį Europos gyventojų psichikos sveikatai ir gerovei; kadangi psichikos sveikatos sutrikimų prevencija ir psichikos sveikatos palaikymas padėtų mažinti sveikatai pavojingos elgsenos atvejus, pvz., alkoholio, narkotikų ir tabako vartojimą, fizinį neveiklumą ir netinkamą mitybą; kadangi geresnis psichologinės ir fizinės gerovės lygis yra tiesiogiai susijęs su geresniais darbo rezultatais;

- L. kadangi darbo vietos gali atlikti svarbų vaidmenį visuomenės sveikatos srityje remiantis jų logistikos ištekliais, t. y. skatinti sveiką gyvenimą, sportą ir fizinę veiklą bei plačiau propaguoti sveikatą tarp darbuotojų visais aspektais;
- M. kadangi raštingumas sveikatos srityje atlieka itin svarbų vaidmenį pasirengiant sveikatai pavojingoms situacijoms ir švelninant jų poveikį, taip pat padedant gyventojams geriau suprasti reagavimo priemones ir įvertinti įvairių grėsmių riziką sveikatai;
- N. kadangi COVID-19 pandemija išryškino poreikį užtikrinti darbuotojų saugą bei apsaugą, įskaitant jų psichinės sveikatos apsaugą; kadangi ji privertė atkreipti dėmesį į tai, kaip svarbu investuoti į visuomenės sveikatą; kadangi dėl COVID-19 pandemijos labai padidėjo nuotolinio darbo apimtis – beveik pusė visų ES darbuotojų bent dalį savo darbo laiko karantino metu dirbo iš namų⁽³⁰⁾ ir sykiu prisiėmė didesnes priežiūros pareigas; kadangi įrodyta, jog dirbant nuotolinį darbą lengviau organizuoti darbo laiką, nes didėja lankstumas ir nuolatinis darbuotojų prieinamumas⁽³¹⁾, tačiau dėl to dažnai sunku suderinti darbą ir šeimos gyvenimą; kadangi tikimasi, jog nuotolinio darbo ir darbo per atstumą mastas išliks didesnis nei prieš COVID-19 krizę arba kad jis netgi dar labiau didės⁽³²⁾; kadangi per krizę nuotolinis darbas buvo naudojamas kaip alternatyva ir padėjo išsaugoti darbo vietas, kurios priešingu atveju galėjo būti prarastos⁽³³⁾; kadangi nuotolinis darbas taip pat suteikia darbuotojams laisvę suderinti savo darbo valandas ir grafiką su asmeniniais ir šeimos poreikiais⁽³⁴⁾; kadangi kai kurie tyrimai rodo, jog nuo pandemijos pradžios supratimas apie nuotolinį darbą labai pagerėjo ir kad dabar pirmenybė teikiama mišrioms darbo sąlygoms⁽³⁵⁾;
- O. kadangi reguliariai iš namų dirbantys asmenys daugiau nei dvigubai dažniau yra linkę dirbti daugiau kaip 48 valandas per savaitę ir ilsėtis mažiau nei 11 valandų tarp darbo dienų; kadangi beveik 30 proc. nuotoliniu būdu dirbančių darbuotojų teigia dirbantys laisvu laiku kasdien arba kelis kartus per savaitę, palyginti su mažiau nei 5 proc. biure dirbančių darbuotojų, be to, labiau tikėtina, kad jie dirbs ne įprastomis darbo valandomis; kadangi psichosocialinė rizika yra labiausiai paplitusi su nuotoliniu darbu susijusi rizika sveikatai⁽³⁶⁾; kadangi pradėjus plačiau taikyti nuotolinio darbo metodą padidėjo fizinių problemų, pavyzdžiui, dėl nejudrios gyvenamosios aplinkos raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų, dirbama prastomis ergonominėmis sąlygomis, ilgas darbo valandas, didėja su darbu susijęs stresas;

⁽²⁷⁾ EUROFOUND ir EU-OSHA, „Psichosocialinė rizika Europoje. Paplitimas ir prevencijos strategijos“, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2014 m.

⁽²⁸⁾ EU-OSHA „Psichosocialinė rizika ir stresas darbe“ <https://osha.europa.eu/en/themes/psychosocial-risks-and-stress>

⁽²⁹⁾ EU OSHA, „OSH duomenys: stresas darbe –skaičiai ir faktai“, 2009 m.

⁽³⁰⁾ EUROFOUND, *Living, working and COVID-19* („Gyvenimas, darbas ir COVID-19“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2020 m.

⁽³¹⁾ EUROFOUND ir Tarptautinis darbo biuras, *Working anytime, anywhere: The effects on the world of work*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, ir Tarptautinis darbo biuras, Ženeva, 2017 m.

⁽³²⁾ Europos profesinių sąjungų institutas, *Teleworking in the aftermath of the Covid-19 pandemic: enabling conditions for a successful transition*, 2021 m.

⁽³³⁾ EUROFOUND ir Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras (2021 m.), „Kas ką tik atsitiko? COVID-19 izoliavimo priemonės ir pokyčiai darbo rinkoje“ (*What just happened? COVID-19 lockdowns and change in the labour market*), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021 m.

⁽³⁴⁾ EUROFOUND, „Nuotolinis darbas ir mobilusis darbas naudojantis IRT: lankstus darbas skaitmeniniame amžiuje“ (*Telework and ICT-based mobile work: Flexible working in the digital age*), Naujų užimtumo formų serija, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2020 m.

⁽³⁵⁾ Microsoft darbo tendencijų indeksas „Kitas didelis trikdys yra hibridinis darbas – ar esame tam pasiruošę?“ (*The next great disruption is hybrid work – are we ready?*), 2021 m.

⁽³⁶⁾ EU-OSHA „Nuotolinis darbas ir pavojus sveikatai COVID-19 pandemijos aplinkybėmis. Šios srities įrodymai ir politinis poveikis“ (*Telework and health risks in the context of the COVID-19 pandemic: evidence from the field and policy implications*) Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021 m.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- P. kadangi kintanti darbo rinka gali turėti poveikio profesinei sveikatai, saugai ir darbo sąlygoms demografinių pokyčių ir naujų technologijų, tokių kaip nanotechnologijos ir dirbtinis intelektas, pavidalu, taip pat esamų įrankių ar mašinų kartų, naujų medžiagų ir cheminių produktų bei naujų darbo rūšių pavidalu; kadangi daugiau darbuotojų pereina dirbti į skaitmenines platformas arba renkasi netradicines ar netipines darbo formas;
- Q. kadangi COVID-19 krizė atskleidė nestandartinių darbuotojų, įskaitant skaitmeninėse platformose dirbančius darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis, pažeidžiamumą; kadangi labai tikėtina, jog darbo skaitmeninėse platformose apimtis darbo rinkoje ir toliau didės; kadangi savarankiškai dirbantiems asmenims netaikoma strateginė darbuotojų saugos ir sveikatos sistema, nes jiems netaikomi ES darbuotojų sveikatos ir saugos teisės aktai; kadangi platformų darbuotojai gali patirti didesnę sveikatos ir saugos riziką, kuri neapsiriboja fizine sveikata, bet gali turėti įtakos ir psichosocialinei sveikatai dėl nenuspėjamų darbo valandų, darbo intensyvumo, konkurencinės aplinkos, informacijos pertekliaus ir izoliacijos; kadangi algoritminis valdymas kelia naujų darbo organizavimo ateityje uždavinių, kurie gali sukelti pernelyg didelį spaudimą darbuotojams dėl darbo spartos ir našumo; kadangi dėl tokios valdymo metodikos gali kilti pavojus pervežimo ir pristatymo sektoriaus skaitmeninių platformų darbuotojų, ypač dviratininkų, kaip pažeidžiamų eismo dalyvių, kelių eismo saugai ir kitų kelių eismo dalyvių saugai; kadangi skaitmeninių platformų darbuotojams moterims, visų pirma vairuotojoms ir valymo bei priežiūros paslaugas privačiuose būstuose teikiančioms moterims, gali kilti didesnė rizika tapti seksualinio priekabiavimo ir smurto aukomis ir jos gali nepranešti apie tokius atvejus dėl pranešimo priemonių stokos arba dėl to, kad nėra bendraujama su vadovaujančiu asmeniu arba baiminamasi prasto reitingo ir galimybės prarasti darbą; kadangi pranešama ne apie visus su darbu skaitmeninėse platformose susijusius priekabiavimo ir smurto atvejus⁽³⁷⁾;
- R. kadangi COVID-19 pandemija parodė, jog darbo vietos gali būti svarbūs užkrato plitimo centrai; kadangi sezoninių darbuotojų darbo ir gyvenimo sąlygų nestabilumas Europoje, visų pirma žemės ūkio sektoriuje, jau buvo gerai žinomas prieš COVID-19 krizę⁽³⁸⁾; kadangi pandemijos metu pasirodė nerimą keliantys pranešimai apie tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų teisių pažeidimus, susijusius su darbo ir gyvenimo sąlygomis, parodė, kad jų padėtis dar labiau pablogėjo; kadangi pagal trumpalaikes darbo sutartis dirbantys darbuotojai dažnai gyvena grupinio apgyvendinimo patalpose, o tokiomis sąlygomis sunku riboti socialinius kontaktus, todėl padidėja rizika užsikrėsti; kadangi tokiose pramonės šakose, kaip maisto gamyba, pasitaikė didelių COVID-19 infekcijos protrūkių; kadangi dirbdami mažų garantijų darbą, pvz., pagal laikinąsias sutartis, fiktyvų savarankišką darbą ar darbą subrangos grandinėse, darbuotojai neturi galimybių naudotis darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) paslaugomis ir mokymu; kadangi Europos darbo institucijos (EDI) uždavinys – užtikrinti tinkamą darbo jėgos judumą, padedant valstybėms narėms ir Komisijai veiksmingai taikyti su darbo jėgos judumu susijusius Sąjungos teisės aktus bei užtikrinti jų vykdymą ir visoje ES koordinuoti socialinės apsaugos sistemas, įskaitant pranešimus apie įtariamus pažeidimus, pvz., darbo sąlygų ir sveikatos bei saugos taisyklių pažeidimus, jei atlikdami savo užduotis jie apie tokius pažeidimus sužino;
- S. kadangi prevencija, informuotumo didinimas, gerovės užtikrinimo veikla ir sveikatos bei saugos darbe kultūros skatinimas gali duoti teigiamų rezultatų gerinant darbuotojų sveikatą ir suteikiant naujų darbo ar savanoriškos veiklos galimybių;
- T. kadangi darbo inspekcijos atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos politiką regionų ir vietos lygmenimis; kadangi TDO rekomendacijoje rekomenduojama 10 000 darbuotojų skirti vieną darbo inspektorių, kad būtų laiku atliekami veiksmingi patikrinimai, skirti visų formų piktnaudžiavimui pašalinti; kadangi, remiantis EU-OSHA tyrimais, 88 proc. darbdavių teigia, jog jie rūpinasi darbuotojų sveikata ir sauga todėl, kad privalo laikytis teisės aktų⁽³⁹⁾;

⁽³⁷⁾ Tarptautinė darbo organizacija, *World Employment and Social Outlook 2021, The role of digital labour platforms in transforming the world of work*. <https://www.ilo.org/global/research/global-reports/weso/2021/lang-en/index.htm>
<https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-digitalisation-and-future-work>

⁽³⁸⁾ Europos profesinių sąjungų konfederacija, informacinis pranešimas *National measures targeting seasonal workers to address labour shortages (particularly in the agricultural sector)*, 2020 m. gegužės 29 d., https://www.etuc.org/sites/default/files/publication/file/2020-05/Covid-19%20Briefing%20Seasonal%20Workers%20Final_updated%2029%20May%202020.pdf

⁽³⁹⁾ EU-OSHA, „Trečioji Europos įmonių apklausa apie naują ir kylančią riziką (ESENER-3)“, 2019 m. <https://www.enshpo.eu/pdfs/news01.pdf>

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- U. kadangi dėl COVID-19 pandemijos sveikatos priežiūros darbuotojams teko atlaikyti ypatingą spaudimą; kadangi daug jėgų reikalaujantis darbas ir baimė dėl asmeninio bei šeimos saugumo turėjo neigiamą psichologinį poveikį; kadangi sveikatos priežiūros specialistai, palyginti su kitų sričių specialistais, patiria didesnę stresą, nerimą ir depresiją⁽⁴⁰⁾; kadangi Europos Sąjunga turi pasinaudoti COVID-19 krizės metu įgyta patirtimi ir įdiegti veiksmingą reagavimo į bet kokias grėsmes visuomenės sveikatai ateityje koordinavimo sistemą, įskaitant prevenciją, pasirengimą ir atsako planavimą darbe;
- V. kadangi COVID-19 pandemija atskleidė ir padidino lyčių nelygybę; kadangi dauguma pirminės grandies specialistų sveikatos, socialiniame, švietimo ir priežiūros sektoriuose buvo moterys; kadangi pandemijos piko metu šios moterys dirbo ilgas darbo valandas ir joms buvo sunku derinti profesinį ir šeimos gyvenimą; kadangi nepaisant to, jog šios profesijos laikomos ypatingos svarbos profesijomis, jos vis dar yra tarp labiausiai neįvertintų ir mažiausiai apmokamų profesijų ES; kadangi moterys susidūrė su ypač didele COVID-19 krizės sukelta rizika, o krizės ekonominiai ir socialiniai padariniai jas paveikė labiau⁽⁴¹⁾;
- W. kadangi sveikatos ir saugos darbe požiūriu svarbu atsižvelgti į lyčių aspektą, nes priklausomai nuo lyties įvairios medžiagos arba rizikos rūšys darbuotojams gali turėti nevienodą poveikį; kadangi į lyčių aspektą turėtų būti atsižvelgiama ir kalbant apie teisę atsijungti;
- X. kadangi pavojingų medžiagų ir kitų rizikos veiksnių poveikio darbo vietoje mažinimas yra ypač svarbus sprendžiant nelygybės sveikatos srityje problemą, nes kai kurių pažeidžiamiausių kategorijų darbuotojai dažniau susiduria su tokia rizika; kadangi COVID-19 krizės kontekste ypač pažeidžiami yra jaunuoliai, neįgalieji ir vyresnio amžiaus asmenys; kadangi tikėtina, jog jie neproporcingai nukentės ir turės ypatingų paramos poreikių, todėl į juos turi būti atsižvelgta DSS strategijoje reaguojant į pandemiją; kadangi neįgalieji, lėtinėmis ligomis sergantys asmenys, po traumų ar ligų sveikstantys asmenys, norėdami dalyvauti darbo rinkoje, gali prašyti individualios paramos ir darbo vietos pritaikymo; kadangi tyrimai rodo, jog šioms grupėms kyla didelė psichikos sveikatos problemų rizika; kadangi nesant nuostatų dėl darbo vietos pritaikymo ir tinkamų sąlygų sudarymo, įskaitant skubios evakuacijos procedūras, ypač neįgaliesiems darbuotojams, gali kilti fizinė, psichinė ir psichologinė įtampa, dėl kurios gali kilti pavojus šių darbuotojų sveikatai ir saugai, ypač kai neįgaliesiems dar nėra užtikrinta visapusiška prieiga prie skaitmeninių darbo priemonių;
- Y. kadangi 2011 m. ES įsigaliojusioje Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje teigiama, kad „[v]alstybės, šios Konvencijos Šalys, imasi veiksmingų ir atitinkamų priemonių, įskaitant kitų neįgaliųjų teikiamą paramą, kad neįgalieji galėtų įgyti ir išlaikyti didžiausią įmanomą savarankiškumą, visus fizinius, protinius, socialinius ir profesinius gebėjimus, taip pat būtų visiškai įtraukti į visas gyvenimo sritis ir jose dalyvautų“, ir „[pripažįstama] neįgaliųjų [teisė] į darbą lygiai su kitais asmenimis; ši teisė apima teisę į galimybę užsidirbti pragyvenimui iš laisvai pasirinkto darbo ar iš laisvai priimto darbo pasiūlymo darbo rinkoje ir darbo aplinkoje, kuri yra atvira, tinkama visiems ir prieinama neįgaliesiems“;
- Z. kadangi, EUROFOUND duomenimis⁽⁴²⁾, ES piliečių galimybės grįžti į darbą traumos ar ligos metu arba po jų yra nevienodos; kadangi tik vienas iš trijų ES darbuotojų, kurių kasdienė veikla yra labai ar šiek tiek apribota dėl lėtinės ligos, nurodo, kad jo darbo vieta buvo pritaikyta atsižvelgiant į jo sveikatos problemas; kadangi EUROFOUND taip pat

⁽⁴⁰⁾ Da Silva Neto, AM ir kt. „COVID-19 pandemijos sukeltas psichologinis poveikis sveikatos specialistams. Sisteminė peržiūra ir metaanalizė“ (*Psychological effects caused by the COVID-19 pandemic in health professionals: A systematic review with meta-analysis*), *Progress in neuro-psychopharmacology & biological psychiatry*, 2021 m. sausio 10 d.

⁽⁴¹⁾ Europos Parlamento infografikas, *Understanding Covid-19's impact on women*, 2021 m. kovo 1 d. <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20210225STO98702/understanding-the-impact-of-covid-19-on-women-infographics>; Europos lyčių lygybės institutas. <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/essential-workers>

⁽⁴²⁾ EUROFOUND, naujienų straipsnis *Just one in three workers with limiting chronic disease in adapted workplace*, 2019 m. spalio 15 d., <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/just-one-in-three-workers-with-limiting-chronic-disease-in-adapted-workplace>

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

atkreipė dėmesį į tai, kad žemą išsilavinimą turintys ir žemos kvalifikacijos darbą dirbantys asmenys ne tik dažniau serga lėtinėmis ligomis ir turi sunkumų vykdyti kasdienę veiklą, tačiau ir mažiau tikėtina, kad jų darbo vieta bus pritaikyta prie jų poreikių;

- AA. kadangi per pastaruosius metus mokslinės žinios apie įvairius pavojus labai išaugo; kadangi dėl šios priežasties ES profesinių ligų sąrašas turėtų būti atnaujintas; kadangi 2003 m. rugsėjo 19 d. Komisijos rekomendacijoje 2003/670/EB dėl Europos profesinių ligų sąrašo ⁽⁴³⁾ valstybėms narėms rekomenduojama kuo greičiau į savo nacionalinę teisę įtraukti reglamentus ir administracines nuostatas, susijusias su profesinėmis ligomis, už kurias gali būti skiriamos kompensacijos; kadangi valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose turėtų užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į kompensaciją už profesines ligas, jeigu jis suseraga liga, kurios kilmė ir pobūdis gali būti įrodyti kaip profesiniai; kadangi dėl nepakankamo profesinių ligų pripažinimo suderinimo kai kurie ES darbuotojai gali būti diskriminuojami, jei jų valstybėse profesinių ligų pripažinimo lygis yra aukštesnis arba žemesnis;
- AB. kadangi aukšti profesinės sveikatos ir saugos standartai, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, amžių atitinkanti darbo aplinka, mažesni kiekybiniai reikalavimai ir darbo laiko savarankiškumas galėtų sudaryti sąlygas ir paskatinti vyresnio amžiaus žmones savanoriškai likti darbo rinkoje; kadangi ypatingą dėmesį reikia skirti darbuotojų, dirbančių labai daug fizinių ar psichologinių jėgų reikalaujantį darbą, poreikiams;
- AC. kadangi su darbu susijusios motorinių transporto priemonių avarijos įvyksta darbo vietoje ir vairuojant darbo reikalais, dažniausiai įmonės transporto priemonės; kadangi apie mirtinus su darbu susijusius nelaimingus atsitikimus ir mirtis keliuose valstybėse narėse pranešama skirtingai, todėl sunku palyginti su darbu susijusių avarijų statistinius duomenis; kadangi apskaičiuota, jog su darbu susijusios avarijos sudaro nuo ketvirtadalio iki daugiau nei trečdalis visų su darbu susijusių mirties atvejų; kadangi ES nėra nustatyta standartinės su darbu susijusių mirčių keliuose apibrėžties; kadangi yra nustatyta keletas Europos masto tikslų mirtingumui dėl avarijų keliuose mažinti, tačiau nė vienas iš jų tiesiogiai neapima su darbu susijusių avarijų;
- AD. kadangi tradiciniai pavojai sveikatai, tokie kaip sunkių krovinių krovimas rankomis, triukšmas, nepatogios darbo pozos arba pasikartojantys rankų judesiai, kelia grėsmę daugeliui darbuotojų ir į juos buvo atkreiptas dėmesys penktajame EUROFOUND darbo sąlygų tyrime ⁽⁴⁴⁾; kadangi reumatinių ir raumenų bei kaulų sistemos ligų rizikos veiksniai darbo vietoje yra vibracija, sunkūs kėlimai, darbas su ekrano įranga, mašinų ir sunkios darbo įrangos naudojimas; kadangi iš visų profesinių sąlygų šios ligos sukelia didžiausią našumo sumažėjimą ⁽⁴⁵⁾;
- AE. kadangi su darbu susijusios širdies ir kraujagyslių bei kvėpavimo sistemos ligos yra antra pagal dydį su darbu susijusių mirčių priežastis; kadangi šios ligos tiesiogiai siejamos su dideliu psichologiniu spaudimu, darbo įtampa, ilgomis darbo valandomis, psichikos sutrikimais, darbo nesaugumu ir judėjimo trūkumu ⁽⁴⁶⁾;
- AF. kadangi sveikata ir sauga darbe turi būti laikoma etine ir socialine pareiga ir turi būti griežtai įtvirtinta teisės aktuose, kurių darbdaviai privalo laikytis;

1. palankiai vertina Komisijos strateginę programą ir ypač tai, kad su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų ir ligų atžvilgiu pradėta taikyti visiško saugumo vizija, įskaitant būsimą naują socialinių rezultatų suvestinės rodiklį apie mirtinus nelaimingus atsitikimus darbe; vis dėlto apgailestauja, kad darbuotojų saugos ir sveikatos strategijos užmojų lygis neatitinka jos tikslo dėl visiško saugumo vizijos, ir ragina Komisiją pateikti pasiūlymų dėl šio užmojų lygio suderinimo; ragina

⁽⁴³⁾ OL L 238, 2003 9 25, p. 28.

⁽⁴⁴⁾ EUROFOUND, 2021 m. Europos darbo sąlygų tyrimas, <https://www.eurofound.europa.eu/surveys/2021/european-working-conditions-survey-2021>

⁽⁴⁵⁾ https://eular.org/myUploadData/files/eular_vision_paper_on_eu_health_policy_branded.pdf

⁽⁴⁶⁾ Niedhammer, S. Bertrais, K. Witt (2021 m.), *Psychosocial work exposures and health outcomes: a meta-review of 72 literature reviews with meta-analysis*, „Scand J Work Environ Health“ 2021 m.; 47(7):489-508.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

parengti veiksmų planą, kaip sumažinti nelaimingų atsitikimų ir mirčių skaičių darbe, skiriant tinkamą ES ir valstybių narių finansavimą, kad būtų įgyvendintas nulinio nelaimių skaičiaus tikslas; pabrėžia, kad visiško saugumo vizija neturėtų būti įgyvendinama nuslepiant su darbu susijusius nelaimingus atsitikimus ir profesines ligas; ragina Komisiją į visiško saugumo požiūrį įtraukti visus traumas ir nelaimingus atsitikimus, taip pat fizinių bei psichinių išsekimą; ragina Komisiją ir valstybes nares reikšmingai padidinti dėmesį prevencijos strategijoms, pvz., darbo inspekcijų, nacionalinių sveikatos ir saugos tarnybų ir socialinių partnerių dialogo stiprinimui, siekiant užtikrinti, kad neatsižvelgiant į įmonės dydį visi darbuotojai turėtų teisę į didžiausią įmanomą sveikatos ir saugos apsaugą; ragina ryžtingai įgyvendinti ir stebėti naująją 2021–2027 m. ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginę programą, taip pat įvertinant ir COVID-19 pandemijos poveikį; ragina reguliariai atnaujinti strateginę programą ir tobulinti esamas nacionalines strategijas, atsižvelgiant į darbo rinkų raidą ir į dvejopą skaitmeninę ir žaliąją pertvarką; mano, kad reikia glaudžiai bendradarbiauti su socialiniais partneriais ir imtis ryžtingų teisėkūros veiksmų keliais ES darbuotojų sveikatos ir saugos politikos aspektais, siekiant papildyti įvairias neprivalomas priemones, numatytas siekiant, kad visiško saugumo vizija taptų realybe; ragina įgyvendinant visiško saugumo darbe viziją sutelkti dėmesį į darbuotojų dalyvavimą ir konsultacijas su socialiniais partneriais stiprinimą; palankiai vertina tai, kad 2023 m. vyksiančiame DSS aukščiausiojo lygio susitikime ypač daug dėmesio bus skiriama visiško saugumo darbe vizijai;

2. ragina Komisiją įgyvendinant Europos kovos su vėžiu planą padidinti užmojus siekiant įveikti profesinį vėžį; ragina reguliariai ir per neilgą laikotarpį atnaujinti Direktyvą 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe⁽⁴⁷⁾, be kita ko, iki 2022 m. pabaigos pateikus veiksmų planą ir pasikonsultavus su Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamuoju komitetu nedelsiant direktyvoje nustatyti bent 25 papildomų prioritetinių medžiagų ribines vertes darbo aplinkoje; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad Komisija turi užtikrinti pakankamą darbuotojų skaičių, be kita ko, atitinkamuose skyriuose ir valdžios institucijose; pabrėžia, kad sukūrus išsamius nacionalinius registrus visose valstybėse narėse būtų galima rinkti duomenis apie atitinkamų kancerogenų poveikį visoje Europoje; ragina ES institucijas, susijusias agentūras, valstybes nares ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus glaudžiai bendradarbiauti, aktyviai įtraukiant socialinius partnerius, ir aktyviai naudotis surinktais duomenimis, kad būtų galima siūlyti tolesnes teisėkūros ir ne teisėkūros priemones kovos su profesiniu vėžiu srityje; ragina valstybes nares pagal nacionalinę praktiką užtikrinti visiems darbuotojams teisę nutraukti darbą, kai kyla neišvengiamas pavojus ir susidaro išskirtinės pavojingos darbo sąlygos;

3. palankiai vertina Komisijos išipareigojimą persvarstyti Direktyvoje 2004/37/EB nustatytas švino ir jo junginių bei diizocianatų poveikio ribines vertes; pažymi, kad, nors Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) rizikos vertinimo komitetas (RAC) rekomenduoja nustatyti 4 µg/m³ atmosferos ribinę vertę ir 150 µg švino vienam litrui kraujo biologinę ribą, ir tai yra žingsnis teisinga linkme, taikant šią biologinę ribinę vertę tinkamai neapsaugomos moterys, visų pirma nėščios moterys⁽⁴⁸⁾; ragina Komisiją užtikrinti, kad visais pasiūlymais, kuriais keičiamos švino ir jo junginių poveikio ribinės vertės, būtų užtikrinta vienoda visų darbuotojų apsauga, neatsižvelgiant į lytį; palankiai vertina Komisijos išipareigojimą endokrininę sistemą ardančias medžiagas įtraukti į labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų kategoriją pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006⁽⁴⁹⁾ (REACH reglamentas) ir jas klasifikuoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008⁽⁵⁰⁾ (CLP reglamentas); pabrėžia, kad ES teisės aktais darbuotojai turi būti apsaugoti nuo endokrininę sistemą ardančių medžiagų; nurodo, kad tam tikros veiklos automatizavimas ir robotizavimas galėtų smarkiai sumažinti darbo vietose darbuotojų patiriamą kancerogenų poveikio riziką; pabrėžia, kad reikia imtis papildomų veiksmų siekiant užkirsti kelią profesiniam vėžiui, susijusiam su naktiniu darbu, jį nustatyti ir į jį labiau atsižvelgti; ragina Komisiją ypač daug dėmesio skirti gyventojų grupėms, kurios nuolat patiria pavojingų cheminių medžiagų poveikį, pvz., chemijos ir žemės ūkio pramonės darbuotojams, arba itin pažeidžiamoms grupėms, pvz., nėščioms ar krūtimi maitinančioms darbuotojoms;

⁽⁴⁷⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (OL L 158, 2004 4 30, p. 50).

⁽⁴⁸⁾ Europos profesinių sąjungų institutas, *Occupational Exposure Limits (OELs) for lead and lead compounds & equality of treatment of women and men at work*, 2020 m. gruodžio 14 d.

⁽⁴⁹⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

⁽⁵⁰⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

4. palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą 2022 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų siekiama toliau mažinti darbuotojų patiriamą asbesto poveikį; ragina Komisiją padidinti savo užmojus ir pateikti pasiūlymą dėl Europos strategijos dėl viso asbesto pašalinimo, atsižvelgiant į Parlamento rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl darbuotojų apsaugos nuo asbesto; ragina Komisiją dėti plataus užmojo pastangas siekiant pašalinti visą asbestą ir persvarstyti Direktyvą 2009/148/EB⁽⁵¹⁾ dėl minimalių sertifikuoto mokymo reikalavimų su asbestu dirbantiems darbuotojams, taip pat prioriteto tvarka pakeisti asbesto ekspozicijos ribinę vertę, kuri turėtų būti 0,001 skaidulų/cm³ (1 000 skaidulų/m³); ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl ES pagrindų direktyvos dėl nacionalinių asbesto šalinimo strategijų; ragina Komisiją atnaujinti Direktyvą 2010/31/ES⁽⁵²⁾ ir nustatyti reikalavimą prieš pradėdant renovacijos darbus atlikti privalomą asbesto ir kitų pavojingų medžiagų patikrinimą ir juos pašalinti, taip uždraudžiant asbesto turinčių medžiagų uždengimą ir kapsuliavimą, jei tos medžiagos techniškai gali būti pašalintos; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų atsižvelgta į galiojančius nacionalinės teisės aktus, taip pat į poveikio vertinimą dėl veiksmingiausių privalomo pastatų tikrinimo modelių, apimančių atitinkamą kvalifikaciją ir leidimus turinčio profesionalaus subjekto atliekamą asbesto paviršinę diagnostiką, prieš parduodant ar išnuomojant pastatus, ir pasiūlymą dėl būtiniausių asbesto sertifikatų reikalavimų pastatams, pastatytiems iki 2005 m. arba iki metų, kuriais priimtas lygiavertis nacionalinis asbesto draudimas, atsižvelgiant į tai, kuri data yra ankstesnė; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti geresnį su asbestu susijusių ligų diagnozavimą ir kompensaciją visiems su asbestu dirbantiems darbuotojams, kad vykdant žaliąją pertvarką būtų apsaugota statybų sektoriaus ir kitų darbuotojų sveikata; ragina, kai tik įmanoma, naudoti analitinę elektronų perdavimo mikroskopiją (ATEM) ar panašius pažangius metodus plaušeliams skaičiuoti;

5. mano, kad Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo⁽⁵³⁾ gali nebūti pakankamai veiksminga XXI a. darbo rinkoje, turint omenyje naujausius pokyčius, įskaitant psichosocialinės rizikos vertinimą ir valdymą; todėl mano, kad siekiant sustiprinti šį aspektą direktyvą reikėtų papildyti; primena savo raginimą Komisijai į Darbuotojų saugos ir sveikatos strateginę programą įtraukti teisę atsijungti ir ypač į raginimą rengiant šią programą numatyti naujas psichosocialines priemones; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją padidinti Darbuotojų saugos ir sveikatos strateginės programos užmojį; ragina Komisiją, pasikonsultavus su socialiniais partneriais, pasiūlyti direktyvą dėl psichosocialinės rizikos ir gerovės darbe, kuria būtų veiksmingai siekiama užkirsti kelią psichosocialinei rizikai darbe, kaip antai nerimui, depresijai, išsekimui ir stresui darbo vietoje, kurią sukelia struktūrinės problemos, t. y. darbo organizavimas (prastas valdymas, prastas darbo planavimas arba pavestai užduočiai netinkamos darbuotojo žinios ir kvalifikacija); ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti tokios rizikos prevencijos ir paveiktų darbuotojų reintegracijos į darbo vietą mechanizmus ir pereiti nuo individualaus lygmens veiksmų prie darbo organizavimo strategijos, vadovaujantis prevencijos hierarchijos principais, įtrauktais į Direktyvą 89/391/EEB; ragina Komisiją parengti gaires dėl minimalaus darbuotojų, teikiančių profesinės sveikatos paslaugas, skaičiaus, kuris būtinas siekiant užtikrinti tinkamą profesinės sveikatos priežiūrą⁽⁵⁴⁾; mano, kad psichikos sveikatos apsauga ir skatinimas turėtų būti neatsiejama DSS pasirengimo būsimoms sveikatos krizėms planų dalis; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas sveikatos priežiūros darbuotojų ir kitų ypatingos svarbos darbuotojų psichikos sveikatai; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina ekspertų grupės veiksmingo investavimo į sveikatos priežiūrą klausimais (EXPH) indėlį į jo nuomonę dėl sveikatos priežiūros darbuotojų ir kitų ypatingos svarbos darbuotojų psichikos sveikatos apsaugos; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamą šių rekomendacijų pažangos stebėjimą ir įgyvendinimą;

6. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad darbuotojai, susirgę profesinėmis ligomis, turėtų tinkamas galimybes reikalauti kompensacijos; ragina Komisiją, pasikonsultavus su socialiniais partneriais, persvarstyti 2003 m. Komisijos rekomendaciją dėl Europos profesinių ligų sąrašo ir jį papildyti įtraukiant, pvz., su darbu susijusius raumenų ir kaulų sistemos sutrikimus, su darbu susijusius psichosocialinius sutrikimus, visų pirma depresiją, išsekimą, nerimą ir stresą, visus su asbestu susijusias ligas, odos vėžį ir reumatinės bei lėtines uždegimines ligas; ragina Komisiją, pasikonsultavus su socialiniais partneriais, pakeisti šią rekomendaciją į direktyvą, kurioje būtų pateiktas minimalus profesinių ligų sąrašas ir nustatyti minimalieji profesinių ligų pripažinimo ir tinkamo kompensavimo susijusiems asmenims reikalavimai;

⁽⁵¹⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe (OL L 330, 2009 12 16, p. 28).

⁽⁵²⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

⁽⁵³⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.

⁽⁵⁴⁾ TDO rekomendacija Nr. 171 dėl profesinės sveikatos tarnybų. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312509

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

7. pabrėžia, kad moterys susiduria su vis didesnėmis profesinės sveikatos ir gerovės problemomis, visų pirma sveikatos ir priežiūros sektoriuose; palankiai vertina tai, kad darbuotojų saugos ir sveikatos srityje Komisija daugiau dėmesio skiria lyčių aspektu grindžiamam požiūriui; ragina Komisiją ir valstybes nares integruoti lyčių aspektą ir rengiant visas darbuotojų sveikatos ir saugos priemones atsižvelgti į lyčių skirtumus; ragina Komisiją rengiant būsimą teisėkūros iniciatyvą dėl smurto dėl lyties prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo remtis pagrindų susitarimu dėl priekabiavimo ir smurto darbe; ragina Komisiją užtikrinti, kad prevencinės ir apsaugos priemonės, kuriomis siekiama panaikinti smurtą, diskriminavimą ir priekabiavimą darbo pasaulyje, įskaitant trečiųjų šalių vykdomą smurtą ir priekabiavimą (pvz., klientų, vartotojų, svečių ar pacientų), kai įmanoma, būtų taikomos neatsižvelgiant į priekabiavimo priežastį ir apimtų ne tik diskriminaciniu pagrindu grindžiamus atvejus; ragina valstybes nares ratifikuoti TDO konvenciją Nr. 190 ir Rekomendaciją Nr. 206 dėl smurto ir priekabiavimo ir parengti reikiamus teisės aktus ir politikos priemones, kad smurtas ir priekabiavimas darbo pasaulyje būtų uždraustas, užkardytas ir su juo būtų kovojama;

8. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti strategijas, kuriose būtų atsižvelgiama į senėjančios darbo jėgos poreikius, didesnę skaičių lėtinėmis ligomis sergančių darbuotojų ir poreikį pritaikyti darbo vietas prie neįgalių darbuotojų poreikių, aktyviai remti reintegraciją ir nediskriminavimą, taip pat pritaikyti darbo sąlygas neįgaliesiems ar lėtinėmis ligomis sergantiems asmenims ir po ligos atsigaunantiems asmenims; pabrėžia, kad būtina apibrėžti ir įgyvendinti pritaikytas ir individualizuotas strategijas siekiant sudaryti palankesnes sąlygas darbuotojų sveikimo ir reabilitacijos procesams; pabrėžia, kad tokios strategijos turėtų apimti visų amžiaus grupių asmenų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, taip pat geresnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir kartų mainų darbo vietoje skatinimą; taip pat pabrėžia, kad ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama slaugytojams;

9. ragina Komisiją pagal 2021–2030 m. neįgalųjų teisių strategiją valstybėms narėms ir darbdaviams pasiūlyti aiškias ir plataus užmojo gaires dėl tinkamų darbo sąlygų sudarymo ir darbo vietos pritaikymo neįgaliesiems; atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją iš esmės persvarstyti Direktyvą 2000/78/EB dėl vienodo požiūrio; primygtinai teigia, kad vienodai svarbu atsižvelgti ir į lėtinėmis ligomis sergančių darbuotojų padėtį;

10. ragina Komisiją ir valstybes nares savo DSS strategijose ypač daug dėmesio skirti jauniems darbuotojams, ypač daug dėmesį skiriant jaunesniems kaip 18 metų darbuotojams; primena, jog statistiniai duomenys rodo, kad 18–24 m. amžiaus asmenys dėl nepakankamos patirties, mokymo ir priežiūros stokos, savo teisių ir darbdavio pareigų nežinojimo, nepakankamo jų poreikių pripažinimo iš darbdavio pusės ir dėl to, kad jie dažnai dirba mažų garantijų darbo sąlygomis, dažniau patiria rimtų nelaimingų atsitikimų darbe negu vyresni suaugusieji, ir dėl to dar jaunystėje arba vėlesniame amžiuje susergera profesinėmis ligomis⁽⁵⁵⁾;

11. primena, kad platformų darbuotojų sveikatai ir saugai gali kilti didesnis pavojus tiek darbo vietoje, tiek dirbant skaitmeninėje platformoje; pabrėžia, kad šis pavojus neapsiriboja fizine sveikata, bet taip pat gali turėti įtakos psichosocialinei sveikatai dėl neprognozuojamo darbo laiko, darbo intensyvumo, konkurencinės aplinkos, per didelio informacijos kiekio ir izoliacijos, kurie yra nauji rizikos veiksniai; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl darbo sąlygų skaitmeninėse platformose gerinimo, kuria siekiama pagerinti platformų darbuotojų darbo sąlygas; pabrėžia, kad visi platformų darbuotojai turėtų turėti teisę gauti kompensaciją nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų atveju ir jiems turėtų būti teikiama socialinė apsauga, įskaitant sveikatos ir invalidumo draudimą, nustatant nuginčijamąją darbo santykių prezumpciją skaitmeninių platformų darbuotojams, laikantis nacionalinių apibrėžčių, kaip nustatyta atitinkamuose valstybių narių teisės aktuose arba kolektyvinėse sutartyse; atsižvelgdamas tai primena savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliucijoje „Sąžiningos darbo sąlygos, teisės ir socialinė apsauga skaitmeninių platformų darbuotojams. Naujos užimtumo formos, susijusios su skaitmenine plėtra“ pateiktas rekomendacijas;

⁽⁵⁵⁾ <https://osha.europa.eu/en/themes/young-workers>

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

12. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad visiems darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį arba palaikantiems darbo santykius, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ar praktikoje, įskaitant nestandartinius darbuotojus⁽⁵⁶⁾, taip pat tikrus ir fiktyvius savarankiškai dirbančius asmenis ir mobiliuosius darbuotojus, būtų taikomi DSS teisės aktai ir politika; pabrėžia esminį kolektyvinių derybų vaidmenį užtikrinant aukščiausius profesinės sveikatos ir saugos standartus; pabrėžia, kad Europos ir tarptautinėmis žmogaus teisių priemonėmis garantuojama teisė visiems darbuotojams steigti profesines sąjungas, dalyvauti kolektyvinėse derybose, imtis kolektyvinių veiksmų savo teisėms ginti ir naudotis apsauga pagal kolektyvines sutartis, nepaisant jų užimtumo statuso⁽⁵⁷⁾;

13. ragina Komisiją sveikatai ir saugą įtraukti į visas atitinkamas ES žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant dirbtinį intelektą, strategijas ir politiką; pabrėžia, kad dirbtinio intelekto sprendimai darbe turi būti etiški ir orientuoti į žmogų, skaidrūs ir sąžiningi, o juos taikant turi būti vengiama bet kokio neigiamo poveikio darbuotojų sveikatai ir saugai; ragina Komisiją, pasikonsultavus su socialiniais partneriais, apsvarstyti galimybę pateikti teisėkūros iniciatyvą, kad būtų paaiškinti su dirbtinio intelekto sistemomis ir naujais darbo būdais susiję DSS išpareigojimai ir pareigos; pabrėžia, kad siekiant diegti ir naudoti dirbtinį intelektą darbo vietose reikalingas darbuotojų švietimas ir mokymas bei veiksmingas DSS strategijas užtikrinančios priemonės; pabrėžia, kad dirbtinis intelektas ir skaitmeninimas akivaizdžiai sudaro palankesnes sąlygas atsirasti žmogaus ir mašinos sąveikai ir duoda ekonominės bei socialinės naudos ir suteikia įmonėms naujų galimybių, tačiau sukelia ir problemų DSS srityje, nes atsiranda naujų darbuotojų stebėjimo ir valdymo formų, pagrįstų didelio duomenų kiekio realiuoju laiku rinkimu, dėl kurių gali kilti teisinių, reglamentavimo ir etinių klausimų; todėl visų pirma ragina nustatyti apsaugos nuo neigiamo algoritminio valdymo poveikio darbuotojų sveikatai ir saugai priemones; pabrėžia, kad darbo vietose taikomi algoritmai turi būti skaidrūs, nediskriminaciniai ir etiški, o jais pagrįsti sprendimai – paaiškinami, užginčijami ir atitinkamais atvejais atšaukiami, todėl jie turi būti prižiūrimi žmogaus; pabrėžia socialinių partnerių vaidmenį numatant naują profesinę riziką, kylančią dėl perversminių technologijų plėtros;

14. primena, kad klimato kaita daro tiesioginį poveikį darbuotojų sveikatai; primena, kad dažnėjant ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams bus ir daugiau fizinių sužalojimų ir kad dėl klimato kaitos taip pat gali padidėti odos vėžio, dulkių poveikio ir psichosocialinių problemų rizika; tvirtina, kad netinkamas darbo organizavimas taip pat gali pabloginti padėtį; pabrėžia itin svarbų socialinių partnerių vaidmenį numatant dėl klimato kaitos kylančią profesinę riziką; primena, kad darbuotojų sveikata ir sauga priklauso ES kompetencijai ir kad pagal Direktyvą 89/391/EEB darbuotojai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokios rizikos, įskaitant kylančią riziką; ragina Komisiją nuodugniai ir skubiai įvertinti naujus ir kylančius klimato kaitos pavojus darbuotojų sveikatai ir saugai, kad jie būtų geriau apsaugoti nuo aukštos temperatūros, natūralios ultravioletinės spinduliuotės ir kitų pavojų sveikatai bei saugai;

15. ragina sustiprinti apsaugą nuo ultravioletinės spinduliuotės poveikio ES lygmeniu, ypač taikant lauke dirbančių darbuotojų profesinės sveikatos ir saugos teisės aktus; todėl ragina Komisiją persvarstyti Direktyvą 2006/25/EB dėl fizikinių veiksnių (dirbtinės optinės spinduliuotės) keliamos rizikos darbuotojams⁽⁵⁸⁾ ir į jos taikymo sritį įtraukti saulės spinduliuotę; ragina Komisiją įvertinti, ar įgyvendinamos ir veiksmingos dabartinės priemonės, skirtos jonizuojančiosios spinduliuotės veikiamiems darbuotojams apsaugoti, pvz., oro linijų įguloms, atominių elektrinių ir atitinkamų pramonės sektorių darbuotojams, mokslininkams ir sveikatos priežiūros specialistams, dirbantiems radiologijos, radioterapijos ar branduolinės medicinos sektoriuose, ir prireikus jas persvarstyti siekiant nustatyti proporcingas priemones;

16. ragina Komisiją dabartinėje tarpinstitucinėje struktūroje sukurti išankstinio įspėjimo mechanizmą, kad būtų galima nustatyti reikiamus pakeitimus ir peržiūras, kai kalbama apie esamas DSS direktyvas, kuriomis reglamentuojamos nuolat kintančios sritys ir kurioms poveikį gali daryti nauji moksliniai duomenys apie pavojingus produktus, taip pat vykdant

⁽⁵⁶⁾ <https://www.ilo.org/global/topics/non-standard-employment/lang-en/index.htm>

⁽⁵⁷⁾ Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 23 straipsnyje pažymima: „Kiekvienas žmogus turi teisę kartu su kitais steigti profesines sąjungas ar stoti į jas savo interesams ginti.“ TDO Konvencija Nr. 87 dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo; TDO Konvencija Nr. 98 dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas.

⁽⁵⁸⁾ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/25/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (dirbtinės optinės spinduliuotės) keliamą riziką darbuotojams (OL L 114, 2006 4 27, p. 38).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

dvejopą skaitmeninę ir žaliąją pertvarką kintančios darbo rinkos ir darbo sąlygos; pabrėžia, kad visų pirma į šį mechanizmą reikia įtraukti sektorių socialinius partnerius, nes jie pirmieji susiduria su kintančiomis sąlygomis;

17. ragina valstybes nares parengti nacionalinę politiką, pagal kurią darbuotojų sveikatos ir saugos užtikrinimas būtų laikomas pagrindine viešojo pirkimo dalimi;

18. ragina Komisiją būsimuose ES prekybos susitarimuose skatinti plačiau aptarti deramo darbo klausimą ir užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į profesinės sveikatos ir saugos standartus, kaip į privalomus išpareigojimus dėl darbo ir socialinių standartų; ragina Komisiją padėti šalims kandidatėms suderinti savo teises sistemas su ES *acquis* DSS srityje; ragina Komisiją ir valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su TDO ir PSO skatinant teisę į saugias ir sveikas darbo sąlygas vadovaujantis pagrindiniais TDO darbo principais bei teisėmis ir užtikrinti, kad pasaulinėse tiekimo grandinėse šių principų būtų paisoma; palankiai vertina Komisijos ketinimą pasiūlyti visoje ES uždrausti gaminius, pagamintus naudojant priverstinį darbą;

19. palankiai vertina tikslą stiprinti bendradarbiavimą su ES šalimis partnerėmis, regioninėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir kitais tarptautiniais forumais siekiant visame pasaulyje sustiprinti profesinės sveikatos ir saugos standartus; ragina Komisiją aktyviai dalyvauti remiant teisės į saugias ir sveikas darbo sąlygas integravimą į TDO pagrindinių principų ir teisių darbe sistemą;

20. mano, kad tarpvalstybiniuose regionuose turėtų būti skatinami bendri tarpvalstybiniai mokymai ir dalijamasi geriausia patirtimi su sveikatos priežiūros darbuotojais ir visuomenės sveikatos darbuotojais;

Pasirengimo būsimoms sveikatos krizėms planas: patirtis, įgyta per COVID-19 pandemiją, ir jos poveikis darbui

21. pabrėžia, kad labai svarbu pasinaudoti per COVID-19 pandemiją įgyta patirtimi ir didinti parengtų galimoms būsimoms sveikatos krizėms; pritaria raginimui valstybėms narėms, konsultuojantis su nacionaliniais socialiniais partneriais, savo nacionalinėse DSS strategijose sukurti parengties būsimoms krizėms planus, įskaitant ES gairių ir priemonių įgyvendinimą; pabrėžia, kad įgyvendinant šiuos planus reikia veiksmingų ES koordinavimo mechanizmų; mano, kad bet kurio visuomenės sveikatos parengties plano pagrindas turėtų būti patikrintos informacijos perdavimo gerinimas; mano, kad psichikos sveikatos apsauga ir skatinimas turėtų būti neatsiejama DSS parengties būsimoms sveikatos krizėms planų dalis, ir pabrėžia, kad ypač didelis dėmesys turėtų būti skiriamas sveikatos priežiūros darbuotojų ir kitų ypatingos svarbos darbuotojų psichikos sveikatai; palankiai vertina Komisijos ketinimą pradėti nuodugnų pandemijos poveikio ir ES bei nacionalinių DSS sistemų veiksmingumo vertinimą, siekiant parengti skubiosios medicinos pagalbos priemones ir gaires, kaip, kilus galimoms būsimoms sveikatos krizėms, glaudžiai bendradarbiaujant su visuomenės sveikatos subjektais būtų galima sparčiai įdiegti, įgyvendinti ir stebėti priemones; ragina valstybes nares, siekiant sustiprinti bendradarbiavimą, ypatingą dėmesį skirti pasienio regionams; mano, kad paskelbus ES ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, numatytą būsimame reglamente⁽⁵⁹⁾ dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, valstybėse narėse turėtų būti pradėtos įgyvendinti ES koordinuojamos nacionaliniuose DSS parengties planuose numatytos priemonės;

22. primena Komisijos išpareigojimą įvertinti poreikį imtis tolesnių veiksmų siekiant pagerinti esamos ES sveikatos ir saugos reglamentavimo sistemos veikimą ir poreikį iš dalies pakeisti Direktyvą 2000/54/EB dėl biologinių veiksnių poveikio darbe; ragina Komisiją nedelsiant atlikti tikslią šios direktyvos peržiūrą, remiantis patirtimi, įgyta per COVID-19 pandemiją, siekiant užtikrinti geresnį pasirengimą, atsako planavimą ir didesnę atsparumą sveikatos krizėms visose darbo vietose; pabrėžia, kad atliekant peržiūrą turėtų būti užtikrintas direktyvos tinkamumas reaguoti į pandemijas, sudarytos geresnės sąlygos parengti nacionalinius ekstremaliųjų situacijų planus pandemijos protrūkio atveju ir darbdaviams pateikti rašytinius nurodymus įvairiomis kalbomis dėl DSS rizikos, sanitarijos priemonių ir darbo organizavimo visiems darbuotojams tokio protrūkio atveju; palankiai vertina Komisijos ketinimą įtraukti COVID-19 į rekomendaciją dėl Europos profesinių ligų sąrašo;

⁽⁵⁹⁾ 2020 m. lapkričio 11 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES (COM(2020)0727). 2021 m. rugsėjo 14 d. ir lapkričio 11 d. Parlamentas priėmė pasiūlymo pakeitimus (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0377 ir P9_TA(2021)0449).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

23. ragina Komisiją ir valstybes nares teikti aiškią pirmenybę ir tinkamą finansavimą mokslinių tyrimų stiprinimui ir duomenų apie profesinę sveikatą ir saugą rinkimui tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu, visų pirma duomenų apie priežastis ir poveikį psichikos sveikatai, psichosocialinę ir ergonominę riziką ir raumenų bei kaulų sistemos sutrikimus, profesines kraujotakos ligas, profesinį vėžį, lėtines uždegimines ligas visuose sektoriuose, ir atlikti išsamų problemų bei kintančio darbo pasaulio poveikio, įskaitant galimybes ir iššūkius, susijusius su sveikata ir sauga dirbant nuotoliniu būdu ir per atstumą, taip pat su teise atsijungti, vertinimą, siekiant išanalizuoti lyties, amžiaus ir negalios poveikį; ragina Komisiją, pasikonsultavus su socialiniais partneriais, stebėti tokių mokslinių tyrimų pažangą ir imtis teisėkūros ir ne teisėkūros priemonių darbuotojų sveikatai ir saugai užtikrinti;

24. ragina Komisiją atlikti papildomus mokslinius tyrimus siekiant nustatyti atskirties sveikatos srityje ir darbo vietoje ekonominę išraišką;

25. ragina Komisiją pasiūlyti reguliavimo sistemą, kad visoje Sąjungoje būtų nustatyti būtiniausi nuotolinio darbo reikalavimai, sykiu užtikrinant, kad nuotolinis darbas neturėtų neigiamo poveikio nuotolinių darbuotojų įdarbinimo sąlygoms; pažymi, kad ši sistema turėtų būti kuriama konsultuojantis su valstybėmis narėmis ir Europos socialiniais partneriais, visapusiškai laikantis nacionalinių darbo rinkos modelių ir atsižvelgiant į socialinių partnerių bendruosius susitarimus dėl nuotolinio darbo ir skaitmeninimo; pabrėžia, kad tokioje sistemoje turėtų būti paaiškintos darbo sąlygos, įskaitant įrangos (esamų ir naujų skaitmeninių priemonių) tiekimą, naudojimą ir atsakomybę už ją, ir turėtų būti užtikrinta, kad toks darbas būtų atliekamas savanoriškai ir kad nuotoliniu būdu dirbančių asmenų teisės, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, darbo krūvis ir darbo rezultatų standartai būtų tokie patys, kokie taikomi darbo vietoje dirbantiems asmenims; pabrėžia, kad ši teisėkūros iniciatyva turėtų būti pagrįsta išsamiu vertinimu, įskaitant psichosocialinės rizikos, susijusios su skaitmenine ir nuotoline darbo praktika ir darbo aplinka, kurioje sunku atskirti darbą nuo asmeninio gyvenimo, vertinimą; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti prieinamumą ir galimybes naudotis įtraukiosiomis technologijomis neįgaliesiems, pereinantiems prie nuotolinio darbo ir (arba) dalyvaujantiems nuotoliniuose profesiniuose mokymuose;

26. ragina Komisiją, pasikonsultavus su socialiniais partneriais, pasiūlyti direktyvą dėl būtiniausių standartų ir sąlygų, siekiant užtikrinti, kad visi darbuotojai galėtų veiksmingai naudotis savo teise atsijungti, ir reglamentuoti esamų bei naujų skaitmeninių priemonių naudojimą darbo tikslais, vadovaujantis 2021 m. sausio 21 d. rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl teisės atsijungti ir atsižvelgiant į socialinių partnerių bendrąjį susitarimą dėl skaitmeninimo;

27. palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą atnaujinti DSS teisės aktų sistemą persvarstant Direktyvą 89/654/EEB⁽⁶⁰⁾ ir Direktyvą 90/270/EEB⁽⁶¹⁾ dėl saugos ir sveikatos apsaugos būtiniausių reikalavimų darbo vietoje ir dirbant su displėjaus ekrano įrenginiais; šiomis aplinkybėmis ragina Komisiją siekti platesnio užmojo tikslų ir nedelsiant pasiūlyti išsamesnę ir visapusiškesnę direktyvą dėl su darbu susijusių raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų ir reumatinėlių ligų prevencijos ir valdymo, o valstybes nares – paspartinti mokslinius tyrimus ir duomenų rinkimą; ragina Komisiją užtikrinti, kad visa su darbu susijusi rizika, dėl kurios darbuotojai gali susirgti reumatinėmis ir (arba) lėtinėmis uždegiminėmis ir raumenų bei kaulų sistemos ligomis, pvz., sunkūs kėlimai, pasikartojantys judesiai, vibracija arba ilgas stovėjimas ar sėdėjimas, būtų įtraukti į direktyvą; primena, kad moterys dažniau suseraga raumenų ir kaulų sistemos ligomis; primena Komisijai, kad į pasiūlymą dėl su darbu susijusių raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų turi būti aiškiai įtrauktas lyčių aspektas ir kad vertinant šias ligas, vykdančią jų prevenciją ir jas gydančią būdą tinkamai į ją atsižvelgiama; ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti galimybę nustatyti lankstų darbo laiką darbuotojams, turintiems raumenų ir kaulų sistemos sutrikimų ir (arba) sergantiems reumatinėmis ir lėtinėmis uždegiminėmis ligomis; ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti profesinės rizikos, susijusios su širdies ir kraujagyslių ligomis, problemą;

28. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti įmones puoselėti darbuotojų sveikatą naudojantis turimais logistiniais išteklių, teikiant rekomendacijas sveikos gyvensenos klausimais, skatinant fizinį aktyvumą suteikiant galimybę naudotis specialiomis sportui skirtomis patalpomis arba suteikiant galimybių naudotis specialiomis išorės struktūromis, skatinant kurti vidaus sporto komandas, įrengti dviračių garažus, skatinti tinkamai įmonių valgyklose siūlant sveikus, subalansuotus ir įvairius patiekalus ir natūralius gėrimus; teikti informaciją darbuotojams ir paraginti juos užtikrinti, kad

⁽⁶⁰⁾ 1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 89/654/EEB dėl būtiniausių darbuotojams taikomų saugos ir sveikatos reikalavimų (OL L 393, 1989 12 30, p. 1).

⁽⁶¹⁾ 1990 m. gegužės 29 d. Tarybos direktyva 90/270/EEB dėl saugos ir sveikatos apsaugos būtiniausių reikalavimų dirbant su displėjaus ekrano įrenginiais (OL L 156, 1990 6 21, p. 14).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

prie bendrų įėjimų ir išėjimų nebūtų kenksmingų medžiagų, pvz., cigarečių dūmų, ir naudoti kitas šviečiamąsias priemones, galinčias padėti pasiekti šį tikslą, pvz., propaguoti Europos kovos su vėžiu kodeksą; pabrėžia teigiamą tinkamo vadovų ir darbuotojų, atsakingų už psichosocialinės rizikos ir priekabiavimo darbe prevenciją, švietimo ir mokymo poveikį; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad už personalą atsakingiems vadovams ir darbuotojams, prieš jiems pradendant eiti pareigas, būtų rengiami privalomi mokymai arba jie būtų baigę tokius mokymus, įskaitant mokymus psichosocialinės rizikos prevencijos ir kovos su priekabiavimu srityse; ragina valstybes nares ir socialinius partnerius imtis iniciatyvos siekiant gerinti įmonių atstovų sveikatai ir saugai ir vadovų mokymus atsižvelgiant į nacionalinę teisę ir praktiką; ragina valstybes nares remti aktyvų darbuotojų dalyvavimą įgyvendinant prevencines DSS priemones ir užtikrinant, kad saugos atstovams būtų sudaromos sąlygos dalyvauti mokymuose, apimančiuose daugiau nei pagrindinius modulius;

29. primena, kad pandemijos metu buvo užfiksuota nemažai darbuotojų teisių pažeidimo atvejų, visų pirma mobiliųjų darbuotojų, įskaitant pasienio darbuotojus, sezoninius darbuotojus ir darbuotojus migrantus, kuriems nebuvo sudarytos sveikos ar saugios gyvenimo ir darbo sąlygos, pvz., jie turėjo gyventi prastomis sąlygomis arba perpildytuose būstuose ir negavo tinkamos informacijos apie savo teises; pakartoja raginimą Komisijai skubiai imtis veiksmų siekiant pagerinti mobiliųjų darbuotojų ir darbuotojų migrantų, pvz., tarpvalstybinių, komandiruočių ir sezoninių darbuotojų užimtumo, darbo ir sveikatos bei saugos sąlygas, be kita ko, persvarstant laikinojo įdarbinimo agentūrų, kitų įdarbinimo agentūrų ir kitų tarpininkų ir subrangovų vaidmenį, siekiant nustatyti apsaugos spragas vadovaujantis vienodo požiūrio principu ir konkrečias sveikatos ir saugos problemas, su kuriomis susiduria mobilieji darbuotojai ir darbuotojai migrantai, pvz., galimybę gauti tinkamą įrangą ir patalpas, kokybišką apgyvendinimą, saugų transportą ir tinkamą maitinimą⁽⁶²⁾, ir būtinybę persvarstyti esamą teisės aktų sistemą siekiant pašalinti nustatytus trūkumus ir užtikrinti atsparumo pandemijai priemones pasinaudojant per COVID-19 pandemiją įgyta patirtimi; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad darbdavio organizuojamas darbuotojų apgyvendinimas būtų saugus, tinkamas ir atitiktų minimaliuosius standartus; pabrėžia Europos darbo institucijos vaidmenį padedant valstybėms narėms ir Komisijai ES veiksmingai taikyti su darbo jėgos judumu susijusius ES teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą bei koordinuoti socialinės apsaugos sistemas; pabrėžia, kad reikia įvertinti galimybę persvarstyti EDI įgaliojimus atsižvelgiant į vertinimą, kuris turi būti atliktas 2024 m., siekiant įtraukti nuostatas dėl darbuotojų sveikatos ir saugos; ragina EU-OSHA ir EDI dirbti kartu siekiant padėti Komisijai ir valstybėms narėms gerinti mobiliųjų darbuotojų ir darbuotojų migrantų sveikatą ir saugą; ragina Komisiją išnagrinėti, kaip skaitmeninės priemonės gali padėti stiprinti tarpvalstybinį visų mobiliųjų darbuotojų, įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis ir mobiliuosius trečiųjų šalių piliečius, kuriems taikomos darbo jėgos judumo ES viduje ES taisyklės, darbuotojų saugos ir sveikatos standartų vykdymą; ragina Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su EDI ir atlikus tinkamą vertinimą, pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos socialinio draudimo paso visiems mobiliesiems darbuotojams ir ne ES piliečiams, kuriems taikomos ES judumo ES viduje taisyklės, kuris atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms ir socialiniams partneriams suteiktų priemonę užtikrinti sąžiningą ir veiksmingą ES darbo jėgos judumo ir socialinės apsaugos koordinavimo taisyklių vykdymo užtikrinimą darbo rinkoje, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ES, be kita ko, kiek tai susiję su mobiliųjų darbuotojų sveikatos apsauga ir sauga, kaip nurodyta 2021 m. lapkričio 25 d. Parlamento rezoliucijoje dėl Europos socialinio draudimo paso įvedimo siekiant pagerinti skaitmeninį socialinės apsaugos teisių ir sąžiningo judumo užtikrinimą⁽⁶³⁾;

30. pabrėžia, kad būtina užtikrinti DSS įtraukimą į viešojo pirkimo procedūras, ir atsižvelgdamas į tai ragina valstybes nares parengti nacionalinę politiką šiai nuostatai vykdyti; ragina Komisiją dalytis geriausia patirtimi, kaip įtraukti DSS į viešojo pirkimo taisykles ir kaip įtraukti Viešojo pirkimo direktyvoje nustatytas DSS sąlygas į nacionalinę teisę;

Igyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas

31. pabrėžia, jog nacionalinės darbo inspekcijos atlieka esminį vaidmenį užtikrinant, kad būtų laikomasi sveikatos ir saugos teisės aktų ir užkertamas kelias profesinėms ligoms ir su darbu susijusioms traumoms; ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą nacionalinių darbo inspekcijų finansavimą ir įgyvendinti TDO rekomendaciją dėl vieno inspektoriaus 10 000 darbuotojų, kad būtų laiku atliekami veiksmingi patikrinimai ir nutrauktas visų formų piktnaudžiavimas; ragina Komisiją atlikti tyrimą ir paskelbti jo rezultatus apie tai, kaip nacionalinės darbo inspekcijos atlieka patikrinimus ir apie tų patikrinimų apimtį ir turinį, taip pat nurodyti nustatytų pažeidimų skaičių ir veiksmingų, proporcingų ir atgrasomų sankcijų taikymą, siekiant nustatyti jų gebėjimą įgyvendinti esamas DSS taisykles, kad būtų užtikrintos vienodos tinkamos apsaugos sąlygos; ragina Komisiją įsteigti Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamajam komitetui priklausiančią specialią

⁽⁶²⁾ https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_075505/lang-en/index.htm

⁽⁶³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0473.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

trišalę darbo grupę vykdymo klausimais šiam tyrimui stebėti; ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti darbuotojų sveikatos ir saugos standartus į visas politikos sritis, taip pat pagerinti prevencines priemones ir galiojančių darbuotojų sveikatos ir saugos taisyklių ir teisės aktų vykdymą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia socialinių partnerių ir nacionalinių sveikatos ir saugos tarnybų vaidmenį; ragina Komisiją ir valstybes nares Europos lygmeniu užtikrinti geresnį koordinavimą, bendradarbiavimą ir mokymus;

32. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamą finansavimą ir suteikti visiems darbuotojams galimybę naudotis mokymo ir mokymosi infrastruktūra sveikatos ir saugos srityje, kad būtų galima vykdyti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevenciją; pabrėžia, kad šioje srityje reikalingas glaudus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais;

33. ragina Komisiją spręsti nacionalinių teisės aktų, susijusių su darbuotojų sauga ir sveikata, skirtumų problemą, nes jie sudaro sąlygas nesąžiningai konkurencijai ne tik vidaus rinkoje, bet ir plėtojant santykius su trečiosiomis šalimis;

34. ragina Komisiją atlikti darbo sveikatos priežiūros ir saugos paslaugų srityje bei išorės sveikatos ir paslaugų teikimo srityje įgytos patirties vertinimą po to, kai į Direktyvą 89/391/EEB buvo įtrauktos 7 straipsnio 3 dalies nuostatos; primygtinai ragina Komisiją parengti rekomendacijas dėl nacionalinių išorės sveikatos priežiūros ir saugos paslaugų stiprinimo, kad būtų galima pagerinti rizikos prevenciją darbo vietoje;

35. ragina valstybes nares pranešti nacionalinėse DSS strategijose nustatytus tikslus ir užtikrinti tinkamą finansavimą jų įgyvendinimui remti; pabrėžia, kad socialiniai partneriai turėtų būti visapusiškai įtraukti į nacionalinių DSS planų įgyvendinimą arba į tolesnius veiksmus; pabrėžia, kad reikia pripažinti socialinių partnerių bei sveikatos ir saugos atstovų vaidmenį darbo vietoje ir juos įtraukti į DSS teisės aktų sistemos rengimą, įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą; ragina Komisiją pradėti tirti koncepcijas ir praktiką, kurios leistų darbuotojams ir jų atstovams aktyviau dalyvauti profesinėse sąjungose ir darbo tarybose visais rizikos vertinimo ir DSS politikos etapais įmonių lygmeniu, ir pradėti finansuoti darbuotojų dalyvavimo įmonių DSS veikloje gerinimo programas; ragina valstybes nares panaikinti visus nacionalinės teisės aktus, kuriais trukdoma kolektyvinėms deryboms, be kita ko, užtikrinant profesinėms sąjungoms galimybę patekti į darbo vietas darbuotojų organizavimo, dalijimosi informacija, konsultavimo, jų atstovavimo stiprinimo tikslais ir tokiu būdu užtikrinant sveikatos ir saugos standartus darbo vietoje;

36. pabrėžia, kad judumo dokumentų rinkinys ir jo iniciatyvos, įskaitant Komisijos gaires dėl vairavimo ir poilsio laiko taisyklių, gali pagerinti darbuotojų sveikatą ir saugą; ragina valstybes nares sustiprinti kelių kontrolę ir užtikrinti, kad būtų laikomasi šių taisyklių, taip pat užtikrinti, kad darbdaviai sudarytų vairuotojams tinkamus grafikus, kad jų darbo krūvis nebūtų pernelyg didelis ir kad tokiu būdu būtų pagerintas saugumas keliuose; ragina Komisiją ir valstybes nares savo nacionalinėse kelių saugumo strategijose nustatyti konkrečius keliuose darbo metu įvykus avarijoms žūstančių asmenų skaičiaus mažinimo tikslus; ragina Komisiją pateikti panašią teisėkūros iniciatyvą siekiant pagerinti aviacijos ir jūrų pramonės darbuotojų sveikatą ir saugą; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės teiktų su darbu susijusių avarijų keliuose ataskaitas ir statistinius duomenis;

37. pabrėžia, kad visi darbuotojai turėtų būti tinkamai apsaugoti neatsižvelgiant į įmonių dydį, ir kad parama turėtų būti teikiama visų pirma labai mažoms įmonėms ir MVĮ, siekiant padėti joms tinkamai taikyti DSS taisykles; pabrėžia EU-OSHA vaidmenį labai mažoms įmonėms ir MVĮ teikiant priemones ir standartus, kad jos galėtų įvertinti savo darbo jėgai kylančią riziką ir įgyvendinti tinkamas prevencijos priemones; mano, kad EU-OSHA vaidmuo turėtų būti stiprinamas siekiant visoje Sąjungoje skatinti sveikas ir saugias darbo vietas ir toliau plėtoti iniciatyvas, padėsiančias gerinti prevenciją visų veiklos sektorių darbo vietose;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

o

o o

38. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0072

Lyčių aspekto integravimas Europos Parlamente – 2020 m. metinė ataskaita**2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „2020 m. metinis pranešimas dėl lyčių aspekto integravimo Europos Parlamente“ (2021/2039(INI))**

(2022/C 347/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8, 10 ir 19 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 ir 23 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvenciją), kuri įsigaliojo 2014 m. rugpjūčio 1 d.,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2008 m. liepos 2 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (COM(2008)0426 – horizontalioji kovos su diskriminacija direktyva),
- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių (COM(2012)0614 – direktyva dėl moterų valdybose),
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrėtojų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES⁽¹⁾ (Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyva),
- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 10/2021 „Lyčių aspekto integravimas į ES biudžetą: laikas pereiti nuo žodžių prie veiksmų“,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 17 d. Europos ombudsmeno pranešimą dėl orumo darbe ES institucijose ir agentūrose,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos 2021 m. atliktą tyrimą „Lyčių aspekto integravimas Europos Parlamente: esama padėtis“ (angl. „Gender mainstreaming in the European Parliament: state of play“),
- atsižvelgdamas į 2021 m. atliktą tyrimą, kurį Moterų teisių ir lyčių lygybės (FEMM) komiteto prašymu pavedė atlikti Parlamento Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminis skyrius, „Lyčių lygybė: ekonominė vertė iš taikomų ES fondų perspektyvos“ (angl. „Gender equality: Economic value of care from the perspective of the applicable EU funds“),
- atsižvelgdamas į 2021 m. brošiūrą „Moterys Europos Parlamente“,

⁽¹⁾ OL L 188, 2019 7 12, p. 79.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 16 d. FEMM komiteto užsakytą praktinį seminarą „Lyčių aspekto integravimas į ES ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinį“,
- atsižvelgdamas į 2003 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl lyčių aspekto integravimo Europos Parlamente ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl integruoto požiūrio į lyčių lygybę komitetų darbe ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. balandžio 22 d. rezoliuciją dėl integruoto požiūrio į lyčių lygybę komitetų ir delegacijų darbe ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. gegužės 7 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės aspekto integravimo į ES išorinius santykius ir taikos (tautos) kūrimo procesą ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl lyčių aspekto integravimo Europos Parlamente ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos ir kitų kovos su smurtu dėl lyties priemonių ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. spalio 26 d. rezoliuciją dėl kovos su seksualiniu priekabiavimu ir prievarta ES ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 11 d. savo rezoliuciją dėl bauginimo ir seksualinio priekabiavimo darbe, viešosiose erdvėse ir politiniame gyvenime ES prevencijos ir kovos su jais priemonių ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl ES lyčių lygybės strategijos ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl būtinybės įsteigti specialią Tarybos sudėtį, skirtą lyčių lygybės klausimams ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl EP rinkimų rezultatų apžvalgos ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl lyčių aspektu grindžiamo požiūrio COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9-0021/2022),

⁽²⁾ OL C 61 E, 2004 3 10, p. 384.

⁽³⁾ OL C 244 E, 2007 10 18, p. 225.

⁽⁴⁾ OL C 184 E, 2010 7 8, p. 18.

⁽⁵⁾ OL C 212 E, 2010 8 5, p. 32.

⁽⁶⁾ OL C 411, 2020 11 27, p. 13.

⁽⁷⁾ OL C 224, 2018 6 27, p. 96.

⁽⁸⁾ OL C 232, 2021 6 16, p. 48.

⁽⁹⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 192.

⁽¹⁰⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 31.

⁽¹¹⁾ OL C 456, 2021 11 10, p. 208.

⁽¹²⁾ OL C 445, 2021 10 29, p. 150.

⁽¹³⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 98.

⁽¹⁴⁾ OL C 456, 2021 11 10, p. 191.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- A. kadangi lyčių lygybė yra vienas pagrindinių ES principų; kadangi lyčių aspekto integravimas yra visuotinai pripažįstama strategija, kuria siekiama užtikrinti lyčių aspekto integravimą rengiant, įgyvendinant ir vertinant visas politikos kryptis, programas ir priemones, siekiant skatinti lyčių lygybę ir kovoti su diskriminacija; kadangi lyčių klausimai vyrauja visur, įskaitant sritis, kurioms nebuvo skiriama pakankamai dėmesio, pvz., mokesčių, prekybos ir ekologinės pertvarkos sritis; kadangi lyčių lygybės turi būti siekiama taikant kompleksinį metodą, apimančią visas Parlamento darbo sritis;
- B. kadangi, nepaisant pažangos lyčių lygybės srityje kai kuriose srityse, moterys vis dar patiria diskriminaciją dėl lyties viešajame ir privačiąjame sektoriuose ir dar daug ką reikia tobulinti, be kita ko, dėl fragmentiško lyčių aspekto integravimo įgyvendinimo politikos srityse ir institucijose ES ir nacionaliniu lygmenimis;
- C. kadangi diskriminacija dėl lyties dažnai yra susijusi su kitų rūšių diskriminacija dėl kitų priežasčių, o tai lemia daugialypę ir sudėtingą grupių, kurios veikia ir sąveikauja viena su kita tuo pačiu metu taip, kad negali būti traktuojamos atskirai, diskriminaciją;
- D. kadangi lyčių aspekto integravimo priemonės, be kita ko, apima kvotas, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimo priemones, kovos su priekabiavimu politiką, įdarbinimo procedūras, kuriose atsižvelgiama į lyčių aspektą, poveikio lytims vertinimus, lyčių rodiklius, biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą ir vertinimus, kuriuos atliekant atsižvelgiama į lyčių aspektą, siekiant priimti teisės aktus, kuriuose atsižvelgiama į lyčių aspektą, lyčių požiūriu neutralios kalbos vartojimą ir bendravimą atsižvelgiant į lyčių aspektą;
- E. kadangi EBPO apibrėžia lyčių pusiausvyrą kaip „teisingą gyvenimo galimybių ir išteklių paskirstymą tarp moterų ir vyrų ir (arba) vienodą moterų ir vyrų atstovavimą“;
- F. kadangi Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) apibrėžia horizontaliąją segregaciją kaip „moterų ir vyrų koncentraciją skirtinguose sektoriuose ir profesijose“;
- G. kadangi po ketverių judėjimo „Me Too“ metų pasiekta pažanga kovojant su seksualinio priekabiavimo ir seksualinio smurto problema yra nepakankama ir reikia dar daug nuveikti ES institucijose ir kitur; kadangi tyrimai rodo, kad priekabiavimas yra labiau paplitęs nei įprasta manyti, ir apie jį neproporcingai mažai pranešama;
- H. kadangi lyčių aspekto integravimas taip pat turi būti taikomas biudžeto procese; kadangi biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą yra susijęs ne tik su konkrečių lyčių lygybės iniciatyvų finansavimu, bet ir su biudžeto ir politinių sprendimų poveikio lyčių lygybei supratimu ir atitinkamų viešųjų išlaidų ir pajamų koregavimu; kadangi biudžeto ištekliai ir paslaugų teikimas turėtų būti skirstomi atsižvelgiant į duomenimis grindžiamą poreikių nustatymą, įskaitant kokybinius duomenis apie poveikį lytims;
- I. kadangi Europos Audito Rūmai atkreipė dėmesį į tai, kad ES biudžeto cikle nepakankamai atsižvelgta į lyčių lygybę; kadangi Audito Rūmai rekomendavo Komisijai įvertinti ir pranešti, ar valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose atsižvelgiama į lyčių lygybę;
- J. kadangi visos ES institucijos vadovaujasi Sutartimis ir 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategija; kadangi Parlamentas turėtų būti kitų parlamentinių organų lyderis skatinant lyčių lygybę, jis turėtų pasimokyti iš kitų parlamentinių organų geriausios praktikos integruojant lyčių aspektą į savo struktūras ir procesus ir atsižvelgti į gerus lyčių aspekto integravimo įgyvendinimo viešajame ir privačiąjame sektoriuose bei pilietinėje visuomenėje pavyzdžius; kadangi lyčių

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

aspekto integravimas vis dar nėra visiškai integruotas į Parlamento praktiką ir taisykles⁽¹⁵⁾; kadangi daugumos Parlamento komitetų nuo šios kadencijos pradžios iki 2020 m. lapkričio mėn. surengtuose klausymuose moterys sudarė mažiau nei 50 proc. dalyvių; kadangi, be kita ko, Žemės ūkio ir kaimo plėtros, Žuvininkystės, Peticijų ir Užimtumo ir socialinių reikalų komitetuose ši dalis nesiekė 25 proc.;

K. kadangi COVID-19 pandemija labai paveikė profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą Parlamente ir dėl skaitmeninių priemonių taikymo dažnai pailgėjo Parlamento narių ir darbuotojų darbo valandos; kadangi darbas iš namų negali pakeisti vaikų priežiūros paslaugų; kadangi Parlamentas, kaip darbdavys ir institucija, veikianti kaip pavyzdys visai visuomenei, gali pasinaudoti motyvuota darbo jėga ir sveika aplinka, o darbuotojai turėtų turėti galimybę derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą per visą savo karjerą;

Bendrosios pastabos

1. dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą siekti lyčių lygybės ir pritaria tam, kad lyčių aspekto integravimas būtų vienas iš oficialių Parlamento politikos metodų siekiant ją užtikrinti; apgailestauja dėl fragmentiško lyčių aspekto integravimo ES lygmeniu politikos srityse ir institucijose; pabrėžia, kad lyčių lygybė yra bendra atsakomybė, pagal kurią reikalaujama, kad visos ES institucijos, valstybės narės ir agentūros imtųsi veiksmų kartu su pilietine visuomene, moterų organizacijomis, socialiniais partneriais ir privačiuoju sektoriumi;

2. pabrėžia, kad moterys sudaro pusę gyventojų, todėl susiduria su įvairių tarpusavyje susijusių formų diskriminacija; pabrėžia, kad lyčių lygybės užtikrinimo priemonės turi apimti tarpsektorinį požiūrį, siekiant nepalikti nė vieno nuošalyje ir panaikinti visų rūšių diskriminaciją, įskaitant sąveikinės diskriminacijos formas; pabrėžia, kad taip pat reikia sukurti dalyvaujamuosius procesus, kuriuose dalyvautų visi atitinkami subjektai ir būtų derinami principai „iš viršaus į apačią“ ir „iš apačios į viršų“;

3. palankiai vertina tai, kad politikoje dalyvauja vis daugiau moterų, tačiau pabrėžia, kad iki lyčių lygybės dar toli ir kad visuomenėje žinomos moterys, pvz., politikės ir aktyvistės, dažnai yra persekiojamos, siekiant atgrasyti jas dalyvauti viešajame gyvenime ir sprendimų priėmimo srityse; pabrėžia, kad jokie feministiniai teisės aktai ar politika, kuriais siekiama lyčių lygybės visose srityse, negali būti kuriami, jei priimant sprendimus nedalyvauja moterys; primena, kad siekiant pagerinti moterų atstovavimą visais Parlamento lygmenimis, įskaitant frakcijas ir EP narių kabinetus, svarbu sukurti darbo aplinką, kurioje būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą;

4. atkreipia dėmesį į tai, kad trūksta kiekybinių ir kokybinių duomenų apie lyčių aspekto integravimą ES institucijose, išskyrus duomenis apie moterų, einančių skirtingas pareigas, skaičius; todėl ragina rinkti išsamius lyčių statistinius duomenis ir įsipareigoja sukurti kokybinius lyčių lygybės rodiklius, kad būtų galima rinkti papildomus pagal lytį suskirstytus duomenis, siekiant toliau gerinti lyčių lygybę;

5. palankiai vertina EIGE priemonių rinkinį „Lyčiai atžvalgūs parlamentai“, kuriame daugiausia dėmesio skiriama penkioms pagrindinėms sritims, kuriose reikia spręsti problemas: lygioms galimybėms patekti į parlamentą, lygioms galimybėms daryti įtaką parlamento darbo procedūroms, pakankamam dėmesiui parlamento darbotvarkėje moterų interesams ir rūpesčiams, teisės aktų, kuriuose atsižvelgiama į lyčių aspektą, rengimui ir simbolinės parlamento funkcijos vykdymui;

6. palankiai vertina tai, kad visi Parlamento komitetai patvirtino lyčių lygybės veiksmų planus; tačiau pažymi, kad šie planai nėra stebimi ir įgyvendinami; todėl ragina komitetus stebėti savo lyčių lygybės veiksmų planus, kad būtų galima įvertinti jų pažangą ir užtikrinti jų įgyvendinimą; pabrėžia, kad Parlamento lyčių aspekto integravimo tinklas yra atsakingas už lyčių aspekto požiūrio integravimą į komitetų ir delegacijų aplinką bei darbą;

⁽¹⁵⁾ Ahrens, P., „Working against the tide? Institutionalizing Gender Mainstreaming in the European Parliament“, *Gendering the European Parliament: Structures, Policies, and Practices*, red. P. Ahrens and A. L. Rolandsen, Rowman & Littlefield International, 2019, p. 85–101.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

7. palankiai vertina naują 2019 m. priimtą Parlamento darbo tvarkos taisyklių nuostatą, kurioje nustatyta pareiga priimti lyčių lygybės veiksmų planą, kuriuo siekiama įtraukti lyčių aspektą į visą Parlamento veiklą visais lygmenimis ir etapais; palankiai vertina tai, kad 2020 m. liepos mėn. buvo priimtas lyčių lygybės veiksmų planas, o 2021 m. balandžio mėn. – jo įgyvendinimo gairės; prašo rengti ataskaitas, kuriose būtų reguliariai stebima pažanga, padaryta įgyvendinant lyčių lygybės veiksmų planą; apgailestauja, kad lyčių lygybės veiksmų planas ir gairės nėra viešai prieinami ir kad dauguma įtrauktų priemonių suformuluotos kaip principai be aiškių tikslų ir įpareigojimų, o tai rodo politinio išpareigojimo stoką juos įgyvendinant;

8. ragina, kad visos ES institucijos dar labiau struktūriškai bendradarbiautų taikant lyčių aspekto integravimą, kad būtų galima pasiekti didesnę lyčių lygybę; mano, kad Parlamentas ir frakcijos turėtų suvienyti jėgas, kad pagerintų lyčių lygybę ir kovotų su antifeministiniais ir prieš lyčių lygybę nukreiptais judėjimais, kurie taip pat visada yra antidemokratiniai tiek Europoje, tiek visame pasaulyje;

Galimybės patekti į Parlamentą

9. pažymi, kad Parlamento narių moterų procentinė dalis nuo praėjusios kadencijos pabaigos šiek tiek sumažėjo – nuo 39,6 proc. iki 39,1 proc.; vis dėlto palankiai vertina Parlamento lyderystę šioje srityje, įskaitant pažangą moterų politinio atstovavimo srityje: moterų dalis Parlamente yra didesnė nei 30,4 proc. vidurkis valstybių narių nacionaliniuose parlamentuose ir gerokai didesnė už pasaulinį 25,2 proc. nacionalinių parlamentų vidurkį; palankiai vertina tai, kad kai kurios valstybės narės ir politinės partijos nustatė taisykles, kuriomis užtikrinama lyčių pusiausvyra savo rinkėjų sąrašuose, ir primygtinai tvirtina, kad ateityje persvarstant Europos Parlamento rinkimų nuostatas⁽¹⁶⁾ reikia užtikrinti lyčių lygybę naudojant paritetinius sąrašus ar kitus lygiavėčius metodus, kad kandidatės ir kandidatai turėtų vienodas galimybes būti išrinkti;

10. ragina ES valstybes nares persvarstant rinkimų teisės aktus atsižvelgti į tai, kad reikalingi parlamentai, kuriuose atsižvelgiama į lyčių aspektą; be to, ragina nacionalines politines partijas nustatyti kvotas priimant sprendimus dėl rinkimų kandidatų, net jei tai nenumatyta įstatyme; ragina šiuo tikslu dalytis paramos mechanizmais ir geriausia patirtimi su politinėmis partijomis; pabrėžia, jog siekiant užtikrinti, kad dalyvautų moterys kandidatės, partijos vidaus organizacijoje ir procedūrose turi būti atsižvelgiama į lyčių aspektą, įtraukiant tokias priemones, kaip aiškus lyčių lygybės klausimo sprendimas partijos taisyklėse, lyčių kvotų nustatymas sprendimų priėmimo pareigoms eiti ir tinkamai veikiančių lobizmo, propagavimo ir diskusijų forumų, kaip antai moterų teisių frakcijos ir (arba) komitetai, buvimo užtikrinimas;

11. apgailestauja dėl to, kad Parlamente netaikomos įdarbinimo procedūros, kuriose būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą, ir prašo, kad Parlamento tarnybos ir frakcijos propaguočiau šias procedūras siekiant išvengti diskriminacijos ir padidinti moterų skaičių tose srityse, kuriose moterims nepakankamai atstovaujama: ir administracijoje, ir frakcijose; prašo patvirtinti konkrečias priemones, kuriomis būtų panaikintas atotrūkis;

Galimybės daryti įtaką Parlamento darbo procedūroms

12. palankiai vertina tai, kad Biuras, kuriame yra aštuonios pirmininko pavaduotojos iš 14 pavaduotojų ir dvi kvestorės iš penkių kvestorių, yra visiškai subalansuotas lyčių atžvilgiu; tačiau pažymi, kad tik trijose iš septynių Parlamento frakcijų pirmininkės arba bendrapirmininkės yra moterys, 8 iš 25 komitetų šiuo metu pirmininkauja moterys, o 15 iš 43 delegacijų pirmininkų yra moterys; ragina gerinti lyčių pusiausvyrą komitetų, delegacijų ir frakcijų vadovybėje; palankiai vertina Parlamento darbo tvarkos taisyklių 213 straipsnio 1 dalies pakeitimą, pagal kurį reikalaujama, kad kiekvieno komiteto biure būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad šis pakeitimas įsigalios tik pirmosios sesijos po kitų rinkimų į Parlamentą, kurie vyks 2024 m., pradžioje;

13. ragina užtikrinti lyčių pusiausvyrą visais plenarinių posėdžių, komitetų ir delegacijų darbo lygmenimis, be kita ko, skiriant koordinatorius, pranešėjus ir šešėlinius pranešėjus ir skirstant kalbėjimo laiką;

⁽¹⁶⁾ Pagal SESV 223 straipsnį ir Europos Parlamento rinkimų nuostatas, išdėstytas 1976 m. Akte dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, su pakeitimais, padarytais 2002 m. (OL L 278, 1976 10 8, p. 5).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

14. prašo, kad būtų nustatytos priemonės, kuriomis siekiama spręsti horizontaliosios segregacijos problemą, siekiant užtikrinti lyčių pusiausvyrą įvairiuose komitetuose ir panaikinti koncentraciją pagal lytis portfeliuose, kurių tam tikros dalys vertinamos mažiau dėl didesnės moterų dalies;

15. ragina frakcijas ir jų sekretorius nustatyti vidaus taisykles ir kitas atitinkamas priemones, pvz., elgesio kodeksus ir lyčių aspekto integravimo priemones, mokymus ir stebėseną, siekiant užtikrinti lyčių lygybę jų vidaus veikloje, ypač kiek tai susiję su paskyrimu ir pareigų bei atsakomybės paskirstymu; ragina frakcijoms pateikti geriausios praktikos vadovus ir teikti konsultacijas, įskaitant mokymus darbuotojams ir Parlamento nariams lyčių aspekto integravimo klausimais, kad jos galėtų geriau suprasti ir įgyvendinti lyčių aspekto integravimo į savo vidaus veiklą koncepciją;

16. ragina atitinkamus generalinius direktoratus užtikrinti, kad tyrimų autoriai būtų atrenkami atsižvelgiant į lyčių pusiausvyrą;

17. pažymi, kad, nepaisant visos padarytos pažangos ir pastangų, lyčių lygybė visais Parlamento administracijos valdymo lygmenimis dar nepasiekta; palankiai vertina tai, kad direktorių lygmeniu pasiekta lygybė, tačiau apgailestauja, kad moterų sudaro tik 23,1 proc. generalinių direktorių ir 39,3 proc. skyrių vadovų; todėl palankiai vertina Parlamento administracijos siekį, kad iki 2024 m. 50 proc. moterų užimtų vyresniosios ir vidurinėsios grandies vadovybės pareigas ir 40 proc. moterų užimtų aukščiausio lygio vadovų pareigas administracijoje; ragina, kad tais atvejais, kai moterų dalis yra nepakankama, o atitinkami kandidatų nuopelnai yra lygūs, įdarbinant pirmenybę teikti moterims; pabrėžia, kad reikia kaupti ir stiprinti ekspertines žinias lyčių klausimais valdymo lygmeniu; ragina įgyvendinti mentorystės programas;

18. prašo rinkti duomenis apie vertikalųjį ir horizontalųjį frakcijų darbuotojų atstovavimą ir anoniminius duomenis apie Parlamento narių padėjėjų ir frakcijų bei administracijos darbuotojų darbo užmokesčio skirtumus, kad būtų užtikrintas darbo užmokesčio skaidrumas;

19. prašo, kad nuolat būtų renkami pagal lytį suskirstyti duomenys apie Parlamento darbuotojų, dirbančių ne visą darbo laiką, skaičių; ragina imtis veiksmų remiantis šiais skaičiais⁽¹⁷⁾ siekiant nustatyti didelį disbalansą ir įvertinti, kaip Parlamentas gali suteikti papildomą pagalbą, jei darbuotojai pageidautų vėl dirbti visą darbo laiką;

20. pabrėžia, kad priekabiavimas darbo vietoje yra rimtas išpuolis prieš asmens psichologinę ir fizinę sveikatą ir dėl to jis gali jaustis nesaugus darbe, o kai kuriais atvejais tai gali trukdyti jam atlikti savo darbą; pažymi, kad seksualinio priekabiavimo rizika moterims yra daug didesnė nei vyrams; mano, kad nepaisant visų pastangų, kurių iki šiol imtasi siekiant užtikrinti, kad būtų įgyvendinama politika be priekabiavimo, Parlamente vis dar pasitaiko seksualinio priekabiavimo atvejų ir pastangos užkirsti kelią seksualiniam priekabiavimui turėtų būti padidintos; todėl pakartoja savo raginimus įgyvendinti šias kovos su priekabiavimu politikos tobulinimo priemones:

a) skelbti skundų dėl Parlamento narių priekabiavimo nagrinėjimo patariamajame komitete atliktą išorės vertinimą;

b) išorės ir skaidriai pasirinktiems auditoriams atlikti nepriklausomą Parlamento Kovos su priekabiavimu komiteto, nagrinėjančio skundus dėl darbuotojų seksualinio priekabiavimo, vertinimą, atsižvelgiant į jo veiksmingumą ir, jei reikia, atlikti visus pakeitimus, kurie turi būti pasiūlyti kuo greičiau ir iki šios kadencijos pabaigos, siekiant užtikrinti nepriklausomumą nuo politinės įtakos ir lyčių pusiausvyrą bei išvengti interesų konfliktų esamose struktūrose;

c) užtikrinti išsamesnę ir labiau holistinę skundų ir teisių gynimo priemonių analizę ir pakeisti patariamųjų ir kovos su priekabiavimu komitetų sudėtį siekiant užtikrinti, kad nepriklausomi ekspertai, turintys įrodytos patirties sprendžiant priekabiavimo darbo vietoje problemas, įskaitant gydytojus, terapeutus ir teisės ekspertus, būtų oficialūs nariai, turintys visas balsavimo teises;

d) nustatyti visiems Parlamento nariams privalomus kovos su priekabiavimu mokymus ir užtikrinti, kad jie būtų lengvai prieinami, be kita ko, rengiant mokymus visomis oficialiosiomis kalbomis arba teikiant vertimo žodžiu paslaugas ir vykdant informavimo veiklą atskirose delegacijose ir frakcijose;

⁽¹⁷⁾ Nurodytais 2021 m. brošiūroje „Moters Europos Parlamente“.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

e) nustatyti visiems Parlamento patalpose nuolat dirbantiems asmenims privalomus mokymus apie Parlamento politiką be priekabiavimo, kad jie turėtų priemonių atpažinti visų formų priekabiavimą, įskaitant visų pirma seksualinį priekabiavimą, ir apie jį pranešti, taip pat teikti pritaikytą informaciją apie esamas paramos struktūras, kad šios paramos struktūros taptų plačiau žinomos ir lengviau prieinamos;

21. išipareigoja užtikrinti tinkamą Parlamento narių, frakcijų darbuotojų, akredituotų Parlamento narių padėjėjų ir administracijos darbuotojų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, pvz., nustatant profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai užtikrinti palankias darbo valandas, ir bendradarbiauti su Komisija ir Taryba siekiant rasti bendrą sprendimą dėl posėdžių, kuriuose dalyvautų trys institucijos; prašo peržiūrėti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros priemones siekiant patobulinti ir sustiprinti dabartinę sistemą, kartu atsižvelgiant, *inter alia*, į nuotolinio darbo poveikį po COVID-19 pandemijos ir lanksčių darbo struktūrų ir gerai veikiančio ir tvirto Parlamento reikalavimų pusiausvyrą;

22. ragina suteikti Parlamento darbuotojams daugiau neperleidžiamų motinystės ir tėvystės atostogų gimus vaikui, per pirmuosius metus kiekvienam iš tėvų skiriant iš viso šešis mėnesius; pabrėžia, kad šešių mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogomis turėtų būti galima pasinaudoti per pirmuosius trejus vaiko gyvenimo metus; apgailestauja dėl to, kad ES institucijų darbuotojai, pasinaudodami vaiko priežiūros atostogomis, gauna fiksuotą išmoką, o ne 100 proc. savo darbo užmokesčio, ir tai iš esmės atgraso nuo naudojimosi šiomis atostogomis; ragina užtikrinti, kad už vaiko priežiūros atostogas būtų visiškai atlyginama; palankiai vertina išmokas, kurias gali gauti Parlamento darbuotojų šeimos;

23. visų pirma reikalauja, kad iš dalies pakeičiant Europos Parlamento narių statutą būtų pripažintos Parlamento narių motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogos; be to, prašo įgyvendinti sprendimus, kuriais Parlamento nariams būtų užtikrinta galimybė toliau dirbti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų metu, pvz., išlaikyti nuotolinio balsavimo atostogų metu galimybę arba išnagrinėti laikino pavadavimo galimybę, nes taip būtų užtikrinta, kad rinkėjams būtų atstovaujama narių atostogų metu ir kad Parlamento nariai nepatirtų spaudimo nedelsiant grįžti į darbą; pabrėžia, kad sprendimą laikinai pakeisti asmenį turėtų priimti atitinkamas narys;

24. ragina Parlamento tarnybas iširti menopauzės poveikį Parlamento darbuotojų profesiniam gyvenimui; pabrėžia, kad tai turėtų būti pagrįsta įrodymais ir apimti vidutinio amžiaus ir menopauzės simptomų medicininio ir gyvenimo būdo valdymo gaires, vadovaujantis nacionalinėmis ir tarptautinėmis gairėmis; ragina ligų ir lankomumo valdymo politikoje atsižvelgti į menopauzę;

Lyčių aspekto svarba Parlamento veikloje

25. palankiai vertina FEMM komiteto, Lyčių lygybės ir įvairovės aukšto lygio grupės ir Lyčių aspekto integravimo tinklo, kaip pagrindinių organų užtikrinant lyčių aspekto integravimą Parlamente, darbą; vis dėlto ragina užtikrinti glaudesnę ir labiau struktūruotą šių organų bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą, ypač ypatingomis aplinkybėmis, pvz., COVID-19 krizės ir jos padarinių atveju, rengiant reguliarius susitikimus, kad būtų dalijamasi informacija ir rengiamos bendros teminės ataskaitos;

26. palankiai vertina naują Delegacijų pirmininkų sueigos iniciatyvą pakviesti visas delegacijas paskirti narius, atsakingus už lyčių aspekto integravimą, ir palankiai vertina Lyčių aspekto integravimo tinklo ir už lyčių lygybę ir įvairovę delegacijose atsakingų Parlamento narių bendradarbiavimą;

27. ragina Lyčių aspekto integravimo tinklą įtvirtinti Darbo tvarkos taisyklėse, siekiant atspindėti jo vaidmenį skatinant lyčių aspekto integravimą į Parlamento komitetų ir delegacijų veiklą; prašo skirti reikiamus išteklius jo funkcijoms vykdyti ir atitinkamoms rekomendacijoms parengti; ragina į komiteto posėdžių darbotvarkes įtraukti nuolatinę diskusijų klausimą;

28. palankiai vertina EIGE Parlamento nariams surengtus mokymus apie poveikio lytims vertinimus ir biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą, kurie buvo pritaikyti Parlamentui; skatina glaudžiau bendradarbiauti su EIGE rengiant reguliarius mokymus lyčių aspekto integravimo klausimais Parlamento nariams, frakcijų darbuotojams, Parlamento narių padėjėjams, Parlamento tarnyboms ir komitetų sekretariatų darbuotojams; primena, kad svarbu siūlyti programas, pritaikytas konkrečioms poreikiams ir žinioms tiek politiniu, tiek administraciniu lygmenimis;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

29. atkreipia dėmesį į tai, kad FEMM komitetas yra visavertis komitetas, atsakingas už moterų teises ir lyčių lygybę, todėl sprendžia daugelį horizontaliųjų klausimų, dažnai susijusių su kitų komitetų darbu; pažymi, kad FEMM komiteto pasiūlymai nuomonių ar dalinių pakeitimų forma skirtingai įtraukiami įvairiuose komitetuose; palankiai vertina veiksmų plane numatytą įsipareigojimą per atitinkamas tarnybas ir įstaigas rinkti aiškius rodiklius siekiant įvertinti, ar FEMM komiteto indėlis įtraukiamas į kitų komitetų darbą ir galutinę Parlamento poziciją; ragina sistemingai, skaidriai ir atsakingai stebėti FEMM komiteto pasiūlymų įtraukimą, nes labai svarbu užtikrinti, kad būtų tinkamai įgyvendinti lyčių lygybės ir lyčių aspekto integravimo principai;

30. pabrėžia pakeitimų, kuriuos FEMM komitetas pateikia savo nuomonėse, svarbą siekiant užtikrinti lyčių aspekto integravimą; prašo, rengiant pranešimus savo iniciatyva, būtų patobulintas komitetų bendradarbiavimas nustatant tvarkaraštį, kad būtų užtikrinta pakankamai laiko tarp vadovaujančio komiteto pranešimo projekto pateikimo ir balsavimo komitete, kad FEMM komitetas galėtų pateikti savo poziciją pranešimo projekto dalinių pakeitimų forma; pabrėžia, kad Lyčių aspekto integravimo tinklo nariai yra atsakingi už lyčių aspekto integravimo priemonių įtraukimą į savo komitetų darbą; apgailestauja dėl to, kad šis darbas iki šiol tebėra *ad hoc*, ir mano, kad jis turėtų būti atliekamas sistemingiau;

31. ragina užtikrinti lyčių pusiausvyrą visose komitetų ir delegacijų komandiruotėse ir kad būtų išnagrinėjamas lyčių lygybės ir moterų teisių aspektas; be to, ragina į komandiruočių programas įtraukti susitikimus su organizacijomis, skatinančiomis lyčių lygybę;

32. palankiai vertina lyčių lygybės veiksmų plane ir gairėse nustatytą įsipareigojimą užtikrinti, kad visuose komitetuose ir kitose organuose, organizuojančiuose klausymus, seminarus ir konferencijas, dalyvautų lyčių požiūriu subalansuotos grupės bei ekspertai, kurie yra kompetentingi konkrečioje prioritetinėje srityje išnagrinėti lyčių lygybės ir moterų teisių aspektą; prašo nustatyti aiškius šios nuostatos įgyvendinimo tikslus;

33. palankiai vertina Lyčių lygybės savaitę, kuri pirmą kartą įvyko 2020 m. Parlamente ir kurios metu visi Parlamento komitetai ir delegacijos buvo pakviesti rengti renginius, skirtus lyčių lygybės klausimams aptarti jų kompetencijos srityse; palankiai vertina tai, kad ši sėkminga iniciatyva tęsiama ir kad 2021 m. buvo surengtas 21 renginys, kuriame dalyvavo 16 komitetų ir 6 delegacijos; ragina visus Parlamento organus, įskaitant komitetus ir delegacijas, kurie to dar nepadarė, reguliariai prisijungti prie šios iniciatyvos, kuria didinamas informuotumas ir stiprinamas bendradarbiavimas, ir prie jos prisidėti;

34. prašo Lyčių aspekto integravimo tinklo, Lyčių lygybės ir įvairovės aukšto lygio grupės ir FEMM, Biudžeto ir Biudžeto kontrolės komitetų parengti ir priimti specialias lyčių aspekto integravimo ir biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą gaires;

35. palankiai vertina EPRS tyrimą dėl lyčių aspekto integravimo Parlamente; vis dėlto pažymi, kad EPRS turi reguliariai kartoti šį tyrimą, remdamasi kiekybine ir kokybine lyčių statistika ir pagal lytį suskirstytais duomenimis, kuriuos turėtų sistemingai rinkti ir pateikti Parlamento tarnybos pagal savo lyčių lygybės veiksmų planą ir veiksmų gaires;

36. palankiai vertina tai, kad lyčių požiūriu neutralios kalbos gairės išverstos į visas oficialias ES kalbas; apgailestauja dėl šių gairių įgyvendinimo trūkumo ir prašo imtis papildomų informuotumo didinimo veiksmų ir specialių Parlamento teisininkų lingvistų mokymų; prašo reguliariai persvarstyti gaires ir jų vertimus, siekiant užtikrinti, kad jie atspindėtų kalbų pokyčius ir išliktų tikslūs;

37. įsipareigoja užtikrinti, kad lyčių aspekto integravimui būtų skirta pakankamai lėšų ir žmogiškųjų išteklių, ir pagerinti įvairių organų, dirbančių lyčių lygybės ir įvairovės klausimais Parlamente, bendradarbiavimą ir koordinavimą;

Teisės aktų, kuriuose atsižvelgiama į lyčių aspektą, rengimas

38. pabrėžia poveikio lytims vertinimų svarbą rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir teisėkūros iniciatyvų vertinimus atsižvelgiant į lyčių aspektą; apgailestauja dėl to, kad Komisijos poveikio vertinimuose retai atsižvelgiama į poveikį lytims ir kad Komisijos 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos (DFP) poveikio vertinimo

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

gairėse rekomenduojama atsižvelgti į lyčių lygybę formuojant politiką tik tada, kai tai daryti yra „proporcinga“; prašo Komisijos pakeisti savo požiūrį, atlikti kiekvieno pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto poveikio lytims vertinimą ir į pasiūlymą įtraukti aiškiai su lytimi susijusius tikslus ir veiklos rodiklius; įsipareigoja atlikti kiekvieno savo iniciatyva rengiamo teisėkūros pranešimo poveikio lytims vertinimą, siekiant įtraukti lyčių aspektą; įsipareigoja iširti naujus metodus ir priemones, skirtus lyčių aspekto integravimui į teisėkūros procesą gerinti;

39. apgailestauja, kad apskritai lyčių aspekto integravimas dar netaikomas visame ES biudžete ir nebuvo tinkamai stebimas biudžeto indėlis siekiant lyčių lygybės; ragina sistemingai integruoti lyčių aspektą į ES biudžetą; pabrėžia, kad lyčių aspektas turi būti integruotas į visus biudžeto sudarymo proceso lygmenis, kad siekiant lyčių lygybės tikslų būtų naudojamos pajamos ir išlaidos; palankiai vertina veiksmus, numatytus Europos Parlamento lyčių lygybės veiksmų plane ir gairėse dėl biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą, ir ragina juos kuo greičiau įgyvendinti;

40. giria Parlamento derybininkus už tai, kad lyčių aspekto integravimas kaip horizontalusis principas įtrauktas į 2021–2027 m. DFP; ypač palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą ne vėliau kaip iki 2022 m. pabaigos įdiegti metodiką programų, kurios finansuotos pagal 2021–2027 m. DFP, atitinkamoms išlaidoms įvertinti; ragina Komisiją pagerinti atskaitomybę ir biudžeto skaidrumą, taikyti naują metodiką visoms ES finansavimo programoms ir įgyvendinti biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą atliekant dabartinės DFP laikotarpio vidurio peržiūrą; primygtinai ragina Komisiją imtis veiksmų pagal Europos Audito Rūmų rekomendacijas šiuo klausimu;

41. palankiai vertina tai, kad bendras COVID-19 krizės socialinio ir ekonominio poveikio švelninimo, visų pirma moterims, tikslas ir reikalavimas įtraukti paaiškinimą, kaip tikimasi, kad nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytomis priemonėmis bus prisidėta prie lyčių lygybės, buvo įtraukti į reglamentą dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės⁽¹⁸⁾; tačiau apgailestauja dėl to, kad nebuvo atsižvelgta į FEMM komiteto raginimą į nacionalinius planus įtraukti specialų skyrių dėl lyčių lygybės; pabrėžia, kad ataskaitų teikimas atsižvelgiant į lyčių aspektą ir lyčių aspekto integravimo priemonės negali būti pakeisti vien tik socialine stebėseną ir socialinėmis investicijomis; mano, kad lyčių lygybei reikalinga atskira integravimo į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę metodika, ir primena, kad tinkamą metodiką parengė EIGE;

42. ragina Komisiją atidžiai stebėti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimą, visų pirma atsižvelgiant į esamas nuostatas, susijusias su lyčių lygybe, ir į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinę įtraukti atitinkamus rodiklius, kad būtų galima stebėti nacionalinių planų poveikį lyčių lygybei ir šiam tikslui remti skirtų bei išleistų lėšų sumą; pabrėžia, kad lyčių lygybę reikia integruoti į ES ekonomikos valdymo struktūrą ir Europos semestrą;

43. apgailestauja dėl to, kad kai kuriose ES finansavimo programose, turinčiose didelį potencialą prisidėti prie lyčių lygybės, pvz., Europos struktūriniai ir investicijų fonduose, bendroje žemės ūkio politikoje ar programoje „Erasmus“, nebuvo veiksmingai atsižvelgta į lyčių lygybę;

44. pabrėžia, kad socialinis dialogas – pagrindinė priemonė visoms sprendimų priėmimo procesuose dalyvaujančioms susijusioms šalims, todėl labai svarbus gerinant lyčių lygybę visose ES institucijose;

45. ragina Komisiją stiprinti institucinę sistemą lyčių aspekto integravimui remti ir paversti savo įsipareigojimą integruoti lyčių aspektą konkrečiais veiksmais; prašo Komisijos priimti lyčių aspekto integravimo kiekvienoje politikos srityje įgyvendinimo planą;

46. apgailestauja dėl to, kad Komisija neturi visavertės mokymo strategijos lyčių aspekto integravimo klausimais ir savo darbuotojams siūlo tik vieną neprivalomą įvadinį kursą; primygtinai ragina Komisiją parengti mokymo strategiją lyčių aspekto integravimo klausimais, užtikrinti, kad mokymai būtų prieinami visiems darbuotojams, ir visapusiškai pasinaudoti EIGE priemonėmis ir patirtimi lyčių aspekto integravimo klausimais;

⁽¹⁸⁾ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

47. ragina Komisiją renkant duomenis sistemingai juos suskirstyti pagal lytį ir atsižvelgti į lyčių aspektą vertinant ES programas ir teikiant ataskaitas apie jas; ragina Komisiją į būsimus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų įtraukti reikalavimą sistemingai rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis ir atitinkamus lyčių lygybės rodiklius visoms programoms, taip pat įtraukti reikalavimus dėl stebėsenos bei vertinimo atsižvelgiant į lyčių aspektą; pabrėžia, kokia svarbi stebėsenos vertinimas atsižvelgiant į lyčių aspektą siekiant geriau įgyvendinti lyčių aspekto integravimo tikslus;

48. apgailestauja dėl to, kad Taryba nepakankamai įsipareigojo rengti teisės aktus, kuriuose atsižvelgiama į lyčių aspektą, ir pakartoja savo prašymą panaikinti kliūtis ES ratifikuoti Stambulo konvenciją, parengti horizontalią kovos su diskriminacija direktyvą, kuria bus užtikrinta, kad kovojant su diskriminacija dėl lyties būtų atsižvelgta į tarpsektorinį aspektą, ir direktyvą dėl moterų valdybose;

49. primygtinai ragina valstybes nares visiškai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą ir ragina Komisiją atlikti veiksmingą įgyvendinimo stebėseną;

50. pakartoja savo raginimą Tarybai ir Europos Vadovų Tarybai įsteigti Tarybos darbo grupę lyčių lygybės klausimams spręsti, nes ES reikalinga tarpvyriausybinių keitimosi informacija lyčių lygybės klausimais platforma ir oficialus už lyčių lygybę atsakingiems ministrams ir valstybėms sekretoriams skirtas forumas, siekiant stiprinti lyčių aspekto integravimą į visas ES politikos sritis ir teisės aktus, plėtoti dialogą ir bendradarbiavimą tarp valstybių narių, keistis geriausia patirtimi ir teisės aktais, atnaujinti užstrigusias derybas dėl pagrindinių su lyčių lygybe susijusių dokumentų, pateikti bendrus ES masto problemų sprendimus ir užtikrinti, kad lyčių lygybės klausimai būtų aptariamais aukščiausiu politiniu lygmeniu;

51. ragina geriau ir veiksmingiau įgyvendinti lyčių aspekto integravimą Konferencijoje dėl Europos ateities, labiau koordinuojant veiklą tarp atitinkamų parlamentų organų siekiant sustiprinti darbo grupių indėlio ir Konferencijos plenarinės sesijos diskusijų bei pasiūlymų lyčių aspektą;

52. be to, ragina imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinamas lyčių aspekto integravimas, ir konkrečių tikslinių priemonių lyčių lygybei pasiekti, pvz., teisės aktų, rekomendacijų ir politikos, susijusių su smurtu dėl lyties, darbo užmokesčio skaidrumu ir priežiūra;

Lyčių lygybė ir įvairovė simbolinėje Parlamento veikloje

53. pabrėžia, kad Parlamentas, kad jame būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą, turėtų žinoti ir atkreipti dėmesį į simbolines reikšmes, kurias institucija perteikia per savo komunikacijos strategiją ir fizinių erdvių dizainą; prašo dėti daugiau pastangų šiose srityse;

54. prašo patvirtinti konkrečius tikslus, kad būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra nustatant ir iš naujo nustatant Parlamento pastatų, patalpų ir kitų fizinių erdvių pavadinimus;

55. palankiai vertina veiksmų plane numatytą įsipareigojimą atlikti Parlamento patalpose vaikų priežiūrai skirtų erdvių, įskaitant maitinimo krūtimi patalpas, analizę, ir prašo įsipareigoti prireikus jas perplanuoti, kai bus pateikta sutarta ankstesnė jų dabartinės būklės analizė;

56. prašo atlikti Parlamento tualetų paskirstymo ir dizaino analizę siekiant įvertinti, ar juos reikia pritaikyti prie visų lyčių poreikių, įskaitant tokias priemones kaip lyčių požiūriu neutralių tualetų įrengimas ir tualetų su atskiromis šiukšliadėžėmis ir kriauklėmis skaičiaus didinimas, siekiant palengvinti menstruacinių taurelių ir kitų higienos gaminių naudojimą;

57. prašo persvarstyti Parlamento komunikacijos strategiją, be kita ko, taikant tokias priemones kaip moterų, nužudytų dėl lyties, gedulo protokolo sudarymas ir Parlamento interneto svetainės peržiūra, kad į ją būtų įtrauktas specialus skirsnis apie lyčių lygybę pagrindiniame meniu, atitinkama informacija apie pagrindinius dokumentus, pvz., Stambulo konvencijos ratifikavimo ES procesą ir atnaujinta informacija apie Parlamento istoriją ir sudėtį lyčių aspekto požiūriu;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Baigiamosios pastabos

58. pakartoja savo raginimą atlikti auditą⁽¹⁹⁾ siekiant įvertinti dabartinę padėtį lyčių lygybės ir lyčių aspekto integravimo požiūriu ir pateikti rekomendacijas tiek politiniu, tiek administraciniu Parlamento veiklos atžvilgiu; siūlo, kad šis auditas apimtų visas sritis ir rodiklius, parengtus EIGE priemonių rinkinyje „Lyčiai atžvalgūs parlamentai“, ir kad reikėtų identifikuoti taisykles, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos lyčių lygybei arba ji blokuojama kiekvienu analizuojamu aspektu, siekiant, kad būtų atnaujintas Parlamento lyčių lygybės veiksmų planas ir jo įgyvendinimo gairės; ragina į šį auditą įtraukti nuolatinio lyčių pusiausvyros reikalavimo įgyvendinimo visose parlamentinėse struktūrose, įskaitant komitetus, delegacijas ir komandiruotes, poveikio vertinimą;

59. atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurios sritys, įtrauktos į Lyčių lygybės veiksmų planą ir jo veiksmų gaires, yra neatsiejamai susijusios su politine frakcijų struktūra, todėl reikia rengti politinius svarstymus, kuriuose dalyvautų visos frakcijos; ragina Pirmininkų sueigoje įsteigti iš kiekvienos frakcijos atstovų sudarytą laikiną darbo grupę, kuriai pirmininkautų nuolatiniai Parlamento pranešėjai lyčių aspekto integravimo klausimais, kuri vadovautų darbui šioje srityje, įgyvendintų šią rezoliuciją ir prirėkus koordinuotą veiklą su Lyčių lygybės ir įvairovės aukšto lygio grupe, Biuru, FEMM komitetu ir Lyčių aspekto integravimo tinklu; ragina frakcijas iki 2022 m. vidurio įsteigti šią darbo grupę;

o

o o

60. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

⁽¹⁹⁾ OL C 323, 2021 8 11, p. 33.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0073

Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (2021/2003(INI))

(2022/C 347/12)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ir į 2013 m. spalio 18 d. JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrąją rekomendaciją Nr. 30 dėl moterų vykdant konfliktų prevenciją, vykstant konfliktams ir jiems pasibaigus,
- atsižvelgdamas į 1995 m. Ketvirtosios pasaulinės konferencijos moterų klausimais metu parengtą Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą bei į peržiūros konferencijų rezultatus,
- atsižvelgdamas į JT neigaliųjų teisių konvenciją (NTK) ir į tai, kad, vadovaujantis 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimu 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu, 2011 m. sausio 21 d. ji įsigaliojo ES⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neigaliųjų teisių strategija“ (COM(2021)0101),
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. priimtą JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir joje nustatytus darnaus vystymosi tikslus, ypač į 1, 4, 5, 8, 10 ir 17 tikslus,
- atsižvelgdamas į 1951 m. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 100 dėl vienodo atlyginimo,
- atsižvelgdamas į 1958 m. TDO konvenciją Nr. 111 dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje,
- atsižvelgdamas į 2019 m. TDO konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo,
- atsižvelgdamas į 2012 m. TDO rekomendaciją Nr. 202 dėl minimalios socialinės apsaugos,
- atsižvelgdamas į 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ketvirtąją Ženevos konvenciją dėl civilių apsaugos karo metu,
- atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas Nr. 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1889 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015), 2467 (2019) ir 2493 (2019) dėl moterų, taikos ir saugumo,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 11 d. Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos 2005 m. gegužės 16 d. Konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis ir 2007 m. spalio 25 d. Konvenciją dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos,
- atsižvelgdamas į 1994 m. Kaire vykusią Tarptautinę konferenciją gyventojų ir vystymosi klausimais (ICPD) ir jos veiksmų programą, taip pat į jos peržiūros konferencijų rezultatus, ir 2019 m. Nairobio aukščiausiojo lygio susitikimą (ICPD + 25), kuriame buvo paminėtos konferencijos 25-osios metinės,

⁽¹⁾ OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2015 m. liepos mėn. Trečiosios tarptautinės vystymosi finansavimo konferencijos priimtą Adis Abebos veiksmų darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į ES ir JT bendrą iniciatyvą „Spotlight“, kuria siekiama panaikinti visų formų smurtą prieš moteris ir mergaites,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8 straipsnį, 153 straipsnio 1 dalį ir 208 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio mėn. Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos ir Europos Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas (LLVP III). Vykdamas ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017) ir prie jo pridėtą bendrą tarnybų darbinį dokumentą dėl tikslų ir rodiklių, kuriais remiantis bus įgyvendinamas 2021–2025 m. LLVP III (SWD(2020)0284),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 9 d. paskelbtą JT generalinio sekretoriaus informacinį dokumentą „The Impact of COVID-19 on Women“ (liet. „COVID-19 poveikis moterims“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 27 d. paskelbtą JT gyventojų fondo ataskaitą „Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage“ (liet. „COVID-19 pandemijos poveikis šeimos planavimui ir smurto dėl lyties, moterų lyties organų žalojimo ir vaikų santuokų panaikinimui“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio mėn. paskelbtą Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) visuotinę strategiją, kuria siekiama sparčiau panaikinti gimdos kaklelio vėžį kaip visuomenės sveikatos problemą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į 2019 m. liepos 5 d. priimtą 2019–2024 m. ES veiksmų planą dėl moterų, taikos ir saugumo,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 29–31 d. Meksike ir 2021 m. birželio 30 d.–liepos 2 d. Paryžiuje vykusį Lygybės kartos forumą, taip pat į paskelbtus išpareigojimus sparčiau daryti pažangą siekiant lyčių lygybės visame pasaulyje, pavyzdžiui, Pasaulinį spartesnio lyčių lygybės užtikrinimo planą (angl. „Global Acceleration Plan for Gender Equality“) ir naująjį Susitarimą dėl moterų, taikos ir saugumo bei humanitarinių veiksmų (angl. „Compact on Women, Peace and Security and Humanitarian Action“), pradėtus įgyvendinti po forumo susitikimų,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“ ⁽³⁾,

⁽²⁾ OL L 107, 2021 3 26, p. 1.

⁽³⁾ OL L 209, 2021 6 14, p. 1.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 31 d. rezoliuciją dėl bendro tarnybų darbinio dokumento „Lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas: keisti mergaičių ir moterų gyvenimą plėtojant ES išorės santykius 2016–2020 m.“ (SWD(2015) 0182) įgyvendinimo ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl ES strategijos, kuria siekiama sustabdyti moterų lyties organų žalojimą pasaulyje ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl ES prioritetų 64-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl lyčių aspektu grindžiamo požiūrio COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją „Skaitmeninio lyčių atotrūkio panaikinimas: moterų dalyvavimas skaitmeninėje ekonomikoje“ ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl 25-ųjų Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais metinių (ICPD25) (Nairobi aukščiausio lygio susitikimo) ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių padėties Europos Sąjungoje, kiek tai susiję su moterų sveikata ⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Tarptautinės prekybos komiteto ir Biudžeto komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto bendrą pranešimą (A9-0025/2022),
- A. kadangi lyčių lygybė yra Europos Sąjungos vertybė ir viena iš pagrindinių ir visuotinių žmogaus teisių;
- B. kadangi visų formų smurtas dėl lyties, ypač moterų žudymas dėl lyties, yra kraštutinė lyčių nelygybės forma; kadangi smurtas dėl lyties turi būti suprantamas kaip kraštutinė diskriminacijos forma ir vienas iš žmogaus teisių pažeidimų;
- C. kadangi būtina gerbti moterų teises, taip pat imtis veiksmų, siekiant kovoti su visų formų išnaudojimu, smurtu, priespauda ir moterų ir vyrų nelygybe; kadangi norint užkirsti kelią smurtui dėl lyties reikia siekti pašalinti su lytimi susijusias normomis, kuriomis įtvirtinama nelygybė, ir tai įgyvendinti, be kita ko, priimant ir įgyvendinant veiksmingas teisėkūros priemones ir reformas;
- D. kadangi smurtas dėl lyties yra tiek struktūrinės nelygybės ir nevienodo galios paskirstymo priežastis, tiek šių reiškinų pasekmė; kadangi kovojant su smurtu reikia suprasti jo priežastis ir jį lemiančius veiksnius; kadangi lyčių nelygybė yra giliai įsišaknijusi visuomenės vertybėse, grindžiamose lyčių stereotipais; kadangi vyrų ir berniukų įtraukimas į kovą už lyčių lygybę yra ir tikslas, ir viena iš būtinų tvarios ir veiksmingos lygybės užtikrinimo sąlygų;

⁽⁴⁾ OL C 76, 2020 3 9, p. 168.

⁽⁵⁾ OL C 294, 2021 7 23, p. 8.

⁽⁶⁾ OL C 294, 2021 7 23, p. 58.

⁽⁷⁾ OL C 404, 2021 10 6, p. 202.

⁽⁸⁾ OL C 456, 2021 11 10, p. 191.

⁽⁹⁾ OL C 456, 2021 11 10, p. 232.

⁽¹⁰⁾ OL C 81, 2022 2 18, p. 63.

⁽¹¹⁾ OL C 81, 2022 2 18, p. 43.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- E. kadangi smurtas prieš moteris ir mergaites pasireiškia skirtingomis formomis, įskaitant kibernetinį smurtą, kurios nėra tarpusavyje nesuderinamos; kadangi, remiantis skaičiais, iš 14 000 moterų ir mergaičių 31-oje šalyje daugiau kaip pusė (58 proc.) susidūrė su priekabiavimu ir prievarta internete;
- F. kadangi moterims, turinčioms susikertančių tapatybių ir pažeidžiamumo aspektų, kyla didesnė rizika susidurti su smurtu ir priekabiavimu;
- G. kadangi ES ir JT paskelbė iniciatyvą „Spotlight“, kuria siekiama kovoti su smurtu, įskaitant seksualinę prievartą, prieš moteris ir mergaites;
- H. kadangi seksualinis išnaudojimas yra sunki smurto forma, didžiausią neigiamą poveikį daranti moterims ir mergaitėms; kadangi ES turi remti šalis partneres, kad jos padidintų socialinės paramos, kuri teikiama prekybos žmonėmis ir seksualinio išnaudojimo aukoms, finansavimą ir tokių aukų galimybes naudotis paslaugomis, specialistams teikiant psichologinę ir socialinę pagalbą, bei teikti specializuotas paslaugas, skirtas visapusiškai socialinei ir ekonominei pažeidžiamų moterų ir mergaičių įtraukčiai užtikrinti, kad jos išsilaisvintų iš seksualinio išnaudojimo gniaužtų;
- I. kadangi galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir paslaugomis, susijusiomis su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis, turi būti visuotinė; kadangi teisės į sveikatą, ypač teisės į lytinę ir reprodukcinę sveikatą, yra pagrindinės moterų teisės, kurios turėtų būti stiprinamos ir kurių jokių būdu negalima susilpninti ar panaikinti; kadangi daugėja tam tikrų pareiškimų, kuriais grasinama ginantiesiems lytines ir reprodukcinės teises tiek ES, tiek už jos ribų;
- J. kadangi pačios įvairiausios moterys susiduria su sąveikine struktūrine diskriminacija dėl lyties, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, sveikatos, socialinės bei ekonominės padėties, statuso gimimo metu, amžiaus, klasės, migracijos arba pabėgėlio statuso, seksualinės orientacijos bei lytines tapatybės, o tai turi būti laikoma kliūtimi, trukdančia visapusiškai naudotis pagrindinėmis teisėmis;
- K. kadangi, siekiant užtikrinti pasaulines žinias ir valdymą, labai svarbu rinkti išskaidytus ir kiekybiškai įvertinamus duomenis apie lyčių nelygybę, atsižvelgiant į tarpsektorinius veiksmus;
- L. kadangi moterų ir mergaičių teisėms kyla pavojus ir daugelyje pasaulio šalių tiek ES, tiek už jos ribų mažėja pilietinės visuomenės organizacijų, ypač ginančių moterų teises, taip pat feministinių ir visuomeninių organizacijų, veikimo erdvė; kadangi visame pasaulyje stebimos nerimą keliančios priešiškos reakcijos į moterų ir LGBTQI+ asmenų teises, apimančios raginimus apriboti galimybes naudotis lytinių ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis bei teisėmis ir uždrausti lytinį švietimą ir lyčių studijas;
- M. kadangi, norint skatinti naujas visuomenės nuostatas ir bendrą sutarimą, padedančius užtikrinti lyčių lygybę, labai svarbu sudaryti sąlygas moterų ir mergaičių teises šalyse partnerėse ginančioms pilietinės visuomenės organizacijoms įgalėti ir joms skirti tinkamą finansavimą; kadangi, siekiant sėkmingai įgyvendinti LLVP III, būtina, kad vietos lygmeniu aktyviai dalyvautų moterų organizacijos;
- N. kadangi moterys ir mergaitės patiria neproporcingai didelį vis dažnėjančių ekstremaliųjų situacijų, susijusių su tokiais reiškiniais kaip ginkluoti konfliktai, gaivalinės nelaimės ir klimato kaita, poveikį;
- O. kadangi COVID-19 pandemijos ir su ja susijusių izoliavimo priemonių pasekmės moterims ir mergaitėms yra didelės, dėl to didėja esama lyčių nelygybė, ypač daranti poveikį galimybėms įgyti išsilavinimą ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, ypač lytinių ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis bei teisėmis, taip pat derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą; kadangi dėl to didėja smurtas dėl lyties ir socialinė bei ekonominė nelygybė;
- P. kadangi pandemija moterims daro neproporcingai didelį poveikį; kadangi apie 70 proc. pirmose gretose su COVID-19 kovojančių socialinių ir sveikatos priežiūros darbuotojų – slaugytojų, gydytojų ar valytojų – yra moterys; kadangi moterys, dirbančios nuotolinį darbą namuose, neturinčios darbo ar dirbančios ne visą darbo laiką, patyrė dar didesnę spaudimą, nes ir toliau atliko didžiąją dalį namų ruošos darbų ir rūpinosi šeima; kadangi remiantis turimais duomenimis galima teigti, kad per COVID-19 izoliavimo laikotarpį padidėjo moterų, tapusių smurto ir (arba) priekabiavimo aukomis, skaičius;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- Q. kadangi gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (angl. STEM) studijų srityse trūksta studentų moterų;
- R. kadangi vienodas atstovavimas moterims ir vyrams politiniame gyvenime, vienodas jų dalyvavimas ir vienoda jų įtaka yra viena iš būtinų tikrai demokratinės visuomenės sąlygų; kadangi moterims ir mergaitėms konstruktyviai dalyvaujant konfliktų prevencijos ir sprendimo bei atkūrimo procesuose užtikrinama tvaresnė taika;
- S. kadangi kovos su nelygybe priemonės bus labai svarbios būsimam atsigavimui po pandemijos; kadangi kuriant, įgyvendinant ir vertinant šias priemones pirmenybė turėtų būti teikiama mergaičių ir moterų dalyvavimui, atstovavimui joms ir jų vadovavimui;
- T. kadangi vis dar sudėtinga užtikrinti pagarbą žmogaus orumui ir lyčių lygybę; kadangi nė viena pasaulio šalis nepriartės prie lyčių lygybės užtikrinimo iki 2030 m.;
- U. kadangi Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas (LLVP III) turėtų būti aktyvaus ES išorės veiksmų indėlio kovojant su lyčių nelygybe pagrindas; kadangi LLVP III turėtų būti visapusiškai įgyvendintas, nes tai yra viena iš pagrindinių priemonių, skirtų atgrasyti nuo diskriminacijos ir marginalizacijos ir užtikrinti moterų ir mergaičių teises ir orumą, skatinant lyčių klausimus integruoti į visas tarptautinio bendradarbiavimo programas, o lyčių lygybės aspektą – į nacionalinius planus ir strategijas, šiuo tikslu pasitelkiant bendradarbiavimą su vietos partneriais ir pilietinės visuomenės organizacijomis;
- V. kadangi turėtų būti vadovaujama strategiškesniu, koordinuojamu ir sistemingesniu požiūriu į ES ir valstybių narių bendradarbiavimą sprendžiant lyčių klausimus šalyse partnerėse; kadangi ES misijos ir delegacijos atlieka pirmąjį vaidmenį įgyvendinant LLVP III ir kadangi delegacijų ir misijų narių patirtis yra labai svarbi siekiant sėkmingai įgyvendinti šį planą; kadangi, pradėdant rengti šalies lygmens įgyvendinimo planus, Komisija turėtų teikti techninę pagalbą delegacijoms;
1. palankiai vertina naują 2021–2025 m. Trečiąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą ir jame išsakytą raginimą siekti lyčių lygybės pasaulyje, nes tai yra pagal LLVP II atlikto darbo, įgytos patirties ir pasiekimų tęsinys ir pagrindas; palankiai vertina tai, kad Trečiajame ES lyčių lygybės veiksmų plane (LLVP III) atlikti tam tikri patobulinimai, nustatyti išpareigojimai ir plataus masto tikslai, ypač tai, kad pereita nuo darbo dokumento prie komunikato formos, kaip Europos Parlamentas prašė savo 2020 m. spalio 23 d. rezoliucijoje dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje;
 2. palankiai vertina įtraukų konsultacijų proceso, kurio imtasi siekiant gauti LLVP III rengimui aktualios informacijos, pobūdį ir tai, kad jo metu atsižvelgta į Parlamento, valstybių narių, ES ryšių punktų lyčių klausimais ir ypač moterų teisių srityje dirbančių pilietinės visuomenės organizacijų pateiktas rekomendacijas;
 3. apgailestauja dėl to, kad Tarybai nepavyko pasiekti vieningo sprendimo dėl išvadų, nes keturios valstybės narės prieštaravo lyties socialiniu aspektu sąvokai ir tai sutrukdė oficialiai patvirtinti veiksmų planą, ir pabrėžia, kad tai aiškiai rodo priešišką reakciją į lyčių lygybę ir moterų teises; dar kartą ragina sukurti naują Tarybos sudėtį, kuri spręstų lyčių lygybės klausimus ir suburtų už lyčių lygybę atsakingus ES ministrus ir valstybės sekretorius, kad būtų galima lengviau integruoti lyčių aspektą į visas ES politikos sritis, įskaitant užsienio ir saugumo politiką ir vystymosi politiką; ragina dėti pastangas siekiant bendros ES pozicijos ir imtis ryžtingų veiksmų siekiant vieningai pasmerkti priešišką reakciją į lyčių lygybę;
 4. atkreipia dėmesį į tai, kad ES tenka svarbus vaidmuo siekiant lyčių lygybės pasaulyje, šiuo tikslu remiant šalis partneres, kad jos kovotų su diskriminacija dėl lyties; ragina ES rodyti pavyzdį ir primygtinai ragina šešias valstybes nares, kurios dar neratifikavo ir neįgyvendino Stambulo konvencijos, tai padaryti kuo greičiau; ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) skatinti Stambulo konvencijos ratifikavimą palaikant politinį dialogą su Europos Tarybos šalimis partnerėmis;
 5. griežtai smerkia Turkijos pasitraukimą iš Stambulo konvencijos; mano, kad Stambulo konvencijos denonsavimas yra dar vienas žingsnis, verčiantis abejoti, ar Turkija yra verta narystės ES siekiančios šalies kandidatės statuso;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Veiksmingesnis ES dalyvavimas ir efektyvesnis įgyvendinimas

6. ragina pasitelkiant transformatyvų ir sąveikinį požiūrį į lytį visapusiškai įgyvendinti LLVP III visose ES išorės veiksmų srityse ir teikti jam pirmenybę, tiek LLVP III geografinės aprėpties požiūriu, tiek veiksmų srityse; taip pat ragina įtraukti lyčių aspektą į visas išorės veiksmų sritis: prekybos, vystymosi politikos, humanitarinės pagalbos, saugumo sritis ar sektorius, pvz., energetikos ir žemės ūkio; pakartoja, kad veiksmai, skirti LLVP III įgyvendinti, turi būti grindžiami poreikiu šalinti pagrindines lyčių nelygybės priežastis bei užtikrinti pasmingą vyrų, moterų ir nepalankioje padėtyje esančioms grupėms priklausančių asmenų dalyvavimą bei įtrauktį ir kad ribotas finansavimas bei nepakankamas darbuotojų skaičius yra vienos pagrindinių kliūčių, trukdančių įgyvendinti ES lyčių lygybės ir lyčių aspekto integravimo tikslus; pakartoja, kad imantis bet kokių veiksmų, kuriais siekiama LLVP III tikslų, turi būti atsižvelgiama į moterų įvairovę; primena, kad LLVP III turėtų užtikrinti politikos suderinamumą vystymosi labui, šiuo tikslu sistemingai atliekant poveikio lytims vertinimus, kad būtų išvengta bet kokių neigiamų ES politikos poveikio moterų ir mergaičių teisėms ir lyčių lygybei; ragina Komisiją suteikti būtinų praktinių ir politinių priemonių, kad būtų užtikrintas sklandus LLVP III nustatytų principų perkėlimas į veiksmus ir praktiką; ragina ES imtis plataus užmojo veiksmų siekiant propaguoti tikslus, susijusius su pagarba žmogaus teisėms ir tikra lyčių lygybe tarp išorės partnerių, su kuriais ES siekia dirbti;

7. ragina parengti išsamią ir visapusišką mokymo programą, kuri padėtų įgyvendinti LLVP III, visų pirma lyčių aspekto integravimo, biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą ir poveikio lytims vertinimų, taip pat kovos su smurtu dėl lyties srityse; pabrėžia, jog reikia ES delegacijose investuoti į lyčių lygybės srities žinias, išteklius ir vidaus kompetencijos ugdymą šiuo klausimu, kad šios delegacijos galėtų tinkamai įgyvendinti LLVP III; ragina šias mokymo programas kuo labiau pritaikyti prie vietos ir nacionalinių aplinkybių, kuriomis įgyvendinamas LLVP III; ragina užtikrinti, kad šie mokymai ir susijusios priemonės būtų nemokami ir lengvai prieinami suinteresuotiems vietos partneriams;

8. pabrėžia, kad reikia reguliariai atlikti išorės ir nepriklausomą LLVP III rezultatų vertinimą visais lygmenimis ir kiekvienu etapu, atsižvelgiant į nustatytus išmatuojamus tikslais, ir kad būtina skaidriai bei įtraukiai atsižvelgti į pilietinės visuomenės, NVO ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų vietoje indėlių; prašo sistemingai atlikti išsamią lyčių aspekto analizę, panaudojant pagal lytį suskirstytus rodiklius ir statistinius duomenis; primygtinai reikalauja, kad LLVP III vertinime būtų įvertintas visų ES politikos sričių, susijusių su ES išorės veiksmais, įgyvendinimas; ragina į LLVP III įtraukti aiškias priemones, skirtas visoms išlaidoms lyčių lygybės srityje stebėti ir kokybiniam šių iniciatyvų poveikiui skatinant lyčių lygybę įvertinti; tikisi, kad į darbinį dokumentą bus nedelsiant įtraukti trūkstami konkretūs ir išmatuojami atskaitos taškai, rodikliai, veiksmai ir tikslai, taip pat atitinkamos su visais tikslais susietos veiksmų gairės ir tvarkaraščiai; pabrėžia, kad svarbu programuoti priemonę „Globali Europa“, nes tai yra unikali galimybė produktyviai siekti LLVP III tikslų;

9. ragina ES misijas ir delegacijas, valstybes nares, šalis partneres ir vietas bei regionines valdžios institucijas glaudžiai bendradarbiauti įgyvendinant LLVP III, naudojantis visomis turimomis diplomatinėmis ir programavimo priemonėmis ir pasitelkiant tinkamas gaires, parengtas ir pasidalytas delegacijose; primena, kad ryšių punktai lyčių klausimais yra labai svarbūs, ir ragina didinti jų vaidmenį ir matomumą; palankiai vertina tai, kad pradėti taikyti šalies lygmens įgyvendinimo planai, ir primygtinai reikalauja, kad visi šalies lygmens įgyvendinimo planai būtų skelbiami viešai ir išversti siekiant užtikrinti prieinamumą vietos pilietinei visuomenei ir vietos lygmens organizacijoms;

10. ragina Komisiją stiprinti sąveiką su JT, šalių partnerių ir tarptautinių suinteresuotųjų subjektų veiksmais, kad būtų galima kartu daryti pažangą ir pasiekti su lyčių lygybe susijusius tarptautinius tikslus, nustatytus Darbotvarkėje iki 2030 m. ir jos darnaus vystymosi tiksluose, Pekino deklaracijoje ir Pekino veiksmų platformoje, Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programoje ir jos peržiūros konferencijose;

11. ragina užmegzti glaudžius ryšius su vietos pilietinės visuomenės organizacijomis, ypač tomis, kurios gina moterų ir mergaičių, įskaitant priklausančių pažeidžiamoms bendruomenėms, teises, ir su ministerijomis, regionų ir vietos valdžios institucijomis šalyse partnerėse, kad būtų padidintas veiksmingumas ir šalių atsakomybė vykdant LLVP III ir šalies lygmens įgyvendinimo planus; be to, ragina rengti metinį politikos ir politinį dialogą su Europos Parlamentu dėl LLVP III įgyvendinimo, įtraukiant suinteresuotuosius subjektus, visų pirma vietos valdžios institucijas, pilietinę visuomenę ir moterų

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

organizacijas; dar kartą ragina ES misijas ir delegacijas palaikyti prasmingą dialogą su pilietinės visuomenės organizacijomis, teikti informaciją apie tai, kaip jų indėlis buvo panaudotas ir perkeltas į lyčių politiką, ir keistis tokia informacija;

12. palankiai vertina tai, kad LLVP III daug dėmesio skiriama jaunimui, kaip pokyčių varomajai jėgai; ragina ES užtikrinti, kad moterys ir mergaitės, taip pat moterų teises ginančios ir visuomeninės organizacijos, ypač mergaičių ir jaunimo vadovaujamos organizacijos ir moterų vadovaujamos pirminėje grandyje veikiančios humanitarinės pagalbos organizacijos, prasmingai dalyvautų ir atliktų vadovaujamą vaidmenį įgyvendinant LLVP III savo šalyse, teikiant finansavimą ir mokymus; primena praktinės patirties ir ilgalaikio bendradarbiavimo lyčių klausimais su vietos aktyvistais, visuomeninėmis organizacijomis ir (arba) kitais ekspertais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais svarbą ir pridėtinę vertę, kad lyčių projektai būtų pritaikyti prie vietos socialinių, ekonominių ir kultūrinių aplinkybių;

13. ragina suinteresuotuosius subjektus, kurie dalyvauja įgyvendinant LLVP III, įskaitant Komisijos generalinius direktoratus, glaudžiau ir sistemingai bendradarbiauti; primygtinai ragina valstybes nares ir ES delegacijas vietos ir regionines valdžios institucijas laikyti pagrindiniais vystymosi politikos įgyvendinimo subjektais, nes jos vykdo veiklą arčiausiai piliečių esančiu demokratišku lygmeniu ir gali geriausiai skatinti lyčių lygybę ir darnų vystymąsi; pabrėžia, kad, siekiant skatinti visuotinę lyčių lygybės programų aprėptį, reikia glaudžiai bendradarbiauti su kaimo bendruomenėmis ir bendruomenių lyderiais;

14. ragina įtraukti konkretų tikslą, susijusį su moterų teisių organizacijų ir pilietinės visuomenės finansavimu; ragina skirti daugiametį, lankstų, tiesioginį, pakankamą ir pakankamą finansavimą vietos pilietinės visuomenės organizacijoms ir tinklams, atsižvelgiant į jų įvairovę, ypač tiems, kurie gina moterų, mergaičių ir kitų pažeidžiamų bendruomenių teises, ir žmogaus teisių organizacijoms, siekiančioms gerinti šalių teisinę sistemą; ragina Komisiją pasiūlyti supaprastintus finansavimo mechanizmus ir praktiką, kad mažesnės visuomeninės organizacijos galėtų gauti ES finansavimą, skirtą lyčių lygybės tikslams; smerkia visų formų represijas prieš aktyvistus, ginančius moterų teises, įskaitant moterų žmogaus teisių gynėjus, ir primygtinai ragina visas vyriausybes apsaugoti ir remti pilietinę visuomenę ir su ja bendradarbiauti;

15. pabrėžia, kad moterų žmogaus teisių gynėjai yra itin pažeidžiami, ypač konfliktų zonose ir vykstant konfliktams bei jiems pasibaigus; palankiai vertina raginimą bendradarbiauti su moterų žmogaus teisių gynėjais ir skatinti jiems sukurti saugią aplinką; ragina Komisiją juos apsaugoti imantis tinkamų veiksmų ir nustatant tinkamus mechanizmus, taip pat ES delegacijoms skiriant specialių išteklių;

16. ragina ES delegacijas griežtai įgyvendinti ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų, kiek tai susiję su moterų teises ginančiais aktyvistais, ypač kalbant apie pareigą pranešti apie vyriausybines įstaigas, atsakingas už žmogaus teisių pažeidimus, ir prirėkus aktyvistams teikti profesionalią kvalifikuotą teisinę pagalbą; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai kasmet teikti Parlamentui ES gairių dėl žmogaus teisių gynėjų įgyvendinimo ataskaitas;

17. pabrėžia, kad siekiant veiksmingai įgyvendinti LLVP III, būtinas pakankamas ES programų finansavimas; primygtinai ragina LLVP III labiau koordinuoti su kitomis iniciatyvomis, pvz., iniciatyva „Spotlight“, kurios biudžetas turėtų būti padidintas, o jos konkrečius rezultatus reikia gerinti remiantis neseniai atliktu laikotarpio vidurio vertinimu ir pasinaudojant patirtimi, įgyta per COVID-19 pandemiją susiklosčius naujoms aplinkybėms; palankiai vertina iniciatyvą „Spotlight“ ir jos tikslą panaikinti visų formų smurtą prieš moteris ir mergaites; ragina, 2022 m. pasibaigus dabartinei programai, atnaujinti iniciatyvai „Spotlight“ skirtas lėšas ir programą pratęsti visam daugiamečio finansavimo laikotarpiui bei ją išplėsti į visus subregionus;

18. pabrėžia, kad pagal penktąjį darnaus vystymosi tikslą (5-ą DVT) turi būti siekiama užtikrinti lyčių lygybę ir įgalinti visas moteris ir mergaites ir kad šis DVT turi būti horizontaliai įtrauktas į įvairias sritis, kuriose ES kompetentinga veikti; apgailestauja, kad 5-asis DVT yra vienas iš trijų mažiausiai finansuojamų tikslų; teigiamai vertina tai, kad pagal LLVP III lyčių lygybė laikoma kompleksiniu ES išorės veiksmų prioritetu, tiek politikos, tiek programavimo veiklos aspektais; pakartoja, kad lyčių aspektas turi būti tinkamai integruotas į visas ES išorės veiksmų sritis ir kad programos „Globali Europa“ prioritetai šalyse partnerėse, taip pat Europos komandos iniciatyvos turėtų būti pagal LLVP III grindžiami transformatyviu požiūriu į lytį, ypač teikiant humanitarinę pagalbą;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

19. palankiai vertina tai, kad lyčių aspektas turės būti svarbus arba pagrindinis 85 proc. visų naujų išorės veiksmų tikslas; palankiai vertina Komisijos siekį, kad lyčių lygybė taptų pagrindiniu 5 proc. jos naujų išorės veiksmų programų tikslu; taip pat palankiai vertina tai, kad įtraukiama bent po vieną kiekvienos šalies iniciatyvą, kurios pagrindinis tikslas yra lyčių lygybė; primena, kad 5 proc. tikslas jau buvo pasiektas 2019 m., ir ragina į LLVP III įtraukti platesnio masto užmojus, didesnę paramą ir konkretų numatytą finansavimą tikslinėms lyčių lygybės iniciatyvoms; ragina kiekvienoje šalyje 20 proc. oficialios paramos vystymuisi (OPV) skirti programoms, kurių vienas iš pagrindinių tikslų yra lyčių lygybė; ragina nustatyti konkretų tikslą – kad 85 proc. ES OPV finansavimo būtų skiriama programoms, kurių pagrindinis arba svarbus tikslas yra lyčių lygybė; todėl tikisi, kad ES ir valstybės narės išsipareigos neskirti OPV projektams, kurie galėtų panaikinti pasiekimus lyčių lygybės srityje arba jiems pakenkti, ir ragina priiimti šį išsipareigojimą; pabrėžia, kad nustatyti tikslai taip pat turėtų būti kiekybiškai įvertinti numatant atskirą finansavimą, o ne tik programose jiems numatant procentinę dalį;

20. primygtinai ragina Komisiją ir EIVT rodyti pavyzdį ir sutelkti dėmesį į savo vidaus struktūras; pabrėžia lyderystės atsižvelgiant į lyčių aspektą svarbą siekiant lyčių lygybės ir tinkamo LLVP III įgyvendinimo; palankiai vertina išsipareigojimą užtikrinti vadovavimą laikantis lyčių pusiausvyros EIVT būstinėje ir Komisijos išorės tarnybose, ES delegacijose ir bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijose; vis dėlto apgailestauja, kad EIVT dar toli gražu nepasiekė tikslo užtikrinti, kad vadovaujamas pareigas eitų 50 proc. moterų, ir ragina dabartinį Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį ir Komisijos pirmininko pavaduotoją visais lygmenimis visapusiškai užtikrinti lyčių lygybę, kaip buvo planuota; palankiai vertina išsipareigojimą visiems vadovams būstinėje ir ES delegacijose pradėti rengti mokymus lyčių lygybės ir LLVP III įgyvendinimo klausimais ir ragina užtikrinti, kad ši priemonė būtų privaloma ir taikoma visiems vykdančiam ES išorės veiksmus dalyvaujantiems darbuotojams;

21. pažymi, jog EIVT turėtų imtis vadovaujamo vaidmens, kad lyčių aspektas taptų pagrindiniu išorės veiksmų komponentu, ir kad ji turėtų skatinti ir politiškai remti ES delegacijas, kad jos tą patį darytų šalies partnerės lygmeniu; pabrėžia, kad įgyvendinant LLVP III į delegacijų vadovų įgaliojimų raštus ir pareigybų aprašymus reikia įtraukti konkrečią nuorodą į lyčių lygybę, taip pat pabrėžia, jog svarbu, kad ES delegacijos ir valstybės narės sistemingai bendradarbiautų ir konsultuotųsi tarpusavyje, siekdamos užtikrinti visapusišką LLVP ir jame nustatyto transformatyvaus, žmogaus teisėmis grindžiamo ir sąveikinio požiūrio į lyčių integravimą į orientacinių daugiamečių programų planavimą; palankiai vertina į LLVP III įtrauktą išsipareigojimą užtikrinti, kad visose ES delegacijose ir būstinių išorės tarnybose dirbtų patarėjai ir (arba) kontaktiniai asmenys lyčių lygybės klausimais ir (arba) būtų įsteigti kontaktiniai centrai lyčių lygybės klausimais, tačiau pabrėžia, kad tokias pareigas einantys asmenys turi dirbti visą darbo laiką ir būti aprūpinti pakankamais ištekliais savo užduotims atlikti; dar kartą ragina patarėjus lyčių lygybės klausimais taip pat paskirti į karines BSGP misijas;

22. ragina Komisiją ir EIVT rinkti reikiamus žmogiškųjų išteklių duomenis, suskirstytus pagal lytį, siekiant, be kita ko, įvertinti kandidatūrų ir į galutinius sąrašus įtraukiamų kandidatų skaičiaus, atrankų, sutarčių pratęsimo ir dislokavimo trukmės kriterijus ir stebėti pažangą bei rengti susistemintus pokalbius su moterimis ir nepalankioje padėtyje esančių grupių atstovais apie jų išėjimo iš darbo priežastis;

23. apgailestauja, kad svarbus įvairovės klausimas yra priskirtas EIVT patarėjo lyčių ir įvairovės klausimais vaidmeniui, ir ragina EIVT teikti reikiamą svarbą tiek lyčių lygybei ir Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkei, tiek įvairovei ir įtraukčiai bei numatyti atskirus vaidmenis kiekvienu iš šių klausimų, taip pat stiprinti šiuos vaidmenis ir juos atliekančių pareigūnų įgaliojimus, didinti jiems būtinus išteklius ir galias; ragina paskirti po specialų patarėją lyčių klausimais kiekviename EIVT direktorate, kurie tiesiogiai atsiskaitytų EIVT patarėjui lyčių ir įvairovės klausimais, bei skatinti jų darbuotojus glaudžiai bendradarbiauti su Europos lyčių lygybės institutu;

24. pabrėžia, kad lyčių lygybė yra žmogaus teisė, itin svarbi darniam vystymuisi ir pažangiai ekonomikai, naudinga tiek moterims, tiek vyrams, atsižvelgiant į visą jų įvairovę, įskaitant LGBTIQ+ bendruomenę; pažymi, kad lyčių nelygybę didina kitų formų nelygybė; pabrėžia, kad nelygybė įvairiose srityse sukelia dideles socialines ir ekonomines pasekmes visai visuomenei ir kad pokyčių nenorintys veikėjai turėtų į tai atsižvelgti; pabrėžia, kad ES išsipareigojimai bus veiksmingesni, jeigu imantis ES veiksmų bus vadovaujama tarpusavio sąsajų paisymu paremtu požiūriu į lyčių lygybę; dar kartą ragina imantis visų ES veiksmų atsižvelgti į susikertančią tapatybę ir pripažinti, kad lyčių nelygybė daro nevienodą poveikį moterims ir mergaitėms, atsižvelgiant į jų įvairovę;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

25. palankiai vertina tai, kad į LLVP III, kaip vienas iš pagrindinių jo principų, įtrauktas sąryšingumas, tačiau apgailestauja, kad nenustatyti šio principo įgyvendinimo tikslai, rodikliai ir konkretūs veiksmai; akcentuoja Komisijos ir EIVT įsipareigojimą apsaugoti LGBTQI+ asmenis ir įgalinti juos užsitikrinti savo teises visame pasaulyje;

26. palankiai vertina tai, kad LLVP III paminėtas stojimo į ES proceso potencialas siekiant skatinti lyčių lygybę šalyse kandidatėse ir potencialiose šalyse kandidatėse; pabrėžia, jog tam, kad lyčių lygybė būtų įtraukta į plėtos ir kaimynystės politiką, būtinas tvirtas politinis dialogas ir techninė pagalba; ragina Komisiją ir EIVT toliau naudotis stojimo derybomis kaip svirtu siekiant užtikrinti, kad plėtra būtų naudinga moterims;

27. palankiai vertina tai, kad LLVP III keliamas didžiulio moterų ir mergaičių migrančių pažeidžiamumo klausimas; ragina itin daug dėmesio skirti keliaujančių, migruojančių arba stovyklose gyvenančių moterų ir mergaičių padėčiai; konkrečiai ragina užtikrinti jų galimybes gauti vandens, naudotis sanitarijos paslaugomis ir higienos priemonėmis, lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis bei teisėmis ir gimdyvių sveikatos priežiūros paslaugomis;

Septynios veiklos sritys*Visų formų smurto dėl lyties panaikinimas*

28. palankiai vertina tai, kad pirmojoje LLVP III veiklos srityje daugiausia dėmesio skiriama visų formų smurto dėl lyties panaikinimui; ragina imtis sustiprintų, koordinuojamų ir visapusiškų veiksmų siekiant kovoti su moterų žudymu dėl lyties ir visų rūšių smurtu dėl lyties internete ir realiame gyvenime, ypač vykstant konfliktams ir susiklosčius ekstremaliosioms situacijoms, kai moterys ir mergaitės yra pažeidžiamesnės, daugiausia dėmesio skiriant toms moterims ir mergaitėms, kurios gali dažniau tapti smurto aukomis, pavyzdžiui, neigalioms moterims ir mergaitėms; pabrėžia, kad reikia bendradarbiauti su šalimis partnerėmis siekiant kriminalizuoti visų formų smurtą dėl lyties;

29. ragina imtis skubių veiksmų siekiant šalinti pagrindines smurto prieš moteris ir mergaites priežastis vadovaujantis transformatyviu ir tarpusavio sąsajų paisymu paremtu požiūriu į lytį, ypač atsižvelgiant į tai, kad per pandemiją labai padaugėjo moterų žudymo dėl lyties ir kitų formų smurto dėl lyties atvejų; palankiai vertina tai, kad Komisija daug dėmesio skiria prevencijos skatinimui kovojant su žalingomis lyčių normomis; šiuo požiūriu pabrėžia, kad, siekiant kovoti su lyčių stereotipais visose socialinio gyvenimo srityse, labai svarbu bendradarbiauti su šalimis partnerėmis ir pilietinės visuomenės organizacijomis; ragina ES delegacijas ir valstybes nares panaudoti visas įmanomas diplomatinės priemonės siekiant skatinti priimti teisės aktus, kuriuose visais aspektais būtų numatyta struktūrinė lyčių lygybė;

30. primena, kad, greta visiems ES darbuotojams ir kariniam bei policijos personalui skirtų mokymų, privalomi visų EIVT, Komisijos, ES delegacijų, taip pat BSGP misijų ir operacijų darbuotojų mokymai turėtų apimti išsamias seksualinio smurto ir (arba) smurto dėl lyties, kurio griebiamasi konflikto metu, aukų atpažinimo ir prevencijos programas; primygtinai ragina ES pasinaudoti visais įmanomais svirtais, kad apie masinių žagininimų vykdytojus vykstant karui būtų pranešama, kad būtų nustatyta jų tapatybė, jie būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir nubausti vadovaujantis tarptautinės baudžiamosios teisės nuostatomis; primena, kad Romos statute nustatyta nuolatinė teisinė sistema, pagal kurią seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties išsamiai traktuojamas kaip nusikaltimas žmoniškumui, todėl ragina ES aktyviai – politiškai ir finansiškai – remti nepriklausomą ir nepaprastai svarbią Tarptautinio baudžiamajo teismo veiklą; teigiamai vertina tai, kad pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties yra vienas iš sankcijų taikymo kriterijų, ir ragina valstybes nares veiksmingai tuo naudotis;

31. pabrėžia, kad priverstinės ir vaikų santuokos yra žmogaus teisių pažeidimas, dėl kurio itin padidėja mergaičių pažeidžiamumas patirti smurtą ir prievartą; primena, kad moterų lyties organų žalojimas yra tarptautiniu mastu pripažintas žmogaus teisių pažeidimas, nuo kurio visame pasaulyje yra nukentėję 200 mln., o vien tik ES – 500 000 aukų, ir kad kasmet mažiausiai trims milijonams mergaičių gresia lyties organų žalojimas; pabrėžia, kad moterų lyties organų žalojimas ir priverstinės santuokos pažeidžia moterų, kaip asmenų, orumą; ragina imtis integruotų veiksmų siekiant didinti informuotumą apie moterų lyties organų žalojimą ir priverstines santuokas bei užkirsti tam kelią, ypač konfliktų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais; ragina Komisiją užtikrinti nuoseklų ir ilgalaikį požiūrį į moterų lyties organų žalojimo praktikos panaikinimą tiek ES, tiek už jos ribų, didinant ES vidaus ir išorės programų sąveiką; pakartoja savo raginimą į visas politikos sritis vykdamas išorės veiksmus įtraukti moterų lyties organų žalojimo prevencijos priemones;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

32. primena, kad moterys ir mergaitės sudaro prekybos žmonėmis ir seksualinio išnaudojimo aukų daugumą; ragina užtikrinti aktyvesnę Komisijos ir valstybių narių vadovavimą ir stebėseną ir stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant nutraukti pirmiau minėtą žalingą tokių formų vergijos praktiką; primena, kad ekonominių sunkumų ir ginkluotųjų konfliktų bei ekstremaliųjų situacijų metu padidėja moterims kylanti rizika tapti prekybos žmonėmis ir seksualinio išnaudojimo aukomis; ragina toliau integruoti kovą su prekyba moterimis ir mergaitėmis į LLVP III tikslus bei stiprinti sąveiką su 2021–2025 m. ES kovos su prekyba žmonėmis strategiją;

Užtikrinti moterims galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir lytinėmis bei reprodukcinėmis teisėmis

33. dar kartą tvirtina, kad lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės yra žmogaus teisėmis grindžiami pamatiniai žmogaus orumo bei moterų įgalinimo aspektai; reiškia susirūpinimą dėl priešiškų reakcijų į lyčių lygybę ir moterų teises ir plintančių su neapykanta moterims susijusių konservatyvių pasisakymų ir organizuotų religinių bei kitų grupių, kurie kelia grėsmę, be kita ko, su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusioms galimybėms tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų; pabrėžia, kad panaikinus nėštumo nutraukimo teisinį reglamentavimą silpnėja moterų sveikatos, teisių ir orumo apsauga, o socialiniu ir ekonominiu požiūriais pažeidžiamiausioms moterims kyla didesnė rizika; pažymi, kad ES turėtų rodyti pavyzdį visame pasaulyje propaguodama lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises be prievartos, smurto, diskriminacijos ir piktnaudžiavimo; todėl ragina visas valstybes nares savo teritorijoje užtikrinti visuotines su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusias galimybes;

34. apgailestauja, kad daugelyje pasaulio regionų stipriai varžomos ir net kriminalizuojamos su lytine ir reprodukcinė sveikata susijusios galimybės, įskaitant saugaus ir teisėto nėštumo nutraukimo galimybę; be to, pabrėžia, kad dėl to dažniausiai nukenčia neturtingos, gyvenančios kaimo vietovėse ir mažumų grupėms priklausančios moterys; pabrėžia, kad būtina sutelkti dėmesį į visas amžiaus grupes, įskaitant mergaites ir merginas, bei užtikrinti joms reikiamą informaciją, švietimą ir su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusiomis galimybėmis, įskaitant priešgimdyminę priežiūrą, galimybę saugiai ir teisėtai nutraukti nėštumą bei kontracepcijos priemones; pabrėžia, jog svarbu toliau ginčyti diskriminacines normas, dėl kurių moterims, mergaitėms ir LGBTQI+ asmenims apsunkinamos su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusios galimybės, taip pat stereotipus, kurie lemia marginalizuotoje padėtyje esančių moterų diskriminaciją gimdymo metu;

35. pabrėžia, jog svarbu didinti kontraceptinių priemonių prieinamumą šalyse partnerėse, ypač paauglėms; tvirtina, kad visos moterys ir paauglės turi teisę laisvai priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl savo lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių; primena, kad gimdyvių sveikatos priežiūros kokybė yra vienas iš svarbių šalies išsivystymo rodiklių; mano, kad ES turėtų padėti šalims partnerėms užtikrinti teisę į sveikatą nėštumo ir gimdymo metu teikiant tinkamos kokybės gimdyvių sveikatos priežiūros paslaugas, kurios padėtų veiksmingai sumažinti kūdikių mirtingumą ir mirčių, susijusių su gimdymo metu kilusiomis komplikacijomis, skaičių;

36. ragina LLVP III numatyti, kad tiek humanitarinės pagalbos teikėjų mokymo, tiek finansavimo srityse ES ir valstybėms narėms teikiant humanitarinę pagalbą pirmenybė būtų teikiama lyčių lygybei ir lytinei ir reprodukcinė sveikatai bei teisėms, taip pat atskaitomybei, teisei kreiptis į teismą ir teisių gynimui lytinių ir reprodukcinė teisių pažeidimo ir smurto dėl lyties atvejais;

37. ragina, atsižvelgiant į didelį pandemijos poveikį moterims ir mergaitėms šalyse partnerėse, LLVP III skirti daugiau dėmesio lytinei ir reprodukcinė sveikatai bei teisėms ir sudarant programas pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ koordinuoti bei joms numatyti pakankamą, lankstų, nuolatinį ir tikslinį finansavimą; ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares rengiant ES išorės veiksmų programas, įskaitant bendrą programavimą, lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises laikyti vienu iš ES prioritetų; pabrėžia labai svarbų nevyriausybiinių organizacijų, kaip su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusių paslaugų teikėjų ir jų gynėjų, vaidmenį;

38. primena lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių reikšmę moterų ir mergaičių kūnui bei jų savarankiškumui, ir primygtinai reikalauja, kad jos būtų laikomos visuomenės sveikatos klausimais, kuriuos be diskriminacijos galėtų spręsti visi; ragina laiduoti teisę į visuotinį pagal amžių tinkamą visapusišką lytinį švietimą, veiksmingas kontracepcijos priemones,

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

ŽIV ir lytiškai plintančių infekcijų prevenciją ir saugaus bei teisėto nėštumo nutraukimą; ragina visapusiško lytinio švietimo programose numatyti klausimus, susijusius su asmenų tarpusavio santykiais, seksualine orientacija, lyčių lygybe, lyčių normomis, smurto lyties pagrindu prevencija ir sutikimu, taip pat teikti informaciją apie brendimą, menstruacinį ciklą, nėštumą ir gimdymą, kontracepciją ir lytiškai plintančių ligų prevenciją;

39. pabrėžia, kad imantis su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusių veiksmų, pavyzdžiui, užtikrinant prieinamą, jaunimui patrauklią informaciją ir paslaugas, būtina atsižvelgti į amžių; pabrėžia, kad ES turėtų skatinti šalis partneres šiuos klausimus įtraukti į nacionalinius visuomenės sveikatos planus; ragina ES ir valstybes nares įsipareigoti pasiekti su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusius LLVP III tikslus ir parengti šalies lygmens įgyvendinimo planus, kuriuose pirmenybė būtų teikiama lytinei ir reprodukcinė sveikatai bei teisėms;

40. pabrėžia, kad, siekiant sumažinti ankstyvos santuokos, paauglių nėštumo atvejų skaičių ir ekonominių priklausomumą, būtina skatinti galimybes mokytis visais lygmenimis ir visose srityse; ragina dėti daugiau pastangų kovojant su mokyklos nelankymu, kad motinomis tapusios merginos galėtų grįžti į mokyklą, baigti mokslus ir įsilieti į darbo rinką;

41. ragina imtis kovos su reiškiniu, kuomet menstruacijų laikotarpiu merginos nelanko mokyklos, priemonių gerinant vandens sanitariją, higienos paslaugas ir menstruacijų higienos infrastruktūrą ir šalinant menstruacinių priemonių nepriteklių bei kovojant su stigmatizavimu šioje srityje, įskaitant darbą su moterimis ir mergaitėmis, taip pat su vyrais ir berniukais; ragina užtikrinti didesnę sąveiką tarp programų, susijusių su sveikata, lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis ir aprūpinimo vandeniu, sanitarijos ir higienos paslaugomis mokyklose ir asmenine parama mergaitėms;

42. atkreipia dėmesį į sąveikinę vyrų ir moterų nelygybę ir skirtumus, susijusius su galimybe gauti priežiūros paslaugas bei jų kokybe, atsižvelgiant į tai, kad trūksta konstruktyvių lyčių klausimų sveikatos priežiūros ir kitų paslaugų; ragina užtikrinti visuotinę prieigą prie informacijos apie tokias moterų ligas, kaip endometriozė ir gimdos kaklelio vėžys, ir lytiškai plintančias ligas, kaip ŽIV, ir jų prevenciją, diagnostiką, priežiūrą bei gydymą; ragina Europos Sąjungą remti PSO paskelbtos pasaulinės kovos su gimdos kaklelio vėžiu strategijos įgyvendinimą;

43. ragina šalis partneres teikti tinkamą finansavimą, stiprinti savo visuomenės sveikatos priežiūros sistemas ir atlikti mokslinius tyrimus, susijusius su moterų sveikata visame pasaulyje, siekiant prevencijos, diagnostikos, gydymo ir mokslinių tyrimų srityse gilinti žinias su biologine ir socialine lytimi susijusiais klausimais; toliau ragina didinti visuomenės informuotumą su lytimi susijusiais sveikatos klausimais;

44. pabrėžia, kad valstybės narės turi vykdyti tokią visuomenės sveikatos politiką, pagal kurią daugiausia dėmesio būtų skiriama sveikatos stiprinimui ir ligų prevencijai garantuojant visuotinę ir kokybišką sveikatos priežiūrą ir užtikrinant kovai su pagrindinėmis visuomenės sveikatos problemomis reikalingus išteklius;

Skatinti ekonomines ir socialines teises bei lygybę ir užtikrinti moterų ir mergaičių įgalėjimą

45. dar kartą pabrėžia, kad COVID-19 pandemijos sukelta krizė ir ekonominiai bei socialiniai padariniai neproporcingai veikia moterų galimybes patekti į darbo rinką; primena, jog būtina ir reikia, kad ES remtų saveikinio lyčių aspekto plėtojimą ir įtraukimą į visus ekonomikos gaivinimo po COVID-19 planus šalyse partnerėse ir Europos komandos iniciatyvas; pabrėžia, jog tam, kad būtų atsižvelgta į unikalios moterų ir mergaičių aplinkybes ir būtų skatinama kurti galimybes po krizės, įgyvendinant LLVP III būtinus lyčiai atžvalgus atsakas į COVID-19; ragina Komisiją į visas su COVID-19 pandemija susijusias priemones šalyse partnerėse, be kita ko, į ekonomikos gaivinimo planus ir priemones, integruoti lyčių aspektą ir įtraukti permainas lyčių aspektu skatinančius veiksmus, ir remti projektus – įskaitant finansinius – taip, kad būtų įtrauktas lyčių lygybės aspektas; pabrėžia, kad naujos finansavimo formos, pavyzdžiui, lyčių obligacijos, galėtų atgaivinti nacionalinę ekonomiką ir sudaryti sąlygas moterų emancipacijai;

46. mano, kad kovojant su nelygybe svarbiausias vaidmuo tenka darbui; remia kolektyvines derybas kaip priemonę, kuri gali ne tik pagerinti darbo sąlygas, bet ir panaikinti vyrų ir moterų nelygybę;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

47. palankiai vertina tai, kad Komisija ketina reikalauti laikytis susijusių TDO ir Jungtinių Tautų konvencijų dėl lyčių lygybės, kai ji vykdytų Bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos reglamento peržiūrą; ragina Komisiją veiksmingai integruoti lyčių lygybę į visus skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi ir užtikrinti, kad prekyba ir investicijos nedidintų lyčių nelygybės; pabrėžia, kad visais atvejais su prekyba susijusiame poveikio vertinime turėtų būti atsižvelgiama į pilietinės visuomenės organizacijų nuomones;

48. primygtinai pabrėžia, kad finansinė parama moterims turi būti teikiama kartu su mokymu, teise gauti informaciją, įgūdžių tobulinimu ir informavimu apie jų pagrindines teises;

49. ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti su šalimis partnerėmis, kad būtų užkirstas kelias priekabiavimui prie moterų darbe ir kad būtų kovojama su šiuo reiškiniu, taip pat siekiant jas paskatinti ratifikuoti TDO konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo (Nr. 190);

50. ragina LLVP III skatinti moterų ekonominę veiklą ir jų galimybes naudotis reikiamomis ekonominėmis bei socialinėmis priemonėmis, ištekliais ir socialine apsauga, visų pirma nepaprastosios padėties aplinkybėmis; pabrėžia moterų dalyvavimo viso pasaulio ekonomikoje svarbą siekiant darnaus vystymosi ir tvaraus bei įtraukaus ekonomikos augimo, nes tai yra neatsiejamai susiję su pasauliniu tikslu panaikinti skurdą, kaip išdėstyta Darnaus vystymosi tiksluose; ragina Komisiją ir valstybes nares remti ir skatinti konstruktyvias lyčių klausimu socialinės apsaugos priemones, įskaitant pinigų pervedimus, kad būtų padidintas šalių partnerių pajėgumas reaguojant į krizes ir išorinius sukrėtimus;

51. ragina ES ir šalis partneres imtis priemonių, kuriomis būtų padedama didinti moterų įsidarbinimo galimybes ir užtikrinti joms deramą darbą, galimybes gauti finansavimą ir verslo galimybes, be kita ko, remiant vietos moterų vadovaujamas organizacijas ir skatinant jų dalyvavimą darbuotojų ir profesinėse sąjungose; pabrėžia, kad svarbu didinti galimybę gauti, pavyzdžiui, mikrokreditų, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas moterų kūrybiškumui bei verslumui ir juos skatinti;

52. pabrėžia, kad būtina įvertinti kitų veiksmų, kuriais užtikrinamas jų veiksmingumas, pavyzdžiui, laisvės nepatirti smurto lyties pagrindu, galimybės gauti deramą darbą ir įperkamos vaikų priežiūros ir pagyvenusių asmenų slaugos, papildomumą; ragina ES ir jos valstybes nares visame pasaulyje įgalinti motinas ir tėvus ir juos apsaugoti, taip pat bendradarbiauti su šalimis partnerėmis, kad būtų užtikrintos tinkamos motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogos, taip pat imtis praktinių priemonių šiai apsaugai užtikrinti, kartu teikiant investicijų į vaikų priežiūros ir švietimo paslaugas;

53. pabrėžia, kad, siekiant visapusiškai užtikrinti naudojimąsi žmogaus ir moterų teisėmis, ES turėtų remti privalomos priemonės, susijusios su įmonėmis ir žmogaus teisėmis, sukūrimą Jungtinių Tautų sistemoje;

54. ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti su šalimis partnerėmis, kad būtų finansuojamos ir propaguojamos priemonės, kuriomis mažinama neproporcinga moterims tenkanti nemokamo darbo našta, ir remti veiksmus, kuriais moterims padedama pereiti iš neoficialios į oficialią ekonomiką; pabrėžia, kad moterys ir vyrai turėtų vienodai dalytis neapmokamos priežiūros ir namų ruošos pareigomis; ragina imtis konkrečių veiksmų, kad neapmokama priežiūra bei darbo ruoša būtų pripažinta, o jų apimtis mažinama ir perskirstoma;

55. ragina aktyviai skatinti moterų vaidmenį bei dalyvavimą ekonomikoje ir visuomenėje, taip pat pripažinti jų pilietines ir juridines teises, įskaitant teisę į nuosavybę, galimybę gauti banko paskolą ir teisę dalyvauti įvairiuose ekonomikos sektoriuose ir politiniame gyvenime, visų pirma propaguojant konstruktyvią lyčių klausimu makroekonomikos politiką; apgailestauja dėl to, kad teisė į vienodą užmokestį už vienodą vienodos vertės darbą daugeliu atvejų nėra savaimė suprantamas faktas nei ES, nei už jos ribų, net jei ji įtvirtinta teisės aktuose, ir pabrėžia, kad reikia šalinti pagrindinę šios rūšies diskriminacijos priežastį;

56. pabrėžia, kad būtina, jog privatusis sektorius įsitrauktų siekiant LLVP III nustatytų tikslų ir turėtų prisiimti atsakomybę, jeigu vykdamas įmonės veiklą būtų pažeistos moterų teisės; ragina Komisiją įtraukti lyčių aspektą į būsimą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl įmonių išsamaus patikrinimo;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

57. pabrėžia, kad tvariam ir integraciniam augimui labai svarbus yra moterų ekonominis ir socialinis savarankiškumas; ragina dėti visapusiškas pastangas siekiant užtikrinti mergaičių ir moterų galimybes įgyti aukštos kokybės išsilavinimą ir gauti kokybišką mokymą siekiant įgūdžių bei veiksmingų priemonių, kurie padėtų joms patekti į darbo rinką, visų pirma nepaprastosios padėties ir priverstinės migracijos atveju; primygtinai rekomenduoja šalims partnerėms panaudojant iš ES biudžeto teikiamą paramą skatinti investicijas į kokybišką ir įtraukų švietimą; pabrėžia, kad ES biudžeto parama, kurios veiksmingumas švietimo srityje jau įrodytas, ir toliau būtų pagrindinis būdas užtikrinti įtraukų ir kokybišką švietimą visiems asmenims besivystančiose šalyse; palankiai vertina ketinimą padidinti bendrą švietimo finansavimą skiriant 10 proc. humanitarinės pagalbos biudžeto švietimui ekstremaliųjų situacijų metu finansuoti;

58. pabrėžia, kad, siekiant kad patenkinti visuomenės poreikius ir prisidėti prie moterų nepriklausomumo, lygybės ir emancipacijos stiprinimo, būtina remti esmines investicijas į sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugas, įperkama būstą ir saugų, įperkama bei prieinamą viešąjį transportą tiek kaimo, tiek miesto vietovėse; primena, kad ypatingą dėmesį šioms problemoms būtina skirti trapiose ir po konfliktų atsigaunančiose valstybėse, kur ES taip pat įgyvendins plėtros projektus, kuriais padedama spręsti moterų teisių į būstą, žemę ir nuosavybę nepakankamumo problemą;

59. reišia susirūpinimą tuo, kad daugelyje šalių didėjantis lyčių skaitmeninis atotrūkis kliudo tomis pačiomis sąlygomis gauti informacijos ir naudotis skaitmeninėmis paslaugomis; pabrėžia, kad svarbu skatinti skaitmeninį raštingumą, taip pat prieigą prie skaitmeninių priemonių bei jų įperkumą ir galimybes patekti į darbo rinką; ragina didinti ir tikslingai teikti finansavimą ir stipendijas, kad moterys ir mergaitės galėtų siekti aukštojo išsilavinimo ir profesijos, visų pirma siekiant skatinti mergaičių skaitmeninį ir technologinį švietimą ir moterų dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities mokslo veikloje, taip pat remti moterų vadovaujamus projektus; palankiai vertina LLVP III išreikštą norą sumažinti moterų ir vyrų skaitmeninę atskirtį, kad būtų skatinama iš tikrųjų įtraukti skaitmeninę pertvarką;

60. primena, kad moterims, ypač patiriančioms sąveikinę diskriminaciją, gali kilti sunkumų norint naudotis skaitmeninėmis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra; ragina moterims ir mergaitėms, ypač gyvenančioms kaimo ir atokiose vietovėse, suteikti geresnę, visuotinę, saugią ir patikimą prieigą prie skaitmeninių priemonių ir įgyti žinių apie jų naudojimą;

61. pabrėžia, kad reikia remti viešųjų ir privačiųjų paslaugų teikimą per konstruktyvius lyčių klausimu skaitmeninius kanalus, technologijas ir paslaugas (pavyzdžiui, e. valdžios, skaitmeninių finansinių paslaugų), kurios padės mergaitėms ir moterims išitraukti į visuomenę ir joje dalyvauti; ragina valstybes nares spręsti visų pažeidžiamų visuomenės grupių skaitmeninės atskirties problemą ir užtikrinti jų galimybę gauti informacinių ir ryšių technologijų srities mokymą, kartu atsižvelgiant į įvairius veiksnius, lemiančius moterų galimybes gauti išsilavinimą, bei sukuriant nemokamas skaitmeninės prieigos vietas;

62. ragina ES remti šalių partnerių administracinių procedūrų modernizavimą ir skaitmenizaciją, visų pirma siekiant, kad visose šiose šalyse būtų patikimi civilinės būklės aktų registrai, kuriuose būtų fiksuojamas kiekvienas gimimo faktas;

63. pripažįsta, kad dėl tokių ekstremaliųjų situacijų, kaip ginkluotasis konfliktas ir ekonomikos krizė, taip pat priverstinės migracijos aplinkybės, kyla pavojus moterų ir mergaičių švietimui ir mokymui; pakartoja, kad ekstremaliųjų situacijų metu stipriai nukenčia moterų galimybė rasti pragyvenimo šaltinių ir darbo galimybes, todėl pabrėžia, kad svarbu tokiais atvejais skirti reikiamas lėšas, ypač vietos moterų vadovaujamoms organizacijoms ir esamoms struktūroms, siekiant pagerinti struktūras, užtikrinančias tinkamą jų švietimą, įgūdžių ugdymą ir galimybes įsidarbinti ilguoju laikotarpiu;

64. pažymi, kad maisto stygius daro asimetrinį poveikį moterims ir kad joms priklauso neproporcingai mažiau žemės, gyvulių ir kito turto; ragina Komisiją ir valstybes nares remti siekį užtikrinti lyčių lygybę maisto ir žemės ūkio sektoriuje, finansines galimybes ir galimybę mokytis, kad žemės ūkio srityje moterys įgytų daugiau galių; pažymi, kad svarbu remti šalių partnerių pastangas vykdant teises, politikos ir institucines reformas, kad moterys įgytų vienodas teises į ekonominius išteklius, visų pirma teisę įgyti ir valdyti žemę bei kitų formų nuosavybę;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

65. ragina ES skatinti ekonomikos ir prekybos politiką, atitinkančią darnaus vystymosi tikslus ir LLVP III tikslus; primena savo ankstesnę poziciją dėl prekybos ir lyčių lygybės, išdėstyta 2018 m. kovo 13 d. rezoliucijoje dėl lyčių lygybės ES prekybos susitarimuose ⁽¹²⁾; ragina ES toliau remti ir įgyvendinti tokią prekybos politiką, kuria būtų mažinamas socialinis ir ekonominis atotrūkis ir užtikrinama aukšto lygio pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių, įskaitant lyčių lygybę, apsauga ir pagarba joms;

66. palankiai vertina tai, kad LLVP III raginama skatinti lyčių lygybę įgyvendinant ES prekybos politiką; ragina Komisiją, Tarybą ir EIVT skatinti į visus ES prekybos ir investicijų susitarimus įtraukti konkretų skyrių dėl lyčių lygybės ir toki procesą remti, įskaitant išipareigojimus skatinti lyčių lygybę ir moterų įgalinimą; ragina Komisiją į *ex ante* ir *ex post* poveikio vertinimus įtraukti ES prekybos politikos ir susitarimų poveikio lytims klausimą;

67. atkreipia dėmesį į savo ankstesnę poziciją, kurioje ragino įtraukti konkretų skyrių dėl prekybos, lyčių lygybės ir galių suteikimo moterims ateityje modernizuojant ES ir Čilės asociacijos susitarimą; su susidomėjimu stebi derybose padarytą pažangą, susijusią su skyriais dėl prekybos ir lyčių lygybės;

68. primena savo 2010 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių, socialinių ir aplinkos apsaugos standartų tarptautiniuose prekybos susitarimuose ⁽¹³⁾;

69. pažymi, kad prekybos politika nėra neutrali lyčių požiūriu ir kad reikia geresnių pagal lytį suskirstytų duomenų ir aiškių rodiklių, kad būtų galima tinkamai įvertinti skirtingą prekybos politikos poveikį moterims ir vyrams; primena savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms remtis Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos sukurto priemonių rinkinio pavyzdžiu ir į *ex ante* bei *ex post* poveikio vertinimus įtraukti pagal konkrečias šalis ir konkrečius sektorius suskirstytą ES prekybos politikos ir susitarimų poveikį lyčių aspektu; ragina Komisiją bendradarbiauti su tokiais tarptautiniais partneriais, kaip PPO, ir vietos valdžios institucijomis bei organizacijomis renkant duomenis, analizuojant prekybos poveikį moterims ir panaudojant tuos duomenis rengiant konkrečius pasiūlymus, kaip sustiprinti moterų vaidmenį tarptautinės prekybos sistemoje ir skatinti įtraukų ekonomikos augimą; akcentuoja, kad intensyvesnis tokių tarptautinių organizacijų, kaip PPO, Tarptautinis prekybos centras ir Jungtinės Tautos, bendradarbiavimas ir tinklų kūrimas įtraukiant akademinę bendruomenę, pilietinės visuomenės organizacijas ir vietos parlamentus gali padėti geriau skleisti geriausią patirtį ir duomenų rinkimo metodus, taip pat geriau įtraukti lyčių aspektu grindžiamą požiūrį į prekybą; primygtinai ragina neapsiriboti lyčių aspekto įtraukimu į skyrių dėl prekybos ir darnaus vystymosi;

70. ragina Komisiją aktyviai dalyvauti neseniai įsteigtoje PPO neformalioje prekybos ir lyčių klausimų darbo grupėje siekiant, kad 12-ojoje ministrų konferencijoje būtų parengta tvirta ministrų deklaracija, kuria galėtų būti vadovaujama kaip 2017 m. Buenos Airių deklaracijos įgyvendinimo veiksmų gairėmis; pabrėžia, kad neformali prekybos ir lyčių klausimų darbo grupė yra pirmas žingsnis siekiant nuolatinės platformos PPO, skirtos su prekyba ir lytimis susijusiems klausimams aptarti; ragina Komisiją ir toliau aktyviai bendradarbiauti su kitomis PPO narėmis bei prisidėti prie neformalios darbo grupės veiklos, taip pat išnagrinėti galimybes sukurti nuolatinę darbo grupę;

71. primena savo reikalavimą Komisijai, kad vietos patarėjų grupėse būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra, kad jų stebėsenos vaidmuo būtų dar labiau išplėstas ir kad pagal kiekvieną laisvosios prekybos susitarimą būtų įsteigtas prekybos ir lyčių klausimų komitetas, kad būtų galima nustatyti trūkumus;

72. ragina Komisiją nuodugnai įvertinti prekybos susitarimų poveikį sektoriams, kuriuose dirba didelė dalis moterų, pavyzdžiui, drabužių ir smulkiojo žemės ūkio sektoriams; primena, kad COVID-19 sukelta ekonomikos krizė stipriai paveikė šiuos sektorius ir padidino dirbančių moterų nelygybę, diskriminacijos ir išnaudojimo didėjimo riziką;

⁽¹²⁾ OL C 162, 2019 5 10, p. 9.

⁽¹³⁾ OL C 99 E, 2012 4 3, p. 31.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

73. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų skiriama pakankamai išteklių, ir informuoti apie jų dydį, kad lyčių lygybė kaip esminė vertybė būtų propaguojama prekybos ir investicijų politikoje, ir užtikrinti, kad už prekybos politiką ir derybas atsakingų ES institucijų sekretoriatai turėtų žinių ir techninių pajėgumų įtraukti lyčių aspektą į visą prekybos derybų ir politikos formavimo procesą; šiuo tikslu ES institucijose ir delegacijose reikia sukurti kontaktinius punktus lyčių klausimais;

74. ragina į visus skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi įtraukti vykdytinas nuostatas, grindžiamas TDO pagrindinių darbo standartų ir atitinkamų konvencijų, visų pirma Konvencijos Nr. 189 dėl namų ūkio darbuotojų, Konvencijos Nr. 156 dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų, Konvencijos dėl visų formų moterų diskriminacijos panaikinimo, Konvencijos Nr. 111 dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje, Konvencijos Nr. 100 dėl vienodo atlyginimo ir Konvencijos Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo, laikymusi, ir įtraukti šias konvencijas į konvencijų sąrašą, kuriuo bus vadovujamasi atliekant BLS+ peržiūrą;

75. palankiai vertina Tarptautinės standartizacijos organizacijos tarptautinį darbo grupės susitarimą (ISO/IWA 34) dėl pasaulio mastu sutartų apibrėžčių, susijusių su moterų verslumu, kuriuo siekiama palengvinti politikos formavimą, duomenų rinkimą ir galimybes stiprinti gebėjimus, gauti finansavimą ir patekti į rinkas siekiant stiprinti moterų ekonomines galias;

76. palankiai vertina tai, kas iki šiol pasiekta lyčių lygybės srityje įgyvendinant Europos investicijų banko (EIB) skolinimo politiką, ir ragina jį padidinti savo pastangas ir ypač vykdant išorės skolinimo įgaliojimus kuo labiau atsižvelgti į LLVP III politikos tikslus;

77. pabrėžia, kad EIB ir kitų atitinkamų Europos plėtros finansų įstaigų veikla turėtų būti visapusiškai suderinta su LLVP III; ragina EIB teikiant paramą įmonėms šalyse partnerėse atsižvelgti į LLVP III tikslus atliekant poveikio vertinimą, kuris turėtų būti vykdomas kiekvienam EIB finansuojam projektui, ir ragina toliau atlikti vietoje vykdomų operacijų stebėseną;

Skatinti moterų, mergaičių ir merginų dalyvavimą ir lyderystę

78. pabrėžia moterų ir mergaičių lyderystės ir dalyvavimo visais sprendimų priėmimo lygmenimis svarbą, taip pat tai, kad lygiateisis moterų dalyvavimas viešajame ir politiniame gyvenime turi esminę reikšmę siekiant užtikrinti gerą valdymą ir politikos formavimą; pabrėžia, jog svarbu, kad moterims būtų atstovaujama abiejose derybų stalo pusėse visais išorės veiksmų lygmenimis; pakartoja, kad tais atvejais, kai moterų ir mergaičių vadovavimas yra lygiateisis, naudos iš geresnių ir tvaresnių sprendimų gauna visos bendruomenės; pažymi, kad moterims nepakankamai atstovaujama visais politinio ir visuomeninio gyvenimo lygmenimis ir kad pažanga daroma lėtai;

79. ragina finansuoti programas, kuriomis skatinamas moterų mokymas ir įtraukimas į pilietinę veiklą ir dalyvavimas joje, be kita ko, remiant bendruomenės lygmens dalyvavimu grindžiamus metodus ir specialias švietimo veiklas mergaitėms ir merginoms, nes diskriminacija didžiausią poveikį daro joms; ragina įtraukti moteris į visų lygmenų sprendimų priėmimo, valdymo bei lyderystės veiklą ir valdžios pareigas vykdant viešojo administravimo reformas, programas ir veiklą, pavyzdžiui, tinklų kūrimą, mainus, mentorystę ir rėmimą, ir ragina įtraukti vietos moterų teisių organizacijas ir moterų vadovaujamas humanitarinės pagalbos teikėjas į humanitarinės pagalbos koordinavimo ir sprendimų priėmimo struktūras;

Įtraukti moteris į taikos ir saugumo procesus

80. pabrėžia moterų ir pilietinės visuomenės indėlio svarbą plėtojant dialogą, kuriant koalicijas, tarpininkaujant siekiant taikos ir siūlant įvairų požiūrį į taiką ir saugumą, ypač konflikto prevencijos bei sprendimo ir atstatymo po konflikto srityse; ragina ES skatinti moteris aktyviau dalyvauti taikos palaikymo ir taikos kūrimo procesuose ir remti bei pripažinti idėją, kad moterys, merginos, mergaitės ir žmogaus teisių gynėjos yra pagrindiniai permainingas lemiantys asmenys, taip pat teikti joms paramą bei apsaugą; pabrėžia, kad pagarba moterų pagrindinėms teisėms ir jų visapusiškas įgyvendinimas yra demokratinės ir įtraukios visuomenės pagrindas;

81. palankiai vertina tai, kad ES moterų, taikos ir saugumo veiksmų planas buvo įtrauktas į LLVP III, ir ragina jį veiksmingai įgyvendinti; pabrėžia, kad esamoms ir sėkmingoms vietos taikos kūrimo iniciatyvoms, kurioms vadovauja moterys ir žmogaus teisių gynėjos, tenka svarbų vaidmuo, ir ragina ES remti, stiprinti ir nuolat įtraukti šias iniciatyvas į konsultacijas, veiklos koordinavimą ir sprendimų priėmimą taikos kūrimo srityje;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

82. ragina EIVT sistemingai atlikti konfliktų analizę integruojant lyčių aspektu grindžiamą požiūrį, kurią rengiant būtų remiamasi lyčių analize ir lyčių požiūriu įtraukia konfliktų analize, visų pirma atsižvelgiant į BSGP misijas ir operacijas bei pagal Europos taikos priemonę vykdomą veiklą; pabrėžia, kad būtini pakankami ištekliai, kuriais naudojantis būtų kaupiamos ir stiprinamos ES ekspertinės žinios ir pajėgumai, reikalingi rizikos ir konfliktų analizėms integruojant lyčių aspektu grindžiamą požiūrį, kurios apimtų ypatingą dėmesį lyčių lygybei ir prasmingo moterų bei nepalankioje padėtyje esančių grupių dalyvavimo užtikrinimą;

83. pažymi, kad svarbu susieti žmonių saugumo sampratą ir lyčių aspektu grindžiamą požiūrį; ragina ES vartoti Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje 66/290 ir savo Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkėje apibrėžtą žmogaus saugumo sampratą; primygtinai laikosi nuomonės, kad saugumas turi būti orientuotas į žmogaus gyvybę ir jos apsaugą nuo tokių grėsmių, kaip smurtas, nepakankamas išsilavinimas ir sveikatos priežiūra, maisto ar ekonominio savarankiškumo stoka; ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares parengti ir remti Jungtinių Tautų nusiginklavimo darbotvarkę; primygtinai laikosi nuomonės, kad būtina įgyvendinti feministinę užsienio reikalų politiką nusiginklavimo ir ginklų neplatavimo srityse;

84. pažymi, kad moterys neproporcingai kenčia nuo su konfliktais susijusio nebaudžiamo seksualinio smurto ir kitų žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant didesnę prekybos žmonėmis riziką; pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad moterims ir mergaitėms, kurios konflikto zonose ir šalyse yra nukentėjusios nuo seksualinio smurto, būtų teikiama tinkama ir kompleksinė pagalba bei gydymas, o būklė būtų atstatyta veiksmingai ir greitai; pažymi, kad ten, kur ši sistema yra taikoma, ji jau veikia ir kad ji taip pat leidžia šioms aukoms vėl integruotis į visuomenę; primena, kad svarbu kovoti su aukų stigmatizacija; ragina finansuojant ir remiant pirminėje grandyje veikiančias organizacijas ir moterų vadovaujamas organizacijas toliau remti priemones, kuriomis konfliktų ir nepaprastosios padėties aplinkybėmis moterims būtų teikiama kompleksinė pagalba lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityse;

85. primena, kad nuo ginkluotųjų konfliktų neproporcingai nukenčia moterys; apgailestauja, kad seksualinis smurtas naudojamas kaip karo ginklas, ir primygtinai ragina skubiai imtis kovos su juo veiksmų, be to, nusikaltėlius patraukiant atsakomybėn kovoti su nebaudžiamumu; taip pat pabrėžia, kad moterys daugeliu atvejų yra pirmosios priverstinės migracijos konflikto zonose aukos ir dažnai praranda ekonominį savarankiškumą, neturi pakankamų galimybių gauti išsilavinimą ir naudotis patikimomis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis; pabrėžia, kad būtina užtikrinti gyventojų, perkeltų dėl konfliktų ar gaivalinių nelaimių, galimybes mokytis ir įsidarbinti; ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti su šalimis partnerėmis ir jų ginkluotosiomis pajėgomis, kad būtų užtikrintas tinkamas Kėtvirtosios Ženevos konvencijos dėl civilių apsaugos karo metu vykdymas, visų pirma daug dėmesio skiriant seksualinio smurto prevencijai ir baudimui už jį;

86. apgailestauja, kad LLVP III neatsižvelgiama į kultūros paveldą įvairiose šalyse ir į moterų vaidmenį jį apsaugant bei puoselėjant; ragina Komisiją ir EIVT parengti programas, kuriomis siekiama apsaugoti ir pripažinti darbą, kurį moterys atlieka puoselėdamos kultūros paveldą bei tradicijas ir kuris neretai lieka nepastebėtas, ypač per visą konflikto ciklą;

Užtikrinti konstruktyvią lyčių klausimu humanitarinę veiklą

87. apgailestauja, kad neseniai priimtame Komisijos komunikate „ES humanitariniai veiksmai: nauji iššūkiai, tie patys principai“ (COM(2021)0110) lyčių aspektu grindžiamam požiūriui humanitarinėmis aplinkybėmis skiriama nepakankamai dėmesio; ragina Komisiją pateikti konkretesnių pasiūlymų dėl konkrečių išlaidų, programų, su lytimi susijusios veiklos humanitarinėmis aplinkybėmis atsekimo ir vertinimo ir parengti priemones, skirtas toliau plėtoti pritaikytus ir veiksmingus konstruktyvius lyčių klausimu ES humanitarinius veiksmus, atsižvelgiant į humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos trilypės sąsajos metodo teikiamą galimybę apsaugoti moterų ir mergaičių teises bei skatinti lyčių lygybę visomis aplinkybėmis;

Kurti žalią ir skaitmeninę visuomenę

88. palankiai vertina tai, kad į LLVP III įtraukta prioritetinga klimato kaitos sritis, atsižvelgiant į tai, kad klimato kaita nėra neutrali lyčių atžvilgiu, nes ji stiprina esamą lyčių nelygybę pirmiausia tarp skurstančių asmenų, jaunimo ir čiabuvių, visų pirma esančių pažeidžiamoje aplinkoje; palankiai vertina ES pasiryžimą spręsti lyčių klausimus žaliosios pertvarkos kontekste, atsižvelgiant į sąveikinį ir neproporcingai didelį klimato kaitos poveikį moterims ir mergaitėms, visų pirma besivystančiose šalyse; pabrėžia, kad, kiek tai susiję su veiksmingų klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

metodų kūrimu ir taikymu, būtina šalyse partnerėse įtraukti, išklausti ir įgalinti moteris ir mergaites, taip užtikrinant veiksmingus ir permainingus lyčių aspektu skatinančius klimato politikos veiksmus; ragina ES rodyti pavyzdį nedelsiant įtraukiant lyčių aspektu grindžiamą požiūrį ir lyčių lygybės tikslus į Europos žaliąjį kursą bei susijusias iniciatyvas;

89. pakartoja, kad lyčių lygybė yra būtina darnaus vystymosi sąlyga ir reikšminga norint užtikrinti sąžiningą ir teisingą pertvarką nė vieno nepaliekant nuošalyje; todėl primena savo reikalavimą priėmus Europos žaliąjį kursą vykdyti žaliojo kurso diplomatiją, kuri sistemingai apima lyčių aspektu grindžiamą požiūrį ir sąveikinę perspektyvą, ir į strateginių sprendimų dėl prisitaikymo prie klimato kaitos priėmimą įtraukiamos moterys ir mergaitės, įskaitant čiabuvių tautų moteris;

90. pabrėžia, kad moterims ir moterų organizacijoms tenka pirmaujantis vaidmuo, susijęs su sprendimų paieška ir žinių teikimu žemės ūkiui, klimato, energetikos ir biologinės įvairovės išsaugojimo srityse, ir jos yra kovos su klimato kaita priešakyje; ragina teikti joms paramą numatant tinkamą ir lankstų finansavimą, teisinę bazę ir sudarant galimybę naudotis žeme ir ištekliais, taip pat bendradarbiaujant su privačiuoju ir finansų sektoriais; primena apie konstruktyvaus lyčių atžvilgiu prisitaikymo prie klimato kaitos vaidmenį, įskaitant pažangų klimato kaitos atžvilgiu žemės ūkį, nelaimių rizikos mažinimą, žiedinę ekonomiką ir tvarų gamtos išteklių valdymą;

91. ragina suteikti moterims ir mergaitėms prieigą prie skaitmeninių priemonių ir įgyti žinių apie jų naudojimą, taip pat imtis priemonių, kuriomis moterys skatinamos įgyti profesiją gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje;

92. pabrėžia, kad socialiniai tinklai yra diskriminacijos ir priekabiavimo dėl lyties šaltinis; pabrėžia, kad, siekiant kovoti su kibernetiniu smurtu dėl lyties ir patyčiomis kibernetinėje erdvėje, vyriausybėms reikia didinti pastangas tinkamiau reguliuoti šiuos tinklus ir skaitmenines platformas; pripažįsta, kad tai yra didelė kliūtis moterų ir mergaičių galimybei naudotis skaitmenine erdve ir veikti internete ir kad tai labai trukdo mergaitėms ir moterims dalyvauti politiniame gyvenime, visų pirma toms moterims ir mergaitėms, kurių tapatybė yra persipynusi ir kurios dažniau nukenčia nuo patyčių internete; ragina taikyti tikslingus apsaugos mechanizmus moterims internete ir aktyviau įtraukti moteris į dirbtinio intelekto kūrimą, gaminimą ir plėtojimą, kad neišgalėtų lyčių stereotipai ir išankstinės nuostatos dėl lyties; ragina užtikrinti tinkamą baudžiamosios teisės nuostatų, skirtų kovai su neleistinu elgesiu internete, grasinamomis žinutėmis, seksualiniu priekabiavimu ir asmeninių vaizdų dalijimusi be sutikimo, vykdymą;

93. pažymi, kad pasitelkus elektroninę prekybą galima suteikti daugiau galimybių moterims verslininkėms patekti į tarptautines rinkas; tačiau ragina Komisiją remti moteris diegiant naujas technologijas, tokias kaip blokų grandinė, kurios dėl jų lygiarangio pobūdžio, anonimiškumo ir veiksmingumo galėtų padėti kai kurioms moterims įveikti tam tikras diskriminacines teises ir kultūrinės kliūtis, pagerinti jų galimybę gauti finansavimą ir padėti joms integruotis į pasaulines vertės grandines;

Ugdyti tikrą Lygybės kartą

94. pakartoja, jog daugiašaliu lygmeniu ES turi imtis vadovaujamo vaidmens remiant feministinę diplomatiją, kad būtų įgyvendinti tarptautiniai susitarimai moterų ir mergaičių teisių ir įgalinimo srityje; ragina ES, jos valstybes nares, Komisiją ir EIVT išsipareigoti siekti feministinės užsienio, saugumo ir plėtros politikos, kuri apimtų permainingus lyčių aspektu skatinančią viziją, ir užtikrinti, kad lyčių lygybė taptų viena pagrindinių jų išorės veiksmų ir prioritetų dalių;

95. palankiai vertina tai, kad Paryžiuje vykusiame Lygybės kartos forume viso pasaulio vyriausybės, privatusis sektorius ir pilietinė visuomenė pažadėjo skirti 33 mlrd. EUR; ragina sukurti veiksmingą tarptautinę atskaitomybės sistemą ir ragina Komisiją kasmet atlikti savo išsipareigojimų, dėl kurių susitarta, ir jų praktinio įgyvendinimo stebėseną;

96. primena Komisijos išsipareigojimą moterų ir mergaičių reikalams skirti 4 mlrd. eurų išorės biudžeto ir padidinti finansavimą moterų organizacijoms; ragina šiuos išsipareigojimus patikslinti, atlikti tinkamą jų stebėseną ir juos praktiškai įgyvendinti, taip pat nustatyti aiškius atskaitos taškus ir tikslinius rodiklius;

97. primena, kad kartų dialogas ir vyrų bei berniukų įtraukimas bei jų dalyvavimas stiprinant lyčių lygybę yra labai svarbūs siekiant visuomenės pokyčių ir išugdyti tikrą Lygybės kartą;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

98. palankiai vertina tai, jog LLVP III pripažįstama, kad siekiant skatinti socialinio požiūrio pokyčius, taigi ir platesnio masto struktūrines permainas, svarbu aktyviai įtraukti vyrus ir berniukus; pabrėžia, kad svarbu sukurti praktinius būdus, kaip įtraukti vyrus ir berniukus, kaip pokyčių veiksnius, šiuo tikslu nustatant papildomus vyrų ir berniukų dalyvavimo rodiklius ir tikslus ir užtikrinant, kad LLVP III ir jiems duotų teigiamų rezultatų;

o

o o

99. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0074

Teisinės valstybės principas ir ESTT sprendimo pasekmės

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl teisinės valstybės principo ir ES Teisingumo Teismo sprendimo pasekmių (2022/2535(RSP))

(2022/C 347/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 straipsnį, 3 straipsnio 1 dalį, 4 straipsnio 3 dalį, 6, 7, 13 straipsnius, 14 straipsnio 1 dalį, 16 straipsnio 1 dalį, 17 straipsnio 1, 3 ir 8 dalis, 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir 49 straipsnį, taip pat į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 265, 310, 317 ir 319 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo ⁽¹⁾ (Teisinės valstybės sąlygų reglamentas),
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją dėl Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 taikymo (teisinės valstybės sąlygų mechanizmas) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 10 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės padėties Europos Sąjungoje ir Sąlygų reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 taikymo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo taikymo gairių parengimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 29 d. pareikštą ieškinį dėl neveikimo byloje C-657/21 *Europos Parlamentas / Komisija*, kuri šiuo metu nagrinėjama Europos Sąjungos Teisingumo Teisme (ES Teisingumo Teismas),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. ir 2021 m. liepos 20 d. Komisijos teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas (COM(2020)0580 ir COM(2021)0700),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 11 d. priimtas Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į ES Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 16 d. ES Teisingumo Teismo sprendimus bylose C-156/21 ir C-157/21 ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 3 d. ES Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-650/18, kuriuo atmetamas Vengrijos ieškinys dėl 2018 m. rugsėjo 12 d. Parlamento rezoliucijos, kuria remiantis pradėta procedūra siekiant nustatyti, ar esama aiškaus pavojaus, kad ši valstybė narė šiurkščiai pažeidžia vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

⁽²⁾ OL C 494, 2021 12 8, p. 61.

⁽³⁾ OL C 67, 2022 2 8, p. 86.

⁽⁴⁾ OL C 99, 2022 3 1, p. 146.

⁽⁵⁾ 2022 m. vasario 16 d. Sprendimas *Vengrija / Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba*, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, ir 2022 m. vasario 16 d. Sprendimas *Lenkijos Respublika / Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba*, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.

⁽⁶⁾ 2021 m. birželio 3 d. Sprendimas *Vengrija / Parlamentas*, C-650/18, ECLI:EU:C:2021:426.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 14 d. ES Teisingumo Teismo nutartį ir jo 2021 m. liepos 15 d. sprendimą ⁽⁷⁾, kuriuose nustatyta, kad Lenkijos teisėjams taikoma drausminė sistema yra nesuderinama su ES teise,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo, kuriuo pagal Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio 1 dalį Taryba raginama nustatyti, ar esama aiškaus pavojaus, kad Vengrija gali šiurkščiai pažeisti vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 20 d. Komisijos pagrįstą pasiūlymą, teikiamą pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį, dėl teisinės valstybės principo Lenkijoje, t. y. pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl aiškaus pavojaus, kad Lenkijos Respublika gali šiurkščiai pažeisti teisinės valstybės principą, nustatymo (COM(2017)0835),
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. kovo 1 d. rezoliuciją dėl Komisijos sprendimo pasinaudoti ES sutarties 7 straipsnio 1 dalimi dėl padėties Lenkijoje ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 17 d. raštus, kuriuos Komisija išsiuntė Lenkijai ir Vengrijai pagal Teisinės valstybės sąlygų reglamento 6 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį ir VI priedą,
- A. kadangi Europos Sąjunga yra grindžiama ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises;
- B. kadangi, vadovaujantis Teisinės valstybės sąlygų reglamentu, teisinės valstybės samprata turi būti aiškinama atsižvelgiant į ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes ir principus, įskaitant pagrindines teises ir nediskriminavimą; laikosi nuomonės, kad, siekdama kovoti su nuolatiniiais demokratijos ir pagrindinių teisių pažeidimais visoje Sąjungoje, įskaitant išpuolius prieš žiniasklaidos laisvę ir žurnalistus, migrantus, moterų teises, LGBTIQ asmenų teises ir asociacijų bei susirinkimų laisvę, Komisija turėtų naudotis visomis turimomis priemonėmis, įskaitant Teisinės valstybės sąlygų reglamentą; ragina Komisiją imtis veiksmų ir į tai atsižvelgti taikant Teisinės valstybės sąlygų reglamentą;
- C. kadangi bet koks aiškus šiurkštaus vertybių, nurodytų ES sutarties 2 straipsnyje, pažeidimo valstybėje narėje pavojus nėra susijęs vien su konkrečia valstybe nare, kurioje kyla minėtas pavojus, – jis daro poveikį ir kitoms valstybėms narėms, jų tarpusavio pasitikėjimui ir pačiam Sąjungos pobūdžiui bei jos piliečių pagrindinėms teisėms, numatytoms Sąjungos teisėje;
- D. kadangi ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintos vertybės apibrėžia pačią Europos Sąjungos kaip bendros teisinės tvarkos tapatybę, todėl Europos Sąjunga turi būti pajėgi ginti šias vertybes neviršydamą pagal Sutartį jai suteiktą įgaliojimą;
- E. kadangi 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojo Teisinės valstybės sąlygų reglamentas ir nuo tos dienos jis yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse;
- F. kadangi Teisinės valstybės sąlygų reglamente aiškiai apibrėžtas jo taikymas, tikslas ir taikymo sritis; kadangi pagal ES sutarties 17 straipsnio 1 dalį Komisija „užtikrina, kad Sutartys ir priemonės, kurių jomis vadovaudamasi imasi institucijos, būtų taikomos“;
- G. kadangi tai, kad Komisijos Pirmininkė nedalyvavo 2022 m. vasario 16 d. plenariniame posėdyje vykusiose diskusijose, rodo, jog nesilaikoma Komisijos išpareigojimo teikti pirmenybę dalyvavimui Parlamento plenariniuose posėdžiuose, jei tuo pat metu vyksta kiti renginiai ar gauti kvietimai į kelis renginius, kaip įtvirtinta Pagrindų susitarime dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių ⁽¹⁰⁾;

⁽⁷⁾ 2021 m. liepos 14 d. Teismo pirmininko pavaduotojo nutartis *Europos Komisija / Lenkijos Respublika*, C-204/21 R, ECLI:EU:C:2021:593, ir 2021 m. liepos 15 d. Sprendimas *Europos Komisija / Lenkijos Respublika*, C-791/19, ECLI:EU:C:2021:596.

⁽⁸⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 66.

⁽⁹⁾ OL C 129, 2019 4 5, p. 13.

⁽¹⁰⁾ OL L 304, 2010 11 20, p. 47.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- H. kadangi savo 2022 m. vasario 16 d. pareiškime spaudai Pirmininkė U. von der Leyen paskelbė, kad, atsižvelgdama į ES Teisingumo Teismo sprendimus, Komisija „per ateinančias savaites priims gaires, kuriose bus pateikta daugiau aiškumo dėl to, kaip mechanizmas taikomas praktiškai“;
- I. kadangi Teisinės valstybės sąlygų reglamento taikymas nepriklauso nuo to, ar gairės, – kurios nėra reglamento dalis, – bus priimtos, ir kadangi jokios gairės neturi kenkti teisėkūros institucijų ketinimams arba keisti, išplėsti ar susiaurinti reglamento teksto taikymo sritis;
- J. kadangi Teisinės valstybės sąlygų reglamentu siekiama Sąjungos biudžetą ir Sąjungos finansinius interesus apsaugoti nuo poveikio, kylančio dėl teisinės valstybės principų pažeidimų;
- K. kadangi nepriimtina, kad nuo 2021 m. gruodžio mėn. Komisija ir Taryba atsisako pradėti derybas dėl tarpinstitucinio susitarimo dėl bendro, įrodymais pagrįsto ES masto demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo, kaip Parlamentas ragino savo 2020 m. spalio 7 d. teisėkūros iniciatyvoje ⁽¹⁾;
- L. kadangi dar neįvykdytos visos trys lėšų išmokėjimo Lenkijai pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę sąlygos, kurias 2021 m. spalio 19 d. nurodė Komisijos Pirmininkė;
- M. kadangi, remiantis SESV 319 straipsniu, „Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos priimta ir teikiama rekomendacija, patvirtina, kad Komisija biudžetą įvykdė“;
- N. kadangi Ukrainoje vykstantis karas priminė apie mūsų bendrą pareigą visomis turimomis priemonėmis veiksmingai ginti demokratiją, teisinę valstybę ir mūsų vertybes, įtvirtintas ES sutarties 2 straipsnyje;
- O. kadangi, remiantis SESV 234 straipsniu, Europos Parlamentas turi teisę balsuoti dėl pasiūlymo pareikšti nepasitikėjimą Komisijos veikla;
- P. kadangi Komisija, deja, nusprendė laikytis neprivalomų 2020 m. gruodžio 11 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų, nors ji „yra visiškai nepriklausoma“ ir jos nariai „nesiekia gauti ir nepaiso jokios vyriausybės, institucijos, įstaigos ar organo nurodymų“ (ES sutarties 17 straipsnio 3 dalis, SESV 245 straipsnis), be to, ji „yra atsakinga Europos Parlamentui“ (ES sutarties 17 straipsnio 8 dalis) ir „užtikrina, kas Sutartys ir priemonės, kurių jomis vadovaudamasi imasi institucijos, būtų taikomos“ (ES sutarties 17 straipsnio 1 dalis);
1. palankiai vertina 2022 m. vasario 16 d. ES Teisingumo Teismo sprendimus ⁽²⁾ ir juose pateiktas išvadas, kad teisinės valstybės sąlygų mechanizmas atitinka ES teisę, kuriais pripažįstama, kad teisinis pagrindas yra tinkamas, režimas yra suderinamas su ES sutarties 7 straipsniu ir teisinio tikrumo principu, taip pat su ES kompetencija, susijusia su teisinės valstybės principu valstybėse narėse, ir išvadą, kad Vengrijos ir Lenkijos ieškiniai dėl Teisinės valstybės sąlygų reglamento turėtų būti atmesti;
 2. ragina Komisiją imtis skubių veiksmų ir nedelsiant taikyti teisinės valstybės sąlygų mechanizmą, išsiunčiant Teisinės valstybės sąlygų reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą rašytinį pranešimą ir vėliau tiesiogiai informuojant Parlamentą, ir tikisi, kad pranešime bus nurodyti visi į reglamento taikymo sritį patenkantys įvykiai, įvykę per 14 mėnesių nuo jo įsigaliojimo 2021 m. sausio mėn.; pabrėžia, kad Komisijai atėjo laikas vykdyti savo, kaip Sutarčių sergėtojos, pareigas ir nedelsiant reaguoti į tebesitęsiančius sunkius teisinės valstybės principų pažeidimus kai kuriose valstybėse narėse, kurie kelia didelį pavojų Sąjungos finansiniams interesams, susijusiems su sąžiningu, teisėtu ir nešališku ES lėšų, ypač tų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, paskirstymu; įspėja, kad bet koks tolesnis delsimas gali turėti rimtų pasekmių;
 3. pabrėžia, kad neveiklumas bei atsainus požiūris į oligarchines struktūras ir sisteminiai teisinės valstybės principo pažeidimai silpnina visą Europos Sąjungą ir kenkia jos piliečių pasitikėjimui; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad mokesčių mokėtojų pinigai niekada nepatektų tiems, kurie kenkia bendroms ES vertybėms;

⁽¹⁾ OL C 395, 2021 9 29, p. 2.

⁽²⁾ Pirmiau nurodytose bylose C-156/21 ir C-157/21.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

4. apgailestauja dėl netinkamo Komisijos atsako į 2022 m. vasario 16 d. ES Teisingumo Teismo sprendimus, nepaisant jos įsipareigojimo baigti rengti teisinės valstybės mechanizmo taikymo gaires; vis dėlto dar kartą pakartoja, kad Teisinės valstybės sąlygų reglamento tekstas yra aiškus, o jam taikyti nereikia kokio nors papildomo aiškinimo, taip pat kad teisės akto leidėjai nesuteikė Komisijai jokių įgaliojimų šiuo klausimu; pabrėžia, kad ES Teisingumo Teismas pripažino visų pirma tai, kad valstybės narės negali teigti negalinčios pakankamai tiksliai nustatyti esminio reglamento turinio ir iš jo kylančių reikalavimų; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad gairių, kurios nėra teisiškai privalomos ir nėra reglamento dalis, rengimo procesas jokių būdu negali lemti tolesnio reglamento taikymo vėlavimo, ir visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijai tenka pareiga įgyvendinti ES teisės aktus, neatsižvelgiant į rinkimų tvarkaraščius valstybėse narėse;
5. pažymi, kad 2021 m. spalio mėn. Parlamentas, vadovaudamasis SESV 265 straipsniu, ES Teisingumo Teismui pateikė ieškinį Komisijai dėl to, kad ji nesiėmė veiksmų ir netaikė reglamento, kaip buvo prašoma dviejose 2021 metais priimtose rezoliucijose ir kuris buvo pareikštas atsižvelgiant į nepatenkinamus Komisijos atsakymus bei jos mėginimą vilkinti reikalą; primena, kad šiuo metu byloje⁽¹³⁾ vyksta rašytinė proceso dalis, kai bylos šalys – Komisija ir Parlamentas – pateikia savo rašytinius argumentus; apgailestauja dėl to, kad Komisija dar nesureagavo į Parlamento raginimą pradėti taikyti reglamento 6 straipsnio 1 dalį ir atitinkamoms valstybėms narėms nenusiuntė raštiškų pranešimų, o tik 2021 m. lapkričio mėn. Vengrijai ir Lenkijai išsiuntė prašymus pateikti informaciją;
6. apgailestauja dėl to, kad Taryba nesugebėjo padaryti reikšmingos pažangos užtikrinant Sąjungos vertybių laikymąsi pagal 7 straipsnyje nustatytas procedūras reaguojant į grėsmes bendroms Europos vertybėms Lenkijoje ir Vengrijoje; atkreipia dėmesį į tai, kad Tarybai veiksmingai netaikant ES sutarties 7 straipsnio toliau kenkiama bendrų Europos vertybių vientisumui, tarpusavio pasitikėjimui ir visos Sąjungos patikimumui; primygtinai ragina Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją ir jos teisių perėmėjus reguliariai rengti klausymus; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina pirmąjį klausymą, kurį pirmininkaujanti Prancūzija sušaukė 2022 m. vasario 22 d., ir antrąjį klausymą, kurį planuojama surengti 2022 m. gegužės 30 d.; rekomenduoja Tarybai po klausymų pateikti atitinkamoms valstybėms narėms konkrečias rekomendacijas, kaip numatyta ES sutarties 7 straipsnio 1 dalyje, ir nurodyti tų rekomendacijų įgyvendinimo terminus;
7. todėl ragina Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją vykdyti savo įsipareigojimą siekti humaniškos Europos ir ryžtingai prisidėti prie teisinės valstybės stiprinimo ir pagrindinių teisių apsaugos, kaip įtvirtinta jos pirmininkavimo ES programoje, kurioje teisinė valstybė apibūdinama kaip „esminė tinkamo Sąjungos veikimo prielaida“; primygtinai ragina Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją remti greitą ir tinkamą Teisinės valstybės sąlygų reglamento taikymą ir įgyvendinimą;
8. pabrėžia, kad dėl kai kuriose valstybėse narėse blogėjančios teisinės valstybės padėties būtinas konstruktyvus dialogas dėl tolesnės ES teisinės valstybės priemonių rinkinio raidos;
9. pabrėžia, kad, imdamasi kokių nors veiksmų pagal reglamentą, Komisija turėtų užtikrinti visišką skaidrumą ir visapusiškai bei laiku informuoti Parlamentą, – kitaip nei Komisija, 2021 m. lapkričio mėn. siųsdama raštus, kuriuose prašoma informacijos pagal reglamentą;
10. prašo Komisijos užtikrinti, kad galutiniai ES lėšų ar paramos gavėjai neprarastų ES fondų teikiamų išmokų tuo atveju, kai taikomos sankcijos pagal teisinės valstybės sąlygų mechanizmą, kaip nustatyta reglamento 5 straipsnio 4 ir 5 dalyse;
11. pabrėžia, kad teisinės valstybės sąlygų mechanizmas turėtų būti taikomas tiek Sąjungos biudžetui, tiek priemonei „Next Generation EU“; taip pat pabrėžia, kad nacionalinių planų patvirtinimas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę turėtų būti susietas su sąlyga, jog tenkinami visi 11 kriterijų, nustatyti Reglamento dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės 19 straipsnyje ir V priede; tikisi, kad prieš patvirtindama partnerystės susitarimus ir sanglaudos politikos programas Komisija pašalins bet kokią riziką, kad sanglaudos politikos programos gali prisidėti prie netinkamo ES lėšų panaudojimo arba teisinės valstybės principo pažeidimų; ragina Komisiją griežčiau taikyti Bendrųjų nuostatų reglamentą ir Finansinį reglamentą, siekiant kovoti su diskriminaciniu ES lėšų naudojimu, ypač kai jis yra politiškai motyvuoto pobūdžio;
12. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai ir valstybėms narėms.

⁽¹³⁾ Byla C-657/21.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0075

Europos išskaičiuojamojo mokesčio sistema

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos išskaičiuojamojo mokesčio sistemos (2021/2097(INI))

(2022/C 347/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 12, 45, 49, 58, 63, 64, 65, 113, 115 ir 116 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 11 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl bendros apmokestinimo sistemos, taikomos palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimams tarp skirtingų valstybių narių asocijuotų bendrovių (COM(2011)0714),
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyvą 2011/96/ES dėl bendrosios mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių patronuojančioms ir dukterinėms bendrovėms ⁽¹⁾ (Patronuojančių ir dukterinių bendrovių direktyva),
- atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 12 d. Tarybos direktyvą (ES) 2016/1164, kuria nustatomos kovos su mokesčių vengimo praktika, tiesiogiai veikiančia vidaus rinkos veikimą, taisyklės ⁽²⁾, ir į 2017 m. gegužės 29 d. Tarybos direktyvą (ES) 2017/952, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2016/1164, kiek tai susiję su trečiųjų valstybių mokesstinės tvarkos neatitikimais ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 3 d. Tarybos direktyvą 2003/49/EB dėl bendros apmokestinimo sistemos, taikomos palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimams tarp skirtingų valstybių narių asocijuotų bendrovių ⁽⁴⁾ (Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 9 d. Tarybos direktyvą 2014/107/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniams apmokestinimo srities informacijos mainais ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvą (ES) 2018/822, kuria dėl privalomų automatinio apmokestinimo srities informacijos, susijusios su praneštiniais tarpvalstybiniais susitarimais, mainų iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 25 d. Komisijos pasiūlymus dėl bendros pelno mokesčio bazės (COM(2016)0685) ir dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (COM(2016)0683), skaitmeninio sektoriaus apmokestinimo dokumentų rinkinio ⁽⁷⁾, ir į Parlamento pozicijas dėl šių pasiūlymų,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikatą „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“ (COM(2021)0251),
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. rugsėjo 11 d. per pirmąją svarstymą priimtą poziciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl bendros apmokestinimo sistemos, taikomos palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimams tarp skirtingų valstybių narių asocijuotų bendrovių ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ OL L 345, 2011 12 29, p. 8.

⁽²⁾ OL L 193, 2016 7 19, p. 1.

⁽³⁾ OL L 144, 2017 6 7, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 157, 2003 6 26, p. 49.

⁽⁵⁾ OL L 359, 2014 12 16, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 139, 2018 6 5, p. 1.

⁽⁷⁾ Dokumentų rinkinį sudaro 2018 m. kovo 21 d. Komisijos komunikatas „Laikas nustatyti šiuolaikiškų, sąžiningų ir veiksmingų skaitmeninės ekonomikos mokesčių standartą“ (COM(2018)0146), 2018 m. kovo 21 d. Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatomos taisyklės, susijusios su įmonių reikšmingos skaitmeninės veiklavietės apmokestinimu (COM(2018)0147), 2018 m. kovo 21 d. Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl bendros skaitmeninių paslaugų mokesčio, kuriuo apmokestinamos pajamos, gaunamos teikiant tam tikras skaitmenines paslaugas, sistemos (COM(2018)0148) ir 2018 m. kovo 21 d. Komisijos rekomendacija dėl įmonių reikšmingos skaitmeninės veiklavietės apmokestinimo (C(2018)1650).

⁽⁸⁾ OL C 353 E, 2013 12 3, p. 196.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2017 m. gruodžio 13 d. rekomendaciją Tarybai ir Komisijai, pateiktą po pinigų plovimo, mokesčių vengimo ir slėpimo tyrimo ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos veiksmus, kurių ji ėmėsi atsižvelgdama į kiekvieną iš pirmiau išvardytų Parlamento rezoliucijų ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos ataskaitą dėl „Cum/Ex“, „Cum/Cum“ ir išskaičiuojamojo mokesčio susigrąžinimo schemų,
- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl išskaičiuojamojo mokesčio lengvatų taikymo tvarkos ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 11 d. Komisijos komunikatą „Dvigubas apmokestinimas bendrojoje rinkoje“ (COM(2011)0712),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“ (COM(2020)0312),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 24 d. Komisijos komunikatą „Kapitalo rinkų sąjunga žmonėms ir įmonėms. Naujas veiksmų planas“ (COM(2020)0590),
- atsižvelgdamas į 2017 m. Komisijos išskaičiuojamojo mokesčio elgesio kodeksą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 11 d. Europos bankininkystės institucijos ataskaitą dėl „cum-ex“, „cum-cum“ ir išskaičiuojamojo mokesčio susigrąžinimo schemų,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos galutinę ataskaitą dėl Piktnaudžiavimo rinka reglamento peržiūros,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 24 d. Komisijos ataskaitą „Spartesnis kapitalo rinkų sąjungos kūrimas: nacionalinių kapitalo srautų kliūčių šalinimas“ (COM(2017)0147),
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio mėn. paskelbtą ES mokesčių stebėjimo centro tyrimą „Pasaulinio minimalaus mokesčio poveikis pajamoms: kiekvienos šalies įverčiai“ (angl. „Revenue effects of the global minimum tax: „country-by-country estimates“),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 22 d. ES mokesčių stebėjimo centro paskelbtą tyrimą „Naujos mokesčių konkurencijos formos Europos Sąjungoje: empirinis tyrimas“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 22 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą „Valstybių narių gaivinimo ir atsparumo didinimo gairės“ (SWD(2021)0012),
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 1 d. G20 / Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS) įtraukios sistemos pareiškimą dėl dviejų ramsčių sprendimo siekiant spręsti mokesčių problemas, kylančias dėl ekonomikos skaitmeninimo,
- atsižvelgdamas į EBPO Sutarties lengvatų ir išpareigojimų laikymosi stiprinimo grupės (TRACE) projektą,

⁽⁹⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 132.

⁽¹⁰⁾ 2016 m. kovo 16 d. bendras tolesnių veiksmų planas dėl pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimo Sąjungoje ir TAXE rezoliucijų, 2016 m. lapkričio 16 d. tolesnių veiksmų planas dėl rezoliucijos dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių, 2018 m. balandžio mėn. tolesnių veiksmų planas dėl PANA rekomendacijų, 2019 m. kovo 26 d. tolesnių veiksmų planas dėl rezoliucijos dėl „Cum-ex“ skandalo ir 2019 m. rugpjūčio 27 d. tolesnių veiksmų planas dėl TAX3 rezoliucijos.

⁽¹¹⁾ OL L 279, 2009 10 24, p. 8.

⁽¹²⁾ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos įžanginį poveikio vertinimą dėl iniciatyvos „Nauja ES sistema, kuria siekiama išvengti dvigubo apmokestinimo ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui mokesčiais išskaičiuojamųjų mokesčių srityje“;
 - atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių ⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2016 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių ⁽¹⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 29 d. rezoliuciją „Cum-ex“ skandalas: finansinis nusikalstamumas ir dabartinės teisinės sistemos spragos“ ⁽¹⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo ⁽¹⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl ES mokesčių rojų sąrašo pertvarkymo ⁽¹⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas: pažanga, įgyta patirtis ir kliūtys, kurias reikia įveikti“ ⁽¹⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0011/2022),
- A. kadangi dėl žalingos mokesčių praktikos valstybės narės toliau praranda mokesčines pajamas ir kadangi skaičiuojama, jog dėl pelno mokesčio vengimo prarastų ES mokesčių pajamų suma per metus sudaro nuo 36–37 mlrd. EUR ⁽¹⁹⁾ iki 160–190 mlrd. EUR ⁽²⁰⁾;
- B. kadangi nepriklausomi tyrimai ⁽²¹⁾ rodo, kad ES valstybės narės kartu kitose ES valstybėse narėse praranda didesnę įmonių pelno mokesčio pajamų dalį nei trečiojoje šalyse;
- C. kadangi dideli autorinių atlyginimų, palūkanų ar dividendų mokėjimų srantai per tam tikrą jurisdikciją rodo, kad pelnas perkeliamas siekiant vienintelio tikslo – sumažinti mokesčių našta;
- D. kadangi agresyvaus mokesčių planavimo struktūras galima suskirstyti į tris pagrindinius kanalus: i) autorinių atlyginimų mokėjimai; ii) palūkanų mokėjimai ir iii) sandorių kainodara ⁽²²⁾, rodanti, kokie svarbūs pasyviųjų pajamų srantai mokesčių vengimui ir slėpimui;
- E. kadangi EBPO/G20 BEPS įtrauki sistema susitarė dėl pagrindinių dviejų ramsčių sprendimo siekiant spręsti mokesčių problemas, kylančias dėl ekonomikos skaitmeninimo, komponentų, įskaitant minimalų 15 proc. efektyvųjų pelno mokesčio tarifą;
- F. kadangi ES mokesčių stebėjimo centras apskaičiavo, kad įgyvendinus EBPO/G20 susitarimo II ramstį 27 valstybės narės iš karto gaus 63,9 mlrd. EUR daugiau mokesčių pajamų;

⁽¹³⁾ OL C 366, 2017 10 27, p. 51.

⁽¹⁴⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 79.

⁽¹⁵⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 102.

⁽¹⁶⁾ OL C 108, 2021 3 26, p. 8.

⁽¹⁷⁾ OL C 456, 2021 11 10, p. 177.

⁽¹⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0392.

⁽¹⁹⁾ 2021 m. gegužės 18 d. Komisijos „2021 m. metinė apmokestinimo ataskaita“.

⁽²⁰⁾ Dover, R ir kt.: „Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union“ („Europos Sąjungos pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimas“), I dalis: „Assessment of the magnitude of aggressive corporate tax planning“ („Agresyvaus pelno mokesčio planavimo masto įvertinimas“), Europos Parlamentas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Europos pridėtinės vertės skyrius, 2015 m. rugsėjo mėn.

⁽²¹⁾ Tørsløv, T., Wier, L., ir Zucman, G., „The Missing Profits of Nations“, darbinis dokumentas 24701, 2018 m. birželio mėn.: <https://www.nber.org/papers/w24701>

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2018-03/taxation_papers_71_atp_.pdf

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- G. kadangi išskaičiuojamieji mokesčiai gali sumažinti mokesčių slėpimo ir vengimo riziką, bet taip pat gali nulemti dvigubą apmokestinimą; kadangi tokie mokesčiai yra valstybių narių pajamų šaltinis viešosioms išlaidoms finansuoti ir yra veiksminga priemonė siekiant užtikrinti vidaus mokesčių bazę ir kovoti su pelno perkėlimu į mažus mokesčius taikančius jurisdikciją turinčius subjektus;
- H. kadangi pakeitimai ES ir valstybių narių lygmeniu išskaičiuojamojo mokesčio sistemoje turėtų būti glaudžiai susieti su esamomis ir būsimomis kovos su mokesčių vengimu nuostatomis, pvz., pirmiau minėtojo susitarimo įgyvendinimu pagal EBPO/G20 BEPS įtraukia sistemą;
- I. kadangi pagal „cum-ex“ ir „cum-cum“ schemas susigrąžinami dividendų išskaičiuojamieji mokesčiai, kurių gavėjai susigrąžinti neturi teisės, ir kadangi vertinama, jog mokesčių mokėtojų dėl šios praktikos patirta našta 2000–2020 m. siekė apie 140 mlrd. EUR; kadangi dauguma šių susigrąžintų sumų buvo laikomos neteisėtomis, o atskleisti faktai sukėlė didžiausią Europos Sąjungoje skandalą mokestinio sukčiavimo srityje;
- J. kadangi sudėtingos, ilgos, brangios ir nestandartizuotos grąžinimo procedūros didina naudojimosi mokestinio sukčiavimo ir mokesčių vengimo schemomis riziką, kaip matyti iš „cum-ex“ atskleistų faktų, taip pat didina administracinę naštą tarpvalstybinėms investicijoms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) ir mažmeniniams investuotojams, jos taip pat gali atgrasyti nuo tarpvalstybinių investicijų bei sudaryti kliūčių rinkos integracijai ir kapitalo rinkų sąjungos pažangai;
- K. kadangi Europos Parlamento pozicija dėl kapitalo rinkų sąjungos išdėstyta 2020 m. spalio 8 d. rezoliucijoje „Tolesnis kapitalo rinkų sąjungos plėtojimas: galimybės gauti kapitalo rinkos finansavimą gerinimas, visų pirma MVĮ, ir tolesnis neprofesionalių investuotojų galimybių dalyvauti kūrmas“⁽²³⁾; kadangi ES ir toliau yra įsipareigojusi baigti kurti kapitalo rinkų sąjungą ir remti tikrą Europos rinką, kurioje būtų skatinamos tarpvalstybinės investicijos; kadangi Komisija savo 2020 m. komunikate „Kapitalo rinkų sąjunga žmonėms ir įmonėms. Naujas veiksmų planas“ paskelbė tikslą sumažinti su mokesčiais susijusią naštą tarpvalstybinių investicijų srityje kaip vieną iš pagrindinių veiksmų punktų;
- L. kadangi Komisija anksčiau nustatė neprivalomas priemones, kuriomis siekiama palengvinti prašymų grąžinti mokesčius procedūras, įskaitant Elgesio kodeksą dėl išskaičiuojamojo mokesčio ir rekomendaciją dėl tarpvalstybinių išskaičiuojamojo mokesčio lengvatų prašymų teikimo procedūrų supaprastinimo, kurios davė tik ribotų rezultatų; kadangi EBPO TRACE dokumentų rinkinys⁽²⁴⁾ taip pat nėra plačiai taikomas;
- M. kadangi Komisija apskaičiavo, kad 2016 m. su išskaičiuojamojo mokesčio grąžinimo procedūromis susijusios išlaidos iš viso siekė apie 8,4 mlrd. EUR, visų pirma dėl atsisakytų mokesčio lengvatų, su grąžinimo procedūromis susijusių išlaidų ir alternatyviųjų sąnaudų⁽²⁵⁾, todėl tarpvalstybinių investicijų perspektyva gali tapti mažiau patraukli;
- N. kadangi tiek pagal Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvą, tiek pagal Patronuojančių ir dukterinių bendrovių direktyvą, siekiant panaikinti dvigubą apmokestinimą, tam tikriems tarpvalstybiniais mokėjimams, atliekamiems ES viduje ir susijusiems su palūkanomis, autoriniais atlyginimais ir dividendais, netaikomas išskaičiuojamasis mokestis;
- O. kadangi 2019 m. vasario 26 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė sprendimą dėl kelių bylų dėl Danijos išskaičiuojamojo mokesčio režimo, taikomo Danijos įmonių mokamiems dividendams ir palūkanoms kitose ES valstybėse narėse veikiančioms bendrovėms, ir tai turi svarbių pasekmių Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos ir Patronuojančiųjų ir dukterinių bendrovių direktyvos taikymui; kadangi šie atvejai patvirtina, jog svarbu, kad pasyviųjų pajamų gavėjas pateiktų patikimą informaciją apie tikrąjį savininką ir ekonominį turinį;

⁽²³⁾ OL C 395, 2021 9 29, p. 89.

⁽²⁴⁾ Paul Gisby („Accountancy Europe“) įžanginė kalba FISC pakomitečio viešame svarstyme Europos Parlamente 2021 m. spalio 27 d.

⁽²⁵⁾ 2017 m. kovo 24 d. Komisijos ataskaita „Spartesnis kapitalo rinkų sąjungos kūrimas: nacionalinių kapitalo srautų kliūčių šalinimas“ (COM(2017)0147).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- P. kadangi Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos 3 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad „būtina užtikrinti, kad palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimai būtų apmokestinami vieną kartą valstybėje narėje“;
- Q. kadangi derybos dėl Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos persvarstymo Taryboje buvo sustabdytos nuo 2012 m. dėl skirtingų valstybių narių nuomonių dėl galimybės įtraukti minimalų efektyvųjų mokesčio tarifą autoriniams atlyginimams ir palūkanoms; kadangi Komisija mano, kad perkėlus EBPO/G20 BEPS įtraukios sistemos 2 ramstį turėtų būti sudarytos sąlygos susitarti dėl laukiamo pasiūlymo dėl Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos išdėstymo nauja redakcija ⁽²⁶⁾;
- R. kadangi Komisija išipareigojo pasiūlyti teisėkūros iniciatyvą, kuria būtų nustatyta bendra standartizuota visoje ES taikoma išskaičiuojamojo mokesčio lengvatų sistema prie pajamų šaltinio, taip pat mokesčių administratorių keitimosi informacija ir bendradarbiavimo mechanizmas ⁽²⁷⁾;
- S. kadangi aukšti valstybių narių bendradarbiavimo apmokestinimo srityje standartai, laikantis Sutarčių ir Europos teisinės sistemos ribų, tebėra labai svarbūs siekiant apsaugoti ir išsaugoti bendrosios rinkos vientisumą;

Pelno perkėlimo praktikos nutraukimas

- pažymi, kad, nepaisant nuolatinių pastangų, valstybių narių išskaičiuojamųjų mokesčių sistema išliko labai fragmentiška tarifų ir lengvatų procedūrų požiūriu, todėl atsirado spragų ir teisinio netikrumo; taip pat pažymi, kad esama sistema piktnaudžiaujama siekiant perkelti pelną, ja sudaromos sąlygos agresyviai mokesčių planavimui ir sukuriamas nepageidaujamas dvigubo apmokestinimo poveikis papildomai prie kliūčių tarpvalstybinėms investicijoms bendrojoje rinkoje;
- palankiai vertina pastaraisiais metais padarytą reikšmingą pažangą kovojant su žalingomis mokesčių praktikomis tiek ES, tiek tarptautiniu lygmeniu, kartu pabrėždamas, kad reikia geriau taikyti galiojančius teisės aktus ir kad, atsižvelgiant į didėjančius pelno perkėlimo, žalingos mokesčių konkurencijos ir sukčiavimo įrodymus, ypač po „cum-ex“ atskleistų faktų, gali prireikti teisėkūros veiksmų ir pastangų šalinti su apmokestinimu susijusias kliūtis tarpvalstybinėms investicijoms;
- palankiai vertina EBPO/G20 įtraukios sistemos susitarimą dėl dviejų ramsčių sprendimo, įskaitant visuotinį efektyvųjų įmonių pelno mokesčio tarifą; mano, kad tai svarbus žingsnis siekiant nutraukti pelno perkėlimo į mažus mokesčius taikančias jurisdikcijas praktiką, sumažinti žalingą konkurenciją mokesčių srityje tarp teritorijų ir užtikrinti, kad įmonės kiekvienoje jurisdikcijoje mokėtų teisingą mokesčių dalį; tačiau pažymi, kad į šį susitarimą įtrauktos išimties sąlygos ir *de minimis* išimtis, taip pat kas šis susitarimas skirtas tik tarptautinėms įmonėms, kurių bendra konsoliduotoji apyvarta yra ne mažesnė kaip 750 mln. EUR;
- džiaugiasi, kad 137 valstybės ir jurisdikcijos parėmė EBPO/G20 įtraukų pagrindų susitarimą dėl dviejų ramsčių sistemos; palankiai vertina tai, kad visos G20 narės, EBPO narės ir ES valstybės narės yra susitarimo šalys; palankiai vertina tai, kad Komisija pateikė pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl II ramsčio įgyvendinimo pagal susitarimą netrukus po to, kai EBPO parengė savo pavyzdines taisykles; ragina Tarybą skubiai priimti tokius pasiūlymus, kartu atsižvelgiant į Parlamento poziciją, kad jie įsigaliojotų 2023 m.; mano, kad ribos mokesčių konkurencijai nustatymas yra tarptautinio susitarimo įgyvendinimo dalis;
- primena, kad išskaičiuojamieji mokesčiai gali būti apaugos priemonė, kurios valstybės narės imasi prieš šalis, įtrauktas į mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašą; prašo Komisijos apsvarstyti galimybę pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų sustiprintos suderintos apsaugos priemonės prieš į sąrašą įtrauktas šalis, atsižvelgiant į tai, kad jų taikymas atskirose valstybėse narėse savo nuožiūra buvo mažiau veiksmingas nei tikėtasi; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu taip pat reikia atsižvelgti į EBPO/G20 susitarimo, visų pirma II ramsčio, įgyvendinimą;
- pakartoja savo reikalavimą, kad Komisija pateiktų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl visoje ES taikytino išskaičiuojamojo mokesčio siekiant užtikrinti, kad Sąjungoje sukurti mokėjimai, prieš jį perkeltiant kitur, būtų apmokestinami bent vieną kartą ⁽²⁸⁾; primygtinai ragina Komisiją į šį pasiūlymą įtraukti griežtas kovos su piktnaudžiavimu priemones;

⁽²⁶⁾ 2021 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikatas „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“ (COM(2021)0251).

⁽²⁷⁾ Komisijos „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“.

⁽²⁸⁾ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento rezoliucijos dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių 26 dalis.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

7. pažymi, kad paprasta, nuosekli ir teisinga mokesčių sistema yra pagrindinis veiksnys didinant ES konkurencingumą; apgailestauja dėl to, kad tebevykdoma mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimas, o tam sudaro palankias sąlygas bendro išskaičiuojamojo mokesčio, taikomo mokėjimams į trečiąsias šalis, nebuvimas, taip pat tai, kad nėra bendrų taisyklių ir procedūrų, kuriomis būtų veiksmingiau užtikrinamas dividendų, palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimų srautų ES viduje apmokestinimas, įskaitant galimą minimalų efektyvųjų mokesčio tarifą; pabrėžia, kad pelno perkėlimo problemos sprendimas turėtų būti vienas iš pagrindinių ES uždavinių ateinančiais metais;
8. primena, kad Komisija, įgyvendindama Europos semestrą ir vertindama nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nustatė, jog siekiant kovoti su agresyviu mokesčių planavimu šešiose valstybėse narėse reikia imtis tolesnių reformų, nes tikėtina, kad išskaičiuojamųjų mokesčių pervedimams į užsienį netaikymo arba riboto taikymo sistema bus piktnaudžiuojama agresyvaus mokesčių planavimo ir palankesnių mokesčių sąlygų ieškojimo tikslais;
9. ragina Komisiją primygtinai reikalauti įgyvendinti rekomendacijas Europos semestro kontekste ir įvertinti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, kiek tai susiję su agresyviu mokesčių planavimu, o ypač su palūkanų, autorinių atlyginimų ir dividendų mokėjimu;
10. pabrėžia, kad pagal Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvą ir Mokėjimo paslaugų direktyvą nustatyta tvarka, taip pat tai, kad nėra bendrų taisyklių ir procedūrų, kuriomis būtų užtikrinamas dividendų, palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimų srautų ES viduje apmokestinimas, gali sudaryti sąlygas šiems srautams patekti iš ES į mažus mokesčius taikančias trečiąsias šalis jų neapmokestinant, o dėl to negaunama daug pajamų; pabrėžia, kad šį klausimą reikia spręsti bent jau taikant kovos su mokesčių bazės erozija taisykles;
11. ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti bendrą ir standartizuotą išskaičiuojamojo mokesčio sistemą, kuri sumažintų investuotojams sudėtingumą, sustabdytų palankesnių mokesčių sąlygų ieškojimo praktiką ir užtikrintų, kad visi ES gauti dividendai, palūkanos, kapitalo prieaugis, autorinių atlyginimų mokėjimai, mokėjimai už profesionalių paslaugų teikimą ir atitinkami mokėjimai pagal sutartis būtų apmokestinami taikant efektyvųjų mokesčio tarifą;
12. primena savo per pirmąjį svarstymą 2012 m. rugsėjo 11 d. priimtą poziciją dėl Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos persvarstymo; apgailestauja, kad nuo 2012 m. Taryba blokuoja šios direktyvos peržiūrą dėl skirtingų valstybių narių nuomonių dėl galimybės įtraukti veiksmingą minimalų mokesčio tarifą autoriniams atlyginimams ir palūkanoms; primygtinai ragina Tarybą skubiai atnaujinti ir užbaigti derybas dėl Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos, atsižvelgiant į II ramsčio įgyvendinimą ES;
13. pažymi, kad kadangi nebuvo minimalaus efektyviojo mokesčio tarifo mokant dividendus akcininkams, tai sukūrė aplinką, kuri galėtų paskatinti mokesčių vengimą; ragina Komisiją išnagrinėti šį klausimą ir įvertinti geriausias teisėkūros galimybes jam spręsti, įskaitant galimybę persvarstyti Mokėjimo paslaugų direktyvą;
14. primena, kad naujausi tyrimai ⁽²⁹⁾ parodo didelius išskaičiuojamųjų mokesčių taikymo skirtumus valstybėse narėse – tarifai gali svyruoti nuo 0 iki 35 proc. ir atkreipia dėmesį į tai, kad mokesčių sutartyse nustatyti išskaičiuojamojo mokesčio tarifai dažnai yra mažesni nei standartiniai tarifai;
15. ragina visas valstybes nares užbaigti Daugiašalės konvencijos dėl su mokesčių sutartimis susijusių priemonių įgyvendinimo siekiant užkirsti kelią mokesčių bazės erozijai ir pelno perkėlimui (MLI) ratifikavimo procesą; ragina Komisiją įtraukti šiuos Daugiašalės konvencijos standartus į mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo ir jo kriterijų reformą;
16. ragina valstybes nares peržiūrėti visas galiojančias mokesčių sutartis, pasirašytas su trečiosiomis šalimis, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi naujų pasaulinių standartų; prašo Komisijos pasiūlyti valstybėms narėms proporcingas priemones dėl jų galiojančių dvišalių sutarčių dėl mokesčių siekiant užtikrinti, kad į jas būtų įtrauktos bendros kovos su piktnaudžiavimu taisyklės;
17. ragina Komisiją įvertinti galimybę parengti ES gaires dėl ES valstybės narės ir besivystančių šalių derybų dėl sutarčių dėl mokesčių, atsižvelgiant į Apmokestinimo taisyklę (STTR), įtrauktą į II ramstį;

⁽²⁹⁾ Van 't Riet M. ir A. Lejour, „Bendras išskaičiuojamasis mokestis dividendams, palūkanoms ir autoriniams atlyginimams Europos Sąjungoje (angl. „A Common Withholding Tax On Dividend, Interest And Royalties In The European Union“), 2020 m.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Kovos su dividendų arbitražu stiprinimas

18. primena, kad 2018 m. spalio mėn. atlikus tyrimą paaiškėjo, jog 11 valstybių narių dėl „cum-ex“ ir „cum-cum“ schemų prarado iki 55,2 mlrd. EUR mokesčių pajamų, tačiau pagal naujus skaičiavimus 2021 m. spalio mėn. paskelbtame tyrime nurodyta maždaug 140 mlrd. EUR viešųjų pajamų nuostolių suma 2000–2020 m. laikotarpiu; yra susirūpinęs dėl to, kad šiomis schemomis ir toliau naudojamos kenkiant ES viešiesiems finansams; yra susirūpinęs dėl galimo kitų schemų, darančių panašų žalingą poveikį, pvz., „cum-fake“, taikymo; pažymi, kad Vokietijos Teisingumo Teismas Karlsruheje 2021 m. liepos mėn. nusprendė, kad „cum-ex“ schemos yra neteisėtos ir todėl yra laikomos mokesčiniu sukčiavimu;

19. atkreipia dėmesį į Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) Parlamento prašymu atliktą tyrimą ir galutinę ataskaitą dėl „cum-ex“, „cum-cum“ ir išskaičiuojamojo mokesčio susigrąžinimo schemų; ragina Komisiją įvertinti galimus sprendimus, kuriais siekiama spręsti šių schemų problemą, būtent galimybę susieti mokesčio susigrąžinimą ir paskirstomus dividendus, konkrečiai naudojant unikalų identifikatorių ir (arba) kiekvienoje valstybėje narėje paskiriant vieną subjektą, kuris būtų atsakingas už išskaičiuojamojo mokesčio surinkimą ir atitinkamos mokesčių pažymos išdavimą, siekiant užtikrinti, kad per vieną paskirstymą nebūtų galima įvykdyti keleto mokesčių grąžinimo reikalavimų ir kad mokesčių administratoriai lengvai nustatytų piktnaudžiavimą mokesčių grąžinimo procedūromis;

20. pabrėžia, kad „cum-ex“ atskleista informacija turėjo įtakos rinkos vientisumui ir investuotojų pasitikėjimui; ragina Komisiją apsvarstyti Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI) galutinės ataskaitos dėl Piktnaudžiavimo rinka reglamento peržiūros išvadą, siekiant išnagrinėti, ar šis reglamentas buvo pažeistas, ir apsvarstyti, ar šiuo atžvilgiu reikia iš dalies pakeisti Piktnaudžiavimo rinka reglamentą; pabrėžia, kad Europos įstaigos, įskaitant EBI ir ESMA, turi vykdyti savo priežiūros pareigas;

21. ragina Komisiją pasiūlyti priemones, kuriomis būtų galima stiprinti mokesčių administratorių, finansų rinkos priežiūros institucijų ir atitinkamais atvejais teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą ir savitarpio pagalbą nustatant išskaičiuojamojo mokesčio susigrąžinimo schemas ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą; atkreipia dėmesį į ESMA rekomendaciją⁽³⁰⁾ Komisijai panaikinti dabartinius teisinius finansų rinkų priežiūros institucijų ir mokesčių administratorių keitimosi informacija apribojimus; ragina Komisiją būsimuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų numatyti teisinį pagrindą, kuriuo remdamosi šios institucijos keičtųsi atitinkama informacija, visų pirma ypač pažymėdamos įtartina veiklą;

22. pritaria ESMA susirūpinimui, kad išskaičiuojamojo mokesčio susigrąžinimo schemas retai apsiriboja ES sienomis⁽³¹⁾, todėl pabrėžia, koks svarbus nuolatinis tarptautinis bendradarbiavimas šiuo klausimu;

23. pabrėžia Komisijos pastangas ir Parlamento iniciatyvas, kuriomis siekiama stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą mokesčių srityje, pavyzdžiui, programą „Fiscalis“;

24. pabrėžia, kad, nors vadovaujantis Tarybos direktyva 2014/107/ES lengviau keistis informacija, yra kitų kliūčių, trukdančių nustatyti „cum-ex“ ir „cum-cum“ schemas, įskaitant atidėtus atsiskaitymus už vertybinių popierių sandorius, keitimosi informacija apie kapitalo prieaugį aprėptį ir nepakankamą spontanišką keitimąsi informacija; primena savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliucijoje „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas: pažanga, įgyta patirtis ir kliūtys, kurias reikia įveikti“ išdėstytas rekomendacijas;

25. pabrėžia, kad reikėtų atsižvelgti į tarpininkų vaidmenį, ir ragina Komisiją ir valstybes nares parengti tinkamas priemones, kad jiems nebūtų leista naudotis savo pozicija sudarant palankesnes sąlygas piktnaudžiavimui mokesčiais ir mokesčių vengimui; primena, kad pagal Direktyvą (ES) 2018/822 (DAB 6) nustatomos privalomos atskleidimo taisyklės sudarant tarpvalstybinius susitarimus, taip pat pareiga tarpininkams pranešti apie potencialiai žalingą apmokestinimo tvarką; ragina Komisiją įvertinti, koku mastu šios taisyklės padėjo atskleisti žalingą apmokestinimo tvarką, pvz., „cum-cum“ ir „cum-ex“ schemas, ir kokio masto atgrasomąjį poveikį jos turėjo;

26. ragina Komisiją išplėsti privalomą keitimąsi informacija, kad jis apimtų informaciją apie dividendų arbitražo schemas ir visą informaciją apie kapitalo prieaugį, be kita ko, dividendų ir kapitalo prieaugio mokesčių grąžinimą; be to, ragina Komisiją įvertinti ataskaitų teikimo reikalavimų išplėtimo įtraukiant tarpvalstybinius susitarimus dėl klientų, kurie yra fiziniai asmenys, turto valdymo poveikį, atsižvelgiant į administracinę našta, kuri būtų sukurta; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kaip svarbu turėti tikslią ir išsamią informaciją apie tikruosius savininkus;

⁽³⁰⁾ 2020 m. rugsėjo 23 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos galutinę ataskaitą dėl Piktnaudžiavimo rinka reglamento peržiūros, 624 dalis.

⁽³¹⁾ Ten pat, 617 punktas.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Kliūčių tarpvalstybinėms investicijoms bendrojoje rinkoje šalinimas

27. itin palankiai vertina Komisijos ketinimą iki 2022 m. pabaigos pateikti pasiūlymą, kuriuo būtų nustatyta bendra standartizuota išskaičiuojamojo mokesčio sistema kartu su valstybių narių mokesčių administratorių informacijos mainų ir bendradarbiavimo mechanizmu; primygtinai ragina Komisiją visapusiškai laikantis ES kompetencijų stengtis taip pat pašalinti išskaičiuojamojo mokesčio skirtumus ES;

28. prašo, kad tokia pasiūlyme būtų atsižvelgta į suderinto įgyvendinimo, kuris turėtų pakeisti valstybių narių susitarimus dėl mokesčių, poreikį; ragina Komisiją parengti gaires dėl susitarimų nuostatų, kurias valstybės narės galėtų naudoti sudarydamos dvišalius susitarimus su trečiosiomis šalimis;

29. primena Komisijos įsipareigojimą baigti kurti kapitalo rinkų sąjungą; šiuo atžvilgiu prašo Komisijos iki 2022 m. atlikti į 2019 m. pradėtą vykdyti veiksmų planą įtrauktų priemonių įgyvendinimo poveikio vertinimą;

30. pažymi, kad valstybės narės dar tinkamai neįgyvendino Komisijos rekomendacijos įdiegti gerai veikiančias lengvatų prie pajamų šaltinio procedūras, arba, kur tai neįmanoma, nustatyti greitas ir standartizuotas grąžinimo procedūras, kuri buvo įtraukta į 2009 m. spalio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl išskaičiuojamojo mokesčio lengvatų taikymo tvarkos;

31. ragina Komisiją pateikti bendrą standartizuotą ES išskaičiuojamojo mokesčio grąžinimo procedūrą visoms valstybėms narėms; pabrėžia, kad toks derinimas būtų ypač naudingas mažmeniniams investuotojams, kurie dažnai atgrasomi nuo grąžinimo procedūrų užbaigimo dėl pernelyg didelės naštos, kurią kelia minėti skirtumai, o tokiu būdu būtų pagerintas vienodų sąlygų užtikrinimas;

32. ragina Komisiją, atliekant šį derinimo procesą, be kita ko, nustatyti atskaitymų ir atleidimo nuo išskaičiuojamojo mokesčio taisykles ir standartizuotą grąžinimo prašymų formatą ir procedūrą, taip pat spręsti problemą dėl to, kad šiuo metu nėra vienodos „tikrojo savininko“ apibrėžties ir nesuderinti prašymo pateikimo ir grąžinimo terminai, taip pat pašalinti kalbos barjerus; pabrėžia, kad naujojoje sistemoje svarbu užkirsti kelią sukčiavimui;

33. mano, kad išskaičiuojamųjų mokesčių grąžinimas daugiausia tebėra popierinis procesas, kuris yra ne tik lėtesnis, užkrauna mokesčių mokėtojams didesnę našta, dar labiau apsunkina procesą ne vidaus investuotojams, bet ir suteikia daugiau galimybių sukčiauti; pabrėžia, kad tinkamai veikiančios, lengvai naudojamos, greitos, standartizuotos ir skaitmeninės išskaičiuojamojo mokesčio grąžinimo procedūros ir geresnis nacionalinių mokesčių administratorių bendradarbiavimas gali sumažinti administracinę našta, netikrumą tarpvalstybinių investicijų srityje ir mokesčių slėpimą, kartu paspartinant procedūras investuotojams ir mokesčių administratoriams, taigi pagerintų esamą padėtį;

34. ypač atkreipia dėmesį į paskirstytojo registro technologijos (DLT) teikiamas galimybes, kad išskaičiuojamųjų mokesčių sistema kiekvienoje šalyje būtų veiksmingesnė, taip pat būtų sudarytos palankesnės sąlygos sklandžioms procedūroms tarp skirtingų nacionalinių sistemų bei užkirstas kelias nesąžiningai veiklai; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją atsižvelgti į esamus skaitmeninius sprendimus valstybėse narėse, įvertinti, kaip panaudoti blokų grandinės technologijas siekiant užkirsti kelią mokesčių slėpimui ir vengimui, kartu visapusiškai laikantis ES duomenų apsaugos taisyklių, bei apsvaistyti galimybę pradėti įgyvendinti bandomąjį projektą; vis dėlto pabrėžia, kad vien tik technologija negali visiškai išspręsti problemų, kylančių dėl to, kad nėra bendros sistemos;

35. atkreipia dėmesį į tai, kad siekiant sumažinti dvigubo apmokestinimo riziką pagal Patronuojančių ir dukterinių bendrovių direktyvą ir Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvą palaipsniui panaikintas išskaičiuojamasis mokestis dividendams, palūkanoms ir autoriniams atlyginimams tarp susijusių ES bendrovių, kurios pasiekia tam tikrą ribą; pažymi, kad išskaičiuojamasis mokestis toliau taikomas investuotojams, kurie nesiekia šių ribų, ir kad šiuo atveju atleidimo nuo mokesčių ar jų sumažinimo procedūros reglamentuojamos dvigubo apmokestinimo išvengimo konvencijomis;

36. palankiai vertina Komisijos nurodytą galimybę sukurti visapusišką bendrą ES lengvatų prie pajamų šaltinio sistemą, kuri ilgainiui galėtų būti patikimas sprendimas; pabrėžia, kad perėjimas prie šios rūšies sistemos negali pakenkti kovai su piktnaudžiavimu mokesčiais arba tiesiogiai ar netiesiogiai palengvinti pelno perkėlimą į mažus mokesčius taikančias jurisdikcijas arba dvigubą neapmokestinimą; pabrėžia, kad bet kokiais aplinkybėmis kaip išskaičiuojamojo mokesčio lengvatų sąlyga paskirties valstybė narė turi laikytis ES teisės aktų, kuriais įgyvendinamas susitarimas, kurio pasiekė EBPO/G20 įtrauki sistema;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

37. primena EBPO principą apmokestinti verslo veiklą toje šalyje, kurioje ji vykdoma; ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti kitas galimybes, pvz., galimybę taikyti lengvatas gyvenamojoje vietoje, pagal šią sistemą visus pajamų šaltinio valstybei narei mokamus išskaičiuojamuosius mokesčius kompensuoti gyvenamoji valstybė narė, kurioje deklaruojamos pajamos, užtikrinant, kad nebūtų dvigubo apmokestinimo, ir apribojant piktnaudžiavimo riziką;

38. atkreipia dėmesį į EBPO TRACE iniciatyvą, pagal kurią įgalioti tarpininkai gali susigrąžinti išskaičiuojamąjį mokestį, taikomą investicijų portfeliui; primena, kad tik viena valstybė narė įgyvendino TRACE; ragina kitas valstybes įvertinti rezultatus, atsižvelgiant į administracinės naštos mažinimą, poveikį mokesčių pajamoms ir sukčiavimo riziką;

o

o o

39. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0076

Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: 2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga**2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: 2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga“ (2022/2006(INI))**

(2022/C 347/15)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 136 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarčių protokolą Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į Sutarčių protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje,
- atsižvelgdamas į Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, ir darnaus vystymosi tikslus,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyvą 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1177/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaškinimo ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1173/2011 dėl veiksmingo biudžeto priežiūros vykdymo užtikrinimo euro zonoje ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1174/2011 dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, skirtų perviršiniams makroekonominiams disbalansams naikinti euro zonoje ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1175/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominė disbalansų prevencijos ir naikinimo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 41.

⁽²⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 33.

⁽³⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 8.

⁽⁵⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 12.

⁽⁶⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

⁽⁷⁾ OL L 140, 2013 5 27, p. 1.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 473/2013 dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendrųjų nuostatų ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo ⁽⁹⁾ (toliau – Teisinės valstybės sąlygų reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ⁽¹⁰⁾ (toliau – EGADP reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatą „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“ (COM(2020)0456),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Ekonominės politikos koordinavimas 2021 m.: COVID-19 įveikimas, atsigavimo rėmimas ir ekonomikos modernizavimas“ (COM(2021)0500),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 4 d. Komisijos komunikatą „Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas“ (COM(2021)0102),
- atsižvelgdamas į Tarybos, Komisijos, Parlamento ir socialinių partnerių 2021 m. gegužės 7 d. Porto socialinį įsipareigojimą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos komunikatą „2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga“ (COM(2021)0740),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos ataskaitą „2022 m. išpėjimo mechanizmo ataskaita“ (COM(2021)0741) ir 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (COM(2021)0742),
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 16 d. Europos sisteminės rizikos valdybos ataskaitą „Paramos priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti realiąją ekonomiką nuo COVID-19 pandemijos, padariniai finansiniam stabilumui“ (angl. „Financial stability implications of support measures to protect the real economy from the COVID-19 pandemic“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Europos ekonomikos gaivinimo poreikių nustatymas“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 11 d. Komisijos paskelbtą 2021 m. rudens ekonominę prognozę,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 16 d. Europos fiskalinės valdybos paskelbtą tinkamų euro zonos fiskalinės politikos kryptių 2022 m. vertinimą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 6 d. rezoliuciją dėl Parlamento pozicijos dėl Komisijos ir Tarybos atliekamo nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją „Tvarios Europos investicijų planas. Žaliojo kurso finansavimas“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 10 d. Europos fiskalinės valdybos metinę ataskaitą,

⁽⁸⁾ OL L 140, 2013 5 27, p. 11.

⁽⁹⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

⁽¹⁰⁾ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl makroekonominės teisės aktų sistemos peržiūros siekiant geresnio poveikio Europos realiajai ekonomikai ir didesnio sprendimų priėmimo skaidrumo bei demokratinės atskaitomybės ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 1 d. rezoliuciją dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą ⁽¹²⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0034/2022),
- A. kadangi Europos semestruvi tenka svarbus vaidmuo koordinuojant valstybių narių ekonominę ir biudžeto politiką ir tokiu būdu užtikrinant ekonominę ir pinigų sąjungos makroekonominį stabilumą; kadangi šiame procese reikėtų paisyti Europos socialinių teisių ramsčio ir Europos žaliąjį kursą, taip pat atsižvelgti į kitus klausimus, susijusius su finansų sektoriumi ir apmokestinimu; kadangi šių klausimų integravimas neturėtų nukreipti dėmesio nuo daugiausiai ekonominio ir fiskalinio Europos semestro pobūdžio;
- B. kadangi pagal Komisijos žiemos ekonominę prognozę BVP augimo tempas 2022 m. turėtų būti 4,0 proc. BVP tiek euro zonoje, tiek ir 27 šalių Europos Sąjungoje, tačiau numatoma, kad 2023 m. jis atitinkamai sumažės iki 2,7 proc. euro zonoje ir 2,8 proc. – ES 27;
- C. kadangi pagal Komisijos žiemos ekonominę prognozę 2021 m. nurodomas reikšmingas valstybių narių atsigavimo tempo skirtumas, t. y. prognozuojamas BVP augimas svyruoja nuo 2,8 proc. iki 13,7 proc.;
- D. kadangi dėl COVID-19 pandemijos sukeltos krizės padidėjo socialinė, teritorinė, kartų, ekonominė ir lyčių nelygybė;
- E. kadangi pagal Komisijos žiemos ekonominę prognozę 2021 m. vidutinis nedarbo lygis euro zonoje sumažėjo iki 7,0 proc., o ES 27 – iki 6,4 proc.;
- F. kadangi dėl precedento neturinčio 2020 m. ekonomikos nuosmukio ir priemonių, kurių imtasi reaguojant į pandemiją, valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2021 m. padidėjo iki 100 proc. euro zonoje ir 92,1 proc. – 27 šalių Europos Sąjungoje;
- G. kadangi norint padidinti ES našumą ir konkurencingumą pasaulyje reikia struktūrinių, socialinių požiūriu subalansuotų, augimą skatinančių ir tvirtų reformų bei tinkamo lygio investicijų;
- H. kadangi siekiant ekonomikos atsigavimo po pandemijos reikia greitai ir veiksmingai įgyvendinti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP); kadangi vykdant visus gaivinimo ir atsparumo didinimo planus turėtų būti atsižvelgta į kiekvieną iš šešių EGADP reglamente nurodytų ramsčių ir jo bendruosius bei konkrečius tikslus, taip pat laikomasi šio reglamento horizontaliųjų principų;
- I. kadangi Europos semestro proceso metu nustatytos su teisine valstybe susijusios problemos;
- J. kadangi su galima ES fiskalinės sistemos ateitimi susiję aspektai nagrinėjami Europos Parlamento šiam klausimui skirtame pranešime savo iniciatyva;
- K. kadangi metinės tvaraus augimo apžvalgos užimtumo ir socialiniai aspektai nagrinėjami Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto porinėje ataskaitoje „Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: užimtumo ir socialiniai aspektai 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje“;
- L. kadangi su EGADP įgyvendinimu susiję aspektai bus nagrinėjami Europos Parlamento šiam klausimui skirtame pranešime savo iniciatyva;

⁽¹¹⁾ OL C 99, 2022 2 1, p. 191.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0052.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Ekonominės ES perspektyvos

1. pažymi, kad Europos ekonomika po niokojančio pasaulinės COVID-19 pandemijos poveikio atsigauja greičiau nei tikėtasi; pabrėžia, kad mažinant pandemijos poveikį Europos ekonomikai didelę reikšmę turi ir toliau turės laiku įgyvendinamos ir novatoriškos intervencinės politikos priemonės;
2. pabrėžia, kad konfliktas Ukrainoje ir griežtos sankcijos Rusijos Federacijai neišvengiamai turės neigiamų padarinių ES ekonomikai; ragina Komisiją nustatyti priemones ir būdus, kaip šalinti ekonomines ir socialines sankcijų pasekmes, ir palengvinti jų priėmimą;
3. nerimauja dėl naujų atmainų, lokalių pandemijos izoliavimo priemonių, padidėjusių energijos kainų, infliacinio spaudimo, tiekimo sutrikimų ir atsirandančio darbo jėgos trūkumo; pažymi, kad šie pavojai lemia didelį netikrumą ir artimiausiais mėnesiais gali apsunkinti ekonomikos augimo planų įgyvendinimą ir nutolinti perėjimą prie tvaresnės, labiau skaitmeninės, konkurencingesnės ir geriau ateities iššūkiams pritaikytos ekonomikos;
4. pažymi, kad visos valstybės narės tikisi pasiekti savo prieš pandemiją buvusį produkcijos lygį iki 2022 m. pabaigos; yra susirūpinęs dėl to, kad ekonomikos atsigavimo tempas valstybėse narėse ir regionuose yra nevienodas: 2021 m. tarp valstybių narių matomi dideli skirtumai ir neatitikimas; tačiau pažymi, kad 2022 m. ir 2023 m. tikimasi tolygesnio ekonomikos atsigavimo; pabrėžia tai, kad prognozuojamas ES augimo tempas 2022 ir 2023 m. yra mažesnis už numatomą pasaulio ekonomikos augimą skaičiuojant BVP;
5. pripažįsta, kad COVID-19 pandemijos sukelta krizė ypač smogė įmonėms, daugiausia mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), turizmo, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei kultūros sektoriuose; pabrėžia, kad didžiausią ekonominį poveikį patyrė tos valstybės narės, kurios labiau priklausė nuo šių sektorių paslaugų;
6. atkreipia dėmesį į Europos solidarumo idėją, kuria grindžiamas EGADP sukūrimas; pabrėžia, kad skaidrus ir sėkmingas EGADP įgyvendinimas padės užtikrinti, kad ES ekonomika ir visuomenė taptų sėkmingesnės, tvaresnės, įtrauktesnės, konkurencingesnės, atsparesnės ir geriau pasirengusios žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, ir padės skatinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą;

Atsakinga ir tvari fiskalinė politika

7. pažymi, kad Stabilumo ir augimo pakte įtvirtinta bendroji nukrypti leidžianti išlyga bus toliau taikoma 2022 m., o nuo 2023 m. jos taikymą tikimasi nutraukti, jei išnyks jos taikymą pagrindžianti priežastis;
8. mano, kad būtina persvarstyti ES ekonomikos valdymo sistemą; pritaria Europos fiskalinės valdybos nuomonei, kad svarbu turėti aiškią atnaujintos fiskalinės sistemos viziją (pageidautina prieš nutraukiant bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą);
9. atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą pateikti fiskalinės politikos gaires, skirtas laikotarpiui iki bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymo nutraukimo, atsižvelgiant tiek į konkrečią kiekvienos valstybės narės ekonominę padėtį, tiek į diskusijas dėl ekonomikos valdymo sistemos; atsižvelgdamas į tai, primena 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl makroekonominės teisės aktų sistemos peržiūros;
10. yra įsitikinęs, kad nacionalinės fiskalinės politikos koordinavimas tebėra labai svarbus remiant ekonomikos atsigavimą; pažymi, kad numatoma bendra fiskalinės politikos kryptis, atsižvelgiant į nacionalinius biudžetus ir EGADP, ir 2022 m. išliks remiamojo pobūdžio siekiant palaikyti ekonomikos atsigavimą ir užtikrinti laipsniškus fiskalinės politikos pokyčius; pritaria Komisijai, kad valstybės narės, turinčios nedidelę arba vidutinę skolą, turėtų toliau laikytis remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties, o didelę skolą turinčios valstybės narės turėtų pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kad paremtų ekonomikos atsigavimą, finansuoti, ir kartu vykdyti apdairią fiskalinę politiką, kuri, vis dėlto, netrukdytų skirti viešųjų investicijų finansuoti sektorius, kurie turi strateginę svarbą Europos ekonomikos ir visuomenės atsigavimui ir atsparumui; pritaria Komisijai, kad visos valstybės narės turėtų toliau (arba bent iš dalies) vykdyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;
11. pabrėžia, kad ir valdžios sektoriaus pajamos, ir valdžios sektoriaus išlaidos yra būtinos viešųjų finansų tvarumui užtikrinti; ragina valstybes nares imtis veiksmų mokesstinio sukčiavimo, mokesčių vengimo ir jų slėpimo bei pinigų plovimo problemoms spręsti ir vykdyti tvarias, socialiai subalansuotas ir augimą skatinančias reformas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Augimą skatinančios, subalansuotos, įtraukios ir tvarios struktūrinės reformos ir investicijos

12. mano, kad labai svarbu koordinuoti nacionalines reformas ir investicijas, taip pat keistis geriausia patirtimi siekiant didinti valstybių ekonomikos konvergenciją ir atsparumą, skatinti tvarų ir integracinį augimą ir tobulinti institucines struktūras, kad būtų sustiprinta nacionalinė atsakomybė ir atskaitomybė;

13. pažymi, kad EGADP visoms valstybėms narėms suteikia precedento neturinčią ir unikalią galimybę spręsti svarbiausius struktūrinius iššūkius ir patenkinti investicijų poreikius, įskaitant teisingą, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką; primygtinai reikalauja, kad vykdant visus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus būtų atsižvelgta į EGADP reglamento reikalavimus, visų pirma į šešis ramsčius; atkreipia dėmesį į Europos semestro ir EGADP sąveiką; ragina valstybes nares kuo geriau išnaudoti šią galimybę ir pertvarkyti savo ekonomiką, kad ji taptų tvari, konkurencingesnė ir atsparesnė būsimiems iššūkiams; akcentuoja Europos Parlamento vaidmenį įgyvendinant EGADP, kaip numatyta EGADP reglamente;

14. primena, kad EGADP ir kiekvienas nacionalinis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas turėtų visapusiškai atitikti Teisinės valstybės sąlygų reglamentą ir kad tokiuose planuose numatytos priemonės neturėtų prieštarauti ES vertybėms, įtvirtintoms Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje; primygtinai tvirtina, kad šiuo tikslu Komisija tiek vertinimo, tiek įgyvendinimo etapais privalo užtikrinti, kad nė vienas projektas ir nė viena priemonė neprieštarautų toms vertybėms, ir ragina Komisiją imtis atitinkamų veiksmų, kad būtų atlikta peržiūra;

15. pabrėžia, kad COVID-19 pandemija turėjo didelį poveikį moterims; pažymi, kad svarbu didinti moterų dalyvavimo ekonomikoje mastą, įskaitant įtraukų dalyvavimą skaitmeninėje ekonomikoje ir pertvarkoje, ir užtikrinti įtraukesnį augimą kaip vieną iš atsigavimo po pandemijos būdų, nes tai padėtų didinti darbo vietų skaičių, ekonominę gerovę ir konkurencingumą visoje ES;

16. pažymi, kad daugelis valstybių narių susiduria ne tik su neoptimaliu privačiojo ir viešojo sektorių investicijų lygiu, bet ir su senais ir naujais struktūriniais iššūkiais, kurie trukdo jų augimui; tačiau pabrėžia, kad norint užtikrinti tvarų ekonomikos atsigavimą ir nuolatinį augimą labai svarbu spręsti struktūrines problemas ir didinti privačiojo ir viešojo sektorių investicijas; mano, kad reformų, kurios padeda spręsti senas ir naujas struktūrinio pažeidžiamumo problemas, įgyvendinimas yra labai svarbus ne tik siekiant geriau atlaikyti ir įveikti esamus iššūkius, bet ir vadovaujantis tvarumo, teisingumo ir įtraukties principais įgyvendinti dvejopą pertvarką ir sumažinti socialinę nelygybę; atkreipia dėmesį į tai, kad trūksta nacionalinės atsakomybės, o tai yra vienas iš pagrindinių trūkumų įgyvendinant reformas, kuriomis būtų siekiama pašalinti struktūrinius trūkumus;

17. yra susirūpinęs dėl to, kad 12-oje valstybių narių Komisija nustatė makroekonominio pažeidžiamumo atvejų, susijusių su disbalansu ir perviršiniu disbalansu; nerimauja dėl to, kad valstybių narių disbalanso pobūdis ir priežastys iš esmės išlieka tokie patys kaip ir prieš pandemiją ir kad dėl pandemijos disbalansas ir ekonominiai skirtumai galėtų dar labiau padidėti; ragina valstybes nares pasinaudoti precedento neturinčia EGADP teikiama galimybe gerokai sumažinti esamą makroekonominį disbalansą, visų pirma įtraukiant plataus užmojo reformų priemones į visų valstybių narių nacionalinius planus; pabrėžia, kad siekiant visapusiškai pasinaudoti šia galimybe būtina tinkamai įgyvendinti šias priemones;

18. pažymi, kad didelė valstybės skola gali tapti makroekonominio nestabilumo elementu, ypač tuo atveju, jeigu Europos Centrinio Banko pinigų politika taptų mažiau skatinamoji; pabrėžia atitinkamos reguliavimo sistemos ir politikos strategijų, kurias taikant skolos ir BVP santykio mažinimas galėtų būti derinamas su tinkamu privačiųjų ir viešųjų investicijų lygiu, galinčiu padėti užtikrinti tvarų ekonomikos augimą, didelį konkurencingumą ir socialinę sanglaudą, svarbą;

19. pripažįsta makroekonominio disbalanso procedūros svarbą nustatant makroekonominį disbalansą ES ir imantis prevencinių bei taisomųjų veiksmų; pažymi, kad reikės nuolatinės stebėsenos ir budrumo, o atsirandantį disbalansą valstybės narės turėtų mažinti vykdydamos reformas, kuriomis būtų didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas, ir skatinti skaitmeninę, taip pat žaliąją ir teisingą pertvarką; pabrėžia, kad Komisija atlieka svarbų vaidmenį reikalaujama vyriausybės atsakomybės šiuo atžvilgiu;

20. primena, kad Europos semestro ciklas yra tvirta ES valstybėms narėms skirta jų fiskalinės, ekonominės, socialinės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema; pabrėžia, kad be suderintų pastangų įgyvendinti skaitmeninę ir aplinkos pertvarką ir spręsti tam tikrus klausimus, susijusius su finansų sektoriumi, Europos ekonomikai gali būti padaryta ilgalaikė

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

žala, taip kenkiant bet kokiems bandymams skatinti tvarią ir patikimą fiskalinę politiką; todėl ragina Komisiją tinkamai atsižvelgti į visus šiuos elementus per būsimus Europos semestro procesus, nepakenkiant dabartiniam požiūriui, grindžiamam fiskaline ir biudžeto politika;

Demokratiškesnis Europos semestras

21. pabrėžia, kad svarbu dalyvauti visapusiškose diskusijose bei tinkamai įtraukti nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą į Europos semestro procesą; pakartoja savo raginimą stiprinti Parlamento demokratinį vaidmenį ekonomikos valdymo sistemoje ir ragina Tarybą ir Komisiją tinkamai atsižvelgti į Parlamento rezoliucijas;

22. ragina Komisiją tinkamai informuoti Parlamentą ir Tarybą, kaip teisės aktų leidėjus, apie visus aspektus, susijusius su ES ekonomikos valdymo sistemos taikymu, įskaitant parengiamuosius etapus;

23. pažymi, kad Komisija, Taryba ir Euro grupės pirmininkas turėtų nuolat lankytis kompetentingame Parlamento komitete ir teikti informaciją bei keistis nuomonėmis apie naujausius ekonomikos ir politikos įvykius;

24. ragina glaudžiai koordinuoti veiklą su socialiniais partneriais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu, siekiant stiprinti demokratinę atskaitomybę ir skaidrumą;

o

o o

25. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0078

Žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų padėtis Meksikoje

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų padėties Meksikoje (2022/2580(RSP))

(2022/C 347/16)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Meksikos,
 - atsižvelgdamas į Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Meksikos Jungtinių Valstijų ekonominės partnerystės, politinio koordinavimo ir bendradarbiavimo susitarimą⁽¹⁾ (ES ir Meksikos visuotinį susitarimą), kuris galioja nuo 2000 m., bei į atnaujintą susitarimą,
 - atsižvelgdamas į ES ir Meksikos aukšto lygio dialogus žmogaus teisių klausimais ir aukšto- lygio dialogą daugiašaliais klausimais,
 - atsižvelgdamas į ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų ir į ES žmogaus teisių gaires dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 15 d. Europos Sąjungos, Norvegijos ir Šveicarijos pareiškimą vietos lygiu dėl žurnalisto Heber López Vasquez nužudymo,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 28 d. Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos, jos specialiojo pranešėjo saviraiškos laisvės klausimais ir JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro Meksikos biuro bendrą pareiškimą, kuriame smerkiamas María de Lourdes Maldonado López nužudymas,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 19 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro pareiškimą „JT ekspertas ragina Meksiką didinti žmogaus teisių gynėjų apsaugą“,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. JT veiksmų planą, susijusį su žurnalistų saugumu ir nebaudžiamumo klausimu,
 - atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 10 d. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi Meksikoje smarkiai daugėja smurto, žmogaus teisių pažeidimų ir išpuolių prieš žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus, įskaitant aplinkos gynėjus ir čiabuvių tautas bei bendruomenes bei moterų teisių gynėjus; kadangi plačiai paplitęs smurtas Meksikoje toliau didėja, kaip buvo matyti per 2021 m. birželio mėn. vietos ir regioninius rinkimus, o teisinės valstybės padėtis labai blogėja; kadangi valdžios institucijos ar nusikalstamos grupuotės išpėja, persekioja, grasina, prievartauja, užpuola, priverstinai pradangina ir net nužudo bei seka žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus, ypač tuos, kurie tiria korupciją, susijusią su valstybės pareigūnais, arba atskleidžia informaciją apie nusikalstamus narkotikų kartelius, ypač vietos lygmeniu; kadangi 2022 m. vasario 27 d. įvyko masinis žudymas, kurio metu buvo nužudyti 17 žmonių;
- B. kadangi, pasak įvairių nevyriausybinų organizacijų (NVO) ir tarptautinių organizacijų, Meksika jau seniai yra pavojingiausia ir mirtingiausia vieta žurnalistams neskaitant oficialių karo zonų; kadangi, organizacijos „Žurnalistai bei sienų“ duomenimis, 2021 m. trečią kartą iš eilės Meksika buvo pavojingiausia šalis žurnalistams pasaulyje, o 2021 m. pasaulio spaudos laisvės indekse užima 143 vietą iš 180 šalių;

⁽¹⁾ OL L 276, 2000 10 28, p. 45.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- C. kadangi 2022 m. Meksikoje jau žuvo daugiausia žurnalistų (mažiausiai šeši žurnalistai buvo nužudyti); kadangi María de Lourdes Maldonado López, Margarito Martínez, José Luis Gamboa, Heber López Vasquez ir Roberto Toledo nužudymai yra tik keletas dramatiškų išpuolių prieš žurnalistus ir žiniasklaidos darbuotojus pavyzdžių; kadangi žurnalistai turi kęsti prastas darbo sąlygas, o daugelis neturi galimybių naudotis sveikatos priežiūros ir psichikos priežiūros paslaugomis; kadangi nuo paskutinių prezidento rinkimų 2018 m. liepos mėn. padėtis pablogėjo ir, remiantis oficialiais šaltiniais, buvo nužudyti mažiausiai 47 žurnalistai;
- D. kadangi, remiantis Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, nuo 2018 m. gruodžio mėn. Meksikoje žuvo mažiausiai 68 žmogaus teisių gynėjai; kadangi smurto prieš moteris lygis ir moterų žudymo dėl lyties skaičius yra didelis ir, nepaisant kai kurių institucinių veiksmų, dingusių žmonių skaičius kelia itin didelį susirūpinimą;
- E. kadangi prezidentas López Obrador dažnai spaudoje konferencijose naudoja populistinę retoriką, skirtą nepriklausomiems žurnalistams, žiniasklaidos savininkams bei aktyvistams menkinti ir įbauginti; kadangi dėl smurto ir stigmatizacijos retorikos nepriklausomiems žurnalistams keliamas nuolatinis nerimas; kadangi, prisidengdama kova su melagingomis naujienomis, Meksikos vyriausybė sukūrė valstybinę platformą, kurioje demonstruojama, stigmatizuojama ir puolama kritiška žiniasklaida; kadangi 2022 m. vasario mėn. žurnalistai surengė protestus 13 iš 32 Meksikos valstijų, reikalaudami didesnio saugumo ir atlikti išpuolių prieš žurnalistus tyrimus;
- F. kadangi nuo 2022 m. sausio mėn. pagal Federalinį žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų apsaugos mechanizmą buvo taikomos apsaugos priemonės 1 518 asmenų – 1 023 žmogaus teisių gynėjams ir 495 žurnalistams; kadangi mechanizmą trikdo dideli trūkumai, susiję su finansavimo dydžiu ir turimu darbuotojų skaičiumi, tinkamos pagalbos stoka, koordinavimo su valstybės vyriausybėmis stoka ir vėlavimas įgyvendinti apsaugos priemones, kurios dažnai kainuoja gyvybių; kadangi mažiausiai devyni paramos gavėjai, kuriems buvo taikoma apsaugos programa, buvo nužudyti;
- G. kadangi Meksikos valstybė siekia sukurti nacionalinę žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų prevencijos ir apsaugos sistemą, kuri bus grindžiama Bendruoju kovos su žmogaus teisių gynėjais ir žurnalistais prevencijos bei apsaugos aktu ir apims nacionalinio prevencijos modelio patvirtinimą, nacionalinio išpuolių registro sukūrimą ir nacionalinio apsaugos protokolo įgyvendinimą;
- H. kadangi institucionalizuota ir plačiai paplitusi korupcija, kurią sudaro trūkumų turinti teismų sistema, sukelia visuotinę nebaudžiamumo problemą, o apie 95 proc. žurnalistų žmogžudysčių lieka nenubausti; kadangi, kaip pabrėžė Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos specialiojo pranešėjo saviraiškos laisvės klausimais biuras, šis nebaudžiamumas rodo, kad smurtas yra leidžiama, skatinant vykdyti naujus nusikaltimus ir sukelti savicenzūros efektą; kadangi Meksikos vyriausybė tinkamai neįvykdė reformų, būtinų siekiant sumažinti smurtą ir nebaudžiamumą, įskaitant nusikaltimus prieš žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus;
- I. kadangi esama aiškių požymių, kad Meksikos valstybė pasinaudojo kovai su terorizmu ir karteliais skirtomis telefoninio- ryšio šnipinėjimo programomis, įskaitant programą „Pegasus“ ir žurnalistų bei žmogaus teisių gynėjų atžvilgiu;
- J. kadangi 2020 m. lapkričio mėn. Meksika ratifikavo Escazú susitarimą, kuris apima tvirtą aplinkos gynėjų apsaugą; kadangi Meksika privalėtų teikti pirmenybę jo įgyvendinimui;
- K. kadangi neseniai kongresui buvo pateiktas nerimą keliantis pasiūlymas dėl teisės akto, kuriuo siekiama neleisti jokiai NVO, gaunančiai finansavimą iš užsienio, daryti įtaką teisės aktams arba dalyvauti strateginiame bylinėjimesi;
- L. kadangi kelios konstitucinės rinkimų ir teismų sistemų reformos, kurias inicijavo López'o Obrador'o administracija, kelia abejonių dėl teisinės valstybės stabilumo ir teisinio tikrumo;
- M. kadangi ES ir Meksikos strateginė partnerystė atveria duris glaudesniai ES ir Meksikos bendradarbiavimui sprendžiant pasaulinės svarbos klausimus, o ypač geresniam dialogui, koordinavimui ir mainams saugumo, žmogaus teisių, rinkimų reformos, regioninio vystymosi, prekybos politikos ir reguliavimo srityse; kadangi Meksikos ir Europos Sąjungos vertybės yra bendros;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

N. kadangi į ES ir Meksikos visuotinį susitarimą, būtent į jo 1 ir 39 straipsnius, yra įtrauktos žmogaus teisių ir demokratijos sąlygos; kadangi per 2020 m. vykusį ES ir Meksikos aukšto lygio dialogą žmogaus teisių klausimais buvo priimtas susitarimas dėl bendro darbo Meksikoje siekiant sustiprinti žmogaus teisių gynėjų apsaugą;

1. smerkia grasinimą žurnalistams ir žmogaus teisių gynėjams, įskaitant aplinkos gynėjus ir čiabuvių tautas bei bendruomenes, Meksikoje, jų persekiojimą ir žudymą; ragina valdžios institucijas skubiai, nuodugniai, nepriklausomai ir nešališkai ištirti nužudymus, o žurnalistų ir žiniasklaidos darbuotojų atveju – pagal patvirtintą protokolą dėl nusikaltimų saviraiškos laisvei tyrimo;

2. išreiškia solidarumą ir giliausią užuojautą visoms aukoms ir jų šeimoms; dar kartą išreiškia susirūpinimą dėl nesaugumo ir priešiško atmosferos, su kuria susiduria žmogaus teisių gynėjai ir žurnalistai, ir reiškia solidarumą su jais;

3. pabrėžia, kad žodžio laisvė internete ir realiame gyvenime, spaudos laisvė ir susirinkimų laisvė yra pagrindiniai sveikos demokratijos veikimo mechanizmai; ragina Meksikos valdžios institucijas imtis visų reikiamų veiksmų siekiant užtikrinti žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų apsaugą ir sukurti saugią aplinką laikantis nustatytų tarptautinių standartų, be kita ko, tiek valstybės, tiek federaliniu lygmeniu sprendžiant plačiai paplitusios korupcijos, nepakankamo apmokymo ir išteklių, kai kurių pareigūnų bendrininkavimo ir teismų sistemų trūkumų, dėl kurių atsiranda toks aukštas nebaudžiamumo lygis, klausimą;

4. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į sistemingą ir griežtą kritiką, kurią Meksikos vyriausybės aukščiausiosios valdžios institucijos išreiškia žurnalistams ir jų darbui, ir smerkia dažnus išpuolius prieš žiniasklaidos laisvę, ypač žurnalistus ir žiniasklaidos darbuotojus; dar kartą primena, kad žurnalistika gali būti vykdoma tik aplinkoje, kurioje nėra grasinimų, fizinės, psichologinės ar moralinės agresijos arba kitų bauginimo ir priekabiavimo veiksmų, ir ragina Meksikos valdžios institucijas laikytis ir užtikrinti aukščiausius žodžio laisvės, susirinkimų laisvės ir pasirinkimo laisvės apsaugos standartus;

5. ragina valdžios institucijas, ypač aukščiausiasias valdžios institucijas, susilaikyti nuo bet kokios komunikacijos, kuria būtų stigmatizuojami žmogaus teisių gynėjai, žurnalistai ir žiniasklaidos darbuotojai, pabloginama prieš juos nukreipta nusistatymas arba iškreipiamos jų tyrimų kryptys; ragina šias valdžios institucijas viešai pabrėžti itin svarbų žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų vaidmenį demokratinėje visuomenėje;

6. primygtinai ragina Meksikos vyriausybę imtis konkrečių, skubių ir efektyvių priemonių siekiant stiprinti nacionalines, valstijų ir vietos institucijas ir įgyvendinti skubias, išsamias ir nuoseklias strategijas dėl prevencijos, apsaugos, žalos atlyginimo ir atskaitomybės, siekiant užtikrinti, kad žmogaus teisių gynėjai ir žurnalistai galėtų tęsti savo veiklą nebijodami atsakomųjų veiksmų ir be apribojimų, laikantis JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro ir Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos rekomendacijų; rekomenduoja Meksikai integruoti lyčių aspektą sprendžiant žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų saugumo klausimus;

7. primygtinai ragina Federalinį žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų apsaugos mechanizmą įvykdyti savo pažadą padidinti savo finansavimą ir išteklius ir nustatyti greitesnius procesus, kad gynėjai ir žurnalistai būtų įtraukti kaip paramos gavėjai, siekiant gelbėti gyvybes ir užtikrinti asmenų, kuriems gresia pavojus, saugumą, įskaitant saugumo priemonių suteikimą jų šeimoms, kolegoms ir advokatams; pabrėžia, kad į viešosios apsaugos politiką turėtų būti veiksmingai įtrauktos kiekvienos valstijos ir vietos lygmens vyriausybės įstaigos ir institucijos;

8. ragina Meksikos vyriausybę imtis veiksmų valstybės institucijoms stiprinti ir teisei valstybei įtvirtinti siekiant spręsti kai kurias struktūrines problemas, dėl kurių kyla žmogaus teisių pažeidimai, ir ragina į šį procesą įtraukti žmogaus teisių srityje veikiančias pilietines organizacijas; palankiai vertina tai, kad įsteigta Nacionalinė paieškos komisija (CNB), kurios tikslas – ieškoti masinių kapavičių visoje šalyje ir imtis veiksmų siekiant nustatyti ir paskelbti tikrąjį dingusių žmonių skaičių;

9. ragina Meksikos vyriausybę visapusiškai bendradarbiauti su JT organais ir pratęsti nuolatinį kvietimą atvykti į šalį visiems pagal Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos specialiąsias procedūras įgaliotiems asmenims, ypač JT specialiajam pranešėjui teisės ir nuomonės ir saviraiškos laisvę klausimais, ir aktyviai bendradarbiauti su jais;

10. palankiai vertina neseniai įvykusį JT Priverstinio dingimo komiteto vizitą į Meksiką ir tai, kad vyriausybė pripažino komiteto jurisdikciją nagrinėti bylas Meksikoje, kad nukentėjusiųjų šeimos galėtų pateikti bylas komitetui, kai jos išnaudoja visas teisine priemones savo šalyje;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

11. ragina visas valstybes nares, Europos išorės veikslių tarnybą ir ES delegaciją Meksikoje iškelti susirūpinimą keliančius žmogaus teisių klausimus Meksikos kolegoms ir ES ir Meksikos dialoguose itin daug dėmesio skirti žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų apsaugai; primygtinai ragina ES delegaciją ir valstybes nares visapusiškai įgyvendinti ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų ir dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime, kad būtų teikiama visa tinkama parama žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų darbui;

12. pabrėžia Meksikos, kaip strateginės partnerės, svarbą; primena, kad svarbu palaikyti tvirtus ir glaudžius ES ir Meksikos santykius, ir dar kartą patvirtina savo išsipareigojimą skatinti santykius pagal modernizuotą ES ir Meksikos visuotinį susitarimą, kuriuo toliau stiprinamos žmogaus teisių nuostatos ir sudaromos sąlygos ES ir Meksikai daugiašaliu lygmeniu aptarti įvairius klausimus, pvz., žmogaus teisių klausimus, su pilietine visuomene, įskaitant žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus ir kitus asmenis;

13. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui, valstybėms narėms, Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių bendrijai laikinai pirmininkaujančiai šaliai, Amerikos valstybių organizacijos generaliniam sekretoriui, Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinei asamblėjai ir Meksikos prezidentui, vyriausybei ir kongresui.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0079

Mianmaras praėjus metams po perversmo**2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Mianmaro praėjus metams po perversmo (2022/2581(RSP))**

(2022/C 347/17)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Mianmaro, t. y. 2016 m. liepos 7 d. ⁽¹⁾, 2016 m. gruodžio 15 d. ⁽²⁾, 2017 m. rugsėjo 14 d. ⁽³⁾ rezoliucijas dėl Mianmaro, ypač rohinjų padėties, 2018 m. birželio 14 d. rezoliuciją dėl rohinjų pabėgėlių gyvenimo sąlygų, visų pirma sunkios vaikų padėties ⁽⁴⁾, 2018 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl Mianmaro, visų pirma žurnalistų Wa Lone ir Kyaw Soe Oo atvejo ⁽⁵⁾, 2019 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją „Mianmaras, ypač rohinjų padėtis“ ⁽⁶⁾, 2021 m. vasario 11 d. rezoliuciją dėl padėties Mianmare ⁽⁷⁾ ir 2021 m. spalio 7 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių padėties Mianmare, įskaitant religinių ir etninių grupių padėtį ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 21 d. Tarybos reglamentą (ES) 2022/238 dėl ribojamųjų priemonių, taikomų atsižvelgiant į padėtį Mianmare ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 22 d. Tarybos išvadas dėl Mianmaro,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimą (BUSP) dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Mianmare / Birmoje ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 1 d. bendrą Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Europos Sąjungos vardu ir Albanijos, Australijos, Kanados, Naujosios Zelandijos, Norvegijos, Korėjos Respublikos, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės ir Jungtinių Amerikos Valstijų užsienio reikalų ministrų pareiškimą dėl karinio perversmo Mianmare pirmųjų metų,
- atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio ES vardu padarytą 2022 m. sausio 31 d. pareiškimą dėl nuolatinio smurto eskalavimo Mianmare, 2021 m. lapkričio 8 d. ir gruodžio 6 d. pareiškimus dėl padėties Mianmare, 2021 m. spalio 13 d. pareiškimą siekiant paremti Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) specialiojo pasiuntinio darbą ir 2021 m. balandžio 30 d. pareiškimą dėl ASEAN vadovų susitikimo rezultatų,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 11 d. Europos išorės veiksnių tarnybos atstovo spaudai pareiškimą dėl valstybės patarėjai Daw Aung San Suu Kyi paskutinio skirto nuosprendžio,
- atsižvelgdamas į ES religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir apsaugos gaires,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 24 d. ASEAN penkių punktų konsensumą,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 2 d. ASEAN pirmininko pareiškimą dėl padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 23 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro pareiškimą dėl Mianmaro ir 2021 m. rugsėjo 22 d. JT specialiojo pranešėjo žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais pareiškimą,

⁽¹⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 134.⁽²⁾ OL C 238, 2018 7 6, p. 112.⁽³⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 109.⁽⁴⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 80.⁽⁵⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 124.⁽⁶⁾ OL C 171, 2021 5 6, p. 12.⁽⁷⁾ OL C 465, 2021 11 17, p. 135.⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0417.⁽⁹⁾ OL L 40, 2022 2 21, p. 8.⁽¹⁰⁾ OL L 147, 2021 4 30, p. 17.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 16 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro ataskaitą dėl žmogaus teisių padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 29 d. JT Saugumo Tarybos pareiškimą dėl padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 2 d. JT Saugumo Tarybos pareiškimą spaudai dėl padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 30 d. JT Generalinio Sekretoriaus atstovo spaudai pareiškimą dėl padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 28 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro pareiškimą dėl padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais ataskaitas, visų pirma į 2022 m. vasario 22 d. ataskaitą „Galimybė žudyti: JT valstybių narių ginklai – Mianmaro kariuomenei“ (angl. *Enabling Atrocities: UN Member States' Arms Transfers to the Myanmar Military*),
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 28 d. viešą posėdį dėl preliminarių Mianmaro pareiškimų prieštaravimų byloje dėl Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį taikymo (*Gambija prieš Mianmarą*),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 18 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 75/287 dėl padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio mėn. JT Humanitarinių reikalų koordinavimo biuro ataskaitą „Humanitarinių poreikių apžvalga. Mianmaras“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 27 d. JT Generalinio Sekretoriaus specialiojo pasiuntinio pareiškimą dėl Mianmaro,
- atsižvelgdamas į JT Generalinio Sekretoriaus ataskaitas dėl rohinjų musulmonų ir kitų mažumų žmogaus teisių padėties Mianmare,
- atsižvelgdamas į 2021 m. Mianmarui skirtą nepriklausomo tyrimo mechanizmo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugpjūčio 22 d. JT nepriklausomos tarptautinės faktų nustatymo misijos dėl Mianmaro ataskaitą „Seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties Mianmare ir jame vykstančių etninių konfliktų poveikis lytims“,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos priežiūros mechanizmo ataskaitas dėl Mianmaro,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus,
- atsižvelgdamas į 1948 m. JT Konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 25 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- A. kadangi 2021 m. vasario 1 d. Mianmario karinės pajėgos (vadinamos „Tatmadaw“), aiškiai pažeisdamos Mianmario Konstituciją ir nepaisydamos 2020 m. lapkričio mėn. rinkimų rezultatų, įvykdžiusios perversmą sulaukė Prezidentą Win Myintą, valstybės patarėją Aung San Suu Kyi ir pagrindinius vyriausybės narius, užgrobė įstatymų leidžiamosios, teisminės ir vykdomosios valdžios kontrolę ir vieniems metams paskelbė nepaprastąją padėtį; kadangi 2021 m. rugpjūčio mėn. vyriausiasis karinės chuntos vadas Min Aung Hlaing paskelbė, kad save patį skiria ministru pirmininku ir kad nepaprastoji padėtis bus pratęsta iki 2023 m. rugpjūčio mėn.; kadangi tik Win Myint, kaip Mianmario Prezidentas, pagal Konstituciją turi įgaliojimus paskelbti nepaprastąją padėtį;
- B. kadangi, reaguojant į karinį perversmą, įvairiuose Mianmario miestuose kilo taikių protestų ir demonstracijų, reikalaujančių grįžti prie demokratijos; kadangi šiuose įvykiuose dalyvavo įvairios grupės, įskaitant pilietinio nepaklusnumo judėjimą; kadangi saugumo pajėgos prieš demonstrantus naudojo pernelyg didelę ir mirtiną jėgą; kadangi gyventojai ir toliau priešinosi ir kasdien „Tatmadaw“ pajėgos reaguodamos vis dažniau griebiasi smurto;
- C. kadangi Pyidaungsu Hluttaw atstovaujantis komitetas (CRPH) ir Nacionalinė vienybės vyriausybė buvo suformuoti siekiant įkūnyti demokratines Mianmario žmonių viltis;
- D. kadangi 2021 m. balandžio 24 d. ASEAN vadovai Džakartoje susitiko su karinės chuntos vyriausiuoju vadu Minu Aungu Hlaingu ir pasiekė penkių punktų konsensų; kadangi šiandien karinė chunta nesiėmė jokių veiksmų šiam penkių punktų konsensui įgyvendinti; kadangi nuo to laiko, kai buvo priimtas penkių punktų konsensusas, smurtas iš tiesų sustiprėjo ir jo labai padaugėjo;
- E. kadangi 2021 m. gegužės mėn. karinė chunta ėmėsi pirmųjų veiksmų išformuoti Aung San Suu Kyi politinę partiją, kuri buvo valdančioji iki 2021 m. vasario mėn. įvykdyto perversmo; kadangi valstybės patarėja Aung San Suu Kyi ir Prezidentas Win Myint ir toliau laikomi kalėjime ir gavo pirmuosius nuosprendžius pagal įvairius jiems pareikštus kaltinimus; kadangi Aung San Suu Kyi iš pradžių buvo nuteista ketverių metų laisvės atėmimo bausme, vėliau ji sumažinta iki dvejų metų, tačiau šiai moteriai iš viso pateikta ne mažiau kaip keliolika kaltinimų;
- F. kadangi chunta žmones žudo, prievarta juos pradangina, kankina, žagina ir vykdo kitus seksualinio smurto nusikaltimus; kadangi nuo 2021 m. vasario 1 d. neteisėtai sulaikomi politikai, vyriausybės pareigūnai, žmogaus teisių gynėjai, pilietinės visuomenės atstovai, religijų atstovai, taikūs protestuotojai ir rašytojai arba jiems skiriamas namų areštas; kadangi naujausiame 2022 m. sausio 28 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro pranešime spaudai teigiama, kad nuo perversmo mažiausiai 1 500 žmonių buvo nužudyta ir mažiausiai 11 787 žmonės buvo savavališkai suimti karinės valdžios; kadangi nuo 2022 m. sausio 21 d. chunta įkalino 649 opozicijos Nacionalinės demokratijos lygos narius, 14 jų mirė sulaikymo metu arba netrukus po jo; kadangi nuo 2022 m. kovo 4 d. karo teismai 84 asmenis nuteisė mirties bausme; kadangi nuo 2021 m. vasario mėn. iki 2022 m. sausio mėn. įvyko bent 4 924 susirėmimai ir 1 724 išpuoliai prieš civilius gyventojus;
- G. kadangi chunta rengė neteismines moterų egzekucijas, plačiai paplitusius savavališkus sulaikymus, seksualinę prievartą ir smurtą dėl lyties; kadangi daugiau kaip 2 000 nuo 2021 m. vasario 1 d. sulaikytų asmenų yra moterys; kadangi nuo 2021 m. gruodžio mėn. chuntos saugumo pajėgos per puolimus, tardymus ir prieš chuntą nukreiptus mitingus nužudė 94 moteris;
- H. kadangi Mianmारे pažeidžiamos religinių ir etninių mažumų religijos ar tikėjimo laisvė ir kitos žmogaus teisės; kadangi nuo perversmo pradžios gauta daugiau kaip 35 dokumentais pagrįsti pranešimai apie išpuolius prieš bažnyčias ir kitas religinių apeigų vietas bei tikėjimo žmones, įskaitant krikščionis ir musulmonus;
- I. kadangi tuo pat metu kariuomenė vykdė vis intensyvesnį susidorojimą su žiniasklaida Mianmारे ir siekiant nutildyti žiniasklaidą ir panaikinti žodžio laisvę savavališkai suimama, sulaikoma ir apkaltinama vis daugiau žurnalistų; kadangi chunta, taikydama telekomunikacijų ir interneto apribojimus, vis intensyviau naudojami sekimo ir cenzūros priemonėmis; kadangi nuo 2022 m. sausio 21 d. chunta įkalino 120 žurnalistų ir tris nužudė, o Mianmaras tapo antru pagal dydį pasaulyje žurnalistų kalėjimu; kadangi kariuomenė apkaltino 12 naujienų centrų nusikaltimais ir (arba) panaikino jų licencijas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- J. kadangi nuo perversmo žuvo mažiausiai 27 profesinių sąjungų aktyvistai ir suimta 116 darbuotojų ir profesinių sąjungų narių; kadangi 16 darbo teisių organizacijų buvo paskelbtos neteisėtomis ir daugelis jų, siekdamos apsaugoti, buvo priverstos pasitraukti į pogrindį; kadangi praėjus dviem savaitėms po perversmo kariuomenė iš esmės pakeitė Baudžiamąjį kodeksą ir Baudžiamojo proceso kodeksą, kurie tapo pirminėmis teisinėmis nuostatomis, kuriomis remiantis kaltinami asmenys, prieštaraujantys kariniam režimui, įskaitant profesinių sąjungų vadovus ir darbo teisių gynėjus;
- K. kadangi chuntą sudaro tos pačios pajėgos, kurios 2017 m. pradėjo genocido išpuolius ir kurios toliau vykdo rohinjų genocido politiką ir segregaciją; kadangi prieš maždaug 600 000 Rachinų valstijoje likusių rohinjų nuolat vykdoma diskriminacinė politika ir praktika, sistemingai pažeidžiamos jų pagrindinės teisės, jie savavališkai sulaikomi, izoliuojami perpildytose stovyklose, skirtose šalies viduje perkeltiems asmenims, ir labai apribojamos jų galimybės gauti išsilavinimą ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis; kadangi Mianmaro pilietybės įstatymu rohinjai paskelbti „nepiliečiais“ arba „užsienio gyventojais“, dėl to jie netenka pilietybės, o tai dar labiau pablogina jų nesaugią padėtį; kadangi, nepaisant daugybės tarptautinės bendruomenės raginimų, nebuvo liautasi persekioti rohinjų mažumos;
- L. kadangi Mianmaro chunta atsisako atsakingai ištirti rohinjų žmogaus teisių pažeidimus ir patraukti jų vykdytojus atsakomybėn; kadangi valdžios institucijos atsisako bendradarbiauti įgyvendinant JT mechanizmus; kadangi tai paskatino Tarptautinį baudžiamąjį teismą pradėti tyrimą konkrečiai dėl rohinjų mažumos padėties;
- M. kadangi nuo 2021 m. gruodžio mėn. karinė chunta rengia vis daugiau oro antpuolių prieš kaimus etninėms mažumoms priklausančiose valstijose, dėl to tragiška lemtis gresia ne mažiau kaip 200 000 civilių gyventojų; kadangi, JT duomenimis, 2021 m. gruodžio mėn. kariuomenė nužudė keletą neginkluotų žmonių, įskaitant penkis nepilnamečius, kurie buvo sudeginti gyvi;
- N. kadangi JT Generalinis Sekretorius išpėjo, kad „dėl didelio masto ginkluoto konflikto grėsmės reikia veikti išvien, siekiant neleisti kilti daugialypei katastrofai Pietryčių Azijos šerdyje ir už jos ribų“;
- O. kadangi konflikto zonos be dar 370 400 asmenų, kurie iki 2021 m. vasario mėn. jau buvo ilgą laiką perkelti, ir beveik milijono pabėgėlių iš Mianmaro, esančių kaimyninėse šalyse, vis dar yra įstrigę daugiau kaip 453 000 naujai perkeltų asmenų, kurių dauguma yra moterys ir vaikai; kadangi JT duomenimis Mianmare humanitarinės pagalbos reikia 14,4 mln. žmonių, iš kurių 5 mln. yra vaikai, ir 13,3 mln. žmonių, kuriems gresia maisto stygius ir badas, palyginti su 2,8 mln. prieš karinį perversmą; kadangi 2021 m. gruodžio mėn. JT Humanitarinių reikalų koordinavimo biuras paskelbė 2022 m. humanitarinės pagalbos planą, kuriame nurodyta, kad, norint pasiekti 6,2 mln. žmonių, kuriems reikalinga gyvybę gelbstinti humanitarinė parama, reikia 826 mln. JAV dolerių;
- P. kadangi režimas, kuris sunaikino infrastruktūrą vietovėse, kurioms reikia pagalbos, sulaukė sveikatos priežiūros darbuotojus, atėmė vaistus ir deguonį, taip pat suėmė ir nužudė bažnyčios lyderius ir vietos savanorius, teikiančius humanitarinę pagalbą, ir taip labai varžė galimybes gauti humanitarinę pagalbą ir ją platinti;
- Q. kadangi humanitarinę padėtį Mianmare taip pat pablogino aplaidus chuntos vykdomas COVID-19 krizės valdymas; kadangi kariuomenė pasinaudojo kovos su COVID-19 priemonėmis, kad susidorotų su demokratiją palaikančiais aktyvistais, žmogaus teisių gynėjais ir žurnalistais; kadangi chunta uždarė ligonines ir ėmėsi veiksmų prieš medicinos specialistus ir tai lėmė sveikatos sistemos žlugimą, o COVID-19 plinta visoje šalyje; kadangi karinės pajėgos naikina medicinos atsargas ir įrangą ir užėmė dešimtis medicinų įstaigų, o dėl to Mianmaro gyventojai, bijodami būti sulaikyti ar nušauti, medicinos įstaigų vengia; kadangi dėl perpildytų kalėjimų ir apskritai aplaidžios kalinių sveikatos priežiūros padaugėjo COVID-19 infekcijų;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- R. kadangi „Tatmadaw“ ir jos generolai neteisėtai gauna lėšų iš neteisėtos prekybos mediena, brangakmeniais, dujomis ir nafta ir jų atžvilgiu sklando daug įtarimų dėl korupcijos; kadangi dar nėra tinkamų išsamaus patikrinimo priemonių, kad būtų galima nustatyti brangakmenių, kuriuos perka Europos įmonės ir vartotojai, šaltinius; kadangi pajamos vykdančią prekybą dujomis yra didžiausias karinių pajėgų pajamų užsienio valiuta šaltinis, dėl kurio kasmet surenkama maždaug 1 mlrd. USD iš muitų, mokesčių, atskaitymų, rinkliavų, tarifų ir kitų įnašų; kadangi 19 tarptautiniu mastu veikiančių bankų investavo daugiau kaip 65 mlrd. JAV dolerių į 18 įmonių, kurios turi tiesioginių ir ilgalaikių komercinių ryšių su Mianmaro karinėmis pajėgomis arba su valstybės subjektais, kuriuos po perversmo bando kontroliuoti karinės pajėgos;
- S. kadangi 2022 m. vasario 21 d. ES paskelbė apie priimtas papildomas sankcijas, taikomas asmenims ir subjektams už jų dalyvavimą vykdančią sunkius žmogaus teisių pažeidimus Mianmare; kadangi Mianmaro naftos ir dujų įmonė (MOGE), vienas iš išvardytų subjektų, yra valstybės valdoma įmonė, kurią nuo praėjusiais metais įvykdyto perversmo kontroliuoja karinė chunta; kadangi nukrypti nuo sankcijų režimo leidžianti nuostata aiškiai leidžia Mianmare likusiems ES naftos ir dujų operatoriams toliau vykdyti finansinius sandorius su MOGE;
- T. kadangi karinė chunta gauna naikintuvus ir šarvuotas transporto priemones iš Kinijos ir Rusijos; kadangi nuo praėjusių metų perversmo jos buvo naudojamos prieš civilius gyventojus; kadangi Serbija leido eksportuoti Mianmaro kariuomenei skirtas raketas ir artilerijos gaminius; kadangi Kinija ir Rusija dėjo daug politinių, karinių ir ekonominių pastangų, kuriomis siekiama įteisinti chuntą; kadangi abi šalys yra susijusios su Mianmaro ginkluotosiomis pajėgomis, kaip didžiausios ginklų tiekėjos šiai šaliai; kadangi abi šios šalys ne kartą blokavo JT Saugumo Tarybos pastangas susitarti dėl pareiškimo dėl padėties Mianmare;
- U. kadangi Mianmaro chunta pareiškė remianti V. Putino karą prieš Ukrainą;
- V. kadangi JT specialusis pranešėjas žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais oficialiame pareiškime nurodė, kad plačiai vykdomi ir sistemingi karinių pajėgų išpuoliai prieš Mianmaro žmones pagal tarptautinę teisę gali būti prilyginami nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams; kadangi JT specialusis pranešėjas aiškiai nurodė, kad perversmo ir šių pažeidimų planuotojai ir vykdytojai turėtų būti patraukti atsakomybėn;
- W. kadangi iki šiol Komisija dar neprašė tyrimo pagal BLS reglamento⁽¹⁾ 19 straipsnio 1 dalies a punktą siekdama sustabdyti prekybos lengvatų, kuriomis naudojasi Mianmaras, taikymą, kaip 2018 m. birželio mėn., 2018 m. rugsėjo mėn., 2019 m. rugsėjo mėn., 2021 m. vasario mėn. ir 2021 m. spalio mėn. oficialiai prašė Parlamentas, pritaręs tam labai didele balsų dauguma;
1. griežtai smerkia 2021 m. vasario 1 d. valstybės perversmą, kurį įvykdė „Tatmadaw“, vadovaujant vyriausiajam vadui Min Aung Hlaingui, ir su tuo susijusius baisiausius žiaurumus, masines žudynes ir plačiai paplitusius Mianmaro gyventojų žmogaus teisių pažeidimus;
 2. ragina „Tatmadaw“ visapusiškai gerbti 2020 m. lapkričio mėn. įvykusių demokratinių rinkimų rezultatus, atkurti civilinę vyriausybę ir nutraukti nepaprastąją padėtį; remia Pyidaungsu Hluttaw atstovaujantį komitetą (CRPH), Nacionalinės vienybės vyriausybę (NUG) ir Nacionalinės vienybės konsultacinę tarybą (NUCC), kaip vienintelius teisėtus Mianmaro gyventojų demokratinius siekius išreiškiančius atstovus;
 3. ragina Mianmaro kariuomenę nedelsiant nutraukti bet kokią smurtą ir išpuolius prieš Mianmaro žmones visose šalies dalyse, nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Aung San Suu Kyi ir visus kitus politinius kalinius, įskaitant religinius lyderius, ir imtis veiksmų siekiant sudaryti sąlygas dialogui ir susitaikymui su visomis susijusiomis šalimis, įskaitant NUG, CRPH ir visų susijusių etninių grupių atstovus, kartu užtikrinant, kad būtų visapusiškai gerbiamos pagrindinės saviraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų laisvės, taip pat religijos ar tikėjimo laisvė;
 4. yra pasibaisėjęs „Tatmadaw“ įvykdytais nusikaltimais prieš Mianmaro etnines ir religines grupes; griežtai smerkia „Tatmadaw“ išpuolius Kayino, Kayos, Kačinų, Šanų ir Činų valstijose bei Magvės ir Sagaino regionuose, kurie lėmė didelio masto perkėlimą, civilių gyventojų, įskaitant vaikus, mirtį, religinių pastatų sunaikinimą ir kitus žmogaus teisių bei humanitarinės teisės pažeidimus;

⁽¹⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012, kuriuo taikoma bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistema (OL L 303, 2012 10 31, p. 1).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

5. pakartoja, kad smerkia šiuos žmogaus teisių pažeidimus ir sistemingus bei plačiai paplitusius išpuolius prieš rohinius; pabrėžia, kad ES toliau atidžiai stebės karinės vadovybės veiksmus šalies mažumų, įskaitant rohinius, atžvilgiu;
6. smerkia krikščionių persekiojimą šioje šalyje; primygtinai ragina „Tatmadaw“ nutraukti krikščionių žudymą ir areštus bei nebevykdyti bažnyčių apšaudymo ir prieš jas nukreiptų reidų; pabrėžia, kad tarptautinė bendruomenė išreiškė didelį susirūpinimą dėl smurtinių išpuolių prieš krikščionių bendruomenes Mianmare;
7. smerkia bet kokią chuntos vykdomą smurtą prieš savo piliečius, taip pat kitų formų priekabiavimą, ypač prieš žmogaus teisių gynėjus, pilietinės visuomenės aktyvistus ir žurnalistus; apgailestauja dėl teisės į saviraiškos laisvę ir kitų žmogaus teisių apribojimų; primygtinai ragina chuntą panaikinti bet kokius telekomunikacijų ir interneto apribojimus, įskaitant nepriklausomos žiniasklaidos svetainių ir socialinės žiniasklaidos platformų blokavimą;
8. griežtai smerkia ir atmeta bet kokią seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, kurį vykdo karinės pajėgos, įgyvendindamos sąmoningą strategiją, kuria siekiama įbauginti, terorizuoti ir bausti civilius gyventojus, įskaitant etnines mažumas; smerkia visų formų smurtą prieš moteris, kuris yra sunkus moterų ir mergaičių žmogaus teisių ir orumo pažeidimas;
9. smerkia padažnėjusius darbo teisių pažeidimus, ypač drabužių pramonės sektoriuose, ir išpuolius prieš profesines sąjungas bei darbo teisių gynėjus bei prieš juos naudojamą prievartą; ragina nedelsiant nutraukti smurtą prieš darbuotojus ir profesines sąjungas bei apsaugoti profesinių sąjungų ir jų narių teises, įskaitant teisę laisvai veikti;
10. smerkia karinių institucijų išpuolius, nukreiptus prieš medicinos specialistus ir įstaigas, bei jų atsaką į COVID-19 pandemiją; primygtinai ragina chuntą vėl taikyti izoliavimo strategiją ir kontaktų sekimo sistemą, taip pat užtikrinti, kad žmonės galėtų naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir skiepytis; prašo Komisijos padidinti savo paramą šioje srityje, be kita ko, teikiant COVID-19 vakcinų dozes, ir užtikrinti, kad jos pasiektų Mianmaro piliečius;
11. apgailestauja, kad JT Saugumo Tarybai nepavyko aptarti rezoliucijos dėl Mianmaro projekto, ir ragina ES valstybes nares ir Europos išorės veiksnių tarnybą padidinti spaudimą JT Saugumo Tarybai, kad būtų pasiektas vieningumas priimančiosios tarybos sankcijas, įskaitant visuotinius draudimus keliauti ir turto išaldymą, taikomas chuntos vadovybei ir kariškių valdomiems konglomeratams, taip pat nustatant visuotinį visapusišką ginklų embargą Mianmarui ir sustabdant bet kokią tiesioginį ir netiesioginį ginklų ir dvejopo naudojimo produktų, šaudmenų ir kitos karinės ir saugumo įrangos tiekimą, pardavimą ar perdavimą, taip pat mokymo paslaugų ar kitokios karinės ir saugumo pagalbos teikimą; ragina valstybes nares ir asocijuotąsias šalis toliau taikyti embargą tiesioginiam ir netiesioginiam visų ginklų, šaudmenų ir kitos karinės, saugumo ir stebėjimo įrangos ir sistemų tiekimui, pardavimui ir perdavimui, įskaitant tranzitą, vežimą ir tarpininkavimą, taip pat mokymo, priežiūros paslaugų ir kitos karinės ir saugumo pagalbos teikimui; pabrėžia, kad Tarptautinis baudžiamasis teismas turi toliau tirti padėtį;
12. griežtai smerkia tai, kad Kinija, Rusija ir Serbija tiekia ginklus ir karinę įrangą „Tatmadaw“; pabrėžia, kad tos šalys, kurios, kaip Kinija, Rusija ir Serbija, tiekia ginklus Mianmaro chuntai, yra tiesiogiai atsakingos už žiaurumus, įvykdytus panaudojant tuos ginklus;
13. griežtai smerkia Mianmaro chuntos paramą Rusijos vykdomam neteisėtam karui Ukrainoje;
14. mano, kad ASEAN penkių punktų konsensusas dar nedavė jokių rezultatų; ragina ASEAN, jos narius ir ypač jos specialųjį pasiuntinį Mianmare aktyviau naudotis savo specialiu vaidmeniu Mianmare, bendradarbiauti su JT specialiuoju pasiuntiniu ir su visomis susijusiomis šalimis, visų pirma su NUG ir pilietinės visuomenės atstovais, ypač moterimis ir etninėmis grupėmis, siekiant bent jau skatinti veiksmingą ir prasmingą penkių punktų konsensuso įgyvendinimą siekiant artimiausioje ateityje tvariai ir demokratiškai išspręsti dabartinę krizę; apgailestauja dėl to, kad 2022 m. sausio 7 d. Kambodžos ministro pirmininkas Hun Sen apsilankė pas Mianmaro karinį valdytoją Min Aung Hlaingą, nes tai buvo pirmasis vyriausybės vadovo vizitas aplankant chuntą po perversmo, suteikiantis chuntai teisėtumo;
15. primygtinai ragina visas krizės Mianmare šalis sudaryti palankesnes sąlygas saugiai ir nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą ir suteikti prieglobą humanitarinės pagalbos darbuotojams; ragina Komisiją nutraukti darbinį santykius su chunta teikiant humanitarinę pagalbą, taip užkertant jai kelią pasinaudoti humanitarine pagalba kaip ginklu;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

prašo Komisijos nukreipti ir padidinti humanitarinę pagalbą, įskaitant paramą sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pasitelkiant tarpvalstybinius kanalus, vietos humanitarinius tinklus, etninių paslaugų teikėjus ir bendruomenines bei pilietinės visuomenės organizacijas; prašo Komisijos išanalizuoti, kaip gali būti įgyvendinti vystymosi projektai kartu su šiomis grupėmis, ir atitinkamai nukreipti paramą vystymuisi;

16. smerkia tai, kad kaimyninės šalys priverstinai apgręžia pabėgėlius, kad jie grįžtų atgal į Mianmarą, nes tai pažeidžia negražinimo principą; ragina kaimynines šalis, ypač Tailandą, Indiją ir Kiniją, užtikrinti prieigą sieną kertantiems pabėgėliams; ragina šias vyriausybes užtikrinti, kad pagalbos organizacijoms ir vietos pilietinės visuomenės organizacijoms būtų leidžiama patekti į prie jų sienų su Mianmaru esančias zonas, kuriose gyvena šalies viduje perkelti asmenys;

17. ragina ES, jos valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę skubiai įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus pagal 2021 m. JT humanitarinės pagalbos teikimo Mianmarui planą;

18. palankiai vertina keturis ES sankcijų, kurių imtasi dėl karinio perversmo ir vēlesnių represijų, raundus; ragina Tarybą į fizinių ir juridinių asmenų, subjektų ir įstaigų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą įtraukti Valstybinę administracijos tarybą kaip subjektą, o ne jos atskirus narius; palankiai vertina ES sprendimą įtraukti MOGE į subjektų, kuriems taikomos sankcijos, sąrašą; ragina Tarybą atšaukti nukrypti leidžiančią nuostatą, pagal kurią ES naftos ir dujų operatoriams, likusiems Mianmare, leidžiama toliau vykdyti finansinius sandorius su MOGE, ir primygtinai ragina valstybes nares susilaikyti nuo nukrypti leidžiančios nuostatos įgyvendinimo; primygtinai ragina Komisiją ir ES valstybes nares užtikrinti, kad sankcijų besilaikančių ES įmonių pasitraukimas nebūtų naudingas chuntai, laikantis JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, be kita ko, paaiškinant, kad bendrovių akcijos negali būti parduodamos arba perleidžiamos MOGE ar kitoms chuntos įmonėms, kurių atžvilgiu įgyvendinamos sankcijos; pabrėžia, kad būtinas tolesnis tarptautinis koordinavimas su jurisdikcijomis, kurios laikosi panašios pozicijos; taip pat ragina Tarybą patvirtinant tolesnį sankcijų raundą orientuoti sankcijas taip pat ir į centrinio banko rezervus; pabrėžia, kad šiuo tikslu reikėtų įšaldyti turtą ir uždrausti tarptautinius finansinius pervedimus dviem valstybiniais bankams – Mianmaro užsienio prekybos bankui ir Mianmaro investicijų ir komerciniam bankui;

19. primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares išnagrinėti visas galimybes užtikrinti teisingumą ir atskaitomybę už saugumo pajėgų įvykdytus sunkius tarptautinius nusikaltimus, įskaitant nusikaltimus žmoniškumui, padarytus po perversmo, taip pat už Rachinų valstijoje ir kitose etninėse valstijose dešimtmečiais vykdytus nusikaltimus žmoniškumui, karo nusikaltimus ir genocido veiksmus, remiant JT Saugumo Tarybos kreipimąsi dėl šios padėties į Tarptautinį baudžiamąjį teismą, oficialiai remiant Gambijos prieš Mianmarą iškeltą bylą Tarptautiniame Teisingumo Teisme, susijusią su Konvencija dėl genocido, ir toliau užtikrinant, kad būtų visapusiškai finansuojamas ir remiamas Mianmarui skirtas nepriklausomas tyrimo mechanizmas;

20. ragina Komisiją atidžiai stebėti, ar reikėtų pradėti tyrimą dėl sistemos „Viskas, išskyrus ginklus“ panaikinimo, siekiant sustabdyti prekybos lengvatų taikymą Mianmarui konkrečiuose sektoriuose, ypač Mianmaro karinių pajėgų nariams priklausančiose įmonėse, ir tinkamai informuoti Parlamentą apie veiksmus, kurių reikia imtis;

21. pabrėžia, kad Mianmare veikiančios vietos ir tarptautinės įmonės turi gerbti žmogaus teises ir nebesudaryti sąlygų pažeidimų vykdytojų veiklai; taigi griežtai ragina ES įsisteigusias įmones užtikrinti, kad jos neturėtų jokių ryšių su Mianmaro saugumo pajėgomis, jų pavieniais nariais arba jiems priklausančiais ar jų kontroliuojamais subjektais, ir kad jie tiesiogiai ar netiesiogiai neprisidėtų prie kariuomenės vykdomo išpuolio prieš demokratiją ir žmogaus teises;

22. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoluciją teisėtam Mianmaro prezidentui ir Nacionalinė vienybės vyriausybei, Pyidaungsu Hluttaw atstovaujančiam komitetui, Mianmaro valstybės patarėjai, „Tatmadaw“, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgalotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijai, Tarybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) valstybėms narėms, ASEAN generaliniam sekretoriui, ASEAN Tarpvyriausybinei žmogaus teisių komisijai, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, JT specialiajam pranešėjui žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais, JT pabėgėlių reikalų vyriausiajam komisarui ir JT žmogaus teisių tarybai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0080

Kultūros paveldo naikinimas Kalnų Karabache

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kultūros paveldo naikinimo Kalnų Karabache (2022/2582(RSP))

(2022/C 347/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Armėnijos ir Azerbaidžano,
- atsižvelgdamas į savo 2006 m. vasario 16 d. rezoluciją dėl kultūros paveldo Azerbaidžane ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 17 d. rezoluciją dėl 2021 m. metinio pranešimo dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 9 d. Delegacijos ryšiams su Pietų Kaukazu pirmininkės, Europos Parlamento nuolatinio pranešėjo Armėnijos klausimais ir Europos Parlamento nuolatinės pranešėjos Azerbaidžano klausimais bendrą pareiškimą dėl 2021 m. gruodžio 7 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo nutarčių Armėnijos ir Azerbaidžano bylose,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija (ECRI) ataskaitas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 18 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Rytų partnerystės politika po 2020 m. Atsparumo didinimas. Visiems naudinga Rytų partnerystė“ (JOIN(2020)0007),
- atsižvelgdamas į Rytų partnerystės šalims skirtą ekonomikos ir investicijų planą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 11 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Minsko grupės pirmininkų pareiškimą, kuriame pakartojama, kad svarbu apsaugoti istorinius ir kultūros objektus regione,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 7 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartį,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 21 d. Tarybos išvadas dėl ES požiūrio į kultūros paveldą konfliktų ir krizių metu,
- atsižvelgdamas į 1972 m. lapkričio 16 d. UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2003 m. spalio 17 d. UNESCO Deklaraciją dėl tyčinio kultūros paveldo naikinimo,
- atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į Europos kultūros konvenciją, persvarstytą Europos archeologijos paveldo apsaugos konvenciją ir Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją, kurių šalys yra Armėnija ir Azerbaidžanas,
- atsižvelgdamas į 1954 m. Hagos konvenciją dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu, kurios šalys yra Armėnija ir Azerbaidžanas, ir jos protokolą, taikomą okupuotoms teritorijoms, ir į antrąjį protokolą dėl sustiprintos kultūros vertybių apsaugos, pagal kurį draudžiamas „bet koks kultūros vertybės pakeitimas ar jos naudojimo pakeitimas, kuriuo siekiama paslėpti arba sunaikinti kultūrinius, istorinius ar mokslinius įrodymus“,

⁽¹⁾ OL C 290 E, 2006 11 29, p. 421.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0039.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 10 d. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į 1965 m. gruodžio 21 d. Tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi bet kokių paminklų ar kultūros, religinio ar nacionalinio paveldo objektų sunaikinimas ar išniekinimas pažeidžia Europos Sąjungos principus;
- B. kadangi po 2020 m. lapkričio 9 d. paliaubų į Azerbaidžano rankas pateko 1 456 paminklų, daugiausia armėniškų, kontrolė; kadangi per 2020 m. karą Azerbaidžanas padarė didelę tyčinę žalą armėnų kultūros paveldui, visų pirma per artilerinį Gazanči bažnyčios, Švenčiausiojo Išganytojo (Gazančecotų) katedros Šušoje apšaudymą, taip pat per konfliktą ir po jo sugriovė kitų bažnyčių ir kapinių, pakeitė jų funkciją ar padarė joms žalos, pavyzdžiui, sugriovė Galingosios Švenčiausiosios Dievo Motinos (*Zoravor Surb Astvatsatsin*) bažnyčią netoli Mechavano miesto ir niokojo Šventojo Jegišės vienuolyną prie Madagizo kaimo Kalnų Karabache; kadangi lankydamasis XII a. armėnų bažnyčioje Tsakuryje prezidentas I. Alijevas prisiekė pašalinti armėniškus įrašus;
- C. kadangi, kaip nurodyta 2003 m. UNESCO Deklaracijoje dėl tyčinio kultūros paveldo naikinimo, kultūros paveldas yra svarbus bendruomenių, grupių ir asmenų kultūrinės tapatybės ir socialinės sanglaudos elementas, todėl tyčinis jo naikinimas gali turėti neigiamų padarinių žmogaus orumui ir žmogaus teisėms;
- D. kadangi naikinant kultūros paveldo vietas, artefaktus ir objektus kurstomas karo veiksmų eskalavimas, abipusė neapykanta ir rasinis išankstinis nusistatymas tarp visuomenių ir jų viduje;
- E. kadangi pagarba mažumoms, įskaitant jų kultūros paveldo apsaugą, yra Europos kaimynystės politikos dalis; kadangi Europos kaimynystės politika siekiama užmegzti partnerystę su Armėnija ir Azerbaidžanu remiantis bendromis vertybėmis;
- F. kadangi naujausias ginkluotas konfliktas Kalnų Karabache ir aplink jį baigėsi Armėnijos, Azerbaidžano ir Rusijos susitarimu dėl visiško ugnies nutraukimo Kalnų Karabache ir jo aplinkinėse teritorijose, kuris buvo pasirašytas 2020 m. lapkričio 9 d. ir įsigaliojo 2020 m. lapkričio 10 d.;
- G. kadangi Kalnų Karabache yra daug bažnyčių, mečečių, akmeninių kryžių ir kapinių;
- H. kadangi 2021 m. gruodžio 7 d. Tarptautinis Teisingumo Teismas savo nutartyje nurodė, kad Azerbaidžanas privalo imtis visų būtinų priemonių, kad užkirstų kelią vandalizmo ir išniekinimo aktams prieš armėnų kultūros paveldą, įskaitant bažnyčias ir kitas religinių apeigų vietas, paminklus, simbolius, kapines, artefaktus ir kt.; kadangi Tarptautinis Teisingumo Teismas įpareigojo Armėniją ir Azerbaidžaną imtis visų būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias rasinės neapykantos kurstymui ir propagavimui; kadangi Tarptautinis Teisingumo Teismas įpareigojo Azerbaidžaną apsaugoti nuo smurto ir fizinių sužalojimų visus dėl 2020 m. konflikto suimtus asmenis, kurie tebėra sulaikyti; kadangi Tarptautinis Teisingumo Teismas savo nutartyse nurodė, kad abi šalys privalo susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurie galėtų pagilinti ar išplėsti ginčą teisme arba apsunkinti jo sprendimą;
- I. kadangi UNESCO pakartojo, kad šalys turi pareigą saugoti kultūros paveldą pagal 1954 m. Hagos konvencijos dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu nuostatas, ir pasiūlė vykdyti nepriklausomų ekspertų misiją, kad būtų parengtas preliminarus svarbių kultūros vertybių aprašas, nes tai būtų pirmas žingsnis siekiant veiksmingai apsaugoti regiono paveldą;
- J. kadangi kultūros paveldo apsauga atlieka svarbų vaidmenį skatinant ilgalaikę taiką, puoselėjant toleranciją, kultūrų ir religijų dialogą ir tarpusavio supratimą, taip pat demokratiją ir darnų vystymąsi;
- K. kadangi kultūros vertybės nepaprastai svarbios kultūros, meno, istorijos ir mokslo požiūriais ir turi būti apsaugotos nuo neteisėto pasisavinimo, nykimo ir griovimo; kadangi armėnų bažnyčios ir vienuolynai priklauso seniausiam krikščionių paveldui pasaulyje ir yra bendro žmonijos paveldo dalis;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- L. kadangi Tarptautinio Teisingumo Teismo nagrinėjamoje byloje buvo pateikti rimti įtarimai dėl Azerbaidžano valdžios institucijų dalyvavimo naikinant kapines, bažnyčias ir istorinius paminklus Kalnų Karabache;
- M. kadangi ilgalaikis konfliktas padarė katastrofišką poveikį Kalnų Karabacho ir regiono kultūros paveldui; kadangi per pastaruosius 30 metų Azerbaidžanas negrįžtamai naikino religinį ir kultūros paveldą, visų pirma Nachičevanės autonominėje respublikoje, kur buvo sugriautos 89 armėnų bažnyčios, 20 000 kapaviečių ir daugiau kaip 5 000 antkapių; kadangi tas pats vyko ir buvusiose konflikto zonose, kurias Armėnija grąžino Azerbaidžanui, visų pirma beveik visiškai sugriauti ir išplėsti Agdamas ir Fiuzuli;
- N. kadangi per pirmąjį Kalnų Karabacho karą buvo gadinamas arba naikinamas azerbaidžaniečių kultūros paveldas, įskaitant kultūrinius ir religinius objektus, kuriuos apleido šalies viduje perkelti Azerbaidžano gyventojai; kadangi šie objektai buvo visiškai ar iš dalies sunaikinti, apleisti arba išardyti statybinėms medžiagoms;
- O. kadangi armėnų kultūros paveldo pėdsakai Kalnų Karabacho regione naikinami ne tik gadinant ir naikinant paveldo objektus, bet ir klastojant istoriją bei mėginant ją pristatyti kaip vadinamosios Kaukazo Albanijos istoriją; kadangi 2022 m. vasario 3 d. Azerbaidžano kultūros ministras Anar Karimov paskelbė, jog bus įsteigta darbo grupė, atsakinga už „fiktyvių armėnų istorijos pėdsakų ant albanų religinių šventyklų“ pašalinimą;
1. griežtai smerkia Azerbaidžano vykdomą nuolatinę Kalnų Karabache ir aplink jį esančio armėnų kultūros paveldo naikinimo ir neigimo politiką, kuria pažeidžiama tarptautinė teisė ir neseniai priimtas Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimas;
 2. pripažįsta, kad armėnų kultūros paveldo naikinimas yra dalis Azerbaidžano institucijų skatinamos platesnio masto sistemingos valstybės lygmens priešiško armėnams politikos, istorinio revizionizmo ir neapykantos armėnams modelio, įskaitant nužmoginimą, smurto šlovinimą ir teritorinius reikalavimus Armėnijos Respublikos atžvilgiu, kurie kelia grėsmę taikai ir saugumui Pietų Kaukazo regione;
 3. pabrėžia, kad kultūros paveldas – kaip nuo tautų tapatybės neatsiejamos istorijos liudijimas, kurį tarptautinė bendruomenė turi saugoti ir išsaugoti ateities kartoms, – yra visuotinis; akcentuoja regiono turtingo kultūros paveldo svarbą; primygtinai ragina visas valstybes imtis veiksmų, kurie būtini jų kontroliuojamoje teritorijoje esančių nematerialaus kultūros paveldo objektų apsaugai užtikrinti; apgailestauja, kad dėl Kalnų Karabacho regione vykstančių konfliktų bendras kultūros paveldas buvo naikinamas, plėšiamas ir grobstomas, ir tai sukėlė dar didesnę nepasitikėjimą ir priešišumą;
 4. primena, kad istorinis revizionizmas ir kultūros ar religinio paveldo iškraipymas bei naikinimas prieštarauja 2021 m. gruodžio 7 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo nutarčiai ir 2021 m. gegužės 20 d. Parlamento rezolucijai^(?);
 5. kaip ir Tarptautinio Teisingumo Teismo prokuratūra, pripažįsta, kad kultūros paveldas yra unikalus ir reikšmingas tautų kultūros bei tapatybės įrodymas ir kad kultūros paveldo – materialaus ar nematerialaus – niekinimas ir naikinimas sukelia nuostolių susijusioms bendruomenėms ir visai tarptautinei bendruomenei;
 6. palankiai vertina reikšmingą UNESCO vaidmenį užtikrinant kultūros paveldo apsaugą ir propaguojant kultūrą kaip žmonių suartinimo ir dialogo skatinimo priemonę;
 7. palankiai vertina UNESCO pasiūlymą nusiųsti nepriklausomų ekspertų misiją ir ragina ją siųsti nedelsiant; pabrėžia, kad Azerbaidžanas turi suteikti netrukdomą prieigą prie visų kultūros paveldo objektų, kad misija galėtų vietoje sudaryti apyrašą ir patikrinti, kas jiems nutiko;

^(?) 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento rezolucija dėl karo belaisvių po naujausio Armėnijos ir Azerbaidžano konflikto (OL C 15, 2022 1 12, p. 156).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

8. primygtinai Azerbaidžano suteikti galimybę UNESCO patekti į jo kontroliuojamose teritorijose esančius paveldo objektus, kad ši galėtų sudaryti jų apyrašą, o Azerbaidžanas – užtikrinti jų apsaugą; primygtinai ragina Azerbaidžaną užtikrinti, kad iki UNESCO vertinimo misijos vizito armėnų paveldo objektų atžvilgiu nebūtų imamasi jokių intervencinių veiksmų ir kad prieš imantis intervencinių veiksmų armėnų kultūros paveldo objektų atžvilgiu būtų konsultuojamasi su Armėnijos ir tarptautiniais kultūros paveldo ekspertais bei jie būtų aktyviai įtraukiami į procesą; ragina visiškai restauruoti tuos ir kitus sugriautus objektus ir į šiame regione esančių pasaulio paveldo objektų apsaugą aktyviau įsitraukti tarptautinę bendruomenę, visų pirma UNESCO;
9. ragina ES aktyviai dalyvauti dedant pastangas apsaugoti kultūros paveldą, kuriam Kalnų Karabache gresia pavojus, visų pirma įdiegiant mechanizmus, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos veikti UNESCO faktų nustatymo misijai; ragina imtis visų iniciatyvų, įskaitant privačias, kuriomis padedama išsaugoti šį paveldą; siūlo pasitelkti ES palydovų centrą (SATCEN), iš kurio teikiamų palydovinių nuotraukų būtų galima nustatyti regione esančių paveldo objektų, kuriems gresia pavojus, išorinę būklę;
10. pabrėžia, kad istorinio ir kultūros paveldo apsaugos klausimą reikia spręsti platesniame Armėnijos ir Azerbaidžano konflikto sprendimo ir galutinio Kalnų Karabacho statuso apibrėžimo kontekste; atsižvelgdamas į tai, ragina Azerbaidžaną atsisakyti savo maksimalistinių tikslų, militaristinio požiūrio ir teritorinių pretenzijų Armėnijos atžvilgiu ir gera valia dalyvauti ESBO Minsko grupės dėl galutinio Kalnų Karabacho statuso prižiūrimose derybose;
11. pabrėžia, kad reikia nedelsiant imtis 2021 m. gruodžio 7 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartyje nurodytų priemonių; pabrėžia, kad tarptautinė bendruomenė turėtų nedelsdama reaguoti į bet kokius naujus kultūros paveldo naikinimo ar pakeitimo atvejus;
12. ragina Azerbaidžaną visapusiškai įgyvendinti laikiną Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimą, visų pirma „susilaikyti nuo veiksmų, kuriais užgniaužiama armėnų kalba, naikinamas armėnų kultūros paveldas ar kitaip šalinami istoriniai armėnų kultūrinio egzistavimo pėdsakai arba kliudoma armėnams turėti prieigą prie jų ir juos puoselėti“ ir „atstatyti arba sugrąžinti armėnų kultūrinius ir religinius statinius bei vietas, artefaktus ar objektus“;
13. dar kartą ragina ES į veiksmų planus, kuriais grindžiama ES ir Armėnijos bei Azerbaidžano – abiejų Europos kaimynystės politikos šalių – partnerystė, įtraukti nuostatą dėl archeologinių ir istorinių objektų apsaugos;
14. pabrėžia, kad pagarba mažumų teisėms, įskaitant istorinį, religinį ir kultūros paveldą, yra būtina sąlyga siekiant veiksmingai įgyvendinti Europos kaimynystės politiką ir sudaryti palankias sąlygas atstatymui po karo, realiam susitaikymui ir geriems kaimyniniams santykiams tarp Armėnijos ir Azerbaidžano;
15. ragina Azerbaidžano ir Armėnijos vyriausybes su tarptautinės bendruomenės pagalba užtikrinti, kad būtų veiksmingai tiriami visi įtariami tarptautinės teisės, įskaitant kultūros paveldo apsaugą, pažeidimai;
16. ragina ES ir valstybes nares toliau remti tarptautinių organizacijų veiklą, kuria siekiama apsaugoti kultūros ir religinį paveldą;
17. ragina ES ir valstybes nares toliau teikti paramą skubios humanitarinės pagalbos teikimui;
18. ragina ES ir valstybes nares Armėnijoje ir Azerbaidžane remti pilietinės visuomenės organizacijas, kurios realiai prisideda prie susitaikymo;
19. ragina ES, UNESCO, Europos Tarybą ir ESBO kartu skatinti ir remti pastangas, kuriomis siekiama apsaugoti kultūros ir religinį paveldą;
20. ragina Komisiją pasinaudoti visais turimais švertais siekiant užkirsti kelią Kalnų Karabache esančio kultūros paveldo išniekinimui, naikinimui ar pakeitimui;
21. pabrėžia, kad statant tvarios taikos regione pagrindus ypač didelę reikšmę turi tarptautinės bendruomenės pastangos apsaugoti kultūros paveldą;
22. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, Armėnijos vyriausybei ir prezidentui, Azerbaidžano vyriausybei ir prezidentui, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos generaliniam sekretoriui, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, UNESCO generaliniam direktoriui ir Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0081

2020 m. ES pilietybės ataskaita

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „2020 m. ES pilietybės ataskaita. Galių piliečiams suteikimas ir jų teisių apsauga“ (2021/2099(INI))

(2022/C 347/19)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2, 6 ir 9–12 straipsnius ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 18–25 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 21 ir 39–46 straipsnius,
- atsižvelgdamas į SESV 24 straipsnio 2 dalyje ir 227 straipsnyje ir Chartijos 44 straipsnyje įtvirtintą teisę pateikti Europos Parlamentui peticiją,
- atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje ⁽¹⁾ (Laisvo judėjimo direktyva),
- atsižvelgdamas į 1994 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvą 94/80/EB, nustatančią išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems jos piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per vietos savivaldos rinkimus ⁽²⁾, ir 1993 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyvą 93/109/EB, nustatančią išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems šios valstybės piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per Europos Parlamento rinkimus ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 810/2009, nustatantį Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvą 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 15 d. Komisijos ataskaitą „2020 m. ES pilietybės ataskaita. Galių piliečiams suteikimas ir jų teisių apsauga“ (COM(2020)0730),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 15 d. Komisijos ataskaitą pagal SESV 25 straipsnį „Pažanga, padaryta siekiant veiksmingos ES pilietybės 2016–2020 m.“ (COM(2020)0731),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vykusią Komisijos viešųjų konsultacijų dėl ES piliečių teisių rezultatus ir 2020 m. liepos mėn. paskelbtos greitosios „Eurobarometro“ apklausos Nr. 485 dėl Europos Sąjungos pilietybės ir demokratijos rezultatus, iš kurių matyti, kad COVID-19 pandemijos metu daugelis ES piliečių susidūrė su sunkumais norėdami gauti sveikatos priežiūros paslaugas, vaikų priežiūros paramą, informaciją apie sienų apribojimus ir kt.,

⁽¹⁾ OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

⁽²⁾ OL L 368, 1994 12 31, p. 38.

⁽³⁾ OL L 329, 1993 12 30, p. 34.

⁽⁴⁾ OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 338, 2003 12 23, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 16, 2004 1 23, p. 44.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2017 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją „2017 m. ES pilietybės ataskaita. Piliečių teisių stiprinimas demokratiškų pokyčių Sąjungoje“⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl Sutarties nuostatų, susijusių su ES pilietyste, įgyvendinimo⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 17 d. Komisijos ataskaitą dėl demografinių pokyčių poveikio,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 27 d. žaliąją knygą dėl senėjimo „Kartų solidarumo ir tarpusavio atsakomybės puoselėjimas“ (COM(2021)0050),
- atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto 2019 m. kovo 20 d. informacinį pranešimą „Realios neįgaliųjų teisės balsuoti Europos Parlamento rinkimuose“,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl Šengeno sistemos ir priemonių, kurių imtasi per COVID-19 krizę⁽¹⁰⁾ ir 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją „COVID-19: ES koordinavimas atliekant sveikatos būklės vertinimus ir rizikos klasifikaciją bei poveikis Šengeno erdvei ir bendrajai rinkai“⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl intelekto sutrikimų turinčių asmenų ir jų šeimų teisių COVID-19 krizės metu⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl benamystės lygio mažinimo ES⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl Europos piliečių iniciatyvos „Minority SafePack – milijonas parašų už įvairovę Europoje“⁽¹⁵⁾ ir 2018 m. vasario 7 d. rezoliuciją dėl mažumų ES valstybėse narėse apsaugos ir nediskriminavimo⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl LGBTIQ asmenų teisių ES⁽¹⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 7 d. rezoliuciją „Neįgaliųjų apsauga teikiant peticijas: įgyta patirtis“⁽¹⁸⁾,

⁽⁷⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 11.

⁽⁸⁾ OL C 449, 2020 12 23, p. 6.

⁽⁹⁾ OL L 327, 2016 12 2, p. 1.

⁽¹⁰⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 7.

⁽¹¹⁾ OL C 385, 2021 9 22, p. 159.

⁽¹²⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 82.

⁽¹³⁾ OL C 371, 2021 9 15, p. 6.

⁽¹⁴⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 2.

⁽¹⁵⁾ OL C 445, 2021 10 29, p. 70.

⁽¹⁶⁾ OL C 463, 2018 12 21, p. 21.

⁽¹⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0366.

⁽¹⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0414.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2019 m. veiklą⁽¹⁹⁾, ir 2020 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2018 m. veiklą⁽²⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl 2019 m. Peticijų komiteto svarstymų rezultatų⁽²¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl Peticijų komiteto svarstymų 2020 m.⁽²²⁾,
- atsižvelgdamas į Parlamento Peticijų komiteto pranešimą „Bendravimas su piliečiais. Teisė pateikti peticijas, teisė kreiptis į Europos ombudsmeną ir Europos piliečių iniciatyva“ (A9-0018/2022),
- atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pranešimą dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2020 m. veiklą (A9-0342/2021),
- atsižvelgdamas į Peticijų komiteto nuo 2018 m. rengiamus viešuosius klausimus su ES pilietybe susijusiais klausimais, visų pirma į 2021 m. gegužės 26 d. klausymą „Tarpinstituciniai ryšiai nagrinėjant peticijas: Komisijos vaidmuo“, 2020 m. spalio 29 d. klausymą „Sąjungos pilietybė: įgalėjimas, įtrauktis, dalyvavimas“, kuris surengtas kartu su Teisės reikalų komitetu, Konstitucinių reikalų komitetu ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komitetu, 2018 m. vasario 1 d. klausymą „Piliečių teisės po „Brexit“o“, kuris surengtas kartu su Užimtumo ir socialinių reikalų komitetu ir LIBE komitetu, ir 2018 m. vasario 21 d. klausymą „Europos piliečių iniciatyva. Komisijos pasiūlymo dėl naujo Europos piliečių iniciatyvos reglamento vertinimas“, kuris surengtas kartu su Konstitucinių reikalų komitetu,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 15 d. Kultūros ir švietimo komiteto ir LIBE komiteto, kartu su Peticijų komitetu, surengtą viešąjį klausymą „Minority SafePack – milijonas parašų už įvairovę Europoje“,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 27 d. Peticijų komiteto ir Teisės reikalų komiteto kartu surengtą tarpparlamentinį komitetų susitikimą „Parlamentų įgalinimas ir piliečių teisių užtikrinimas įgyvendinant ir taikant Sąjungos teisę“,
- atsižvelgdamas į Peticijų komiteto prašymu Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus užsakymu 2019 m., 2020 m. ir 2021 m. atliktus tyrimus „Peticijų, kaip dalyvaujamosios demokratijos priemonės, vaidmens ir poveikio stiprinimas. Per 10 metų nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo įgyta patirtis žvelgiant iš piliečių perspektyvos“ (2021 m. spalio 29 d.), „Kliūtys laisvam vaivorykštės šeimų judėjimui ES“ (2021 m. kovo 8 d.), „Dalyvavimo vietos ir Europos Parlamento rinkimuose kliūtys ES viduje“ (2020 m. rugsėjo 15 d.) ir „2014–2019 m. Parlamento kadencijos Peticijų komiteto laimėjimai ir ateities uždaviniai“ (2019 m. liepos 3 d.),
- atsižvelgdamas į praktinius seminarus LGBTI+ teisių Europos Sąjungoje ir neįgalųjų teisių klausimais, kuriuos atitinkamai 2021 m. kovo 22 d. ir 2020 m. spalio 28 d. Peticijų komitetui surengė Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminis skyrius,
- atsižvelgdamas į Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos⁽²³⁾ (Susitarimas dėl išstojimo),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pranešimą (A9-0019/2022),

⁽¹⁹⁾ OL C 474, 2021 11 24, p. 82.

⁽²⁰⁾ OL C 270, 2021 7 7, p. 105.

⁽²¹⁾ OL C 445, 2021 10 29, p. 168.

⁽²²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0507.

⁽²³⁾ OL C 384 I, 2019 11 12, p. 1.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- A. kadangi ES pilietybė yra vienas iš labiausiai apčiuopiamų ES laimėjimų ir suteikia ES piliečiams tam tikras pagrindines teises, įskaitant laisvą judėjimą Europos Sąjungoje, teisę dalyvauti ES demokratiname gyvenime ir teisę būti apsaugotiems nuo diskriminacijos, kartu užtikrinant lygias galimybes;
- B. kadangi „Brexit’as“ išryškino ES piliečių teisių svarbą ir jų esminį vaidmenį kasdieniame milijonų ES piliečių gyvenime ir Europos Sąjungoje padidino informuotumą apie galimą šių teisių praradimą ir to pasekmes, kaip rodo didelis Jungtinėje Karalystėje gyvenančių ES piliečių ir ES šalyse gyvenančių Jungtinės Karalystės piliečių pateiktų peticijų dėl „Brexit’o“ pasekmių jų, kaip ES piliečių, statusui skaičius;
- C. kadangi teisinė valstybė yra viena iš vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga, ir kadangi jos apsauga užtikrina pagarbą pagrindinėms teisėms ir demokratijai;
- D. kadangi judėjimo laisvė, kuria naudodamasis kiekvienas ES pilietis gali gyventi, dirbti ar studijuoti ir gauti sveikatos priežiūros paslaugas bet kurioje valstybėje narėje, yra vienas iš ES pamatinių principų;
- E. kadangi aktyvus pilietiškumas geriau užtikrinamas, jei tenkinami pagrindiniai piliečių poreikiai; kadangi dėl to minimaliojo darbo užmokesčio teikiama apsauga yra labai svarbi ir būtina sąlyga siekiant ES tikslo nė vieno nepalikti nuošalyje;
- F. kadangi žmonės, patiriantys mažų garantijų darbo ir gyvenimo sąlygas, dažnai jaučiasi marginalizuoti ir mažiau arba visai nedalyvauja socialiniame gyvenime, pilietinėje visuomenėje ir rinkimuose;
- G. kadangi benamiai ne tik gyvena nesaugiomis sąlygomis, bet dažnai turi mažai arba neturi galimybių gauti informacijos apie savo teises ir jų gynimo priemones;
- H. kadangi pažeidžiamų, nepalankioje padėtyje esančių arba nepakankamai atstovaujamų asmenų grupių apibrėžtys valstybėse narėse labai skiriasi ir netgi gali priklausyti nuo politinės ir socialinės padėties valstybėje narėje tam tikru momentu;
- I. kadangi daug tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų susiduria su sunkiomis, sveikatai kenksmingomis ir nesaugiomis darbo sąlygomis, menkomis darbo vietos garantijomis arba jų nebuvimu ir nepakankama socialine apsauga bei galimybe gauti socialines išmokas arba jų nebuvimu; kadangi daug tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų yra iš pažeidžiamų socialinių grupių ir regionų; kadangi COVID-19 krizė pablogino esamą nesaugią daugelio tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų padėtį, todėl atsirado spragų įgyvendinant galiojančius teisės aktus dėl jų apsaugos;
- J. kadangi dėl COVID-19 protrūkio laisvam judėjimui visoje ES kilo daug precedento neturinčių iššūkių, o daugelis valstybių narių kaip neatidėliotinas priemonės nustatė kelionių apribojimus ir vidaus sienų kontrolę; kadangi ES piliečiai pateikė daug peticijų, kuriose išreikštas didelis susirūpinimas dėl nacionalinių neatidėliotinių priemonių poveikio jų laisvei keliauti, dirbti ir studijuoti užsienyje ir jų gebėjimui kurti ir palaikyti tarpvalstybinius šeimos ryšius;
- K. kadangi pandemija daro didelį neigiamą poveikį neigaliųjų ir pagyvenusių žmonių padėčiai ir labai riboja jų galimybes naudotis savo teisėmis;
- L. kadangi Peticijų komitetas gavo daug peticijų, kuriose išreiškiamas susirūpinimas dėl LGBTIQ asmenų diskriminacijos ES ir konkrečiai vaivorykštinių šeimų (t. y. šeimų, kuriose bent vienas narys yra LGBTIQ) diskriminacijos, visų pirma, naudojantis judėjimo laisve ES, nes tai daro neigiamą poveikį jų vaikų teisėms ir interesams;
- M. kadangi pagal Chartijos 21 straipsnį aiškiai draudžiama bet kokia diskriminacija – dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos – ir tai yra pagrindinė ES pilietybės išraiška; kadangi kartu tai yra esminis sėkmingo judėjimo laisvės įgyvendinimo aspektas, kaip nurodyta pirmiau minėtose peticijose;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- N. kadangi apie 50 mln. žmonių ES priklauso tautinėms mažumoms arba mažumų kalbų bendruomenėms; kadangi Komisija nesiėmė jokių teisėkūros veiksmų reaguodama į Europos piliečių iniciatyvą „*Minority SafePack* – milijonas parašų už įvairovę Europoje“, nepaisydama to, kad ją parėmė didelė dauguma EP narių;
- O. kadangi pilietybės suteikimas bei panaikinimas ir toliau priklauso valstybių narių kompetencijai;
- P. kadangi, kaip nurodyta peticijose, judūs ES piliečiai ir gyventojai, naudodamiesi savo rinkimų teisėmis, vis dar susiduria su sunkumais dėl administracinės naštos, biurokratijos ir kalbos barjero kai kuriose valstybėse narėse, taip pat dėl klaidingos informacijos arba kai kurių valstybių narių valdžios institucijų bendradarbiavimo stokos;
- Q. kadangi neįgalieji, siekdami veiksmingai naudotis savo teise balsuoti ir būti išrinktiems, taip pat teise gauti informaciją apie rinkimų taisykles, procedūras, programas ir dalyvauti diskusijose įvairių negalią turinčių asmenų poreikiams pritaikytu formatu, vis dar susiduria su teisinėmis, praktinėmis ir fizinėmis kliūtimis, todėl jiems ir toliau nepakankamai atstovaujama rinkimuose; kadangi vis dar nėra pakankamai duomenų apie nepakankamai atstovaujamų grupių aktyvumą rinkimuose;
- R. kadangi ES piliečių teisė dalyvauti demokratiame ES gyvenime apima ne tik balsavimą ir teisę būti kandidatais Europos Parlamento rinkimuose; kadangi Sutartyse numatytos įvairios dalyvavimo priemonės, kuriomis siekiama skatinti piliečius tiesiogiai dalyvauti ES gyvenime, įskaitant teisę teikti peticijas, teisę kreiptis į Europos ombudsmeną ir teisę pateikti Europos piliečių iniciatyvą;
- S. kadangi kai kuriose ES valstybėse narėse ilgalaikio gyventojo statusą turintys asmenys be pilietybės nėra visapusiškai įtraukti į demokratinį dalyvavimą ir visų pirma neturi teisės dalyvauti savivaldybių ir (arba) Europos Parlamento rinkimuose; kadangi Komisija neparengė rekomendacijos dėl mažumų be pilietybės, pvz., romų, lygybės užtikrinimo: tai faktiškai buvo pasiūlyta Europos piliečių iniciatyvoje „*Minority SafePack* – milijonas parašų už įvairovę Europoje“;
- T. kadangi ES turi apsaugoti Jungtinėje Karalystėje gyvenančius ES piliečius pagal Susitarimą dėl išstojimo;
- U. kadangi vyresnio amžiaus žmonės yra grupė pareigingų piliečių, kurie svariai ir vertingai prisideda prie visuomenės, dalyvaudami savanoriškoje veikloje, socialinėse iniciatyvose ir remdami bei prižiūrėdami priklausomus asmenis;
- V. kadangi siekiant naudotis galimybėmis gauti prekes ir paslaugas, įskaitant viešąsias paslaugas, vis labiau reikalingi skaitmeniniai įgūdžiai;
- W. kadangi skaitmeninė pertvarka suteikia galimybių ir kelia grėsmę visoms kartoms, ypač vyresnio amžiaus žmonėms; kadangi technologiniai pokyčiai gali turėti neigiamą poveikį vyresnio amžiaus žmonėms, kurie neturi pakankamų žinių, įgūdžių ir galimybių naudotis skaitmeninėmis technologijomis; kadangi vyresnio amžiaus žmonės dažnai nukentia nuo diskriminacijos, smurto, izoliacijos ir vienišumo, atskirties ir ribojamo savarankiškumo dėl to, kad diegiami skaitmeniniai sprendimai, kuriais neatsižvelgiama į jų poreikius;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos ataskaitą „2020 m. ES pilietybės ataskaita. Galių piliečiams suteikimas ir jų teisių apsauga“ ir palankiai vertina jos nuolatinį išpareigojimą puoselėti ES piliečių teises, be kita ko, reguliariai vertinant nepalankioje padėtyje esančioms grupėms priklausančių žmonių, įskaitant neįgaliuosius ir vyresnio amžiaus asmenis, galimybes ir kliūtis naudotis pilietinėmis teisėmis; apgailestauja dėl to, kad tik 2 iš 18 Komisijos pasiūlytų veiksmų pobūdis yra teisinis; pabrėžia, kad per ateinančius trejus metus reikia atlikti išsamų ES piliečių teisių vertinimą ir prisiimti aiškiai apibrėžtus ir konkrečius išpareigojimus bei imtis veiksmų ir teisėkūros iniciatyvų; pabrėžia, kad galutinis ataskaitų dėl ES pilietybės teikimo tikslas pagal SESV 25 straipsnyje nustatytą procedūrą būtų imtis konkrečių iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama konsoliduoti su pilietyste susijusias teises ir laisves parengiant ES pilietybės statutą, panašų į Europos socialinių teisių ramstį, kuris apimtų pagrindines teises ir laisves, įtvirtintas Chartijoje, socialines teises, nustatytas Europos socialinių teisių ramstyje, ir ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes, kaip Europos viešąją erdvę apibrėžiančius elementus,

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

įskaitant, be kita ko, tos viešosios erdvės valdymo modelį, orumą, laisvę, teisinės valstybės principą, demokratiją, pliuralizmą, toleranciją, teisingumą, solidarumą, lygybę ir nediskriminavimą, į kurią būtų atsižvelgta ateityje pertvarkant Sutartis;

2. palankiai vertina tai, kad Komisija vėl daug dėmesio skiria teisinės valstybės principo laikymuisi valstybėse narėse;
3. pabrėžia, kad nepriklausomi teismai, teisė kreiptis į teismą, saviraiškos laisvė, taip pat laisvė susipažinti su informacija, ją gauti ir skleisti bei žiniasklaidos pliuralizmas yra nepaprastai svarbūs teisinės valstybės komponentai; ragina Komisiją išsaugoti šias kertines ES vertybes, kai jas pažeidžia valstybės narės;
4. atkreipia dėmesį į tai, kad bet kokios priemonės, kuriomis pažeidžiama teisė į privatumą ir asmens duomenų apsauga, turi ne tik turėti teisinį pagrindą, bet ir būti būtinos bei proporcingos, kaip reikalaujama Bendrajame duomenų apsaugos reglamente ir Chartijoje;
5. primena, kad judėjimo laisvė, nors ir yra ES projekto pagrindas, labai nukentėjo nuo beprecedentės sveikatos krizės, kurią sukėlė COVID-19 protrūkis, ir ja susijusių nacionalinių neatidėliotųjų priemonių, įskaitant kelionių apribojimus ir laikiną vidaus sienų kontrolės atnaujinimą; pakartoja, kad šios priemonės, kaip matyti iš daugybės pateiktų peticijų, padarė didelį neigiamą poveikį asmeniniam gyvenimui, darbui, šeimoms ir ekonominėms bei socialinėms sąlygoms; pabrėžia, kad visos nacionalinės neatidėliotinos priemonės turėtų būti proporcingos pradiniam jų tikslui suvaldyti COVID-19 protrūkį; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją toliau stebėti kovos su COVID-19 priemonės ir jų poveikį ES piliečių teisėms; primygtinai ragina valstybes nars palaiapsniui atsakyti nacionalinių neatidėliotųjų priemonių, kai tik jos tampa nebereikalingos; pabrėžia, kad COVID-19 pandemija daro neigiamą poveikį piliečių, ypač jaunimo ir vyresnio amžiaus žmonių, gerovei ir psichinei sveikatai;
6. primena, kad Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES labiausiai paveikė Jungtinėje Karalystėje gyvenančius ES piliečius ir vienoje iš 27 ES valstybių narių gyvenančius Jungtinės Karalystės piliečius pereinamojo laikotarpio pabaigoje; ragina Komisiją atidžiai stebėti, ar tinkamai įgyvendinama Susitarimo dėl išstojimo antra dalis dėl piliečių teisių, siekiant visapusiškai ir veiksmingai apsaugoti piliečių, kurie pasinaudojo judėjimo laisve iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, teises;
7. yra susirūpinęs dėl daugybės kliūčių, su kuriomis vaivorykštės šeimos vis dar susiduria, kai naudojasi savo teise persikelti į kitą valstybę narę, nes skiriasi tos pačios lyties porų ir jų tėvų ir vaikų santykių pripažinimo nacionaliniai teisės aktai; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nars įgyvendinti rekomendacijas, išdėstytas Parlamento rezoliucijoje dėl LGBTIQ asmenų teisių Europos Sąjungoje, įskaitant jo raginimą Komisijai išnagrinėti, ar visos valstybės narės laikosi 2018 m. birželio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-673/16 Relu Adrian Coman ir kt. prieš Inspectoratul General pentru Imigrări ir Ministerul Afacerilor Interne⁽²⁴⁾, ir įtraukti šį sprendimą į būsimą 2009 m. gairių dėl laisvo judėjimo peržiūrą;
8. apgailestauja dėl to, kad tėvai ir vaikai įvairiose valstybėse narėse turi nevienodas galimybes kreiptis į teismą gyvenimo skyrium ar skyrybų atveju – dėl to šimtai ES gyvenančių tėvų kreipėsi į Peticijų komitetą prašydami juos paremti jų šeimos ginčiuose, turinčiuose tarpvalstybinį elementą, ir tėvų vykdomo vaikų grobimo atvejais; ragina Komisiją ir valstybes nars pradėti taikyti nediskriminacines bylų dėl vaikų tarpvalstybinės globos stebėsenos sistemas, kuriomis būtų visapusiškai gerbiamos pagrindinės vaiko teisės;
9. primena, kad judėjimo laisvei grėsmė kyla ne tik dėl svarbių pasaulinių įvykių; apgailestaudamas pažymi, kad, kaip matyti iš daugelio šiuo klausimu gautų peticijų, ES piliečiai, ilgalaikiai gyventojai, kurie yra kitos valstybės narės piliečiai, ir ES piliečių šeimos nariai, kurie nėra ES piliečiai, persikeldami į kitą valstybę narę vis dar susiduria su teisinėmis, administracinėmis ir praktinėmis kliūtimis, visų pirma susijusiomis su leidimo gyventi procedūromis, civiliniais ar socialiniais klausimais, pvz., šeimos teise ar pensijomis, socialinės apsaugos sistemų koordinavimu, galimybe naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, sveikatos draudimu, švietimu ir mokesčių režimais bei profesinių kvalifikacijų pripažinimu; pabrėžia, kad šios kliūtys dažnai apima diskriminacinius administracinius reikalavimus arba savavališkus

⁽²⁴⁾ 2018 m. birželio 5 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Relu Adrian Coman ir kt. prieš Inspectoratul General pentru Imigrări ir Ministerul Afacerilor Interne*, C-673/16, EU:C:2018:385.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

reikalavimus pateikti dokumentus, kurie paprastai nėra išduodami kitose valstybėse narėse; pabrėžia, kad šios kliūtys dažnai atsiranda dėl to, kad nėra aiškios tam tikrų Laisvo judėjimo direktyvos sąvokų, pvz., „visaverčio sveikatos draudimo“ ir „pakankamų išteklių“, apibrėžties; ragina Komisiją, vykdamą Laisvo judėjimo direktyvos įgyvendinimo stebėseną, įtraukti diskriminacinę administracinę praktiką valstybėse narėse, ypač vietos lygmeniu, imtis būtinų vykdymo užtikrinimo veiksmų siekiant kovoti su tokia praktika ir savo peržiūrose gairėse paaiškinti sąvokas, kurios nėra aiškiai apibrėžtos Laisvo judėjimo direktyvoje; be to, ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti tolesnį bendradarbiavimą tais atvejais, kai darbuotojai gauna išmokas ir moka įmokas skirtingose ES valstybėse narėse, stiprinant skirtingų socialinės apsaugos tarnybų keitimąsi informacija tarpvalstybiniu lygmeniu, kad apskaičiuojant teises į pensiją būtų deramai atsižvelgta į visas įmokas;

10. ragina valstybes nares įdiegti koordinavimo ir bendradarbiavimo priemones siekiant veiksmingai spręsti automobilių registravimo dvigubo apmokestinimo, diskriminavimo mokesčių srityje ir dvigubo apmokestinimo tarpvalstybiniu mastu problemas ir labiau atsižvelgti į realią tarpvalstybinio darbuotojų judumo padėtį; mano, kad esamais dvišaliais mokesčių susitarimais arba vienašaliais valstybių narių veiksmais dvigubo apmokestinimo problemos sprendžiamos nepakankamai ir norint ją išspręsti reikia suderintų ir savalaikių veiksmų ES lygmeniu;

11. palankiai vertina Komisijos pranešimą, kad ji peržiūrės konsulinės apsaugos taisykles; ragina Komisiją į šią peržiūrą įtraukti konsulinės apsaugos prieinamumo įvairių negalią turintiems asmenims vertinimą; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti pagalbą neatstovaujama valstybių narių ES piliečiams; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti asmenų, kuriems valstybė narė išdavė kelionės dokumentą, teisę į konsulinę apsaugą, net jei jie nėra tos valstybės piliečiai;

12. primena, kad minimalusis darbo užmokestis turi atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant, kad būtų įgyvendintas Europos socialinių teisių ramstis ir nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje; atkreipia dėmesį į mažų garantijų sąlygas, kurias patiria tarpvalstybiniai ir sezoniniai darbuotojai, ypač prasidėjus COVID-19 krizei; ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti pažeidžiamumo problemas, su kuriomis dėl COVID-19 krizės susiduria tarpvalstybiniai ir sezoniniai darbuotojai migrantai, ir užtikrinti, kad visiems darbuotojams ES būtų suteikta aukšto lygio socialinė apsauga ir teisingas, tinkamai apmokamas darbas, be kita ko, užtikrinant veiksmingą Sąjungos teisės, susijusios su darbo jėgos judumu ir teise į vienodą užmokestį už vienodą ar vienodos vertės darbą, taikymą ir vykdymo užtikrinimą; mano, kad šis požiūris yra nepaprastai svarbus siekiant užkirsti kelią ES piliečių marginalizacijai, įgalinti juos visapusiškai ir aktyviai dalyvauti mūsų demokratijoje ir apsaugoti jų teises, kurias suteikia ES pilietybė;

13. pažymi, kad tai, jog stokojama neįgaliųjų statuso tarpusavio pripažinimo mechanizmo, yra viena iš priežasčių, dėl kurių neįgalieji patiria sunkumų naudodamiesi savo teisėmis į laisvą judėjimą ir galimybes gauti išsilavinimą, darbą ir kultūros vertybes; pritaria tam, kad būtų sukurta tarpusavyje pripažįstama ES neįgaliojo kortelė, siekiant užtikrinti vienodas galimybes visoje ES gauti tam tikras išmokas; ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti taikyti ES neįgaliojo kortelę siekiant užtikrinti neįgaliųjų judėjimo laisvę;

14. primygtinai ragina visas valstybes nares ratifikuoti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją ir pasirašyti jos protokolą; primygtinai ragina Komisiją, atsižvelgiant į šios konvencijos ratifikavimą, imtis priemonių, kurių reikia, kad neįgalieji galėtų naudotis visomis savo, kaip ES piliečių, teisėmis be jokios diskriminacijos;

15. yra susirūpinęs dėl benamių marginalizacijos, nes jie gyvena sudėtingomis sąlygomis ir jiems trūksta informacijos; ragina valstybes nares imtis priemonių siekiant apsaugoti benamius ir jų teises, pasiekti juos vykdamą informavimo apie šias priemones kampanijas ir taip palengvinti jų įtrauktį į socialinį ir politinį gyvenimą bei pilietinę visuomenę;

16. palankiai vertina Komisijos ketinimą, paskelbtą jos 2020 m. ES pilietybės ataskaitoje, atnaujinti direktyvas dėl judžių ES piliečių balsavimo teisių vietos savivaldos ir Europos Parlamento rinkimuose (Tarybos direktyvos 94/80/EB ir 93/109/EB); atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia skubiai pašalinti visas kliūtis ir sunkumus, trukdančius judiems ES piliečiams, įskaitant neįgaliuosius, naudotis balsavimo teisėmis, teikti daugiau informacijos apie vietos savivaldos ir Europos Parlamento rinkimus ir balsavimo procedūras ir sudaryti tam palankesnes sąlygas (galbūt pasitelkiant visapusiškai prieinamą bendrą ES masto informacinę platformą), skatinti valstybes nares, visų pirma vietos lygmeniu, sudaryti palankesnes sąlygas judiems ES piliečiams naudotis balsavimo teisėmis, taip pat išnagrinėti ir įgyvendinti nuotolinio

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

balsavimo galimybes, įskaitant elektroninį balsavimą, siekiant padidinti demokratinį dalyvavimą ir sudaryti jam palankesnes sąlygas; pabrėžia, kad nuotolinio balsavimo tikslais valstybės narės turi užtikrinti elektroninių ir interneto sistemų projektavimo ir diegimo skaidrumą, galimybę atlikti fizinius ar elektrinius perskaičiavimus nepakenkiant balsavimo slaptumui ir asmens duomenų apsaugai, laikantis taikytinos Sąjungos teisės; primena, kad kai kuriose valstybėse narėse neįgaliesiems, kuriems taikomos apsaugos priemonės, pvz., globa, automatiškai neleidžiama dalyvauti politiniame gyvenime, todėl jiems nesuteikiama teisė balsuoti; pabrėžia, kad reikia atsisakyti šio drastiško sprendimo ir pereiti prie paramos neįgaliesiems pasirinktose gyvenimo srityse; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos pareiškimą, jog ji bendradarbiaus su valstybėmis narėmis ir Parlamentu, kad garantuotų, kad neįgalieji galėtų naudotis politinėmis teisėmis tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir kiti asmenys, ir visų pirma užtikrintų, kad šia teise būtų naudojamas per kitus Europos Parlamento rinkimus;

17. ragina Komisiją ir valstybes nares Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinkle keistis geriausia patirtimi, kaip patenkinti konkrečius nepalankioje padėtyje esančių piliečių grupių rinkimų poreikius, ir ją skatinti, siekiant padidinti jų dalyvavimą rinkimuose ir užtikrinti, kad jie galėtų veiksmingai naudotis savo balsavimo teisėmis per kitus Europos Parlamento rinkimus; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia rinkti išsamius duomenis apie nepakankamai atstovaujамų rinkėjų kategorijas ir susitarti dėl nepalankioje padėtyje esančių grupių, kurios gali apimti tokias grupes kaip LGBTIQ asmenys, migrantai ir pabėgėliai, asmenys iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių, rasinės, etninės ar kalbinės mažumos ir neįgalieji, pagrindinių bendrų apibrėžčių;

18. be to, primena, kad dažna peticijų tema yra užsienyje gyvenančių ES piliečių rinkimų teisės; pažymi, kad kelios valstybės narės atima iš savo piliečių teisę balsuoti nacionaliniuose parlamento rinkimuose, kai jie persikelia į kitą ES šalį; mano, kad ES piliečių balsavimo teisės praradimas dėl to, kad jie gyvena užsienyje, taip pat jų teisės balsuoti gyvenamosios vietos šalies nacionaliniuose rinkimuose nepripažinimas gali trukdyti judėjimo laisvei ir gali reikšti, kad nesuteikiama pagrindinė teisė dalyvauti politiniame gyvenime; pabrėžia, kad keliose valstybėse narėse ilgalaikiai gyventojai, kurie yra kitos ES valstybės narės piliečiai, neturi balsavimo teisės į vietos ir Europos Parlamento rinkimus;

19. pabrėžia, kad daugiau kaip 60 proc. viešose konsultacijose dėl 2020 m. Europos pilietybės ataskaitos dalyvavusių respondentų manė, kad nepakankamai stengiamasi informuoti piliečius apie jų ES piliečių teises; ragina Komisiją ir valstybes nares geriau informuoti ES piliečius apie jų teises ir pareigas įvairių negalią turintiems asmenims prieinama forma ir užtikrinti, kad galimybės naudotis šiomis teisėmis būtų vienodai paisoma jų kilmės šalyje ir bet kurioje kitoje valstybėje narėje; pabrėžia, kad svarbu turėti šalies lygmens interneto svetaines, kuriose būtų paaiškintos ES piliečių teisės ir kaip susisiekti su EP nariais bei stebėti jų balsavimą ir sprendimus;

20. ragina valstybes nares mokyklų programose daugiau dėmesio skirti politiniam švietimui apie ES reikalus, be kita ko, ES piliečių teises, ir atitinkamai pritaikyti mokytojų mokymą; mano, kad valstybės narės savo švietimo sistemose turi skatinti mokyklų vizitus į ES institucijas; pabrėžia, kad prieinamas švietimas atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį teikiant informaciją būsimiems piliečiams;

21. pripažįsta, kad dėl dabartinės ES dalyvaujamąsios sistemos struktūros žmonėms gali kilti abejonių dėl to, kuris kanalas labiau atitinka jų poreikius, ir tai juos gali atgrasyti nuo naudojimosi turimomis priemonėmis, kad susisiektų su ES institucijomis; ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti tinkamas priemones siekiant užtikrinti, kad ES piliečiai ir gyventojai būtų visapusiškai informuojami apie jų teisę teikti peticijas Parlamentui ir jų teisę kreiptis į Europos ombudsmeną norint užtikrinti savo teises ir pranešti apie bet kokius pažeidimus, laikantis Chartijos 44 straipsnio ir SESV 227 straipsnio nuostatų;

22. ragina sukurti internetinę vieno langelio principu veikiančią interneto svetainę, kuri sutelktų visas ES dalyvaujamas priemones ir teiktų informaciją, konsultacijas ir paramą bendradarbiavimo su ES klausimais visomis oficialiosiomis ES kalbomis ir įvairių negalią turintiems asmenims prieinama forma, taip padedant naudotojams nustatyti tinkamiausią kanalą ir juo naudotis, siekiant priartinti piliečius prie ES ir sustiprinti jų demokratinį dalyvavimą; tikisi, kad tokia vieno langelio principu veikianti svetainė racionalizuos įvairių dalyvaujamųjų priemonių naudojimą ir tuo pačiu padės visapusiškai panaudoti jų potencialą;

23. primena, kad remia Konferenciją dėl Europos ateities; yra tvirtai įsitikinęs, kad konferencija suteikia galimybę dalyvauti ES demokratiname procese pagal principą „iš apačios į viršų“; pakartoja savo raginimą konferencijoje parengti konkrečias rekomendacijas, į kurias institucijos turėtų atsižvelgti ir kurias turėtų paversti veiksmais; ragina visus konferencijos dalyvius užtikrinti, kad būtų imamasi tikrų tolesnių veiksmų atsižvelgiant į konferencijos rezultatus;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

24. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos ombudsmenei, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, jų peticijų komitetams ir nacionaliniams ombudsmenams arba panašioms kompetentingoms įstaigoms.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0082

Sąžiningas ir paprastesnis apmokestinimas remiant ekonomikos gaivinimo strategiją**2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo remiant ekonomikos atgaivinimo strategiją (EP veiksmai, susiję su liepos mėn. Komisijos veiksmų planu ir jo 25 iniciatyvomis PVM, verslo ir individualaus apmokestinimo srityse) (2020/2254(INL))**

(2022/C 347/20)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 225 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“ (COM(2020)0312),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą dėl gero mokesčių srities valdymo Europos Sąjungoje ir už jos ribų (COM(2020)0313),
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 7 d. Komisijos komunikatą „PVM veiksmų planas. Bendros ES PVM erdvės kūrimas. Laikas spręsti“ (COM(2016)0148),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Metai nuo COVID-19 protrūkio. Fiskalinės politikos atsakas“ (COM(2021)0105),
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymus, kurie turi būti priimti, visų pirma dėl bendros pelno mokesčio bazės (BPMB), bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB)⁽¹⁾ ir skaitmeninio sektoriaus apmokestinimo dokumentų rinkinio⁽²⁾, taip pat į Europos Parlamento pozicijas dėl šių pasiūlymų,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 15 d. Komisijos komunikatą „Siekiant veiksmingesnio ir demokratiškesnio ES mokesčių politikos sprendimų priėmimo“ (COM(2019)0008),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ (COM(2020)0067),
- atsižvelgdamas į 2015 m. spalio mėn. EBPO / G20 mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS) įtraukios sistemos veiksmų planą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. priimtą EBPO / G20 tarpinę ataskaitą dėl įtraukios sistemos „Skaitmeninio keliami uždaviniai“ (angl. *Tax Challenges Arising from Digitalisation*) ir 2019 m. gegužės mėn. priimtą jos darbo programą siekiant parengti bendrą sprendimą dėl mokesčių srities uždavinių, kylančių dėl ekonomikos skaitmeninimo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. EBPO / G20 įtraukios sistemos priimtus ataskaitų dėl pirmo ir antro ramsčių projektus, taip pat į EBPO atliktų ekonominės analizės ir poveikio vertinimo rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikatą „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“ (COM(2021)0251),

(¹) 2016 m. spalio 25 d. pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl bendros pelno mokesčio bazės (BPMB) (COM(2016)0685) ir 2016 m. spalio 25 d. pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB) (COM(2016)0683).

(²) Dokumentų rinkinį sudaro 2018 m. kovo 21 d. Komisijos komunikatas „Laikas nustatyti šiuolaikiškų, sąžiningų ir veiksmingų skaitmeninės ekonomikos mokesčių standartą“ (COM(2018)0146), 2018 m. kovo 21 d. pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatomos taisyklės, susijusios su įmonių reikšmingos skaitmeninės veiklaviets apmokestinimu (COM(2018)0147), 2018 m. kovo 21 d. pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl bendros skaitmeninių paslaugų mokesčio, kuriuo apmokestinamos pajamos, gaunamos teikiant tam tikras skaitmenines paslaugas, sistemos (COM(2018)0148) ir 2018 m. kovo 21 d. Komisijos rekomendacija dėl įmonių reikšmingos skaitmeninės veiklaviets apmokestinimo (C(2018)1650).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. metinę apmokestinimo ataskaitą „ES valstybių narių mokesčių politikos peržiūra“, TAXUD GD, 2021 m. gegužės 18 d.,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinio valiutos fondo ataskaitą „Tarptautinių įmonių apmokestinimas Europoje“, Europos ir Fiskalinių reikalų departamentai, 2021 m., Nr. 21/12,
 - atsižvelgdamas į kelių aukščiausio lygio G7, G8 ir G20 susitikimų tarptautinio apmokestinimo klausimais rezultatus,
 - atsižvelgdamas į savo 2015 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimo Sąjungoje ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl TAXE specialiųjų komitetų: 2015 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių (TAX 1) ⁽⁴⁾, 2016 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių (TAX 2) ⁽⁵⁾ ir 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo (TAX 3) ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2017 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją ir rekomendacijas, pateiktas atlikus tyrimą dėl pinigų plovimo, mokesčių vengimo ir slėpimo (PANA) ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo pranešimą „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas: pažanga, įgyta patirtis ir kliūtys, kurias reikia įveikti“ (2020/2046(INI)),
 - atsižvelgdamas į savo pranešimą dėl ES politikos, susijusios su žalinga mokesčių praktika, reformos (įskaitant Elgesio kodekso grupės reformą) (2020/2258(INI)),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 54 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0024/2022),
- A. kadangi dėl precedento neturinčios COVID-19 sukeltos krizės poveikio ekonomikai sumažėjo mokestinės pajamos ir padidėjo skolos bei fiskalinės išlaidos, patiriamos siekiant apsaugoti visuomenę ir ekonomiką, ir dėl to labai padidėjo valdžios sektoriaus skola; kadangi dėl mokesčių vengimo, mokesčių sukčiavimo ir mokesčių slėpimo prarandamos valdžios sektoriaus pajamos ir daromas neigiamas poveikis viešųjų finansų, mokesčių sistemų ir teisingumo mokesčių srityje tvarumui; kadangi labai svarbu kovoti su mokesčių vengimu ir slėpimu ir kartu išlaikyti tokio dydžio mokesčius, kurie padėtų garantuoti tvarų ekonomikos augimą, taip pat ekonominį ir socialinį Sąjungos atsigavimą ir įveikti ilgalaikius iššūkius, pvz., kylančius dėl senėjančios visuomenės, ekologinės ir su klimato kaita susijusios pertvarkos ir ekonomikos skaitmeninimo, nepakenkiant tinkamų mokestinių pajamų užtikrinimui;
- B. kadangi mokesčių našta nuo turto apmokestinimo buvo perkelta pajamoms, nuo kapitalo – darbo pajamoms ir vartojimui, nuo tarptautinių įmonių – mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), o nuo finansų sektoriaus – realiajai ekonomikai, taigi taip mokesčių našta perkelta nuo judresnių mažiau judriems mokesčių mokėtojams;
- C. kadangi siekiant greito atsigavimo reikalingas tvirtas ekonominės ir fiskalinės politikos atsakas reformų ir investicijų pavidalu, be kita ko: i) garantuojant iš tiesų vienodas sąlygas mokesčių mokėtojams ir įmonėms, sumažinant arba panaikinant mokesčių lengvatas, kuriomis nesąžiningai sukuriamos nepalankios sąlygos MVI, taip pat sumažinant biurokratiją, kad būtų galima paskatinti konkurenciją, vidaus prekybą ir prekybą bendrojoje rinkoje, užtikrinant paprastą, teisingesnę skaitmeninę ir labiau nuspėjamą mokesčių aplinką; ii) užtikrinant mokestines pajamas valstybėms narėms, kad jos galėtų finansuoti ekonomikos atsigavimą, pertvarką siekiant neutralaus anglies dioksido poveikio ekonomikos, sumažinti skolos ir BVP santykį ir skatinti investicijas; taip pat iii) užtikrinant sąžiningą įmonių ir piliečių apmokestinimą ir didinant skaidrumą, pasitikėjimą visuomene ir sąžiningą konkurenciją, remiantis suderintais standartais ir suderintomis bei skaitmeninėmis ataskaitų teikimo sistemomis;

⁽³⁾ OL C 399, 2017 11 24, p. 74.

⁽⁴⁾ OL C 366, 2017 10 27, p. 51.

⁽⁵⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 79.

⁽⁶⁾ OL C 108, 2021 3 26, p. 8.

⁽⁷⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 132.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- D. kadangi Komisijos sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija (toliau – veiksmų planas), yra platesnės Sąjungos mokesčių strategijos pridėtinės vertės mokesčio (PVM), verslo ir individualaus apmokestinimo srityse dalis; kadangi veiksmų plane išdėstomas dvejopas požiūris, pagal kurį derinami kovos su mokesčių sukčiavimu ir mokesčių slėpimu veiksmai ir sudaromos geresnės sąlygos pašalinti nereikalingas kliūtis ir administracinę naštą, tenkančią mokesčių mokėtojams, visų pirma, piliečiams ir MVĮ;
- E. kadangi MVĮ sudaro 99 proc. Sąjungos įmonių ir sukuria dvi iš trijų darbo vietų privačiajame sektoriuje, tačiau šių įmonių mokesčių taisyklių laikymosi išlaidos sudaro 30 proc. mokesčių naštos, o didelių įmonių – tik 2 proc.;
- F. kadangi reikia stiprinti valstybių narių mokesčių administratorių tarpusavio pasitikėjimą ir bendradarbiavimą ir dalytis geriausios praktikos, susijusios su nacionalinėmis ataskaitų teikimo sistemomis, pavyzdžiais visose valstybėse narėse;
- G. kadangi Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje dėl keitimosi informacija apie mokesčius ES 2021 m. ⁽⁸⁾ nurodoma, kad informacija, kuria keičiasi valstybės narės, yra neaktuali, netiksli ir nepakankamai išsamai;
- H. kadangi dabartinės tarptautinės pelno mokesčio taisyklės ekonomikos skaitmeninimo ir globalizacijos sąlygomis nebetinka; kadangi dėl skaitmeninimo pokyčių ir didesnės priklausomybės nuo nematerialiojo turto bei jo aktyvesnio vaidmens vertės grandinėse randasi perspektyvos ir iššūkiai, susiję su ekonominės veiklos ir apmokestinamųjų įvykių atsekamumu, ir, be kita ko, sudaromos sąlygos taikyti mokesčių vengimo praktiką, ypač tuo atveju, jei operacijos yra tarpvalstybinės arba vykdomos už Sąjungos ribų;
- I. kadangi įmonių apmokestinimas turėtų būti grindžiamas pelno apmokestinimo principu ten, kur jis gaunamas, o labiau suderintas ir koordinuotas požiūris į įmonių apmokestinimo sistemą visoje Sąjungoje galėtų dar labiau padėti kovoti su nesąžininga konkurencija, kurią sukelia žalinga mokesčių praktika, iškraipanti bendrosios rinkos veikimą ir dažnai lemianti netinkamą išteklių paskirstymą;
- J. kadangi geresnis Sąjungos ir nacionalinių mokesčių administratorių bendradarbiavimas ir didesnis skaidrumas įmonių apmokestinimo srityje gali pagerinti mokesčių surinkimą ir reikalavimų laikymąsi, ir tai taip pat yra būtina siekiant stiprinti sąžiningą konkurenciją bendrojoje rinkoje, nes tuomet mokesčių administratoriai galės dirbti efektyviau; kadangi pasitelkus technologijas ir skaitmeninimą daug dėmesio galima skirti veiksmingesniam turimų duomenų naudojimui ir atitinkamai padidinti mokesčių administratorių darbo veiksmingumą ir skaidrumą, sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas ir padidinti visuomenės pasitikėjimą; kadangi dėl pažangos skaitmeninimo srityje tiek mokesčių mokėtojams, tiek mokesčių administratoriams pasiūlomi alternatyvūs būdai, kaip sistemingai kovoti su tam tikru mokesčių sukčiavimu, taip palengvinamas paslankių mokesčių bazių apmokestinimas;

Bendrosios pastabos dėl Komisijos sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų plano, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija

1. palankiai vertina veiksmų planą ir remia visapusišką jo įgyvendinimą; pažymi, kad iš 25 veiksmų didžioji dalis yra susiję su PVM, o tai yra tinkama strategija, nes PVM srityje prarandama daug pajamų ir reikia remti įmones, ypač MVĮ; vis dėlto mano, kad teikiant konkrečius pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų reikėtų atlikti poveikio vertinimą siekiant juos papildyti, kad būtų galima geriau suprasti galimą poveikį mokesčių mokėtojams ir įmonėms; palankiai vertina neseniai Taryboje pasiektą susitarimą dėl PVM tarifų, tačiau tebėra susirūpinęs dėl to, kad Taryboje nebuvo pritarta galutinei PVM sistemai; ragina Komisiją patikrinti veiksmų planą atsižvelgiant į tarptautinius pokyčius Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) / G20 lygmeniu ir atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją;
2. yra įsitikinęs, kad Komisijos sprendimas imtis iniciatyvų siekiant glaudesnio mokesčių administratorių bendradarbiavimo ir didesnio procesinių taisyklių suvienodinimo visoje vidaus rinkoje yra itin svarbus; palankiai vertina Komisijos iniciatyvą dėl ES suderintos atitikties programos, kaip metodo skatinti glaudesnę mokesčių administratorių ir įmonių bendradarbiavimą, ir rekomenduoja nustatyti aiškias tinkamumo ir veikimo taisykles, taip pat galimą programos išplėtimą siekiant įtraukti su PVM susijusius aspektus; palankiai vertina Komisijos teisėkūros iniciatyvą, kuria būtų nustatyta bendra

⁽⁸⁾ 2021 m. sausio 26 d. Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 03/2021 „Keitimasis informacija apie mokesčius ES: tvirtas pagrindas, įgyvendinimo spragos“.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

standartizuota Sąjungos lygmens išskaičiuojamojo mokesčio prie pajamų šaltinio sistema, taip pat mokesčių administratorių keitimosi informacija ir bendradarbiavimo mechanizmas, ir laukia šios iniciatyvos; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją, taip pat reaguojant į neseniai atskleistą informaciją apie „Cum-Ex“ ir EBPO / G20 pasaulinį susitarimą dėl mokesčių, įvertinti galimą minimalaus efektyviojo išskaičiuojamojo mokesčio tarifo naudą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją atnaujinti užblokuotą Tarybos direktyvos 2003/49/EB⁽⁹⁾ (Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyva) peržiūrą;

3. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą modernizuoti, supaprastinti ir suderinti PVM reikalavimus naudojant sandoriu grįstas ataskaitas („realiuoju laiku“) ir e. sąskaitas faktūras; pažymi, kad tokias ataskaitas turi būti lengva naudoti mokesčių mokėtojams, tačiau kartu turi būti sudarytos sąlygos mokesčių administratoriams apžvelgti įvairius sandorius realiuoju laiku, taip palengvinamos galimybės užkirsti kelią sukčiavimui ir rizikingų ekonominės veiklos vykdytojų veiklai ir juos nustatyti; mano, kad ataskaitų teikimo reikalavimai ir mokesčių formos turėtų būti vienodi visose valstybėse narėse; mano, kad duomenų gavybos priemonės – sandorių tinklų analizės – naudojimas yra vienas iš tinkamų būdų mokesčių sukčiavimui sumažinti ir ragina ją toliau plėtoti ir dalytis geriausia patirtimi tarp valstybių narių;

4. primena, kad bet kokiomis mokesčių priemonėmis (nesvarbu, ar jos laikinos ar ne) turėtų būti vengiama iškraipyti investicinius sprendimus ir jos turėtų veikti kaip įrankis, padedantis įgyvendinti Sąjungos tikslus, išdėstytus Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalyje, ir, be kita ko, užtikrinti Europos įmonių konkurencingumą; pabrėžia, kad dėl ataskaitų teikimo reikalavimų neturėtų neproporcingai padidėti ekonominės veiklos vykdytojų, ypač MVĮ, administracinės išlaidos; pažymi, kad norint veiksmingai spręsti prarandamų mokesčių pajamų problemą gali prireikti geresnės kokybės ir didesnio kiekio duomenų; primygtinai ragina paisyti principo, kad bet kokie mokesčių administratorių iš mokesčių mokėtojų surinkti duomenys turi būti pateikti valstybėms narėms tik vieną kartą, užtikrinant kuo didesnę saugumą ir laikantis duomenų apsaugos teisės aktų; atkreipia dėmesį į duomenų ir skaitmeninių priemonių potencialą mažinti biurokratizmą ir supaprastinti įvairias mokesčių mokėtojų prievoles, pvz., susijusias su PVM deklaracijomis ir sumuojamosiomis ataskaitomis, ir pažymi, kad turėtų būti naudojama dirbtiniu intelektu (DI) ir programine įranga siekiant kuo labiau padidinti duomenų naudojimo veiksmingumą; pabrėžia, kad reikia toliau dėti pastangas siekiant stiprinti valstybių narių administracinį bendradarbiavimą siekiant sumažinti sukčiavimą ir mokesčių slėpimą; mano, kad būtina ne tik padidinti duomenų, kuriais keičiamasi, kiekį, bet ir pagerinti jų kokybę, siekiant sukurti veiksmingesnę sistemą;

5. pabrėžia, kad valstybių narių mokesčių teisės aktų įvairovė yra didelė problema, ypač MVĮ ir startuoliams, veikiantiems arba norintiems pradėti prekiauti bendrojoje rinkoje, nes jie turi prisitaikyti prie 27 skirtingų mokesčių sistemų. mano, kad reikėtų imtis deramų priemonių reaguojant į didesnes MVĮ patiriamas reikalavimų laikymosi išlaidas; pabrėžia, kad MVĮ neturėtų būti toliau būti baudžiamos finansine našta, atsirandancia dėl veiklos pagal skirtingas nacionalines sistemas, ir kad bendrosios rinkos teikiama nauda turėtų būti lengvai joms prieinama;

6. pabrėžia, kad tvaraus atsigavimo strategijoje turėtų būti atsižvelgiama į vis dar mažų palūkanų normų tvarumą ir didėjančią infliaciją visoje Sąjungoje; mano, kad mokesčių našta neturėtų būti perkeliama nuo kapitalo prieaugio darbui, kaip yra dabar; atsižvelgdamas į tai mano, kad daugiau dėmesio reikėtų skirti dideliame mobiliųjų darbuotojų skaičiui;

7. pakartoja priemonės „NextGenerationEU“ lėšų svarbą Sąjungos ekonomikos atsigavimui ir pabrėžia galimybę, atsiveriančią naudojantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone, siekiant vykdyti fiskalines reformas ir investuoti į sąžiningesnę, tvaresnę ir geriau skaitmenizuotą fiskalinę sistemą; primena, kad 2021–2027 m. vykdant programą „Fiscalis“, kurios biudžetas yra 269 mln. EUR, siekiama kovoti su mokesčių sukčiavimu ir teikiama parama surenkant pajamas į Sąjungos ir valstybių narių biudžetus, t. y. padedama nacionaliniams mokesčių administratoriams geriau bendradarbiauti siekiant kovoti su mokesčių sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad apskaičiuota, jog 2016 m. dėl tarptautinio mokesčių slėpimo prarasta 46 mlrd. EUR pajamų; atkreipia dėmesį į dabartinius dėl žalingos mokesčių praktikos susiformavusius bendrosios rinkos iškraipymus, dėl kurių atsiranda žalinga mokesčių konkurencija; pažymi, kad kartu su veiksnių planu buvo paskelbtas Komisijos komunikatas dėl gero mokesčių srities valdymo Europos Sąjungoje ir už jos ribų, kuriame didžiausias dėmesys skiriamas

⁽⁹⁾ 2003 m. birželio 3 d. Tarybos direktyva 2003/49/EB dėl bendros apmokestinimo sistemos, taikomos palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimams tarp skirtingų valstybių narių asocijuotų bendrovių (OL L 157, 2003 6 26, p. 49).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

būtinybei reformuoti ES verslo apmokestinimo elgesio kodeksą ir nebendradarbiaujančių jurisdikcijų turinčių subjektų ES sąrašė nustatytiems kriterijams; apgailestauja dėl to, kad Taryboje užstrigo darbas abiem klausimais; atsižvelgia į 2021 m. gruodžio 8 d. ECOFIN posėdžio rezultata; atsižvelgdamas į tai apgailestauja, kad valstybių narių finansų ministrai negalėjo susitarti dėl 1997 m. ES verslo apmokestinimo elgesio kodekso reformos, ir primena 2021 m. spalio 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl ES politikos, susijusios su žalinga mokesčių praktika, reformos (įskaitant Elgesio kodekso grupės reformą); pakartoja, kad pritaria Komisijos ketinimui išplėsti Elgesio kodekso grupės veiklos sritį, kad ji apimtų kitų rūšių režimą ir bendruosius nacionalinių pelno mokesčio sistemų aspektus, ir ragina Komisiją toliau plėtoti koordinavimo mechanizmus, pvz., tarpusavio vertinimo procedūras Elgesio kodekso grupėje; rekomenduoja įtraukti lengvatinio gyventojų pajamų mokesčio režimus, kad būtų reaguojama į specialias pilietybės programas arba priemones, kuriomis siekiama pritraukti itin judžių turtingų asmenų ir vadinamųjų skaitmeninių klajoklių ir kurios gali lemti didelius bendrosios rinkos iškraipymus; ragina Komisiją, atsižvelgiant į būsimą 2022 m. mokesčių simpoziumą, išanalizuoti bendrosios rinkos iškraipymus ir pasiūlyti porcingas taisomąsias priemones;

Pokyčius skatinantys veiksniai

9. laikosi nuomonės, kad norint parengti veiksmingus pasiūlymus, kaip būtų galima sumažinti mokesčių nuostolius, Sąjungoje būtina geriau įvertinti bendrus mokesčių nuostolius ir išsamiai ištirti jų sistemines priežastis; pabrėžia, kad geresnis duomenų, kuriuos suteikia įmonės, asmenys ir mokesčių administratoriai, prieinamumas gali labai prisidėti užtikrinant geresnius įverčius; atkreipia dėmesį į EBPO pelno mokesčio statistikos duomenų bazės svarbą ir valstybių narių indėlį į ją; taip pat apgailestauja dėl to, kad Taryba nepateikė Europos Parlamentui būtinos informacijos Paramos vystymuisi komiteto įgyvendinimo ataskaitoje; pabrėžia, kad sukčiavimas PVM, pvz., karuselinis sukčiavimas, turi tiesioginį poveikį PVM grindžiamiems nuosaviems ištekliams, taigi ir Sąjungos pajamų sudėčiai ⁽¹⁰⁾; pabrėžia, kad sukčiavimo PVM tipologijos yra daugialypės ir gali būti keičiamos siekiant prisitaikyti prie naujos teisinės sistemos, pavyzdžiui, prie siūlomos galutinės sistemos; ragina Komisiją įpareigoti valstybes nares imtis koordinuotų veiksmų siekiant sukurti bendrą statistinių duomenų apie karuselinį sukčiavimą PVM rinkimo sistemą; pabrėžia, kad kuriant šią sistemą būtų galima pasinaudoti kai kuriose valstybėse narėse jau taikoma praktika; atkreipia dėmesį į tai, kad įsteigtas ES mokesčių stebėjimo centras, ir ragina Komisiją pateikti nepriklausomą iki šiol atlikto darbo vertinimą apsvarstant, kaip tęsti šiuos parengiamuosius veiksmus, kuriuos inicijavo Europos Parlamentas, remdamasis bandomuoju projektu, numatytu Sąjungos metiniame biudžete;

10. primena, kad mokesčių skaidrumas, teisingumas ir su jais susijęs tikrumas, grindžiami aiškiomis atitinkamomis teisėmis ir pareigomis, yra pagrindinis principas, kuriuo remiantis turi būti kuriamas mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratorių tarpusavio pasitikėjimas; atsižvelgdamas į tai pritaria tam, kad reikia oficialiai patvirtinti mokesčių mokėtojų teisių chartiją, užtikrinti didesnę asmenų rezidavimo vietos mokesčių tikslais taisyklių nuoseklumą ir aktyvesnę keitimąsi informacija; mano, kad reikia apsvarstyti galimybę toliau plėtoti veiksmingo Europos ginčų sprendimo mechanizmą ir nustatyti jo trūkumus; mano, kad ginčų rezultatai turėtų būti viešai skelbiami pateikiant santrauką, kurioje, be kitos svarbios, bet be jokios neskelbtinos komercinės informacijos, būtų paskelbtas mokesčių mokėtojo sumokėtas efektyvusis mokesčio tarifas;

11. pažymi, kad dėl naujų darbo sąlygų, pvz., nuotolinio darbo, darbuotojams ir darbdaviams atsiranda ir problemų, ir galimybių; pabrėžia, kad reikia skubiai geriau apibrėžti asmenų rezidavimo vietos mokesčių tikslais sąvoką, atsižvelgiant į naujas ir greitai dėl COVID-19 krizės susiklosčiusias darbo sąlygas; pabrėžia, kad valstybės narės vis dar taiko skirtingus kriterijus, skirtus rezidavimo vietos mokesčių tikslais statusui nustatyti, todėl kyla dvigubo apmokestinimo arba visiško neapmokestinimo rizika; atsižvelgdamas į tai, primena veiksmų planą, kuriame pranešama, kad 2022–2023 m. bus teikiamas Komisijos pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų paaiškinta, kur mokesčių mokėtojai turi būti laikomi rezidentais mokesčių tikslais, kai jie veikia tarpvalstybiniu mastu Sąjungoje; laukia šio Komisijos pasiūlymo, nes juo turėtų būti siekiama užtikrinti nuoseklesnę rezidavimo vietos mokesčių tikslais nustatymą bendrojoje rinkoje;

12. laukia Komisijos pasiūlymo dėl DAB8, kuriuo siekiama išplėsti automatinį keitimąsi informacija įtraukiant kriptoturtą; atsižvelgdamas į tai, primena Europos Parlamento priimtas ir DAB įgyvendinimo ataskaitoje nurodytas rekomendacijas; mano, kad su mokesčiais susijęs tikrumas būtų stipresnis, jei valstybės narės bendrai sutartų, kokia

⁽¹⁰⁾ Biudžeto komiteto užsakytas informacinis pranešimas „ES nuosavi ištekliai“ (angl. *EU Own Resources*) (2020 m.), žr. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/647459/IPOL_BRI\(2020\)647459_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/647459/IPOL_BRI(2020)647459_EN.pdf)

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

mokesčių politika, paskatos ir praktika neiškraipo bendrosios rinkos; ragina Komisiją pateikti gairių ar kitų priemonių, kurios galėtų padėti pasiekti šį tikslą, analizę;

13. palankiai vertina veiksmus, kurių ėmėsi Komisija, siekdama užkirsti kelią ginčams dėl dvigubo apmokestinimo PVM ir juos išspręsti;

14. pažymi, kad Sąjungos sprendimų priėmimo procesas neskatina pokyčių, nes mokesčių politika yra nacionalinė prerogatyva ir jai taikomas vienbalsiškumo principas; primena, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 116 straipsnyje nurodyta, kad reikia pašalinti valstybių narių vidaus rinkos konkurencijos iškraipymus; apgailestauja dėl to, kad šiuo metu mokesčių taisyklės kartais taikomos nevienodai arba nenuosekliai ir vėluojama suderinti mokesčių praktiką ar standartus visoje Sąjungoje; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti geriau suderintas ir nuoseklesnes mokesčių taisykles ir jų įgyvendinimą, apsaugoti bendrosios rinkos veikimą ir užtikrinti, kad būtų laikomasi principo, jog mokesčiai mokami ten, kur gaunamas pelnas; apgailestauja dėl to, kad tokie pasiūlymai, kaip bendra konsoliduotoji pelno mokesčio bazė (BKPMB), Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos peržiūra ir Verslo apmokestinimo elgesio kodekso reforma, užblokuoti Taryboje;

15. šiuo atžvilgiu primena Komisijos komunikatą „Siekiant veiksmingesnio ir demokratiškesnio ES mokesčių politikos sprendimų priėmimo“; pažymi, kad, nors pasiūlyta veiksmų plane, SESV 116 straipsnis dar nebuvo taikomas mokesčių srityje, o tai leistų veiksmingiau priimti sprendimus Taryboje; ragina Komisiją, Europos Parlamentą ir Tarybą, vykstant Konferencijai dėl Europos ateities, toliau nagrinėti sprendimų dėl mokesčių politikos priėmimo procesą, atsižvelgiant į Sąjungos finansinių interesų apsaugą;

16. pabrėžia, kad svarbu greitai keistis informacija tarp valstybių narių siekiant kovoti su mokesčių sukčiavimu; palankiai vertina, siekiant toliau plėtoti „Eurofisc“, Komisijos veiksmų plane pateiktą pasiūlymą dėl „Eurofisc 2.0“; tvirtai remia Komisijos pasiūlymą ją išplėsti, kad būtų įtrauktas tiesioginis apmokestinimas; pritaria siekiui, kad „Eurofisc“ taptų Sąjungos informacijos mokesčių klausimais centru, skirtu ne tik PVM srities tikslams; primena, kad tam, kad Sąjungos kovos su mokesčių sukčiavimu ekspertų tinklas „Eurofisc“ būtų veiksmingas, jis turi būti stiprinamas ir jam turi būti suteikta pakankamai išteklių, kad būtų galima atlikti bendras rizikos analizes, koordinuoti tyrimus ir bendradarbiauti su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), Europolu ir Europos prokuratūra, visų pirma siekiant tirti sukčiavimą PVM;

17. laukia Tarybos direktyvos 2011/64/ES peržiūros⁽¹⁾, kaip paskelbta Komisijos dokumentų rinkinyje dėl sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo; atkreipia dėmesį į didelius kainų skirtumus, egzistuojančius tarp valstybių narių ir skatinančius tarpvalstybinį apsipirkimą; taip pat pažymi, kad atsirado naujų produktų, pvz., elektroninių cigarečių, kaitinamojo tabako gaminių ir naujų gaminių; tikisi, kad bus atlikta plataus užmojo tarifų peržiūra, siekiant geriau prisidėti prie sveikatos srities tikslų įgyvendinimo;

Sąjungos PVM politikos iššūkiai

18. pažymi, kad dabartinė Sąjungos PVM sistema ir toliau išlieka pernelyg sudėtinga, ypač MVĮ, ir yra neapsaugota nuo sukčiavimo, o ekonominės veiklos vykdytojų patiriamos reikalavimų laikymosi išlaidos yra didelės⁽²⁾; pažymi, kad valstybės narės priėmė įvairių priemonių siekdamas kovoti su mokesčių sukčiavimu; primena, kad reikėtų skubiai spręsti PVM sistemos modernizavimo ir perėjimo prie nuoseklesnės PVM sistemos visoje Sąjungoje klausimą⁽³⁾;

19. pabrėžia, kad PVM atotrūkio ir mokesčių sukčiavimo problemos sprendimas turėtų būti neatidėliotinas Sąjungos ir valstybių narių prioritetas ekonomikoje po COVID-19; reiškia susirūpinimą dėl PVM atotrūkio lygio (apskaičiuota, kad 2018 m. jis siekė apie 140 mlrd. EUR; iš jų 50 mlrd. EUR siejama su tarpvalstybiniu mokesčių slėpimu ir sukčiavimu); susirūpinęs pažymi, kad, remiantis Komisijos vertinimu, dėl COVID-19 krizės PVM atotrūkis gali padidėti iki daugiau kaip

⁽¹⁾ 2011 m. birželio 21 d. Tarybos direktyva 2011/64/ES dėl akcizų, taikomų apdorotam tabakui, struktūros ir tarifų (OL L 176, 2011 7 5, p. 24).

⁽²⁾ GD EPRS EAVA duomenimis (2021 m. rugsėjo mėn.), PVM atotrūkis, įskaitant tarpvalstybinį PVM vengimą ir su juo susijusį sukčiavimą, 2020 m. galėtų siekti apie 120 mlrd. EUR, p. 42.

⁽³⁾ GD EPRS EAVA duomenimis (2021 m. rugsėjo mėn.), apskaičiuota sustiprinto valstybių narių bendradarbiavimo ir visapusiško vieno langelio sistemos įgyvendinimo pridėtinė vertė būtų PVM atotrūkio maždaug 29 mlrd. EUR ir įmonėms tenkančios reikalavimų laikymosi naštos maždaug 10 mlrd. EUR sumažinimas, p. 39.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

160 mlrd. EUR; pažymi, kad dėl sudėtingos PVM atotrūkio sudėties reikia imtis kelių veiksmų, specialiai pritaikytų konkrečioms atotrūkį sukeliančių veiksmų dalims;

20. pabrėžia, kad dabartinė PVM sistema tebėra suskaidyta, todėl įmonėms, visų pirma tarpvalstybines operacijas vykdančioms įmonėms ir MVĮ, tenka didelė administracinė našta, ir tai sumažina veikimo bendrojoje rinkoje naudą, taip pat dėl galimo pajamų praradimo valstybėms narėms atsiranda išlaidų; pažymi, kad Komisija, teikdama naujus pasiūlymus, turėtų atsižvelgti į specifinius MVĮ poreikius ir užtikrinti vienodas sąlygas, be kita ko, numatydama reikalavimus, grindžiamus riba, kai reikia;

21. palankiai vertina tai, kad sukurta Sąjungos vieno langelio sistema, kuria siekiama supaprastinti mokesčių prievolių vykdymą, visų pirma mažinant netikrumą bendrojoje rinkoje ir tarpvalstybinių operacijų išlaidas, taigi tuomet tarpvalstybiniai ekonominės veiklos vykdytojai gali lengviau vykdyti su e. prekyba Sąjungoje susijusias PVM prievoles; ragina Komisiją įvertinti, kaip išplėsti vieno langelio principo taikymo sritį, kad jis apimtų platesnį paslaugų spektrą, visų pirma įtraukiant visus B2C prekių sandorius ir nuosavo turto perkėlimą, leidžiant įmonėms registruotis PVM mokėtoju tik vienoje šalyje; palankiai vertina pasiūlymą dėl bendros registracijos PVM tikslais;

22. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą peržiūrėti dabartinį finansinių ir draudimo paslaugų atleidimą nuo PVM, visų pirma po to, kai Jungtinė Karalystė išstojo iš Sąjungos ir buvo peržiūrėtos šios srities nacionalinės taisyklės; pabrėžia, kad peržiūra turėtų užtikrinti, kad PVM taisyklės finansinėms paslaugoms būtų tinkamos atsižvelgiant į dabartinę skaitmeninę ekonomiką, įskaitant finansines technologijas, ir kad Sąjungos įmonėms būtų išlaikytos vienodos tarptautinės veiklos sąlygos;

23. pažymi, kad Komisija veiksmų plane aprašė gerai parengtą mokesčių sistemą, atliekančią svarbų vaidmenį remiant perėjimą prie žaliosios ekonomikos ir galinčią padėti pasiekti Europos žaliojo kurso tikslus; atsižvelgdamas į tai, laukia pasiūlymo peržiūrėti PVM tarifus atleidimo nuo mokesčių keleivių vežimo srityje, kaip paskelbta Komisijos dokumentų rinkinyje dėl sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo; pabrėžia, kad reikia subalansuoti mokesčių derinį siekiant palaipsniui sumažinti darbo mokesčių poveikį darbuotojams ir dirbti siekiant teisingesnės mokesčių sistemos;

24. pažymi, kad kai kurios valstybės narės paprastai neatleidžia nuo PVM dovanų natūra, todėl įmonės sunaikina vartojimo prekes, visų pirma grąžinamas prekes, nors toks atleidimas yra įmanomas pagal Tarybos direktyvą 2006/112/EB⁽¹⁴⁾; ragina Komisiją parengti gaires valstybėms narėms paaiškinant, kad atleidimas nuo PVM dovanoms natūra yra suderinamas su galiojančiais Sąjungos teisės aktais dėl PVM iki tol, kol valstybės narės priims pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos (COM(2018)0020, visų pirma jo 98 straipsnio 2 dalis);

25. ragina Komisiją išanalizuoti ir ištirti technologijų, pvz., dirbtinio intelekto ir įvairios programinės įrangos panaudojimo galimybes taikant jas realiuoju arba beveik realiuoju laiku pateikiamoms PVM ataskaitoms B2B sandorių atveju, atsižvelgiant į duomenų apsaugą ir konfidencialumą; pažymi, kad geriausias rezultatas bus pasiektas tuo atveju, jei duomenų analizės priemonės bus įdiegtos ir įgyvendintos bendrojoje rinkoje arba visoje Sąjungoje vienu metu bus nustatyti tokių ataskaitų teikimo standartai;

26. palankiai vertina tai, kad 2021 m. birželio mėn. pradėjo veikti Europos prokuratūra;

27. palankiai vertina sandorių tinklų analizę ir pritaria glaudesniai „Eurofisc“ narių bendradarbiavimui siekiant greitai nustatyti karuselinio tipo sukčiavimo atvejus; ragina Komisiją imtis veiksmų siekiant, kad veiksmingiau būtų naudojama sandorių tinklų analizės priemonė ir dėmesys būtų sutelktas į teikiamų duomenų kokybę, nes ji yra itin svarbi kovos su sukčiavimu PVM priemonė; ryšium su tuo ragina Komisiją peržiūrėti, kaip valstybės narės naudoja sandorių tinklų analizės priemonę ir padėti joms parengti geriausios patirties gaires; mano, kad, siekiant sumažinti mokesčių mokėtojų patiriamas

⁽¹⁴⁾ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

reikalavimų laikymosi išlaidas, teikiami duomenys turėtų būti generuojami naudojant automatizuotą skaitmeninę mokesčių mokėtojo duomenų pateikimo mokesčių administratoriams sistemą⁽¹⁵⁾ (pvz., naudojantis elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo sistema, nurodyta priede);

Vykdomos tarptautinės ir Sąjungos mokesčių sistemos reformos

28. atkreipia dėmesį į tai, kad apskaičiuota, jog atotrūkis⁽¹⁶⁾, atsirandantis dėl įmonių pelno mokesčio vengimo, sumažėjo iki maždaug 35 mlrd. EUR per metus (pagal ankstesnius Komisijos vertinimus, prieš pradėdant taikyti mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo prevencijos priemones, jis siekė 50–70 mlrd. EUR), ir kad esama sąsajos tarp tokio pagerėjimo ir Komisijos dedamų pastangų kovos su mokesčių vengimu teisėkūros srityje; pažymi 2019 m. Kovos su mokesčių vengimu direktyvos įgyvendinimą ir prašo, kad Komisija pateiktų jos poveikio ir įgyvendinimo vertinimo ataskaitą; pabrėžia, kad padėtis, kai tam tikros įmonės vis dar gali sumažinti savo mokesčius vengdamos mokesčių arba užsiimdamos agresyviu mokesčių planavimu, kenkia sąžiningai konkurencijai bendrojoje rinkoje ir dažnai daro žalą MVĮ konkurencingumui; primena, kad mokesčių atotrūkis, atsirandantis dėl įmonių pelno mokesčio vengimo, gali siekti iki 190 mlrd. EUR⁽¹⁷⁾, kalbant apie specialias apmokestinimo sistemas, surinkimo neveiksmingumą ir kitą praktiką; be to, pabrėžia, kad vienašaliai specialūs režimai, pvz., mažesni įmonių pelno mokesčio tarifai kai kuriems mokesčių mokėtojams, gali kelti pavojų stabilioms mokesčių bazėms visoje ES;

29. pabrėžia, kad dabartinė pasaulinė mokesčių aplinka yra pasenusi ir su ja susiję klausimai gali būti visapusiškai išspręsti tik imantis veiksmų pasauliniu lygmeniu; palankiai vertina istorinį dviejų ramsčių susitarimą dėl apmokestinimo teisių paskirstymo ir minimalaus ne mažesnio kaip 15 proc. efektyviojo mokesčio tarifo taikymo bendram tarptautinių įmonių pelnui, pasiektą pasitelkiant EBPO/G20 įtraukią sistemą; mano, kad tai yra unikali galimybė užtikrinti, kad tarptautinė mokesčių struktūra labiau atitiktų ekonomikos vystymąsi, toliau šalinant sąžiningos konkurencijos iškreipimus rinkoje, kurie išryškėjo COVID-19 krizės metu ir atskleidė su didelių tarptautinių įmonių apmokestinimu susijusias problemas; pažymi, kad pagal susitarimą reikalaujama, kad visi dalyviai pašalintų skaitmeninių paslaugų mokesčius ir kitas atitinkamas panašias priemones ir išpareigotų ateityje tokių priemonių netaikyti; pažymi, kad reikia veiksmingai įgyvendinti dviejų ramsčių sprendimą Sąjungoje ir už jos ribų, siekiant užtikrinti teisingesnį pelno paskirstymą ir apmokestinimo teises tarp šalių, atsižvelgiant į didžiausias ir pelningiausias tarptautines įmones; palankiai vertina 2021 m. gruodžio 22 d. Komisijos pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama įgyvendinti abu įtraukios sistemos ramsčius; ragina Tarybą skubiai priimti tokius pasiūlymus, kad susitarimas įsigaliotų 2023 m.; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl priemonių reaguojant į naudojamąsi priedangos įmonėmis;

30. atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurios valstybės narės ėmėsi vienašalių priemonių, kurios turėjo įtakos tarptautinėms deryboms; pažymi, kad pagal daugiašalę konvenciją bus reikalaujama, kad visos šalys palaipsniui panaikintų visus skaitmeninių paslaugų mokesčius ir kitas atitinkamas panašias priemones visoms įmonėms ir išpareigotų nenustatyti tokių priemonių iki 2023 m. pabaigos;

Pasiruošimas naujai Sąjungos verslo apmokestinimo darbotvarkei

31. primena, kad Sąjungos būsimos politikos alternatyvos ir politiniai sprendimai verslo apmokestinimo srityje turėtų būti grindžiami mokesčių sistemos sąžiningumu, veiksmingumu ir skaidrumu ir kartu jais turėtų būti atsižvelgiama į poreikį stiprinti valstybių narių mokesčines pajamas (nes vyriausybės atlieka lemiamą vaidmenį skatinant tvarų ekonomikos atsigavimą po COVID-19 krizės), ir taip turėtų būti užtikrinama, kad visų rūšių tarptautinės įmonės mokėtų teisingai paskirstytą mokesčių dalį ir sykiu būtų mažinamos mokesčių mokėtojų, visų pirma MVĮ, patiriamos reikalavimų laikymosi išlaidos, šalinamos bendrosios rinkos, prekybos ir investicijų iškreipimo priežastys;

⁽¹⁵⁾ Pasiūlymas apsvarstyti galimybę atsakyti esamos ataskaitų teikimo sistemos ir sukurti suderintą tarpvalstybinių sandorių ataskaitų teikimo sistemą, tai leistų lengviau patikrinti sandorius (tai patvirtinta EPRS tyrime).

⁽¹⁶⁾ COM(2020)0312, p. 5. Yra ir kitų, pavyzdžiui, Europos Parlamento vertinimų, ir apskaičiuota, kad nuostoliai dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo siekia 190 mlrd. EUR. Remiantis išsamia EBPO analize, pateikta Mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS) ataskaitoje (11 veiksmas), prieš pradėdant taikyti bet kokias kovas su BEPS priemones, bendros prarastos pajamos sudarė apie 100–240 mlrd. USD arba 0,35 proc. pasaulinio BVP. Komisija apskaičiavo, kad, kol valstybės narės susitarė dėl I ir II kovos su mokesčių vengimu direktyvų, Sąjunga prarado maždaug 50–70 mlrd. EUR.

⁽¹⁷⁾ *ibid.*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

32. pritaria Komisijos pasiūlymo „Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema“ (BEFIT) idėjai; šio pasiūlymo tikimasi 2023 m., tikslas – parengti naują bendrą Sąjungos pelno mokesčio taisyklių sąvadą, grindžiamą sąžininga, išsamia ir veiksminga proporcingo paskirstymo formule ir bendra įmonių pelno mokesčio baze, nes tai įmonėms užtikrins aiškumą ir nuspėjamumą, atsižvelgiant į sutarimą, pasiektą derybose dėl EBPO 1 ir 2 ramsčių; primena, kad per ankstesnius Sąjungos lygmens bandymus apibrėžti bendrą taisyklių sąvadą buvo svarstomi trys veiksniai: darbas, turtas ir pardavimai; mano, kad sutelkus dėmesį į vieną veiksnį būtų padarytas nesubalansuotas poveikis valstybių narių mokesčiams pajamoms; ragina Komisiją apsvarstyti priemones, kuriomis būtų lengviau įgyvendinti būsimą pasiūlymą dėl iniciatyvos BEFIT, visų pirma MVĮ atveju;

33. vis dėlto mano, kad iniciatyva BEFIT turėtų būti remiama politinio proceso metu siekiant politinės paramos pokyčiams ir kad imantis šios iniciatyvos turėtų būti atliktas ir išsamus poveikio vertinimas, kuriuo remiantis būtų rengiami būsimi pasiūlymai, padėsiantys pasiekti bendrą valstybių narių sutarimą; laukia išsamios informacijos apie iniciatyvą BEFIT ir todėl ragina Komisiją pradėti plataus masto įtraukų konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais, valstybėmis narėmis, įskaitant jų nacionalinius parlamentus, ir Europos Parlamentu procesą ir pradėti dialogą su ekspertais ir piliečiais dėl pagrindinių principų prieš Komisijai pateikiant pasiūlymą dėl BEFIT 2023 m.; pabrėžia, kad bendro taisyklių sąvado taikymas būtų labai naudingas siekiant sumažinti pelno perkėlimą naudojant mokesčių planavimo sistemas, kartu būtų sumažintos reikalavimų laikymosi išlaidos, visų pirma patiriamos tarpvalstybinių ekonominės veiklos vykdytojų;

34. pažymi, kad į naująją pelno mokesčio darbotvarkę įtrauktas išskolinimui palankaus mokesčio iškraipymo nutraukimo mechanizmas numatant paskatų sistemą, kurią taikant ateityje būtų stiprinamas įmonių atsparumas nepalankioms ekonominėms sąlygoms, ir panaikinant paskatas, skatinančias įmonių finansavimo modelį, kuris pernelyg priklauso nuo skolinimosi; atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą parengti pasiūlymą dėl išskolinimui palankių mokesčių iškraipymą mažinančios lengvatos ir prašo Komisijos atlikti išsamų poveikio vertinimą ir įtraukti griežtas kovos su mokesčių vengimu nuostatas, kad būtų išvengta bet kokių nuosavam kapitalui taikomų lengvatų, naudojamų kaip nauja mokesčių bazės erozijos priemonė;

35. pritaria tam, kad mokesčių skaidrumo užtikrinimo tikslais būtų renkami reguliariai atnaujinami duomenys apie efektyviusius pelno mokesčio tarifus, kuriuos Sąjungos didžiausios įmonės moka už jų gautą pelną Sąjungoje; šie duomenys turėtų būti naudojami siekiant įvertinti taikomos mokesčių sistemos ir taisyklių veiksmingumą;

36. prašo Komisijos 2022–2023 m. pateikti vieną ar keletą pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, vadovaujantis šio pranešimo priede pateiktomis rekomendacijomis;

37. mano, kad finansinės išlaidos, susijusios su prašomu pateikti pasiūlymu, turėtų būti padengtos naudojant atitinkamus biudžeto asignavimus;

o

o o

38. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir pridėdamas rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

REZOLIUCIJOS PRIEDAS.

REKOMENDACIJOS DĖL PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TURINIO

A. Supaprastinimas ir reikalavimų laikymosi išlaidų mažinimas mokesčių mokėtojams

Rekomendacija A1. Bendra ES PVM registravimo procedūra ir bendras ES PVM mokėtojo kodas

Europos Parlamentas ragina Komisiją imtis veiksmų siekiant iki 2023 m. priimti bendrą ES PVM registravimo procedūrą ir bendrą ES PVM mokėtojo kodą.

Taikant tokią procedūrą turėtų būti:

- mažinamos reikalavimų laikymosi išlaidos, visų pirma bendrojoje rinkoje veikiančioms MVI, ir siūlomas suvienodintas registravimo PVM mokėtoju visoje Sąjungoje procesas (atsižvelgiant į skirtingas registravimo valstybėse narėse sąlygas);
- užtikrinta, kad registravimas būtų paprastas ir vykėtų naudojant suderintą (-as) internetinę (-es) platformą (-as), vienodai veikiančią (-as) visoje Sąjungoje tam tikru skaičiumi kalbų, dėl kurių susitarta, kad jas būtų lengva naudoti visoje Sąjungoje.

Rekomendacija A2. Paprastesnis apmokestinimas Europos bendrovėms (SE) ir (arba) MVI

Europos Parlamentas ragina Komisiją iki 2023 m. nustatyti priemones, padėsiančias dar labiau sumažinti išlaidas ir SE bei MVI taikomo apmokestinimo sudėtingumą.

- Komisija turėtų pasiūlyti kelias šiame pranešime nurodytas iniciatyvas ir po to netrukus turėtų būti pateikti konkretūs pasiūlymai, kaip paremti MVI ekonomikoje po COVID-19 krizės.
- Kad būtų galima toliau remti SE ir startuolius, Europos Parlamentas prašo Komisijos įvertinti galimybę nustatyti unikalią visos Europos SE ir startuolių pelno mokesčio sistemą, siekiant sumažinti jų mokesčių prievolių vykdymo išlaidas, visų pirma jei jie vykdo veiklą daugiau kaip vienoje valstybėje narėje. Ši tvarka SE būtų neprivaloma (pvz., taikoma atsižvelgiant į apyvartą) ir galėtų būti grindžiama SE taikomomis taisyklėmis. Pagal šią tvarką surenkamos mokesstinės pajamos būtų paskirstomos valstybėms narėms pagal sutartą formulę (pvz., remiantis įdarbintų rezidentų procentine dalimi).

B. Daugiau tikrumo mokesčių mokėtojams ir (arba) valstybių narių mokesčių administratoriams

Rekomendacija B1. Ginčų sprendimo mechanizmas, taikomas tais atvejais, kai dvi ar daugiau valstybių narių tvirtina esančios rezidavimo vietos valstybės mokesčių tikslais

Europos Parlamentas ragina Komisiją apžvelgti turimą patirtį, nustatyti likusias galiojančios Tarybos direktyvos (ES) 2017/1852 dėl mokesčių ginčų sprendimo mechanizmų Europos Sąjungoje spragas ir pasiūlyti veiksmingą būdą (-us), kaip išspręsti esamus konfliktus ir netikrumo problemas, susijusias su rezidavimo vieta, kylančias fiziniams ir juridiniams asmenims ir keliančias dvigubo apmokestinimo arba visiško neapmokestinimo riziką. Ragina Komisiją iki 2023 m. pateikti pasiūlymus dėl rezidavimo vietos mokesčių tikslais apibrėžties.

Europos Parlamentas taip pat primena, kad ginčų rezultatai turėtų būti viešai skelbiami santraukos pavidalu, remiantis Direktyvos (ES) 2017/1852 18 straipsnyje nustatyta tvarka, ir kad reikėtų įtraukti faktinius mokesčių tarifus. Pagal nustatytą tvarką turi būti užtikrinti terminai, atspindintys ginčo sukeltas problemas mokesčių mokėtojams, per kuriuos būtų priimami teisiškai privalomi ir vykdytini sprendimai. Atsižvelgdama į pokyčius ekonomikoje po COVID-19, įskaitant perėjimą prie nuotolinio darbo, Komisija turėtų kuo greičiau įvertinti, ar dabartinių teisės aktų pakanka, kad būtų sumažinta dvigubo apmokestinimo rizika mokesčių mokėtojams, ir, jei reikia, peržiūrėti direktyvą arba pasiūlyti naujų priemonių. Taip pat pažymėtina, kad direktyvos matomumas nėra pakankamas, todėl Komisija turėtų imtis daugiau veiksmų, kad piliečiai žinotų, jog galima pasinaudoti šiuo mechanizmu.

Rekomendacija B2. Automatinio keitimosi informacija išplėtimas

Europos Parlamentas ragina Komisiją įvertinti, ar reikia ir kaip geriausia būtų išplėsti valstybių narių automatinį keitimąsi informacija, kad jis apimtų kitas pajamų ir turto kategorijas, pvz., kriptoturtą (DAB8). Kadangi valstybės narės yra teisiškai įpareigosos siųsti duomenis tik apie tas kategorijas, apie kurias informacija jau yra prieinama, taigi panašu, kad dėl to egzistuoja informacijos apie tam tikras pajamų ir turto kategorijas trūkumas.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Rekomendacija B3. Gairės dėl teigiamų mokesčių paskatų

Europos Parlamentas ragina Komisiją parengti gaires dėl mokesčių paskatų, kurios neiškraipo bendrosios rinkos. Priežastis – mokesčių mokėtojų ir valstybių narių mokesčių tikrumas sustiprėtų, jei pastarosios bendrai sutartų, kokios mokesčių paskatos didina ekonominės veiklos rezultatus Sąjungoje nepakenkiant bendrosios rinkos veikimui.

C. Atotrūkio ir reikalavimų laikymosi išlaidų mažinimas**Rekomendacija C1. Elektroninės sąskaitos faktūros**

Europos Parlamentas ragina Europos Komisiją:

- kiek galima greičiau ir ne vėliau kaip 2022 m. parengti bendrą visai Sąjungai taikysimą suderintą elektroninių sąskaitų faktūrų standartą siekiant sumažinti pavienių skirtingų sistemų kūrimo išlaidas valstybėse narėse;
- nustatyti e. sąskaitų faktūrų išrašymo vaidmenį teikiant ataskaitas realiuoju laiku;
- išnagrinėti galimybę iki 2023 m. Sąjungoje palaipsniui įvesti privalomas elektronines sąskaitas faktūras, visų pirma siekiant reikšmingai sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas, ypač MVĮ. Sąskaitos faktūrų išrašymas būtų administruojamas tik naudojant valstybės valdomas ir (arba) patvirtintas sistemas, visapusiškai užtikrinant duomenų saugumą;
- iki 2023 m. išnagrinėti galimybę, ar sistema reikalavimus atitinkantiems mokesčių mokėtojams galėtų teikti dalį (arba visus) mokestinių prievolių vykdymo duomenis ir (arba) dokumentus, apimant atsakomybės už šių deklaracijų (arba jų dalių) atitikties aspektą, ypač turint omenyje reikalavimų laikymosi išlaidų mažinimą ir MVĮ kylančią riziką.

Rekomendacija C2. PVM atotrūkio mažinimo alternatyva

Siekiant kuo labiau sumažinti PVM atotrūkį Sąjungoje, ypač ekonomikoje po COVID-19 krizės, Europos Parlamentas ragina Komisiją pasiūlyti priemones, kuriomis būtų galima reikšmingai sumažinti nustatytą PVM atotrūkį, visų pirma atotrūkį, susijusį su Sąjungos tarpvalstybinei prekybai taikoma išimtimi. Šį prašymą galima patenkinti iki 2022–2023 m. pasiūlius vieną ar daugiau iš šių iniciatyvų:

- atnaujinti iniciatyvą dėl galutinės sistemos, nes tai natūraliausias ir veiksmingiausias būdas kovoti su sukčiavimu PVM, dėl kurio kasmet patiriama didelių nuostolių;
- supaprastinti PVM prievolių vykdymą ir gauti duomenis mokesčių sukčiavimo stebėsenai ir kovai su juo⁽¹⁾, kad būtų sumažinta administracinė PVM našta, susijusi su tarpvalstybine prekyba, ragina Komisiją palaipsniui, bet skubiai pasiūlyti dar labiau išplėsti esamos vieno langelio principu grindžiamos platformos taikymo sritį, kad ji apimtų ne tik B2C, bet B2B, ypač prekių tiekimo B2C atvejus, kai asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, nėra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje turi būti sumokėtas PVM, ir tam tikrų B2B paslaugų atvejus, kai teikiamos daugiausia B2C paslaugos, ir atvejus, susijusius su Direktyvos 2006/112/EB 196 straipsniu;
- parengti ir pasiūlyti internetinį duomenų, skirtų (pirmiausia) tarpvalstybinei prekybai Sąjungoje, teikimo standartą, pageidautina, naudojant e. sąskaitų faktūrų duomenis (arba kitus duomenis, tačiau laikant principo, kad duomenys turi būti teikiami tik vieną kartą), kartu numatant veiksmingą ir labai saugų centralizuotą arba decentralizuotą duomenų tvarkymą sukčiavimo atvejams nustatyti. Tie duomenys pakeis visus šioje srityje galiojančius ataskaitų teikimo reikalavimus ir sumažins bendras reikalavimų laikymosi išlaidas, visų pirma MVĮ. Surinkti duomenys turėtų būti naudojami tinkamai laikantis konfidencialumo principo ir atsižvelgiant į visus susijusius duomenų apsaugos teisės aktus. Galima apsvarstyti galimybę naudoti blokų grandinės (arba kitą) technologiją, o schemas, pagrįstas bendrais sąjungos standartais, galėtų valdyti privatūs tiekėjai.

Rekomendacija C3. Bendra suderinta mokesčių deklaracija ir vieno langelio principas

Europos Parlamentas ragina Komisiją pateikti šią teisėkūros iniciatyvą:

⁽¹⁾ GD EPRS EAVA duomenimis, išplėtus bendradarbiavimą ir keičiantis informacija bei taikant vieno langelio sistemą, galėtų būti užtikrinta 39 mlrd. EUR siekianti Europos pridėtinė vertė.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

bendra ir suderinta įmonių pelno mokesčio deklaracija, skirta paremti iniciatyvą BEFIT Sąjungoje. Siekiant supaprastinti deklaracijos rengimą, galėtų būti taikomas standartizuotas su mokesčių deklaracijos turiniu ir formatu susijęs požiūris. Tokia galimybė padėtų supaprastinti įmonių pelno mokesčio ataskaitų teikimą ir sumažinti poreikį naudotis užsakomosiomis paslaugomis mokesčiniams prievolėms vykdyti, ypač MVĮ, vykdančioms tarpvalstybinę verslo veiklą.

Rekomendacija C4. Mokesčių stebėjimo centras, siekiant stebėti ir kiekybiškai įvertinti Europos mokesčių tendencijas

2019 m. Europos Parlamentas inicijavo ES mokesčių stebėjimo centro steigimą kaip parengiamuosius veiksmus. Europos Parlamentas ragina Komisiją pateikti nepriklausomą atlikto darbo vertinimą ir pasiūlyti būdus, kaip tęsti šią iniciatyvą.

D. Nauja suderinta Europos įmonių pelno mokesčio sistema

Rekomendacija D1. Įsiskolinimui palankaus mokesčio iškraipymo klausimo sprendimas

Komisija paskelbė apie iniciatyvą, kuria siekiama sušvelninti dėl mokesčių atsiradusį įsiskolinimui palankų mokesčių iškraipymą įmonėms priimančioms investavimo sprendimus, jį skatina skolos palūkanų atskaitymas iš mokėtinų mokesčių.

Europos Parlamentas ragina Komisiją:

- atlikti išsamų poveikio vertinimą ir įtraukti tvirtas nuostatas dėl kovos su mokesčių vengimu būsimame pasiūlyme dėl įsiskolinimui palankų mokesčių iškraipymą mažinančios lengvatos; atsižvelgti į tai, kad tokį įsiskolinimui palankų mokesčių iškraipymą galima panaikinti numatant naujas išlaidų, susijusių su nuosavo kapitalo finansavimu, atskaitymo galimybes arba sumažinant palūkanų atskaitymo galimybes, ir primena, kad galimybė apriboti didesnių skolinimosi sąnaudų atskaitymą, kad jos neviršytų 20 proc. mokesčių mokėtojo pajamų neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA), yra dar vienas sprendimas, kaip sumažinti įsiskolinimui palankų mokesčių iškraipymą.

Rekomendacija D2. Bendras mokesčio taisyklių sąvadas Sąjungoje

Vykdamą būsimą iniciatyvą BEFIT, Europos Parlamentas ragina Komisiją:

- užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į skirtingus aspektus, kurie sudaro realią įmonės ekonominę veiklą (pardavimus, darbo jėgą, turta);
- pradėti plačias konsultacijas, kuriose dalyvautų valstybės narės, nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas.

E. Mokesčių administratorių efektyvumas, informacija mokesčių klausimais ir duomenų kokybė

Rekomendacija E1. „Eurofisc 2.0“

Europos Parlamentas ragina Komisiją:

- stiprinti Sąjungos kovos su mokesčiniu sukčiavimu ekspertų tinklą „Eurofisc“ ir suteikti jam pakankamai išteklių, kad būtų galima atlikti bendras rizikos analizes, koordinuoti tyrimus ir bendradarbiauti su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), Europolu ir Europos prokuratūra, visų pirma siekiant tirti sukčiavimą PVM;
- pateikti pasiūlymą dėl „Eurofisc 2.0“. Pakartoja savo rekomendacijas, pateiktas 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliucijoje „ES reikalavimų dėl keitimosi informacija mokesčių klausimais įgyvendinimas: pažanga, įgyta patirtis ir kliūtys, kurias reikia įveikti“. Pažymi, kad „Eurofisc 2.0“ galėtų labai prisidėti prie to, kad mokesčių administratoriai galėtų veiksmingai naudotis informacija mokesčių klausimais, kuria keičiamasi, ir pagerinti informacijos, kuria keičiamasi, kokybę.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2022)0053

Regionų žemės ūkio ekonominės sąskaitos *I**

2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl regionų žemės ūkio ekonominių sąskaitų iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 138/2004 (COM(2021)0054 – C9-0020/2021 – 2021/0031(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 347/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2021)0054),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 338 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0020/2021),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2021 m. gruodžio 10 d. laišku Tarybos atstovo priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą (A9-0282/2021),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

P9_TA(2022)0054

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų mobilizavimas – Ispanijos paraiška „EGF/2021/006 ES/Cataluña Automotive“

2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Ispanijos paraišką „EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive“ (COM(2022)0020 – C9-0015/2022 – 2022/0010(BUD))

(2022/C 347/22)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2022)0020 – C9-0015/2022),
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1309/2013 ⁽¹⁾ (toliau – EGF reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa ⁽²⁾ (DFP reglamentas), ypač į jo 8 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ⁽³⁾, visų pirma į jo 9 punktą,
- atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto laišką,
- atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A9-0038/2022),
- A. kadangi Sąjunga nustatė teisėkūros ir biudžetines priemones siekiant teikti papildomą paramą darbuotojams, nukentėjusiems dėl globalizacijos ir technologinių bei aplinkos pokyčių, pvz., pasaulio prekybos sistemos pokyčių, ginčų dėl prekybos, svarbių pokyčių Sąjungos prekybos santykiuose ar vidaus rinkos struktūroje, finansų ar ekonomikos krizės, taip pat perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos arba skaitmeninės transformacijos ar automatizavimo padarinių;
- B. kadangi Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF) finansinis įnašas pirmiausia turėtų būti skiriamas aktyvioms darbo rinkos priemonėms ir prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms, kuriomis siekiama greitai reintegruoti paramos gavėjus padedant jiems gauti deramas ir tvarias darbo vietas, kartu rengiant juos žalesnei ir labiau skaitmeninei Europos ekonomikai;
- C. kadangi Ispanija pateikė paraišką „EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive“ dėl EGF finansinės paramos atleidus 705 darbuotojus ekonomikos sektoriuje ⁽⁴⁾, kuris priskiriamas NACE 2 red. 29 skyriui (Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba), NUTS 2 lygmens Ispanijos Katalonijos regione (ES51) (paraiškos ataskaitinis laikotarpis yra nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. liepos 1 d.);
- D. kadangi paraiška susijusi su 346 atleistais darbuotojais, kurių veikla ataskaitiniu laikotarpiu ekonomikos sektoriuje nutrūko, o 359 darbuotojai buvo atleisti prieš ataskaitinį laikotarpį arba po jo dėl tų pačių įvykių, dėl kurių ataskaitiniu laikotarpiu buvo nutraukta atleistų darbuotojų veikla, todėl jie taip pat bus laikomi reikalavimus atitinkančiais paramos gavėjais;

⁽¹⁾ OL L 153, 2021 5 3, p. 48.

⁽²⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11.

⁽³⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

⁽⁴⁾ Susijusios įmonės: Aludyne Automotive Spain SLU, Bosch Sistemas de Frenado SLU, Continental Automotive Spain SA, Faurecia Interior Systems España SAU, Fico Transpar SA, Gruau Ibérica SLU, Magna Seating Spain SLU, Nobel Plastiques Iberia SA, Robert Bosch España (Castellet plant), U-Shin Spain SLU.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- E. kadangi paraiška grindžiama EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytais intervencijos kriterijais, kurie tenkinami, jei per šešių mėnesių ataskaitinį laikotarpį iš įmonių, kurios visos veikia tame pačiame NACE 2 red. skyriaus ekonomikos sektoriuje ir yra viename valstybės narės NUTS 2 lygmens regione arba dviejuose gretimuose NUTS 2 lygmens regionuose, atleista ne mažiau kaip 200 darbuotojų;
- F. kadangi 2020 m. gegužės 28 d. bendrovė „Nissan“ paskelbė uždaranti savo gamyklą Barselonoje ir dėl to tiesiogiai atleista daugiau kaip 2 500 darbuotojų, o tiekėjai prarado 8 000 darbo vietų; kadangi su šia paraiška susijęs darbuotojų atleidimas daugiausia vykdomas keturiuose Barselonos regiono apskrityse (Barselone, Aukštutiniame Penedese, Baš Ljobreigate ir Rytų Valjese), kuriose veikia daug automobilių pramonės sektoriaus įmonių; kadangi 2021 m. sausio–birželio mėn. Katalonijoje pagal kolektyvinio atleidimo iš darbo procedūrą atleistų darbuotojų skaičius (7 993 asmenys) jau viršijo 2020 m. atleistų darbuotojų skaičių (7 936 asmenys), o 2018–2020 m. laikotarpiu šiame regione padaugėjo darbo vietų panaikinimo atvejų;
- G. kadangi EGF didžiausia metinė suma negali viršyti 186 000 000 EUR (2018 m. kainomis), kaip nustatyta DFP reglamento 8 straipsnyje;
1. pritaria Komisijai, kad EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytos sąlygos įvykdytos ir kad Ispanija pagal tą reglamentą turi teisę gauti 2 795 156 EUR finansinę paramą, kuri sudaro 85 proc. visų 3 288 419 EUR išlaidų, įskaitant 3 138 300 EUR išlaidų individualiems poreikiams pritaikytoms paslaugoms ir 150 119 EUR išlaidų EGF paramai įgyvendinti ⁽⁵⁾;
 2. pažymi, kad Ispanijos valdžios institucijos paraišką pateikė 2021 m. rugsėjo 23 d., o Komisija savo vertinimą baigė 2022 m. sausio 20 d. ir tą pačią dieną informavo Parlamentą;
 3. pažymi, kad paraiška susijusi su 705 atleistais darbuotojais, kurių veikla nutrūko; taip pat pažymi, jog Ispanija tikisi, kad iš visų kriterijus atitinkančių paramos gavėjų 450 dalyvaus įgyvendinant priemones (tiksliniai paramos gavėjai); pabrėžia, kad kiekvienu procedūros etapu būtina užtikrinti skaidrumą, ir ragina įtraukti socialinius partnerius į paslaugų paketo įgyvendinimo ir vertinimo procesą;
 4. primena, kad tikėtina, jog atleidimų socialinis poveikis Katalonijoje bus didelis, nes joje automobilių pramonė yra trečias pagal svarbą sektorius (po cheminių medžiagų ir maisto), tiek apyvartos, tiek užimtumo požiūriu;
 5. atkreipia dėmesį į tai, kad 34,9 proc. tikslinių paramos gavėjų yra vyresni nei 54 metų, 44,4 proc. – moterys, o 50,4 proc. turi pagrindinį ar žemesnį išsilavinimą; laikosi nuomonės, kad dėl tikslinių paramos gavėjų amžiaus profilio ir išsilavinimo lygio kyla konkrečių sunkumų norint vėl įsidarbinti, todėl pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog įgyvendinant prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų paketą būtų tinkamai atsižvelgiama į amžiaus, išsilavinimo lygio ir šių aspektų derinio ypatumus;
 6. pažymi, kad Ispanija 2022 m. sausio 17 d. tiksliniams paramos gavėjams pradėjo teikti individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas ir kad todėl išlaidos joms bus laikomos tinkamomis finansuoti iš EGF finansinės paramos nuo 2022 m. sausio 17 d. iki tada, kai sueis 24 mėnesiai nuo Finansavimo sprendimo įsigaliojimo dienos;
 7. primena, kad individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas, kurios bus teikiamos atleistiems darbuotojams už bendrą 37,8 proc. dydžio visos finansinės paramos sumą, sudaro šie veiksmai: praktiniai seminarai apie darbo paieškos metodikas, profesinis orientavimas, mokymai (horizontalieji gebėjimai, perkvalifikavimas, kvalifikacijos kėlimas ir stažuotės, taip pat profesinis mokymas), parama verslumui, verslo kūrimo dotacijos, intensyvi pagalba ieškant darbo, įskaitant vietas ir regiono užimtumo perspektyvų tyrimą, konsultavimas po reintegracijos į darbą ir įvairios finansinės paskatos;

⁽⁵⁾ Pagal EGF reglamento 7 straipsnio 5 dalį.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

8. palankiai vertina tai, kad buvo planuojama, jog suderintas prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų paketas atitiks Ispanijos žiedinės ekonomikos strategiją⁽⁶⁾, kuri turi būti grindžiama netoksiškų medžiagų ciklais, ir Katalonijos darnaus vystymosi strategiją⁽⁷⁾ ir kad vykdant procesą, kuriame dalyvavo socialiniai partneriai⁽⁸⁾, paraiškai dėl EGF paramos pritarė SOC⁽⁹⁾, CIAC⁽¹⁰⁾ ir *Agència per la Competitivitat de l'Empresa* (ACCIÓ)⁽¹¹⁾ atstovai; pažymi, kad mokymo priemonės turėtų atitikti reikalavimą skleisti įgūdžius, kurių reikia skaitmeninės pramonės amžiuje ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikoje, kaip nustatyta EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalyje;
9. palankiai vertina tai, kad paskatos apima iki 20 EUR už kiekvieną dalyvavimo priemonėse dieną dydžio išmokas atleistiems darbuotojams, turintiems priklausomų asmenų, arba į darbo rinką sugrįžusiems asmenims – 350 EUR per mėnesį, bet ne ilgiau kaip tris mėnesius; pabrėžia, kad šiomis paskatomis siekiama skatinti greitai sugrįžti į užimtumo sistemą, taip pat paskatinti vyresnio amžiaus darbuotojus likti darbo rinkoje;
10. pažymi, kad Ispanijos institucijos patvirtino, jog reikalavimus atitinkantiems veiksams neteikiama pagalba naudojant kitas Sąjungos lėšas ar kitas finansines priemones;
11. pakartoja, kad EGF parama neturi pakeisti veiksų, už kuriuos bendrovės atsakingos pagal nacionalinę teisę ar kolektyvines sutartis, arba jokių EGF lėšų gavėjų išmokų ar teisių siekiant užtikrinti visišką paramos papildomumą;
12. primena, kad transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas yra neišvengiamas; pažymi, kad skaitmeninė ir žaliaji transformacija taip pat darys poveikį darbo rinkai ir manoma, kad dėl jos automobilių sektorius labai keisis; atsižvelgdamas į tai pakartoja, kad Sąjunga turėtų atlikti svarbų vaidmenį teikiant kvalifikacijas, kurių reikės teisingai pertvarkai pagal Europos žaliąjį kursą vykdyti; tvirtai remia tai, kad 2021–2027 m. EGF ir toliau rodytų solidarumą su nukentėjusiais asmenimis ir daugiausia dėmesio skirtų tam, kokią poveikį restruktūrizavimas turi darbuotojams, ir ragina ateityje teikti paraiškas, pagal kurias politika būtų kuo labiau suderinta; mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas kokybiškam švietimui, įskaitant profesinį mokymą, ir vadinamosios dualinės profesinio mokymo sistemos skatinimui, nes paašškėjo, jog ji veiksminga kai kuriose valstybėse narėse;
13. pažymi, kad visi procedūriniai reikalavimai įvykdyti; pabrėžia, kad kiekvienu procedūros etapu būtina užtikrinti skaidrumą; palankiai vertina socialinių partnerių dalyvavimą darbo grupėje, sudarytoje siekiant nustatyti priemonių paketą, kuriam prašoma EGF bendro finansavimo, ir ragina įtraukti socialinius partnerius į paslaugų paketo įgyvendinimo ir vertinimo procesą;
14. pritaria prie šios rezoliucijos pridedamam sprendimui;
15. paveda Pirmininkei pasirašyti šį sprendimą su Tarybos pirmininku ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
16. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir jos priedą Tarybai ir Komisijai.

⁽⁶⁾ <https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/economia-circular/estrategia/>

⁽⁷⁾ Estrategia para el desarrollo sostenible de Cataluña

⁽⁸⁾ „Comisiones Obreras“, UGT, „Fomento del Trabajo Nacional“ (FOMENT) ir PIMEC (Katalonijos MVĮ asociacija).

⁽⁹⁾ Servei Públic d'Ocupació de Catalunya

⁽¹⁰⁾ Cluster of the Automotive Industry of Catalonia (CIAC)

⁽¹¹⁾ ACCIÓ yra Katalonijos įmonių konkurencingumo agentūra.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

PRIEDAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Ispanijos paraišką (EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive)

(Šio priedo tekstas čia nepateikiamas, nes jis atitinka galutinį aktą – Sprendimą (ES) 2022/458.)

2022 m. kovo 8 d., antradienis

P9_TA(2022)0055

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimas (EGF/2022/000 TA 2022 – Komisijos iniciatyva teikiama techninė pagalba)

2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo (EGF/2022/000 TA 2022 – Komisijos iniciatyva teikiama techninė pagalba) (COM(2022)0025 – C9-0025/2022 – 2022/0015(BUD))

(2022/C 347/23)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2022)0025 – C9-0025/2022),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1309/2013 ⁽¹⁾ (toliau – EGF reglamentas),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa ⁽²⁾, ypač į jo 8 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ⁽³⁾ (toliau – 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinis susitarimas), ypač į jo 9 punktą,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A9-0037/2022),
- A. kadangi Sąjunga nustatė teisėkūros ir biudžetines priemones siekiant teikti papildomą paramą darbuotojams, nukentėjusiems dėl globalizacijos padarinių ir technologinių bei aplinkos pokyčių, pvz., pasaulio prekybos sistemos pokyčių, prekybos ginčų, svarbių pasikeitimų Sąjungos prekybos santykiuose ar vidaus rinkos struktūroje, finansų ar ekonomikos krizės, taip pat perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos arba skaitmeninės transformacijos ar automatizavimo padarinių;
- B. kadangi Sąjungos parama atleistiems darbuotojams turėtų būti dinamiška ir teikiama kuo greičiau ir veiksmingiau, tinkamai atsižvelgiant į 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sprendimų mobilizuoti Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF) lėšas priėmimo;
- C. kadangi Sąjunga visų pirma išplėtė EGF taikymo sritį, kad galėtų teikti finansinę paramą didelio masto restruktūrizavimo atveju, taigi ji apima ir COVID-19 krizės ekonominių padarinių atvejus;
- D. kadangi 2021 m. priėmus naują EGF reglamentą EGF taikymo sritis dar labiau išplėsta, kad apimtų svarbius restruktūrizavimo atvejus, kuriuos lėmė perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos arba skaitmeninimas ar automatizavimas, kartu nuo 500 iki 200 atleistų darbuotojų sumažinta ir EGF lėšų panaudojimui reikalinga riba;
- E. kadangi Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad didžiausia metinė EGF suma yra 186 mln. EUR (2018 m. kainomis), ir kadangi EGF reglamento 11 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Komisijos iniciatyva techninei pagalbai teikti gali būti skiriama ne daugiau kaip 0,5 proc. tos sumos;

⁽¹⁾ OL L 153, 2021 5 3, p. 48.

⁽²⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11.

⁽³⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

- F. kadangi 2021 m. Komisija neprašė jokios techninės pagalbos dėl COVID-19 pandemijos nulemtu netikrumo dėl bendrų operacijų, visų pirma įvykių, dėl kurių reiktų fiziškai dalyvauti;
- G. kadangi techninę pagalbą gali sudaryti techninės ir administracinės EGF įgyvendinimo išlaidos, pavyzdžiui, pasirengimo, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo, taip pat duomenų rinkimo veiklos, įskaitant institucinių informacinių technologijų sistemas, komunikacijos veiklą ir veiklą, kuria didinamas EGF kaip fondo arba konkrečių projektų matomumas, taip pat kitos techninės pagalbos priemonių išlaidos;
- H. kadangi siūloma 290 000 EUR suma atitinka apytikriai 0,14 proc. EGF 2022 m. numatyto didžiausio metinio biudžeto;
1. pritaria, kad Komisijos siūlomos priemonės būtų finansuojamos kaip techninė parama pagal EGF reglamento 11 straipsnio 1 ir 4 dalis ir 12 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis;
 2. palankiai vertina tai, kad sukurta EGF skirta interneto svetainė, ir ragina Komisiją reguliariai ją atnaujinti ir plėsti, kad būtų padidintas EGF demonstruojamo Europos solidarumo matomumas plačiam visuomenei ir Sąjungos veiksmų skaidrumas;
 3. džiaugiasi tuo, kad tęsiamas su standartinėmis EGF paraiškų teikimo ir administravimo procedūromis susijęs darbas, naudojant elektroninio keitimosi duomenimis sistemos (Bendra pasidalijamojo fondų valdymo sistema (SFC)) funkcijas, kurios sudaro galimybes supaprastinti paraiškų teikimą ir greičiau jas tvarkyti, taip pat užtikrinti geresnį ataskaitų teikimą;
 4. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija panaudodama turimą administracinei paramai numatytą biudžetą surengs EGF kontaktinių asmenų ekspertų grupės (į kurią įtraukta po du narius iš kiekvienos valstybės narės) posėdžius ir vieną seminarą, kuriame dalyvaus EGF įgyvendinančios institucijos ir socialiniai partneriai, siekiant skatinti valstybių narių tinklų kūrimą;
 5. ragina Komisiją, vadovaujantis atitinkamomis Pagrindų susitarimo dėl Parlamento ir Komisijos santykių nuostatomis, toliau sistemingai kviesti Parlamentą dalyvauti šiuose posėdžiuose ir seminaruose;
 6. ragina Komisiją, kai tinkama ir prireikus, pritaikyti geriausią patirtį, įgytą COVID-19 pandemijos metu, ir jos neatmesti visiškai, kai tai leidžia pandemijos aplinkybės, o naudoti ją kaip pagrindą geresniems darbo metodams ir mainams;
 7. pabrėžia, kad reikia toliau didinti bendrą informuotumą apie EGF ir jo matomumą; atkreipia dėmesį į tai, kad šio tikslo galima siekti su EGF susijusią veiklą propaguojant įvairiuose Komisijos leidiniuose bei garso ir vaizdo įrašuose, kaip nustatyta EGF reglamento 11 straipsnio 1 dalyje;
 8. primena paraiškas teikiančioms valstybėms narėms jų pagrindinį vaidmenį plačiai viešinant EGF finansuojamus veiksmus tiksliniams paramos gavėjams, vietos ir regionų valdžios institucijoms, socialiniams partneriams, žiniasklaidai ir plačiam visuomenei, kaip nustatyta EGF reglamento 12 straipsnyje;
 9. pritaria prie šios rezoliucijos pridedamam sprendimui;
 10. paveda Pirmininkei pasirašyti šį sprendimą su Tarybos pirmininku ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
 11. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir jos priedą Tarybai ir Komisijai.

2022 m. kovo 8 d., antradienis

PRIEDAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo
(EGF/2022/000 TA 2022 – Komisijos iniciatyva teikiama techninė pagalba)**

(Šio priedo tekstas čia nepateikiamas, nes jis atitinka galutinį aktą – Sprendimą (ES) 2022/457.)

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0060

Neapmokestinamų prekių parduotuvės, esančios Lamanšo sąsiaurio tunelio Prancūzijos terminale *

2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/118/EB ir Direktyva (ES) 2020/262 (nauja redakcija) dėl neapmokestinamų prekių parduotuvių, esančių Lamanšo sąsiaurio tunelio Prancūzijos terminale (COM(2021)0817 – C9-0016/2022 – 2021/0418(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: konsultavimasis)

(2022/C 347/24)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2021)0817),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 113 straipsnį, pagal kurį Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C9-0016/2022),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 82 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0035/2022),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui;
 2. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 3. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Parlamento patvirtintą tekstą;
 4. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.
-

2022 m. kovo 9 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0061

Pridėtinės vertės mokesčio tarifai *

2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/112/EB nuostatos dėl pridėtinės vertės mokesčio tarifų (14754/2021 – C9-0456/2021 – 2018/0005(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: pakartotinė konsultacija)

(2022/C 347/25)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos projektą (14754/2021),
 - atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2018)0020),
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. spalio 3 d. poziciją ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 113 straipsnį, pagal kurį Taryba vėl kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C9-0456/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 82 ir 84 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0036/2022),
1. pritaria Tarybos projektui;
 2. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 3. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Parlamento patvirtintą tekstą;
 4. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 11, 2020 1 13, p. 211.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0067

Bendroji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2030 m. *I****2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. (COM(2020)0652 – C9-0329/2020 – 2020/0300(COD))**

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 347/26)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0652),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 192 straipsnio 3 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0329/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 27 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 5 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2021 m. gruodžio 10 d. laišku Tarybos atstovo priimtą išipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto bei Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A9-0203/2021),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją ⁽³⁾;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0300**Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. kovo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2022/... dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m.***(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Sprendimą (ES) 2022/591.)*⁽¹⁾ OL C 123, 2021 4 9, p. 76.⁽²⁾ OL C 106, 2021 3 26, p. 44.⁽³⁾ Ši pozicija pakeičia 2021 m. liepos 8 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P9_TA(2021)0352).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0069

Specialiojo komiteto sudarymas COVID-19 pandemijos klausimais: įgyta patirtis ir rekomendacijos ateičiai

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Specialiojo COVID-19 pandemijos metu įgytos patirties ir rekomendacijų ateičiai komiteto sudarymo, įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų trukmės (2022/2584(RSO))

(2022/C 347/27)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Pirmininkų sueigos pasiūlymą dėl sprendimo,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl padėties Šengeno erdvėje po COVID-19 protrūkio ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl ES visuomenės sveikatos strategijos po COVID-19 ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją „COVID-19: ES koordinavimas atliekant sveikatos būklės vertinimus ir rizikos klasifikaciją bei poveikis Šengeno erdvei ir bendrajai rinkai“ ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją dėl COVID-19 priemonių poveikio demokratijai, teisinės valstybės principui ir pagrindinėms teisėms ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 10 d. rezoliuciją „Kaip įveikti pasaulinės COVID-19 pandemijos keliamus iššūkius: PPO TRIPS sutarties netaikymo poveikis COVID-19 vakcinoms, gydymui, įrangai ir gamybos bei paruošimo pajėgumų didinimui besivystančiose šalyse“ ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 21 d. rezoliuciją dėl ES skaidrumo kuriant, perkant ir platinant vakciną nuo COVID-19 ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 11 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos sveikatos sąjungos rinkinį ir į jos pasiūlymą dėl reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai (COM(2020)0727),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 207 straipsnį,
- A. kadangi COVID-19 plitimo pasekmės buvo tragiškos: nusinešta milijonų žmonių gyvybių Europoje ir pasaulyje, padaryta nepataisoma žala ir daugiau kaip milijardas žmonių buvo izoliuoti savo namuose;
- B. kadangi ES lygmeniu imtasi daugelio veiksmų, be kita ko, įgyvendinant ES vakcinų strategiją ir koordinuojant bendrą Europos atsaką;

⁽¹⁾ OL C 316, 2021 8 6, p. 2.

⁽²⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 77.

⁽³⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 82.

⁽⁴⁾ OL C 371, 2021 9 15, p. 102.

⁽⁵⁾ OL C 385, 2021 9 22, p. 159.

⁽⁶⁾ OL C 415, 2021 10 13, p. 36.

⁽⁷⁾ OL C 67, 2022 2 8, p. 64.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0435.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- C. kadangi Europos komanda – vienas iš pagrindinių subjektų, prisidedančių prie COVAX – pasaulinės iniciatyvos, skirtos užtikrinti teisingą ir vienodą prieigą prie COVID-19 vakcinų;
 - D. kadangi, atsižvelgiant į didelį finansavimą COVID-19 pandemijos padariniams šalinti, svarbu užtikrinti viešųjų išlaidų skaidrumą ir atskaitomybę;
 - E. kadangi COVID-19 pandemijos poveikis yra neproporcingai didelis moterims, jaunimui, neįgaliesiems ir pažeidžiamoms grupėms ir dėl jos padidėjo nelygybė pasaulyje;
1. nusprendžia sudaryti Specialųjį COVID-19 pandemijos metu įgytos patirties ir rekomendacijų ateičiai komitetą, kuriam būtų pavesta išnagrinėti, kuo Europos atsakas į pandemiją ir įgyta patirtis gali prisidėti prie būsimų veiksmų toliau nurodytose srityse:

Sveikata

- a) ES, jos institucijų ir agentūrų atsakas į pandemiją, remiantis Sveikatos sąjungos dokumentų rinkiniu, kuriuo siekiama stiprinti ES krizių prevenciją, pasirengimą tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir reagavimą į jas;
- b) valstybių narių veiksmų koordinavimo ir solidarumo lygis ir sveikatos sistemų pasirengimas kovoti su pandemija ir būsimomis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai;
- c) pandemijos poveikis sveikatai, be kita ko, sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tęstinumui ir neužkrečiamųjų ligų prevencijai, atrankinei patikrai, diagnostikai, gydymui ir stebėsenai, psichinei sveikatai, ilgalaikiam COVID-19 sindromui ir lytinei bei reprodukciniai sveikatai ir teisėms;
- d) darbuotojų stygiaus ir vaistų bei medicinos priemonių, įskaitant apsaugos priemones, prieinamumo poveikis sveikatos priežiūros paslaugų teikimui ir pandemijos poveikis priežiūros paslaugoms, slaugos namų gyventojams, darbuotojams, neformaliesiems slaugytojams ir jų išlaikomiems asmenims;
- e) pandemijos poveikis skaitmeninės sveikatos priežiūros, nuotolinės medicinos ir nuotolinio konsultavimo, nuotolinės stebėsenos, prijungtųjų įrenginių, skaitmeninių sveikatos platformų ir sveikatos programėlių skaičiaus augimui;
- f) ES vakcinų nuo COVID-19 strategija ir tai, kaip ja buvo galima užtikrinti saugių ir veiksmingų vakcinų tiekimą, įskaitant derybas dėl išankstinių pirkimo sutarčių ir bendro pirkimo sutarčių, sutarčių ir licencijavimo susitarimų skaidrumą ir vykdymą, taip pat vakcinų gamybą, saugojimą ir platinimą, taip pat teisinės atsakomybės klausimas ir farmacijos pramonės vaidmuo pirmiau minėtoje srityje ir technologijų perdavimo, patentų apsaugos aspektų ir lobistinės veiklos skaidrumo srityse;
- g) bendradarbiavimas mokslškai pagrįstų ir koordinuotų rizikos valdymo priemonių srityje, įskaitant COVID-19 klausimų patariamąją grupę;
- h) Europos pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucijos (HERA), Europos vaistų agentūros (EMA) ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) vaidmuo bei įgaliojimai ir Terapinių vaistų nuo COVID-19 strategija kuriant prieinamus ir įperkamus produktus;
- i) abejonės dėl skiepijimosi ir klaidingos informacijos sklaida kovojant su pandemija, taip pat papildomos ES priemonės, skirtos kovoti su šiais reiškiniais ateityje;
- j) gyvūnų sveikatos ir žmonių sveikatos tarpusavio sąsajos, visų pirma susijusios su zoonozinėmis ligomis, laikantis bendros sveikatos koncepcijos;

Suderintas požiūris į demokratijos ir pagrindinių teisių paisymą

- k) valstybių narių sienų uždarymo ir kitų laisvo asmenų judėjimo ir vidaus rinkos apribojimų būtinumas ir proporcingumas, taip pat tai, kaip ateityje išvengti nereikalingų apribojimų, be kita ko, parengiant bendrą strategiją dėl kelionių priemonių;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- l) poveikis pažeidžiamų grupių asmeninėms ir pagrindinėms teisėms ir nelygybei apskritai;
- m) skirtingos technologinių kovos su COVID-19 priemonių, tokių kaip kontaktų atsekimo programėlės ir ES skaitmeninis COVID pažymėjimas, kūrimo ir įgyvendinimo strategijos;
- n) valstybių narių naudojami skirtingi duomenų rinkiniai ir pamokos, kurias reikia išmokti dėl tų pačių duomenų naudojimo ir kriterijų taikymo, ypač ECDC pateiktų duomenų rinkinių vaidmens;
- o) demokratinė reagavimo į pandemiją kontrolė, įskaitant Europos Parlamento ir valstybių narių parlamentų įtraukimą į sprendimų priėmimo procesą ir skaidrumą, atsižvelgiant į kontaktinės grupės dėl COVID-19 darbą;

Socialinis ir ekonominis poveikis

- p) poveikis darbo organizavimui, nuotoliniam darbui ir darbo ateičiai, taip pat pandemijos pasekmės skurdui, nelygybei ir socialinei atskirčiai ir pandemijos poveikis socialinės apsaugos sistemoms;
- q) sprendimai, kaip įveikti skaitmeninių technologijų naudojimo kliūtis ir didinti darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;
- r) poveikis lyčių lygybei, taip pat ir asmenims, kuriems kyla smurto dėl lyties ir smurto šeimoje rizika, ir skiriamas dėmesys lyčių aspekto integravimui į krizės valdymą reaguojant į būsimas tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai;
- s) pandemijos poveikis švietimui ir mokymui bei vaikų ir jaunimo vystymuisi;
- t) priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti ES strateginį savarankiškumą sveikatos srityje ir tiekimo grandinių, įskaitant ypatingos svarbos farmacinių preparatų, medicinos reikmenų ir kitų pagrindinių prekių tiekimo grandines, atsparumą ir remti bei pritaikyti ES su sveikata susijusių mokslinių tyrimų politiką, kad būtų galima įveikti dabartinę krizę ir užkirsti kelią jos atsinaujinimui, nes tai yra svarbi tvirtos ES pramonės politikos dalis;
- u) poveikis labiausiai nuo pandemijos nukentėjusiems sektoriams, pvz., kultūros, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, turizmo ir transporto sektoriams, ir ES atsako sparta ir tinkamumas;

ES ir pasaulis

- v) ES vaidmuo valdant ir koordinuojant valstybių narių veiksmus, susijusius su tarptautiniais pandemijos aspektais, be kita ko, Pasaulio sveikatos organizacijoje (PSO), Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) ir pagal kitas daugiašales iniciatyvas, tokias COVAX, ir galima tarptautinė sutartis dėl pandemijų, Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių (TST) peržiūra ir būtinybė nustatyti suderintą strategiją dėl keliautojų į ES iš trečiųjų valstybių;
 - w) požiūris į vadinamąją vakcinų diplomatiją ir tai, koku mastu ja prisidedama prie pasaulinio solidarumo, visuotinės ir vienodos prieigos prie būtiniausių medicinos reikmenų ir vakcinų, taip pat sąvoka „niekas nėra saugus tol, kol visi nėra saugūs“;
 - x) ES ir jos valstybių narių vaidmuo sprendžiant nepakankamos vakcinų nuo COVID-19 ir medicinos reikmenų pasiūlos ir nevienodų galimybių jas gauti visame pasaulyje klausimą: spręsti jų įperkamumo ir prieinamumo, tiekimo grandinės kliūčių, su prekyba susijusių kliūčių, infrastruktūros klausimus ir užtikrinti tiekimo grandinės skaidrumą, taip pat teikti ekspertines žinias ir technines žinias;
2. pabrėžia, kad dėl specialiojo komiteto rekomendacijų tolesnių veiksmų turi imtis nuolatiniai Parlamento komitetai;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

3. nusprendžia, kad Parlamento nuolatinių komitetų, atsakingų už klausimus, susijusius su Sąjungos teisės aktu, susijusių su specialiojo komiteto atsakomybės sritimis, priėmimu, stebėseną ir įgyvendinimu, įgaliojimams, personalui ir turimiems ištekliams nebus daromas poveikis, todėl jie liks nepakitę; pabrėžia, kad reikia užtikrinti sklandų specialiojo komiteto ir atitinkamų nuolatinių komitetų bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija;
 4. nusprendžia, kad tais atvejais, kai specialiojo komiteto darbas apima konfidencialaus pobūdžio įrodymų klausimą, liudytojų parodymus, kuriuose esama asmens duomenų, keitimąsi nuomonėmis ar klausimus dėl konfidencialios informacijos, kuriuose dalyvauja valdžios institucijos ir įstaigos, jo posėdžiai turi būti uždari; be to, nusprendžia, kad liudytojai ir specialistai turi teisę duoti parodymus ar liudyti uždareme posėdyje;
 5. nusprendžia, kad darbotvarkės, į viešus posėdžius kviečiamų asmenų sąrašas, juose dalyvaujančių asmenų sąrašas ir tokių posėdžių protokolai turi būti skelbiami viešai;
 6. nusprendžia, kad specialiojo komiteto gauti konfidencialūs dokumentai turi būti vertinami laikantis Darbo tvarkos taisyklių 221 straipsnyje nustatytos procedūros; taip pat nusprendžia, kad tokia informacija turi būti naudojama tik specialiojo komiteto galutinei ataskaitai parengti;
 7. nusprendžia, kad specialusis komitetas turės 38 narius;
 8. nusprendžia, kad įgaliojimai specialiajam komitetui suteikiami dvylikai mėnesių, o pasibaigus šiam terminui komitetas pateiks Parlamentui ataskaitą prireikus su rekomendacijomis, kokių veiksmų arba kokios iniciatyvos reikėtų imtis.
-

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0070

Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais sudarymas

2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento sprendimas dėl specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais (INGE 2) sudarymo ir įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų trukmės nustatymo (2022/2585(RSO))

(2022/C 347/28)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Pirmininkų sueigos pasiūlymą dėl sprendimo,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Europos demokratijos veiksmų plano (COM(2020)0790),
- atsižvelgdamas į Skaitmeninių paslaugų akto dokumentų rinkinį, įskaitant pasiūlymą dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos (Skaitmeninių paslaugų aktas), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (COM(2020)0825), ir pasiūlymą dėl reglamento dėl konkurencingų ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų (Skaitmeninių rinkų aktas) (COM(2020)0842),
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 20 d. rezoliuciją „Europos žiniasklaidos skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą ir 2021 m. Gaires dėl Kovos su dezinformacija praktikos kodekso griežtinimo (COM(2021)0262), taip pat į 2021 m. spalio mėn. Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupės paskelbtas rekomendacijas dėl naujo Kovos su dezinformacija praktikos kodekso,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo (COM(2020)0829),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo mėn. ES 5G tinklų kibernetinio saugumo rizikos mažinimo priemonių rinkinį,
- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 09/2021 „Dezinformacija, daranti poveikį ES: pažabota, bet neįveikta“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Kova su dezinformacija apie COVID-19. Svarbiausia – tikri faktai“ (JOIN(2020)0008),
- atsižvelgdamas į Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais pranešimą (A9-0022/2022),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 207 straipsnį,

A. kadangi užsienio šalių kišimasis yra sunkus visuotinių vertybių ir principų, kuriais grindžiama ES, pvz., žmogaus orumo, laisvės, lygybės, solidarumo, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, demokratijos ir teisinės valstybės principų, pažeidimas; kadangi esama įrodymų, kad piktavališki ir autoritariniai užsienio valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai naudojami manipuliavimo informacija ir kitokia kišimosi taktika, siekdami kištis į demokratinius procesus ES; kadangi šie išpuoliai klaidina piliečius, sužadina jiems apgaulingų iliuzijų ir daro poveikį jų balsavimo elgesiui, stiprina nesantaiką kurstančias diskusijas, skaldo, poliarizuoja visuomenę ir išnaudoja jos pažeidžiamumą, skatina neapykantą kurstančias kalbas, pablogina pažeidžiamų grupių, kurios labiau linkusios tapti dezinformacijos aukomis, padėtį, kenkia demokratinių rinkimų ir referendumų sąžiningumui, kursto nepasitikėjimą nacionalinėmis vyriausybėmis, valdžios institucijomis ir liberaliąja demokratine tvarka ir siekia destabilizuoti Europos demokratiją;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0428.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- B. kadangi Rusija prieš pradėdama 2022 m. vasario 24 d. agresinį karą prieš Ukrainą vykdė ir karo metu vykdo precedento neturinčio piktavališkumo ir masto dezinformacinę kampaniją, kuria siekiama suklaidinti tiek vietos piliečius, tiek visą tarptautinę valstybių bendruomenę;
- C. kadangi trečiųjų šalių valstybinių subjektų ir nevalstybinių subjektų bandymai kištis į demokratijos veikimą ES ir jos valstybėse narėse ir spaudimas Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms vertybėms piktavališkai kišantis yra platesnės destruktinės tendencijos, kurią visame pasaulyje patiria demokratinės valstybės, dalis;
- D. kadangi piktavališki subjektai toliau siekia kištis į rinkimų procesus, naudojasi mūsų visuomenės atvirumu ir pliuralizmu ir rengia išpuolius prieš demokratinius procesus ES bei jos valstybėse narėse ir jų atsparumą;
- E. kadangi ES ir jos valstybės narės šiuo metu neturi specialaus sankcijų režimo, susijusio su užsienio kišimosi ir dezinformacijos kampanijomis, kurias organizuoja užsienio valstybės subjektai, ir tai reiškia, kad šie subjektai gali saugiai daryti prielaidą, jog jų vykdomos destabilizavimo kampanijos prieš ES neturės jokių pasekmių;
- F. kadangi nesama bendros šio reiškinio apibrėžties ir supratimo, išliko daugybė trūkumų ir spragų galiojančiuose ES ir nacionalinio lygmens teisės aktuose ir politikos priemonėse, kuriais siekiama nustatyti šalių užsienio kišimąsi, užkirsti jam kelią ir su juo kovoti;
- G. kadangi numatoma, kad užsienio šalių kišimasis, dezinformacija bei dažni išpuoliai ir grasinimai prieš demokratiją tęsis ir bus vykdomi dar aktyviau ir rafinuočiau atsižvelgiant į 2024 m. vyksiančius vietos, regioninius, nacionalinius rinkimus ir Europos Parlamento rinkimus;
- H. kadangi ankstesnės Parlamento rekomendacijos dėl kovos su piktavališku užsienio šalių kišimusi į demokratinius ES procesus prisidėjo prie bendro šios problemos supratimo ES ir didesnio informuotumo užtikrinimo;
- I. kadangi INGE specialiojo komiteto klausymai ir darbas padėjo užtikrinti viešą šių problemų pripažinimą, suprasti jų kontekstą ir iš tiesų paskatino europines diskusijas užsienio šalių kišimosi į demokratinius procesus ir dezinformacijos klausimais;
- J. kadangi reikia toliau stebėti, kaip laikomasi minėtų rekomendacijų;
- K. kadangi, kovojant su piktavališku užsienio šalių kišimusi ir dezinformacija, reikalingas visuotinis daugiašalis bendraminčių partnerių, įskaitant parlamentarus, bendradarbiavimas ir parama; kadangi demokratinės valstybės įgijo aukšto lygio įgūdžių ir parengė kovos su šiomis grėsmėmis strategijas;
1. nusprendžia sudaryti specialųjį komitetą užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais (INGE 2), kurio įgaliojimai yra tokie:
- a) bendradarbiaujant ir konsultuojantis su nuolatiniiais komitetais, kai tai susiję su jų įgaliojimais ir pareigomis pagal Darbo tvarkos taisyklių VI priedą, tikrinti esamus ir planuojamus teisės aktus ir politiką, siekiant nustatyti galimus trūkumus, spragas ir dubliavimąsi, kuriais būtų galima pasinaudoti piktavališkai kišantis į demokratinius procesus, be kita ko, šiais klausimais:
- i) politikos priemonės, skatinančios ES demokratinius procesus, atsparumo didinimas pasitelkiant informuotumą apie padėtį, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, informacinį raštingumą, žiniasklaidos pliuralizmą, nepriklausomą žurnalistiką ir švietimą,
- ii) kišimasis naudojantis interneto platformomis, visų pirma nuodugnai įvertinama labai didelių interneto platformų atsakomybė ir poveikis demokratijai ir demokratiniams procesams ES,
- iii) ypatingos svarbos infrastruktūros objektai ir strateginiai sektoriai,
- iv) užsienio šalių kišimasis per rinkimų procesus,
- v) užmaskuotas politinės veiklos finansavimas, vykdomas užsienio subjektų ir lėšų teikėjų,

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- vi) kibernetinis saugumas ir atsparumas kibernetiniams išpuoliams, kai tai susiję su demokratiniais procesais,
 - vii) nevalstybinių subjektų vaidmuo,
 - viii) kišimosi poveikis mažumų ir kitų diskriminuojamų grupių teisėms,
 - ix) kišimasis per pasaulinio lygio veikėjus verbuojant elitą, per nacionalines diasporas, universitetus ir kultūrinius renginius,
 - x) atgrasymas, priskyrimas ir kolektyvinės atsakomosios priemonės, įskaitant sankcijas,
 - xi) kaimynystė ir pasaulinis bendradarbiavimas, daugiašališkumas,
 - xii) ES įsisteigusią subjektų kišimosi veikla ES ir trečiojoje šalyje,
- b) glaudžiai bendradarbiaujant su nuolatiniais komitetais ir vadovaujantis specialiojo komiteto INGE 1 darbo praktika, parengti pasiūlymus, kaip pašalinti tokius trūkumus, kad būtų stiprinamas ES teisinis atsparumas, ir kaip pagerinti ES institucinę struktūrą,
- c) glaudžiai bendradarbiauti su kitomis ES institucijomis, valstybių narių valdžios institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis, pilietine visuomene, taip pat valstybiniais ir nevalstybiniais partneriais trečiojoje šalyje, siekiant sustiprinti ES veiksmus kovojant su hibridinėmis grėsmėmis ir dezinformacija, o vykdant visą INGE 2 specialiojo komiteto viešąją veiklą bus laikomasi šiame sprendime nustatytų prioritetų,
- d) išsamiai ir griežtai stebėti, kaip įgyvendinamas INGE 1 specialiojo komiteto pranešimas, ir įvertinti veiksmus, kurių ėmėsi ES institucijos,
- e) prisidėti prie bendro institucinio atsparumo užsienio šalių kišimuisi, hibridinėms grėsmėms ir dezinformacijai stiprinimo rengiantis 2024 m. Europos Parlamento rinkimams;
2. nusprendžia, kad kai specialiojo komiteto darbas apima konfidencialaus pobūdžio įrodymų klausimą, liudijimus su asmens duomenimis arba keitimąsi nuomonėmis ar klausimus su institucijomis ir įstaigomis dėl konfidencialios informacijos, įskaitant mokslinius tyrimus arba jų dalis, kuriems suteiktas konfidencialumo statusas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 63 straipsnį⁽²⁾, posėdžiai yra uždari; taip pat nusprendžia, kad liudytojai ir specialistai turi teisę duoti parodymus ar liudyti uždarame posėdyje;
3. nusprendžia, kad į viešus posėdžius kviečiamų asmenų sąrašas, juose dalyvaujančių asmenų sąrašas ir tokių posėdžių protokolai turi būti skelbiami viešai;
4. nusprendžia, kad specialiojo komiteto gauti konfidencialūs dokumentai turi būti vertinami laikantis Darbo tvarkos taisyklių 221 straipsnyje nustatytos procedūros; taip pat nusprendžia, kad tokia informacija turi būti naudojama tik specialiojo komiteto galutiniam pranešimui parengti;
5. nusprendžia, kad specialusis komitetas turės 33 narius;
6. nusprendžia, kad įgaliojimai specialiajam komitetui suteikiami 12 mėnesių ir kad šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo jo steigiamojo posėdžio datos;
7. nusprendžia, kad specialusis komitetas, išnagrinėjęs, kaip įgyvendinamas specialiojo komiteto INGE 1 pranešimas ir galiojantys teisės aktai, ir identifikavęs spragas, trūkumus ir dubliavimąsi, nustato visų būtinų teisės aktų tinkamą teisinį pagrindą ir padeda parengia pagrindus ilgalaikiams ES instituciniams sprendimams, kad būtų galima kovoti su piktavališku užsienio kišimuisi ir dezinformacija, ir, jei reikia, prašo Komisijos imtis konkrečių institucinių veiksmų, pagal Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį parengdamas pranešimą savo iniciatyva, kuriame Komisijos prašoma pateikti atitinkamą pasiūlymą šiuo klausimu.

⁽²⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0071

Tyrimo komiteto sudarymas siekiant ištirti programos „Pegasus“ ir kitų lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimą**2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento sprendimas dėl tyrimo komiteto programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimui tirti sudarymo ir tyrimo dalyko, komiteto įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų trukmės apibrėžimo (2022/2586(RSO))**

(2022/C 347/29)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 290 narių pateiktą prašymą įsteigti tyrimo komitetą, kuris tirtų įtariamus pažeidimus arba netinkamą administravimą įgyvendinant Sąjungos teisę, susijusius su programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų, įdiegtų mobiliuosiuose įrenginiuose pasinaudojant silpnosiomis IT vietomis („lygiavertės šnipinėjimo programos“), naudojimu,
- atsižvelgdamas į Pirmininkų sueigos pasiūlymą,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 226 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 1995 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos sprendimą 95/167/EB, Euratomas, EAPB dėl išsamių Parlamento naudojamasi tyrimo teise reglamentuojančių nuostatų ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos išpareigojimą laikytis laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės vertybių ir principų, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) preambulėje, ypač jos 2, 6 ir 21 straipsniuose,
- atsižvelgdamas į ES sutarties 4 straipsnio 2 dalį, kurioje dar kartą patvirtinama išimtinė valstybių narių kompetencija užtikrinti viešąją tvarką ir nacionalinį saugumą,
- atsižvelgdamas į SESV 16 ir 223 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 7, 8, 11, 21 ir 47 straipsnius, kuriuose pripažįstamos konkrečios joje nustatytos teisės, laisvės ir principai, pvz., teisė į privatų ir šeimos gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą, saviraiškos ir informacijos laisvė, teisė į nediskriminavimą, taip pat teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, kurie visapusiškai taikomi valstybėms narėms joms įgyvendinant Sąjungos teisę, taip pat į 52 straipsnio 1 dalį, pagal kurią leidžiama tam tikru mastu apriboti naudojamasi pagrindinėmis teisėmis ir laisvėmis,
- atsižvelgdamas į 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 113, 1995 5 19, p. 1.⁽²⁾ OL L 201, 2002 7 31, p. 37.⁽³⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 89.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2019/797 dėl ribojamųjų priemonių, skirtų kovai su kibernetiniais išpuoliais, keliančiais grėsmę Sąjungai arba jos valstybėms narėms⁽⁵⁾, su pakeitimais, padarytais 2021 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/796⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821, nustatantį Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Aktą dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ypač į jos 8, 9 ir 17 straipsnius, ir į jos protokolus,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl JAV Nacionalinės saugumo agentūros (NSA) sekimo programos, sekimo tarnybų įvairiose valstybėse narėse ir jų poveikio ES piliečių pagrindinėms teisėms ir transatlantiniam bendradarbiavimui teisingumo ir vidaus reikalų srityje⁽¹⁰⁾ ir į savo rekomendacijas dėl IT saugumo stiprinimo ES institucijose, įstaigose ir agentūrose,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 208 straipsnį,

A. kadangi neseniai buvo atskleista, kad keletas valstybių, įskaitant valstybes nares, naudojo programos „Pegasus“ šnipinėjimo programinę įrangą, nukreiptą prieš žurnalistus, politikus, teisėsaugos pareigūnus, diplomatus, teisininkus, verslininkus, pilietinės visuomenės veikėjus ir kitus veikėjus, ir kadangi tokia praktika kelia itin didelį susirūpinimą ir, atrodo, patvirtina, kad esama piktnaudžiavimo technologijomis, kuriuo pažeidžiamos žmogaus teisės ir nusižengiama demokratijai, pavojaus;

1. nusprendžia sudaryti tyrimo komitetą tariamiems Sąjungos teisės pažeidimams arba netinkamo administravimo įgyvendinant Sąjungos teisę atvejams, susijusiems su programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimu, iširti nedarant poveikio nacionalinių ar Sąjungos teismų jurisdikcijai;

2. nusprendžia, kad tyrimo komitetas turi:

- tirti įtariamų Sąjungos teisės pažeidimų ar netinkamo administravimo atvejų, susijusių su programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimu, mastą, rinkti informaciją apie tai, koku mastu valstybės narės, įskaitant Vengriją ir Lenkiją, bet jomis neapsiribojant, arba trečiąsias valstybes, užsiima intervenciniu sekimu, pažeisdamos Chartijoje įtvirtintas teises ir laisves, taip pat įvertinti, kokią pavojų tai kelia ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms vertybėms, kaip antai demokratija, teisinės valstybės principai ir pagarba žmogaus teisėms;
- vykdydamas savo pareigas rinkti ir analizuoti informaciją, siekiant patikrinti:
- programos „Pegasus“ ir šnipinėjimo programinės įrangos naudojimą bei veikimą ir jos įtariamą neigiamą poveikį pagrindinėms teisėms pagal Chartiją tais atvejais, kai valstybės narės įgyvendino Sąjungos teisę;
- esamą teisinę sistemą, pagal kurią valstybės narės įsigijo ir naudoja programą „Pegasus“ ir lygiavertes stebėjimo šnipinėjimo programas;
- ar valstybių narių valdžios institucijos naudojo programą „Pegasus“ ir lygiavertes šnipinėjimo programas politiniais, ekonominiais ar kitais nepagrįstais tikslais šnipinėdamos žurnalistus, politikus, teisėsaugos pareigūnus, diplomatus, teisininkus, verslininkus, pilietinės visuomenės veikėjus ar kitus veikėjus, pažeisdamos Sąjungos teisę ir ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes arba Chartijoje įtvirtintas teises;

⁽⁵⁾ OL L 129 I, 2019 5 17, p. 13.

⁽⁶⁾ OL L 174 I, 2021 5 18, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 206, 2021 6 11, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 278, 1976 10 8, p. 5.

⁽⁹⁾ https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁽¹⁰⁾ OL C 378, 2017 11 9, p. 104.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

- ar, pažeidžiant Sąjungos teisę, programos „Pegasus“ ir lygiavertčių šnipinėjimo programų naudojimas turėjo neigiamą poveikį demokratiniams procesams valstybėse narėse, susijusiems su rinkimais vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis;
 - įtariamus valstybių narių Direktyvos 2002/58/EB nuostatų pažeidimus arba netinkamą administravimą, atsirandančius dėl programos „Pegasus“ ir lygiavertčių šnipinėjimo programų naudojimo, visų pirma susijusių su ryšių konfidencialumo principu ir draudimu (slapta) klausytis, kaupti ar kitais būdais perimti ar stebėti asmenų pranešimus ir susijusius šrauto duomenis;
 - ar naudojant programą „Pegasus“ ir lygiavertes šnipinėjimo programas valstybėse narėse buvo pažeista Direktyva (ES) 2016/680 ir Reglamentas (ES) 2016/679 arba ar tas naudojimas lėmė ar atskleidė tokius pažeidimus;
 - ar Komisija turėjo įrodymų, kad prieš asmenis buvo naudojama programa „Pegasus“ ir lygiavertė šnipinėjimo programa;
 - ar valstybės narės užtikrino pakankamas institucines ir teises apsaugos priemones, kad būtų išvengta neteisėto šnipinėjimo programų naudojimo, ir ar asmenys, kurie įtaria, kad jų teisės buvo pažeistos naudojant šnipinėjimo programas, turi galimybę pasinaudoti veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis;
 - įtarimus, kad valstybės narės nesiėmė veiksmų dėl ES subjektų dalyvavimo kuriant, platinant ar finansuojant programą „Pegasus“ ir lygiavertes šnipinėjimo programas, įskaitant technologijų tiekimo grandinę ir jos naudojimą, jei tai pažeidžia Sąjungos teisę, įskaitant Reglamentą (ES) 2021/821, ir įskaitant atvejus, kai tam tikru tikslu (pvz., kovai su terorizmu) parduodama stebėjimo programinė įranga naudojama kitame kontekste;
 - Izraelio vyriausybės ir kitų trečiųjų valstybių vaidmenį tiekiant valstybėms narėms programą „Pegasus“ ir lygiavertes šnipinėjimo programas;
 - ar valstybių narių valdžios institucijoms naudojant programą „Pegasus“ arba lygiavertes šnipinėjimo programas asmens duomenys buvo perduoti trečiosioms valstybėms, visų pirma bendrovei „NSO group“, bet ja neapsiribojant, taip pat trečiųjų valstybių vyriausybėms;
 - ar naudojant programą „Pegasus“ arba lygiavertes šnipinėjimo programas, tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujant su ES susijusiems subjektams, buvo prisidėta prie neteisėto žurnalistų, politikų, teisėsaugos pareigūnų, diplomatų, teisininkų, verslininkų, pilietinės visuomenės subjektų ar kitų subjektų trečiosiose valstybėse šnipinėjimo, ar dėl to buvo pažeistos žmogaus teisės ar įvykdyti pažeidimai, keliantys didelį susirūpinimą, atsižvelgiant į ES bendros užsienio ir saugumo politikos tikslus, ir ar toks naudojimas neprieštaravo ES sutarties 21 straipsnyje ir Chartijoje įtvirtintoms vertybėms, taip pat deramai atsižvelgiant į Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir kitas tarptautinėje žmogaus teisių teisėje įtvirtintas teises;
 - ar buvo pakankamai priežasčių Tarybai pagal ES bendrą užsienio ir saugumo politiką nustatyti ribojamąsias priemones ar sankcijas vienai ar daugiau trečiųjų valstybių, kai pagal ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių priimtame sprendime buvo numatyta nutraukti arba sumažinti ekonominius ar finansinius santykius pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį;
 - ar tai, kad trečiosios valstybės naudoja programą „Pegasus“ arba lygiavertes šnipinėjimo programas, turėjo įtakos pagal Sąjungos teisę užtikrinamoms pagrindinėms teisėms ir ar buvo pakankamas pagrindas Tarybai iš naujo įvertinti tarptautinius bendradarbiavimo laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje susitarimus, sudarytus su trečiosiomis valstybėmis pagal SESV 218 straipsnį;
 - pateikti komiteto nuomone reikalingas rekomendacijas šiuo klausimu;
 - teikti rekomendacijas, kaip apsaugoti ES institucijas, jos narius ir darbuotojus nuo tokių šnipinėjimo programų;
3. nusprendžia, kad tyrimo komitetas pateiks savo galutinę ataskaitą per 12 mėnesių nuo šio sprendimo priėmimo dienos;
4. nusprendžia, kad tyrimo komitetas, vykdydamas savo veiklą, turėtų atsižvelgti į visus su jo kompetencijos sritimi susijusius per jo įgaliojimų laikotarpį įvykusius pokyčius;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

5. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti gerą tyrimo komiteto ir atitinkamų nuolatinių komitetų bei pakomitečių bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, tyrimo komiteto pirmininkas ir pranešėjas galėtų dalyvauti atitinkamose nuolatinių komitetų ir pakomitečių diskusijose ir atvirkščiai, ypač tyrimo komiteto klausymuose;
 6. nusprendžia, kad visos tyrimo komiteto parengtos rekomendacijos turėtų būti perduotos atitinkamiems nuolatiniams komitetams ir pakomitečiams, atsižvelgiant į atitinkamas jų kompetencijos sritis, kaip apibrėžta Darbo tvarkos taisyklių VI priede;
 7. nusprendžia, kad tyrimo komitetą sudarys 38 Parlamento nariai;
 8. paveda savo Pirmininkei užtikrinti, kad šis sprendimas būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
-

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0077

Baterijos ir baterijų atliekos *I**

2022 m. kovo 10 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020 (COM(2020)0798 – C9-0400/2020 – 2020/0353(COD))⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 347/30)

Pakeitimas 1**Pasiūlymas dėl reglamento****2 konstatuojamoji dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

- (2) taigi, baterijos yra svarbus energijos šaltinis ir viena svarbiausių priemonių, kuriomis sudaromos sąlygos darniam vystymuisi, ekologiškam judumui, švariai energijai ir poveikio klimatui neutralumui. Numatoma, kad baterijų, ypač elektra varomų kelių transporto priemonių traukos baterijų, paklausa ateinančiais metais sparčiai didės, todėl didės šios rinkos strateginė reikšmė pasauliniu lygmeniu. Bus toliau daroma svarbi mokslo ir technikos pažanga baterijų technologijų srityje. Atsižvelgiant į strateginę baterijų svarbą ir siekiant suteikti teisinio tikrumo visiems susijusiems veiklos vykdytojams, taip pat išvengti diskriminavimo, prekybos kliūčių ir baterijų rinkos iškraipymų, būtina nustatyti taisykles dėl baterijų tvarumo parametrų, eksploatacinių savybių, saugos, surinkimo, perdirbimo ir antrinio naudojimo, taip pat dėl informacijos apie baterijas. Būtina sukurti darnią reglamentavimo sistemą, apimančią visą Sąjungos rinkai pateikiamų baterijų gyvavimo ciklą;

Pakeitimas

- (2) taigi, baterijos yra svarbus energijos šaltinis ir viena svarbiausių priemonių, kuriomis sudaromos sąlygos darniam vystymuisi, ekologiškam judumui, švariai energijai ir poveikio klimatui neutralumui. Numatoma, kad baterijų, ypač elektra varomų kelių transporto priemonių **ir mažųjų transporto priemonių** traukos baterijų, paklausa ateinančiais metais sparčiai didės, todėl didės šios rinkos strateginė reikšmė pasauliniu lygmeniu. Bus toliau daroma svarbi mokslo ir technikos pažanga baterijų technologijų srityje. Atsižvelgiant į strateginę baterijų svarbą ir siekiant suteikti teisinio tikrumo visiems susijusiems veiklos vykdytojams, taip pat išvengti diskriminavimo, prekybos kliūčių ir baterijų rinkos iškraipymų, būtina nustatyti taisykles dėl baterijų tvarumo parametrų, eksploatacinių savybių, saugos, surinkimo, perdirbimo ir antrinio naudojimo, taip pat dėl informacijos apie baterijas **vartotojams ir ekonominės veiklos vykdytojams**. Būtina sukurti darnią reglamentavimo sistemą, apimančią visą Sąjungos rinkai pateikiamų baterijų gyvavimo ciklą;

⁽¹⁾ Klausimas buvo grąžintas atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą (A9-0031/2022).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento

2 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (2a) *taip pat būtina atnaujinti Sąjungos teisės aktus dėl baterijų atliekų tvarkymo ir imtis priemonių aplinkai ir žmonių sveikatai apsaugoti užkertant kelią neigiamam atliekų susidarymo ir tvarkymo poveikiui arba jį mažinant, mažinant išteklių naudojimo poveikį ir didinant efektyvų išteklių naudojimą. Tokios priemonės yra labai svarbios pereinant prie žiedinės ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir aplinkos be toksinių medžiagų, taip pat užtikrinant ilgalaikį Sąjungos konkurencingumą ir strateginį autonomiškumą. Jos gali suteikti didelių ekonominių galimybių, didinti žiedinės ekonomikos ir energetikos, klimato, transporto, pramonės ir mokslinių tyrimų politikos sinergiją, saugoti aplinką bei sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;*

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento

10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (10) šis reglamentas turėtų būti taikomas visų rūšių baterijoms ir akumuliatoriams, pateikiamiems rinkai arba pradeda-
miems naudoti Sąjungoje, atskiriems ar įmontuotiems
į prietaisus arba kitaip tiekiamiems kartu su elektros ir
elektroniniais prietaisais bei transporto priemonėmis. Šis
reglamentas turėtų būti taikomas nepriklausomai nuo to,
ar baterija yra specialiai skirta tam tikram gaminiui, ar ji
yra bendrosios paskirties baterija, ir nepriklausomai nuo
to, ar ji įmontuota į gaminį ir ar tiekama kartu su
giminiu, ar atskirai nuo gaminio, kuriame ji bus
naudojama;
- (10) šis reglamentas turėtų būti taikomas visų rūšių baterijoms
ir akumuliatoriams, pateikiamiems rinkai arba pradeda-
miems naudoti Sąjungoje, atskiriems ar įmontuotiems
į prietaisus arba kitaip tiekiamiems kartu su elektros ir
elektroniniais prietaisais bei transporto priemonėmis,
**neatsižvelgiant į tai, ar jie buvo pagaminti Sąjungoje,
ar importuoti.** Šis reglamentas turėtų būti taikomas
nepriklausomai nuo to, ar baterija yra specialiai skirta
tam tikram gaminiui, ar ji yra bendrosios paskirties
baterija, ir nepriklausomai nuo to, ar ji įmontuota
į gaminį ir ar tiekama kartu suiminiu, ar atskirai nuo
gaminio, kuriame ji bus naudojama;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl reglamento
12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (12) atsižvelgiant į plačią šio reglamento taikymo sritį, tikslinga, nepriklausomai nuo baterijų cheminės sudėties, skirti įvairias baterijų kategorijas pagal jų konstrukciją ir naudojimą. Klasifikavimas į nešiojamąsias baterijas ir į pramonines bei automobilių baterijas pagal Direktyvą 2006/66/EB turėtų būti labiau išplėtotas, kad geriau atitiktų naujas baterijų naudojimo tendencijas. Elektra varomų transporto priemonių traukos baterijos, kurios pagal Direktyvą 2006/66/EB priskirtos pramoninių baterijų kategorijai, dėl spartaus elektrinių kelių transporto priemonių rinkos augimo sudaro didelę ir didėjančią rinkos dalį. Todėl tikslinga kelių transporto priemonių traukos baterijas priskirti prie naujos elektra varomų transporto priemonių baterijų kategorijos. Kitų transporto priemonių, įskaitant geležinkelio, vandens ir oro **transporto**, traukos baterijos pagal šį reglamentą ir toliau priskiriamos prie pramoninių baterijų. Pramoninių baterijų tipas apima plačią grupę baterijų, skirtų naudoti pramoninėje veikloje, ryšių infrastruktūroje, žemės ūkio veikloje arba elektros energijos gamybai ir skirstymui. Be šio neišsamaus pavyzdžių sąrašo, kiekviena baterija, kuri nėra nei nešiojamoji baterija, nei automobilių baterija, nei elektra varomų transporto priemonių baterija, turėtų būti laikoma pramonine baterija. Šiame reglamente energijos kaupimui asmeniniais tikslais ir namų aplinkoje naudojamos baterijos laikomos pramoninėmis baterijomis. **Be to, siekiant užtikrinti, kad visos mažosiose transporto priemonėse, tokiose kaip elektriniai dviračiai ir paspirtukai, naudojamos baterijos būtų priskiriamos prie nešiojamųjų baterijų, būtina išaiškinti nešiojamųjų baterijų apibrėžtį ir nustatyti tokių baterijų svorio ribą;**

Pakeitimas

- (12) atsižvelgiant į plačią šio reglamento taikymo sritį, tikslinga, nepriklausomai nuo baterijų cheminės sudėties, skirti įvairias baterijų kategorijas pagal jų konstrukciją ir naudojimą. Klasifikavimas į nešiojamąsias baterijas ir į pramonines bei automobilių baterijas pagal Direktyvą 2006/66/EB turėtų būti labiau išplėtotas, kad geriau atitiktų naujas baterijų naudojimo tendencijas **ir baterijų naudojimo skirtumus rinkoje**. Elektra varomų transporto priemonių traukos baterijos, kurios pagal Direktyvą 2006/66/EB priskirtos pramoninių baterijų kategorijai, dėl spartaus elektrinių kelių transporto priemonių rinkos augimo sudaro didelę ir didėjančią rinkos dalį. Todėl tikslinga kelių transporto priemonių traukos baterijas priskirti prie naujos elektra varomų transporto priemonių baterijų kategorijos. Kitų transporto priemonių, įskaitant geležinkelio, vandens ir oro **transportą**, traukos baterijos pagal šį reglamentą ir toliau priskiriamos prie pramoninių baterijų. **Mažųjų transporto priemonių, pvz., elektrinių dviračių ir elektrinių paspirtukų, traukos baterijos pagal Direktyvą 2006/66/EB nebuvo aiškiai priskirtos baterijoms, bet jos sudaro didelę rinkos dalį dėl augančio jų naudojimo tvariam judumui mieste. Todėl tikslinga baterijas, naudojamas mažųjų transporto priemonių traukai, priskirti prie naujos baterijų kategorijos – mažųjų transporto priemonių traukos baterijų.** Pramoninių baterijų tipas apima plačią grupę baterijų, skirtų naudoti pramoninėje veikloje, ryšių infrastruktūroje, žemės ūkio veikloje arba elektros energijos gamybai ir skirstymui. Be šio neišsamaus pavyzdžių sąrašo, kiekviena baterija, kuri nėra nei nešiojamoji baterija, nei automobilių baterija, nei **mažųjų transporto priemonių traukos baterija**, nei elektra varomų transporto priemonių baterija, turėtų būti laikoma pramonine baterija. Šiame reglamente energijos kaupimui asmeniniais tikslais ir namų aplinkoje naudojamos baterijos laikomos pramoninėmis baterijomis;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl reglamento
13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (13) baterijos turėtų būti projektuojamos ir gaminamos taip, kad būtų optimizuotos jų eksploatacinės savybės, patvarumas ir sauga ir būtų kuo labiau sumažintas jų aplinkosauginis pėdsakas. Tikslinga nustatyti konkrečius tvarumo reikalavimus **įkraunamosioms** pramoninėms baterijoms **ir elektra varomų** transporto priemonių baterijoms **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, nes šių baterijų rinkos segmentas, kaip prognozuojama, **daugiausia didės** ateinančiais metais;

Pakeitimas

- (13) baterijos turėtų būti projektuojamos ir gaminamos taip, kad būtų optimizuotos jų eksploatacinės savybės, patvarumas ir sauga ir būtų kuo labiau sumažintas jų aplinkosauginis pėdsakas. Tikslinga nustatyti konkrečius tvarumo reikalavimus pramoninėms baterijoms, **mažųjų transporto priemonių baterijoms ir elektra varomų transporto priemonių baterijoms**, nes šių baterijų rinkos segmentas, kaip prognozuojama, ateinančiais metais **didės daugiausia**;

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl reglamento
15 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (15) pavojingų medžiagų naudojimas baterijose turėtų būti ribojamas siekiant apsaugoti žmonių sveikatą bei aplinką ir sumažinti tokių medžiagų kiekį atliekose. Todėl kartu su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006⁽²⁹⁾ XVII priede nustatytais apribojimais tikslinga nustatyti gyvsidabrio ir **kadmio** naudojimo tam tikrų rūšių baterijose apribojimus. Draudimas naudoti kadmį neturėtų būti taikomas baterijoms, naudojamoms transporto priemonėse, kurioms taikoma išimtis pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/53/EB⁽³⁰⁾ II priedą;

Pakeitimas

- (15) pavojingų medžiagų naudojimas baterijose turėtų būti ribojamas siekiant apsaugoti žmonių sveikatą bei aplinką ir sumažinti tokių medžiagų kiekį atliekose. Todėl kartu su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006⁽²⁹⁾ XVII priede nustatytais apribojimais tikslinga nustatyti gyvsidabrio, **kadmio** ir **švino** naudojimo tam tikrų rūšių baterijose apribojimus. Draudimas naudoti kadmį neturėtų būti taikomas baterijoms, naudojamoms transporto priemonėse, kurioms taikoma išimtis pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/53/EB⁽³⁰⁾ II priedą. **Komisija, padedama Agentūros, turėtų atlikti visapusišką ir sistemingą baterijose esančių pavojingų medžiagų vertinimą. Atliekant šį vertinimą visų pirma reikėtų sutelkti dėmesį į baterijose naudojamas chemines medžiagas, kurių kiekiai rinkoje yra dideli, į kuriamas ir naujas chemines medžiagas ir tinkamų alternatyvų pramoninėms rūgštinėms švino ir pramoninėms nikelio-kadmio baterijoms prieinamumą;**

⁽²⁹⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

⁽³⁰⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL L 269, 2000 10 21, p. 34).

⁽²⁹⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

⁽³⁰⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL L 269, 2000 10 21, p. 34).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl reglamento
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (17) naujų pavojingoms medžiagoms baterijose taikomų apribojimų patvirtinimo ir dabartinių apribojimų keitimo procedūra turėtų būti visiškai suderinta su Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006. Siekiant užtikrinti veiksmingą sprendimų priėmimą, koordinavimą ir valdymą dėl susijusių techninių, mokslinių ir administracinių šio reglamento aspektų, Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 įsteigta Europos cheminių medžiagų agentūra (toliau – Agentūra) turėtų atlikti nustatytas užduotis, susijusias su gaminant ir naudojant baterijas medžiagų keliamos rizikos, taip pat rizikos, kuri gali kilti po baterijų gyvavimo ciklo pabaigos, vertinimu, socialinių ir ekonominių elementų vertinimu ir alternatyvų analize pagal atitinkamas Agentūros gaires. Todėl Agentūros Rizikos vertinimo komitetas ir Socialinės ir ekonominės analizės komitetas turėtų palengvinti tam tikrų šiuo reglamentu Agentūrai pavestų užduočių atlikimą;

Pakeitimas

- (17) naujų pavojingoms medžiagoms baterijose taikomų apribojimų patvirtinimo ir dabartinių apribojimų keitimo procedūra turėtų būti visiškai suderinta su Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006. Siekiant užtikrinti veiksmingą sprendimų priėmimą, koordinavimą ir valdymą dėl susijusių techninių, mokslinių ir administracinių šio reglamento aspektų, **valstybės narės**, Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 įsteigta Europos cheminių medžiagų agentūra (toliau – Agentūra), **Komisija ir suinteresuotieji subjektai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, koordinuoti veiksmus ir keisti informacija**. **Valstybės narės arba Agentūra** turėtų atlikti nustatytas užduotis, susijusias su gaminant ir naudojant baterijas medžiagų keliamos rizikos, taip pat rizikos, kuri gali kilti po baterijų gyvavimo ciklo pabaigos, vertinimu, socialinių ir ekonominių elementų vertinimu ir alternatyvų analize pagal atitinkamas Agentūros gaires. Todėl Agentūros Rizikos vertinimo komitetas ir Socialinės ir ekonominės analizės komitetas turėtų palengvinti tam tikrų šiuo reglamentu Agentūrai pavestų užduočių atlikimą;

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl reglamento
17 a konstatuojamoji dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

- (17a) **siekiant užtikrinti, kad šis reglamentas būtų suderintas su visais būsimais Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 nuostatų pakeitimais arba kitais būsimais Sąjungos teisės aktais dėl pavojingų medžiagų ir cheminių medžiagų tvarumo kriterijų, Komisija turėtų įvertinti, ar reikia iš dalies pakeisti šio reglamento 6 straipsnio, 71 straipsnio arba I priedo nuostatas arba visas šias nuostatas. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais prireikus tos nuostatos būtų iš dalies keičiamos;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl reglamento
18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(18) numatoma masinė baterijų naudojimo tokiuose sektoriuose, kaip susisiekimas ir energijos kaupimas, plėtra turėtų sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį, tačiau siekiant kuo labiau padidinti šį potencialą būtina, kad viso baterijų gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklis būtų nedidelis. Pagal gaminių aplinkosauginio pėdsako kategorijų taisykles dėl mobiliosioms prietaikoms skirtų didelės savitosios energijos įkraunamųjų baterijų⁽³¹⁾ klimato **kaita** yra antra didžiausia baterijų poveikio kategorija po naudingųjų iškasenų ir metalų naudojimo. Todėl prie Sąjungos rinkai pateikiamų **įkraunamųjų pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, techninių dokumentų turėtų būti pridėta anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracija, **kuri turėtų būti konkrečiai parengiama, jei reikia, dėl kiekvienos pagamintų baterijų partijos. Baterijos gaminamos partijomis, kurias sudaro konkretus baterijų skaičius per tam tikrą terminą.** Visų Sąjungos rinkai pateikiamų **įkraunamųjų pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, anglies dioksido išmetimo rodiklio apskaičiavimo techninių taisyklių suderinimas yra būtinas nustatant reikalavimą į baterijų techninius dokumentus įtraukti anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaraciją ir vėliau nustatant anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klases, kurios suteiks galimybę nustatyti baterijas, kurių bendras anglies dioksido išmetimo rodiklis yra mažesnis. Nesitikima, kad vien informacija apie baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklį ir aiškūs susijusio ženklavimo reikalavimai lems elgesio pokyčius, reikalingus siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas sumažinti susisiekimo ir energijos kaupimo sektorių priklausomybę nuo iškastinio kuro, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu dėl klimato kaitos sutartus tikslus⁽³²⁾. Todėl bus nustatytos didžiausios anglies dioksido kiekio ribinės vertės atlikus specialų poveikio vertinimą, skirtą toms vertėms nustatyti. Siūlydama didžiausią anglies dioksido išmetimo rodiklio ribą Komisija, *inter alia*, atsižvelgs į santykinę baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio verčių pasiskirstymą rinkoje, mažinant Sąjungos rinkai pateikiamų baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklį padarytą pažangą ir kiek šia priemone faktiškai ir potencialiai prisidedama prie Sąjungos tikslų dėl tvaraus judumo ir poveikio klimatui neutralizavimo **iki** 2050 m. siekimo. Siekiant skaidrumo dėl baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio ir siekiant Sąjungos rinkoje pereiti prie mažesnio anglies pėdsako baterijų, nepriklausomai nuo to, kur jos gaminamos, būtų pagrįsta laipsniškai ir kompleksiskai didinti anglies dioksido išmetimo rodiklio reikalavimus. Nustačius šiuos reikalavimus bus išvengta anglies dioksido išmetimo per

Pakeitimas

(18) numatoma masinė baterijų naudojimo tokiuose sektoriuose, kaip susisiekimas ir energijos kaupimas, plėtra turėtų sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį, tačiau siekiant kuo labiau padidinti šį potencialą būtina, kad viso baterijų gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklis būtų nedidelis. Pagal gaminių aplinkosauginio pėdsako kategorijų taisykles dėl mobiliosioms prietaikoms skirtų didelės savitosios energijos įkraunamųjų baterijų⁽³¹⁾ **išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios klimato kaitą didinančios dujos** yra antra didžiausia baterijų poveikio kategorija po **kasybos ir** naudingųjų iškasenų **bei** metalų naudojimo. Todėl prie Sąjungos rinkai pateikiamų pramoninių baterijų, **mažųjų transporto priemonių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų** techninių dokumentų turėtų būti pridėta anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracija. Visų Sąjungos rinkai pateikiamų pramoninių baterijų, **mažųjų transporto priemonių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų** anglies dioksido išmetimo rodiklio apskaičiavimo techninių taisyklių suderinimas yra būtinas nustatant reikalavimą į baterijų techninius dokumentus įtraukti anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaraciją ir vėliau nustatant anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klases, kurios suteiks galimybę nustatyti baterijas, kurių bendras anglies dioksido išmetimo rodiklis yra mažesnis. Nesitikima, kad vien informacija apie baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklį ir aiškūs susijusio ženklavimo reikalavimai lems elgesio pokyčius, reikalingus siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas sumažinti susisiekimo ir energijos kaupimo sektorių priklausomybę nuo iškastinio kuro, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu dėl klimato kaitos sutartus tikslus⁽³²⁾. Todėl bus nustatytos didžiausios anglies dioksido kiekio ribinės vertės atlikus specialų poveikio vertinimą, skirtą toms vertėms nustatyti. Siūlydama didžiausią anglies dioksido išmetimo rodiklio ribą Komisija, *inter alia*, atsižvelgs į santykinę baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio verčių pasiskirstymą rinkoje, mažinant Sąjungos rinkai pateikiamų baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklį padarytą pažangą ir kiek šia priemone faktiškai ir potencialiai prisidedama prie Sąjungos tikslų dėl tvaraus judumo ir poveikio klimatui neutralizavimo **ne vėliau kaip** 2050 m. siekimo. Siekiant skaidrumo dėl baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio ir siekiant Sąjungos rinkoje pereiti prie mažesnio anglies pėdsako baterijų, nepriklausomai nuo to, kur jos gaminamos, būtų pagrįsta laipsniškai ir kompleksiskai didinti anglies dioksido išmetimo rodiklio reikalavimus. Nustačius šiuos reikalavimus bus išvengta anglies dioksido išmetimo per

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

gaminamos, būtų pagrįsta laipsniškai ir kompleksiškai didinti anglies dioksido išmetimo rodiklio reikalavimus. Nustačius šiuos reikalavimus bus išvengta anglies dioksido išmetimo per baterijų gyvavimo ciklą, taigi tai padės siekti Sąjungos tikslo **iki** 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui. Tai taip pat gali padėti sudaryti sąlygas vykdyti kitą Sąjungos ir nacionalinio lygmens politiką, pavyzdžiui, nustatyti paskatas ar žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus skatinant mažesnę poveikį aplinkai turinčių baterijų gamybą;

⁽³¹⁾ Product Environmental Footprint – Category Rules for High Specific Energy Rechargeable Batteries for Mobile Applications, https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_Batteries.pdf.

⁽³²⁾ Paryžiaus susitarimas (OL L 282, 2016 10 19, p. 4) ir Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija, pateikta <https://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf>.

Pakeitimas

baterijų gyvavimo ciklą, taigi tai padės siekti Sąjungos **klimato srities tikslų, visų pirma** tikslo **ne vėliau kaip** 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui. Tai taip pat gali padėti sudaryti sąlygas vykdyti kitą Sąjungos ir nacionalinio lygmens politiką, pavyzdžiui, nustatyti paskatas ar žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus skatinant mažesnę poveikį aplinkai turinčių baterijų gamybą;

⁽³¹⁾ Product Environmental Footprint – Category Rules for High Specific Energy Rechargeable Batteries for Mobile Applications, https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_Batteries.pdf

⁽³²⁾ Paryžiaus susitarimas (OL L 282, 2016 10 19, p. 4) ir Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija, pateikta <https://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf>.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento

18 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (18a) **didžiausios gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio ribos turėtų būti nustatomos atsižvelgiant į ateities iššūkius ir įsisavinant geriausius turimus gamybos ir perdirbimo procesus palaipsniui didinamos. Todėl priimdama deleguotąjį aktą, kuriuo nustatoma didžiausia gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio riba, Europos Komisija turėtų atsižvelgti į geriausius esamus gamybos ir perdirbimo procesus ir užtikrinti, kad parinkti techniniai kriterijai atitinka šio reglamento tikslą užtikrinti, kad Sąjungos rinkai teikiant baterijas būtų užtikrinama aukšto lygio žmonių sveikatos, saugos, turto ir aplinkos apsauga;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento

19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (19) tam tikros baterijose esančios medžiagos, tokios kaip kobaltas, švinas, litis ar nikelis, yra gaunamos iš ribotų išteklių, kurie Sąjungoje nėra lengvai prieinami, o kai kurias iš jų Komisija laiko svarbiausiosiomis žaliavomis. **Šioje srityje** Europa turi didinti savo strateginį savarankiškumą, **taip pat** didinti atsparumą rengdamasi galimiems tiekimo sutrikimams dėl su sveikata susijusių ar kitų krizių. Šį tikslą pasiekti padės žiediškumo ir išteklių naudojimo efektyvumo didinimas, daugiau tų žaliavų perdirbant ir naudojant iš atliekų gautas žaliavas;

Pakeitimas

- (19) tam tikros baterijose esančios medžiagos, tokios kaip kobaltas, švinas, litis ar nikelis, yra gaunamos iš ribotų išteklių, kurie Sąjungoje nėra lengvai prieinami, o kai kurias iš jų Komisija laiko svarbiausiosiomis žaliavomis. **Pagal Sąjungos pramonės strategiją** Europa turi didinti savo strateginį savarankiškumą, **be kita ko, sudaryti palankesnes sąlygas investicijoms į gamyklas, kurios masiškai gamins baterijas, ir** didinti atsparumą rengdamasi galimiems tiekimo sutrikimams dėl su sveikata susijusių ar kitų krizių. Šį tikslą pasiekti padės žiediškumo ir išteklių naudojimo efektyvumo didinimas, daugiau tų žaliavų perdirbant ir naudojant iš atliekų gautas žaliavas. **Pakeitus retas žaliavas alternatyviomis plačiau prieinamomis medžiagomis, įskaitant atsinaujinančiąsias žaliavas, būtų taip pat prisidedama prie Sąjungos baterijų gamybos ir strateginio savarankiškumo. Todėl labai svarbu, kad Sąjunga ir valstybės narės remtų atitinkamas mokslinių tyrimų ir plėtros iniciatyvas;**

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento

21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (21) siekiant atsižvelgti į su kobalto, švino, ličio ir nikelio tiekimu susijusią riziką ir įvertinti jų prieinamumą, **pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai** turėtų **būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistos** perdirbto kobalto, švino, ličio ar nikelio minimalios dalies baterijų aktyviosiose medžiagose **tikslinės normos**;

Pakeitimas

- (21) siekiant atsižvelgti į su kobalto, švino, ličio ir nikelio tiekimu susijusią riziką ir įvertinti jų prieinamumą, **taip pat atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, Komisija** turėtų **įvertinti, ar būtų tinkama pakeisti** perdirbto kobalto, švino, ličio ar nikelio minimalios dalies baterijų aktyviosiose medžiagose **tikslines normas ir, kai tinkama, tuo tikslu pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento

21 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (21a) *siekiant atsižvelgti į baterijų technologijų pokyčius, suteikiančius galimybę išgauti iš atliekų įvairesnes medžiagas, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl šio reglamento papildymo ir papildomų žaliavų bei atitinkamų tikslų įtraukimo į minimalios dalies baterijų aktyviosiose medžiagose tikslinių normų sąrašą;*

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl reglamento

22 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (22) *Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai siekiant užtikrinti, kad vienodomis sąlygomis būtų įgyvendinamos taisyklės dėl naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio kiekio baterijų aktyviosiose medžiagose apskaičiavimo ir tikrinimo pagal baterijų modelį ir kiekvienoje gamykloje pagamintoje partijoje, taip pat dėl informacijos teikimo techniniuose dokumentuose reikalavimų;*
- (22) *Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatant deklaracijos apie iš atliekų gautas medžiagas formą ir techninius dokumentus siekiant visoje Sąjungoje užtikrinti vienodas sąlygas dėl deklaracijos apie iš atliekų gautas medžiagas, kuri turi būti teikiama suderinta forma, ir dėl techninių dokumentų;*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl reglamento

23 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (23) baterijos, pateikiamos Sąjungos rinkai, turėtų būti patvarios ir didelio eksploatacinio efektyvumo baterijos. Todėl būtina nustatyti **bendrosios paskirties nešiojamųjų** baterijų, **taip pat įkraunamųjų pramoninių** baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo parametrus. Neformalioji UNECE elektra varomų transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupė šiuo metu dėl elektra varomų transporto priemonių baterijų rengia patvarumo transporto priemonėje reikalavimus, todėl **šiuo reglamentu papildomų patvarumo reikalavimų nenustatoma**. Kita vertus, energijos kaupimo baterijų sektoriuje per baterijų eksploatacinius ir patvarumo bandymus šiuo metu taikomi matavimų metodai nelaikomi pakankamai tiksliais ir reprezentatyviais, kad būtų galima nustatyti minimalius reikalavimus. Dėl šių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo nustatomi minimalieji reikalavimai turėtų būti papildyti esamais tinkamais darniaisiais standartais arba bendrosiomis specifikacijomis;

Pakeitimas

- (23) baterijos, pateikiamos Sąjungos rinkai, turėtų būti patvarios ir didelio eksploatacinio efektyvumo baterijos. Todėl būtina nustatyti **nešiojamųjų baterijų, pramoninių** baterijų, **mažųjų transporto priemonių** baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo parametrus. Neformalioji UNECE elektra varomų transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupė šiuo metu dėl elektra varomų transporto priemonių baterijų rengia patvarumo transporto priemonėje reikalavimus, todėl **šis reglamentas turėtų atitikti jos išvadas**. Kita vertus, energijos kaupimo baterijų sektoriuje per baterijų eksploatacinius ir patvarumo bandymus šiuo metu taikomi matavimų metodai nelaikomi pakankamai tiksliais ir reprezentatyviais, kad būtų galima nustatyti minimalius reikalavimus. Dėl šių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo nustatomi minimalieji reikalavimai turėtų būti papildyti esamais tinkamais darniaisiais standartais arba bendrosiomis specifikacijomis;

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl reglamento

24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (24) siekiant mažinti viso baterijų gyvavimo ciklo poveikį aplinkai, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami eksploatacinių savybių ir patvarumo parametrai ir nustatomos minimalios tų parametru vertės **bendrosios paskirties nešiojamosioms** baterijoms ir įkraunamosioms pramoninėms baterijoms;

Pakeitimas

- (24) siekiant mažinti viso baterijų gyvavimo ciklo poveikį aplinkai, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami eksploatacinių savybių ir patvarumo parametrai ir nustatomos minimalios tų parametru vertės **nešiojamosioms baterijoms, mažųjų transporto priemonių** baterijoms ir įkraunamosioms pramoninėms baterijoms;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 17
Pasiūlymas dėl reglamento
24 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (24a) *siekiant užtikrinti, kad Sąjungos taisyklės dėl elektra varomų transporto priemonių baterijų elektrocheminių savybių ir patvarumo būtų suderintos su UNECE elektra varomų transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupės nustatytais techninėmis specifikacijomis, ir atsižvelgiant į technikos bei mokslo pažangą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami elektra varomų transporto priemonių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo parametrai ir nustatomos minimalios tų parametrų vertės;*

Pakeitimas 18
Pasiūlymas dėl reglamento
25 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (25) dėl kai kurių neįkraunamųjų bendrosios paskirties baterijų gali būti neefektyviai naudojami išteklių ir energija. Turėtų būti nustatyti objektyvūs reikalavimai dėl tokių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo, siekiant užtikrinti, kad rinkai būtų pateikiama mažiau neįkraunamųjų bendrosios paskirties neįkraunamųjų baterijų, kurių eksploatacinės savybės nėra pakankamai geros, ypač kai remiantis gyvavimo ciklo analize nustatoma, kad vietoj jų naudoti įkraunamąsias baterijas būtų apskritai naudinga aplinkai;

- (25) dėl kai kurių neįkraunamųjų bendrosios paskirties baterijų gali būti neefektyviai naudojami išteklių ir energija. Tačiau tam tikruose prietaisuose neįkraunamosios baterijos vis dar naudojamos. Turėtų būti nustatyti objektyvūs reikalavimai dėl tokių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo, siekiant užtikrinti, kad rinkai būtų pateikiama mažiau neįkraunamųjų bendrosios paskirties neįkraunamųjų baterijų, kurių eksploatacinės savybės nėra pakankamai geros. Komisija, remdamasi gyvavimo ciklo vertinimu, turėtų įvertinti, ar konkrečių grupių gaminiuose, kuriose naudojamos neįkraunamosios baterijos, vietoj jų naudoti įkraunamąsias baterijas būtų apskritai naudinga aplinkai ir ar reikėtų laipsniškai nutraukti bendrosios paskirties neįkraunamųjų neįkraunamųjų baterijų naudojimą. **Šio reglamento reikalavimus taip pat turėtų būti galima papildyti tam tikriems baterijomis varomiems gaminiams taikomais reikalavimais, nustatytais įgyvendinimo priemonėmis pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB ⁽¹⁾;**

⁽¹⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 19
Pasiūlymas dėl reglamento
26 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(26) siekiant užtikrinti, kad į prietaisus įmontuotos nešiojamosios baterijos, tapusios atliekomis, būtų tinkamai atskirai surenkamos, apdorojamos ir kokybiškai perdirbamos, būtina priimti nuostatas, kuriomis būtų užtikrintas jų išimamumas ir pakeičiamumas tokiuose prietaisuose. Naudotas baterijas taip pat turėtų būti įmanoma pakeisti siekiant pratęsti numatomą prietaisų, kurių dalis jos yra, naudojimo trukmę. Šio reglamento bendrosios nuostatos gali būti papildytos reikalavimais, kurie konkrečioms baterijų energija maitinamiems gaminiams nustatomi įgyvendinimo priemonėmis pagal **Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB** ⁽³³⁾. Kai kitais Sąjungos teisės aktais dėl saugos priežasčių yra nustatyti konkretni reikalavimai dėl baterijų išėmimo iš gaminių (pvz., žaislų), turėtų būti taikomos tos konkrečios taisyklės;

⁽³³⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

Pakeitimas

(26) siekiant užtikrinti, kad į prietaisus įmontuotos nešiojamosios baterijos, tapusios atliekomis, būtų tinkamai atskirai surenkamos, apdorojamos ir kokybiškai perdirbamos, būtina priimti nuostatas, kuriomis būtų užtikrintas jų išimamumas ir pakeičiamumas tokiuose prietaisuose. **Taip pat reikėtų nustatyti taisyklės mažųjų transporto priemonių baterijoms.** Naudotas baterijas taip pat turėtų būti įmanoma pakeisti siekiant pratęsti numatomą prietaisų, kurių dalis jos yra, naudojimo trukmę. Šio reglamento bendrosios nuostatos gali būti papildytos reikalavimais, kurie konkrečioms baterijų energija maitinamiems gaminiams nustatomi įgyvendinimo priemonėmis pagal **Direktyvą 2009/125/EB**. Kai kitais Sąjungos teisės aktais dėl saugos priežasčių yra nustatyti konkretni reikalavimai dėl baterijų išėmimo iš gaminių (pvz., žaislų), turėtų būti taikomos tos konkrečios taisyklės. **Taip pat reikėtų priimti nuostatas, kuriomis būtų užtikrinama, kad būtų įmanoma išimti ir pakeisti pramonines baterijas, automobiliams skirtas baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas, sykiu atsižvelgiant į jų skirtingą pobūdį ir specialius saugos reikalavimus;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 20
Pasiūlymas dėl reglamento
26 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (26a) *automobilių baterijos, elektra varomų transporto priemonių baterijos ir pramoninės baterijos turi būti tokios, kad kvalifikuoti nepriklausomi veiklos vykdytojai jas galėtų išimti ir pakeisti. Nuostatomis turėtų būti užtikrinama, kad tokios baterijos galėtų būti išimamos, pakeičiamos ir išmontuojamos. Svarbu, kad tokių (suremontuotų) baterijų sauga galėtų būti vertinama remiantis joms pritaikytais neardomaisiais bandymais. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas, kad automobilių baterijos, elektra varomų transporto priemonių baterijos ir pramoninės baterijos būtų taisomos, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas būtų papildomas nustatant automobilių baterijų, elektra varomų transporto priemonių baterijų ir pramoninių baterijų išimamumo, pakeičiamumo ir išmontavimo kriterijus. Kad būtų galima įvertinti tokių suremontuotų baterijų saugą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus ir nustatyti tinkamus neardomuosius bandymo būdus;*

Pakeitimas 21
Pasiūlymas dėl reglamento
26 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (26b) *siekiant dar labiau sumažinti atliekų kiekį, konkreitiems gaminiams skirtuose ekologinio projektavimo įgyvendinimo teisės aktuose ir būsimoje tvarių gaminių iniciatyvoje turėtų būti skatinamas baterijų, jungiklių ir kroviklių tarpusavio suderinamumas;*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl reglamento

26 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (26c) užtikrinus tam tikrų baterijų kategorijų įkroviklių sąveikumą būtų galima sumažinti nereikalingų atliekų kiekį ir išlaidas, o tai būtų naudinga vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams. Todėl turėtų būti įmanoma įkrauti elektra varomų transporto priemonių, mažųjų transporto priemonių ir įkraunamąsias į tam tikrų kategorijų elektros ir elektroninę įrangą įmontuotas baterijas naudojant universalius kroviklius, kurie užtikrintų kiekvienos baterijų kategorijos sąveikumą. Todėl į šį reglamentą turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis būtų reikalaujama, kad Komisija įvertintų, kaip geriausia nustatyti darniuosius bendrų kroviklių standartus, kurie tų kategorijų baterijoms būtų taikomi ne vėliau kaip nuo 2026 m. sausio 1 d. Prie to vertinimo, kai tikslinga, turėtų būti pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto;

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento

27 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (27) patikimos baterijos yra labai svarbios daugelio gaminių, prietaisų ir paslaugų naudojimui ir saugai. Todėl baterijos turėtų būti projektuojamos ir gaminamos taip, kad būtų užtikrintas saugus jų veikimas ir naudojimas. Šis aspektas yra ypač svarbus **stacionarioms** baterijų energijos kaupimo **sistemoms**, kurių šiuo metu neapima kiti Sąjungos teisės aktai. Taigi, turėtų būti nustatyti per tų **energijos kaupimo sistemų** saugos bandymus taikytini parametrai;

- (27) patikimos baterijos yra labai svarbios daugelio gaminių, prietaisų ir paslaugų naudojimui ir saugai. Todėl baterijos turėtų būti projektuojamos ir gaminamos taip, kad būtų užtikrintas saugus jų veikimas ir naudojimas **ir kad nebūtų sukelta žalos ar nuostolių žmonėms, aplinkai ar turtui**. Šis aspektas yra ypač svarbus **stacionariose** baterijų energijos kaupimo **sistemose montuojamų baterijų**, kurių šiuo metu neapima kiti Sąjungos teisės aktai, **atveju**. Taigi, turėtų būti nustatyti per tų **baterijų** saugos bandymus taikytini parametrai, **kuriuos papildytų galiojantys CEN, CENELEC ir IEC standartai**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 24
Pasiūlymas dėl reglamento
28 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (28) siekiant teikti galutiniams naudotojams skaidrią, patikimą ir aiškią informaciją apie baterijas ir jų pagrindines savybes, taip pat apie baterijų atliekas, kad galutiniai naudotojai galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus pirkdami ir išmesdami baterijas, o atliekų tvarkymo subjektai galėtų tinkamai apdoroti baterijų atliekas, baterijos turėtų būti ženklinamos. Baterijos turėtų būti ženklinamos nurodant visą būtiną informaciją apie jų pagrindines savybes, įskaitant jų talpą ir tam tikrų pavojingų medžiagų kiekį jose. Siekiant užtikrinti informacijos prieinamumą laikui bėgant, ta informacija taip pat turėtų būti prieinama naudojant QR kodus;

Pakeitimas

- (28) siekiant teikti galutiniams naudotojams skaidrią, patikimą ir aiškią informaciją apie baterijas ir jų pagrindines savybes, taip pat apie baterijų atliekas, kad galutiniai naudotojai galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus pirkdami ir išmesdami baterijas, o atliekų tvarkymo subjektai galėtų tinkamai apdoroti baterijų atliekas, baterijos turėtų būti ženklinamos. Baterijos turėtų būti ženklinamos nurodant visą būtiną informaciją apie jų pagrindines savybes, įskaitant jų talpą, **gamybos charakteristikas** ir tam tikrų pavojingų medžiagų kiekį jose. Siekiant užtikrinti informacijos prieinamumą laikui bėgant, ta informacija taip pat turėtų būti prieinama naudojant QR kodus, **kurie turėtų atitikti ISO/IEC 18004 standarto gaires. Ant visų baterijų atspausdintas arba išgraviruotas QR kodas turėtų suteikti prieigą prie baterijos paso. Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/882⁽¹⁾ nustatytais reikalavimais, etiketes ir QR kodus turėtų galėti skaityti neįgalieji;**

⁽¹⁾ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

Pakeitimas 25
Pasiūlymas dėl reglamento
29 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (29) informacija apie eksploatacines baterijų savybes yra labai svarbi siekiant užtikrinti, kad galutiniai naudotojai būtų tinkamai ir laiku informuojami **kaip vartotojai ir**, visų pirma, **kad** turėtų bendrą pagrindą, kuriuo remdamiesi galėtų prieš pirkdami palyginti įvairias baterijas. Todėl **bendrosios paskirties nešiojamosios** baterijos ir automobilių baterijos turėtų būti ženklinamos etikete, kurioje pateikiama informacija apie minimalią vidutinę jų naudojimo konkrečioms reikmėms trukmę. Be to, svarbu padėti galutiniam naudotojui tinkamai pašalinti baterijų atliekas;

Pakeitimas

- (29) informacija apie eksploatacines baterijų savybes yra labai svarbi siekiant užtikrinti, kad galutiniai naudotojai, **visų pirma vartotojai**, būtų tinkamai ir laiku informuojami **ir kad jie** visų pirma turėtų bendrą pagrindą, kuriuo remdamiesi galėtų prieš pirkdami palyginti įvairias baterijas. Todėl **nešiojamosios baterijos, mažųjų transporto priemonių** baterijos ir automobilių baterijos turėtų būti ženklinamos etikete, kurioje pateikiama informacija apie minimalią vidutinę jų naudojimo konkrečioms reikmėms trukmę **ir numatomą jų naudojimo trukmę**. Be to, svarbu padėti galutiniam naudotojui tinkamai pašalinti baterijų atliekas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 26
Pasiūlymas dėl reglamento
30 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (30) *įkraunamosios pramoninės baterijos* ir elektra varomų transporto priemonių *baterijos su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh*, turėtų būti su baterijų valdymo sistema, kurioje kaupiami duomenys, kad galutinis naudotojas ar bet kuri kita jo vardu veikianti trečioji šalis bet kada galėtų **sužinoti baterijų būklę ir numatomą naudojimo trukmę**. Siekiant **pakeisti baterijos paskirtį arba ją perdaryti**, bateriją išsigijusiam asmeniui ar bet kokiam jo vardu veikiančiam trečiajam šaliai turėtų būti suteikta prieiga prie baterijų valdymo sistemos, kad būtų galima įvertinti baterijos likutinę vertę, palengvinti baterijos pakartotinį naudojimą, paskirties pakeitimą ar perdarymą ir tiekti baterijas nepriklausomiems telkėjams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/944⁽³⁴⁾, eksploatuojantiems virtualias elektrines elektros tinkluose. Šis reikalavimas turėtų būti papildomai taikomas kartu su Sąjungos teisės aktais dėl transporto priemonių tipo patvirtinimo, įskaitant technines specifikacijas, kurios gali būti nustatomos remiantis neformaliosios UNECE elektra varomų transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupės darbu dėl duomenų prieigos elektra varomose transporto priemonėse;

⁽³⁴⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

Pakeitimas

- (30) *stacionarių baterijų energijos kaupimo sistemų baterijose, mažųjų transporto priemonių baterijose* ir elektra varomų transporto priemonių *baterijose yra baterijų valdymo sistema, kurioje kaupiami duomenys. Toje baterijų valdymo sistemoje* turėtų būti *duomenys apie baterijų būklę, saugą ir numatomą naudojimo trukmę*, kad galutinis naudotojas ar bet kuri kita jo vardu veikianti trečioji šalis bet kada galėtų **šiuos duomenis patikrinti**. Siekiant **palengvinti baterijos pakartotinį naudojimą, paskirties pakeitimą arba perdarymą**, bateriją išsigijusiam asmeniui ar bet kokiam jo vardu veikiančiam trečiajam šaliai turėtų būti suteikta **vien skaitymo** prieiga prie baterijų valdymo sistemos, kad būtų galima įvertinti baterijos likutinę vertę, palengvinti baterijos **parengimą pakartotiniam naudojimui**, pakartotinį naudojimą, **parengimą paskirties pakeitimui**, paskirties pakeitimą ar perdarymą ir tiekti baterijas nepriklausomiems telkėjams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/944⁽³⁴⁾, eksploatuojantiems virtualias elektrines elektros tinkluose, **įskaitant būtinas funkcijas, leidžiančias teikti transporto priemonių ir tinklų paslaugas**. Siekiant **palengvinti jų įsisavinimą ir naudojimą Sąjungoje, elektra varomų transporto priemonių baterijose ir mažųjų transporto priemonių baterijose turėtų būti sistemos, suteikiančios galimybę tikroju laiku vien skaitymo prieiga gauti transporto priemonės renkamus duomenis apie baterijos būklę, įkrovos būseną, galios nuostatą ir talpą. Elektra varomų transporto priemonių baterijų valdymo sistema turėtų taip pat turėti ryšio funkciją, kad būtų galima naudotis išmaniomis įkrovimo funkcijomis, pavyzdžiui, transporto priemonių energine integracija į elektros tinklą, transporto priemonių energine integracija su apkrova, transporto priemonių tarpusavio energine integracija, transporto priemonių energine integracija į išorinę bateriją ir transporto priemonių energine integracija į pastatų sistemas**. Šis reikalavimas turėtų būti papildomai taikomas kartu su Sąjungos teisės aktais dėl transporto priemonių tipo patvirtinimo, įskaitant technines specifikacijas, kurios gali būti nustatomos remiantis neformaliosios UNECE elektra varomų transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupės darbu

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

dėl duomenų prieigos elektra varomose transporto priemonėse. **JT EEK bendraisiais techniniais reglamentais (toliau – JT EEK BTR) grindžiamos techninės specifikacijos, kai jos bus taikomos pagal Sąjungos teisę, turėtų būti laikomos duomenų apie parametrus, kuriais remiantis nustatoma baterijų būklė ir numatoma naudojimo trukmė, kurie turi būti įtraukti į baterijų valdymo sistemą, etalonu;**

⁽³⁴⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

Pakeitimas 27

Pasiūlymas dėl reglamento

31 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(31) kai kurių konkrečių gaminių reikalavimų pagal šį reglamentą, įskaitant reikalavimus dėl eksploatacinių savybių, patvarumo, paskirties keitimo ir saugos, atitiktis turėtų būti vertinama taikant patikimus, tikslius ir atkuriamus metodus, pagal kuriuos atsižvelgiama į visuotinai pripažintą pažangiausias matavimų ir skaičiavimo metodikas. Siekiant užtikrinti, kad nebūtų kliūčių prekybai vidaus rinkoje, standartai turėtų būti suderinti Sąjungos lygmeniu. Pagal tokius metodus ir standartus turėtų būti, kiek tik įmanoma, atsižvelgiama į baterijų naudojimą realiomis sąlygomis, jie turėtų atspindėti įprastą vidutinio vartotojo elgesį ir turėtų būti patikimi siekiant neleisti tyčia ar netyčia apeiti reikalavimų. Kai nuoroda į tokį standartą patvirtinama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1025/2012⁽³⁵⁾ ir paskelbiama Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, atitiktis tiems pagal šį reglamentą patvirtintiems konkrečių gaminių reikalavimams prielaida daroma, jeigu tokiomis metodais gauti rezultatai rodo, kad yra pasiektos minimalios pagal tuos esminius reikalavimus nustatytos vertės. Jei tuo metu, kai taikomi konkrečių gaminių reikalavimai, nebūtų paskelbtų standartų, Komisija turėtų įgyvendinimo aktais patvirtinti bendrąsias specifikacijas ir, esant atitiktis toms specifikacijoms, taip pat turėtų būti daroma atitiktis prielaida. Jeigu vėliau būtų

(31) kai kurių konkrečių gaminių reikalavimų pagal šį reglamentą, įskaitant reikalavimus dėl eksploatacinių savybių, patvarumo, paskirties keitimo ir saugos, atitiktis turėtų būti vertinama taikant patikimus, tikslius ir atkuriamus metodus, pagal kuriuos atsižvelgiama į visuotinai pripažintą pažangiausias matavimų ir skaičiavimo metodikas **bei standartus**. Siekiant užtikrinti, kad nebūtų kliūčių prekybai vidaus rinkoje, standartai turėtų būti suderinti Sąjungos lygmeniu. Pagal tokius metodus ir standartus turėtų būti, kiek tik įmanoma, atsižvelgiama į baterijų naudojimą realiomis sąlygomis, jie turėtų atspindėti įprastą vidutinio vartotojo elgesį ir turėtų būti patikimi siekiant neleisti tyčia ar netyčia apeiti reikalavimų. Kai nuoroda į tokį standartą patvirtinama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 ir paskelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*⁽³⁵⁾, atitiktis tiems pagal šį reglamentą patvirtintiems konkrečių gaminių reikalavimams prielaida daroma, jeigu tokiomis metodais gauti rezultatai rodo, kad yra pasiektos minimalios pagal tuos esminius reikalavimus nustatytos vertės. **Kad būtų galima išvengti standartų dubliavimosi, kiek įmanoma padidinti veiksmingumą ir taikyti pažangiausių patirtį ir naujausias žinias, Komisija turėtų kreiptis į vieną ar kelias Europos standartizacijos organizacijas ir paprašyti parengti**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

nustatyta, kad bendrosios specifikacijos turi trūkumų, Komisija turėtų įgyvendinimo aktu iš dalies pakeisti arba panaikinti tas bendrąsias specifikacijas;

⁽³⁵⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

Pakeitimas

standartą, jei tokio standarto nėra. Jei tuo metu, kai taikomi konkrečių gaminių reikalavimai, nebūtų paskelbtų standartų, **arba atitinkamos Europos standartizacijos organizacijos atsakas būtų nepatenkinamas**, Komisija **ypatingais ir tinkamai pagrįstais atvejais bei pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais** turėtų įgyvendinimo aktais patvirtinti bendrąsias specifikacijas ir, esant atitinkamai toms specifikacijoms, taip pat turėtų būti daroma atitikties prielaida. Jeigu vėliau būtų nustatyta, kad bendrosios specifikacijos turi trūkumų, Komisija turėtų įgyvendinimo aktu iš dalies pakeisti arba panaikinti tas bendrąsias specifikacijas;

⁽³⁵⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

Pakeitimas 28

Pasiūlymas dėl reglamento

31 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(31a) aktyvus dalyvavimas tarptautinių standartizacijos komitetų darbe yra svarbi strateginė ateities technologijų pateikimo rinkai sąlyga. Kai kuriais atvejais šiuose komitetuose Sąjungai buvo nepakankamai atstovaujama. Todėl Komisija ir valstybės narės turėtų aktyviai remti Europos įmonių darbą tokiuose tarptautiniuose standartizacijos komitetuose. Prieš svarstydamą, ar priimti standartus antrinės teisės aktais, Komisija turėtų atidžiai įvertinti tarptautiniu lygmeniu atliktą darbą;

Pakeitimas 29

Pasiūlymas dėl reglamento

31 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(31b) Komisija turėtų užtikrinti, kad darnieji standartai ir bendrosios specifikacijos atitiktų šį reglamentą ir Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012, kai jis bus persvarstomas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 30**Pasiūlymas dėl reglamento****32 konstatuojamoji dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

- (32) siekiant veiksmingai užtikrinti informacijos prieinamumą rinkos priežiūros tikslais, prisitaikyti prie naujų technologijų ir užtikrinti atsparumą pasaulinėms krizėms, tokioms kaip COVID-19 pandemija, **turėtų būti įmanoma elektroninėmis priemonėmis pateikti informaciją** apie atitiktį visiems Sąjungos teisės aktams, kurie taikomi baterijoms, pateikiant bendrą ES atitikties deklaraciją;

Pakeitimas

- (32) siekiant veiksmingai užtikrinti informacijos prieinamumą rinkos priežiūros tikslais, prisitaikyti prie naujų technologijų ir užtikrinti atsparumą pasaulinėms krizėms, tokioms kaip COVID-19 pandemija, **informacija** apie atitiktį visiems Sąjungos teisės aktams, kurie taikomi baterijoms, **galėtų būti teikiama elektroninėmis priemonėmis** pateikiant bendrą ES atitikties deklaraciją;

Pakeitimas 31**Pasiūlymas dėl reglamento****35 konstatuojamoji dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

- (35) vis dėlto pasirinkti moduliai neatspindi tam tikrų specifinių baterijų aspektų, todėl pasirinktus modulius būtina pritaikyti prie atitikties vertinimo procedūros. Atsižvelgiant į šiame reglamente nustatomų tvarumo, saugos ir **ženklavimo** reikalavimų naujumą ir sudėtingumą ir siekiant užtikrinti rinkai pateikiamų baterijų atitiktį teisiniams reikalavimams, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl atitikties vertinimo procedūrų dalinio pakeitimo pridėdant papildomų tikrinimo veiksmų arba keičiant vertinimo modulį, atsižvelgiant į pokyčius baterijų rinkoje ar baterijų vertės grandinėje;

Pakeitimas

- (35) vis dėlto pasirinkti moduliai neatspindi tam tikrų specifinių baterijų aspektų, todėl pasirinktus modulius būtina pritaikyti prie atitikties vertinimo procedūros. Atsižvelgiant į šiame reglamente nustatomų tvarumo, saugos, **ženklavimo ir informacijos teikimo** reikalavimų naujumą ir sudėtingumą ir siekiant užtikrinti rinkai pateikiamų baterijų atitiktį teisiniams reikalavimams, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl atitikties vertinimo procedūrų dalinio pakeitimo pridėdant papildomų tikrinimo veiksmų arba keičiant vertinimo modulį, atsižvelgiant į pokyčius baterijų rinkoje ar baterijų vertės grandinėje. **Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatytų tvarumo reikalavimų ir vertės grandinės išsamaus patikrinimo pareigos, reikalingos griežtos atitikties vertinimo procedūros;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl reglamento

38 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(38) atsižvelgiant į baterijoms nustatomų tvarumo, saugos ir **ženklavimo** reikalavimų naujumą ir sudėtingumą ir siekiant užtikrinti nuoseklų baterijų atitikties vertinimo kokybės lygį, būtina nustatyti reikalavimus notifikuojančiosioms institucijoms, atliekančioms notifikuotųjų įstaigų vertinimą, notifikavimą ir stebėseną. Visų pirma turėtų būti užtikrinama, kad **notifikuojančioji institucija** vykdydama savo veiklą būtų objektyvi ir nešališka. Be to, notifikuojančiosioms institucijoms turėtų būti privaloma saugoti savo gaunamos informacijos konfidencialumą, tačiau jos turėtų gebėti keistis informacija apie notifikuotąsias įstaigas su nacionalinėmis institucijomis, kitų valstybių narių notifikuojančiosiomis institucijomis ir Komisija, kad būtų užtikrintas atitikties vertinimo nuoseklumas.

Pakeitimas

(38) atsižvelgiant į baterijoms nustatomų tvarumo, **veiksmingumo**, saugos, **ženklavimo** ir **informacijos teikimo** reikalavimų naujumą ir sudėtingumą ir siekiant užtikrinti nuoseklų baterijų atitikties vertinimo kokybės lygį, būtina nustatyti reikalavimus notifikuojančiosioms institucijoms, atliekančioms notifikuotųjų įstaigų vertinimą, notifikavimą ir stebėseną. Visų pirma turėtų būti užtikrinama, kad vykdydama savo veiklą **notifikuojančioji institucija** būtų objektyvi ir nešališka **ir kad ji turėtų pakankamą skaičių techniškai kompetentingų darbuotojų savo užduotims atlikti**. Be to, notifikuojančiosioms institucijoms turėtų būti privaloma saugoti savo gaunamos informacijos konfidencialumą, tačiau jos turėtų gebėti keistis informacija apie notifikuotąsias įstaigas su nacionalinėmis institucijomis, kitų valstybių narių notifikuojančiosiomis institucijomis ir Komisija, kad būtų užtikrintas atitikties vertinimo nuoseklumas;

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl reglamento

39 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(39) itin svarbu, kad visos notifikuotosios įstaigos atliktų savo funkcijas tuo pačiu lygiu, sąžiningos konkurencijos sąlygomis ir savarankiškai. Todėl turėtų būti nustatyti reikalavimai atitikties vertinimo įstaigoms, kurios nori įgyti notifikuotosios įstaigos statusą, kad galėtų vykdyti atitikties vertinimo veiklą. Tie reikalavimai turėtų būti toliau taikomi kaip notifikuotosios įstaigos įgaliojimų išlaikymo sąlyga. Siekiant užtikrinti notifikuotosios įstaigos savarankiškumą, jai ir jos darbuotojams turėtų būti privaloma išlaikyti nepriklausomumą nuo baterijų vertės grandinės ekonominės veiklos vykdytojų ir nuo kitų įmonių, įskaitant verslo asociacijas, patronuojančiąsias ir patronuojamąsias bendroves. Notifikuotajai įstaigai turėtų būti privaloma dokumentais įrodyti savo nepriklausomumą ir pateikti tuos dokumentus notifikuojančiai institucijai;

Pakeitimas

(39) itin svarbu, kad visos notifikuotosios įstaigos atliktų savo funkcijas tuo pačiu lygiu, sąžiningos konkurencijos sąlygomis ir savarankiškai. Todėl turėtų būti nustatyti reikalavimai atitikties vertinimo įstaigoms, kurios nori įgyti notifikuotosios įstaigos statusą, kad galėtų vykdyti atitikties vertinimo veiklą. Tie reikalavimai turėtų būti toliau taikomi kaip notifikuotosios įstaigos įgaliojimų išlaikymo sąlyga. Siekiant užtikrinti notifikuotosios įstaigos savarankiškumą, jai ir jos darbuotojams turėtų būti privaloma išlaikyti nepriklausomumą nuo baterijų vertės grandinės ekonominės veiklos vykdytojų ir nuo kitų įmonių, įskaitant verslo asociacijas, patronuojančiąsias ir patronuojamąsias bendroves. Notifikuotajai įstaigai turėtų būti privaloma dokumentais įrodyti savo nepriklausomumą ir pateikti tuos dokumentus notifikuojančiai institucijai. **Taip pat turėtų būti taikoma grupių rotacija ir tinkami veiklos pertraukos laikotarpiai;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 34
Pasiūlymas dėl reglamento
42 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (42) kadangi valstybėje narėje notifikuotųjų įstaigų teikiamos paslaugos gali būti dėl baterijų, tiekiamų rinkai visoje Sąjungoje, tikslinga suteikti kitoms valstybėms narėms ir **Komisijai** galimybę pareikšti prieštaravimus dėl notifikuotosios įstaigos. Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, kad būtų galima iš notifikuojančiosios institucijos reikalauti imtis taisomųjų veiksmų tuo atveju, jei notifikuotoji įstaiga neatitiktų arba nebeatitiktų šio reglamento reikalavimų;

Pakeitimas

- (42) kadangi valstybėje narėje notifikuotųjų įstaigų teikiamos paslaugos gali būti dėl baterijų, tiekiamų rinkai visoje Sąjungoje, tikslinga suteikti kitoms valstybėms narėms, **Komisijai, ekonominės veiklos vykdytojams ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams** galimybę pareikšti prieštaravimus dėl notifikuotosios įstaigos. **Tyrimo procedūros metu Komisija turėtų kreiptis patarimo į Sąjungos gaminių bandymų įstaigą, paskirtą pagal Reglamentą (ES) 2019/1020.** Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, kad būtų galima iš notifikuojančiosios institucijos reikalauti imtis taisomųjų veiksmų tuo atveju, jei notifikuotoji įstaiga neatitiktų arba nebeatitiktų šio reglamento reikalavimų;

Pakeitimas 35
Pasiūlymas dėl reglamento
43 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (43) siekiant palengvinti ir paspartinti atitikties vertinimo procedūrą, sertifikavimą ir, galiausiai, patekimą į rinką ir atsižvelgiant į baterijų tvarumo, saugos ir **ženklavimo** reikalavimų naujumą ir sudėtingumą, labai svarbu, kad notifikuotosios įstaigos galėtų nuolat naudotis visa reikiama bandymų įranga ir baze ir kad jos atliktų procedūras neužkraudamos nereikalingos naštos ekonominės veiklos vykdytojams. Dėl tos pačios priežasties, taip pat siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams, būtina, kad notifikuotosios įstaigos nuosekliai taikytų atitikties vertinimo procedūras;

Pakeitimas

- (43) siekiant palengvinti ir paspartinti atitikties vertinimo procedūrą, sertifikavimą ir, galiausiai, patekimą į rinką ir atsižvelgiant į baterijų tvarumo, saugos, **ženklavimo ir informacijos teikimo** reikalavimų naujumą ir sudėtingumą, labai svarbu, kad notifikuotosios įstaigos galėtų nuolat naudotis visa reikiama bandymų įranga ir baze ir kad jos atliktų procedūras neužkraudamos nereikalingos naštos ekonominės veiklos vykdytojams. Dėl tos pačios priežasties, taip pat siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams, būtina, kad notifikuotosios įstaigos nuosekliai taikytų atitikties vertinimo procedūras;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 36

Pasiūlymas dėl reglamento

51 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (51) siekiant palengvinti ryšius tarp ekonominės veiklos vykdytojų, rinkos priežiūros institucijų ir vartotojų, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų į savo kontaktinius duomenis **kartu su** pašto **adresu įtraukti** ir interneto svetainės adresą;

Pakeitimas

- (51) siekiant palengvinti ryšius tarp ekonominės veiklos vykdytojų, rinkos priežiūros institucijų ir vartotojų, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų į savo kontaktinius duomenis **įtraukti telefono numerį**, pašto **adresą, e. pašto adresą** ir interneto svetainės adresą;

Pakeitimas 37

Pasiūlymas dėl reglamento

52 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (52) būtina užtikrinti, kad iš trečiųjų valstybių į Sąjungos rinką patenkančios baterijos, importuojamos tiek kaip atskiros baterijos, tiek gaminių sudėtyje, atitiktų šio reglamento reikalavimus ir, visų pirma, kad gamintojai būtų atlikę tinkamas tų baterijų atitikties vertinimo procedūras. Todėl turėtų būti nustatyta importuotojų pareiga užtikrinti, kad jų pateikiamos rinkai ir pradedamos naudoti baterijos atitiktų šio reglamento reikalavimus ir kad baterijų CE ženklas ir gamintojų parengti dokumentai būtų prieinami nacionalinėms institucijoms patikrinti;

Pakeitimas

- (52) būtina užtikrinti, kad iš trečiųjų valstybių į Sąjungos rinką patenkančios baterijos, importuojamos tiek kaip atskiros baterijos, tiek gaminių sudėtyje, atitiktų šio reglamento reikalavimus ir **visus atitinkamus Sąjungos teisės aktus**, visų pirma, kad gamintojai būtų atlikę tinkamas tų baterijų atitikties vertinimo procedūras. **Ypatingą dėmesį reikėtų skirti tam, kad šio reglamento reikalavimų, susijusių su baterijų gamybos procesu, auditą atliekanti trečioji šalis būtų patikima ir nepriklausoma. Todėl turėtų būti visapusiškai užtikrintas anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracijos laikymasis, nurodytas perdirtų medžiagų kiekis ir užtikrintas šiame reglamente nustatyty žmogaus teisių ir baterijų vertės grandinės išsamaus patikrinimo įpareigojimų laikymasis.** Todėl turėtų būti nustatyta importuotojų pareiga užtikrinti, kad jų pateikiamos rinkai ir pradedamos naudoti baterijos atitiktų šio reglamento reikalavimus ir kad baterijų CE ženklas ir gamintojų parengti dokumentai būtų prieinami nacionalinėms institucijoms patikrinti. **Remdamosi Reglamentu (ES) 2019/1020 šios institucijos, visų pirma vykdydamos gaminių, patenkančių į Sąjungos rinką iš trečiųjų šalių, kontrolę, turėtų užtikrinti, kad būtų nuosekliai laikomasi Sąjungos teisės, taikydamos veiksmingą ir vienodą kontrolės lygį;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 38

Pasiūlymas dėl reglamento

53 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (53) kiekvienas importuotojas, pateikdamas bateriją rinkai arba pradėdamas ją naudoti, ant baterijos turėtų nurodyti importuotojo pavadinimą, registruotą prekybinį pavadinimą ar registruotą prekių ženklą **ir** pašto adresą. Turėtų būti numatytos išimtys tais atvejais, kai to neįmanoma padaryti **dėl baterijos dydžio. Tai apima atvejus**, kai importuotojas, norėdamas nurodyti savo pavadinimą ir **adresą ant baterijos**, turėtų atidaryti jos pakuotę, arba **kai baterija yra per maža, kad ant jos būtų galima nurodyti šią informaciją**;

Pakeitimas

- (53) kiekvienas importuotojas, pateikdamas bateriją rinkai arba pradėdamas ją naudoti, ant baterijos turėtų nurodyti importuotojo pavadinimą, registruotą prekybinį pavadinimą ar registruotą prekių ženklą, **taip pat** pašto adresą, **e. pašto adresą ir telefono numerį**. Turėtų būti numatytos išimtys tais atvejais, kai to neįmanoma padaryti, **nes baterija yra per maža, kad ant jos būtų galima nurodyti tą informaciją. Taip pat reikėtų numatyti išimtis tais atvejais**, kai importuotojas, norėdamas nurodyti savo pavadinimą ir **kitus kontaktinius duomenis**, turėtų atidaryti pakuotę. **Tokiais išimtiniais atvejais importuotojas turėtų pateikti šią informaciją prie baterijos pridedamame dokumente arba kitu iš karto prieinamu būdu. Jei baterija supakuota, ši informacija turėtų būti pateikta ant pakuotės**;

Pakeitimas 39

Pasiūlymas dėl reglamento

56 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (56) platintojai **ir** importuotojai yra glaudžiai susiję su rinka, todėl turėtų būti įtraukiami atliekant nacionalinių institucijų rinkos priežiūros užduotis ir turėtų būti pasirengę aktyviai dalyvauti, teikdami toms institucijoms visą reikiamą informaciją apie atitinkamą bateriją;

Pakeitimas

- (56) platintojai, importuotojai **ir realizavimo paslaugų teikėjai, įskaitant prekyvietes**, yra glaudžiai susiję su rinka, todėl **jie** turėtų būti įtraukiami atliekant nacionalinių institucijų rinkos priežiūros užduotis ir turėtų būti pasirengę aktyviai dalyvauti, teikdami toms institucijoms visą reikiamą informaciją apie atitinkamą bateriją;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 40

Pasiūlymas dėl reglamento

57 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (57) baterijos atsekamumo visoje tiekimo grandinėje užtikrinimas padeda supaprastinti rinkos priežiūrą ir padidinti jos efektyvumą. Efektyvi atsekamumo sistema palengvina rinkos priežiūros institucijų užduotį atsekti ekonominės veiklos vykdytojus, kurie pateikė rinkai, tiekė rinkai ar pradėjo naudoti reikalavimų neatitinkančias baterijas. Todėl iš ekonominės veiklos vykdytojų turėtų būti reikalaujama tam tikrą laikotarpį saugoti informaciją apie savo sandorius dėl baterijų;

Pakeitimas

- (57) baterijos atsekamumo visoje tiekimo grandinėje užtikrinimas padeda supaprastinti rinkos priežiūrą ir padidinti jos efektyvumą, **o vartotojams užtikrina skaidrumą**. Efektyvi atsekamumo sistema palengvina rinkos priežiūros institucijų užduotį atsekti ekonominės veiklos vykdytojus, kurie pateikė rinkai, tiekė rinkai ar pradėjo naudoti reikalavimų neatitinkančias baterijas. Todėl iš ekonominės veiklos vykdytojų turėtų būti reikalaujama tam tikrą laikotarpį saugoti informaciją, **taip pat elektroniniu formatu**, apie savo sandorius dėl baterijų;

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl reglamento

59 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (59) tas medžiagas tiekia tik kelios valstybės ir kai kuriais atvejais nepakankamai aukštų valdymo standartų taikymas gali paaštrinti aplinkos ir socialines problemas. Su kobalto **ir nikelio** kasyba ir rafinavimu siejama daug socialinių ir aplinkos apsaugos problemų, įskaitant potencialų pavojingumą aplinkai ir poveikį žmonių sveikatai. Gamtinio grafito gavybos socialinis poveikis ir poveikis aplinkai nėra tokie dideli, tačiau jo kasyklose dirba daug amatininkų ir smulkių veiklos vykdytojų, daugiausia nereguliuojamomis veiklos sąlygomis, ir tai gali turėti sunkių padarinių sveikatai ir aplinkai, be kita ko, kai kasyklos nėra tvarkingai uždaromos, darbų vietoje nėra atkuriamą aplinką ir dėl to nyksta ekosistemos ir dirvožemis. Prognozuojamas ličio naudojimo baterijų gamybai didinimas, tikėtina, didins paklausos spaudimą jo gavybos ir rafinavimo veiklos vykdytojams, todėl patartina įtraukti litį į **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo pareigų taikymo sritį. Nereikėtų leisti, kad numatomas masinis baterijų paklausos augimas Sąjungoje prisidėtų prie tokios rizikos aplinkai ir socialinės rizikos didėjimo;

Pakeitimas

- (59) tas medžiagas tiekia tik kelios valstybės ir kai kuriais atvejais nepakankamai aukštų valdymo standartų taikymas gali paaštrinti aplinkos ir socialines problemas. Su kobalto, **vario**, nikelio, **geležies ir boksito** kasyba ir rafinavimu siejama daug socialinių ir aplinkos apsaugos problemų, įskaitant potencialų pavojingumą aplinkai ir poveikį žmonių sveikatai. Gamtinio grafito gavybos socialinis poveikis ir poveikis aplinkai nėra tokie dideli, tačiau jo kasyklose dirba daug amatininkų ir smulkių veiklos vykdytojų, daugiausia nereguliuojamomis veiklos sąlygomis, ir tai gali turėti sunkių padarinių sveikatai ir aplinkai, be kita ko, kai kasyklos nėra tvarkingai uždaromos, darbų vietoje nėra atkuriamą aplinką ir dėl to nyksta ekosistemos ir dirvožemis. Prognozuojamas ličio naudojimo baterijų gamybai didinimas, tikėtina, didins paklausos spaudimą jo gavybos ir rafinavimo veiklos vykdytojams, todėl patartina įtraukti litį į **baterijų vertės** grandinės išsamaus patikrinimo pareigų taikymo sritį. Nereikėtų leisti, kad numatomas masinis baterijų paklausos augimas Sąjungoje prisidėtų prie tokios rizikos aplinkai ir socialinės rizikos didėjimo **užsienyje**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 42
Pasiūlymas dėl reglamento
60 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (60) kai kurios atitinkamos žaliavos, tokios kaip kobaltas, litis ir gamtinis grafitas, yra laikomos ES svarbiausiosiomis žaliavomis ⁽³⁸⁾ ir tvarus jų tiekimas yra būtinas tinkamam ES baterijų sistemos veikimui;

⁽³⁸⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Atsparumo, susijusio su svarbiausiosiomis žaliavomis, didinimas. Kaip siekti didesnio saugumo ir tvarumo?“ (COM(2020)0474).

Pakeitimas

- (60) kai kurios atitinkamos žaliavos, tokios kaip **boksitas**, kobaltas, litis ir gamtinis grafitas, yra laikomos ES svarbiausiosiomis žaliavomis ⁽³⁸⁾ ir tvarus jų tiekimas yra būtinas tinkamam ES baterijų sistemos veikimui;

⁽³⁸⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Atsparumo, susijusio su svarbiausiosiomis žaliavomis, didinimas. Kaip siekti didesnio saugumo ir tvarumo?“ (COM(2020)0474).

Pakeitimas 43
Pasiūlymas dėl reglamento
62 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (62) Sąjungoje bendrieji reikalavimai dėl išsamaus patikrinimo dėl tam tikrų naudingųjų iškasenų ir metalų yra nustatyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/821 ⁽³⁹⁾. Tačiau tame reglamente nėra nuostatų dėl naudingųjų iškasenų ir medžiagų, kurios naudojamos baterijų gamybai;

⁽³⁹⁾ 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/821, kuriuo nustatomos alavo, tantalio, volframo, jų rūdų ir aukso iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų Sąjungos importuotojų prievolės dėl išsamaus tiekimo grandinės patikrinimo (OL L 130, 2017 5 19, p. 1).

Pakeitimas

- (62) ***pagal Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms numatoma, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų atlikti išsamų patikrinimą, kuris būtų tų įmonių atsakomybės užtikrinimo priemonė žmogaus teisių ir aplinkos srityje.*** Sąjungoje bendrieji reikalavimai dėl išsamaus patikrinimo dėl tam tikrų naudingųjų iškasenų ir metalų yra nustatyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/821 ⁽³⁹⁾. Tačiau tame reglamente nėra nuostatų dėl naudingųjų iškasenų ir medžiagų, kurios naudojamos baterijų gamybai;

⁽³⁹⁾ 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/821, kuriuo nustatomos alavo, tantalio, volframo, jų rūdų ir aukso iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų Sąjungos importuotojų prievolės dėl išsamaus tiekimo grandinės patikrinimo (OL L 130, 2017 5 19, p. 1).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 44
Pasiūlymas dėl reglamento
63 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (63) **todėl**, atsižvelgiant į prognozuojamą ES baterijų paklausos eksponentinį augimą, **baterijų ES rinkai pateikiantis ekonominės veiklos vykdytojas turėtų parengti tiekimo grandinės išsamaus patikrinimo politiką. Taigi**, turėtų būti nustatyti reikalavimai siekiant spręsti su tam tikrų baterijų gamybai naudojamų žaliavų gavyba, perdirbimu ir prekyba susijusios socialinės rizikos ir rizikos aplinkai problemas;

Pakeitimas

- (63) **pareiga paisyti žmogaus teisių, socialinių teisių, saugoti žmogaus sveikatą ir aplinką turėtų būti taikoma visoms ekonominės veiklos vykdytojo gamybos operacijoms ir kitiems susijusiems verslo santykiams visoje baterijos vertės grandinėje. Todėl**, atsižvelgiant į prognozuojamą ES baterijų paklausos eksponentinį augimą **ir į tai, kad tam tikrų žaliavų, cheminių medžiagų ir antrinių žaliavų, naudojamų baterijų gamyboje ir randamų perdirbant baterijų atliekas, gavyba, apdorojimas ir prekyba kelia ypatingą riziką**, turėtų būti nustatyti **tam tikri** reikalavimai **dėl išsamaus patikrinimo proceso**, siekiant spręsti su tam tikrų baterijų gamybai, **baterijų atliekų perdirbimui, pačiam gamybos procesui ir visiems kitiems susijusiems verslo santykiams** naudojamų žaliavų, **cheminių medžiagų ir antrinių žaliavų** gavyba, perdirbimu ir prekyba susijusios socialinės rizikos ir rizikos **žmogaus teisėms bei** aplinkai problemas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 45
Pasiūlymas dėl reglamento
64 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(64) **nustatoma** rizika grindžiamo išsamaus patikrinimo **politika** turėtų būti **pagrįsta** tarptautiniu mastu pripažintais išsamaus patikrinimo principais, nustatytais Jungtinių Tautų pasaulinio susitarimo dešimtyje principų⁽⁴⁰⁾, produktų socialinio gyvavimo ciklo vertinimo gairėse⁽⁴¹⁾, TDO trišalėje deklaracijoje dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika⁽⁴²⁾, ir EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijose dėl atsakingo verslo⁽⁴³⁾, atitinkančiuose vyriausybės ir suinteresuotųjų šalių bendrą sutarimą, ir tai turėtų būti derinama prie konkrečių ekonominės veiklos vykdytojo veiklos sąlygų ir aplinkybių. Su baterijų gamybai naudojamų gamtinių naudingųjų iškasenų gavyba, apdorojimu ir prekyba susijusi EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacija dėl atsakingo naudingųjų iškasenų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų tiekimo grandinių⁽⁴⁴⁾ (toliau – EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacija) yra vyriausybės ir suinteresuotųjų šalių ilgalaikių pastangų nustatyti šios srities gerąją praktiką rezultatas;

⁽⁴⁰⁾ The **Ten Principles of the UN Global Compact**, paskelbta <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

⁽⁴¹⁾ UNEP Guidelines for social life cycle assessment of products, paskelbta <https://www.lifecycleinitiative.org/wp-content/uploads/2012/12/2009%20-%20Guidelines%20for%20sLCA%20-%20EN.pdf>.

⁽⁴²⁾ **Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy**, paskelbta https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_emp/-emp_ent/-multi/documents/publication/wcms_094386.pdf.

⁽⁴³⁾ OECD (2018), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct, paskelbta <http://mneguidelines.oecd.org/OECD-Due-Diligence-Guidance-for-Responsible-Business-Conduct.pdf>.

⁽⁴⁴⁾ EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijoje dėl atsakingo naudingųjų iškasenų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų tiekimo grandinių. Trečias leidimas, OECD Publishing, Paryžius, <https://doi.org/10.1787/9789264252479-en>.

Pakeitimas

(64) **nustatomas** rizika grindžiamo išsamaus patikrinimo **procesas** turėtų būti **pagrįstas** tarptautiniu mastu pripažintais išsamaus patikrinimo **standartais ir** principais, nustatytais Jungtinių Tautų **verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose, Jungtinių Tautų** pasaulinio susitarimo dešimtyje principų⁽⁴⁰⁾, Produktų socialinio gyvavimo ciklo vertinimo gairėse⁽⁴¹⁾, TDO trišalėje deklaracijoje dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika⁽⁴²⁾, **EBPO rekomendacijoje daugiašalėms įmonėms** ir EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijose dėl atsakingo verslo⁽⁴³⁾, atitinkančiuose vyriausybės ir suinteresuotųjų šalių bendrą sutarimą, ir tai turėtų būti derinama prie konkrečių ekonominės veiklos vykdytojo veiklos sąlygų ir aplinkybių. Su baterijų gamybai naudojamų gamtinių naudingųjų iškasenų gavyba, apdorojimu ir prekyba **iš didelės rizikos zonų** susijusi EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacija dėl atsakingo naudingųjų iškasenų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų tiekimo grandinių⁽⁴⁴⁾ (toliau – EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacija) yra **tarptautiniu mastu pripažintas standartas, susijęs su specifine šiuurkščių žmogaus teisių pažeidimų rizika, susijusia su tam tikrų žaliavų gavyba ir prekyba konflikto metu, ir** vyriausybės ir suinteresuotųjų šalių ilgalaikių pastangų nustatyti šios srities gerąją praktiką rezultatas;

⁽⁴⁰⁾ The **United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights**, paskelbta https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

⁽⁴¹⁾ UNEP Guidelines for social life cycle assessment of products, paskelbta <https://www.lifecycleinitiative.org/wp-content/uploads/2012/12/2009%20-%20Guidelines%20for%20sLCA%20-%20EN.pdf>.

⁽⁴²⁾ **EBPO rekomendacijos daugiašalėms įmonėms**, paskelbta <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>

⁽⁴³⁾ OECD (2018), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct, paskelbta <http://mneguidelines.oecd.org/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

⁽⁴⁴⁾ EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijoje dėl atsakingo naudingųjų iškasenų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų tiekimo grandinių. Trečias leidimas, OECD Publishing, Paryžius, <https://doi.org/10.1787/9789264252479-en>.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 46
Pasiūlymas dėl reglamento
65 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(65) pagal EBPO **išsamaus patikrinimo rekomendaciją** ⁽⁴⁵⁾ išsamus patikrinimas yra nuolatinis, iniciatyvus ir reagavimu grindžiamas procesas, kuriuo įmonės gali užtikrinti **savo pagarbą** žmogaus **teisėms** ir **neprisidėti** prie konfliktų ⁽⁴⁶⁾. Rizika grindžiamas išsamus patikrinimas – tai veiksmai, kurių įmonės turėtų imtis **nustatydamos ir šalindamos esamą arba galimą riziką**, kad **išvengtų** su savo veikla ar tiekimo sprendimais **susijusio neigiamo poveikio arba jį sumažintų**. Įmonė gali įvertinti savo veiklos ir santykių keliamą riziką ir imtis rizikos mažinimo priemonių pagal atitinkamus nacionalinės ir tarptautinės teisės standartus, tarptautinių organizacijų rekomendacijas dėl atsakingo verslo, vyriausybės remiamas priemonės, privačiojo sektoriaus savanoriškas iniciatyvas ir įmonės vidaus politiką bei sistemas. Toks požiūris taip pat padeda didinti išsamaus patikrinimo veiklos mastą atsižvelgiant į įmonės veiklos mastą ar ryšius tiekimo grandinėje;

⁽⁴⁵⁾ **EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacija, p. 15.**

⁽⁴⁶⁾ OECD (2011), OECD Guidelines for Multinational Enterprises, OECD, Paris; OECD (2006), OECD Risk Awareness Tool for Multinational Enterprises in Weak Governance Zones, OECD, Paris; Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations „Protect, Respect and Remedy“ Framework (Report of the Special Representative of the Secretary-General on the Issue of Human Rights and Transnational Corporations and other Business Enterprises, John Ruggie, A/HRC/17/31, 21 March 2011).

Pakeitimas

(65) pagal **JT, TDO ir EBPO standartus ir principus** išsamus patikrinimas yra nuolatinis, iniciatyvus ir reagavimu grindžiamas procesas, kuriuo įmonės gali užtikrinti, **kad jos laikytųsi žmogaus teisių, saugotų aplinką ir neprisidėtų** prie konfliktų ⁽⁴⁶⁾. Rizika grindžiamas išsamus patikrinimas – tai veiksmai, kurių įmonės turėtų imtis, kad **nustatytų** su savo veikla ar tiekimo sprendimais **susijusį neigiamą poveikį, jo išvengtų, jį nutrauktų, sušvelnintų ir jį atsižvelgtų**. **Ekonominės veiklos vykdytojai turėtų vykdyti informacija pagrįstas, veiksmingas ir prasmingas konsultacijas su paveiktomis bendruomenėmis**. Įmonė gali įvertinti savo veiklos ir santykių keliamą riziką ir imtis rizikos mažinimo priemonių, **kurios galėtų apimti papildomos informacijos reikalavimą, derybas siekiant ištaisyti padėtį arba ryšių su tiekėjais sustabdymą arba nutraukimą**, pagal atitinkamus nacionalinės ir tarptautinės teisės standartus, tarptautinių organizacijų rekomendacijas dėl atsakingo verslo, vyriausybės remiamas priemonės, privačiojo sektoriaus savanoriškas iniciatyvas ir įmonės vidaus politiką bei sistemas. Toks požiūris taip pat padeda didinti išsamaus patikrinimo veiklos mastą atsižvelgiant į įmonės veiklos mastą ar ryšius tiekimo grandinėje. **Baterijos vertės grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimai turėtų būti taikomi visiems ekonominės veiklos vykdytojams, įskaitant internetines platformas, tiekiančias baterijas Europos rinkai;**

⁽⁴⁶⁾ OECD (2011), OECD Guidelines for Multinational Enterprises, OECD, Paris; OECD (2006), OECD Risk Awareness Tool for Multinational Enterprises in Weak Governance Zones, OECD, Paris; Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations „Protect, Respect and Remedy“ Framework (Report of the Special Representative of the Secretary-General on the Issue of Human Rights and Transnational Corporations and other Business Enterprises, John Ruggie, A/HRC/17/31, 21 March 2011).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 47

Pasiūlymas dėl reglamento

65 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (65a) *nors privačiojo sektoriaus išsamaus patikrinimo schema gali padėti ekonominės veiklos vykdytojams atlikti išsamų patikrinimą, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti individualiai atsakingi už šiame reglamente nustatytų baterijų vertės grandinės išsamaus patikrinimo pareigų laikymąsi;*

Pakeitimas 48

Pasiūlymas dėl reglamento

65 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (65b) *valstybės narės ekonominės veiklos vykdytojams, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms, turėtų teikti konkrečią techninę pagalbą, kad jie galėtų laikytis baterijų vertės grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimų;*

Pakeitimas 49

Pasiūlymas dėl reglamento

66 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (66) reikėtų nustatyti arba pakeisti **tiekinimo** grandinės privalomo išsamaus patikrinimo politiką ir joje skirti dėmesio bent aktualiausioms socialinės rizikos ir rizikos aplinkai kategorijoms. Tai turėtų apimti esamą ir numatomą poveikį, viena vertus, visuomenės gyvenimui, visų pirma žmogaus teisėms, žmonių sveikatai ir saugai, taip pat darbuotojų saugos ir sveikatos teisėms, ir, kita vertus, poveikį aplinkai, visų pirma vandens naudojimui, dirvožemio apsaugai, oro taršai ir biologinei įvairovei, įskaitant ir poveikį bendruomenių gyvenimui;

- (66) reikėtų nustatyti arba pakeisti **baterijų vertės** grandinės privalomo išsamaus patikrinimo politiką ir joje skirti dėmesio bent aktualiausioms socialinės rizikos ir rizikos aplinkai kategorijoms. Tai turėtų apimti esamą ir numatomą poveikį, viena vertus, visuomenės gyvenimui, visų pirma žmogaus teisėms, žmonių sveikatai ir saugai, taip pat darbuotojų saugos ir sveikatos teisėms, ir, kita vertus, poveikį aplinkai, visų pirma vandens naudojimui, dirvožemio apsaugai, oro taršai, **klimato kaitai** ir biologinei įvairovei, įskaitant ir poveikį bendruomenių gyvenimui;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 50
Pasiūlymas dėl reglamento
67 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(67) **išsamaus** patikrinimo politika dėl socialinės rizikos kategorijų turėtų apimti baterijų **tiekimą** grandinėje esamą riziką, susijusią su žmogaus teisių apsauga, įskaitant žmonių sveikatą, vaikų apsaugą ir lyčių lygybę, pagal tarptautinės žmogaus teisių teisės normas⁽⁴⁷⁾. Išsamaus patikrinimo politika turėtų apimti informavimą, kaip ekonominės veiklos vykdytojas prisideda prie žmogaus teisių pažeidimų prevencijos, ir apie veiklos vykdytojo verslo sistemoje taikomas kovos su korupcija ir kyšininkavimu priemones. Išsamaus patikrinimo politika taip pat turėtų būti užtikrinamas tinkamas Tarptautinės darbo organizacijos pagrindinių konvencijų⁽⁴⁸⁾, išvardytų TDO trišalės deklaracijos I priede, nuostatų įgyvendinimas;

⁽⁴⁷⁾ Įskaitant Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims, Vaiko teisių konvenciją ir Neįgalųjų teisių konvenciją.

⁽⁴⁸⁾ Aštuonios pagrindinės konvencijos yra: Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948 (No. 87), 2. Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949 (No. 98), 3. Forced Labour Convention, 1930 (No. 29) (and its 2014 Protocol), 4. Abolition of Forced Labour Convention, 1957 (No. 105), 5. Minimum Age Convention, 1973 (No. 138), 6. Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182), 7. Equal Remuneration Convention, 1951 (No. 100), 8. Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (No. 111)

Pakeitimas

(67) **baterijų vertės grandinės išsamaus** patikrinimo politika dėl socialinės rizikos kategorijų turėtų apimti baterijų **vertės** grandinėje esamą riziką, susijusią su žmogaus teisių apsauga, įskaitant žmonių sveikatą, **čiabuvių tautų teises**, vaikų apsaugą ir lyčių lygybę, pagal tarptautinės žmogaus teisių teisės normas⁽⁴⁷⁾. **Baterijų vertės grandinės** išsamaus patikrinimo politika turėtų apimti informavimą, kaip ekonominės veiklos vykdytojas prisideda prie žmogaus teisių pažeidimų prevencijos, ir apie veiklos vykdytojo verslo sistemoje taikomas kovos su korupcija ir kyšininkavimu priemones. **Baterijų vertės grandinės** išsamaus patikrinimo politika taip pat turėtų būti užtikrinamas tinkamas Tarptautinės darbo organizacijos pagrindinių konvencijų⁽⁴⁸⁾, išvardytų TDO trišalės deklaracijos I priede, nuostatų įgyvendinimas;

⁽⁴⁷⁾ Įskaitant Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims, Vaiko teisių konvenciją, Neįgalųjų teisių konvenciją ir **JT deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių**.

⁽⁴⁸⁾ Aštuonios pagrindinės konvencijos yra: Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948 (No. 87), 2. Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949 (No. 98), 3. Forced Labour Convention, 1930 (No. 29) (and its 2014 Protocol), 4. Abolition of Forced Labour Convention, 1957 (No. 105), 5. Minimum Age Convention, 1973 (No. 138), 6. Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182), 7. Equal Remuneration Convention, 1951 (No. 100), 8. Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (No. 111)

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 51
Pasiūlymas dėl reglamento
68 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (68) **išsamaus** patikrinimo politika dėl rizikos aplinkai kategorijų turėtų apimti **tiekinimo** grandinėje esamą riziką, susijusią su gamtinės aplinkos ir biologinės įvairovės apsauga pagal Biologinės įvairovės konvenciją⁽⁴⁹⁾, kurioje atsižvelgiama ir į vietos bendruomenes ir skiriama dėmesio tų bendruomenių apsaugai ir vystymuisi;

⁽⁴⁹⁾ Kaip nustatyta Biologinės įvairovės konvencijoje, kuri paskelbta <https://www.cbd.int/convention/text/>, ir, visų pirma, Sprendime COP VIII/28 Voluntary guidelines on Biodiversity-Inclusive impact assessment, paskelbtame <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=11042>.

Pakeitimas

- (68) **baterijų vertės grandinės išsamaus** patikrinimo politika dėl rizikos aplinkai kategorijų turėtų apimti **baterijų vertės** grandinėje esamą riziką, susijusią su gamtinės aplinkos ir biologinės įvairovės apsauga pagal Biologinės įvairovės konvenciją⁽⁴⁹⁾, kurioje atsižvelgiama ir į vietos bendruomenes ir skiriama dėmesio tų bendruomenių apsaugai ir vystymuisi. **Ji taip pat turėtų apimti su klimato kaita susijusią riziką, laikantis Paryžiaus susitarimo ir jo tikslo užtikrinti, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir riziką aplinkai vadovaujantis tarptautinėmis aplinkos apsaugos konvencijomis;**

⁽⁴⁹⁾ Kaip nustatyta Biologinės įvairovės konvencijoje, kuri paskelbta <https://www.cbd.int/convention/text/>, ir, visų pirma, Sprendime COP VIII/28 Voluntary guidelines on Biodiversity-Inclusive impact assessment, paskelbtame <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=11042>.

Pakeitimas 52
Pasiūlymas dėl reglamento
69 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (69) **tiekinimo** grandinės išsamaus patikrinimo pareigos dėl su baterijų gamybai tiekiamomis žaliavomis susijusios socialinės rizikos ir rizikos aplinkai nustatymo ir mažinimo turėtų padėti įgyvendinti UNEP rezoliuciją Nr. 19 dėl naudingųjų iškasenų išteklių valdymo, kurioje pripažįstamas svarbus kasybos sektoriaus indėlis siekiant Darbotvarkės iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslų;

Pakeitimas

- (69) **baterijų vertės** grandinės išsamaus patikrinimo pareigos dėl su baterijų gamybai tiekiamomis žaliavomis susijusios socialinės rizikos ir rizikos aplinkai nustatymo ir mažinimo turėtų padėti įgyvendinti UNEP rezoliuciją Nr. 19 dėl naudingųjų iškasenų išteklių valdymo, kurioje pripažįstamas svarbus kasybos sektoriaus indėlis siekiant Darbotvarkės iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslų;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 53

Pasiūlymas dėl reglamento

69 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (69a) *net jeigu buvo atliktas išsamus patikrinimas, gali būti padaryta žala. Ekonominės veiklos vykdytojai turėtų patys arba bendradarbiaudami su kitais subjektais aktyviai atlyginti tokią žalą. Tokie ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti atsakingi už bet kokią neigiamą poveikį, kurį jie arba subjektai, kuriuos jie kontroliuoja ar gali kontroliuoti, padarė arba prie jo prisidėjo. Nuo neigiamo poveikio nukentėję asmenys turėtų turėti teisę į žalos atlyginimą ir galimybę kreiptis į teismą;*

Pakeitimas 54

Pasiūlymas dėl reglamento

70 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (70) **Tiek, kiek** šiame reglamente nėra konkrečių nuostatų, kurių tikslas, pobūdis ir poveikis **yra tie patys**, turėtų būti taikomos kitos ES teisėkūros priemonės, kuriomis nustatomi išsamaus **tiekimo grandinės** patikrinimo reikalavimai.

- (70) *tuo atveju, jei* šiame reglamente nėra konkrečių nuostatų, kurių tikslas, pobūdis ir poveikis **būtų toks pat, ir kurios gali būti priimtos atsižvelgiant į būsimus teisėkūros pakeitimus, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas tiek Sąjungos įmonėms, tiek už Sąjungos ribų įsteigtoms įmonėms, kurios ketina teikti baterijas Sąjungos rinkai**, turėtų būti taikomos kitos ES teisėkūros priemonės, kuriomis nustatomi išsamaus patikrinimo reikalavimai;

Pakeitimas 55

Pasiūlymas dėl reglamento

71 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (71) siekiant prisitaikyti prie pokyčių baterijų vertės grandinėje, įskaitant susijusios rizikos aplinkai ir socialinės rizikos masto ir pobūdžio pokyčius, taip pat derintis prie technikos ir mokslo pažangos, susijusios su baterijomis ir baterijų chemine sudėtimi, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistas atitinkamų žaliavų ir rizikos kategorijų sąrašas ir **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimai;

- (71) siekiant prisitaikyti prie pokyčių baterijų vertės grandinėje, įskaitant susijusios rizikos aplinkai ir socialinės rizikos masto ir pobūdžio pokyčius, taip pat derintis prie technikos ir mokslo pažangos, susijusios su baterijomis ir baterijų chemine sudėtimi, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistas atitinkamų žaliavų ir rizikos kategorijų sąrašas ir **baterijų vertės** grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimai;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 56

Pasiūlymas dėl reglamento

71 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (71a) *jei bus priimti būsiami Sąjungos teisės aktai, kuriais nustatomos bendrosios tvaraus įmonių valdymo ir išsamaus patikrinimo taisyklės, Komisija turėtų įvertinti, ar dėl tų naujų Sąjungos teisės aktų reikia iš dalies pakeisti 39 straipsnio 2–5 dalis arba X priedą, arba abu. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais tos nuostatos būtų atitinkamai iš dalies keičiamos;*

Pakeitimas 57

Pasiūlymas dėl reglamento

72 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (72) *suderintos atliekų tvarkymo taisyklės yra būtinos* siekiant užtikrinti, kad gamintojams ir kitiems ekonominės veiklos vykdytojams visose valstybėse narėse būtų taikomos vienodos taisyklės įgyvendinant didesnę gamintojo atsakomybę už baterijas. Norint pasiekti aukštą iš atliekų gautų medžiagų naudojimo lygį, būtina kuo labiau padidinti atskirą baterijų atliekų surinkimą ir užtikrinti, kad **bendras minimalus** perdirbimo **veiksmingumas** būtų pasiekiamas **per visų surinktų baterijų** perdirbimo **procesus**. Atlikus Direktyvos 2006/66/EB vertinimą nustatyta, kad vienas iš jos trūkumų yra nepakankamas jos nuostatų išsamumas, dėl kurio įgyvendinimas nėra visur vienodas, atsiranda reikšmingų kliūčių perdirbimo rinkų veikimui ir perdirbimo lygiai nėra optimalūs. Taigi nustačius išsamesnes ir labiau suderintas taisykles turėtų būti išvengta baterijų atliekų surinkimo, apdorojimo ir perdirbimo rinkos iškreipimo, užtikrintas vienodas reikalavimų įgyvendinimas visoje Sąjungoje, labiau suderinta ekonominės veiklos vykdytojų teikiamų atliekų tvarkymo paslaugų kokybė ir sudarytos palankesnės sąlygos antrinių žaliavų rinkoms;

- (72) siekiant užtikrinti, kad gamintojams ir kitiems ekonominės veiklos vykdytojams visose valstybėse narėse būtų taikomos vienodos taisyklės įgyvendinant didesnę gamintojo atsakomybę už baterijas, **ir užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą visoje Sąjungoje, yra būtinos suderintos atliekų tvarkymo taisyklės. Didesnė gamintojo atsakomybė gali padėti sumažinti bendrą išteklių naudojimą, visų pirma mažinant baterijų atliekų susidarymą ir neigiamą poveikį, susijusį su baterijų atliekų tvarkymu.** Norint pasiekti aukštą iš atliekų gautų medžiagų naudojimo lygį, būtina kuo labiau padidinti atskirą baterijų atliekų surinkimą ir užtikrinti, kad **per visų surinktų baterijų** perdirbimo **procesus** būtų pasiekiamas **bendras minimalus** perdirbimo **veiksmingumas**. Atlikus Direktyvos 2006/66/EB vertinimą nustatyta, kad vienas iš jos trūkumų yra nepakankamas jos nuostatų išsamumas, dėl kurio įgyvendinimas nėra visur vienodas, atsiranda reikšmingų kliūčių perdirbimo rinkų veikimui ir perdirbimo lygiai nėra optimalūs. Taigi nustačius išsamesnes ir labiau suderintas taisykles turėtų būti išvengta baterijų atliekų surinkimo, apdorojimo ir perdirbimo rinkos iškreipimo, užtikrintas vienodas reikalavimų įgyvendinimas visoje Sąjungoje, labiau suderinta ekonominės veiklos vykdytojų teikiamų atliekų tvarkymo paslaugų kokybė ir sudarytos palankesnės sąlygos antrinių žaliavų rinkoms;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 58
Pasiūlymas dėl reglamento
73 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(73) šiame reglamente remiamasi **atliekų tvarkymo taisyklėmis ir bendraisiais principais, nustatytais** Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB⁽⁵⁰⁾, kurie turėtų būti derinami atsižvelgiant į **konkrečias su baterijomis susijusias aplinkybes**. Siekiant užtikrinti veiksmingiausią baterijų atliekų surinkimo organizavimą, svarbu jas surinkti **išlaikant glaudų ryšį su** baterijų pardavimo **vieta** valstybėje narėje ir arti galutinio naudotojo. Be to, baterijų atliekos gali būti surenkamos kartu su elektros ir elektroninės įrangos atliekomis ir eksploatuoti netinkamomis transporto priemonėmis nacionalinėse surinkimo sistemose, sukurtose pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/19/ES⁽⁵¹⁾ ir Direktyvą 2000/53/EB. Nors šiuo reglamentu nustatomos konkrečios taisyklės dėl baterijų, **reikia laikytis nuoseklaus ir papildomumu grindžiamo požiūrio**, remiantis esamomis atliekų tvarkymo sistemomis ir jas toliau derinant. Todėl, taip pat siekiant veiksmingai realizuoti didesnę su atliekų tvarkymu susijusią gamintojo atsakomybę, turėtų būti nustatomos pareigos toje valstybėje narėje, kurioje baterijos pirmą kartą tiekiamos rinkai;

⁽⁵⁰⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

⁽⁵¹⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL L 197, 2012 7 24, p. 38).

Pakeitimas

(73) šiame reglamente remiamasi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB⁽⁵⁰⁾ **nustatytomis atliekų tvarkymo taisyklėmis ir bendraisiais principais**, kurie turėtų būti derinami atsižvelgiant į **specifinį baterijų atliekų pobūdį**. Siekiant užtikrinti veiksmingiausią baterijų atliekų surinkimo organizavimą, svarbu jas surinkti **kuo arčiau** baterijų pardavimo **vietos** valstybėje narėje ir arti galutinio naudotojo. **Baterijų atliekos turėtų būti renkamos atskirai nuo kitų atliekų, pvz., metalų, popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, medienos, tekstilės ir biologinių atliekų**. Be to, baterijų atliekos gali būti surenkamos kartu su elektros ir elektroninės įrangos atliekomis ir eksploatuoti netinkamomis transporto priemonėmis nacionalinėse surinkimo sistemose, sukurtose pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/19/ES⁽⁵¹⁾ ir Direktyvą 2000/53/EB. Nors šiuo reglamentu nustatomos konkrečios taisyklės dėl baterijų, remiantis esamomis atliekų tvarkymo sistemomis ir jas toliau derinant **reikia laikytis nuoseklaus ir papildomumu grindžiamo požiūrio**. Todėl, taip pat siekiant veiksmingai realizuoti didesnę su atliekų tvarkymu susijusią gamintojo atsakomybę, turėtų būti nustatomos pareigos toje valstybėje narėje, kurioje baterijos pirmą kartą tiekiamos rinkai;

⁽⁵⁰⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

⁽⁵¹⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL L 197, 2012 7 24, p. 38).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 59
Pasiūlymas dėl reglamento
76 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (76) **gamintojai** turėtų **turėti didesnę** gamintojo **atsakomybę** už **savo** baterijų tvarkymą **jų** gyvavimo ciklo pabaigoje. Todėl jie turėtų padengti **visų surenkamų** baterijų surinkimo, **apdoravimo** ir **perdirbimo, ataskaitų dėl baterijų ir baterijų atliekų teikimo, informacijos** apie baterijas **teikimo galutiniams naudotojams bei atliekų tvarkymo subjektams ir tinkamo baterijų atliekų pakartotinio naudojimo bei tvarkymo** išlaidas. Su didesne gamintojo atsakomybe susijusios pareigos turėtų būti taikomos visų formų tiekimui, įskaitant nuotolinę prekybą. Gamintojai turėtų turėti galimybę kolektyviai atlikti tas pareigas per gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, kurios prisiima atsakomybę jų vardu. Gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms turėtų būti taikomas reikalavimas gauti leidimą ir jie turėtų dokumentais įrodyti, kad turi pakankamai finansinių išteklių su didesne gamintojo atsakomybe susijusioms išlaidoms padengti. Kai būtina, siekiant išvengti vidaus rinkos iškraipymo ir užtikrinti vienodas sąlygas, pagal kurias būtų tiksliau nustatomi finansiniai įnašai, gamintojų mokami gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;

Pakeitimas

- (76) **gamintojams** turėtų **tekti didesnė** gamintojo **atsakomybė** už **jų** baterijų tvarkymą gyvavimo ciklo pabaigoje. **Ji turėtų būti pagrįsta taisyklių rinkiniu, kuriame būtų apibrėžti konkretūs produktų gamintojų veiklos ir finansiniai įsipareigojimai, pagal kuriuos gamintojo atsakomybė būtų išplėsta ir apimtų produkto gyvavimo ciklo etapą po vartojimo.** Todėl jie turėtų padengti **bent Direktyvos 2008/98/EB 8a straipsnio 4 dalies a punkte nurodytas išlaidas, įskaitant atskiro** baterijų **atliekų** surinkimo **organizavimo, parengimo paskirties keitimui ir perdarymui, apdoravimo, parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, ataskaitų** apie baterijas **ir baterijų atliekas teikimo ir informuotumo didinimo kampanijų, kuriomis galutiniai vartotojai skatinami tinkamai šalinti baterijų atliekas,** išlaidas. Su didesne gamintojo atsakomybe susijusios pareigos turėtų būti taikomos visų formų tiekimui, įskaitant nuotolinę **ir internetinę** prekybą. Gamintojai turėtų turėti galimybę kolektyviai atlikti tas pareigas per gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, kurios prisiima atsakomybę jų vardu. Gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms turėtų būti taikomas reikalavimas gauti leidimą ir jie turėtų dokumentais įrodyti, kad turi pakankamai finansinių išteklių su didesne gamintojo atsakomybe susijusioms išlaidoms padengti. Kai būtina, siekiant išvengti vidaus rinkos iškraipymo ir užtikrinti vienodas sąlygas, pagal kurias būtų tiksliau nustatomi finansiniai įnašai, gamintojų mokami gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 60

Pasiūlymas dėl reglamento

76 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (76a) *nustačius gamintojų atsakomybės reikalavimus būtų padedama sumažinti sąnaudas ir pagerinti veiklos rezultatus, taip pat užtikrinti vienodas sąlygas, be kita ko, mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir e. prekybos įmonėms, ir išvengti kliūčių sklandžiam vidaus rinkos veikimui. Jais taip pat būtų padedama į produktų kainas įtraukti gyvavimo ciklo pabaigos sąnaudas ir skatinti gamintojus kuriant produktus visada laikytis tvarumo nuostatų. Apskritai tokiais reikalavimais turėtų būti pagerintas didesnės gamintojo atsakomybės sistemų valdymas ir skaidrumas ir sumažinta didesnė gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų ir atliekų tvarkymo subjektų, su kuriais jos sudaro sutartis, interesų konfliktų tikimybė. Šie reikalavimai turėtų būti taikomi tiek naujoms, tiek jau esamoms didesnės gamintojo atsakomybės sistemoms;*

Pakeitimas 61

Pasiūlymas dėl reglamento

77 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (77) šiuo reglamentu turėtų būti išsamiai reglamentuojama didesnė gamintojo atsakomybė už baterijas, todėl Direktyvoje 2008/98/EB *nustatytos taisyklės* dėl didesnės gamintojo atsakomybės sistemų *neturėtų* būti *taikomos baterijoms*;

- (77) šiuo reglamentu turėtų būti išsamiai reglamentuojama didesnė gamintojo atsakomybė už baterijas, todėl *reikėtų apsvarstyti galimybę papildyti* Direktyvoje 2008/98/EB *nustatytas taisykles* dėl didesnės gamintojo atsakomybės sistemų, *kurios turėtų* būti *laikomos minimaliaisiais reikalavimais*;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 62
Pasiūlymas dėl reglamento
78 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (78) siekiant užtikrinti kokybišką perdirbimą baterijų tiekimo grandinėse, didinti kokybiškų antrinių žaliavų naudojimą ir saugoti aplinką, turėtų būti privaloma pasiekti aukštą baterijų atliekų surinkimo ir perdirbimo lygį. Baterijų atliekų surinkimas yra pagrindinis lemiamos reikšmės etapas kuriant uždarą baterijose naudojamų vertingų medžiagų ciklą, jas perdirbant ir siekiant išlaikyti baterijų vertės grandinę Sąjungos viduje, taip gerinant iš atliekų gaunamų medžiagų, kurios gali būti toliau naudojamos naujiems gaminiams gaminti, prieinamumą;

Pakeitimas

- (78) siekiant užtikrinti kokybišką perdirbimą baterijų vertės grandinėse, didinti kokybiškų antrinių žaliavų naudojimą ir saugoti aplinką, turėtų būti privaloma pasiekti aukštą baterijų atliekų surinkimo ir perdirbimo lygį. Baterijų atliekų surinkimas yra pagrindinis lemiamos reikšmės etapas kuriant uždarą baterijose naudojamų vertingų medžiagų ciklą, jas perdirbant ir siekiant išlaikyti baterijų vertės grandinę Sąjungos viduje ir padidinti strateginį savarankiškumą šiame sektoriuje, taip gerinant iš atliekų gaunamų medžiagų, kurios gali būti toliau naudojamos naujiems gaminiams gaminti, prieinamumą. ***Į nacionalinius atliekų tvarkymo planus turėtų būti įtrauktos atitinkamos baterijų atliekų surinkimo, apdorojimo, parengimo pakartotiniam naudojimui, parengimo paskirties keitimui ir perdirbimo priemonės. Todėl atsižvelgiant į šio reglamento nuostatas valstybių narių atliekų tvarkymo planai turėtų būti atnaujinti;***

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 63

Pasiūlymas dėl reglamento

79 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(79) visų baterijų gamintojai turėtų būti atsakingi už baterijų atliekų atskiro surinkimo finansavimą ir organizavimą. **Jie** tai darydami turėtų sukurti visą valstybių narių teritoriją apimančią surinkimo tinklą, kurio punktai yra arti galutinių naudotojų ir ne vien tose vietovėse ar skirti vienoms baterijoms, kurias surinkti yra pelninga. Į surinkimo tinklą turėtų būti įtraukti **bet kokie** platintojai, patvirtintos elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apdorojimo įmonės, atliekų priėmimo aikštelės ir kiti savo iniciatyva tai darantys subjektai, kaip antai valdžios institucijos ir mokyklos. Siekiant tikrinti ir didinti surinkimo tinklo ir susijusių informavimo kampanijų veiksmingumą, turėtų būti reguliariai bent NUTS 2 lygiu ⁽⁵³⁾ atliekami surenkamų mišrių komunalinių atliekų ir elektros bei elektroninės įrangos atliekų sudėties tyrimai, kad būtų nustatytas jose esančių nešiojamųjų baterijų atliekų kiekis;

⁽⁵³⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

Pakeitimas

(79) visų baterijų gamintojai turėtų būti atsakingi už baterijų atliekų atskiro surinkimo finansavimą **arba finansavimą** ir organizavimą. Tai darydami **jie** turėtų sukurti visą valstybių narių teritoriją apimančią **priėmimo ir** surinkimo tinklą, kurio punktai yra arti galutinių naudotojų ir ne vien tose vietovėse ar skirti vienoms baterijoms, kurias surinkti yra pelninga. Į surinkimo tinklą turėtų būti įtraukti **visi** platintojai, patvirtintos elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apdorojimo įmonės, atliekų priėmimo aikštelės ir kiti savo iniciatyva tai darantys subjektai, kaip antai valdžios institucijos ir mokyklos. Siekiant tikrinti ir didinti surinkimo tinklo ir susijusių informavimo kampanijų veiksmingumą, turėtų būti reguliariai bent NUTS 2 lygiu ⁽⁵³⁾ atliekami surenkamų mišrių komunalinių atliekų ir elektros bei elektroninės įrangos atliekų sudėties tyrimai, kad būtų nustatytas jose esančių nešiojamųjų baterijų atliekų kiekis;

⁽⁵³⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

Pakeitimas 64

Pasiūlymas dėl reglamento

81 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(81) atsižvelgiant į poveikį aplinkai ir medžiagų nuostolius, patiriamus, kai baterijų atliekos nėra atskirai surenkamos ir todėl nėra apdorojamos aplinką tausojančiu būdu, turėtų būti toliau taikoma ir laipsniškai didinama nešiojamųjų baterijų surinkimo tikslinė norma, kuri jau nustatyta pagal Direktyvą 2006/66/EB. **Šiame reglamente nešiojamosios baterijos apima ir mažųjų transporto priemonių baterijas. Šiuo metu didėjant prekybai pastarosios rūšies baterijomis, sunku apskaičiuoti, kiek jų pateikiama rinkai ir surenkama gyvavimo ciklo pabaigoje, todėl šios nešiojamosios baterijos neturėtų būti įskaitytos į esamą nešiojamųjų baterijų surinkimo lygį. Šią išimtį numatoma peržiūrėti kartu su nešiojamųjų baterijų atliekų tiksline surinkimo norma, kartu galbūt atliekant ir nešiojamųjų baterijų surinkimo lygio apskaičiavimo metodikos pakeitimus. Komisija parengia ataskaitą, skirtą šioms peržiūroms pagrįsti;**

Pakeitimas

(81) atsižvelgiant į poveikį aplinkai ir medžiagų nuostolius, patiriamus, kai baterijų atliekos nėra atskirai surenkamos ir todėl nėra apdorojamos aplinką tausojančiu būdu, turėtų būti toliau taikoma ir laipsniškai didinama nešiojamųjų baterijų surinkimo tikslinė norma, kuri jau nustatyta pagal Direktyvą 2006/66/EB. **Siekiant kuo labiau padidinti surinkimą ir sumažinti riziką saugai, turėtų būti įvertintas Sąjungos masto baterijų, visų pirma bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų, užstato grąžinimo sistemos sukūrimo pagrįstumas ir galima nauda. Nacionalinėmis užstato grąžinimo sistemomis neturėtų būti trukdoma priimti suderintos visose Sąjungoje galiojančios sistemos;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 65

Pasiūlymas dėl reglamento

82 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (82a) *siekiant atnaujinti lengvųjų transporto priemonių baterijų atliekų tikslinės surinkimo normos apskaičiavimo ir tikrinimo metodiką, pagal kurią būtų atsižvelgiama į galimų surinkti baterijų atliekų kiekį, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Labai svarbu, kad pagal naująją metodiką būtų išlaikyti arba padidinti su baterijų atliekų surinkimu susiję aplinkos apsaugos užmojai, palyginti su esama metodika;*

Pakeitimas 66

Pasiūlymas dėl reglamento

82 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (82b) *Komisija taip pat turėtų apvarstyti, ar reikėtų nustatyti atskiro surinkimo lygio apskaičiavimo metodiką, pagal kurią būtų atsižvelgiama į galimų surinkti nešiojamųjų baterijų atliekų kiekį. Labai svarbu, kad pagal naująją metodiką būtų išlaikyti arba padidinti su baterijų atliekų surinkimu susiję aplinkos apsaugos užmojai, palyginti su esama metodika;*

Pakeitimas 67

Pasiūlymas dėl reglamento

84 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (84) atsižvelgiant į Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje nustatytą atliekų hierarchiją, pagal kurią pirmenybė teikiama prevencijai, parengimui pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, ir laikantis Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 4 dalies ir Direktyvos 1999/31/EB⁽⁵⁴⁾ 5 straipsnio 3 dalies f punkto, surinktos baterijos neturėtų būti **deginamos** ar **šalinamos sąvartynuose**;

⁽⁵⁴⁾ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1).

- (84) atsižvelgiant į Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje nustatytą atliekų hierarchiją, pagal kurią pirmenybė teikiama prevencijai, parengimui pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, ir laikantis Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 4 dalies ir Direktyvos 1999/31/EB⁽⁵⁴⁾ 5 straipsnio 3 dalies f punkto, surinktos baterijos neturėtų būti **naudojamos energijos gavimo iš atliekų** ar **atliekų šalinimo operacijose**;

⁽⁵⁴⁾ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 68
Pasiūlymas dėl reglamento
87 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(87) apdorojimą ir perdirbimą atlikti už atitinkamos valstybės narės ar Sąjungos ribų turėtų būti įmanoma tik tada, kai baterijų atliekos vežamos laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006⁽⁵⁸⁾ ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 1418/2007⁽⁵⁹⁾ ir kai apdorojimo ir perdirbimo veikla atitinka reikalavimus, taikomus tos rūšies atliekomis, pagal jų klasifikaciją Komisijos sprendime 2000/532/EB su pakeitimais⁽⁶⁰⁾. Kai toks apdorojimas arba perdirbimas atliekamas ne Sąjungoje, norint jį įskaityti į perdirbimo veiksmingumo lygius ir tikslines normas, veiklos vykdytojas, kurio vardu tai atliekama, turėtų būti įpareigotas apie tai pranešti atitinkamos valstybės narės kompetentingai institucijai ir įrodyti, kad apdorojimas atliekamas tokiomis sąlygomis, kurios yra lygiavertės šiame reglamente nustatytoms sąlygoms. Siekiant nustatyti, pagal kokius reikalavimus toks apdorojimas būtų laikomas lygiaverčiu, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų nustatytos išsamios taisyklės su lygiaverčių sąlygų vertinimo kriterijais;

⁽⁵⁸⁾ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, 2006 7 12, p. 1).

⁽⁵⁹⁾ 2007 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1418/2007 dėl tam tikrų Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 III arba IIIA priede išvardytų naudojimui skirtų atliekų eksporto į tam tikras šalis, kurioms netaikomas EBPO sprendimas dėl atliekų tarpvalstybinio vežimo kontrolės (OL L 316, 2007 12 4, p. 6).

⁽⁶⁰⁾ 2000/532/EB – 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimas, keičiantis Sprendimą 94/3/EB, nustatantį atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 straipsnio a dalį, ir Tarybos sprendimą 94/904/EB, nustatantį pavojingų atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų medžiagų 1 straipsnio 4 dalį, OL L 226, 2000 9 6, p. 3.

Pakeitimas

(87) apdorojimą, **parengimą pakartotiniam naudojimui, parengimą paskirties keitimui** ir perdirbimą atlikti už atitinkamos valstybės narės ar Sąjungos ribų turėtų būti įmanoma tik tada, kai baterijų atliekos vežamos laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006⁽⁵⁸⁾ ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 1418/2007⁽⁵⁹⁾ ir kai apdorojimo ir perdirbimo veikla atitinka reikalavimus, taikomus tos rūšies atliekomis pagal jų klasifikaciją Komisijos sprendime 2000/532/EB su pakeitimais⁽⁶⁰⁾. **Tas sprendimas su pakeitimais turėtų būti persvarstytas, kad jame būtų atsižvelgiama į visų tipų baterijų cheminę sudėtį, įtraukiant ličio jonų baterijų atliekų kodus, kad būtų suteikiama daugiau galimybių tinkamai rūšiuoti ličio jonų baterijų atliekas ir teikti ataskaitas.** Kai toks apdorojimas arba perdirbimas atliekamas ne Sąjungoje, norint jį įskaityti į perdirbimo veiksmingumo lygius ir tikslines normas, veiklos vykdytojas, kurio vardu tai atliekama, turėtų būti įpareigotas apie tai pranešti atitinkamos valstybės narės kompetentingai institucijai ir **pateikdamas paskirties valstybės kompetentingos institucijos patvirtintus patvirtinamuosius dokumentus** įrodyti, kad **tas** apdorojimas atliekamas tokiomis sąlygomis, kurios yra lygiavertės šiame reglamente nustatytoms sąlygoms **ir atitinka kituose susijusiuose Sąjungos teisės aktuose nustatytus aplinkos apsaugos ir žmonių sveikatos apsaugos reikalavimus.** Siekiant nustatyti, pagal kokius reikalavimus toks apdorojimas būtų laikomas lygiaverčiu, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų nustatytos išsamios taisyklės su lygiaverčių sąlygų vertinimo kriterijais;

⁽⁵⁸⁾ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, 2006 7 12, p. 1).

⁽⁵⁹⁾ 2007 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1418/2007 dėl tam tikrų Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 III arba IIIA priede išvardytų naudojimui skirtų atliekų eksporto į tam tikras šalis, kurioms netaikomas EBPO sprendimas dėl atliekų tarpvalstybinio vežimo kontrolės (OL L 316, 2007 12 4, p. 6).

⁽⁶⁰⁾ 2000/532/EB – 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimas, keičiantis Sprendimą 94/3/EB, nustatantį atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 straipsnio a dalį, ir Tarybos sprendimą 94/904/EB, nustatantį pavojingų atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų medžiagų 1 straipsnio 4 dalį, OL L 226, 2000 9 6, p. 3.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 69

Pasiūlymas dėl reglamento

87 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (87a) tuo atveju, kai baterijų atliekos eksportuojamos iš Sąjungos parengimo pakartotiniam naudojimui, apdorojimo arba perdirbimo tikslais, valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų veiksmingai naudotis Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 50 straipsnio 4 dalyje nustatytais įgaliojimais reikalauti patvirtinamųjų dokumentų, siekdamos įsitikinti, kad laikomasi šiame reglamente nustatytų reikalavimų. Valstybių narių kompetentingoms institucijoms turėtų būti sudarytos sąlygos bendradarbiauti su kitais atitinkamais subjektais, pavyzdžiui, kompetentingomis paskirties valstybės institucijomis, nepriklausomomis trečiųjų šalių tikrinimo įstaigomis arba pagal didesnės gamintojo atsakomybės sistemas įsteigtomis gamintojo atsakomybę perimančiomis organizacijomis, kurios gali atlikti fizines ir kitokias patalpų patikras trečiojoje valstybėje;

Pakeitimas 70

Pasiūlymas dėl reglamento

88 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (88) **pramoninės baterijos ir elektra varomų transporto priemonių baterijos**, nebetinkamos naudoti pagal pradinę paskirtį, kuriai pagamintos, gali būti naudojamos pagal kitą paskirtį kaip stacionarios baterijos, skirtos energijai kaupti. Šiuo metu kuriama naudotų **pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių** baterijų antrinio naudojimo rinka, todėl, siekiant padėti praktikoje taikyti atliekų hierarchiją, turėtų būti nustatytos konkrečios taisyklės, kad būtų galima atsakingai pakeisti naudotų baterijų paskirtį, atsižvelgiant į atsargumo principą ir užtikrinant naudojimo saugumą galutiniams naudotojams. Turėtų būti atliktas kiekvienos tokios naudotos baterijos būklės ir turimosios talpos įvertinimas siekiant įsitikinti, kad ji yra tinkama naudoti pagal kitą nei pradinę paskirtį. Siekiant užtikrinti vienodas su baterijų būklės įvertinimu susijusių nuostatų įgyvendinimo sąlygas Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;
- (88) **baterijos**, nebetinkamos naudoti pagal pradinę paskirtį, kuriai pagamintos, gali būti naudojamos pagal kitą paskirtį kaip stacionarios baterijos, skirtos energijai kaupti. Šiuo metu kuriama naudotų baterijų antrinio naudojimo rinka, todėl, siekiant padėti praktikoje taikyti atliekų hierarchiją, turėtų būti nustatytos konkrečios taisyklės, kad būtų galima atsakingai pakeisti naudotų baterijų paskirtį, atsižvelgiant į atsargumo principą ir užtikrinant naudojimo saugumą galutiniams naudotojams. Turėtų būti atliktas kiekvienos tokios naudotos baterijos būklės ir turimosios talpos įvertinimas siekiant įsitikinti, kad ji yra tinkama naudoti pagal kitą nei pradinę paskirtį. **Baterijų, kurios yra tinkamos naudoti pagal kitą nei pradinę paskirtį, paskirtis turėtų būti pakeista.** Siekiant užtikrinti vienodas su baterijų būklės įvertinimu susijusių nuostatų įgyvendinimo sąlygas Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 71

Pasiūlymas dėl reglamento

89 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (89) gamintojai ir platintojai turėtų aktyviai dalyvauti teikiant galutiniams naudotojams informaciją, kad baterijos turėtų būti atskirai surenkamos, kad yra prieinamos surinkimo sistemos ir kad galutiniams naudotojams tenka svarbus vaidmuo užtikrinant aplinkai palankiausių baterijų atliekų tvarkymą. Atskleidžiant informaciją visiems galutiniams naudotojams ir teikiant ataskaitas dėl baterijų turėtų būti naudojamos moderniomis informacinėmis technologijomis. Informacija turėtų būti teikiama įprastinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, lauko stenduose, plakatuose **ir** per socialinės žiniasklaidos kampanijas, arba naujoviškesnėmis priemonėmis, pavyzdžiui, suteikiant elektroninę prieigą prie interneto svetainių per QR kodus, kuriais pažymėta baterija;

Pakeitimas

- (89) gamintojai ir platintojai, **įskaitant elektronines prekyvietes**, turėtų aktyviai dalyvauti teikiant galutiniams naudotojams informaciją, kad baterijos turėtų būti atskirai surenkamos, kad yra prieinamos surinkimo sistemos ir kad galutiniams naudotojams tenka svarbus vaidmuo užtikrinant aplinkai palankiausių baterijų atliekų tvarkymą, **ir ypač turėtų paaiškinti, kaip saugesni ir švaresni atliekų srautai galėtų padėti sumažinti atliekų eksportą į trečiąsias šalis ir kurti uždarus medžiagų ciklus Sąjungoje**. Atskleidžiant informaciją visiems galutiniams naudotojams ir teikiant ataskaitas dėl baterijų turėtų būti naudojamos moderniomis informacinėmis technologijomis. Informacija turėtų būti teikiama įprastinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, lauko stenduose, plakatuose, per socialinės žiniasklaidos kampanijas **ir** (arba) naujoviškesnėmis priemonėmis, pavyzdžiui, suteikiant elektroninę prieigą prie interneto svetainių per QR kodus, kuriais pažymėta baterija, **prieinamu ir suprantamu būdu**;

Pakeitimas 72

Pasiūlymas dėl reglamento

90 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (90) kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi su baterijų surinkimu ir apdorojimu susijusių pareigų ir ar jos yra veiksmingos, būtina, kad atitinkami veiklos vykdytojai atsiskaitytų kompetentingoms institucijoms. Baterijų gamintojai ir kiti atliekų tvarkymo subjektai, renkantys baterijas, turėtų už kiekvienus kalendorinius metus, kai **tinka**, pateikti duomenis apie parduotas baterijas ir surinktas baterijų atliekas. Ataskaitų teikimo dėl apdorojimo ir perdirbimo pareigos turėtų būti atitinkamai nustatytos atliekų tvarkymo subjektams ir perdirbėjams;

Pakeitimas

- (90) kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi su baterijų surinkimu ir apdorojimu susijusių pareigų ir ar jos yra veiksmingos, būtina, kad atitinkami veiklos vykdytojai atsiskaitytų kompetentingoms institucijoms. Baterijų gamintojai ir kiti atliekų tvarkymo subjektai, renkantys baterijas, turėtų už kiekvienus kalendorinius metus, kai **taikytina**, pateikti duomenis apie parduotas baterijas ir surinktas baterijų atliekas. Ataskaitų teikimo dėl apdorojimo ir perdirbimo pareigos turėtų būti atitinkamai nustatytos atliekų tvarkymo subjektams ir perdirbėjams. **Atliekų tvarkymo subjektams, atliekantiems apdorojimo operacijas pagal šį reglamentą, turėtų būti taikoma atitinkamų baterijų gamintojų arba jų vardu veikiančių gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų vykdoma atrankos procedūra pagal Direktyvos 2008/98/EB 8 ir 8a straipsnius**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 73

Pasiūlymas dėl reglamento

95 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(95) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1020l⁽⁶²⁾ nustatytos rinkos priežiūros ir į Sąjungos rinką patenkančių gaminių kontrolės taisyklės. Siekiant užtikrinti, kad gaminiai, kuriems taikomas laisvo prekių judėjimo principas, atitiktų reikalavimus, kuriais suteikiama viešųjų interesų, kaip antai žmonių sveikatos, saugos, turto ir aplinkos, aukšto lygio apsauga, tas reglamentas turėtų būti taikomas baterijoms, kurias apima šis reglamentas. Todėl Reglamentas (ES) 2019/1020 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

⁽⁶²⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

Pakeitimas

(95) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1020l⁽⁶²⁾ nustatytos rinkos priežiūros ir į Sąjungos rinką patenkančių gaminių kontrolės taisyklės. Siekiant užtikrinti, kad gaminiai, kuriems taikomas laisvo prekių judėjimo principas, atitiktų reikalavimus, kuriais suteikiama viešųjų interesų, kaip antai žmonių sveikatos, saugos, turto ir aplinkos, aukšto lygio apsauga, tas reglamentas turėtų būti taikomas baterijoms, kurias apima šis reglamentas, **įskaitant baterijas, pagamintas už Sąjungos ribų ir patenkančias į Sąjungos rinką**. Todėl Reglamentas (ES) 2019/1020 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

⁽⁶²⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

Pakeitimas 74

Pasiūlymas dėl reglamento

97 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(97) turėtų būti nustatyta procedūra, pagal kurią suinteresuotosios šalys būtų informuojamos apie priemones, kurių ketinama imtis dėl riziką žmonių sveikatai, saugai, turtui ar aplinkai keliančių baterijų. Ji taip pat turėtų teikti galimybę valstybių narių rinkos priežiūros institucijoms, bendradarbiaujant su susijusiais ekonominės veiklos vykdytojais, ankstyvame etape imtis veiksmų dėl tokių baterijų. Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti aktus siekiant nustatyti, ar nacionalinės priemonės, taikomos dėl reikalavimų neatitinkančių baterijų, yra pagrįstos;

Pakeitimas

(97) turėtų būti nustatyta procedūra, pagal kurią suinteresuotosios šalys būtų informuojamos apie priemones, kurių ketinama imtis dėl riziką žmonių sveikatai, saugai, turtui ar aplinkai keliančių baterijų. Ji taip pat turėtų teikti galimybę valstybių narių rinkos priežiūros institucijoms, bendradarbiaujant su susijusiais ekonominės veiklos vykdytojais, ankstyvame etape imtis veiksmų dėl tokių baterijų. Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti aktus siekiant **greitai** nustatyti, ar nacionalinės priemonės, taikomos dėl reikalavimų neatitinkančių baterijų, yra pagrįstos;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 75

Pasiūlymas dėl reglamento

98 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (98) rinkos priežiūros institucijos turėtų turėti teisę reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai imtųsi taisomųjų veiksmų, remiantis nustatytais faktais, kad baterija neatitinka šio reglamento reikalavimų arba kad ekonominės veiklos vykdytojas pažeidžia baterijos pateikimo ar tiekimo rinkai arba tvarumo, saugos ir **ženklavimo** ar tiekimo grandinės išsamaus patikrinimo taisykles;

Pakeitimas

- (98) rinkos priežiūros institucijos turėtų turėti teisę reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai imtųsi taisomųjų veiksmų, remdamosi nustatytais faktais, kad baterija neatitinka šio reglamento reikalavimų arba kad ekonominės veiklos vykdytojas pažeidžia baterijos pateikimo ar tiekimo rinkai arba tvarumo, saugos, **ženklavimo** ir **informacijos** ar tiekimo grandinės išsamaus patikrinimo taisykles;

Pakeitimas 76

Pasiūlymas dėl reglamento

98 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (98a) *siekdama užtikrinti su baterijomis susijusių bandymų visoje Sąjungoje veiksmingumą ir nuoseklumą pagal Reglamentu (ES) 2019/1020 nustatytą rinkos priežiūros sistemą, taip pat teikti nepriklausomas technines ir mokslines konsultacijas atliekant riziką keliančių baterijų vertinimus, Komisija turėtų paskirti Sąjungos gaminių bandymų įstaigą. Be to, šiuo reglamentu nustatytos Sąjungos teisės aktų dėl baterijų programos laikymasis turėtų būti skatinamas ir nacionaliniu lygmeniu;*

Pakeitimas 77

Pasiūlymas dėl reglamento

98 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (98b) *laisvam prekių judėjimui Sąjungoje dažnai trukdo nacionaliniu lygmeniu nustatytos kliūtys, trukdančios visapusiškai įgyvendinti vidaus rinką ir mažinančios įmonių, visų pirma MVL, kurios sudaro Sąjungos ekonomikos pagrindą, verslo ir plėtros galimybes. Todėl valstybės narės turėtų visapusiškai naudotis galimybe tarpusavyje sudaryti susitarimus, kad galėtų nustatyti arbitražo procedūras ir greitai išspręsti ginčus, kurių kyla siekiant pateikti baterijas vidaus rinkai;*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 78
Pasiūlymas dėl reglamento
99 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (99) viešųjų pirkimų sektorius yra svarbus mažinant žmogaus veiklos poveikį aplinkai ir skatinant rinkoje pereiti prie tvaresnių gaminių. Perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES⁽⁶³⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/25/ES⁽⁶⁴⁾, ir perkantieji subjektai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2014/25/ES, turėtų atsižvelgti į poveikį aplinkai **pirkdami baterijas arba gaminius, kuriuose yra baterijų**, kad būtų remiama ir skatinama švaraus ir energijos vartojimo požiūriu efektyvaus judumo ir energijos kaupimo rinka ir taip **būtų padedama** siekti Sąjungos aplinkos, klimato ir energetikos politikos tikslų;

⁽⁶³⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

⁽⁶⁴⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

Pakeitimas

- (99) viešųjų pirkimų sektorius yra svarbus mažinant žmogaus veiklos poveikį aplinkai ir skatinant rinkoje pereiti prie tvaresnių gaminių. Perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES⁽⁶³⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/25/ES⁽⁶⁴⁾, ir perkantieji subjektai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2014/25/ES, **pirkdami baterijas arba gaminius, kuriuose yra baterijų**, turėtų atsižvelgti į poveikį aplinkai **ir užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai veiksmingai laikytųsi socialinių ir aplinkosaugos reikalavimų**, kad būtų remiama ir skatinama švaraus ir energijos vartojimo požiūriu efektyvaus judumo ir energijos kaupimo rinka, ir taip **padėti** siekti Sąjungos aplinkos, klimato ir energetikos politikos tikslų. **Be to, suteikiant MVĮ daugiau galimybių dalyvauti viešuosiuose pirkimuose baterijų rinkoje bei skatinant prisijungti Sąjungos ir vietos suinteresuotuosius subjektus būtų labai prisidedama prie tų tikslų įgyvendinimo;**

⁽⁶³⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

⁽⁶⁴⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 79

Pasiūlymas dėl reglamento

105 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (105) Komisija turėtų priimti **nedelsiant** taikomus įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, ar nacionalinė priemonė, kurios imamas dėl reikalavimus atitinkančios, tačiau riziką keliančios baterijos, yra pagrįsta, kai to reikia dėl privalomų skubos priemonių tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su žmonių sveikatos apsauga, sauga ar turto ar aplinkos apsauga;

Pakeitimas

- (105) Komisija turėtų **neatidėliodama** priimti **tiesiogiai** taikomus įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, ar nacionalinė priemonė, kurios imamas dėl reikalavimus atitinkančios, tačiau riziką keliančios baterijos, yra pagrįsta, kai to reikia dėl privalomų skubos priemonių tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su žmonių sveikatos apsauga, sauga ar turto ar aplinkos apsauga;

Pakeitimas 80

Pasiūlymas dėl reglamento

106 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (106) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų už šio reglamento pažeidimus, ir užtikrinti tų taisyklių vykdymą. Numatytos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios;

Pakeitimas

- (106) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų už šio reglamento pažeidimus, ir užtikrinti tų taisyklių vykdymą. Numatytos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. **Siekiant suderintą įgyvendinimą užtikrinti visoje Sąjungoje, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų nustatyti suderinti sankcijų ir asmenims padarytos žalos kompensavimo kriterijai arba gairės;**

Pakeitimas 81

Pasiūlymas dėl reglamento

109 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (109a) **įgyvendinant šį reglamentą svarbu atsižvelgti į poveikį aplinkai ir į socialinį bei ekonominį poveikį. Be to, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas svarbu užtikrinti, kad įgyvendinant šį reglamentą būtų vienodai atsižvelgiama į visas atitinkamas turimas technologijas, jei tos technologijos suteikia galimybę užtikrinti, kad baterijos visapusiškai atitiktų visus šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Be to, ekonominės veiklos vykdytojams ir ypač MVĮ neturėtų būti užkraunama papildoma administracinė našta;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 82
Pasiūlymas dėl reglamento
110 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(110) kadangi šio reglamento tikslo garantuoti vidaus rinkos veikimą ir **kartu** užtikrinti, kad rinkai pateikiamos baterijos atitiktų žmonių sveikatos, saugos, turto ir aplinkos aukšto lygio apsaugos reikalavimus, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl suderinimo poreikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydami Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

Pakeitimas

(110) kadangi šio reglamento tikslo garantuoti vidaus rinkos veikimą ir užtikrinti, kad rinkai pateikiamos baterijos **ir su baterijų atliekomis susijusios operacijos** atitiktų žmonių sveikatos, saugos, turto ir aplinkos aukšto lygio apsaugos reikalavimus, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl suderinimo poreikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydami Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

Pakeitimas 83
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Šiuo reglamentu nustatomi tvarumo, saugos, ženklinimo ir informacijos reikalavimai, taikytini leidžiant pateikti rinkai arba pradėti naudoti baterijas, **taip pat baterijų atliekų surinkimo, apdorojimo ir perdirbimo reikalavimai.**

Pakeitimas

1. Šiuo reglamentu nustatomi **aplinkos, ekonominio ir socialinio** tvarumo, saugos, ženklinimo ir informacijos reikalavimai, taikytini leidžiant pateikti rinkai arba pradėti naudoti baterijas.

Pakeitimas 84
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Be to, šiuo reglamentu nustatomos priemonės, skirtos aplinkai ir žmonių sveikatai apsaugoti vengiant baterijų atliekų susidarymo ir jų mažinant, vengiant baterijų atliekų tvarkymo neigiamo poveikio arba tą poveikį mažinant, taip pat mažinant bendrą išteklių naudojimo poveikį ir gerinant tokio naudojimo efektyvumą.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 85
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Šis reglamentas taikomas visoms baterijoms, konkrečiai nešiojamoms baterijoms, automobilių baterijoms, elektra varomų transporto priemonių baterijoms ir pramoninėms baterijoms, nepriklausomai nuo jų formos, tūrio, svorio, konstrukcijos, medžiagų sudėties, naudojimo ar paskirties. Jis taikomas ir į kitus gaminius įmontuotoms arba prie kitų gaminių pridedamoms baterijoms.

Pakeitimas

2. Šis reglamentas taikomas visoms baterijoms, konkrečiai nešiojamoms baterijoms, **mažųjų transporto priemonių baterijoms**, automobilių baterijoms, elektra varomų transporto priemonių baterijoms ir pramoninėms baterijoms, nepriklausomai nuo jų formos, tūrio, svorio, konstrukcijos, medžiagų sudėties, naudojimo ar paskirties. Jis taikomas ir į kitus gaminius įmontuotoms arba prie kitų gaminių pridedamoms baterijoms.

Pakeitimas 86
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) įrenginiams, skirtiems branduolinių įrenginių saugai užtikrinti, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos 2009/71/Euratomas^(1a) 3 straipsnyje.

^(1a) 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (OL L 172, 2009 7 2, p. 18).

Pakeitimas 87
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Išskyrus VII skyrių, šis reglamentas netaikomas baterijoms, kurios pagamintos prieš įsigaliojant šiam reglamentui ir gamintojas gali tai įrodyti.

Pakeitimas 88
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 1 pastraipos 1 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1) baterija – bet koks elektros energijos, generuojamos vykstant tiesioginiam cheminės energijos keitimui, šaltinis, sudarytas iš vieno ar daugiau neįkraunamųjų ar įkraunamųjų baterijos elementų arba jų grupių;

1) baterija – bet koks elektros energijos, generuojamos vykstant tiesioginiam cheminės energijos keitimui, šaltinis, sudarytas iš vieno ar daugiau neįkraunamųjų ar įkraunamųjų baterijos elementų arba jų grupių, **pvz., sudėtinės baterijos ir baterijų moduliai**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 89

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 6 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

6) *baterija su vidiniu energijos kaupikliu – baterija be pritvirtintų išorinių įtaisų energijai kaupti;*

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 90

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 7 punkto 3 įtrauka

Komisijos siūlomas tekstas

— nėra skirta naudoti pramoniniais tikslais ir

Pakeitimas

— nėra skirta naudoti **vien tik** pramoniniais tikslais ir

Pakeitimas 91

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 7 punkto 4 įtrauka

Komisijos siūlomas tekstas

— nėra nei elektra varomų transporto priemonių baterija, nei automobilių baterija;

Pakeitimas

— nėra nei **mažųjų transporto priemonių baterija**, nei elektra varomų transporto priemonių baterija, nei automobilių baterija;

Pakeitimas 92

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 8 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

8) bendrosios paskirties nešiojamosios baterijos – šių įprastų formų nešiojamosios baterijos: 4,5 voltų (3R12), D, C, AA, AAA, AAAA, A23, 9 voltų (PP3);

Pakeitimas

8) bendrosios paskirties nešiojamosios baterijos – šių įprastų formų nešiojamosios baterijos: 4,5 voltų (3R12), **diskinis elementas**, D, C, AA, AAA, AAAA, A23, 9 voltų (PP3);

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 93

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 9 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- 9) *mažosios* transporto *priemonės* – *ratinės* transporto *priemonės* su mažesnės nei 750 vatų galios elektros varikliu, kurioms važiuojant keleiviai jose sėdi ir kurios gali būti varomos vien elektros varikliu arba kartu varikliu ir žmogaus jėga;

Pakeitimas

- 9) *mažųjų* transporto *priemonių baterija* – bet kokia transporto *priemonėse*, kurios gali būti varomos vien elektros varikliu arba kartu varikliu ir žmogaus jėga, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 168/2013 ^(1a) nurodytų kategorijų tipo patvirtinimą turinčias transporto priemones, kurių svoris mažesnis kaip 25 kg, montuojama baterija;

^(1a) 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros (OL L 60, 2013 3 2, p. 52).

Pakeitimas 94

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 10 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- 10) automobilių baterija – bet kokia automobilio pakeidimui, apšvietimui ar **variklio uždegimui** naudojama baterija;

Pakeitimas

- 10) automobilių baterija – bet kokia **pirmiausia** automobilio **ir ne keliais judančio mechanizmo** pakeidimui, apšvietimui, **variklio uždegimui** ar **kitoms pagalbinėms funkcijoms** naudojama baterija;

Pakeitimas 95

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 11 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- 11) pramoninė baterija – pramoniniam naudojimui skirta baterija, taip pat kiekviena kita baterija, išskyrus nešiojamąsias baterijas, elektra varomų transporto priemonių baterijas ir automobilių baterijas;

Pakeitimas

- 11) pramoninė baterija – **išimtinai** pramoniniam naudojimui skirta baterija, taip pat kiekviena kita baterija, **įskaitant stacionariosiose energijos kaupimo sistemose esančias baterijas**, išskyrus nešiojamąsias **baterijas**, **mažųjų transporto priemonių** baterijas, elektra varomų transporto priemonių baterijas ir automobilių baterijas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 96

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 12 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

12) elektra varomų transporto priemonių baterija – baterija, specialiai skirta **hibridinių** ir **elektra varomų kelių** transporto priemonių traukai;

Pakeitimas

12) elektra varomų transporto priemonių baterija – baterija, specialiai skirta **energijai tiekti L kategorijos transporto priemonių, nustatytų Reglamente (ES) Nr. 168/2013 ir sveriančių daugiau kaip 25 kg, arba M, N arba O kategorijų transporto priemonių, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/858** ^(1a), traukai;

^(1a) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/858 dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2007 ir (EB) Nr. 595/2009 bei panaikinama Direktyva 2007/46/EB (OL L 151, 2018 6 14, p. 1).

Pakeitimas 97

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 13 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

13) **stacionari baterinė** energijos kaupimo sistema – įkraunamoji pramoninė baterija **su vidiniu energijos kaupikliu**, specialiai skirta elektros energijai kaupti ir **į tinklą tiekti**, nepriklausomai nuo to, kur ir kas šią bateriją naudoja;

Pakeitimas

13) **stacionariosios** energijos kaupimo **sistemos baterija** – įkraunamoji pramoninė baterija, specialiai skirta elektros energijai kaupti ir **tiekti, kai ji prijungta prie elektros tinklo**, nepriklausomai nuo to, kur ir kas šią bateriją naudoja;

Pakeitimas 98

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 21 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

21) QR kodas (greitojo atsako kodas) – duomenų matricos **brūkšninis** kodas, susietas su informacija **apie baterijų modelį**;

Pakeitimas

21) QR kodas (greitojo atsako kodas) – **kompiuterio skaitomas** duomenų matricos kodas, susietas su informacija, **kurios reikalaujama pagal šį reglamentą**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 99

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 22 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

22) baterijų valdymo sistema – elektroninis įtaisas, kuriuo kontroliuojamos arba valdomos baterijos elektrinės ir šiluminės funkcijos, tvarkomi ir saugomi duomenys apie VII priede nurodytus baterijų būklės ir numatomos naudojimo trukmės nustatymo parametrus ir palaikomas ryšys su transporto priemone arba prietaisu, į kurį įmontuota baterija;

Pakeitimas

22) baterijų valdymo sistema – elektroninis įtaisas, kuriuo kontroliuojamos arba valdomos baterijos elektrinės ir šiluminės funkcijos **siekiant padaryti poveikį baterijos saugai, eksploatacinėms savybėms ir naudojimo trukmei**, tvarkomi ir saugomi duomenys apie VII priede nurodytus baterijų būklės ir numatomos naudojimo trukmės nustatymo parametrus ir palaikomas ryšys su transporto priemone arba prietaisu, į kurį įmontuota baterija;

Pakeitimas 100

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 26 a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

26a) **parengimas paskirties keitimui – bet koks veiksmas, kurį atlikus baterijos atliekų dalys arba visos baterijos atliekos parengiamos taip, kad jas galima panaudoti kitam tikslui ar paskirčiai, nei buvo pirminis baterijos tikslas ar paskirtis;**

Pakeitimas 101

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 26 b punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

26b) **perdarymas – panaudotų sudėtinių baterijų, baterijų modulių ir (arba) baterijų elementų išardymo, atstatymo ir pakeitimo operacija, per kurią baterijos eksploatacinės savybės ir kokybė tampa lygiavertėmis originalios baterijos eksploatacinėms savybėms ir kokybei, kad ją būtų galima naudoti pagal pradinę arba kitą paskirtį;**

Pakeitimas 102

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 38 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

38) gamintojo atsakomybę perimanti organizacija – juridinis asmuo, organizuojantis su finansais **ar** veikla susijusį didesnės gamintojo atsakomybės pareigų vykdymą kelių gamintojų vardu;

Pakeitimas

38) gamintojo atsakomybę perimanti organizacija – juridinis asmuo, organizuojantis su finansais **arba su finansais ir** veikla susijusį didesnės gamintojo atsakomybės pareigų vykdymą kelių gamintojų vardu;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 103**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 pastraipos 39 punktą**

Komisijos siūlomas tekstas

39) baterijos atliekos – bet kokia baterija, **kuri yra atliekos, apibrėžtos** Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 dalyje;

Pakeitimas

39) baterijos atliekos – bet kokia baterija **arba baterijos elementas, kuriems taikoma atliekų apibrėžtis, nustatyta** Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 dalyje;

Pakeitimas 104**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 pastraipos 40 punktą**

Komisijos siūlomas tekstas

40) pakartotinis naudojimas – pakartotinis tiesioginis visiškas arba dalinis baterijos panaudojimas pagal pradinę jos paskirtį;

Pakeitimas

40) pakartotinis naudojimas – pakartotinis tiesioginis visiškas arba dalinis baterijos, **kuri nėra atliekos**, panaudojimas pagal pradinę jos paskirtį;

Pakeitimas 105**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 pastraipos 41 punkto 3 įžanginė dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

41) pavojinga medžiaga – medžiaga, atitinkanti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008⁽⁶⁷⁾ I priede nustatytus kurios nors **iš toliau nurodytų** pavojingumo **klasių** ar **kategorijų** kriterijus:

Pakeitimas

(41) pavojinga medžiaga – medžiaga, atitinkanti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008⁽⁶⁷⁾ I priede nustatytus kurios nors pavojingumo **klasės** ar **kategorijos** kriterijus:

⁽⁶⁷⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

⁽⁶⁷⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

Pakeitimas 106**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 pastraipos 41 punkto a papunktis**

Komisijos siūlomas tekstas

a) 2.1–2.4, 2.6 ir 2.7 pavojingumo klasių, 2.8 klasės A ir B tipų, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 klasės 1 ir 2 kategorijų, 2.14 klasės 1 ir 2 kategorijų, 2.15 klasės A–F tipų;

Pakeitimas

Išbraukta.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 107

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 41 punkto b papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

b) 3.1–3.6 pavojingumo klasių, 3.7 pavojingumo klasės (neigiamas poveikis lytinei funkcijai ir vaisingumui arba vystymuisi), 3.8 klasės (ne narkotinis poveikis), 3.9 ir 3.10 klasių;

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 108

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 41 punkto c papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

c) 4.1 pavojingumo klasės;

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 109

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 41 punkto d papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

d) 5.1 pavojingumo klasės;

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 110

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 pastraipos 36 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

36) **tiekimu** grandinės išsamus patikrinimas – **įkraunamąją pramoninę bateriją ar elektra varomų transporto priemonių** baterijų rinkai pateikiančio ekonominės veiklos vykdytojo pareigos dėl jo valdymo sistemos, rizikos valdymo, trečiosios šalies patikrinimų, kuriuos atlieka notifikuotosios įstaigos, ir informacijos atskleidimo siekiant nustatyti ir šalinti esamą ir galimą su baterijų gamybai reikalingų žaliavų tiekimu, apdorojimu ir prekyba susijusią riziką;

Pakeitimas

36) **baterijos vertės** grandinės išsamus patikrinimas – baterijų rinkai pateikiančio ekonominės veiklos vykdytojo pareigos, **susijusios su socialinės ir aplinkos rizikos kategorijomis**, dėl jo valdymo sistemos, rizikos valdymo, trečiosios šalies patikrinimų, kuriuos atlieka notifikuotosios įstaigos, ir informacijos atskleidimo siekiant nustatyti ir šalinti esamą ir galimą su baterijų gamybai **baterijų atliekų apdorojimui** reikalingų žaliavų, **cheminių medžiagų ir antrinių žaliavų** tiekimu, apdorojimu ir prekyba susijusią riziką, **kuri susijusi su jo gamybos operacijomis ir su kitais jo verslo santykiais, bei siekiant tokios rizikos išvengti**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 111**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 pastraipos 36 a punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

36a) verslo santykiai – įmonės ir jos patronuojamųjų įmonių santykiai ir įmonės komerciniai santykiai visoje jos vertės grandinėje, įskaitant tiekėjus ir subrangovus, kurie yra tiesiogiai susiję su įmonės verslo operacijomis, gaminiais ar paslaugomis;

Pakeitimas 112**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 pastraipos 36 b punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

36b) didelės rizikos zonos – teritorijos, kuriose valdymas ir saugumas yra silpnas arba jo nėra visai, pvz., žlugusios valstybės, arba vietovės, kuriose plačiai paplitę sistemingi tarptautinės teisės pažeidimai, įskaitant žmogaus teisių pažeidimus;

Pakeitimas 113**Pasiūlymas dėl reglamento****3 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Valstybės narės negali dėl su baterijų, kurioms taikomas šis reglamentas, tvarumo, saugos, ženklavimo ir informacijos reikalavimais ar su baterijų atliekų, kurioms taikomas šis reglamentas, tvarkymu susijusių priežasčių uždrausti, riboti ar trukdyti tiekti rinkai arba pradėti naudoti šį reglamentą atitinkančias baterijas.

1. Valstybės narės negali dėl su baterijų, kurioms taikomas šis reglamentas, **socialinio ir aplinkos** tvarumo, saugos, ženklavimo ir informacijos reikalavimais ar su baterijų atliekų, kurioms taikomas šis reglamentas, tvarkymu susijusių priežasčių uždrausti, riboti ar trukdyti tiekti rinkai arba pradėti naudoti šį reglamentą atitinkančias baterijas.

Pakeitimas 114**Pasiūlymas dėl reglamento****3 straipsnio 2 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Valstybės narės nedraudžia rodyti šio reglamento neatitinkančių baterijų prekybos mugėse, parodose, pristatymuose ar panašiuose renginiuose su sąlyga, kad būtų pateiktas matomas ženklas, kuriame būtų aiškiai nurodyta, kad tos baterijos neatitinka šio reglamento ir kad **jomis neprekiuojama**, kol neužtikrinta jų atitiktis reikalavimams.

2. Valstybės narės nedraudžia rodyti šio reglamento neatitinkančių baterijų prekybos mugėse, parodose, pristatymuose ar panašiuose renginiuose su sąlyga, kad būtų pateiktas matomas ženklas, kuriame būtų aiškiai nurodyta, kad tos baterijos neatitinka šio reglamento ir kad **jos negali būti pateiktos rinkai tol**, kol neužtikrinta jų atitiktis reikalavimams. **Per pristatymus atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imasi tinkamų priemonių asmenų saugai užtikrinti.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 115

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Baterijų tvarumo, saugos, ženklinimo **ir** informacijos reikalavimai

Pakeitimas

Baterijų tvarumo, saugos, ženklinimo, informacijos **ir išsamaus patikrinimo** reikalavimai

Pakeitimas 116

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio 1 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) 39 straipsnyje nustatytus išsamaus patikrinimo reikalavimus.

Pakeitimas 117

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Elektra varomų transporto priemonių baterijoms ir automobilių baterijoms, kurios pateikiamos rinkai kaip nekokybiškų baterijų pakaitalai, taikomi tokie patys reikalavimai, kaip ir keičiamoms baterijoms (vadovaujantis principu, kad suremontuotas gaminytis turi būti toks, koks buvo pagamintas).

Pakeitimas 118

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Baterijos neturi kelti rizikos žmonių sveikatai, saugai, turtui ar aplinkai jokiais kitais atžvilgiais, nenumatytais II ir III skyriuose.

Pakeitimas

2. Baterijos neturi kelti rizikos žmonių sveikatai, saugai, turtui ar aplinkai jokiais kitais atžvilgiais, nenumatytais II ir III skyriuose **bei 39 straipsnyje.**

Pakeitimas 119

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnio 1 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Pagal 3 dalį kiekviena valstybė narė taip pat paskiria vieną iš pirmoje pastraipoje nurodytų kompetentingų institucijų kontaktinio centro vaidmeniui atlikti, t. y. ryšiams su Komisija palaikyti.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 120
Pasiūlymas dėl reglamento
5 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Per [tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės praneša Komisijai pagal 1 dalį **paskirtų kompetentingų institucijų pavadinimus ir adresus**. Valstybės narės, nepagrįstai nedelsdamos, informuoja Komisiją apie bet kokius **tų kompetentingų institucijų pavadinimų ar adresų** pasikeitimus.

Pakeitimas

3. Per [tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės praneša Komisijai pagal 1 dalį **paskirto informacinio centro pavadinimą ir adresą**. Valstybės narės, nepagrįstai nedelsdamos, informuoja Komisiją apie bet kokius **to informacinio centro pavadinimo ar adreso** pasikeitimus.

Pakeitimas 121
Pasiūlymas dėl reglamento
6 straipsnio 5 a dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

5a. Per 6 mėnesius nuo Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dalinio pakeitimo arba būsimų Sąjungos teisės aktų, susijusių su pavojingųjų medžiagų ir cheminių medžiagų tvarumo kriterijais, įsigaliojimo dienos Komisija įvertina, ar dėl šio pakeitimo arba to būsimo Sąjungos teisės akto reikia iš dalies pakeisti šį straipsnį arba šio reglamento I priedą (arba abu), ir, kai tikslinga, pagal šio reglamento 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo tos nuostatos atitinkamai iš dalies pakeičiamos.

Pakeitimas 122
Pasiūlymas dėl reglamento
6 straipsnio 5 b dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

5b. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. Komisija, padedama Europos cheminių medžiagų agentūros, sistemingai vertina baterijose naudojamas pavojingas medžiagas, siekdama nustatyti galimą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai. Atliekant šį vertinimą atsižvelgiama į tai, kiek pavojingos medžiagos naudojimas būtinas sveikatai ir saugai arba yra svarbus visuomenės veikimui, taip pat į aplinkos ir sveikatos požiūriu tinkamų alternatyvų prieinamumą. Tuo tikslu Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ir apsvarsto poreikį imtis tinkamų priemonių, be kita ko, priimti antrąjį pastraipą nurodytus deleguotuosius aktus.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 123

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Elektra varomų transporto priemonių baterijų ir **įkraunamųjų** pramoninių baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklis

Pakeitimas

Elektra varomų transporto priemonių baterijų, **mažųjų transporto priemonių baterijų** ir pramoninių baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklis

Pakeitimas 124

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos išžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Kartu su elektra varomų transporto priemonių baterijomis ir **įkraunamosiomis pramoninėmis** baterijomis su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh, pateikiami techniniai dokumentai, į kuriuos dėl kiekvieno baterijų modelio ir kiekvienos gamykloje pagamintos baterijų partijos įtraukiama pagal antroje pastraipoje nurodytą deleguotąjį aktą parengta anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracija, kurioje pateikiama bent ši informacija:

Pakeitimas

1. Kartu su elektra varomų transporto priemonių baterijomis, **mažųjų transporto priemonių** baterijomis ir **pramonėmis baterijomis** pateikiami techniniai dokumentai, į kuriuos dėl kiekvieno baterijų modelio ir kiekvienos gamykloje pagamintos baterijų partijos įtraukiama pagal antroje pastraipoje nurodytą deleguotąjį aktą parengta anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracija, kurioje pateikiama bent ši informacija:

Pakeitimas 125

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) **informacija apie naudotas žaliavas, įskaitant atsinaujinančiųjų medžiagų dalį;**

Pakeitimas 126

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) bendras baterijos anglies dioksido išmetimo rodiklis, apskaičiuotas anglies dioksido ekvivalento kilogramais;

Pakeitimas

d) bendras baterijos anglies dioksido išmetimo rodiklis, apskaičiuotas anglies dioksido ekvivalento kilogramais, **ir baterijos anglies dioksido išmetimo rodiklis, išreikštas anglies dioksido ekvivalento kilogramais vienai kWh visos energijos, tiekiamos per numatomą baterijų sistemos naudojimo laiką;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 127**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Pirmoje pastraipoje nustatytas anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracijos reikalavimas nuo 2024 m. liepos 1 d. taikomas elektra varomų transporto priemonių baterijoms ir įkraunamosioms pramoninėms baterijoms.

Pakeitimas

Pirmoje pastraipoje nustatytas anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracijos reikalavimas nuo 2024 m. liepos 1 d. taikomas elektra varomų transporto priemonių baterijoms, **mažųjų transporto priemonių baterijoms** ir pramoninėms baterijoms.

Pakeitimas 128**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

Komisija ne vėliau kaip 2023 m. **liepos** 1 d. priima:

Pakeitimas

Komisija ne vėliau kaip 2023 m. **sausio** 1 d. priima:

Pakeitimas 129**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos a punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

a) deleguotąjį aktą pagal 73 straipsnį, kuriuo šis reglamentas papildomas nustatant metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas d punkte nurodytas baterijos bendras anglies dioksido išmetimo rodiklis, atsižvelgiant į esminius II priede išdėstytus elementus;

Pakeitimas

a) deleguotąjį aktą pagal 73 straipsnį, kuriuo šis reglamentas papildomas nustatant **apskaičiavimo ir tikrinimo** metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas d punkte nurodytas baterijos bendras anglies dioksido išmetimo rodiklis, atsižvelgiant į esminius II priede išdėstytus elementus;

Pakeitimas 130**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 1 dalies 4 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami pirmoje pastraipoje nustatyti informacijos reikalavimai.

Pakeitimas

Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, **atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą**, iš dalies keičiami pirmoje pastraipoje nustatyti informacijos reikalavimai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 131

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 2 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Ant elektra varomų transporto priemonių baterijų **ir įkraunamųjų pramoninių** baterijų **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, turi būti pateikta aiškiai matoma, lengvai įskaitoma ir nenutrinama etiketė, kurioje **nurodyta** tos konkrečios baterijos anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasė.

Pakeitimas

Ant elektra varomų transporto priemonių baterijų, **mažųjų transporto priemonių** baterijų **ir pramoninių baterijų**, turi būti pateikta aiškiai matoma, lengvai įskaitoma ir nenutrinama etiketė, kurioje **nurodytas 1 dalies d punkte nurodytos baterijos anglies dioksido išmetimo rodiklis ir** tos konkrečios baterijos anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasė.

Pakeitimas 132

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 2 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pirmoje pastraipoje dėl anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasių nustatyti reikalavimai nuo **2026** m. **sausio** 1 d. taikomi elektra varomų transporto priemonių baterijoms **ir įkraunamosioms** pramoninėms baterijoms.

Pakeitimas

Pirmoje pastraipoje dėl anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasių nustatyti reikalavimai nuo **2025** m. **liepos** 1 d. taikomi elektra varomų transporto priemonių baterijoms, **mažųjų transporto priemonių ir** pramoninėms baterijoms.

Pakeitimas 133

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 2 dalies 4 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Komisija ne vėliau kaip 2024 m. **gruodžio 31** d. priima:

Pakeitimas

Komisija ne vėliau kaip 2024 m. **sausio 1** d. priima:

Pakeitimas 134

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Kartu su elektra varomų transporto priemonių baterijomis **ir įkraunamosiomis pramoninėmis** baterijomis **su vidiniu energijos kaupikliu**, kurių talpa didesnė nei 2 kWh, pateikiami techniniai dokumentai dėl kiekvieno baterijų modelio ir kiekvienos gamykloje pagamintos baterijų partijos, kuriuose įrodoma, kad deklaruota gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio vertė nesiekia didžiausios ribos, nustatytos deleguotuoju aktu, Komisijos priimtu pagal trečią pastraipą.

Pakeitimas

Kartu su elektra varomų transporto priemonių baterijomis, **mažųjų transporto priemonių** baterijomis **ir pramonėmis baterijomis**, kurių **nominalioji** talpa didesnė nei 2 kWh, pateikiami techniniai dokumentai dėl kiekvieno baterijų modelio ir kiekvienos gamykloje pagamintos baterijų partijos, kuriuose įrodoma, kad deklaruota gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio vertė nesiekia didžiausios ribos, nustatytos deleguotuoju aktu, Komisijos priimtu pagal trečią pastraipą.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 135**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas dėl didžiausios gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio ribos nuo 2027 m. **liepos** 1 d. taikomas elektra varomų transporto priemonių baterijoms **ir įkraunamosioms** pramoninėms baterijoms.

Pakeitimas

Pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas dėl didžiausios gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio ribos nuo 2027 m. **sausio** 1 d. taikomas elektra varomų transporto priemonių baterijoms, **mažųjų transporto priemonių baterijoms ir** pramoninėms baterijoms, **kurių nominalioji talpa didesnė nei 2 kWh.**

Pakeitimas 136**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 3 dalies 3 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Komisija ne vėliau kaip **2026** m. liepos 1 d. priima deleguotąjį aktą pagal 73 straipsnį, kuriuo šis reglamentas papildomas nustatant didžiausią gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio ribą, nurodytą pirmoje pastraipoje. Rengdama tą deleguotąjį aktą Komisija atsižvelgia į atitinkamus esminius II priede išdėstytus elementus.

Pakeitimas

Komisija ne vėliau kaip **2025** m. liepos 1 d. priima deleguotąjį aktą pagal 73 straipsnį, kuriuo šis reglamentas papildomas nustatant didžiausią gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio ribą, nurodytą pirmoje pastraipoje. Rengdama tą deleguotąjį aktą Komisija atsižvelgia į atitinkamus esminius II priede išdėstytus elementus.

Pakeitimas 137**Pasiūlymas dėl reglamento****7 straipsnio 3 dalies 4 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Nustatant didžiausią gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio ribą, jei reikia, atliekamas perklasifikavimas pagal 2 dalyje nurodytas baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klases.

Pakeitimas

Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad vadovaujantis naujausiais turimais duomenimis, apie kuriuos pranešta pagal 1 dalį, būtų sumažinta pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausia anglies dioksido išmetimo per gyvavimo ciklą rodiklio riba. Nustatant didžiausią gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio ribą, jei reikia, atliekamas perklasifikavimas pagal 2 dalyje nurodytas baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klases.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 138

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. Komisija įvertina galimybę šio straipsnio reikalavimus taikyti ir nešiojamoms baterijoms, o 3 dalyje nurodytą reikalavimą – pramoninėms baterijoms, kurių nominalioji talpa yra mažesnė nei 2 kWh. Tuo tikslu Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ir apsvarsto poreikį imtis tinkamų priemonių, be kita ko, pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

Pakeitimas 139

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Perdirbtųjų medžiagų dalis pramoninėse baterijose, elektra varomų transporto priemonių baterijose ir automobilių baterijose

Perdirbtųjų medžiagų dalis **nešiojamose baterijose, mažųjų transporto priemonių baterijose**, pramoninėse baterijose, elektra varomų transporto priemonių baterijose ir automobilių baterijose

Pakeitimas 140

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Nuo 2027 m. sausio 1 d. kartu su **pramoninėmis** baterijomis, **elektra varomų** transporto priemonių baterijomis **ir automobilių** baterijomis **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh** ir kurių aktyviosiose medžiagose yra kobalto, švino, ličio ar nikelio, pateikiami techniniai dokumentai, į kuriuos įtraukta informacija apie tai, koks naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio kiekis yra **kiekvieno modelio baterijų ir kiekvienos gamykloje pagamintos partijos** baterijų aktyviosiose medžiagose.

Nuo 2025 m. liepos 1 d. kartu su **nešiojamomis** baterijomis, **išskyrus bendrosios paskirties nešiojamąsias baterijas, mažųjų** transporto priemonių baterijomis, **pramoninėmis** baterijomis, **elektra varomų transporto priemonių baterijomis ir automobilių** baterijomis, kurių aktyviosiose medžiagose yra kobalto, švino, ličio ar nikelio, pateikiami techniniai dokumentai, į kuriuos įtraukta informacija apie tai, koks naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio kiekis yra **kiekvienos gamyklos pagamintų kiekvieno modelio** baterijų aktyviosiose medžiagose.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 141

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Ne vėliau kaip **2025** m. gruodžio 31 d. Komisija priima **įgyvendinimo aktą**, kuriuo nustatoma naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio kiekio, esančio pirmoje pastraipoje nurodytų baterijų aktyviosiose medžiagose, apskaičiavimo ir tikrinimo metodika ir atitinkama techninių dokumentų forma. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas

Ne vėliau kaip **2023** m. gruodžio 31 d. Komisija priima:

- a) **deleguotąjį aktą pagal 73 straipsnį, kuriuo papildomas šis reglamentas ir** nustatoma naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio kiekio, esančio pirmoje pastraipoje nurodytų baterijų aktyviosiose medžiagose, apskaičiavimo ir tikrinimo metodika;
- b) **įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma deklaracijos apie iš atliekų gautas medžiagas forma ir techniniai dokumentai.** Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas 142

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Nuo 2030 m. sausio 1 d. kartu su **pramoninėmis** baterijomis, **elektra varomų** transporto priemonių baterijomis ir **automobilių** baterijomis su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh ir kurių aktyviosiose medžiagose yra kobalto, švino, ličio ar nikelio, pateikiami techniniai dokumentai, kuriais įrodoma, kad tų **kiekvieno modelio ir** kiekvienos **gamykloje pagamintos partijos** baterijų aktyviosiose medžiagose yra bent tokia minimali naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio dalis:

Pakeitimas

2. Nuo 2030 m. sausio 1 d. kartu su **nešiojamomis** baterijomis, **išskyrus bendrosios paskirties nešiojamąsias baterijas, mažųjų** transporto priemonių baterijomis, **pramoninėmis** baterijomis, **elektra varomų transporto priemonių baterijomis ir automobilių baterijomis**, kurių aktyviosiose medžiagose yra kobalto, švino, ličio ar nikelio, pateikiami techniniai dokumentai, kuriais įrodoma, kad tų kiekvienos **gamyklos pagamintų kiekvieno modelio** baterijų aktyviosiose medžiagose yra bent tokia minimali naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio dalis:

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 143

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio 3 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Nuo 2035 m. sausio 1 d. kartu su pramoninėmis baterijomis, elektra varomų transporto priemonių baterijomis ir automobilių baterijomis su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh ir kurių aktyviosiose medžiagose yra kobalto, švino, ličio arba nikelio, pateikiami techniniai dokumentai, kuriais įrodoma, kad tų **kiekvieno modelio ir kiekvienos gamykloje pagamintos partijos** baterijų aktyviosiose medžiagose yra bent tokia minimali naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio dalis:

Pakeitimas

3. Nuo 2035 m. sausio 1 d. kartu su **nešiojamomis baterijomis, išskyrus bendrosios paskirties nešiojamąsias baterijas, mažųjų transporto priemonių baterijomis**, pramoninėmis baterijomis, elektra varomų transporto priemonių baterijomis ir automobilių baterijomis su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh ir kurių aktyviosiose medžiagose yra kobalto, švino, ličio arba nikelio, pateikiami techniniai dokumentai, kuriais įrodoma, kad tų **kiekvienos gamyklos pagamintų kiekvieno modelio** baterijų aktyviosiose medžiagose yra bent tokia minimali naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio dalis:

Pakeitimas 144

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. **Pagrįstais ir tinkamais atvejais, atsižvelgiant į naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio išteklių (ne) pakankamumą, Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai iki 2027 m. gruodžio 31 d. priimti deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamos 2 ir 3 dalyse nustatytos tikslinės normos.**

Pakeitimas

4. **Nustačiusi 1 dalyje nurodytą metodiką ir ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Komisija įvertina, ar dėl esamo ir prognozuojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio išteklių (ne) pakankamumo 2030 m. ir 2035 m. atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą tikslinga peržiūrėti 2 ir 3 dalyse nustatytus tikslus. Komisija taip pat įvertina, kokių mastu tie tikslai pasiekiami naudojant atliekas, susidarancias prieš vartojimą arba po vartojimo, ir ar tikslinga šiuos tikslus taikyti tik po vartojimo susidariusiomis atliekomis. Komisija, remdamasi šiuo vertinimu, prireikus pateikia teisėkūros pasiūlymą.**

Pakeitimas 145

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. **Kai tai pagrįsta dėl baterijų technologijų pokyčių, darančių poveikį medžiagų, kurias galima išgauti iš atliekų, rūšims, Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas ir į 2 ir 3 dalyse nustatytą sąrašą įtraukiamos papildomos žaliavos ir tikslai.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 146
Pasiūlymas dėl reglamento
9 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo reikalavimai

Pakeitimas

Nešiojamųjų baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo reikalavimai

Pakeitimas 147
Pasiūlymas dėl reglamento
9 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. **Bendrosios paskirties** nešiojamosios baterijos nuo 2027 m. sausio 1 d. turi atitikti III priede nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų vertes, nustatytas pagal 2 dalį Komisijos priimtu deleguotuoju aktu.

Pakeitimas

1. Nešiojamosios baterijos nuo 2027 m. sausio 1 d. turi atitikti III priede nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų vertes, nustatytas pagal 2 dalį Komisijos priimtu deleguotuoju aktu.

Pakeitimas 148
Pasiūlymas dėl reglamento
9 straipsnio 2 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Ne vėliau kaip 2025 m. **gruodžio 31** d. Komisija pagal 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis reglamentas nustatant III priede nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų minimalias vertes, kurias turi atitikti bendrosios paskirties **nešiojamosios baterijos**.

Pakeitimas

Ne vėliau kaip 2025 m. **liepos 1** d. Komisija pagal 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis reglamentas nustatant III priede nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų minimalias vertes, kurias turi atitikti **nešiojamosios baterijos, įskaitant** bendrosios paskirties **nešiojamąsias baterijas**.

Pakeitimas 149
Pasiūlymas dėl reglamento
9 straipsnio 2 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, iš dalies **keičiami** III priede **nustatyti** elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrai.

Pakeitimas

Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, iš dalies **keičiamos** III priede **nustatytos mažiausios vertės ir įtraukiami papildomi** elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 150

Pasiūlymas dėl reglamento

9 straipsnio 2 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą deleguotąjį aktą Komisija apsvarsto poreikį mažinti bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų gyvavimo ciklo poveikį aplinkai ir atsižvelgia į atitinkamus tarptautinius standartus ir ženklinimo sistemas. Komisija taip pat užtikrina, kad to deleguotojo akto nuostatos neturėtų reikšmingo neigiamo poveikio tų baterijų ar prietaisų, į kuriuos tos baterijos įmontuotos, funkcionalumui, įperkamumui ir kainai galutiniams naudotojams bei pramonės konkurencingumui. **Baterijų ir susijusių prietaisų gamintojams neturi būti užkraunama pernelyg didelė administracinė našta.**

Pakeitimas

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą deleguotąjį aktą Komisija apsvarsto poreikį mažinti bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų gyvavimo ciklo poveikį aplinkai ir **didinti išteklių naudojimo efektyvumą ir** atsižvelgia į atitinkamus tarptautinius standartus ir ženklinimo sistemas. Komisija taip pat užtikrina, kad to deleguotojo akto nuostatos neturėtų reikšmingo neigiamo poveikio tų baterijų ar prietaisų, į kuriuos tos baterijos įmontuotos, **saugumui ir** funkcionalumui, įperkamumui ir kainai galutiniams naudotojams bei pramonės konkurencingumui.

Pakeitimas 151

Pasiūlymas dėl reglamento

9 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Ne vėliau kaip **2030** m. gruodžio 31 d. Komisija įvertina priemonių, kuriomis siekiama laipsniškai nutraukti bendrosios paskirties neįkraunamųjų nešiojamųjų baterijų naudojimą, kad būtų kuo labiau sumažintas jų poveikis aplinkai, remiantis gyvavimo ciklo analizės metodika, perspektyvumą. Tuo tikslu Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ir apsvarsto poreikį imtis tinkamų priemonių, be kita ko, pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

Pakeitimas

3. Ne vėliau kaip **2027** m. gruodžio 31 d. Komisija įvertina priemonių, kuriomis siekiama laipsniškai nutraukti bendrosios paskirties neįkraunamųjų nešiojamųjų baterijų naudojimą, kad būtų kuo labiau sumažintas jų poveikis aplinkai, remiantis gyvavimo ciklo analizės metodika **ir tikromis alternatyvomis galutiniams vartotojams**, perspektyvumą. Tuo tikslu Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ir apsvarsto poreikį imtis tinkamų priemonių, be kita ko, pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų **dėl laipsniško panaikinimo, ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo arba abiejų, kai tai naudinga aplinkai.**

Pakeitimas 152

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Įkraunamųjų pramoninių baterijų **ir** elektra varomų transporto priemonių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo reikalavimai

Pakeitimas

Pramoninių baterijų, elektra varomų **transporto priemonių baterijų ir mažųjų** transporto priemonių baterijų eksploatacinių savybių ir patvarumo reikalavimai

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 153**Pasiūlymas dėl reglamento****10 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Nuo [12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo] kartu su **įkraunamosiomis** pramoninėmis baterijomis **ir** elektra varomų transporto priemonių baterijomis **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, pateikiami techniniai dokumentai, kuriuose nurodomos IV priedo A dalyje nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų vertės.

Pakeitimas

Nuo [12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo] kartu su pramoninėmis baterijomis, elektra varomų transporto priemonių baterijomis **ir mažųjų transporto priemonių baterijomis** pateikiami techniniai dokumentai, kuriuose nurodomos IV priedo A dalyje nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų vertės.

Pakeitimas 154**Pasiūlymas dėl reglamento****10 straipsnio 1 a dalis (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

1a. Ne vėliau kaip 2026 m. sausio 1 d. informacija apie 1 dalyje nurodytų pramoninių baterijų, mažųjų transporto priemonių baterijų ir elektrinių transporto priemonių baterijų eksploatacines savybes ir patvarumą turi būti prieinama per viešai pasiekiamą elektroninio keitimosi duomenimis sistemos dalį, kaip nustatyta 64 straipsnyje ir XIII priede. Informacija apie tokių baterijų eksploatacines savybes ir patvarumą turi būti prieinama vartotojams prieš jas perkant.

Pakeitimas 155**Pasiūlymas dėl reglamento****10 straipsnio 1 b dalis (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

1b. Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, iš dalies keičiami IV priede nustatyti elektrinių transporto priemonių elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 156

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 1 c dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1c. Komisija pagal 73 straipsnį per 6 mėnesius nuo neoficialios UNECE elektrinių transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupės techninių specifikacijų priėmimo priima deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiami IV priede nustatyti elektrinių transporto priemonių baterijų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrai, kad būtų užtikrintas IV priede nustatytų parametų ir UNECE techninių specifikacijų nuoseklumas.

Pakeitimas 157

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Nuo 2026 m. sausio 1 d. **įkraunamosios** pramoninės baterijos **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, turi atitikti pagal 3 dalį Komisijos priimtu deleguotuoju aktu nustatytas minimalias IV priedo A dalyje nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametų vertes.

2. Nuo 2026 m. sausio 1 d. pramoninės baterijos, **mažųjų transporto priemonių baterijos ir elektra varomų transporto priemonių baterijos** ir turi atitikti pagal 3 dalį Komisijos priimtu deleguotuoju aktu nustatytas **konkretaus tipo baterijų** minimalias IV priedo A dalyje nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametų vertes.

Pakeitimas 158

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis reglamentas nustatant IV priedo A dalyje nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametų minimalias vertes, kurias turi atitikti **įkraunamosios** pramoninės baterijos **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**.

Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis reglamentas nustatant IV priedo A dalyje nustatytų elektrocheminių savybių ir patvarumo parametų minimalias vertes, kurias turi atitikti pramoninės baterijos, **mažųjų transporto priemonių baterijos ir elektra varomų transporto priemonių baterijos**.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 159

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą deleguotąjį aktą Komisija apsvarsto poreikį mažinti **įkraunamųjų pramoninių baterijų su vidiniu energijos kaupikliu**, kurių talpa didesnė nei 2 kWh, gyvavimo ciklo poveikį aplinkai ir užtikrina, kad tuo aktu nustatomi reikalavimai neturėtų reikšmingo neigiamo poveikio tų baterijų ar prietaisų, į kuriuos tos baterijos įmontuotos, funkcionalumui, įperkamumui ir pramonės konkurencingumui. **Baterijų ir susijusių prietaisų gamintojams neturi būti užkraunama pernelyg didelė administracinė našta.**

Pakeitimas

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą deleguotąjį aktą Komisija apsvarsto poreikį mažinti **pramoninių baterijų, elektra varomų transporto priemonių baterijų ir mažųjų transporto priemonių baterijų**, kurių talpa didesnė nei 2 kWh, gyvavimo ciklo poveikį aplinkai ir užtikrina, kad tuo aktu nustatomi reikalavimai neturėtų reikšmingo neigiamo poveikio tų baterijų ar prietaisų, į kuriuos tos baterijos įmontuotos, funkcionalumui, įperkamumui ir pramonės konkurencingumui.

Pakeitimas 160

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami IV priede nustatytos elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų minimalios vertės, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, siekiant užtikrinti sinergiją su minimaliomis vertėmis, kurios gali būti parengtos remiantis neformaliosios UNECE elektra varomų transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupės darbu, ir siekiant išvengti nereikalingo dubliavimo. Dėl elektrocheminių savybių ir patvarumo parametrų minimalių verčių pakeitimo neturi sumažėti elektra varomų transporto priemonių baterijų eksploatacinės savybės ir patvarumas.

Pakeitimas 161

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Nešiojamųjų baterijų išimamumas ir pakeičiamumas

Pakeitimas

Nešiojamųjų baterijų **ir mažųjų transporto priemonių baterijų** išimamumas ir pakeičiamumas

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 162

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Į prietaisus **įmontuojamos nešiojamosios** baterijos turi būti tokios, kad **galutinis naudotojas** arba **nepriklausomi veiklos vykdytojai galėtų jas lengvai** išimti ir pakeisti prietaiso naudojimo laikotarpiu, jei baterijų naudojimo trukmė trumpesnė nei prietaiso, arba vėliausiai tada, kai baigiasi prietaiso naudojimo trukmė.

Pakeitimas

Ne vėliau kaip 2024 m. sausio 1 d. nešiojamosios baterijos, įmontuotos į prietaisus ir mažosioms transporto priemonėms skirtos baterijos turi būti suprojektuotos taip, kad jas būtų galima lengvai ir saugiai išimti ir pakeisti naudojantis pagrindiniais ir plačiai prieinamais įrankiais, nepadarant žalos prietaisui arba baterijoms. Nešiojamąsias baterijas turi galėti išimti ir pakeisti galutiniai naudotojai, o mažųjų transporto priemonių baterijas turi galėti išimti ir pakeisti galutiniai naudotojai arba nepriklausomi veiklos vykdytojai prietaiso naudojimo laikotarpiu, jei baterijų naudojimo trukmė trumpesnė nei prietaiso, arba vėliausiai tada, kai baigiasi prietaiso naudojimo trukmė. **Mažųjų transporto priemonių baterijų elementus turi galėti išimti ir pakeisti nepriklausomi veiklos vykdytojai.**

Pakeitimas 163

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Baterija yra lengvai pakeičiama, jeigu ją išėmus iš prietaiso galima pakeisti **kita panašia** baterija ir tai neturi poveikio to prietaiso veikimui **ar** eksploatacinėms savybėms.

Pakeitimas

Baterija yra lengvai pakeičiama, jeigu ją išėmus iš prietaiso **arba mažosios transporto priemonės** galima pakeisti **tinkančia** baterija ir tai neturi poveikio to prietaiso **arba mažosios transporto priemonės** veikimui, eksploatacinėms savybėms ir saugumui.

Pakeitimas 164

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 1 dalies 2 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Nešiojamąsias baterijas ir mažųjų transporto priemonių baterijas, turėtų būti galima įsigyti kaip atsargines dalis ne mažiau kaip 10 metų nuo paskutinio modelio vieneto pateikimo rinkai ir jų kaina turi būti pagrįsta ir nediskriminacinė nepriklausomiems veiklos vykdytojams ir galutiniams naudotojams.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 165**Pasiūlymas dėl reglamento****11 straipsnio 1 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas prietaiso pirkimo metu pateikia aiškias ir išsamias išėmimo ir pakeitimo instrukcijas ir jas nuolat pateikia lengvai suprantama kalba savo interneto svetainėje galutiniams naudotojams, įskaitant vartotojus, per visą numatomą gaminio naudojimo trukmę.

Pakeitimas 166**Pasiūlymas dėl reglamento****11 straipsnio 1 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1b. Programinė įranga nenaudojama siekiant sutrukdyti pakeisti nešiojamos baterijos ar mažųjų transporto priemonių baterijos arba jos pagrindinių komponentų kita tinkama baterija ar pagrindiniais komponentais.

Pakeitimas 167**Pasiūlymas dėl reglamento****11 straipsnio 2 dalies a punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) būtina užtikrinti nenutrūkstamą elektros tiekimą ir nuolatinę prietaiso ir nešiojamosios baterijos jungtį dėl saugos, eksploatacinių, medicininių ar su duomenų vientisumu susijusių priežasčių; arba

a) būtina užtikrinti nenutrūkstamą elektros tiekimą ir nuolatinę prietaiso ir nešiojamosios baterijos jungtį dėl saugos priežasčių ir gamintojas gali įrodyti, kad alternatyvų rinkoje nėra;

Pakeitimas 168**Pasiūlymas dėl reglamento****11 straipsnio 2 dalies a a punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) būtina užtikrinti nenutrūkstamą elektros tiekimą ir nuolatinę prietaiso ir nešiojamosios baterijos jungtį dėl medicininių ar su duomenų vientisumu susijusių priežasčių ir gamintojas gali įrodyti, kad alternatyvų rinkoje nėra;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 169

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 2 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) baterija gali veikti tik tada, kai ji yra integruota į prietaiso konstrukciją.

Pakeitimas

b) baterija gali veikti tik tada, kai ji yra integruota į prietaiso konstrukciją, **ir gamintojas gali įrodyti, kad alternatyvų rinkoje nėra.**

Pakeitimas 170

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 2 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas prietaiso pirkimo metu aiškiai ir suprantamai informuoja galutinius naudotojus, be kita ko, pateikdamas informaciją etiketėje, apie visus atvejus, kai taikoma pirmoje pastraipoje numatyta nukrypti leidžianti nuostata. Pateiktoje informacijoje nurodoma numatoma baterijos naudojimo trukmė.

Pakeitimas 171

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Komisija patvirtina gaires, kad būtų lengviau darniai taikyti 2 dalyje nustatytas nukrypti leidžiančias nuostatas.

Pakeitimas

3. Komisija patvirtina gaires **ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo reglamento įsigaliojimo**, kad būtų lengviau darniai taikyti 2 dalyje nustatytas nukrypti leidžiančias nuostatas.

Pakeitimas 172

Pasiūlymas dėl reglamento

11 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

11a straipsnis

Automobilių baterijų, elektra varomų transporto priemonių baterijų ir pramoninių baterijų išimamumas ir pakeičiamumas

1. **Kvalifikuoti nepriklausomi veiklos vykdytojai turi galėti išimti ir pakeisti automobilių baterijas, pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas, jeigu baterijos naudojimo trukmė yra trumpesnė nei prietaiso arba transporto priemonės, kuriuose baterija yra naudojama, ir jie saugiai ir neišardę sudėtinės baterijos gali iškrauti bateriją.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. *Pramoninės baterijos ir elektra varomų transporto priemonių baterijos, be kita ko, turinčios jungiamuosius, tvirtinimo ir sandarinimo elementus, turi būti sukonstruotos taip, kad būtų galima išimti, pakeisti ir išmontuoti atskirus baterijų elementus ar kitus pagrindinius komponentus nepažeidžiant baterijos.*

3. *Programinė įranga nenaudojama siekiant sutrukdyti pakeisti pramoninės baterijos ar elektra varomos transporto priemonės baterijos arba jos pagrindinių komponentų kita tinkama baterija ar pagrindiniais komponentais.*

4. *Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės, papildančios šiame straipsnyje nustatytas taisykles, nustatant automobilių baterijų, elektra varomų transporto priemonių baterijų ir pramoninių baterijų išimamumo, pakeičiamumo ir išmontavimo kriterijus, atsižvelgiant į mokslinę ir techninę pažangą.*

Pakeitimas 173

Pasiūlymas dėl reglamento

11 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

11b straipsnis

Suremontuotų automobilių baterijų, pramoninių baterijų, mažųjų transporto priemonių ir elektra varomų transporto priemonių baterijų sauga

1. *Suremontuotų automobilių baterijų, pramoninių baterijų, mažųjų transporto priemonių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų sauga vertinama remiantis joms pritaikytais neardomaisiais bandymais.*

2. *Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi tinkami bandymų metodai, kuriais užtikrinama, kad suremontuotos baterijos yra saugios.*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 174
Pasiūlymas dėl reglamento
11 c straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

11c straipsnis

Universalieji krovikliai

Ne vėliau kaip iki 2024 m. sausio 1 d. Komisija įvertina, kaip geriausiai nustatyti suderintus universaliųjų kroviklių standartus, kurie turi būti pradėti taikyti ne vėliau kaip 2026 m. sausio 1 d., atitinkamai įkraunamųjų baterijų, skirtų elektra varomoms transporto priemonėms ir mažosioms transporto priemonėms, taip pat įkraunamųjų baterijų, naudojamų konkrečių kategorijų elektros ir elektroninėje įrangoje, kuriai taikoma Direktyva 2012/19/ES.

Atlikdama 1 dalyje nurodytą vertinimą, Komisija atsižvelgia į rinkos dydį, atliekų kiekio mažinimą, vartotojų bei kitų galutinių naudotojų pasiekiamumą ir patiriamų išlaidų mažinimą.

Tuo tikslu Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ir apsvarsto poreikį imtis tinkamų priemonių, be kita ko, pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

Komisijos vertinimas nedaro poveikio teisės aktų, kuriuose universaliųjų kroviklių įdiegimas numatytas anksčiau, priėmimui.

Pakeitimas 175
Pasiūlymas dėl reglamento
12 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Stacionarių baterijų energijos kaupimo **sistemų sauga**

Baterijų sauga stacionariose energijos kaupimo **sistemose**

Pakeitimas 176
Pasiūlymas dėl reglamento
12 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Prie **stacionarių baterijų** energijos kaupimo **sistemų** pridedami techniniai dokumentai, kuriais įrodomas jų saugumas įprastinio jų veikimo ir naudojimo sąlygomis, įskaitant įrodymus, kad jos sėkmingai išbandytos tikrinant V priede nustatytus saugos parametrus (tie bandymai **turėtų būti atlikti** taikant pažangiausias bandymo metodikas).

1. Prie **stacionariose** energijos kaupimo **sistemose montuojamų baterijų** pridedami techniniai dokumentai, kuriais įrodomas jų saugumas įprastinio jų veikimo ir naudojimo sąlygomis, įskaitant įrodymus, kad jos sėkmingai išbandytos tikrinant V priede nustatytus saugos parametrus (tie bandymai **atliekami** taikant pažangiausias bandymo metodikas).

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 177
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Nuo **2027 m. sausio 1 d.** baterijos ženklinamos etikete, kurioje pateikiama VI priedo A dalyje **nurodyta** informacija.

Pakeitimas

1. Nuo ... [**24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos**], baterijos ženklinamos etikete, kurioje pateikiama VI priedo A dalyje **nustatyta** informacija **ir konkreti informacija, kurios reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369.**

Pakeitimas 178
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Nuo 2027 m. sausio 1 d. nešiojamosios ir automobilių baterijos ženklinamos etikete, kurioje pateikiama informacija apie jų **talpą, o nešiojamosios baterijos** ženklinamos etikete, kurioje pateikiama informacija apie minimalią vidutinę jų naudojimo konkrečioms reikmėms trukmę.

Pakeitimas

2. Nuo 2027 m. sausio 1 d. nešiojamosios **baterijos, mažųjų transporto priemonių baterijos** ir automobilių baterijos ženklinamos etikete, kurioje pateikiama informacija apie jų **nominaliąją talpą, ir** ženklinamos etikete, kurioje pateikiama informacija apie minimalią vidutinę jų naudojimo konkrečioms reikmėms trukmę **ir numatomą naudojimo trukmę, t. y. ciklą ir kalendorinių metų skaičių.**

Pakeitimas 179
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 2 a dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

2a. Nuo 2023 m. sausio 1 d. neįkraunamosios bendrosios paskirties nešiojamosios baterijos ženklinamos naudojant etiketę, kurioje yra žodis „neįkraunama“.

Pakeitimas 180
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 3 dalies 4 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Jeigu dėl baterijos dydžio šio simbolio matmenys būtų mažesni nei **0,5 × 0,5** cm, pačios baterijos juo ženklinti nereikia, tačiau ne mažesnių kaip **1 × 1** cm matmenų simbolis turi būti išspausdintas ant pakuotės.

Pakeitimas

Jeigu dėl baterijos dydžio šio simbolio matmenys būtų mažesni nei **0,47 × 0,47** cm, pačios baterijos juo ženklinti nereikia, tačiau ne mažesnių kaip **1 × 1** cm matmenų simbolis turi būti išspausdintas ant pakuotės.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 181

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Nuo 2023 m. liepos 1 d. baterijos ženklinamos suderinto spalvinio kodo simboliu, kuris grindžiamas baterijos tipu ir chemine sudėtimi.

Pakeitimas 182

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies – a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- aa) nuo 2025 m. sausio 1 d. – VI priedo aa dalyje nustatytos informacijos;

Pakeitimas 183

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) nuo 2027 m. sausio 1 d. – nešiojamųjų ir automobilių baterijų – 2 dalyje nurodytos informacijos;

b) nuo 2027 m. sausio 1 d. – nešiojamųjų, **mažųjų transporto priemonių** ir automobilių baterijų – 2 dalyje nurodytos informacijos;

Pakeitimas 184

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) nuo 2023 m. sausio 1 d. – bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų – 2a dalyje nurodytos informacijos;

Pakeitimas 185

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

e) nuo [12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo] – **įkraunamųjų pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių** baterijų – 39 straipsnio 6 dalyje nurodytos ataskaitos;

e) nuo [12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo] – **visų** baterijų – 39 straipsnio 6 dalyje nurodytos ataskaitos;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 186

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) nuo 2024 m. liepos **1 d.** – elektra varomų transporto priemonių baterijų **ir įkraunamųjų pramoninių** baterijų **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, – 7 straipsnio 1 dalyje nurodytos anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracijos;

Pakeitimas

f) nuo 2024 m. liepos **mėn.** – elektra varomų transporto priemonių baterijų, **mažųjų transporto priemonių** baterijų **ir pramoninių baterijų** – 7 straipsnio 1 dalyje nurodytos anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracijos;

Pakeitimas 187

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies g punktas

Komisijos siūlomas tekstas

g) nuo **2026** m. **sausio** 1 d. – elektra varomų transporto priemonių baterijų **ir įkraunamųjų** pramoninių baterijų su vidiniu energijos kaupikliu, **kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, – 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasės;

Pakeitimas

g) nuo **2025** m. **liepos** 1 d. – elektra varomų **transporto priemonių baterijų, mažųjų** transporto priemonių baterijų ir pramoninių baterijų su vidiniu energijos kaupikliu – 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasės;

Pakeitimas 188

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies h punktas

Komisijos siūlomas tekstas

h) nuo **2027** m. **sausio** 1 d. – **įkraunamųjų pramoninių** baterijų, **automobilių baterijų ir elektra varomų** transporto priemonių baterijų **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, – naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio, esančio baterijos aktyviojoje medžiagoje, kiekio pagal 8 straipsnį;

Pakeitimas

h) nuo **2025** m. **liepos** 1 d. – **nešiojamųjų** baterijų, **išskyrus bendrosios paskirties nešiojamąsias baterijas, mažųjų** transporto priemonių baterijų, **pramoninių baterijų, automobilių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų** – naudojamo iš atliekų gauto kobalto, švino, ličio ar nikelio, esančio baterijos aktyviojoje medžiagoje, kiekio pagal 8 straipsnį;

Pakeitimas 189

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 5 dalies j a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ja) nuo **2026** m. **sausio** 1 d. – **mažųjų transporto priemonių baterijų, elektra varomų transporto priemonių baterijų ir pramoninių baterijų**, – 65 straipsnyje nurodyto baterijų paso.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 190
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. 1–5 dalyse nurodytos etiketės ir QR kodas turi būti išspausdinti arba išpausti ant baterijos taip, kad būtų matomi, įskaitomi ir nenutrinami. Jeigu taip žymėti neįmanoma arba negalima dėl baterijos pobūdžio ir dydžio, etiketėmis žymima pakuotė ir dokumentai, pateikiami kartu su baterija.

Pakeitimas

6. 1–5 dalyse nurodytos etiketės ir QR kodas turi būti išspausdinti arba išpausti ant baterijos taip, kad būtų matomi, įskaitomi ir nenutrinami. Jeigu taip žymėti neįmanoma arba negalima dėl baterijos pobūdžio ir dydžio, etiketėmis žymima pakuotė ir dokumentai, pateikiami kartu su baterija. ***Perdarymo arba paskirties pakeitimo atveju etiketės pakeičiamos naujomis, atspindinčiomis naujo produkto būseną.***

Jeigu baterijos įmontuojamos į prietaisus, 1, 2, 3 ir 5 dalyse nurodytos etiketės ir QR kodas turi būti išspausdinti arba išpausti ant prietaisų taip, kad būtų matomi, įskaitomi ir nenutrinami.

Pagal 65 straipsnį QR kodu taip pat turi būti suteikiama prieiga prie viešai prieinamos baterijos paso dalies.

Pakeitimas 191
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 6 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

6a. Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą, vietoje QR kodo arba papildomai šalia jo nustatomos alternatyvios išmaniųjų etikečių rūšys.

Pakeitimas 192
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 7 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

7. Komisija iki 2025 m. **gruodžio 31** d. priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos darniosios specifikacijos pagal 1 ir 2 dalyse nurodytus ženklavimo reikalavimus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas

7. Komisija iki 2025 m. **liepos 1** d. priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos darniosios specifikacijos pagal 1 ir 2 dalyse nurodytus ženklavimo reikalavimus. ***Bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų etiketėje pateikiama lengvai atpažįstama jų eksploatacinių savybių ir patvarumo klasifikacija.*** Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 193**Pasiūlymas dėl reglamento****13 straipsnio 7 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7a. Komisija iki 2023 m. sausio 1 d. priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos darniosios specifikacijos pagal 3a dalyje nurodytus ženklavimo reikalavimus, susijusius su suderintu spalviniu kodu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas 194**Pasiūlymas dėl reglamento****14 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. **Įkraunamosios pramoninės baterijos ir** elektra varomų transporto priemonių baterijos **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, turi būti su integruota baterijos valdymo sistema, kurioje pateikiami duomenys apie VII priede nustatytus baterijos būklės ir numatomos naudojimo trukmės nustatymo parametrus.

1. **Stacionariose energijos kaupimo sistemose montuojamos baterijos**, elektra varomų transporto priemonių baterijos **ir mažųjų transporto priemonių baterijos su integruota baterijos valdymo sistema**, turi baterijos valdymo sistemoje turėti **tikralaikius duomenis** apie VII priede nustatytus baterijos būklės, **saugos** ir numatomos naudojimo trukmės nustatymo parametrus.

Pakeitimas 195**Pasiūlymas dėl reglamento****14 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Bateriją teisėtai įsigijusiam juridiniam arba fiziniam asmeniui ar bet kokiai jo vardu veikiančiai trečiajai šaliai bet kuriuo metu ir nediskriminaciniu pagrindu suteikiama prieiga prie duomenų, esančių 1 dalyje nurodytoje baterijos valdymo sistemoje, kad būtų galima:

2. Bateriją teisėtai įsigijusiam juridiniam arba fiziniam asmeniui ar bet kokiai jo vardu veikiančiai trečiajai šaliai bet kuriuo metu ir nediskriminaciniu pagrindu suteikiama **tik skaitymo** prieiga prie duomenų, esančių 1 dalyje nurodytoje baterijos valdymo sistemoje **ir nešiojamose baterijose, kurios turi valdymo sistemą**, kad būtų galima:

Pakeitimas 196**Pasiūlymas dėl reglamento****14 straipsnio 2 dalies b punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) sudaryti sąlygas bateriją naudoti pakartotinai, pakeisti jos paskirtį ar ją perdaryti;

b) sudaryti sąlygas bateriją **parengti pakartotiniam naudojimui**, naudoti pakartotinai, **parengti paskirties keitimui**, pakeisti jos paskirtį ar ją perdaryti;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 197

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Gamintojai sudaro galimybę realiuoju laiku gauti transporto priemonės renkamus elektra varomų transporto priemonių baterijų ir mažųjų transporto priemonių baterijų, kurios turi valdymo sistemą, duomenis, susijusius su baterijos būkle, baterijos įkrovos būseną, baterijos galios nuostačiu, baterijos talpa.

Pakeitimas 198

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 2 b dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2b. Ne vėliau kaip 2024 m. sausio 1 d. elektrinių transporto priemonių baterijų valdymo sistema turi būti sukurta taip, kad galėtų palaikyti ryšį su išmaniosiomis įkrovimo sistemomis, taip pat joje turi būti įrengtos transporto priemonių energetinės integracijos į elektros tinklą, transporto priemonių energetinės integracijos su apkrova, transporto priemonių tarpusavio energetinės integracijos, transporto priemonių integracijos su išorine baterija ir transporto priemonių integracijos į pastatų sistemas įkrovimo funkcijos.

Pakeitimas 199

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio 3 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiami VII priede nustatyti baterijų būklės ir numatomos naudojimo trukmės nustatymo parametrai, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą ir siekiant užtikrinti sinergiją su parametrais, kurie gali būti parengti remiantis neformaliosios UNECE elektra varomų transporto priemonių ir aplinkos apsaugos darbo grupės darbu.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 200
Pasiūlymas dėl reglamento
15 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Siekiant atitiktis ir tikrinant atitiktį šio reglamento 9, 10, 12, 13 straipsnių ir 59 straipsnio 5 dalies a punkto reikalavimams matavimai ir skaičiavimai atliekami taikant patikimą, tikslų ir atkuriamą metodą, pagal kurį atsižvelgiama į visuotinai pripažintus pažangiausius metodus ir pagal kurį gautų rezultatų neapibrėžtis laikoma nedidele, įskaitant metodus, nustatytus standartuose, kurių nuorodų numeriai tuo tikslu paskelbti Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Pakeitimas

1. Siekiant atitiktis ir tikrinant atitiktį šio reglamento 9, 10, **11a**, 12, 13 straipsnių ir 59 straipsnio 5 dalies a punkto reikalavimams matavimai ir skaičiavimai atliekami taikant patikimą, tikslų ir atkuriamą metodą, pagal kurį atsižvelgiama į visuotinai pripažintus pažangiausius metodus ir pagal kurį gautų rezultatų neapibrėžtis laikoma nedidele, įskaitant metodus, nustatytus standartuose, kurių nuorodų numeriai tuo tikslu paskelbti Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Pakeitimas 201
Pasiūlymas dėl reglamento
15 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Baterijos, kurių bandymai atlikti pagal darniuosius standartus ar jų dalis, kurių nuorodos paskelbtos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, laikomos atitinkančiomis 9, 10, 13 straipsniuose ir 59 straipsnio 5 dalies a punkte nurodytus reikalavimus tiek, kiek tie darnieji standartai apima tuos reikalavimus.

Pakeitimas

2. Baterijos, kurių bandymai atlikti pagal darniuosius standartus ar jų dalis, kurių nuorodos paskelbtos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, laikomos atitinkančiomis 9, 10, 13 straipsniuose ir 59 straipsnio 5 dalies a punkte nurodytus reikalavimus tiek, kiek tie darnieji standartai **arba jų dalys** apima tuos reikalavimus.

Pakeitimas 202
Pasiūlymas dėl reglamento
16 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisijai **suteikiami įgaliojimai** priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos **pagal** 9, 10, 12, 13 straipsniuose ir 59 straipsnio 5 dalies a punkte **nustatytus reikalavimus** arba **dėl** 15 straipsnio 2 dalyje **nurodytų bandymų**, kai:

Pakeitimas

1. Komisijai, **pasikonsultavusi su atitinkamomis Europos standartizacijos organizacijomis ir Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijomis, finansuojamomis pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012, gali išimtiniais atvejais** priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos **reikalavimams, nustatytiems** 9, 10, **11a**, 12, 13 straipsniuose ir 59 straipsnio 5 dalies a punkte arba 15 straipsnio 2 dalyje **nurodytiems bandymams**, kai:

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 203

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) Komisija **nustato**, kad nepagrįstai vėluojama priimti prašomus darniuosius standartus, arba mano, kad **atitinkamų darniųjų standartų nepakanka**;

Pakeitimas

b) Komisija **pastebi**, kad nepagrįstai vėluojama priimti prašomus darniuosius standartus, **t. y. nesilaikoma standartizacijos organizacijai standartizacijos prašyme nustatytų terminų**, arba **pagrįstai** mano, kad **atitinkami darnieji standartai nepakankamai atitinka standartizacijos prašyme aprašytus kriterijus**;

Pakeitimas 204

Pasiūlymas dėl reglamento

16 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisija aktyviai remia Sąjungos pramonę ir stiprina jos dalyvavimą tarptautinėse standartizacijos organizacijose, siekdama kuo didesnio tarptautinių ir Europos standartų suderinamumo ir skatindama bendrą Europos standartų naudojimą už Sąjungos ribų.

Pakeitimas 205

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Prieš pateikiant bateriją rinkai arba prieš pradėdant ją naudoti gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas užtikrina, kad būtų atliktas gaminio atitiktis šio reglamento II ir III skyrių reikalavimams vertinimas.

Pakeitimas

1. Prieš pateikiant bateriją rinkai arba prieš pradėdant ją naudoti gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas užtikrina, kad būtų atliktas gaminio atitiktis šio reglamento II ir III skyrių **ir 39 straipsnio** reikalavimams vertinimas.

Pakeitimas 206

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Baterijų atitiktis 6, 9, **10**, 11, **12**, 13 ir 14 straipsniuose nustatytiems reikalavimams vertinama pagal VIII priedo A dalyje nustatytą procedūrą.

Pakeitimas

2. Baterijų atitiktis 6, 9, 11, 13 ir 14 straipsniuose nustatytiems reikalavimams vertinama pagal VIII priedo A dalyje nustatytą procedūrą.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 207
Pasiūlymas dėl reglamento
17 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Baterijų atitiktis 7, 8 ir 39 straipsniuose nustatytiems reikalavimams vertinama pagal VIII priedo B dalyje nustatytą procedūrą.

Pakeitimas

3. Baterijų atitiktis 7, 8, **10, 12** ir 39 straipsniuose nustatytiems reikalavimams vertinama pagal VIII priedo B dalyje nustatytą procedūrą.

Pakeitimas 208
Pasiūlymas dėl reglamento
17 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Su baterijų atitikties vertinimu susiję duomenų įrašai ir korespondencija rengiami valstybės narės, kurioje įsisteigusi 1 ir 2 dalyse nurodytas atitikties vertinimo procedūras atliekanti notifikuootoji įstaiga, valstybine kalba arba tai įstaigai priimtina kalba.

Pakeitimas

5. Su baterijų atitikties vertinimu susiję duomenų įrašai ir korespondencija rengiami valstybės narės, kurioje įsisteigusi 1 ir 2 dalyse nurodytas atitikties vertinimo procedūras atliekanti notifikuootoji įstaiga, valstybine kalba arba **kalbomis, arba** tai įstaigai priimtina kalba.

Pakeitimas 209
Pasiūlymas dėl reglamento
17 straipsnio 5 a dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

5a. Šis straipsnis taikomas praėjus 12 mėnesių po tos dienos, kai Komisija paskelbia 30 straipsnio 2 dalyje nurodytų notifikuoųjų įstaigų sąrašą.

Pakeitimas 210
Pasiūlymas dėl reglamento
18 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. ES atitikties deklaracijoje patvirtinama, kad II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų laikymasis yra įrodytas.

Pakeitimas

1. ES atitikties deklaracijoje patvirtinama, kad II ir III skyriuose **ir 39 straipsnyje** nustatytų reikalavimų laikymasis yra įrodytas.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 211
Pasiūlymas dėl reglamento
18 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. ES atitikties deklaracija atitinka IX priede pateiktą jos struktūros pavyzdį, apima atitinkamuose VIII priede nustatytuose moduluose nurodytus elementus ir yra nuolat atnaujinama. Ji išverčiama į valstybės narės, kurioje baterija pateikiama rinkai **arba** pradedama naudoti, reikalaujamą kalbą (-as).

Pakeitimas

2. ES atitikties deklaracija **gali būti užpildoma elektroniniu būdu**, atitinka IX priede pateiktą jos struktūros pavyzdį, apima atitinkamuose VIII priede nustatytuose moduluose nurodytus elementus ir yra nuolat atnaujinama. Ji išverčiama į valstybės narės, kurioje baterija pateikiama rinkai, pradedama naudoti **arba yra prieinama**, reikalaujamą kalbą(-as).

Pakeitimas 212
Pasiūlymas dėl reglamento
21 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės pagal notifikavimo procedūrą praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie atitikties vertinimo įstaigas, įgaliotas atlikti atitikties vertinimą pagal šį reglamentą.

Pakeitimas

Valstybės narės pagal notifikavimo procedūrą praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie atitikties vertinimo įstaigas, įgaliotas atlikti **trečiųjų šalių** atitikties vertinimą pagal šį reglamentą.

Pakeitimas 213
Pasiūlymas dėl reglamento
23 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. **Notifikuojančioji institucija** turi **turėti** pakankamai kompetentingų darbuotojų **savo užduotims** tinkamai atlikti.

Pakeitimas

5. **Notifikuojančioje institucijoje** turi **būti** pakankamai kompetentingų darbuotojų, **galinčių** tinkamai atlikti **užduotis, ir pakankamas finansavimas**.

Pakeitimas 214
Pasiūlymas dėl reglamento
25 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti trečioji šalis, nepriklausoma nuo jokių verslo ryšių ir nuo savo **vertinamo** baterijų **modelio** ir visų pirma nepriklausoma nuo gamintojų, gaminančių baterijas, bei tų baterijų gamintojų prekybos partnerių ar baterijų gamyklų akcijų turinčių investuotojų, taip pat nepriklausoma nuo kitų notifikuotųjų įstaigų ir tų notifikuotųjų įstaigų verslo asociacijų, patronuojančiųjų bendrovių ar pavaldžiuojamųjų įstaigų.

Pakeitimas

3. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti trečioji šalis, nepriklausoma nuo jokių verslo ryšių ir nuo savo **vertinamų** baterijų ir visų pirma nepriklausoma nuo gamintojų, gaminančių baterijas, bei tų baterijų gamintojų prekybos partnerių ar baterijų gamyklų akcijų turinčių investuotojų, taip pat nepriklausoma nuo kitų notifikuotųjų įstaigų ir tų notifikuotųjų įstaigų verslo asociacijų, patronuojančiųjų bendrovių ar pavaldžiuojamųjų įstaigų.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 215**Pasiūlymas dėl reglamento****25 straipsnio 6 dalies 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Atitikties vertinimo įstaiga turi būti pajėgi vykdyti **visą** VIII priede **nurodytą** atitikties vertinimo **veiklą**, dėl **kurios** ji turi notifikuotosios įstaigos statusą, nepriklausomai nuo to, ar tas užduotis atlieka pati atitikties vertinimo įstaiga, ar jos yra atliekamos tos įstaigos vardu ir atsakomybe.

Pakeitimas

Atitikties vertinimo įstaiga turi būti pajėgi vykdyti **visas** VIII priede **nurodytas** atitikties vertinimo **užduotis**, dėl **kurių** ji turi notifikuotosios įstaigos statusą, nepriklausomai nuo to, ar tas užduotis atlieka pati atitikties vertinimo įstaiga, ar jos yra atliekamos tos įstaigos vardu ir atsakomybe.

Pakeitimas 216**Pasiūlymas dėl reglamento****25 straipsnio 6 dalies 2 pastraipos a punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

a) vidaus darbuotojus, turinčius reikiamų techninių žinių ir pakankamai tinkamos patirties vykdyti atitikties vertinimo **veiklą**;

Pakeitimas

a) vidaus darbuotojus, turinčius reikiamų techninių žinių ir pakankamai tinkamos patirties vykdyti atitikties vertinimo **užduotis**;

Pakeitimas 217**Pasiūlymas dėl reglamento****25 straipsnio 6 dalies 2 pastraipos c punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

c) tinkamą politiką ir procedūras, pagal kurias veikla, kurią ji vykdo kaip notifikuotoji įstaiga, yra atskirta nuo **kitos veiklos**;

Pakeitimas

c) tinkamą politiką ir procedūras, pagal kurias veikla, kurią ji vykdo kaip notifikuotoji įstaiga, yra atskirta nuo **kitų užduočių**;

Pakeitimas 218**Pasiūlymas dėl reglamento****25 straipsnio 6 dalies 3 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Atitikties vertinimo įstaiga visada turi turėti galimybę naudotis visa bandymų įranga ar baze, reikalinga kiekvienai atitikties vertinimo procedūrai atlikti ir dėl kiekvieno baterijų modelio, dėl kurio ji turi notifikuotosios įstaigos statusą.

Pakeitimas

Atitikties vertinimo įstaiga visada turi turėti galimybę naudotis visa **informacija**, bandymų įranga ar baze, reikalinga kiekvienai atitikties vertinimo procedūrai atlikti ir dėl kiekvieno baterijų modelio, dėl kurio ji turi notifikuotosios įstaigos statusą.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 219

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 7 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) turėti reikiamų žinių ir supratimą apie II ir III skyriuose nustatytus reikalavimus, apie taikytinus 15 straipsnyje nurodytus darniuosius standartus ir 16 straipsnyje nurodytas bendrąsias specifikacijas, taip pat apie atitinkamas Sąjungos derinamųjų teisės aktų ir nacionalinės teisės aktų nuostatas;

Pakeitimas

c) turėti reikiamų žinių ir supratimą apie II ir III skyriuose **ir 39 straipsnyje** nustatytus reikalavimus, apie taikytinus 15 straipsnyje nurodytus darniuosius standartus ir 16 straipsnyje nurodytas bendrąsias specifikacijas, taip pat apie atitinkamas Sąjungos derinamųjų teisės aktų ir nacionalinės teisės aktų nuostatas;

Pakeitimas 220

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 8 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Turi būti užtikrinamas atitikties vertinimo įstaigos, jos vyresniosios vadovybės ir už atitikties vertinimo **veiklos** vykdymą atsakingų darbuotojų nešališkumas.

Pakeitimas

Užtikrinamas atitikties vertinimo įstaigos, jos vyresniosios vadovybės ir už atitikties vertinimo **užduočių** vykdymą atsakingų darbuotojų nešališkumas.

Pakeitimas 221

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 8 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Atitikties vertinimo įstaigos vyresniosios vadovybės ir už atitikties vertinimo **veiklos** vykdymą atsakingų darbuotojų atlyginimas neturi priklausyti nuo atliktų atitikties vertinimų skaičiaus ar nuo tų vertinimų rezultatų.

Pakeitimas

Atitikties vertinimo įstaigos vyresniosios vadovybės ir už atitikties vertinimo **užduočių** vykdymą atsakingų darbuotojų atlyginimas neturi priklausyti nuo atliktų atitikties vertinimų skaičiaus ar nuo tų vertinimų rezultatų.

Pakeitimas 222

Pasiūlymas dėl reglamento

25 straipsnio 10 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

10. Atitikties vertinimo įstaigos darbuotojai laikosi profesinės paslapties reikalavimo dėl visos informacijos, gaunamos vykdant atitikties vertinimo **veiklą** pagal VIII priedą, tačiau tai netaikoma valstybės narės, kurioje ta įstaiga vykdo savo veiklą, kompetentingų institucijų atžvilgiu. Nuosavybės teisės turi būti apsaugotos.

Pakeitimas

10. Atitikties vertinimo įstaigos darbuotojai laikosi profesinės paslapties reikalavimo dėl visos informacijos, gaunamos vykdant atitikties vertinimo **užduotis** pagal VIII priedą, tačiau tai netaikoma valstybės narės, kurioje ta įstaiga vykdo savo veiklą, kompetentingų institucijų atžvilgiu. Nuosavybės teisės turi būti apsaugotos.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 223
Pasiūlymas dėl reglamento
25 straipsnio 11 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

11. Atitikties vertinimo įstaiga dalyvauja susijusioje standartizacijos veikloje ir notifikuotųjų įstaigų koordinavimo grupės, sudarytos pagal 37 straipsnį, veikloje arba užtikrina, kad apie šią veiklą būtų informuoti už atitikties vertinimo **veiklos** vykdymą atsakingi jos darbuotojai, o tos grupės darbe priimtais administraciniais sprendimais ir parengtais dokumentais vadovaujasi kaip bendrosiomis gairėmis.

Pakeitimas

11. Atitikties vertinimo įstaiga dalyvauja susijusioje standartizacijos veikloje ir notifikuotųjų įstaigų koordinavimo grupės, sudarytos pagal 37 straipsnį, veikloje arba užtikrina, kad apie šią veiklą būtų informuoti už atitikties vertinimo **užduočių** vykdymą atsakingi jos darbuotojai, o tos grupės darbe priimtais administraciniais sprendimais ir parengtais dokumentais vadovaujasi kaip bendrosiomis gairėmis.

Pakeitimas 224
Pasiūlymas dėl reglamento
28 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Prie notifikavimo paraiškos pridedamas atitikties vertinimo veiklos, atitikties vertinimo modulių, nustatytų VIII priede, ir baterijų modelio, kurį vertinti ta atitikties vertinimo įstaiga teigia turinti kompetenciją, aprašymas, taip pat nacionalinės akreditacijos įstaigos išduotas akreditacijos pažymėjimas, kuriuo patvirtinama, kad atitikties vertinimo įstaiga atitinka 25 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Pakeitimas

2. Prie notifikavimo paraiškos pridedamas atitikties vertinimo veiklos, atitikties vertinimo **modulio ar** modulių, nustatytų VIII priede, ir baterijų modelio, kurį vertinti ta atitikties vertinimo įstaiga teigia turinti kompetenciją, aprašymas, taip pat nacionalinės akreditacijos įstaigos išduotas akreditacijos pažymėjimas, kuriuo patvirtinama, kad atitikties vertinimo įstaiga atitinka 25 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Pakeitimas 225
Pasiūlymas dėl reglamento
32 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija nagrinėja visus atvejus, kai jai kyla abejonių arba kai jai pranešama apie abejones dėl notifikuotosios įstaigos kompetencijos arba dėl to, ar notifikuotoji įstaiga toliau atitinka jai taikomus reikalavimus ir atlieka jai pavestas pareigas.

Pakeitimas

1. Komisija nagrinėja visus atvejus, kai jai kyla abejonių arba kai jai pranešama, **visų pirma ekonominės veiklos vykdytojų ar kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų**, apie abejones dėl notifikuotosios įstaigos kompetencijos arba dėl to, ar notifikuotoji įstaiga toliau atitinka jai taikomus reikalavimus ir atlieka jai pavestas pareigas.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 226

Pasiūlymas dėl reglamento

32 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Komisija užtikrina, kad visa jai atliekant tyrimus gauta neskelbtina informacija būtų konfidencialiai tvarkoma.

Pakeitimas

3. Komisija **gali konsultuotis su 68a straipsnyje nurodyta Sąjungos gaminių bandymų įstaiga ir** užtikrina, kad visa jai atliekant tyrimus gauta neskelbtina informacija būtų konfidencialiai tvarkoma.

Pakeitimas 227

Pasiūlymas dėl reglamento

33 straipsnio 2 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Notifikuotoji įstaiga **savo veiklą vykdo** proporcingai, stengdamasi neužkrauti nereikalingos naštos ekonominės veiklos vykdytojams ir deramai atsižvelgdama į įmonės dydį, įmonės veiklos sektorių, įmonės struktūrą, vertinamos baterijos sudėtingumą ir masinį arba serijinį gamybos proceso pobūdį.

Pakeitimas

Notifikuotoji įstaiga **atitikties vertinimus atlieka** proporcingai, stengdamasi neužkrauti nereikalingos naštos ekonominės veiklos vykdytojams, **ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms**, ir deramai atsižvelgdama į įmonės dydį, įmonės veiklos sektorių, įmonės struktūrą, vertinamos baterijos sudėtingumą ir masinį arba serijinį gamybos proceso pobūdį.

Pakeitimas 228

Pasiūlymas dėl reglamento

33 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Kai notifikuotoji įstaiga nustato, kad gamintojas neįvykdė II ir III **skyriuose**, 15 straipsnyje nurodytuose darniuosiuose standartuose, 16 straipsnyje nurodytose bendrosiose specifikacijose ar kitose techninėse specifikacijose nustatytų reikalavimų, ji reikalauja, kad gamintojas imtųsi tinkamų taisomųjų veiksmų iki bus priimtas antras ir galutinis sprendimas dėl sertifikavimo, išskyrus atvejus, kai tų trūkumų ištaisyti neįmanoma, – pastaraisiais atvejais sertifikato išduoti negalima.

Pakeitimas

3. Kai notifikuotoji įstaiga nustato, kad gamintojas neįvykdė II **arba III skyriuje arba 39 straipsnyje nustatytų reikalavimų**, 15 straipsnyje nurodytuose darniuosiuose standartuose, 16 straipsnyje nurodytose bendrosiose specifikacijose ar kitose techninėse specifikacijose nustatytų reikalavimų, ji reikalauja, kad gamintojas imtųsi tinkamų taisomųjų veiksmų iki bus priimtas antras ir galutinis sprendimas dėl sertifikavimo, išskyrus atvejus, kai tų trūkumų ištaisyti neįmanoma, – pastaraisiais atvejais sertifikato išduoti negalima.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 229
Pasiūlymas dėl reglamento
35 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Notifikuotoji įstaiga kitoms **notifikuotosioms** įstaigoms, vykdančioms panašią tų pačių baterijų atitikties vertinimo veiklą, teikia aktualią informaciją su neigiamais ir, jei prašoma, teigiamais atitikties vertinimo rezultatais susijusiais klausimais.

Pakeitimas

2. Notifikuotoji įstaiga kitoms įstaigoms, **notifikuotoms pagal šį reglamentą ir** vykdančioms panašią tų pačių baterijų atitikties vertinimo veiklą, teikia aktualią informaciją su neigiamais ir, jei prašoma, teigiamais atitikties vertinimo rezultatais susijusiais klausimais.

Pakeitimas 230
Pasiūlymas dėl reglamento
36 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Dalijimasis patirtimi

*Pakeitimas*Dalijimasis patirtimi **ir gerąja praktika**

Pakeitimas 231
Pasiūlymas dėl reglamento
36 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Komisija pasirūpina, kad būtų organizuojamas dalijimasis patirtimi tarp valstybių narių nacionalinių institucijų, kurios yra atsakingos už notifikavimo politiką.

Pakeitimas

Komisija pasirūpina, kad būtų organizuojamas dalijimasis patirtimi **ir gerąja praktika** tarp valstybių narių nacionalinių institucijų, kurios yra atsakingos už notifikavimo politiką.

Pakeitimas 232
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Komisija užtikrina tinkamą **notifikuotųjų** įstaigų veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą ir kad šis koordinavimas ir bendradarbiavimas tinkamai vyktų sektoriaus notifikuotųjų įstaigų grupėje arba grupėse.

Pakeitimas

Komisija užtikrina tinkamą **pagal šį reglamentą notifikuotų** įstaigų veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą ir kad šis koordinavimas ir bendradarbiavimas tinkamai vyktų sektoriaus notifikuotųjų įstaigų grupėje arba grupėse.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 233

Pasiūlymas dėl reglamento

38 straipsnio 1 dalies išanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. **Pateikdami bateriją** rinkai arba **pradėdami ją** naudoti, įskaitant naudojimą paties gamintojo reikmėms, gamintojai užtikrina, kad baterija:

Pakeitimas

1. **Visų Sąjungos** rinkai **pateiktų** arba **Sąjungoje pradėdamų** naudoti, įskaitant naudojimą paties gamintojo reikmėms, **baterijų atveju** gamintojai užtikrina, kad baterija:

Pakeitimas 234

Pasiūlymas dėl reglamento

38 straipsnio 4 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Vis dėlto, kai vienam naudotojui kartu tiekiamos kelios baterijos, su ta siunta **ar partija** pakanka pateikti vieną ES atitikties deklaracijos kopiją.

Pakeitimas

Vis dėlto, kai vienam naudotojui kartu tiekiamos kelios baterijos, su ta siunta pakanka pateikti vieną ES atitikties deklaracijos kopiją.

Pakeitimas 235

Pasiūlymas dėl reglamento

38 straipsnio 8 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

8. Gamintojas ant baterijos pakuotės nurodo savo pavadinimą, registruotą prekybinį pavadinimą ar registruotą **prekių** ženklą ir pašto adresą bei interneto adresą, **kuriuo** su juo galima susisiekti. Nurodomas pašto adresas turi būti vienas adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju. Tokia informacija pateikiama galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba ir turi būti aiški, suprantama ir įskaitoma.

Pakeitimas

8. Gamintojas ant baterijos pakuotės nurodo savo pavadinimą, registruotą prekybinį pavadinimą ar registruotą **prekės** ženklą, ir **telefono numerį**, pašto adresą, **el. paštą** bei interneto adresą, **kuriais** su juo galima susisiekti. Nurodomas pašto adresas turi būti vienas adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju. Tokia informacija pateikiama galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba ir turi būti aiški, suprantama ir įskaitoma.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 236
Pasiūlymas dėl reglamento
38 straipsnio 11 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

11. Gamintojas, manantis arba turintis pagrindo manyti, kad baterija, kurią jis pateikė rinkai arba pradėjo naudoti, neatitinka II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų, nedelsdamas imasi būtinų taisomųjų veiksmų, kad būtų pasiekta tos baterijos atitiktis reikalavimams arba, kai tinka, ji būtų pašalinta iš rinkos arba atšaukta. Be to, **kai** baterija kelia riziką, **gamintojas** nedelsdamas apie tai informuoja valstybės narės, kurioje jis tiekė tą bateriją rinkai, nacionalinę instituciją, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie reikalavimų neatitiktį ir apie taisomuosius veiksmus, kurių imtasi.

Pakeitimas

11. Gamintojas, manantis arba turintis pagrindo manyti, kad baterija, kurią jis pateikė rinkai arba pradėjo naudoti, neatitinka II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų, nedelsdamas imasi būtinų taisomųjų veiksmų, kad būtų pasiekta tos baterijos atitiktis reikalavimams arba, kai tinka, ji būtų pašalinta iš rinkos arba atšaukta. Be to, **gamintojas, manantis arba turintis pagrindo manyti, kad** baterija kelia riziką, nedelsdamas apie tai informuoja valstybės narės, kurioje jis tiekė tą bateriją rinkai, nacionalinę instituciją, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie reikalavimų neatitiktį ir apie taisomuosius veiksmus, kurių imtasi.

(Horizontalusis pakeitimas: „gamintojas, manantis arba turintis pagrindo manyti, kad baterija kelia riziką“ keičiama visame tekste. Jį priėmus reikės padaryti atitinkamus viso teksto pakeitimus.)

Pakeitimas 237
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Ekonominės veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai įkraunamąsias pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh, pareiga nustatyti tiekimo grandinės išsamaus patikrinimo politiką

Pakeitimas

Rinkai baterijas **pateikiančių ekonominės veiklos vykdytojų** pareiga **atlikti vertės grandinės išsamų patikrinimą**

Pakeitimas 238
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Nuo [12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo] ekonominės veiklos vykdytojas, pateikiantis rinkai **įkraunamąsias pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, atlieka šio straipsnio 2–5 dalyse nustatytas **tiesimo** grandinės išsamaus patikrinimo pareigas ir saugo dokumentus, kuriais įrodomas atitinkamas tų jo pareigų atlikimas, įskaitant notifikuojamųjų įstaigų atlikto trečiosios šalies patikrinimo rezultatus.

Pakeitimas

1. Nuo [12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo] ekonominės veiklos vykdytojas, pateikiantis rinkai baterijas, atlieka šio straipsnio 2–5 dalyse nustatytas **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo pareigas ir saugo dokumentus, kuriais įrodomas atitinkamas tų jo pareigų atlikimas, įskaitant notifikuojamųjų įstaigų atlikto trečiosios šalies patikrinimo rezultatus.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 239

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- a) patvirtina ir tiekėjams bei visuomenei aiškiai praneša įmonės politiką dėl X priedo 1 punkte **nurodytų žaliavų tiekimo grandinės**;

Pakeitimas

- a) patvirtina ir tiekėjams bei visuomenei aiškiai praneša įmonės **išsamaus patikrinimo** politiką dėl **baterijų vertės grandinės, įskaitant X priedo 1 punkte nurodytas žaliavas, ir dėl su tuo susijusių X priedo 2 punkte nurodytų socialinės rizikos ir rizikos aplinkai kategorijų**;

Pakeitimas 240

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- b) į savo **tiekimo** grandinės politiką įtraukia standartus, kurie atitinka **EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijos II priede išdėstytus pavyzdinės tiekimo grandinės politikos standartus**;

Pakeitimas

- b) į savo **vertės** grandinės politiką įtraukia standartus, kurie atitinka **tarptautiniu mastu pripažintus išsamaus patikrinimo standartus, išvardytus X priedo 3a punkte**;

Pakeitimas 241

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- c) savo atitinkamas vidaus valdymo sistemas organizuoja taip, kad jos padėtų atlikti **tiekimo** grandinės išsamų patikrinimą, perduodamas savo vyresniajai vadovybei atsakomybę už **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo proceso priežiūrą ir ne trumpiau kaip penkerius metus saugodamas tų sistemų duomenų įrašus;

Pakeitimas

- c) savo atitinkamas vidaus valdymo sistemas organizuoja taip, kad jos padėtų atlikti **vertės** grandinės išsamų patikrinimą, perduodamas savo vyresniajai vadovybei atsakomybę už **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo proceso priežiūrą ir ne trumpiau kaip penkerius metus saugodamas tų sistemų duomenų įrašus;

Pakeitimas 242

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies d punkto 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

- d) sukuria ir naudoja **tiekimo** grandinės kontrolės ir skaidrumo užtikrinimo sistemą, apimančią kilmės grandinės ar atsekamumo sistemą **arba tiekimo** grandinės pirmesnių grandžių **dalyvių identifikavimą**;

Pakeitimas

- d) sukuria ir naudoja **vertės** grandinės kontrolės ir skaidrumo užtikrinimo sistemą, apimančią kilmės grandinės ar atsekamumo sistemą, **pagal kurią identifikuojami vertės** grandinės pirmesnių grandžių **dalyviai**;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 243

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies d punkto 2 pastraipos išanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

pagrindžia šią sistemą dokumentais, kuriuose pateikiama ši informacija:

Pakeitimas

pagrindžia šią sistemą dokumentais, kuriuose pateikiama **bent** ši informacija:

Pakeitimas 244

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies d punkto 2 pastraipos iii a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

iii) **prireikus, jei žaliava yra gauta iš didelės rizikos zonos, papildoma informacija pagal konkrečias rekomendacijas pradinės grandies ekonominės veiklos vykdytojams, kaip nustatyta EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijose, pvz., kilmės kasykla, vietos, kuriose yra konsoliduojamos žaliavos, jomis prekiaujama ir jos perdirbamos, taip pat kokie yra sumokėti mokesčiai, rinkliavos ir atskaitymai;**

Pakeitimas 245

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies d punkto 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Šiame d punkte nustatyti reikalavimai gali būti įvykdyti dalyvaujant pramonės inicijuotose programose;

Pakeitimas

Nepažeidžiant ekonominės veiklos vykdytojų asmeninės atsakomybės už išsamaus patikrinimo procesus, šiame d punkte nustatyti reikalavimai gali būti įvykdyti bendradarbiaujant su kitais dalyviais, be kita ko, dalyvaujant pagal šį reglamentą pripažintose pramonės inicijuotose programose;

Pakeitimas 246

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) įtraukia savo **tiesimo** grandinės politiką į sutartis ir susitarimus su tiekėjais, be kita ko, dėl jų rizikos valdymo priemonių;

Pakeitimas

e) įtraukia savo **vertės** grandinės politiką į sutartis ir susitarimus su tiekėjais, be kita ko, dėl jų rizikos valdymo priemonių;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 247

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 2 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- f) sukuria informavimo mechanizmą kaip išankstinio perspėjimo apie riziką sistemą arba suteikia galimybę naudotis **tokiu mechanizmu**, susitardamas dėl bendradarbiavimo su kitais ekonominės veiklos vykdytojais ar organizacijomis arba palengvindamas kreipimąsi į išorės ekspertą ar įstaigą, pavyzdžiui, ombudsmeną.

Pakeitimas

- f) sukuria informavimo mechanizmą kaip išankstinio perspėjimo apie riziką sistemą **ir kaip žalos atlyginimo mechanizmą pagal JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus** arba suteikia galimybę naudotis **tokiais mechanizmais**, susitardamas dėl bendradarbiavimo su kitais ekonominės veiklos vykdytojais ar organizacijomis arba palengvindamas kreipimąsi į išorės ekspertą ar įstaigą, pavyzdžiui, ombudsmeną. **Tokiuose mechanizmuose atsižvelgiama į skundų teikimo mechanizmų kriterijus, išdėstytus JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose.**

Pakeitimas 248

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- a) nustato ir įvertina su X priedo 2 punkte nurodytomis rizikos kategorijomis **susijusį** neigiamą **poveikį** savo **tiekimo** grandinėje, remdamasis pagal 2 dalį pateikta informacija, **pagal savo tiekimo grandinės politikos standartus**;

Pakeitimas

- a) **pagal savo vertės grandinės politikos standartus** nustato ir įvertina su X priedo 2 punkte nurodytomis rizikos kategorijomis **susijusią** neigiamą **poveikio riziką** savo **vertės** grandinėje, remdamasis pagal 2 dalį pateikta informacija, **taip pat bet kokia kita svarbia informacija, kuri gali būti prieinama viešai arba pateikta suinteresuotųjų šalių**;

Pakeitimas 249

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos b punkto įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- b) įgyvendina strategiją, pagal kurią reaguojama į nustatytą riziką, siekiant išvengti neigiamo poveikio **arba** jį sumažinti:

Pakeitimas

- b) įgyvendina strategiją, pagal kurią reaguojama į nustatytą riziką, siekiant išvengti neigiamo poveikio, jį sumažinti **ir pašalinti**:

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 250

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos b punkto i papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

- i) **tiekimo** grandinės rizikos vertinimo **išvados pranešamos** tuo tikslu paskirtiems vyresniesiems vadovams;

Pakeitimas

- i) **pateikia vertės** grandinės rizikos vertinimo **išvadas** tuo tikslu paskirtiems vyresniesiems vadovams;

Pakeitimas 251

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos b punkto ii papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

- ii) **patvirtinamos** rizikos valdymo **priemonės, atitinkančios EBPO** išsamaus patikrinimo **rekomendacijos II priedą**, atsižvelgiant į gebėjimą jomis daryti įtaką ir, prireikus, imtis veiksmų darant spaudimą **tiekėjams**, kurie gali veiksmingiausiai neleisti atsirasti nustatyti rizikai arba ją sumažinti;

Pakeitimas

- ii) **patvirtina** rizikos valdymo **priemonės, atitinkančias tarptautiniu mastu pripažintus** išsamaus patikrinimo **standartus, išvardytus X priedo 4 punkte**, atsižvelgiant į gebėjimą jomis daryti įtaką ir, prireikus, imtis veiksmų darant spaudimą **verslo santykiams**, kurie gali veiksmingiausiai neleisti atsirasti nustatyti rizikai arba ją sumažinti;

Pakeitimas 252

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos b punkto iii papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

- iii) **igyvendinamas** rizikos valdymo **planas, stebimi ir sekami** rizikos mažinimo pastangų **rezultatai, atsiskaitoma** šiuo tikslu paskirtiems vyresniesiems vadovams ir **svarstomas poreikis** laikinai sustabdyti arba nutraukti bendradarbiavimą su **tiekėju** po nesėkmingų bandymų sumažinti riziką, remiantis atitinkamais sutartimi įformintais susitarimais pagal 2 dalies antrą pastraipą;

Pakeitimas

- iii) **igyvendina** rizikos valdymo **planą, stebint ir sekant** rizikos mažinimo pastangų **rezultatus, atsiskaitant** šiuo tikslu paskirtiems vyresniesiems vadovams ir **svarstant poreikį** laikinai sustabdyti arba nutraukti bendradarbiavimą su **verslo partneriu** po nesėkmingų bandymų sumažinti riziką, remiantis atitinkamais sutartimi įformintais susitarimais pagal 2 dalies antrą pastraipą;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 253

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Jeigu 1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas, tęsdamas arba laikinai sustabdęs prekybą, deda pastangas sumažinti riziką, jis konsultuojasi su **tiekejais** ir atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant vietos ir centrinės valdžios institucijas, tarptautines ar pilietinės visuomenės organizacijas ir paveiktas **trečiąsias šalis**, ir susitaria dėl išmatuojamo rizikos sumažinimo strategijos, kuri įtraukiama į rizikos valdymo planą.

Pakeitimas

Jeigu 1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas, tęsdamas arba laikinai sustabdęs prekybą, deda pastangas sumažinti riziką, jis konsultuojasi su **verslo partneriais** ir atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant vietos ir centrinės valdžios institucijas, tarptautines ar pilietinės visuomenės organizacijas ir paveiktas **bendruomenes**, ir susitaria dėl išmatuojamo rizikos sumažinimo strategijos, kuri įtraukiama į rizikos valdymo planą.

Pakeitimas 254

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas nustato ir įvertina X priedo 2 punkte išvardytų rizikos kategorijų neigiamo poveikio savo **tiekimo** grandinėje tikimybę **remdamasis prieinamomis tos tiekimo grandinės tiekėjų trečiosios šalies patikrinimo, atlikto notifikuotosios įstaigos, ataskaitomis ir, kai tinka, įvertindamas savo atliekamo išsamaus patikrinimo praktiką. Tos tikrinimų ataskaitos turi atitikti 4 dalies pirmą pastraipą. Jeigu nėra tokių tokios trečiosios šalies patikrinimo ataskaitų dėl tiekėjų, 1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas riziką savo tiekimo grandinėje nustato ir vertina naudodamasis savo rizikos valdymo sistemomis. Tokiais atvejais 1 dalyje nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai, pasitelkdami notifikuojamą įstaigą, atlieka trečiosios šalies patikrinimus savo tiekimo grandinių išsamaus patikrinimo tikslu pagal 4 dalies pirmą pastraipą.**

Pakeitimas

1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas nustato ir įvertina X priedo 2 punkte išvardytų rizikos kategorijų neigiamo poveikio savo **vertės** grandinėje tikimybę. **1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas riziką savo tiekimo grandinėje nustato ir vertina naudodamasis savo rizikos valdymo sistemomis. Tokiais atvejais 1 dalyje nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai, pasitelkdami notifikuojamą įstaigą, atlieka savo išsamaus patikrinimo grandinių trečiosios šalies patikrinimus pagal 4 dalies pirmą pastraipą.** Ekonominės veiklos vykdytojas **taip pat gali prieinamomis trečiosios šalies patikrinimo, atlikto notifikuotosios įstaigos, ataskaitomis dėl tos grandinės verslo partnerių ir, kai tinka, įvertindamas savo atliekamo išsamaus patikrinimo praktiką. Tos tikrinimų ataskaitos turi atitikti 4 dalies pirmą pastraipą.**

Pakeitimas 255

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyta atsakomybės tvarka, pagal kurią ekonominės veiklos vykdytojai pagal nacionalinę teisę galėtų būti laikomi atsakingais ir atlyginti bet kokią žalą, atsiradusią dėl galimo ar faktinio neigiamo poveikio žmogaus teisėms, aplinkai ar geram valdymui, kurį jie arba jų kontroliuojamos įmonės sukėlė arba prie kurio prisidėjo veiksmais ar neveikimu.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 256**Pasiūlymas dėl reglamento****39 straipsnio 4 dalies 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

4. 1 dalyje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo tiekimo grandinės išsamaus patikrinimo politiką turi patikrinti notifikuotoji įstaiga (trečiosios šalies patikrinimas).

Pakeitimas

4. 1 dalyje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo tiekimo grandinės išsamaus patikrinimo politiką **ir praktiką** turi patikrinti notifikuotoji įstaiga (trečiosios šalies patikrinimas).

Pakeitimas 257**Pasiūlymas dėl reglamento****39 straipsnio 4 dalies 2 pastraipos a punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

a) apima visą veiklą, procesus ir sistemas, kuriuos naudodami ekonominės veiklos vykdytojai įgyvendina savo **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimus pagal 2, 3 ir 5 dalis;

Pakeitimas

a) apima visą veiklą, procesus ir sistemas, kuriuos naudodami ekonominės veiklos vykdytojai įgyvendina savo **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimus pagal 2, 3 ir 5 dalis;

Pakeitimas 258**Pasiūlymas dėl reglamento****39 straipsnio 4 dalies 2 pastraipos b punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

b) atliekamas siekiant nustatyti, ar ekonominės veiklos vykdytojų, pateikiančių baterijas rinkai, **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo praktika atitinka 2, 3 ir 5 dalis;

Pakeitimas

b) atliekamas siekiant nustatyti, ar ekonominės veiklos vykdytojų, pateikiančių baterijas rinkai, **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo praktika atitinka 2, 3 ir 5 dalis, **ir, kai tinkama, tikrinti įmones ir rinkti informaciją iš suinteresuotųjų subjektų;**

Pakeitimas 259**Pasiūlymas dėl reglamento****39 straipsnio 4 dalies 2 pastraipos c punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

c) atliekamas ekonominės veiklos vykdytojams, pateikiantiems baterijas rinkai, pateikiant rekomendacijų, kaip pagerinti jų **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo praktiką;

Pakeitimas

c) atliekamas ekonominės veiklos vykdytojams, pateikiantiems baterijas rinkai, pateikiant rekomendacijų, kaip pagerinti jų **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo praktiką;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 260
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. 1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas valstybių narių rinkos priežiūros institucijoms paprašius pateikia pagal 4 dalį atlikto trečiosios šalies patikrinimo ataskaitas arba pateikia **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo schemos, Komisijos pripažintos pagal 72 straipsnį, atitikties įrodymus.

Pakeitimas

5. 1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas valstybių narių rinkos priežiūros institucijoms paprašius pateikia pagal 4 dalį atlikto trečiosios šalies patikrinimo ataskaitas arba pateikia **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo schemos, Komisijos pripažintos pagal 72 straipsnį, atitikties įrodymus.

Pakeitimas 261
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 6 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

6. 1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas savo tiesioginiams vartotojų grandies pirkėjams suteikia galimybę susipažinti su visa pagal savo **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo politiką įgyta ir turima informacija, deramai atsižvelgdamas į verslo konfidencialumo ir kitus su konkurencija susijusius klausimus.

Pakeitimas

6. 1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas savo tiesioginiams vartotojų grandies pirkėjams suteikia galimybę susipažinti su visa pagal savo **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo politiką įgyta ir turima informacija, deramai atsižvelgdamas į verslo konfidencialumo ir kitus su konkurencija susijusius klausimus.

Pakeitimas 262
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 6 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas kasmet viešai ir kiek įmanoma plačiau, taip pat internete, paskelbia savo **tiekimo** grandinės išsamaus patikrinimo politikos ataskaitą. Toje ataskaitoje nurodomi veiksmai, kurių tas ekonominės veiklos vykdytojas ėmėsi siekdamas laikytis 2 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų, įskaitant išvadas dėl reikšmingo neigiamo poveikio pagal X priedo 2 punkte nurodytas rizikos kategorijas ir kaip spręstos tos problemos, taip pat įtraukiama pagal 4 punktą atliktų trečiosios šalies patikrinimų suvestinė ataskaita, nurodant notifikuotosios įstaigos pavadinimą ir deramai atsižvelgiant į verslo konfidencialumo ir kitus su konkurencija susijusius klausimus.

Pakeitimas

1 dalyje nurodytas ekonominės veiklos vykdytojas kasmet viešai ir kiek įmanoma plačiau, taip pat internete, paskelbia savo **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo politikos ataskaitą **ypač dėl visų žaliavų, kurių yra kiekviename rinkai pateiktame baterijų modelyje**. Toje ataskaitoje **galutiniams naudotojams lengvai suprantama forma ir aiškiai išvardijamos atitinkamos baterijos**, nurodomi veiksmai, kurių tas ekonominės veiklos vykdytojas ėmėsi siekdamas laikytis 2 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų, įskaitant išvadas dėl reikšmingo neigiamo poveikio pagal X priedo 2 punkte nurodytas rizikos kategorijas ir kaip spręstos tos problemos, taip pat įtraukiama pagal 4 punktą atliktų trečiosios šalies patikrinimų suvestinė ataskaita, nurodant notifikuotosios įstaigos pavadinimą ir deramai atsižvelgiant į verslo konfidencialumo ir kitus su konkurencija susijusius klausimus.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 263
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 7 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

7. Komisija parengia šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytą išsamaus patikrinimo, susijusio su X priedo 2 punkte nurodyta socialine rizika ir rizika aplinkai, reikalavimų taikymo, ypač laikantis X priedo 3 **punkte** nurodytų tarptautinių teisinių priemonių, gaires.

Pakeitimas

7. Komisija parengia šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytą išsamaus patikrinimo, susijusio su X priedo 2 punkte nurodyta socialine rizika ir rizika aplinkai, reikalavimų taikymo, ypač laikantis X priedo 3 **ir 3a punktuose** nurodytų tarptautinių teisinių priemonių, gaires.

Pakeitimas 264
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 7 a dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

7a. valstybės narės teikia konkrečią techninę pagalbą ekonominės veiklos vykdytojams, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms, šiame straipsnyje nustatytą išsamaus vertės grandinės patikrinimo reikalavimų laikymosi tikslais. Teikti tokią techninę paramą valstybėms narėms gali padėti jų nacionaliniai baterijų kompetencijos centrai, įsteigti pagal 68b straipsnį.

Pakeitimas 265
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 7 b dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

7b. Siekiant, kad valstybės narės pagal 69 straipsnį užtikrintų šio reglamento atitiktį, valstybės narės atsako už šių atitinkamų patikrinimų vykdymą.

Atliekant pirmoje pastraipoje nurodytus patikrinimus taikomas rizikos vertinimu pagrįstas metodas, taip pat tais atvejais, kai kompetentinga institucija turi atitinkamos informacijos, įskaitant pagrįstus trečiųjų šalių skundus, susijusius su tuo, kaip ekonominės veiklos vykdytojas laikosi šio reglamento.

Pirmoje pastraipoje nurodyti patikrinimai apima tikrinimus vietoje, taip pat ekonominės veiklos vykdytojo patalpose.

Ekonominės veiklos vykdytojai suteikia visą reikiamą pagalbą pirmoje pastraipoje nurodytiems patikrinimams atlikti, visų pirma sudaro sąlygas patekti į patalpas ir pateikia dokumentus ir duomenis.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Siekdama užtikrinti valstybių narių kompetentingų institucijų užduočių aiškumą ir veiksmų nuoseklumą, Komisija parengia gaires – vadovą, kuriame išdėstomi veiksmai, kurių turi laikytis valstybių narių kompetentingos institucijos atlikdamos pirmoje pastraipoje nurodytus patikrinimus. Tos gairės apima, jei reikia, dokumentų pavyzdžius, palengvinančius šio reglamento įgyvendinimą.

Valstybės narės saugo pirmoje pastraipoje nurodytų patikrinimų duomenis, visų pirma apie tokių patikrinimų pobūdį ir rezultatus, taip pat bet kokį pagal 69 straipsnį pateiktą pranešimą dėl taisomųjų veiksmų.

Pakeitimas 266

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 8 dalies a a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) X priede nurodytas tarptautinių teisinių priemonių sąrašas iš dalies keičiamas atsižvelgiant į tendencijas atitinkamuose tarptautiniuose forumuose;

Pakeitimas 267

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 8 dalies b punktą

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) 1 dalyje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo pareigos, nustatytos 2–4 dalyse, iš dalies keičiamos atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2017/821 pakeitimus ir **į EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijos I priede pateiktų** išsamaus patikrinimo **rekomendacijų pakeitimus**.

b) 1 dalyje nurodyto ekonominės veiklos vykdytojo pareigos, nustatytos 2–4 dalyse, iš dalies keičiamos atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2017/821 pakeitimus ir **iš dalies keičiamas X priedo 3a punkte pateiktos tarptautiniu mastu pripažintų** išsamaus patikrinimo **priemonių sąrašas**.

Pakeitimas 268

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 8 dalies b a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) nustatomas ir iš dalies keičiamas didelės rizikų zonų sąrašas, atsižvelgiant į EBPO išsamaus patikrinimo gaires.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 269

Pasiūlymas dėl reglamento

39 straipsnio 8 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8a. Jei bus priimti būsimi Sąjungos teisės aktai, kuriais nustatomos bendrosios tvaraus įmonių valdymo ir išsamaus patikrinimo taisyklės, šio straipsnio 2–5 dalyse ir X priede nustatytos nuostatos turi būti laikomos papildančiomis tokius būsimus Sąjungos teisės aktus.

Per 6 mėnesius nuo būsimų Sąjungos teisės aktų, kuriais nustatomos bendrosios tvaraus įmonių valdymo ir išsamaus patikrinimo taisyklės, įsigaliojimo datos Komisija įvertina, ar dėl tų naujų Sąjungos teisės aktų reikia iš dalies pakeisti šio straipsnio 2–5 dalis arba X priedą, arba abu, ir, kai tikslinga, pagal 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo atitinkamai iš dalies pakeičiamos tos nuostatos.

Tas deleguotasis aktas nedaro poveikio šio straipsnio 2–5 dalyse arba X priede nustatytų reikalavimų veiklos vykdytojams, pateikiantiems baterijas rinkai, taikymui. Bet kokie papildomi išsamaus patikrinimo reikalavimai ekonominės veiklos vykdytojams, nustatyti tame deleguotajame akte, turi būti tokie, kad jais būtų užtikrinama bent tokio paties lygio apsauga, kaip apsauga, nustatyta šiuo reglamentu, nesukuriant jokios nereikalingos administracinės naštos.

Pakeitimas 270

Pasiūlymas dėl reglamento

40 straipsnio 4 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4. Įgaliotasis atstovas atlieka gamintojo suteiktame įgaliojime nurodytas užduotis. Įgaliotasis atstovas pateikia savo įgaliojimo kopiją kompetentingai institucijai paprašius. Įgaliotojo atstovo įgaliojimu jam leidžiama atlikti bent šias užduotis:

4. Įgaliotasis atstovas atlieka gamintojo suteiktame įgaliojime nurodytas užduotis. Įgaliotasis atstovas **turi tinkamas finansines ir organizacines priemones, kad galėtų vykdyti įgaliojime nurodytas užduotis. Įgaliotasis atstovas** pateikia savo įgaliojimo kopiją kompetentingai institucijai paprašius **Sąjungos kalba, kurią nustato kompetentinga institucija.** Įgaliotojo atstovo įgaliojimu jam leidžiama atlikti bent šias užduotis:

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 271

Pasiūlymas dėl reglamento

40 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Jei įgaliotieji atstovai mano arba turi pagrindo manyti, kad baterija kelia pavojų, jie nedelsdami praneša apie tai rinkos priežiūros institucijoms.

Pakeitimas 272

Pasiūlymas dėl reglamento

41 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Importuotojai pateikia rinkai arba pradeda naudoti tik tokias baterijas, kurios atitinka II ir III skyrių reikalavimus.

1. Importuotojai pateikia rinkai arba pradeda naudoti tik tokias baterijas, kurios atitinka II ir III skyrių **bei 39 straipsnio** reikalavimus.

Pakeitimas 273

Pasiūlymas dėl reglamento

41 straipsnio 2 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Jeigu importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad baterija neatitinka II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų, importuotojas nepateikia tos baterijos rinkai ir nepradeda jos naudoti tol, kol neužtikrinta jos atitiktis. Be to, jei baterija kelia riziką, **importuotojas** apie tai informuoja gamintoją ir rinkos priežiūros institucijas.

Jei importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad baterija neatitinka II ir III skyriuose **bei 39 straipsnyje** nustatytų reikalavimų, importuotojas nepateikia tos baterijos rinkai ir nepradeda jos naudoti tol, kol neužtikrinta jos atitiktis. Be to, jei **importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad** baterija kelia riziką, **jis nedelsdamas** apie tai informuoja gamintoją ir rinkos priežiūros institucijas.

Pakeitimas 274

Pasiūlymas dėl reglamento

41 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

6. Kai manoma, kad tai tikslinga atsižvelgiant į baterijos keliamą riziką, importuotojai, siekdami apsaugoti žmonių sveikatą ir užtikrinti vartotojų saugą, tiria parduodamų baterijų pavyzdžius, nagrinėja ir, jei reikia, registruoja skundus ir reikalavimų neatitinkančių ar atšaukiamų baterijų atvejus ir informuoja platintojus apie šią stebėseną.

6. Kai manoma, kad tai tikslinga atsižvelgiant į baterijos keliamą riziką, importuotojai, siekdami apsaugoti žmonių sveikatą, **aplinką** ir užtikrinti vartotojų saugą, tiria parduodamų baterijų pavyzdžius, nagrinėja ir, jei reikia, registruoja skundus ir reikalavimų neatitinkančių ar atšaukiamų baterijų atvejus ir informuoja platintojus apie šią stebėseną.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 275
Pasiūlymas dėl reglamento
41 straipsnio 7 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

7. Importuotojai, manantys arba turintys pagrindo manyti, kad baterija, kurią jie pateikė rinkai arba pradėjo naudoti, neatitinka II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų, nedelsdami imasi būtinų taisomųjų veiksmų, kad būtų pasiekta tos baterijos atitiktis reikalavimams arba, kai tinka, ji būtų pašalinta iš rinkos arba atšaukta. Be to, jei baterija kelia riziką, **importuotojai** nedelsdami apie tai informuoja valstybės narės, kurioje jie tiekė tą bateriją rinkai, nacionalinę instituciją, pateikdami išsamią informaciją, visų pirma apie reikalavimų neatitiktį ir apie taisomuosius veiksmus, kurių imtasi.

Pakeitimas

7. Importuotojai, manantys arba turintys pagrindo manyti, kad baterija, kurią jie pateikė rinkai arba pradėjo naudoti, neatitinka II ir III skyriuose **bei 39 straipsnyje** nustatytų reikalavimų, nedelsdami imasi būtinų taisomųjų veiksmų, kad būtų pasiekta tos baterijos atitiktis reikalavimams arba, kai tinka, ji būtų pašalinta iš rinkos arba atšaukta. Be to, jei **importuotojai mano arba turi pagrindo manyti, kad** baterija kelia riziką, **jie** nedelsdami apie tai informuoja valstybės narės, kurioje jie tiekė tą bateriją rinkai, nacionalinę instituciją, pateikdami išsamią informaciją, visų pirma apie reikalavimų neatitiktį ir apie taisomuosius veiksmus, kurių imtasi.

Pakeitimas 276
Pasiūlymas dėl reglamento
42 straipsnio 2 dalies a punktą

Komisijos siūlomas tekstas

a) gamintojas, **gamintojo įgaliotasis atstovas, importuotojas ar kiti platintojai** yra **registruoti** valstybės narės teritorijoje pagal 46 straipsnį;

Pakeitimas

a) gamintojas yra **registruotas** valstybės narės teritorijoje pagal 46 straipsnį;

Pakeitimas 277
Pasiūlymas dėl reglamento
42 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Jei platintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad baterija neatitinka II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų, jis netiekia baterijos rinkai tol, kol neužtikrinta jos atitiktis reikalavimams. Be to, **kai** baterija kelia riziką, **platintojas** apie tai informuoja gamintoją arba importuotoją ir atitinkamas rinkos priežiūros institucijas.

Pakeitimas

3. Jei platintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad baterija neatitinka II ir III skyriuose **bei 39 straipsnyje** nustatytų reikalavimų, jis netiekia baterijos rinkai tol, kol neužtikrinta jos atitiktis reikalavimams. Be to, **jei platintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad** baterija kelia riziką, jis apie tai informuoja gamintoją arba importuotoją ir atitinkamas rinkos priežiūros institucijas.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 278

Pasiūlymas dėl reglamento

42 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Platintojai, manantys arba turintys pagrindo manyti, kad baterija, kurią jie tiekia rinkai, neatitinka II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų, užtikrina, kad būtų imtasi būtinų taisomųjų veiksmų, kuriais būtų pasiekta tos baterijos atitiktis reikalavimams arba, kai tinka, ji būtų pašalinta iš rinkos ar atšaukta. Be to, **kai** baterija kelia riziką, **platintojai** nedelsdami apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jie tiekė tą bateriją rinkai, nacionalines institucijas, pateikdami išsamią informaciją, visų pirma apie reikalavimų neatitiktį ir apie **bet kokius** taisomuosius veiksmus, kurių imtasi.

Pakeitimas

5. Platintojai, manantys arba turintys pagrindo manyti, kad baterija, kurią jie tiekia rinkai, neatitinka II ir III skyriuose **bei 39 straipsnyje** nustatytų reikalavimų, užtikrina, kad būtų imtasi būtinų taisomųjų veiksmų, kuriais būtų pasiekta tos baterijos atitiktis reikalavimams arba, kai tinka, ji būtų pašalinta iš rinkos ar atšaukta. Be to, **jei platintojai mano arba turi pagrindo manyti, kad** baterija kelia riziką, **jie** nedelsdami apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jie tiekė tą bateriją rinkai, nacionalines institucijas, pateikdami išsamią informaciją, visų pirma apie reikalavimų neatitiktį ir apie taisomuosius veiksmus, kurių imtasi.

Pakeitimas 279

Pasiūlymas dėl reglamento

42 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Platintojai, gavę nacionalinės institucijos pagrįstą prašymą, tai institucijai lengvai suprantama kalba pateikia visą informaciją ir techninius dokumentus, reikalingus baterijos atitikčiai II ir III skyriuose nustatytiems reikalavimams įrodyti. Ta informacija ir techniniai dokumentai pateikiami popierine arba elektronine forma. Nacionalinės institucijos prašymu platintojai bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti baterijų, kurias jie tiekia rinkai, keliamą riziką.

Pakeitimas

6. Platintojai, gavę nacionalinės institucijos pagrįstą prašymą, tai institucijai lengvai suprantama kalba pateikia visą informaciją ir techninius dokumentus, reikalingus baterijos atitikčiai II ir III skyriuose **bei 39 straipsnyje** nustatytiems reikalavimams įrodyti. Ta informacija ir techniniai dokumentai pateikiami popierine arba elektronine forma. Nacionalinės institucijos prašymu platintojai bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti baterijų, kurias jie tiekia rinkai, keliamą riziką.

Pakeitimas 280

Pasiūlymas dėl reglamento

43 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Užsakymų vykdymo paslaugų teikėjai užtikrina, kad jų tvarkomų baterijų sandėliavimo, pakavimo, adresavimo ir siuntimo darbų atlikimo sąlygos nepakenktų tų baterijų atitikčiai II ir III skyriuose nustatytiems reikalavimams.

Pakeitimas

Užsakymų vykdymo paslaugų teikėjai, **įskaitant elektronines prekyvietes**, užtikrina, kad jų tvarkomų baterijų sandėliavimo, pakavimo, adresavimo ir siuntimo darbų atlikimo sąlygos nepakenktų tų baterijų atitikčiai II, III ir VII skyriuose nustatytiems reikalavimams.

Nepažeidžiant VI skyriuje nustatytų atitinkamų ekonominės veiklos vykdytojų pareigų, užsakymų vykdymo paslaugų teikėjai ne tik laikosi pirmoje pastraipoje nurodyto reikalavimo, bet ir atlieka 40 straipsnio 4 dalies d punkte ir 40 straipsnio 4a dalyje nustatytas užduotis.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 281**Pasiūlymas dėl reglamento****44 straipsnio 1 pastraipos įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

Importuotojas arba platintojas laikomas gamintoju pagal šį reglamentą ir tam importuotojui arba platintojui taikomos gamintojo pareigos pagal **40** straipsnį, kai:

Pakeitimas

Importuotojas arba platintojas laikomas gamintoju pagal šį reglamentą ir tam importuotojui arba platintojui taikomos gamintojo pareigos pagal **38** straipsnį, kai **taikomas bet kuris iš toliau nurodytų punktų**:

Pakeitimas 282**Pasiūlymas dėl reglamento****44 straipsnio 1 pastraipos b punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

b) tas importuotojas arba platintojas jau pateiktą rinkai arba pradėtą naudoti bateriją pakeičia taip, kad tai gali paveikti jos atitiktį šio reglamento reikalavimams;

Pakeitimas

b) tas importuotojas arba platintojas jau pateiktą rinkai arba pradėtą naudoti bateriją pakeičia taip, kad tai gali paveikti jos atitiktį šio reglamento reikalavimams; **arba**

Pakeitimas 283**Pasiūlymas dėl reglamento****46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos d punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

d) baterijų, kurias gamintojas ketina pirmą kartą tiekti rinkai valstybės narės teritorijoje, rūši (t. y. nešiojamosios baterijos, pramoninės baterijos, elektra varomų transporto priemonių baterijos ar automobilių baterijos);

Pakeitimas

d) baterijų, kurias gamintojas ketina pirmą kartą tiekti rinkai valstybės narės teritorijoje, rūši (t. y. nešiojamosios baterijos, **mažųjų transporto priemonių baterijos**, pramoninės baterijos, elektra varomų transporto priemonių baterijos ar automobilių baterijos);

Pakeitimas 284**Pasiūlymas dėl reglamento****46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos d a punktas (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

da) baterijų, kurias gamintojas ketina pirmą kartą tiekti rinkai valstybės narės teritorijoje, cheminę sudėtį;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 285

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos f punkto išginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

f) informaciją apie tai, kaip gamintojas atlieka savo pareigas, nustatytas 47 straipsnyje, ir vykdo 48 ir 49 straipsnių reikalavimus, atitinkamai:

Pakeitimas

f) informaciją apie tai, kaip gamintojas atlieka savo pareigas, nustatytas 47 straipsnyje, ir vykdo 48, **48a** ir 49 straipsnių reikalavimus, atitinkamai:

Pakeitimas 286

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos f punkto i papunkčio išginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

i) dėl nešiojamųjų baterijų šio f punkto reikalavimai įvykdomi pateikiant:

Pakeitimas

i) dėl nešiojamųjų baterijų **ir mažųjų transporto priemonių baterijų** šio f punkto reikalavimai įvykdomi pateikiant:

Pakeitimas 287

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos f punkto i papunkčio 1 įtrauka

Komisijos siūlomas tekstas

— deklaraciją, kurioje nurodomos priemonės, gamintojo taikomos atliekant 47 straipsnyje nustatytas gamintojo atsakomybės pareigas, taip pat priemonės, taikomos atliekant 48 straipsnio 1 dalyje nustatytas atskiro surinkimo pareigas, atsižvelgiant į gamintojo tiekiamų baterijų kiekį, ir sistema, skirta užtikrinti, kad kompetentingoms institucijoms būtų pranešami patikimi duomenys;

Pakeitimas

— deklaraciją, kurioje nurodomos priemonės, gamintojo taikomos atliekant 47 straipsnyje nustatytas gamintojo atsakomybės pareigas, taip pat priemonės, taikomos atliekant 48 straipsnio 1 dalyje **ir 48a straipsnio 1 dalyje** nustatytas atskiro surinkimo pareigas, atsižvelgiant į gamintojo tiekiamų baterijų kiekį, ir sistema, skirta užtikrinti, kad kompetentingoms institucijoms būtų pranešami patikimi duomenys;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 288

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos f punkto i papunkčio 2 įtrauka

Komisijos siūlomas tekstas

- kai tinka, gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kuriai gamintojas paveda atlikti didesnės gamintojo atsakomybės pareigas pagal 47 straipsnio 2 **dali**, pavadinimą ir kontaktinius duomenis, įskaitant pašto **kodą ir vietovę, gatvės pavadinimą ir namo numerį, valstybę**, telefono **ir fakso numerius**, interneto adresą ir el. pašto adresą, taip pat tos gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos nacionalinį identifikacinį kodą, įskaitant jos numerį prekybos registre ar lygiavertį oficialios registracijos numerį, be kita ko, Europos ar nacionalinį mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, ir atstovaujamo gamintojo suteiktą įgaliojimą;

Pakeitimas

- kai tinka, gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kuriai gamintojas paveda atlikti didesnės gamintojo atsakomybės pareigas pagal 47 straipsnio 2 **ir 4 dalis**, pavadinimą ir kontaktinius duomenis, įskaitant pašto **adresą**, telefono **numerį**, interneto adresą ir el. pašto adresą, taip pat tos gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos nacionalinį identifikacinį kodą, įskaitant jos numerį prekybos registre ar lygiavertį oficialios registracijos numerį, be kita ko, Europos ar nacionalinį mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, ir atstovaujamo gamintojo suteiktą įgaliojimą;

Pakeitimas 289

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos f punkto i papunkčio 2 a įtrauka (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

- kai tinka, gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kuriai gamintojas paveda atlikti didesnės gamintojo atsakomybės pareigas pagal 47 straipsnio 2 ir 4 dalis, **nacionalinį identifikacinį kodą**, įskaitant gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos numerį prekybos registre ar lygiavertį oficialios registracijos numerį, be kita ko, Europos ar nacionalinį mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, ir atstovaujamo gamintojo suteiktą įgaliojimą;

Pakeitimas

- **jei gamintojo atsakomybę perimanti organizacija atstovauja ne vienam, o daugiau gamintojų, ji atskirai nurodo, kaip kiekvienas iš atstovaujamų gamintojų atlieka 47 straipsnyje nustatytas pareigas;**

Pakeitimas 290

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos f punkto ii papunkčio 2 įtrauka

Komisijos siūlomas tekstas

- kai tinka, gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kuriai gamintojas paveda atlikti didesnės gamintojo atsakomybės pareigas pagal 47 straipsnio 2 ir 4 dalis, **nacionalinį identifikacinį kodą**, įskaitant gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos numerį prekybos registre ar lygiavertį oficialios registracijos numerį, be kita ko, Europos ar nacionalinį mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, ir atstovaujamo gamintojo suteiktą įgaliojimą;

Pakeitimas

- kai tinka, gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kuriai gamintojas paveda atlikti didesnės gamintojo atsakomybės pareigas pagal 47 straipsnio 2 ir 4 dalis, **pavadinimą ir kontaktinius duomenis**, įskaitant **pašto adresą, telefono numerį, e. pašto adresą ir interneto adresą, taip pat tos gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos nacionalinį identifikacinį kodą, įskaitant jos numerį** prekybos registre ar lygiavertį oficialios registracijos numerį, be kita ko, Europos ar nacionalinį mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, ir atstovaujamo gamintojo suteiktą įgaliojimą;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 291

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Nuotolinio ryšio priemonėmis baterijas tiekiantys gamintojai registruojami valstybėje narėje, kurioje jie parduoda baterijas. Jei tokie gamintojai nėra registruoti valstybėje narėje, kurioje jie parduoda baterijas, jie registruojami per jų įgaliotąjį atstovą.

Pakeitimas 292

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 3 dalies d a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

da) gali atmesti gamintojo pateiktą registraciją, jei nesilaikoma 2 dalyje nustatytų įpareigojimų arba jų laikomasi nepakankamai.

Pakeitimas 293

Pasiūlymas dėl reglamento

46 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Baterijų gamintojai elektroninėse prekyvietėse pateikia informaciją apie savo registraciją arba įgaliotąjį atstovą valstybėse narėse, kuriose jie parduoda baterijas.

Pakeitimas 294

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) **organizuoti** atskirą baterijų atliekų surinkimą pagal 48 ir 49 straipsnius ir paskesnę baterijų atliekų vežimą ir paruošimą paskirties keitimui ir perdarymui, apdorojimui ir perdirbimui, **įskaitant** reikiamų saugos priemonių taikymą, pagal 56 straipsnį;

a) **padengti bent jau išlaidas, nurodytas Direktyvos 2008/98/EB 8a straipsnio 4 dalyje, įskaitant išlaidas, skirtas organizuoti** atskirą baterijų atliekų surinkimą pagal 48, **48a** ir 49 straipsnius ir paskesnę baterijų atliekų vežimą ir paruošimą paskirties keitimui ir perdarymui, apdorojimui, **paruošimui pakartotiniam panaudojimui** ir perdirbimui, ir reikiamų saugos priemonių taikymą, pagal 56 straipsnį;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 295**Pasiūlymas dėl reglamento****47 straipsnio 1 dalies c punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

c) skatinti atskirą baterijų surinkimą, be kita ko, padengti išlaidas, patiriamas atliekant tyrimus siekiant nustatyti galutinių naudotojų netinkamai išmetamas baterijas, pagal 48 straipsnio 1 dalį;

Pakeitimas

c) skatinti atskirą baterijų surinkimą, be kita ko, padengti išlaidas, patiriamas atliekant **duomenų rinkimą ir reguliarius** tyrimus siekiant nustatyti galutinių naudotojų netinkamai išmetamas baterijas, pagal 48 straipsnio 1 dalį;

Pakeitimas 296**Pasiūlymas dėl reglamento****47 straipsnio 1 dalies d a punktas (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

da) rengti informuotumo didinimo kampanijas ir (arba) nustatyti ekonomines paskatas, įskaitant Direktyvos 2008/98/EB IV priede išvardytas priemones, kad galutiniai vartotojai būtų skatinami išmesti baterijų atliekas tokiu būdu, kuris atitiktų informaciją apie baterijų atliekų prevenciją ir jų tvarkymą, pateikiant šią informaciją pagal 60 straipsnio 1 dalį;

Pakeitimas 297**Pasiūlymas dėl reglamento****47 straipsnio 1 dalies e punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

e) finansuoti **a-d** punktuose nurodytą veiklą.

Pakeitimas

e) finansuoti **a-da** punktuose nurodytą veiklą.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 298

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 3 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) 1 dalyje nurodytoms didesnės gamintojo atsakomybės pareigoms atlikti reikalingus **organizacinius ir** finansinius išteklius;

Pakeitimas

a) 1 dalyje nurodytoms didesnės gamintojo atsakomybės pareigoms atlikti reikalingus **finansinius ar** finansinius **ir organizacinius** išteklius;

Pakeitimas 299

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 4 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) būtų tikslinami **bent** pagal baterijų rūšį ir baterijų cheminę sudėtį ir, kai tinka, atsižvelgiant į jų įkraunamumą ir naudojamų perdirbtųjų medžiagų dalį gaminant baterijas;

Pakeitimas

a) būtų tikslinami **pagal Direktyvos 2008/98/EB 8a straipsnio 4 dalies b punkte nustatytus kriterijus ir** pagal baterijų rūšį ir baterijų cheminę sudėtį ir, kai tinka, atsižvelgiant į jų įkraunamumą, **ilgaamžiškumą** ir naudojamų perdirbtųjų medžiagų dalį gaminant baterijas, **į galimybę jas perdaryti arba pakeisti paskirtį ir į jų anglies pėdsaką;**

Pakeitimas 300

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 4 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) būtų tikslinami atsižvelgiant į gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų pajamas, gaunamas iš pakartotinio naudojimo ir pardavus iš baterijų ir baterijų atliekų gautas antrines žaliavas;

Pakeitimas

b) būtų tikslinami atsižvelgiant į gamintojo atsakomybę perimančių organizacijų pajamas, gaunamas iš pakartotinio naudojimo, **perdarymo, paskirties keitimo** ir pardavus iš baterijų ir baterijų atliekų gautas antrines žaliavas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 301
Pasiūlymas dėl reglamento
47 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Kai pagal 48 straipsnio 2 dalį, 49 straipsnio 3 dalį, 53 straipsnio 1 dalį, 56 straipsnio 1 dalį ir 61 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis su 1 dalies a–d punktuose nurodytų pareigų atlikimu susijusią veiklą vykdo trečioji šalis, kita nei gamintojas ar gamintojo atsakomybę perimanti organizacija, gamintojų padengiamos su tuo susijusios išlaidos neturi būti didesnės nei išlaidos, reikalingos tai veiklai ekonomiškai efektyviai vykdyti. Gamintojai ir atitinkamos trečiosios šalys skaidriai tarpusavyje susitaria dėl tokių išlaidų ir jos tikslinamos atsižvelgiant į pajamas, gaunamas iš pakartotinio naudojimo ir pardavus iš baterijų ir baterijų atliekų gautas antrines žaliavas.

Pakeitimas

5. Kai pagal 48 straipsnio 2 dalį, **48a straipsnio 2 dalį**, 49 straipsnio 3 dalį, 53 straipsnio 1 dalį, 56 straipsnio 1 dalį ir 61 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis su 1 dalies a–d punktuose nurodytų pareigų atlikimu susijusią veiklą vykdo trečioji šalis, kita nei gamintojas ar gamintojo atsakomybę perimanti organizacija, gamintojų padengiamos su tuo susijusios išlaidos neturi būti didesnės nei išlaidos, reikalingos tai veiklai ekonomiškai efektyviai vykdyti. Gamintojai ir atitinkamos trečiosios šalys skaidriai tarpusavyje susitaria dėl tokių išlaidų ir jos tikslinamos atsižvelgiant į pajamas, gaunamas iš pakartotinio naudojimo, **perdarymo, paskirties keitimo** ir pardavus iš baterijų ir baterijų atliekų gautas antrines žaliavas.

Pakeitimas 302
Pasiūlymas dėl reglamento
47 straipsnio 6 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

6. Gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos kreipiasi dėl leidimo į kompetentingą instituciją. Leidimas joms suteikiamas tik jeigu įrodoma, kad gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos taikomų priemonių pakanka, kad būtų atliktos šiame **straipsnyje** nustatytos pareigos dėl atitinkamo baterijų, kurias valstybės narės teritorijoje pirmą kartą rinkai tiekia gamintojai, kurių vardu veikia ta organizacija, kiekio. Kompetentinga institucija **reguliariais intervalais** tikrina, ar toliau laikomasi 1, 3, 4 ir 5 dalyse nustatytų leidimo sąlygų. **Kompetentingos institucijos nustato išsamias leidimo suteikimo procedūros nuostatas ir atitikties tikrinimo tvarką, įskaitant informaciją, kurią tuo tikslu turi pateikti gamintojai.**

Pakeitimas

6. **Gamintojas arba** gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos **veikdamos jo vardu** kreipiasi dėl leidimo į kompetentingą instituciją. Leidimas joms suteikiamas tik jeigu įrodoma, kad **gamintojas arba** gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos taikomų priemonių pakanka **ir kad ji turi būtinas finansines ar finansines ir organizacines priemones**, kad būtų atliktos šiame **skyriuje** nustatytos pareigos dėl atitinkamo baterijų, kurias valstybės narės teritorijoje pirmą kartą rinkai tiekia gamintojai, kurių vardu veikia ta organizacija, kiekio **ir laikosi siekio įgyvendinti baterijų atliekų atskiro surinkimo tikslą, perdirbimo lygio ir perdirbimo veiksmingumo**, nustatytų šiame reglamente, tikslus; Kompetentinga institucija **reguliariai ir ne rečiau kaip kas trejus metus** tikrina, ar toliau laikomasi 1, 3, 4 ir 5 dalyse nustatytų leidimo sąlygų. **Leidimas gali būti atšauktas, jei nepasiekiamos 48 straipsnio 4 dalyje arba 48a straipsnio 5 dalyje nustatytos surinkimo normos arba jei gamintojas arba gamintojo atsakomybę perimanti organizacija pažeidžia 49 straipsnio 1, 2 arba 3 dalis.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 303

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 6 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, nepagrįstai nedelsdamos, kompetentingai institucijai praneša apie visus prašyme suteikti leidimą pateiktos informacijos pakeitimus, visus su leidimo sąlygomis susijusius pasikeitimus, taip pat apie veiklos nutraukimą visam laikui.

Pakeitimas

Gamintojas ar gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, **veikdamos jo vardu**, nepagrįstai nedelsdamos, kompetentingai institucijai praneša apie visus prašyme suteikti leidimą pateiktos informacijos pakeitimus, visus su leidimo sąlygomis susijusius pasikeitimus, taip pat apie veiklos nutraukimą visam laikui.

Pakeitimas 304

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 9 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) pasiektą baterijų atliekų atskiro surinkimo lygį, perdirbimo lygį ir **perdirbimo veiksmingumą** pagal baterijų, kurias toje valstybėje narėje pirmą kartą rinkai tiekė tos organizacijos nariai gamintojai, **kiekį**;

Pakeitimas

c) pasiektą baterijų atliekų atskiro surinkimo lygį, perdirbimo lygį, **perdirbimo veiksmingumą** ir **iš atliekų gautų medžiagų** pagal baterijų, kurias toje valstybėje narėje pirmą kartą rinkai tiekė tos organizacijos nariai gamintojai, **kiekius**;

Pakeitimas 305

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 9 dalies d a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

da) **atliekų tvarkymo veiklos vykdytojų atrankos procedūrą.**

Pakeitimas 306

Pasiūlymas dėl reglamento

47 straipsnio 10 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

10a. **Kai veiklos vykdytojas atlieka pakartotinį baterijos naudojimą, paskirties keitimą ar perdirbimą, didesnė gamintojo atsakomybė už bateriją perkeliama nuo gamintojo tam veiklos vykdytojui.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 307
Pasiūlymas dėl reglamento
47 straipsnio 13 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

13. Direktyvos 2008/98/EB 8 ir 8a straipsniai netaikomi baterijoms.

Pakeitimas

13. **Reikalavimai dėl didesnės gamintojo atsakomybės ir dėl bendrųjų būtiniausių reikalavimų, taikomų didesnės gamintojo atsakomybės sistemoms, numatyti Direktyvos 2008/98/EB 8a straipsnyje, laikomi būtiniausiais reikalavimais ir papildomi šiame reglamente išdėstytais nuostatomis.**

Pakeitimas 308
Pasiūlymas dėl reglamento
48 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, užtikrina visų nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimą valstybės narės, kurioje jie baterijas pirmą kartą tiekė rinkai, teritorijoje, nepriklausomai nuo tų baterijų pobūdžio, prekių ženklo ar kilmės. Tuo tikslu jie:

Pakeitimas

1. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, užtikrina **atskirą** visų nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimą valstybės narės, kurioje jie baterijas pirmą kartą tiekė rinkai, teritorijoje, nepriklausomai nuo tų baterijų pobūdžio, **cheminės sudėties**, prekių ženklo ar kilmės. Tuo tikslu jie:

Pakeitimas 309
Pasiūlymas dėl reglamento
48 straipsnio 1 dalies a punktą

Komisijos siūlomas tekstas

a) įrengia nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo punktus;

Pakeitimas

a) įrengia nešiojamųjų baterijų atliekų **priėmimo ir** surinkimo punktus;

Pakeitimas 310
Pasiūlymas dėl reglamento
48 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. **Iš galutinių naudotojų, išmetančių** nešiojamųjų baterijų atliekas 2 dalyje nurodytuose surinkimo punktuose, neimamas mokestis ir nereikalaujama pirkti naujos baterijos.

Pakeitimas

3. **Galutiniams naudotojams suteikiama galimybė šalinti** nešiojamųjų baterijų atliekas 2 dalyje nurodytuose surinkimo punktuose **ir už tai iš jų** neimamas mokestis ir nereikalaujama pirkti naujos baterijos **ar būti įsigijus bateriją iš gamintojo, kuris įsteigė surinkimo punktus.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 311

Pasiūlymas dėl reglamento

48 straipsnio 4 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, pasiekia ir **nuolat** palaiko bent toliau nurodytas nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo tikslines normas, apskaičiuojamas kaip nešiojamųjų baterijų (**išskyrus mažųjų transporto priemonių baterijas**), kurias valstybėje narėje pirmą kartą rinkai tiekė atitinkamas gamintojas arba, kolektyviai, gamintojai, kurie yra gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos nariai, procentinė dalis:

Pakeitimas

4. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, pasiekia ir **kasmet** palaiko bent toliau nurodytas nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo tikslines normas, apskaičiuojamas kaip nešiojamųjų baterijų, kurias valstybėje narėje pirmą kartą rinkai tiekė atitinkamas gamintojas arba, kolektyviai, gamintojai, kurie yra gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos nariai, procentinė dalis:

Pakeitimas 312

Pasiūlymas dėl reglamento

48 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, pasiekia ir **kasmet** palaiko bent toliau nurodytas bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo tikslines normas, apskaičiuojamas kaip bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų, kurias valstybėje narėje pirmą kartą rinkai tiekė atitinkamas gamintojas arba, kolektyviai, gamintojai, kurie yra gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos nariai, procentinė dalis:

- a) iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 45 proc.;
- b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – 70 proc.;
- c) iki 2030 m. gruodžio 31 d. – 80 proc.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 313
Pasiūlymas dėl reglamento
48 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

48a straipsnis**Mažųjų transporto priemonių baterijų atliekų surinkimas**

1. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, užtikrina visų mažųjų transporto priemonių baterijų atliekų surinkimą valstybės narės, kurioje jie baterijas pirmą kartą tiekė rinkai, teritorijoje, nepriklausomai nuo tų baterijų pobūdžio, cheminės sudėties, prekių ženklo ar kilmės.

2. Mažųjų transporto priemonių gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, nemokamai priima visų mažųjų transporto priemonių baterijų, kurias jie pirmą kartą tiekė rinkai tos valstybės narės teritorijoje, nepriklausomai nuo tų baterijų pobūdžio, prekių ženklo ar kilmės, atliekas, nereikalaudami, kad galutinis naudotojas pirktų naują bateriją ar kad jis būtų pirkęs bateriją iš jų. Tuo tikslu jie sutinka priimti mažųjų transporto priemonių baterijų atliekas iš galutinių naudotojų arba iš priėmimo ir surinkimo punktu, gautų bendradarbiaujant su:

- a) mažųjų transporto priemonių baterijų platintojais pagal 50 straipsnio 1 dalį;
- b) nepriklausomais veiklos vykdytojais, kurie taiso mažąsias transporto priemones;
- c) valdžios institucijomis arba trečiosiomis šalimis, tvarkančiomis atliekas jų vardu, pagal 53 straipsnį.

3. Pagal 2 dalį nustatyta priėmimo tvarka taikoma visai valstybės narės teritorijai, atsižvelgiant į gyventojų skaičių ir tankį, numatomą mažųjų transporto priemonių baterijų atliekų kiekį, jų prieinamumą galutiniams vartotojams ir jų atstumą iki galutinio vartotojo. Atliekų priėmimo tvarkos taikymas neapsiriboja tik tomis sritimis, kuriose mažųjų transporto priemonių baterijų atliekų surinkimas ir tolesnis tvarkymas yra pelningiausias.

4. Galutiniai naudotojai, šalinantys mažųjų transporto priemonių baterijų atliekas 2 dalyje nurodytuose surinkimo punktuose, gali visomis aplinkybėmis grąžinti mažųjų transporto priemonių baterijų atliekas bet kuriame surinkimo punkte, ir iš jų neimamas mokestis ar nereikalaujama pirkti naujos baterijos.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, pasiekia ir kasmet palaiko bent toliau nurodytas mažųjų transporto priemonių baterijų surinkimo tikslines normas, apskaičiuojamas kaip mažųjų transporto priemonių baterijų, kurias valstybėje narėje pirmą kartą rinkai tiekė atitinkamas gamintojas arba, kolektyviai, gamintojai, kurie yra gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos nariai, procentinis dydis:

a) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – 75 proc.;

b) iki 2030 m. gruodžio 31 d. – 85 proc.

Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, apskaičiuoja pirmoje pastraipoje dalyje nurodytą surinkimo lygį pagal deleguotąjį aktą, priimtą pagal 55 straipsnio 2b dalį.

6. Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis įrengtiems surinkimo punkтам netaikomi Direktyvos 2008/98/EB reikalavimai dėl registracijos ar leidimo.

7. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, prašo kompetentingos institucijos leidimo, kurį suteikiant patikrinama, ar laikomasi nustatytos tvarkos, skirtos šio straipsnio laikymuisi užtikrinti. Kai leidimo prašo gamintojo atsakomybę perimanti organizacija, jos prašyme suteikti leidimą aiškiai nurodomi aktyvūs organizacijos nariai gamintojai, kuriems ji atstovauja.

8. Gamintojo atsakomybę perimanti organizacija užtikrina savo turimų su privačia informacija arba su konkrečiais gamintojais tiesiogiai siejama informacija susijusių duomenų konfidencialumą. Kompetentinga institucija savo suteikiamame leidime gali nustatyti su tuo susijusias sąlygas.

9. Leidimas pagal 6 dalį gali būti suteikiamas tik jeigu pateiktais patvirtinamaisiais dokumentais įrodoma, kad laikomasi šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių reikalavimų ir kad yra nustatyta visa reikiama tvarka, kad būtų pasiekta ir toliau nuolat palaikoma bent 5 dalyje nurodyta tikslinė surinkimo norma. Kai leidimo prašo gamintojo atsakomybę perimanti organizacija, jis suteikiamas kaip 47 straipsnio 6 dalyje nurodyto leidimo dalis.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

10. Kompetentinga institucija išsamiai nustato leidimo suteikimo pagal 7 dalį procedūrą, kad būtų užtikrinamas šio straipsnio 1–4 dalyse ir 56 straipsnyje nustatytų reikalavimų laikymasis. Tai apima reikalavimą, kad būtų parengta nepriklausomų ekspertų ataskaita po baterijų atliekų surinkimo tvarkos, nustatomos pagal šį straipsnį, išankstinio patikrinimo, kad būtų užtikrintas šio straipsnio reikalavimų laikymasis. Tai taip pat apima terminus, per kuriuos patikrinami atitinkami veiksmai ir priimamas kompetentingos institucijos sprendimas – tai turi būti atlikta ne vėliau kaip per šešias savaites po išsamių paraiškos dokumentų pateikimo.

11. Kompetentinga institucija reguliariai ir ne rečiau kaip kas trejus metus tikrina, ar tebesilaikoma pagal 7 dalį suteikto leidimo sąlygų. Leidimas gali būti panaikintas, jei nepasiekiami 4 dalyje nustatytos tikslinės surinkimo normos arba jei gamintojas ar gamintojo atsakomybę perimanti organizacija reikšmingai pažeidžia savo pareigas pagal 1–3 dalis.

12. Gamintojas arba gamintojo atsakomybę perimanti organizacija, veikianti jo vardu, kai ji yra paskirta pagal 47 straipsnio 2 dalį, nedelsdami praneša kompetentingai institucijai apie bet kokius prašyme suteikti 7 dalyje nurodytą leidimą numatytų sąlygų pakeitimus ar bet kokius su leidimo sąlygomis pagal 8 dalį susijusius pakeitimus, taip pat apie veiklos nutraukimą visam laikui.

13. Kas penkerius metus valstybės narės bent NUTS 2 lygiu atlieka surenkamų mišrių komunalinių atliekų ir elektros bei elektroninės įrangos atliekų srautų sudėties tyrimą siekdamos nustatyti, kokią dalį sudaro nešiojamųjų baterijų atliekos. Pirmas toks tyrimas atliekamas iki 2023 m. gruodžio 31 d. Remdamosi gauta informacija kompetentingos institucijos, suteikdamos arba peržiūrėdamos leidimą pagal 7 ir 10 dalis, gali reikalauti, kad nešiojamųjų baterijų gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos imtųsi taisomųjų veiksmų – didintų savo susietųjų surinkimo punktų tinklą ir vykdytų informavimo kampanijas pagal 60 straipsnio 1 dalį – proporcingai tam, kokią mišrių komunalinių atliekų ir elektros bei elektroninės įrangos atliekų srautų dalį sudaro nešiojamųjų baterijų atliekos, kaip nustatyta atliktu tyrimu.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 314

Pasiūlymas dėl reglamento

49 straipsnio – 1 dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-1. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, užtikrina visų automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekų surinkimą valstybės narės, kurioje jie baterijas pirmą kartą tiekė rinkai, teritorijoje, nepriklausomai nuo tų baterijų pobūdžio, cheminės sudėties, prekių ženklo ar kilmės.

Pakeitimas 315

Pasiūlymas dėl reglamento

49 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos išanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, nemokamai priima visas atitinkamos rūšies automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų, kurias jie pirmą kartą tiekė rinkai tos valstybės narės teritorijoje, atliekas, nereikalavdami, kad galutinis naudotojas pirktų naują bateriją ar kad jis būtų pirkęs bateriją iš jų. Tuo tikslu jie sutinka priimti automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekas iš galutinių naudotojų arba iš surinkimo punktų, parūpintų bendradarbiaujant su:

1. Automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, nemokamai priima visas atitinkamos rūšies automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų, kurias jie pirmą kartą tiekė rinkai tos valstybės narės teritorijoje, atliekas, nereikalavdami, kad galutinis naudotojas pirktų naują bateriją ar kad jis būtų pirkęs bateriją iš jų. Tuo tikslu jie sutinka priimti automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekas iš galutinių naudotojų arba iš **priėmimo ir** surinkimo punktų, parūpintų bendradarbiaujant su:

Pakeitimas 316

Pasiūlymas dėl reglamento

49 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) nepriklausomais veiklos vykdytojais, kurie pakartotinai panaudoja, perdaro arba pakeičia automobilių baterijas, pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 317**Pasiūlymas dėl reglamento****49 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Kai pramoninių baterijų atliekas visų pirma reikia išmontuoti privačių, nekomercinių naudotojų patalpose, gamintojo pareiga priimti tas baterijas apima ir baterijų atliekų išmontavimo ir surinkimo tų naudotojų patalpose išlaidų padengimą.

Pakeitimas

Kai pramoninių baterijų atliekas visų pirma reikia išmontuoti privačių, nekomercinių naudotojų patalpose, gamintojo **arba, kai ji yra paskirta pagal 47 straipsnio 2 dalį, gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos** pareiga priimti tas baterijas apima ir baterijų atliekų išmontavimo ir surinkimo tų naudotojų patalpose išlaidų padengimą.

Pakeitimas 318**Pasiūlymas dėl reglamento****49 straipsnio 3 dalies a punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

a) 1 dalyje nurodytiems surinkimo punktams parūpina tinkamą surinkimo infrastruktūrą, kad būtų atskirai surenkamos automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekos, laikantis taikomų saugos reikalavimų, ir padengia būtinąsias su baterijų atliekų priėmimo veikla susijusias tų surinkimo punktų išlaidas. Tokioms baterijoms surinkti ir laikinai saugoti surinkimo punkte skirti konteineriai turi būti tinkami atsižvelgiant į automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekų, numatomų surinkti tuose surinkimo punktuose, kiekį ir pavojingumą;

Pakeitimas

a) 1 dalyje nurodytiems **priėmimo ir** surinkimo punktams parūpina tinkamą surinkimo infrastruktūrą, kad būtų atskirai surenkamos automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekos, laikantis taikomų saugos reikalavimų, ir padengia būtinąsias su baterijų atliekų priėmimo veikla susijusias tų **priėmimo ir** surinkimo punktų išlaidas. Tokioms baterijoms surinkti ir laikinai saugoti surinkimo punkte skirti konteineriai turi būti tinkami atsižvelgiant į automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekų, numatomų surinkti tuose **priėmimo ir** surinkimo punktuose, kiekį ir pavojingumą;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 319

Pasiūlymas dėl reglamento

49 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Valstybės narės kasmet renka informaciją, įskaitant pagrįstus įverčius, apie jų rinkai pateiktų automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų, kurias galima surinkti, kiekį ir kategorijas, palyginti su visais būdais surinktų baterijų, parengtų pakartotiniam naudojimui, perdirbtų ir naudotų valstybėje narėje, kiekiais ir apie eksportuotas baterijas, esančias transporto priemonėse ir (arba) pramoniniuose produktuose, pagal svorį ir cheminę sudėtį.

Pakeitimas 320

Pasiūlymas dėl reglamento

50 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Platintojai baterijų atliekas iš galutinio naudotojo priima nemokamai **ir** nereikalaudami **pirkti naujos baterijos**, nepriklausomai nuo baterijų cheminės sudėties ar kilmės. Nešiojamosios baterijos priimamos jų mažmeninės prekybos vietoje arba prie pat jos. Automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir **elektra varomų** transporto priemonių baterijų atliekos priimamos jų mažmeninės prekybos vietoje arba arti jos. Ši pareiga apima tik tų rūšių baterijų, kurias platintojas siūlo arba praeityje siūlė įsigyti kaip naujas baterijas, atliekas, o nešiojamųjų baterijų atveju – neprofesionalių galutinių naudotojų įprastai išmetamų baterijų kiekį.

Pakeitimas

1. Platintojai baterijų atliekas iš galutinio naudotojo priima nemokamai **arba** nereikalaudami **būti įsigijus bateriją iš to paties platintojo**, nepriklausomai nuo baterijų cheminės sudėties ar kilmės. Nešiojamosios baterijos priimamos jų mažmeninės prekybos vietoje arba prie pat jos. **Mažųjų transporto priemonių baterijų**, automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir transporto priemonių baterijų atliekos priimamos jų mažmeninės prekybos vietoje arba arti jos. Ši pareiga apima tik tų rūšių baterijų, kurias platintojas siūlo arba praeityje siūlė įsigyti kaip naujas baterijas, atliekas, o nešiojamųjų baterijų atveju – neprofesionalių galutinių naudotojų įprastai išmetamų baterijų kiekį.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 321
Pasiūlymas dėl reglamento
50 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Platintojai priimtas baterijų atliekas perduoda gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, atsakingiems už tų baterijų surinkimą atitinkamai pagal 48 ir 49 straipsnius, arba atliekų tvarkymo subjektui, kad jos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal 56 straipsnį.

Pakeitimas

3. Platintojai priimtas baterijų atliekas perduoda gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, atsakingiems už tų baterijų surinkimą atitinkamai pagal 48, **48a** ir 49 straipsnius, arba atliekų tvarkymo subjektui, kad jos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal 56 straipsnį. **Valstybės narės gali apriboti platintojų galimybę perduoti baterijų atliekas pagal jų rūšį gamintojams ar gamintojo atsakomybę atsakingoms organizacijoms arba atliekų tvarkymo subjektams. Valstybės narės užtikrina, kad tokie apribojimai neturėtų neigiamo poveikio surinkimo ir perdirbimo sistemoms.**

Pakeitimas 322
Pasiūlymas dėl reglamento
50 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Šiame straipsnyje nustatytos pareigos taikomos *mutatis mutandis* ir tiems veiklos vykdytojams, kurie tiekia baterijas galutiniams naudotojams pagal nuotolinės prekybos sutartis. Tie veiklos vykdytojai parūpina pakankamai surinkimo punktų visoje valstybės narės teritorijoje, atsižvelgiant į gyventojų skaičių ir tankį, numatomą automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekų kiekį, taip pat prieinamumą ir artumą galutiniams naudotojams, kad galutiniai naudotojai galėtų grąžinti baterijas.

Pakeitimas

4. Šiame straipsnyje nustatytos pareigos taikomos *mutatis mutandis* ir tiems veiklos vykdytojams, kurie tiekia baterijas galutiniams naudotojams pagal nuotolinės prekybos sutartis. Tie veiklos vykdytojai parūpina pakankamai surinkimo punktų visoje valstybės narės teritorijoje, atsižvelgiant į gyventojų skaičių ir tankį, numatomą **nešiojamų, mažųjų transporto priemonių**, automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekų kiekį, taip pat prieinamumą ir artumą galutiniams naudotojams, kad galutiniai naudotojai galėtų grąžinti baterijas.

Pakeitimas 323
Pasiūlymas dėl reglamento
50 straipsnio 4 a dalis (nauja)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

4a. Jei prekės parduodamos kartu su pristatymu, platintojai siūlo baterijas priimti nemokamai. Užsakant bateriją, galutinis baterijos naudotojas informuojamas apie tvarką, kaip grąžinti panaudotą bateriją.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 324
Pasiūlymas dėl reglamento
50 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

50a straipsnis

Baterijų užstato grąžinimo sistemos

Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. Komisija įvertina Sąjungos masto baterijų, visų pirma bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų, užstato grąžinimo sistemų sukūrimo pagrįstumą ir galimą naudą. Tuo tikslu Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ir apsvarsto poreikį imtis tinkamų priemonių, be kita ko, pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų. Valstybės narės, įgyvendindamos nacionalines baterijų užstato grąžinimo sistemas, apie tas priemones praneša Komisijai. Nacionalinėmis užstato grąžinimo sistemomis netrukdoma priimti suderintų visą Sąjungą apimančių sistemų.

Pakeitimas 325
Pasiūlymas dėl reglamento
51 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Galutiniai naudotojai šalina baterijų atliekas tam skirtuose atskiro surinkimo punktuose, įrengtuose gamintojo ar gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos arba dėl to sudarius specialų susitarimą su gamintoju ar gamintojo atsakomybę perimančia organizacija, pagal 48 ir 49 straipsnius.

2. Galutiniai naudotojai šalina baterijų atliekas tam skirtuose atskiro surinkimo punktuose, įrengtuose gamintojo ar gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos arba dėl to sudarius specialų susitarimą su gamintoju ar gamintojo atsakomybę perimančia organizacija, pagal 48, **48a** ir 49 straipsnius.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 326
Pasiūlymas dėl reglamento
52 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Atliekų apdorojimo įmonės, kurioms taikomos direktyvos 2000/53/EB ir 2012/19/ES, baterijų atliekas, susidariusias apdorojus eksploatuoti netinkamas transporto priemones ir elektros bei elektroninės įrangos atliekas, perduoda atitinkamų baterijų gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, veikiančioms jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal šio reglamento 47 straipsnio 2 dalį, arba atliekų tvarkymo subjektams, kad jos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal šio reglamento 56 straipsnio reikalavimus. Atliekų apdorojimo įmonėse tvarkomas tų sandorių registras.

Pakeitimas

Atliekų apdorojimo įmonės, kurioms taikomos direktyvos 2000/53/EB ir 2012/19/ES, baterijų atliekas, susidariusias apdorojus eksploatuoti netinkamas transporto priemones ir elektros bei elektroninės įrangos atliekas, perduoda atitinkamų baterijų gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, veikiančioms jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal šio reglamento 47 straipsnio 2 dalį, arba **įgaliotiems** atliekų tvarkymo subjektams, kad jos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal šio reglamento 56 straipsnio reikalavimus. **Valstybės narės gali apriboti atliekų apdorojimo įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2000/53/EB arba Direktyva 2012/19/ES veiklos vykdytojams galimybę perduoti baterijų atliekas pagal jų rūšį gamintojams ar gamintojo atsakomybę atsakingoms organizacijoms arba kitam atliekų tvarkymo subjektui. Valstybės narės užtikrina, kad tokie apribojimai neturėtų neigiamo poveikio surinkimo ir perdirbimo sistemoms.** Atliekų apdorojimo įmonėse tvarkomas tų sandorių registras.

Pakeitimas 327
Pasiūlymas dėl reglamento
53 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Iš privačių nekomercinių naudotojų gaunamos baterijų atliekos gali būti šalinamos atliekų tvarkymo viešųjų institucijų įrengtuose atskiro surinkimo punktuose.

Pakeitimas

1. Iš privačių nekomercinių naudotojų gaunamos baterijų atliekos gali būti šalinamos atliekų tvarkymo viešųjų institucijų įrengtuose atskiro surinkimo punktuose. **Kai tai nustatyta konkrečiai baterijų rūšiai, valstybinės atliekų tvarkymo institucijos neturi atsisakyti priimti bet kokių tos rūšies baterijų atliekų, įskaitant pakartotinai naudojamą, pakeistos paskirties ir perdarytas baterijas.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 328
Pasiūlymas dėl reglamento
53 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Atliekų tvarkymo viešosios institucijos surinktas baterijų atliekas perduoda gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, veikiančioms jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, arba atliekų tvarkymo subjektams, kad tos baterijų atliekos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal 56 straipsnio reikalavimus, arba pačios institucijos jas apdoroja ir perdirba pagal 56 straipsnio reikalavimus.

Pakeitimas

2. Atliekų tvarkymo viešosios institucijos surinktas baterijų atliekas perduoda gamintojams arba gamintojo atsakomybę perimančioms organizacijoms, veikiančioms jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, arba atliekų tvarkymo subjektams, kad tos baterijų atliekos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal 56 straipsnio reikalavimus, arba pačios institucijos jas apdoroja ir perdirba pagal 56 straipsnio reikalavimus. **Valstybės narės gali apriboti atliekų tvarkymo viešųjų institucijų galimybę perduoti baterijų atliekas pagal jų rūšį gamintojams ar gamintojo atsakomybę atsakingoms organizacijoms arba atliekų tvarkymo subjektui, arba pačioms atlikti jų apdorojimą ir perdirbimą. Valstybės narės užtikrina, kad tokie apribojimai neturėtų neigiamo poveikio surinkimo ir perdirbimo sistemoms.**

Pakeitimas 329
Pasiūlymas dėl reglamento
54 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Iš nešiojamųjų baterijų atliekų savanoriško surinkimo punktų nešiojamųjų baterijų atliekos perduodamos nešiojamųjų baterijų gamintojams ar jų vardu veikiančioms trečiosioms šalims, įskaitant gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, arba atliekų tvarkymo subjektams, kad jos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal 56 straipsnio reikalavimus.

Pakeitimas

Iš nešiojamųjų baterijų atliekų savanoriško surinkimo punktų nešiojamųjų baterijų atliekos perduodamos nešiojamųjų baterijų gamintojams ar jų vardu veikiančioms trečiosioms šalims, įskaitant gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, arba **įgaliojims** atliekų tvarkymo subjektams, kad jos būtų apdorotos ir perdirbtos pagal 56 straipsnio reikalavimus. **Valstybės narės gali apriboti galimybę nešiojamųjų baterijų atliekų savanoriško surinkimo punktam perduoti tas nešiojamąsias baterijas gamintojams arba gamintojų atsakomybės organizacijoms, arba atliekų tvarkymo veiklos vykdytojui. Valstybės narės užtikrina, kad tokie apribojimai neturėtų neigiamo poveikio surinkimo ir perdirbimo sistemoms.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 330
Pasiūlymas dėl reglamento
55 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo lygiai

*Pakeitimas*Nešiojamųjų baterijų *ir mažųjų transporto priemonių baterijų* atliekų surinkimo lygiai

Pakeitimas 331
Pasiūlymas dėl reglamento
55 straipsnio 1 dalies b punktas

*Komisijos siūlomas tekstas*b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – **65** proc.;

*Pakeitimas*b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – **70** proc.;

Pakeitimas 332
Pasiūlymas dėl reglamento
55 straipsnio 1 dalies c punktas

*Komisijos siūlomas tekstas*c) iki 2030 m. gruodžio 31 d. – **70** proc.

*Pakeitimas*c) iki 2030 m. gruodžio 31 d. – **80** proc.

Pakeitimas 333
Pasiūlymas dėl reglamento
55 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Valstybės narės pasiekia šias minimalias tikslines bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo normas:

- a) iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 45 proc.;*
- b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – 70 proc.;*
- c) iki 2030 m. gruodžio 31 d. – 80 proc.*

Pakeitimas 334
Pasiūlymas dėl reglamento
55 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Valstybės narės pasiekia šias minimalias mažųjų transporto priemonių baterijų atliekų surinkimo normas:

- a) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – 75 proc.;*
- b) iki 2030 m. gruodžio 31 d. – 85 proc.*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 335

Pasiūlymas dėl reglamento

55 straipsnio 2 b dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2b. *Ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis Reglamentas ir nustatomos išsamios taisyklės dėl mažųjų transporto priemonių baterijų surinkimo tikslinių normų apskaičiavimo ir tikrinimo, siekiant atspindėti baterijų atliekų, kurias galima surinkti, kiekį.*

Pakeitimas 336

Pasiūlymas dėl reglamento

55 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Komisija iki **2030** m. gruodžio 31 d. peržiūri 1 dalies c punkte nustatytą tikslinę normą **ir per tą peržiūrą apvarsto poreikį nustatyti mažųjų transporto priemonių baterijų surinkimo tikslinę normą, atsižvelgiant į atitinkamos rinkos dalies pokyčius, kaip atskirą tikslinę normą arba įtraukiant ją į peržiūrimą 1 dalies c punkte ir 48 straipsnio 4 dalyje nustatytą tikslinę normą.** Atliekant šią peržiūrą taip pat **gali būti** svarstomas poreikis nustatyti atskiro surinkimo lygio apskaičiavimo metodiką, pagal kurią būtų atsižvelgiama į galimų surinkti baterijų atliekų kiekį. Šiuo tikslu Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia atliktos peržiūros rezultatų ataskaitą, prie kurios, jei tinka, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

3. Komisija iki **2024** m. gruodžio 31 d. peržiūri 1 dalies c punkte nustatytą tikslinę normą. Atliekant šią peržiūrą taip pat svarstomas poreikis nustatyti atskiro surinkimo lygio apskaičiavimo metodiką, pagal kurią būtų atsižvelgiama į galimų surinkti **nešiojamų** baterijų atliekų kiekį. Šiuo tikslu Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia atliktos peržiūros rezultatų ataskaitą, prie kurios, jei tinka, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

Pakeitimas 337

Pasiūlymas dėl reglamento

55 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4. Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama XI priede nustatyta nešiojamųjų baterijų surinkimo lygio apskaičiavimo metodika.

Išbraukta.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 338
Pasiūlymas dėl reglamento
56 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Surinktos baterijų atliekos nešalinamos *sąvartynuose ir nedeginamos.*

Pakeitimas

1. Surinktos baterijų atliekos nešalinamos *arba nenaudojamos šiluminės energijos gavybos iš atliekų veiklai.*

Pakeitimas 339
Pasiūlymas dėl reglamento
56 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Valstybės narės gali nustatyti paskatų sistemas ekonominės veiklos vykdytojams, kurie pasiekia didesnę surinkimą, nei atitinkamos XII Priedo B ir C dalyse nustatytos ribinės vertės.

Pakeitimas 340
Pasiūlymas dėl reglamento
57 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. *Atliekamas visų surinktų baterijų atliekų perdirbimo procesas.*

Pakeitimas

1. Visos surinktos baterijų atliekos parengiamos pakartotiniam naudojimui, parengiamos paskirties keitimui arba perdirbimo procesui, išskyrus baterijas, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, kurios šalinamos tokiu būdu, kad nesukeltų jokio neigiamo poveikio žmonių sveikatai ar aplinkai.

Pakeitimas 341
Pasiūlymas dėl reglamento
57 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisija, siekdama sudaryti sąlygas tinkamai rūšiuoti ličio jonų baterijų atliekas ir teikti ataskaitas apie jas, įtraukia ličio jonų baterijų atliekas į atitinkamą Sprendime 2000/532/EB nurodytą atliekų sąrašą.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 342

Pasiūlymas dėl reglamento

57 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Komisija ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. priima **įgyvendinimo** aktą, kuriuo **nustatomos išsamios taisyklės** dėl perdirbimo veiksmingumo lygio ir iš atliekų gautų medžiagų naudojimo lygio apskaičiavimo ir tikrinimo. **Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.**

Pakeitimas

4. Komisija ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. **pagal 73 straipsnį** priima **deleguotąjį** aktą, kuriuo **šis reglamentas papildomas nustatant išsamias taisykles** dėl perdirbimo veiksmingumo lygio ir iš atliekų gautų medžiagų naudojimo lygio apskaičiavimo ir tikrinimo.

Pakeitimas 343

Pasiūlymas dėl reglamento

57 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą ir į kuriamas naujas atliekų tvarkymo technologijas, iš dalies pakeičiami XII priedo B ir C dalyse nustatyti minimalūs iš baterijų atliekų gautų medžiagų naudojimo lygiai.

Pakeitimas

5. Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Komisija, atsižvelgdama į technikos ir mokslo pažangą ir į kuriamas naujas atliekų tvarkymo technologijas, **įvertina perdirbimo veiksmingumo pažangą ir iš baterijų atliekų gautų medžiagų naudojimo lygius, nustatytus XII priedo B ir C dalyse, ir pateikia ataskaitą. Prireikus prie tos ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama padidinti minimalų perdirbimo veiksmingumo lygį ir iš atliekų gautų medžiagų naudojimo lygius.**

Pakeitimas 344

Pasiūlymas dėl reglamento

57 straipsnio 5 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a. Komisijai pagal 73 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą ir į kuriamas naujas atliekų tvarkymo technologijas, išplečiamas XII priedo B ir C dalyse nustatytas baterijų cheminių medžiagų ir sudėties sąrašas.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 345
Pasiūlymas dėl reglamento
58 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Apdorojimo ir perdirbimo operacijos gali būti atliekamos ir už atitinkamos valstybės narės ribų arba už Sąjungos ribų, jeigu baterijų atliekos vežamos laikantis Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 ir Reglamento (EB) Nr. 1418/2007.

Pakeitimas

1. Apdorojimo, **parengimo pakartotiniam naudojimui, parengimo paskirties keitimui** ir perdirbimo operacijos gali būti atliekamos ir už atitinkamos valstybės narės ribų arba už Sąjungos ribų, jeigu baterijų atliekos vežamos laikantis Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 ir Reglamento (EB) Nr. 1418/2007

Pakeitimas 346
Pasiūlymas dėl reglamento
58 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Pagal 1 dalį iš Sąjungos eksportuotos baterijų atliekos įskaitomos vykdant 56 ir 57 straipsniuose nustatytas pareigas, veiksmingumo ir tikslinių normų reikalavimus tik jeigu perdirbėjas ar kitas atliekų turėtojas, eksportavęs baterijų atliekas apdoroti ir perdirbti, **gali** įrodyti, kad jų apdorojimas atliktas šio reglamento reikalavimams lygiavertėmis sąlygomis.

Pakeitimas

2. Pagal 1 dalį iš Sąjungos eksportuotos baterijų atliekos įskaitomos vykdant 56 ir 57 straipsniuose nustatytas pareigas, veiksmingumo ir tikslinių normų reikalavimus tik jeigu perdirbėjas ar kitas atliekų turėtojas, eksportavęs baterijų atliekas apdoroti, **parengti pakartotiniam naudojimui, parengti paskirties keitimui** ir perdirbti, **pateikia paskirties valstybės kompetentingos institucijos patvirtintus patvirtinamuosius dokumentus** įrodyti, kad jų apdorojimas atliktas šio reglamento reikalavimams lygiavertėmis sąlygomis **ir pagal kituose Sąjungos teisės aktuose nurodytus atitinkamus aplinkosaugos ir žmonių sveikatos apsaugos reikalavimus.**

Pakeitimas 347
Pasiūlymas dėl reglamento
58 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Komisija **įgaliojama priimti** deleguotąjį aktą pagal 73 straipsnį, kuriuo nustatomos išsamios šio straipsnio 2 dalies nuostatos papildančios taisyklės, nustatant lygiavertčių sąlygų vertinimo kriterijus.

Pakeitimas

3. **Ne vėliau kaip 2023 m. liepos 1 d.** Komisija **priima** deleguotąjį aktą pagal 73 straipsnį, kuriuo nustatomos išsamios šio straipsnio 2 dalies nuostatos papildančios taisyklės, nustatant lygiavertčių sąlygų vertinimo kriterijus.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 348

Pasiūlymas dėl reglamento

59 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Su pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų paskirties keitimu ir perdarymu susiję reikalavimai

Pakeitimas

Su **mažųjų transporto priemonių baterijų**, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų paskirties keitimu ir perdarymu susiję reikalavimai

Pakeitimas 349

Pasiūlymas dėl reglamento

59 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Nepriklausomiems veiklos vykdytojams vienodomis sąlygomis suteikiama prieiga prie **įkraunamųjų pramoninių** baterijų ir elektra varomų transporto priemonių **baterijų su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, baterijos valdymo sistemos, kad jie galėtų įvertinti ir nustatyti baterijos būklę ir likusią naudojimo trukmę pagal VII priede nustatytus parametrus.

Pakeitimas

1. Nepriklausomiems veiklos vykdytojams vienodomis sąlygomis suteikiama **tik skaitymo** prieiga prie **baterijų mažųjų transporto priemonių** baterijų, **baterijų stacionariose baterijų energijos kaupimo sistemose** ir elektra varomų transporto priemonių, **taip pat nešiojamose baterijose, kurios turi valdymo sistemą, baterijų** baterijos valdymo sistemos, kad jie galėtų įvertinti ir nustatyti baterijos būklę ir likusią naudojimo trukmę pagal VII priede nustatytus parametrus.

Pakeitimas 350

Pasiūlymas dėl reglamento

59 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Visos naudotos stacionariosios baterinės energijos kaupimo sistemos ir elektrinių transporto priemonių baterijos įvertinamos, siekiant nustatyti, ar jos tinkamos pakartotiniam naudojimui, paskirties keitimui ar atnaujinimui. Jei atlikus vertinimą matyti, kad šios baterijos yra tinkamos pakartotiniam naudojimui, jos naudojamos pakartotinai. Jei iš vertinimo matyti, kad jos nėra tinkamos pakartotiniam naudojimui, tačiau yra tinkamos paskirties keitimui arba atnaujinimui, keičiama jų paskirtis arba jos yra atnaujinamos.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 351
Pasiūlymas dėl reglamento
59 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Paskirties keitimo ar perdarymo operacijas atliekantiems nepriklausomiems veiklos vykdytojams vienodomis sąlygomis suteikiama pakankama prieiga prie informacijos, svarbios **įkraunamųjų** pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų arba prietaisų ir transporto priemonių, į kuriuos įmontuotos tokios baterijos, taip pat tų baterijų, prietaisų ar transporto priemonių sudedamųjų dalių tvarkymui ir bandymams, įskaitant saugos aspektus.

Pakeitimas

2. **Parengimo paskirties keitimui**, paskirties keitimo ar perdarymo operacijas atliekantiems nepriklausomiems veiklos vykdytojams vienodomis sąlygomis suteikiama pakankama prieiga prie informacijos, svarbios **mažųjų transporto priemonių baterijų**, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų arba prietaisų ir transporto priemonių, į kuriuos įmontuotos tokios baterijos, taip pat tų baterijų, prietaisų ar transporto priemonių sudedamųjų dalių tvarkymui ir bandymams, įskaitant saugos aspektus.

Pakeitimas 352
Pasiūlymas dėl reglamento
59 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Baterijų paskirties keitimo arba perdarymo operacijas atliekantys veiklos vykdytojai užtikrina, kad baterijų ir jų sudedamųjų dalių tikrinimas, eksploataciniai bandymai, pakavimas ir vežimas būtų vykdomi laikantis tinkamų kokybės kontrolės ir saugos nurodymų

Pakeitimas

3. **Parengimo paskirties keitimui**, baterijų paskirties keitimo arba perdarymo operacijas atliekantys veiklos vykdytojai užtikrina, kad baterijų ir jų sudedamųjų dalių tikrinimas, eksploataciniai **ir saugos** bandymai, pakavimas ir vežimas būtų vykdomi laikantis tinkamų kokybės kontrolės ir saugos nurodymų

Pakeitimas 353
Pasiūlymas dėl reglamento
59 straipsnio 4 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

4. Baterijų paskirties keitimo arba perdarymo operacijas atliekantys veiklos vykdytojai užtikrina, kad pakeistos paskirties ar perdaryta baterija atitiktų šį reglamentą, atitinkamus gaminio, aplinkos apsaugos ir žmonių sveikatos apsaugos reikalavimus, nustatytus kituose teisės aktuose, ir techninius reikalavimus dėl tos konkrečios paskirties, pagal kurią ji naudojama, kai pateikiama rinkai.

Pakeitimas

4. **Parengimo paskirties keitimui**, baterijų paskirties keitimo arba perdarymo operacijas atliekantys veiklos vykdytojai užtikrina, kad pakeistos paskirties ar perdaryta baterija atitiktų šį reglamentą, atitinkamus gaminio, aplinkos apsaugos ir žmonių sveikatos apsaugos reikalavimus, nustatytus kituose teisės aktuose, ir techninius reikalavimus dėl tos konkrečios paskirties, pagal kurią ji naudojama, kai pateikiama rinkai.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 354

Pasiūlymas dėl reglamento

59 straipsnio 4 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, **10 straipsnio 1 ir 2 dalyse** ir 39 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos netaikomos dėl pakeistos paskirties ar perdarytos baterijos, jei ekonominės veiklos vykdytojas, pateikiantis rinkai pakeistos paskirties ar perdarytą bateriją, gali įrodyti, kad ta baterija prieš jos paskirties pakeitimą ar perdarymą buvo pateikta rinkai dar iki nurodytų datų, nuo kurių tos pareigos tapo taikytinos pagal tuos straipsnius.

Pakeitimas

7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse ir 39 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos netaikomos dėl pakeistos paskirties ar perdarytos baterijos, jei ekonominės veiklos vykdytojas, pateikiantis rinkai pakeistos paskirties ar perdarytą bateriją, gali įrodyti, kad ta baterija prieš jos paskirties pakeitimą ar perdarymą buvo pateikta rinkai dar iki nurodytų datų, nuo kurių tos pareigos tapo taikytinos pagal tuos straipsnius.

Pakeitimas 355

Pasiūlymas dėl reglamento

59 straipsnio 4 dalies 2 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Veiklos vykdytojai, pateikiantys rinkai pakeistos paskirties ar perdarytas baterijas, laikomi naujais baterijų gamintojais ir turi būti registruojami pagal 46 straipsnį ir jiems suteikiama didesnė gamintojo atsakomybė pagal 47 straipsnį.

Pakeitimas 356

Pasiūlymas dėl reglamento

59 straipsnio 5 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Siekiant dokumentais patvirtinti, kad baterijos atliekos po paskirties pakeitimo arba perdarymo operacijos nebėra atliekos, **baterijos turėtojas** kompetentingos institucijos prašymu pateikia šiuos įrodymus:

Pakeitimas

5. Siekiant dokumentais patvirtinti, kad baterijos atliekos po paskirties pakeitimo arba perdarymo operacijos nebėra atliekos, **paskirties keitimo ar perdarymo operacijas atliekantys veiklos vykdytojai** kompetentingos institucijos prašymu pateikia šiuos įrodymus:

Pakeitimas 357

Pasiūlymas dėl reglamento

60 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) galutinių naudotojų indėlių į atliekų prevenciją, be kita ko, informuojant juos apie gerąją baterijų naudojimo praktiką siekiant pratęsti jų naudojimo etapą ir išplėsti jų parengimo pakartotiniam naudojimui galimybes;

Pakeitimas

a) galutinių naudotojų indėlių į atliekų prevenciją, be kita ko, informuojant juos apie gerąją baterijų naudojimo praktiką **ir rekomendacijas** siekiant pratęsti jų naudojimo etapą ir išplėsti jų **pakartotinio naudojimo**, parengimo pakartotiniam naudojimui, **parengimo paskirties keitimui, paskirties keitimo ir perdarymo** galimybes;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 358**Pasiūlymas dėl reglamento****60 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos c punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

c) esamas baterijų atliekų atskiro surinkimo, parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo sistemos;

Pakeitimas

c) esamas baterijų atliekų atskiro surinkimo, **priėmimo ir surinkimo punktu**, parengimo pakartotiniam naudojimui, **parengimo paskirties keitimui, paskirties keitimo, perdarymo** ir perdirbimo sistemos;

Pakeitimas 359**Pasiūlymas dėl reglamento****60 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos f punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

f) baterijose esančių medžiagų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, įskaitant poveikį dėl netinkamo baterijų atliekų išmetimo, pavyzdžiui, kai jos išmetamos bet kur kaip šiukšlės arba šalinamos kaip nerūšiuotos komunalinės atliekos.

Pakeitimas

f) baterijose esančių medžiagų, **ypač pavojingų medžiagų**, poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, įskaitant poveikį dėl netinkamo baterijų atliekų išmetimo, pavyzdžiui, kai jos išmetamos bet kur kaip šiukšlės arba šalinamos kaip nerūšiuotos komunalinės atliekos.

Pakeitimas 360**Pasiūlymas dėl reglamento****60 straipsnio 1 dalies 2 pastraipos b punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

b) atitinkamos valstybės narės nustatyta vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams lengvai suprantama kalba.

Pakeitimas

b) atitinkamos valstybės narės nustatyta vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams lengvai suprantama kalba, **kuri taip pat yra prieinama neįgaliesiems pagal Direktyvą (ES) 2019/882**.

Pakeitimas 361**Pasiūlymas dėl reglamento****60 straipsnio 2 dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

2. Gamintojai 50, 52 ir 53 straipsniuose nurodytiems platintojams ir veiklos vykdytojams bei kitiems atliekų tvarkymo subjektams, vykdančiams remonto, perdarymo, parengimo pakartotiniam naudojimui, apdorojimo ir perdirbimo veiklą, pateikia informaciją apie saugos ir apsaugines priemones, įskaitant darbo saugos priemones, taikomas laikant ir renkant baterijų atliekas.

Pakeitimas

2. Gamintojai 50, 52 ir 53 straipsniuose nurodytiems platintojams ir veiklos vykdytojams bei kitiems atliekų tvarkymo subjektams, vykdančiams remonto, perdarymo, parengimo pakartotiniam naudojimui, apdorojimo ir perdirbimo veiklą, pateikia informaciją apie **baterijų sudedamąsias dalis ir medžiagas, taip pat apie visų pavojingų medžiagų buvimą vietoje baterijoje**. Gamintojai pateikia informaciją apie saugos ir apsaugines priemones, įskaitant darbo saugos priemones, taikomas laikant ir renkant baterijų atliekas.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 362

Pasiūlymas dėl reglamento

60 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Nuo tam tikro modelio baterijos tiekimo valstybės narės teritorijoje pradžios gamintojai, gavę prašymą, atliekų tvarkymo subjektams, vykdančiams remonto, perdarymo, parengimo pakartotiniam naudojimui, apdorojimo ir perdirbimo veiklą, elektroninėmis priemonėmis pateikia toliau nurodytą su tuo konkrečiu baterijų modeliu susijusią informaciją apie tinkamą ir aplinką tausojantį baterijų atliekų apdorojimą, kiek ta informacija yra reikalinga tai jų veiklai vykdyti:

Pakeitimas

3. Nuo tam tikro modelio baterijos tiekimo valstybės narės teritorijoje pradžios gamintojai, gavę prašymą, atliekų tvarkymo subjektams, vykdančiams remonto, perdarymo, parengimo pakartotiniam naudojimui, apdorojimo ir perdirbimo veiklą, elektroninėmis priemonėmis **nemokamai** pateikia toliau nurodytą su tuo konkrečiu baterijų modeliu susijusią informaciją apie tinkamą ir aplinką tausojantį baterijų atliekų apdorojimą, kiek ta informacija yra reikalinga tai jų veiklai vykdyti:

Pakeitimas 363

Pasiūlymas dėl reglamento

60 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) procesus, kuriais užtikrinamas toks transporto priemonių ir prietaisų išardymas, kad būtų galima pašalinti įmontuotas baterijas;

Pakeitimas

a) procesus, kuriais užtikrinamas toks **mažųjų transporto priemonių**, transporto priemonių ir prietaisų išardymas, kad būtų galima pašalinti įmontuotas baterijas;

Pakeitimas 364

Pasiūlymas dėl reglamento

60 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) saugos ir apsaugines priemones, įskaitant darbo saugos priemones, naudojamas per baterijų atliekų laikymo, vežimo, apdorojimo ir perdirbimo procesus.

Pakeitimas

b) saugos ir apsaugines priemones, įskaitant darbo saugos ir **priešgaisrinės saugos** priemones, naudojamas per baterijų atliekų laikymo, vežimo, apdorojimo ir perdirbimo procesus.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 365
Pasiūlymas dėl reglamento
60 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Baterijas galutiniams naudotojams tiekiantys platintojai savo mažmeninės prekybos patalpose ir savo elektroninėse prekyvietėse matomai pateikia 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, taip pat informaciją apie tai, kaip galutiniai naudotojai gali nemokamai grąžinti baterijų atliekas į atitinkamus mažmeninės prekybos vietose įrengtus arba prekyvietės paskirtus surinkimo punktus. Ši pareiga apima tik tų rūšių baterijas, kurias platintojas arba mažmenininkas siūlo arba praeityje siūlė įsigyti kaip naujas baterijas.

Pakeitimas

4. Baterijas galutiniams naudotojams tiekiantys platintojai savo mažmeninės prekybos patalpose ir savo elektroninėse prekyvietėse **baterijos galutiniams naudotojams lengvai prieinamai ir aiškiai** matomai **nuolat** pateikia 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, taip pat informaciją apie tai, kaip galutiniai naudotojai gali nemokamai grąžinti baterijų atliekas į atitinkamus mažmeninės prekybos vietose įrengtus arba prekyvietės paskirtus surinkimo punktus. Ši pareiga apima tik tų rūšių baterijas, kurias platintojas arba mažmenininkas siūlo arba praeityje siūlė įsigyti kaip naujas baterijas.

Pakeitimas 366
Pasiūlymas dėl reglamento
60 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Naujos baterijos pardavimo vietoje galutiniam naudotojui atskirai nurodomos išlaidos, kurias padengia gamintojas pagal 47 straipsnio 1 dalies e punktą. Taip nurodoma išlaidų suma neturi būti didesnė nei tiksliausias faktinių išlaidų įvertis.

Pakeitimas

5. Naujos baterijos pardavimo vietoje galutiniam naudotojui atskirai nurodomos išlaidos, kurias padengia gamintojas pagal 47 straipsnio 1 dalies e punktą. Taip nurodoma išlaidų suma neturi būti didesnė nei tiksliausias faktinių išlaidų įvertis **ir nepridedama prie galutinės baterijos kainos, kuri naudotojui taikoma pardavimo vietoje.**

Pakeitimas 367
Pasiūlymas dėl reglamento
61 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Nešiojamųjų baterijų gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ataskaitose kompetentingai institucijai už kiekvienus kalendorinius metus praneša toliau nurodytą informaciją pagal baterijų cheminę sudėtį, **nurodydami konkrečius mažųjų transporto priemonių baterijų kiekius:**

Pakeitimas

1. Nešiojamųjų baterijų gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ataskaitose kompetentingai institucijai už kiekvienus kalendorinius metus praneša toliau nurodytą informaciją pagal baterijų cheminę sudėtį:

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 368

Pasiūlymas dėl reglamento

61 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- aa) bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų, pirmą kartą tiktų rinkai valstybės narės teritorijoje, išskyrus bendrosios paskirties nešiojamąsias baterijas, kurios tais metais išvežtos iš tos valstybės narės teritorijos prieš jas parduodant galutiniams naudotojams, skaičių;

Pakeitimas 369

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- ba) pagal 48 straipsnį surinktų bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų atliekų kiekį, apskaičiuotą pagal XI priede nustatytą metodiką;

Pakeitimas 370

Pasiūlymas dėl reglamento

61 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos d a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- da) surinktų nešiojamųjų baterijų atliekų, eksportuotų į trečiąsias šalis apdoroti, paruošti pakartotiniam naudojimui, paruošti paskirties keitimui arba perdirbti, kiekį.

Pakeitimas 371

Pasiūlymas dėl reglamento

61 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Kai atliekų tvarkymo subjektai, išskyrus gamintojus arba gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, veikiančias jų vardu, paskirtas pagal 47 straipsnio 2 dalį, surenka nešiojamųjų baterijų atliekas iš platintojų ar iš kitų nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo punktų, jie ataskaitoje kompetentingai institucijai už kiekvienus kalendorinius metus nurodo surinktų nešiojamųjų baterijų atliekų kiekį pagal jų cheminę sudėtį **ir konkrečiai nurodydami mažųjų transporto priemonių baterijų kiekius.**

Kai atliekų tvarkymo subjektai, išskyrus gamintojus arba gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, veikiančias jų vardu, paskirtas pagal 47 straipsnio 2 dalį, surenka nešiojamųjų baterijų atliekas iš platintojų ar iš kitų nešiojamųjų baterijų atliekų surinkimo punktų, jie ataskaitoje kompetentingai institucijai už kiekvienus kalendorinius metus nurodo surinktų nešiojamųjų baterijų atliekų kiekį pagal jų cheminę sudėtį.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 372
Pasiūlymas dėl reglamento
61 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. *Mažųjų transporto priemonių baterijų gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ataskaitose kompetentingai institucijai už kiekvienus kalendorinius metus praneša toliau nurodytą informaciją pagal baterijų cheminę sudėtį, nurodydami konkrečius mažųjų transporto priemonių baterijų kiekius:*

- a) *mažųjų transporto priemonių baterijų, pirmą kartą tiekų rinkai valstybės narės teritorijoje, išskyrus mažųjų transporto priemonių baterijas, kurios tais metais išvežtos iš tos valstybės narės teritorijos prieš jas parduodant galutiniams naudotojams, kiekį;*
- b) *pagal 48a straipsnį surinktų mažųjų transporto priemonių baterijų kiekį, apskaičiuotą pagal metodiką, nustatytą deleguotajame akte, kuris priimamas pagal 55 straipsnio 2b dalį;*
- c) *tikslinę surinkimo normą, kurią pasiekė gamintojas arba gamintojo atsakomybę perimanti organizacija, veikianti savo narių vardu;*
- d) *surinktų mažųjų transporto priemonių baterijų atliekų, pristatytų į leidžiamus įrenginius apdoroti ir perdirbti, kiekį; taip pat*
- e) *baterijų, pristatytų pakartotiniam naudojimui, paskirties keitimui ir perdarymui, kiekį.*

Kai atliekų tvarkymo subjektai, išskyrus gamintojus arba gamintojo atsakomybę perimančias organizacijas, veikiančias jų vardu, paskirtas pagal 47 straipsnio 2 dalį, surenka mažųjų transporto priemonių baterijas iš platintojų ar iš kitų mažųjų transporto priemonių baterijų priėmimo ir surinkimo punktu, jie ataskaitoje kompetentingai institucijai už kiekvienus kalendorinius metus nurodo surinktų mažųjų transporto priemonių baterijų kiekį, suskirstant pagal jų cheminę sudėtį, konkrečiai nurodydami mažųjų transporto priemonių baterijų kiekius.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Pirmoje ir antroje pastraipose nurodyti veiklos vykdytojai duomenis, nurodytus pirmoje pastraipoje, ataskaitoje pateikia kompetentingai institucijai per 4 mėnesius po ataskaitinių metų, kurių duomenys surinkti, pabaigos. Pirmasis ataskaitinis laikotarpis yra pirmi ištisi kalendoriniai metai po to, kai priimamas įgyvendinimo aktas, kuriuo nustatoma ataskaitų Komisijai teikimo forma, pagal 62 straipsnio 5 dalį. Kompetentingos institucijos nustato ataskaitų, kuriose joms bus teikiami duomenys, formą ir procedūras.

Pakeitimas 373

Pasiūlymas dėl reglamento

61 straipsnio 2 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) baterijų, pristatytų pakartotiniam naudojimui, paskirties keitimui ir perdarymui, kiekį;

Pakeitimas 374

Pasiūlymas dėl reglamento

61 straipsnio 2 dalies b b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

bb) surinktų automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekų, eksportuotų į trečiąsias šalis apdoroti, paruošti pakartotiniam naudojimui, paruošti paskirties keitimui arba perdirbti, kiekį.

Pakeitimas 375

Pasiūlymas dėl reglamento

61 straipsnio 3 dalies 1 pastraipos b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) surinktų automobilių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atliekų, eksportuotų į trečiąsias šalis apdoroti, paruošti pakartotiniam naudojimui, paruošti paskirties keitimui arba perdirbti, kiekį.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 376

Pasiūlymas dėl reglamento

61 straipsnio 5 dalies 1 pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) perdirbimo procesui pateiktų baterijų atliekų kiekį;

Pakeitimas

b) **paruošimo paskirties keitimui ir** perdirbimo procesui pateiktų baterijų atliekų kiekį;

Pakeitimas 377

Pasiūlymas dėl reglamento

62 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės viešai paskelbia apibendrintus toliau nurodytus kiekvienų kalendorinių metų duomenis apie nešiojamąsias baterijas, automobilių baterijas, pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas pagal baterijų rūšis ir jų cheminę sudėtį, o nešiojamųjų baterijų atveju atskirai nurodant mažųjų transporto priemonių baterijas:

Pakeitimas

Valstybės narės viešai paskelbia apibendrintus toliau nurodytus kiekvienų kalendorinių metų duomenis apie nešiojamąsias baterijas, **mažųjų transporto priemonių baterijas**, automobilių baterijas, pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas pagal baterijų rūšis ir jų cheminę sudėtį, o nešiojamųjų baterijų atveju atskirai nurodant mažųjų transporto priemonių baterijas:

Pakeitimas 378

Pasiūlymas dėl reglamento

62 straipsnio 1 dalies 1 pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) pagal 48 ir 49 straipsnius surinktų baterijų atliekų kiekį, apskaičiuotą pagal XI priede nustatytą metodiką;

Pakeitimas

b) pagal 48, **48a** ir 49 straipsnius surinktų baterijų atliekų kiekį, apskaičiuotą pagal XI priede nustatytą metodiką;

Pakeitimas 379

Pasiūlymas dėl reglamento

64 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Sistema skirta šiems tikslams:

a) **padėti rinkos priežiūros institucijoms vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą ir atitinkamus deleguotuosius aktus, įskaitant tų institucijų vykdomą reglamento vykdymo užtikrinimą;**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- b) *teikti visuomenei informaciją apie rinkai pateiktas baterijas ir jų tvarumo bei saugos reikalavimus ir informacinius baterijų lapelius;*
- c) *teikti naujausią informaciją apie baterijas Komisijai, akredituotiems perdarytojams, antriniam naudotojams ir perdirbėjams.*

Pakeitimas 380

Pasiūlymas dėl reglamento

64 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Šioje sistemoje laikoma informacija ir duomenys apie **įkraunamąsias** pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas **su vidiniu energijos kaupikliu, kurių talpa didesnė nei 2 kWh**, kaip nustatyta XIII priede. Ta informacija ir duomenys turi būti tinkami rūšiuoti ir paieškai atlikti, atitinkantys atviruosius trečiųjų šalių naudojimosi duomenimis standartus.

Pakeitimas

2. Šioje sistemoje laikoma informacija ir duomenys apie **mažųjų transporto priemonių baterijas**, pramonines baterijas ir elektra varomų transporto priemonių baterijas, kaip nustatyta XIII priede. Ta informacija ir duomenys turi būti tinkami rūšiuoti ir paieškai atlikti, atitinkantys atviruosius trečiųjų šalių naudojimosi duomenimis standartus. **Sistemoje taip pat yra reguliariai atnaujinama visų baterijų, kurioms taikomas šis reglamentas, duomenų bazė.**

Pakeitimas 381

Pasiūlymas dėl reglamento

64 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Ekonominės veiklos vykdytojai, pateikiantys rinkai **įkraunamąją pramoninę** bateriją arba elektra varomų transporto priemonių bateriją **su vidiniu energijos kaupikliu**, 2 dalyje nurodytą informaciją elektroninėmis priemonėmis pateikia kompiuterio skaitomu formatu, naudodamiesi sąveikiomis ir lengvai prieinamomis duomenų paslaugomis pagal 5 dalį nustatyta forma.

Pakeitimas

3. Ekonominės veiklos vykdytojai, pateikiantys rinkai **mažųjų transporto priemonių** bateriją arba elektra varomų transporto priemonių bateriją, 2 dalyje nurodytą informaciją elektroninėmis priemonėmis pateikia kompiuterio skaitomu formatu, naudodamiesi sąveikiomis ir lengvai prieinamomis duomenų paslaugomis pagal 5 dalį nustatyta forma.

Pakeitimas 382

Pasiūlymas dėl reglamento

64 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Sistema nei visiškai, nei iš dalies nepakeičia rinkos priežiūros institucijų pareigų.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 383**Pasiūlymas dėl reglamento****64 straipsnio 5 dalies 1 pastraipos įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

5. Komisija iki 2024 m. gruodžio 31 d. priima **įgyvendinimo aktus, kuriais nustato:**

Pakeitimas

5. Komisija iki 2024 m. gruodžio 31 d. **pagal 73 straipsnį** priima **deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis reglamentas nustatant:**

Pakeitimas 384**Pasiūlymas dėl reglamento****64 straipsnio 5 dalies 2 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 385**Pasiūlymas dėl reglamento****65 straipsnio 1 dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

1. Ne vėliau kaip nuo 2026 m. sausio 1 d. kiekviena rinkai pateikta arba pradėta naudoti pramoninė baterija **ir** elektra varomų transporto priemonių baterija, **kurios talpa didesnė nei 2 kWh**, turi turėti jai parengtą elektroninį dokumentą (toliau – baterijos pasas).

Pakeitimas

1. Ne vėliau kaip nuo 2026 m. sausio 1 d. kiekviena rinkai pateikta arba pradėta naudoti pramoninė baterija, elektra varomų transporto priemonių baterija **ir mažųjų transporto priemonių baterija** turi turėti jai parengtą elektroninį dokumentą (toliau – baterijos pasas).

Pakeitimas 386**Pasiūlymas dėl reglamento****65 straipsnio 3 dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

3. Baterijos pase daroma nuoroda į pagal 64 straipsnį sukurtos sistemos duomenų šaltiniuose saugomą informaciją apie kiekvienos baterijų rūšies ir baterijų modelio pagrindines savybes. Ekonominės veiklos vykdytojas, pateikiantis rinkai pramoninę bateriją arba elektra varomų transporto priemonių bateriją, užtikrina, kad baterijos pase būtų pateikti tikslūs, išsamūs ir naujausi duomenys.

Pakeitimas

3. **Pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų atveju, baterijos** pase daroma nuoroda į pagal 64 straipsnį sukurtos sistemos duomenų šaltiniuose saugomą informaciją apie kiekvienos baterijų rūšies ir baterijų modelio pagrindines savybes. Ekonominės veiklos vykdytojas, pateikiantis rinkai pramoninę bateriją arba elektra varomų transporto priemonių bateriją, užtikrina, kad baterijos pase būtų pateikti tikslūs, išsamūs ir naujausi duomenys.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 387

Pasiūlymas dėl reglamento

65 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. *Mažųjų transporto priemonių baterijų atveju baterijos pase pateikiama 13 straipsnio 5 dalies a–d, i ir j punktuose nurodyta informacija ir atnaujinta informacija apie bateriją, susijusi su jos statuso pasikeitimais.*

Pakeitimas 388

Pasiūlymas dėl reglamento

65 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4. Baterijos pasas turi būti prieinamas internetu per elektronines sistemas, *sąveikias* su pagal 64 straipsnį sukurta sistema.

4. Baterijos pasas turi būti prieinamas internetu per elektronines sistemas, *kurios yra sąveikios* su pagal 64 straipsnį sukurta sistema, *taip pat naudojant 13 straipsnio 5 dalyje nurodytą QR kodą.*

Pakeitimas 389

Pasiūlymas dėl reglamento

65 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5. Baterijos pase suteikiama prieiga prie informacijos apie eksploatacinių savybių ir patvarumo parametrų vertes, nurodytas 10 straipsnio 1 dalyje, kai baterija pateikiama rinkai ir kai pakeičiamas jos statusas.

5. Baterijos pase suteikiama prieiga prie informacijos apie eksploatacinių savybių ir patvarumo parametrų vertes, nurodytas 10 straipsnio 1 dalyje, *taip pat, remiantis 14 straipsniu, suteikiama prieiga prie informacijos apie baterijos būklę*, kai baterija pateikiama rinkai ir kai pakeičiamas jos statusas.

Pakeitimas 390

Pasiūlymas dėl reglamento

65 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

6. Kai baterijos statusas pakeičiamas dėl *remonto ar* paskirties keitimo veiklos, atsakomybė už baterijos pase įrašytus baterijos duomenis perduodama tam ekonominės veiklos vykdytojui, kuris laikomas pateikiančiu pramoninę bateriją *ar* elektra varomų transporto priemonių bateriją rinkai arba kuris pradeda ją naudoti.

6. Kai baterijos statusas pakeičiamas dėl paskirties keitimo *arba perdarymo* veiklos, atsakomybė už baterijos pase įrašytus baterijos duomenis perduodama tam ekonominės veiklos vykdytojui, kuris laikomas pateikiančiu pramoninę bateriją, elektra varomų transporto priemonių bateriją *arba mažųjų transporto priemonių bateriją* rinkai arba kuris pradeda ją naudoti. *Įrašas apie pakeistos paskirties arba perdarytas baterijas susiejamas su originalios baterijos įrašu.*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 391**Pasiūlymas dėl reglamento****65 straipsnio 7 dalies įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

7. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti **įgyvendinimo** aktus, kuriais nustatomos baterijos pase prieinamų duomenų ir informacijos gavimo, dalijimosi ja, jos tvarkymo, nagrinėjimo, skelbimo ir pakartotinio naudojimo taisyklės.

Pakeitimas

7. Komisijai suteikiami įgaliojimai **pagal 73 straipsnį** priimti **deleguotuosius** aktus, kuriais nustatomos baterijos pase prieinamų duomenų ir informacijos gavimo, dalijimosi ja, jos tvarkymo, nagrinėjimo, skelbimo ir pakartotinio naudojimo taisyklės.

Pakeitimas 392**Pasiūlymas dėl reglamento****65 straipsnio 7 dalies 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 393**Pasiūlymas dėl reglamento****66 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

1. *Jeigu vienos valstybės narės rinkos priežiūros institucijos turi pakankamai priežasčių manyti, kad baterija, kuriai taikomas šis reglamentas, kelia riziką žmonių sveikatai ar saugai, turtui ar aplinkai, jos atlieka vertinimą dėl tos baterijos, apimančią visus atitinkamus šiame reglamente nustatytus reikalavimus.*

Pakeitimas

1. Rinkos priežiūros institucijos **tinkamu mastu tikrina internetu ir ne internetu tiekiamas baterijas, tikrindamos dokumentus ir tam tikrais atvejais atlikdamos fizinį ir laboratorinį atitinkamų mėginių tikrinimą**, apimančią visus atitinkamus šiame reglamente nustatytus reikalavimus. **Rinkos priežiūros institucijos gali išsiųsti baterijas į 68a straipsnyje nurodytą Sąjungos gaminių bandymų įstaigą tokiam įvertinimui atlikti.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 394
Pasiūlymas dėl reglamento
66 straipsnio 1 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Ne vėliau kaip ... [dveji metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos vienodos patikrų vykdymo sąlygos, patikrų dažnumo nustatymo kriterijai ir tikrintinų mėginių skaičius pagal Reglamento (ES) 2019/1020 11 straipsnio 4 dalį.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 74 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas 395
Pasiūlymas dėl reglamento
66 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. **Je**i rinkos priežiūros institucijos **mano, kad reikalavimų neatitiktis yra ne tik jų valstybės teritorijoje, jos** informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie vertinimo rezultatus ir veiksmus, kurių jų nurodymu turi imtis ekonominės veiklos vykdytojas.

2. Rinkos priežiūros institucijos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie vertinimo rezultatus ir veiksmus, kurių jų nurodymu turi imtis ekonominės veiklos vykdytojas.

Pakeitimas 396
Pasiūlymas dėl reglamento
66 straipsnio 5 dalies a punktą

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) baterijos neatitiktimi šio reglamento II arba III skyriuje nustatytiems reikalavimams;

a) baterijos neatitiktimi šio reglamento II arba III skyriuje, **arba 39 straipsnyje** nustatytiems reikalavimams;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 397

Pasiūlymas dėl reglamento

66 straipsnio 8 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8a. Vartotojams suteikiama galimybė įrašyti informaciją apie vartotojams pavojų keliančias baterijas į atskirą Bendrijos skubaus informavimo sistemos (RAPEX), numatytos Direktyvos 2001/95/EB 12 straipsnyje, skyrių. Komisija tinkamai atsižvelgia į gautą informaciją ir užtikrina tolesnius veiksmus, įskaitant, kai tinkama, informacijos perdavimą atitinkamoms nacionalinėms institucijoms.

Komisija, laikydama 74 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos perdavimo ir tokios informacijos perdavimo atitinkamoms nacionalinėms institucijoms, kad jos imtųsi tolesnių veiksmų, sąlygos.

Pakeitimas 398

Pasiūlymas dėl reglamento

67 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Jeigu, užbaigus 66 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytą procedūrą, pareiškiami prieštaravimai dėl priemonės, kurios ėmėsi valstybė narė, arba jeigu Komisija mano, kad nacionalinė priemonė prieštarauja Sąjungos teisės aktams, Komisija nedelsdama pradeda konsultuotis su valstybėmis narėmis ir su atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju ar vykdytojais ir įvertina tą nacionalinę priemonę. Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, ar nacionalinė priemonė yra pagrįsta, ar ne.

1. Jeigu, užbaigus 66 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytą procedūrą, pareiškiami prieštaravimai dėl priemonės, kurios ėmėsi valstybė narė, arba jeigu Komisija mano, kad nacionalinė priemonė prieštarauja Sąjungos teisės aktams, Komisija nedelsdama pradeda konsultuotis su valstybėmis narėmis ir su atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju ar vykdytojais ir įvertina tą nacionalinę priemonę. **Komisija tą vertinimą užbaigia per vieną mėnesį.** Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, ar nacionalinė priemonė yra pagrįsta, ar ne.

Pakeitimas 399

Pasiūlymas dėl reglamento

68 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Jeigu valstybė narė, atlikusi vertinimą pagal 67 straipsnio 1 dalį, nustato, kad II ir III skyriuose nustatytus reikalavimus atitinkanti baterija kelia riziką žmonių sveikatai, saugai arba turto arba aplinkos apsaugai, ji pareikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų tinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad atitinkama baterija, pateikta rinkai, nebekeltų rizikos, arba ta baterija būtų pašalinta iš rinkos arba atšaukta per pagrįstą laikotarpį, kuris nustatomas atsižvelgiant į tos rizikos pobūdį.

1. Jeigu valstybė narė, atlikusi vertinimą pagal 67 straipsnio 1 dalį, nustato, kad II ir III skyriuose nustatytus reikalavimus atitinkanti baterija kelia **riziką arba pagrįstai manoma, kad ji gali kelti** riziką žmonių sveikatai, saugai arba turto arba aplinkos apsaugai, ji pareikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų tinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad atitinkama baterija, pateikta rinkai, nebekeltų rizikos, arba ta baterija būtų pašalinta iš rinkos arba atšaukta per pagrįstą laikotarpį, kuris nustatomas atsižvelgiant į tos rizikos pobūdį.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 400
Pasiūlymas dėl reglamento
68 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares. Ta informacija apima visus turimus duomenis, visų pirma nurodomi atitinkamoms baterijoms identifikuoti būtini duomenys, baterijos kilmė ir **tiekimo** grandinė, susijusios rizikos pobūdis ir taikomų nacionalinių priemonių pobūdis ir trukmė.

Pakeitimas

3. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares. Ta informacija apima visus turimus duomenis, visų pirma nurodomi atitinkamoms baterijoms identifikuoti būtini duomenys, baterijos kilmė ir **vertės** grandinė, susijusios rizikos pobūdis ir taikomų nacionalinių priemonių pobūdis ir trukmė.

Pakeitimas 401
Pasiūlymas dėl reglamento
68 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

68a straipsnis

Sąjungos gaminių bandymo įstaiga

1. Ne vėliau kaip ... [dveji metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija, remdamasi Reglamento (ES) 2019/1020 21 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, paskiria Sąjungos gaminių bandymo įstaigą, kurios specializacija yra baterijos.
2. Sąjungos gaminių bandymo įstaiga turi veikti kaip kompetencijos centras, skirtas:
 - a) teikti, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2019/1020 21 straipsnio 6 dalies b punkto, nepriklausomas technines ir mokslines rekomendacijas Komisijai, atliekant šio reglamento 32 straipsnyje nurodytus tyrimus ir atliekant šio reglamento 67 straipsnio 1 dalyje ir 68 straipsnio 4 dalyje nurodytus vertinimus;
 - b) rinkos priežiūros institucijų prašymu atlikti baterijų bandymus 66 straipsnio 1 dalyje nurodyto vertinimo tikslais.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 402
Pasiūlymas dėl reglamento
68 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

68b straipsnis**Nacionaliniai baterijų kompetencijos centrai**

1. Rinkos priežiūros institucijos sutaria su organizacijomis, atstovaujančiomis ekonominės veiklos vykdytojams ir tyrimų centrams, įsteigti nacionalinį baterijų kompetencijos centrą kiekvienoje valstybėje narėje.
2. 1 dalyje nurodyti nacionaliniai baterijų kompetencijos centrai vykdo veiklą, kuria siekiama skatinti laikytis reikalavimų, nustatyti reikalavimų nesilaikymą, didinti informuotumą ir teikti rekomendacijas bei technines konsultacijas, susijusias su šio reglamento reikalavimais. Tam tikrais atvejais kiti suinteresuotieji subjektai, pvz., organizacijos, atstovaujančios galutiniams naudotojams, taip pat gali dalyvauti nacionalinių baterijų kompetencijos centrų veikloje.
3. Pagal Reglamento (ES) 2019/1020 9 straipsnio 2 dalį rinkos priežiūros institucija ir 1 dalyje nurodytos šalys užtikrina, kad nacionalinių baterijų kompetencijos centrų vykdoma veikla nesudarytų nesąžiningos konkurencijos tarp ekonominės veiklos vykdytojų ir nedarytų poveikio šalių objektyvumui, nepriklausomumui ir nešališkumui.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 403

Pasiūlymas dėl reglamento

69 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Nedarant poveikio 66 straipsnio taikymui, jeigu valstybė narė nustato, kad baterija, kuriai netaikomas 68 straipsnis, neatitinka šio reglamento arba ekonominės veiklos vykdytojas pažeidė šiame reglamente nustatytą pareigą, reikalaujama, kad tas ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų nustatytą reikalavimų neatitiktį. Tokia neatitiktis apima šiuos dalykus:

Pakeitimas

1. Nedarant poveikio 66 straipsnio taikymui, jeigu valstybė narė nustato, kad baterija, kuriai netaikomas 68 straipsnis, neatitinka šio reglamento arba ekonominės veiklos vykdytojas pažeidė šiame reglamente nustatytą pareigą, reikalaujama, kad tas ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų nustatytą reikalavimų neatitiktį. ***Siekdamos palengvinti šią užduotį, valstybės narės sukuria vartotojams lengvai prieinamus pranešimų apie reikalavimų nesilaikymą teikimo kanalus.*** Tokia neatitiktis apima šiuos dalykus:

Pakeitimas 404

Pasiūlymas dėl reglamento

69 straipsnio 1 dalies k punktas

Komisijos siūlomas tekstas

k) neįvykdyti 39 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl **tiekim**o grandinės išsamaus patikrinimo politikos.

Pakeitimas

k) neįvykdyti 39 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl **vertės** grandinės išsamaus patikrinimo politikos;

Pakeitimas 405

Pasiūlymas dėl reglamento

69 straipsnio 1 dalies k a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ka) ***nesilaikoma 65 straipsnyje nurodytų baterijų pasų reikalavimų.***

Pakeitimas 406

Pasiūlymas dėl reglamento

69 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Valstybių narių kompetentingoms institucijoms pagal Reglamento (ES) 2019/1020 14 straipsnį suteikiami tyrimo įgaliojimai vykdyti tinkamą kontrolę, pagrįstą rizika arba remiantis gauta informacija, kad būtų galima nustatyti galimą neatitiktį.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 407**Pasiūlymas dėl reglamento****69 straipsnio 3 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3b. Rinkos priežiūros institucijos bendradarbiauja siekiamos užtikrinti tarpvalstybinį šio reglamento vykdymą, laikydamosi Reglamento (ES) 2019/1020 VI skyriaus nuostatų.

Pakeitimas 408**Pasiūlymas dėl reglamento****69 straipsnio 3 c dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3c. Valstybės narės bendradarbiauja vykdymo užtikrinimo tinkle, padėdamos viena kitai vykdyti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą tarpvalstybinių pardavimų Sąjungoje atveju.

Pakeitimas 409**Pasiūlymas dėl reglamento****70 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Perkančiosios organizacijos, apibrėžtos Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalyje arba Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnio 1 dalyje, arba perkantieji subjektai, apibrėžti Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnio 1 dalyje, pirkdami baterijas ar gaminius, kurių sudėtyje yra baterijų, tokiomis aplinkybėmis, kurias apima tos direktyvos, **atsižvelgia į baterijų poveikį aplinkai per** visą jų gyvavimo ciklą, kad būtų užtikrinta, jog toks perkamų baterijų poveikis būtų kuo mažesnis.

1. Perkančiosios organizacijos, apibrėžtos Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalyje arba Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnio 1 dalyje, arba perkantieji subjektai, apibrėžti Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnio 1 dalyje, pirkdami baterijas ar gaminius, kurių sudėtyje yra baterijų, tokiomis aplinkybėmis, kurias apima tos direktyvos, **teikia pirmenybę labiausiai aplinką tausojančioms baterijoms, atsižvelgiant į** visą jų gyvavimo ciklą, kad būtų užtikrinta, jog toks perkamų baterijų poveikis būtų kuo mažesnis.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 410

Pasiūlymas dėl reglamento

71 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Jei valstybė narė mano, kad tam tikros medžiagos naudojimas gaminant baterijas arba tam tikros medžiagos buvimas baterijose, kai jos pateikiamos rinkai, arba vėlesniuose jų gyvavimo ciklo etapuose, įskaitant atliekų etapą, kelia riziką žmonių sveikatai ar aplinkai ir kad ta rizika nėra pakankamai kontroliuojama ir jos problema turi būti sprendžiama, ji praneša Agentūrai, kad siūlo parengti dokumentų rinkinį, atitinkantį apribojimo dokumentacijos reikalavimus. Jei iš to dokumentų rinkinio matyti, kad, be jau taikomų priemonių, būtina imtis veiksmų visos Bendrijos mastu, valstybė narė šį dokumentų rinkinį pateikia Agentūrai, kad būtų pradėtas apribojimų procesas.

Pakeitimas 411

Pasiūlymas dėl reglamento

71 straipsnio 14 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

14a. Per 6 mėnesius nuo Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dalinio pakeitimo arba būsimų Sąjungos teisės aktų, susijusių su pavojingųjų medžiagų ir cheminių medžiagų tvarumo kriterijais, įsigaliojimo Komisija įvertina, ar dėl Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 arba būsimų Sąjungos teisės aktų pakeitimo reikia iš dalies pakeisti šį straipsnį, ir, kai tikslinga, pagal šio reglamento 73 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo atitinkamai iš dalies pakeičiamos tos nuostatos.

Pakeitimas 412

Pasiūlymas dėl reglamento

72 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Gali būti pripažįstamos tik tos pramonės vadovaujamos schemos, kurios atitinka 39 straipsnio reikalavimus ir yra patikrintos trečiųjų šalių dalyvių.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 413
Pasiūlymas dėl reglamento
73 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Įgaliojimai priimti 6 straipsnio 2 dalyje, **7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, 9 straipsnio 2 dalyje, 10 straipsnio 3 dalyje, 12 straipsnio 2 dalyje, 17 straipsnio 4 dalyje, 27 straipsnio 3 dalyje, 39 straipsnio 8 dalyje, 55 straipsnio 4 dalyje, 56 straipsnio 4 dalyje, 57 straipsnio 6 dalyje, 58 straipsnio 3 dalyje ir 70 straipsnio 2 dalyje** nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [šio reglamento įsigaliojimo *dienos*]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

Pakeitimas

2. Įgaliojimai priimti 6 straipsnio 2 dalyje, **6 straipsnio 5a dalyje, 7 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos a punkte, 7 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje, 7 straipsnio 2 dalies ketvirtos pastraipos a punkte, 7 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje ir ketvirtoje pastraipoje, 8 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkte, 8 straipsnio 4a dalyje, 9 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, 10 straipsnio 1b dalyje ir 1c dalyje, 10 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje, 10 straipsnio 3a dalyje, 11a straipsnio 4 dalyje, 11b straipsnio 2 dalyje, 13 straipsnio 6a dalyje, 14 straipsnio 3 dalies 1a pastraipa, 12 straipsnio 2 dalyje, 17 straipsnio 4 dalyje, 39 straipsnio 8 dalyje ir 8a dalyje, 55 straipsnio 2b dalyje, 56 straipsnio 4 dalyje, 57 straipsnio 4 dalyje, 57 straipsnio 5a dalyje, 58 straipsnio 3 dalyje, 64 straipsnio 5 dalyje, 65 straipsnio 7 dalyje, 70 straipsnio 3 dalyje, 71 straipsnio 14a dalyje ir 76 straipsnio 1b dalyje** nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ... [šio reglamento įsigaliojimo *diena*]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 414
Pasiūlymas dėl reglamento
73 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 2 dalyje, **7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, 9 straipsnio 2 dalyje, 10 straipsnio 3 dalyje**, 12 straipsnio 2 dalyje, 17 straipsnio 4 dalyje, **27 straipsnio 3 dalyje**, 39 straipsnio 8 dalyje, **55 straipsnio 4 dalyje**, 56 straipsnio 4 dalyje, **57 straipsnio 6 dalyje**, 58 straipsnio 3 dalyje ir **70 straipsnio 2 dalyje** nurodytus delegaliuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti delegaliuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių delegaliuųjų aktų galiojimui.

Pakeitimas

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 2 dalyje, **6 straipsnio 5a dalyje, 7 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos a punkte, 7 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje, 7 straipsnio 2 dalies ketvirtos pastraipos a punkte, 7 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje ir ketvirtoje pastraipoje, 8 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkte, 8 straipsnio 4a dalyje, 9 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, 10 straipsnio 1b dalyje ir 1c dalyje, 10 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje, 10 straipsnio 3a dalyje ir 11a straipsnio 4 dalyje, 11b straipsnio 2 dalyje, 13 straipsnio 6a dalyje, 14 straipsnio 3 dalies 1a pastraipoje**, 12 straipsnio 2 dalyje, 17 straipsnio 4 dalyje, 39 straipsnio 8 dalyje **ir 8a dalyje, 55 straipsnio 2b dalyje**, 56 straipsnio 4 dalyje, **57 straipsnio 4 dalyje, 57 straipsnio 5a dalyje**, 58 straipsnio 3 dalyje, **64 straipsnio 5 dalyje, 65 straipsnio 7 dalyje, 70 straipsnio 3 dalyje, 71 straipsnio 14a dalyje ir 76 straipsnio 1b dalyje** nurodytus delegaliuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti delegaliuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių delegaliuųjų aktų galiojimui.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 415
Pasiūlymas dėl reglamento
73 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

6. Pagal 6 straipsnio 2 dalį, **7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, 9 straipsnio 2 dalį, 10 straipsnio 3 dalį**, 12 straipsnio 2 dalį, 17 straipsnio 4 dalį, **27 straipsnio 3 dalį**, 39 straipsnio 8 dalį, **55 straipsnio 4 dalį**, 56 straipsnio 4 dalį, **57 straipsnio 6 dalį**, 58 straipsnio 3 dalį ir **70 straipsnio 2 dalį** priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nesibaigus tam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dar dviem mėnesiams.

Pakeitimas

6. Pagal 6 straipsnio 2 dalį, **6 straipsnio 5a dalį, 7 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos a dalį, 7 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą, 7 straipsnio 2 dalies ketvirtos pastraipos a punktą, 7 straipsnio 3 dalies trečią pastraipą ir ketvirtą pastraipą, 8 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktą, 8 straipsnio 4a dalį, 9 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, 10 straipsnio 1b dalį ir 1c dalį, 10 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, 10 straipsnio 3a dalį, 11a straipsnio 4 dalį, 11b straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 6a dalį, 14 straipsnio 3 dalies 1a pastraipą**, 12 straipsnio 2 dalį, 17 straipsnio 4 dalį, 39 straipsnio 8 dalį **ir 8a dalį, 55 straipsnio 2b dalį, 56 straipsnio 4 dalį, 57 straipsnio 4 dalį, 57 straipsnio 5a dalį, 58 straipsnio 3 dalį, 64 straipsnio 5 dalį, 65 straipsnio 7 dalį, 70 straipsnio 3 dalį, 71 straipsnio 14a dalį ir 76 straipsnio 1b dalį** priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nesibaigus tam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dar dviem mėnesiams.

Pakeitimas 416
Pasiūlymas dėl reglamento
75 straipsnio 1 pastraipos 2 punkto įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2) I priede **pateiktas** Sąjungos derinamųjų teisės aktų **sąrašas papildomas 71 punktu:**

Pakeitimas

2) I priede **pateikto** Sąjungos derinamųjų teisės aktų **sąrašo 21 punktas pakeičiamas taip:**

Pakeitimas 417
Pasiūlymas dėl reglamento
76 straipsnio 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Ne vėliau kaip 2023 m. sausio 1 d. Komisija parengia suderintus veiksmingų, proporcingų ir atgrasomųjų sankcijų ir asmenims padarytos žalos kompensavimo kriterijus arba gaires.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Tie kriterijai apima bent šių rūšių pažeidimus:

- melagingų deklaracijų teikimas atliekant atitikties vertinimo procedūras, nustatytas IV skyriuje, ir taikant 66 ir 68 straipsniuose nustatytas priemones;
- atitikties arba rinkos priežiūros tikslu atliekamų bandymų rezultatų klastojimas;
- duomenų ar techninių specifikacijų, dėl kurių baterija ar jos sudedamosios dalys galėtų būti atšauktos arba būtų atsisakyta suteikti atitikties deklaraciją arba ji būtų panaikinta, nuslėpimas.

Pakeitimas 418

Pasiūlymas dėl reglamento

76 straipsnio 1 b pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Ne vėliau kaip 2023 m. sausio 1 d. Komisija pagal 73 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas nustatant veiksmingų, proporcingų ir atgrasomųjų sankcijų ir asmenims padarytos žalos kompensavimo, apimančių bent 1a dalyje išvardytus pažeidimus, kriterijus.

Pakeitimas 419

Pasiūlymas dėl reglamento

77 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. Komisija parengia šio reglamento taikymo ir jo poveikio aplinkai ir vidaus rinkos veikimui ataskaitą.

1. Ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d., o vėliau kas penkerius metus, Komisija parengia šio reglamento taikymo ir jo poveikio aplinkai, žmonių sveikatai ir vidaus rinkos veikimui ataskaitą ir pateikia bei pristato ją Europos Parlamentui ir Tarybai.

Pakeitimas 420

Pasiūlymas dėl reglamento

77 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) 39 ir 72 straipsniuose nustatytus **tiekinimo** grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimus;

c) 39 ir 72 straipsniuose nustatytus **baterijų vertės** grandinės išsamaus patikrinimo reikalavimus;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 421**Pasiūlymas dėl reglamento****77 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos d a punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

da) priemonės, susijusias su ekonominės veiklos vykdytojų identifikavimu, kaip nustatyta 45 straipsnyje;

Pakeitimas 422**Pasiūlymas dėl reglamento****77 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos d b punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

db) pažeidimus ir sankcijų veiksmingumą, proporcingumą ir atgrasomumą, kaip nustatyta 76 straipsnyje;

Pakeitimas 423**Pasiūlymas dėl reglamento****77 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos d c punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

dc) reglamento poveikio konkurencingumui ir investicijoms baterijų sektoriuje ir administracinės naštos analizę.

Pakeitimas 424**Pasiūlymas dėl reglamento****77 straipsnio 2 dalies 2 pastraipa**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Prereikūs kartu su ta ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamos atitinkamos šio reglamento nuostatos.

Jei tikslinga, kartu su ta ataskaita, **nurodyta 1 dalyje**, pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamos atitinkamos šio reglamento nuostatos.

Pakeitimas 425**Pasiūlymas dėl reglamento****79 straipsnio 2 pastraipa**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Jis taikomas nuo **2022 m. sausio 1 d.**Jis taikomas nuo ... [**6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos**].

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 426

Pasiūlymas dėl reglamento

I priedo lentelės 3 a eilutė (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

2a. Švinas

CAS Nr. 7439-92-1

EB Nr. 231-100-4 ir jo junginiai

Pakeitimas

I prietaisus įmontuotose arba neįmontuotose nešiojamosiose baterijose švino (švino metalo pavidalu) neturi būti daugiau kaip 0,01 proc. masės.

Pakeitimas 427

Pasiūlymas dėl reglamento

II priedo 1 punkto 1 pastraipos c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) Duomenų kokybės vertinimas – pusiau kiekybinis duomenų rinkinio kokybės kriterijų vertinimas, grindžiamas technologijų reprezentatyvumu, geografiniu reprezentatyvumu, laikotarpių reprezentatyvumu ir tikslumu. Laiškoma, kad duomenų kokybė yra dokumentais pagrįsto duomenų rinkinio kokybė.

Pakeitimas 428

Pasiūlymas dėl reglamento

II priedo 2 punkto 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

7 straipsnyje nurodytos suderintos skaičiavimo taisyklės grindžiamos esminiais iš šį priedą įtrauktais elementais, atitinka naujausią Komisijos produkto aplinkosauginio pėdsako⁽⁸⁰⁾ (PAP) metodo versiją ir atitinkamas produkto aplinkosauginio pėdsako kategorijos taisykles (PAPKT)⁽⁸¹⁾, taip pat atitinka tarptautinius susitarimus ir gyvavimo ciklo analizės srities mokslo ir technikos pažangą⁽⁸²⁾.

⁽⁸⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013H0179&from=LT>

⁽⁸¹⁾ https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_guidance_v6.3.pdf

⁽⁸²⁾ Žr. https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/dev_methods.htm

Pakeitimas

7 straipsnyje nurodytos suderintos skaičiavimo taisyklės grindžiamos esminiais iš šį priedą įtrauktais elementais, atitinka naujausią Komisijos produkto aplinkosauginio pėdsako⁽⁸⁰⁾ (PAP) metodo versiją ir atitinkamas produkto aplinkosauginio pėdsako kategorijos taisykles (PAPKT)⁽⁸¹⁾, taip pat atitinka tarptautinius susitarimus ir gyvavimo ciklo analizės srities mokslo ir technikos pažangą⁽⁸²⁾. **PAP metodų ir atitinkamų PAPKT rengimas ir atnaujinimas turi būti vykdomi atvirai ir skaidriai ir užtikrinant tinkamą pilietinės visuomenės organizacijų, akademinės bendruomenės ir kitų suinteresuotųjų šalių atstovavimą.**

⁽⁸⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013H0179&from=LT>

⁽⁸¹⁾ https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_guidance_v6.3.pdf

⁽⁸²⁾ Žr. https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/dev_methods.htm

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 429
Pasiūlymas dėl reglamento
II priedo 2 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Energijos suvartojimas ir apskaita

Skaičiuojant įvairiuose 4 punkte nurodytuose baterijų gyvavimo ciklo etapuose ir procesuose naudojamos energijos taršos anglies dioksidu intensyvumą turi būti naudojami vidutiniai šalies, kurioje buvo vykdoma konkreti veikla arba procesas, išmetamo anglies dvideginio kiekio duomenys. Mažesni išmetamų teršalų faktoriai gali būti naudojami tik tada, kai ekonominės veiklos vykdytojas gali patikimai įrodyti, kad regione, kuriame buvo vykdoma konkreti veikla ir kuris tiekė energiją ekonominės veiklos vykdytojui, arba jo atskirų procesų arba energijos tiekimo metu išskiriamo anglies dioksido kiekis yra mažesnis už šalies vidurkį. Tai įrodoma pateikiant įrodymus, kad energija gaunama iš to regiono ir kad joje suvartojama mažiau anglies dioksido, arba nurodant tiesioginį ryšį su atsinaujinančiais arba mažiau anglies dioksido į aplinką išmetančiais energijos išteklių arba sutartį, įrodančią vartojimo trukmės ir geografinį ryšį tarp tiekiamos energijos ir ją vartojančio ekonominės veiklos vykdytojo, ir tai turi būti patvirtinta trečiosios šalies patikrinimo išvada.

Pakeitimas 430
Pasiūlymas dėl reglamento
II priedo 4 punkto 1 pastraipos lentelės 2 eilutė

Komisijos siūlomas tekstas

Žaliavų igijimas ir parengiamasis apdorojimas

Apima gavybą ir parengiamąjį apdorojimą iki baterijų elementų ir baterijų sudedamųjų dalių (aktyviųjų medžiagų, separatorių, elektrolito, korpusų, aktyviųjų ir pasyviųjų baterijos komponentų) ir elektrinių ar elektroninių sudedamųjų dalių gamybos.

Pakeitimas

Žaliavų igijimas ir parengiamasis apdorojimas

Apima **visų žaliavų ir aktyviųjų medžiagų** gavybą ir **kitą susijusį gavimą**, parengiamąjį apdorojimą **ir gabenimą** iki baterijų elementų ir baterijų sudedamųjų dalių (aktyviųjų medžiagų, separatorių, elektrolito, korpusų, aktyviųjų ir pasyviųjų baterijos komponentų) ir elektrinių ar elektroninių sudedamųjų dalių gamybos.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 431

Pasiūlymas dėl reglamento

II priedo 4 punkto 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Naudojimo etapas **neturėtų** būti **įtrauktas** į gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio skaičiavimus, **nes gamintojai neturi tam tiesioginės įtakos, nebent būtų įrodyta, kad baterijų gamintojų projektavimo etape pasirinkti sprendimai gali reikšmingai prisidėti** prie šio poveikio.

Pakeitimas

Naudojimo etapas **gali** būti **neįtrauktas** į gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio skaičiavimus **tik tuo atveju, jei gamintojai gali patikimai įrodyti**, kad projektavimo sprendimai **tik prisideda** prie šio poveikio, **kuris yra nereikšmingas**.

Pakeitimas 432

Pasiūlymas dėl reglamento

II priedo 5 punkto 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Visų pirma, visi su baterijos anodu, katodu, elektrolitu, separatoriumi ir elementų korpusu susiję veiklos duomenys turi būti konkretaus baterijos modelio, gaminamo konkrečioje gamykloje, duomenys (t. y. nenaudojama jokių standartinių veiklos duomenų). Su konkrečia baterija susijusios veiklos duomenys naudojami kartu su atitinkamais produkto aplinkosauginio pėdsako metodą atitinkančiais antrinių duomenų rinkiniais.

Pakeitimas

Visų pirma, visi su baterijos **žaliavomis**, anodu, katodu, elektrolitu, separatoriumi ir elementų korpusu susiję veiklos duomenys turi būti konkretaus baterijos modelio, gaminamo konkrečioje gamykloje, duomenys (t. y. nenaudojama jokių standartinių veiklos duomenų). Su konkrečia baterija susijusios veiklos duomenys naudojami kartu su atitinkamais produkto aplinkosauginio pėdsako metodą atitinkančiais antrinių duomenų rinkiniais.

Pakeitimas 433

Pasiūlymas dėl reglamento

II priedo 5 punkto 5 pastraipos 1 įtrauka

Komisijos siūlomas tekstas

— žaliavų įgijimo ir parengiamojo apdorojimo etapo,

Pakeitimas

— žaliavų įgijimo, **įskaitant transportą**, ir parengiamojo apdorojimo etapo,

Pakeitimas 434

Pasiūlymas dėl reglamento

II priedo 8 punkto 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Atsižvelgiant į ES vidaus rinkai pateikiamų baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracijose pateiktų verčių pasiskirstymą, bus nustatytas reikšmingas anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasių skaičius (A kategorija bus geriausia klasė, kurioje gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio poveikis mažiausias), kad būtų galima diferencijuoti rinką.

Pakeitimas

Atsižvelgiant į ES vidaus rinkai pateikiamų baterijų anglies dioksido išmetimo rodiklio deklaracijose **ir duomenų kokybės įvertinimuose** pateiktų verčių pasiskirstymą, bus nustatytas reikšmingas anglies dioksido išmetimo rodiklio dydžio klasių skaičius (A kategorija bus geriausia klasė, kurioje gyvavimo ciklo anglies dioksido išmetimo rodiklio poveikis mažiausias), kad būtų galima diferencijuoti rinką.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 435
Pasiūlymas dėl reglamento
III priedo pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų elektrocheminių savybių ir patvarumo reikalavimai

Pakeitimas

Nešiojamųjų baterijų elektrocheminių savybių ir patvarumo reikalavimai

Pakeitimas 436
Pasiūlymas dėl reglamento
III priedo 1 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

1. Baterijos talpa, elektros įkrova, kurią baterija gali tiekti **konkrečiomis** sąlygomis.

Pakeitimas

1. Baterijos talpa, elektros įkrova, kurią baterija gali tiekti **realiomis** sąlygomis.

Pakeitimas 437
Pasiūlymas dėl reglamento
III priedo 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3. Laikymo trukmė (vėlesnės iškrovos efektyvumas), santykinis minimalios vidutinės naudojimo trukmės sutrumpėjimas po nustatyto laikotarpio ir konkrečiomis sąlygomis.

Pakeitimas

3. Laikymo trukmė (vėlesnės iškrovos efektyvumas), santykinis minimalios vidutinės naudojimo trukmės sutrumpėjimas, **kaip atskaitos tašką pateikiant pradinę išmatuotą talpą**, po nustatyto laikotarpio ir konkrečiomis sąlygomis.

Pakeitimas 438
Pasiūlymas dėl reglamento
IV priedo pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Įkraunamųjų pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų elektrocheminių eksploatacinių savybių ir patvarumo reikalavimai

Pakeitimas

Mažųjų transporto priemonių baterijų, pramoninių baterijų ir elektra varomų transporto priemonių baterijų elektrocheminių eksploatacinių savybių ir patvarumo reikalavimai

Pakeitimas 439
Pasiūlymas dėl reglamento
IV priedo A dalies 1 pastraipos 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3. Vidinė varža (Ω) **ir** vidinės varžos didėjimas (proc.)

Pakeitimas

3. Vidinė varža (Ω), vidinės varžos didėjimas (proc.) **ir elektrocheminė pilnutinė varža (Ω)**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 440

Pasiūlymas dėl reglamento

IV priedo A dalies 1 pastraipos 5 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

5. **Nurodoma** numatoma baterijų naudojimo trukmė **tokiomis** sąlygomis, kuriomis jos skirtos naudoti.

Pakeitimas

5. Numatoma baterijų naudojimo trukmė **standartinėmis** sąlygomis, kuriomis jos skirtos naudoti, **išreikšta ciklais ir kalendoriniais metais**.

Pakeitimas 441

Pasiūlymas dėl reglamento

IV priedo A dalies 1 pastraipos 5 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a. Savaiminė įškrova.

Pakeitimas 442

Pasiūlymas dėl reglamento

IV priedo A dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Vardinė talpa – bendras ampervalandžių (Ah) skaičius, kurį galima pasiekti konkrečiomis sąlygomis naudojant visiškai įkrautą bateriją.

Pakeitimas

Vardinė talpa – bendras ampervalandžių (Ah) skaičius, kurį galima pasiekti konkrečiomis **standartinėmis** sąlygomis naudojant visiškai įkrautą bateriją.

Pakeitimas 443

Pasiūlymas dėl reglamento

IV priedo A dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Talpos mažėjimas – įkrovos, kurią galima pasiekti baterijoje esant vardinei įtampai, mažėjimas laikui bėgant ir naudojant bateriją, palyginti su **gamintojo deklaruota** pradine vardine talpa.

Pakeitimas

Talpos mažėjimas – įkrovos, kurią galima pasiekti baterijoje esant vardinei įtampai, mažėjimas laikui bėgant ir naudojant bateriją, palyginti su pradine vardine talpa.

Pakeitimas 444

Pasiūlymas dėl reglamento

IV priedo A dalies 4 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Galia – energijos kiekis, kurį baterija geba tiekti per tam tikrą laikotarpį.

Pakeitimas

Galia – energijos kiekis, kurį baterija **standartinėmis sąlygomis** geba tiekti per tam tikrą laikotarpį.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 445**Pasiūlymas dėl reglamento****IV priedo A dalies 6 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Vidinė varža – pasipriešinimas elektros srovei elemente ar baterijoje, t. y. elektroninės varžos ir joninės varžos, prisidedančių prie bendros faktinės varžos, atsižvelgiant į indukcinės ir talpines savybes, suma.

Pakeitimas

Vidinė varža – pasipriešinimas elektros srovei elemente ar baterijoje **standartinėmis sąlygomis**, t. y. elektroninės varžos ir joninės varžos, prisidedančių prie bendros faktinės varžos, atsižvelgiant į indukcinės ir talpines savybes, suma.

Pakeitimas 446**Pasiūlymas dėl reglamento****IV priedo A dalies 7 a pastraipa (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

Savaiminė iškrova – sukauptos elektros įkrovos mažėjimas, kai baterijos elektrodai neprijungti, pavyzdžiui, kai baterija sandėliuojama arba nenaudojama, ilgesnį laiką, pavyzdžiui, 48 val., 168 val. arba 720 val., dėl kurio baterijos įkrova per tam tikrą laiką palaiapsniui sumažėja.

Pakeitimas 447**Pasiūlymas dėl reglamento****V priedo 6 punkto įžanginė dalis***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*6. **Šiluminė grandininė reakcija**6. **Apsauga nuo šiluminės grandininės reakcijos****Pakeitimas 448****Pasiūlymas dėl reglamento****V priedo 7 punkto 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*7. **Mechaninis pažeidimas dėl išorinių jėgų poveikio (kritimo ir smūgio).**7. **Apsauga nuo mechaninio pažeidimo.**

Per šiuos bandymus modeliuojama viena ar kelios situacijos, kai baterija netyčia **nukrenta ar ant jos nukrenta sunkus daiktas**, tačiau po to ji toliau naudojama pagal numatytą paskirtį. Tokių situacijų modeliavimo kriterijai turėtų atitikti baterijų naudojimą realiomis sąlygomis.

Per šiuos bandymus modeliuojama viena ar kelios situacijos, kai baterija netyčia **patiria mechaninį poveikį**, tačiau po to ji toliau naudojama pagal numatytą paskirtį. Tokių situacijų modeliavimo kriterijai turėtų atitikti baterijų naudojimą realiomis sąlygomis.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 449

Pasiūlymas dėl reglamento

V priedo 9 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9a. Atsparumo ugniai bandymas

Atsparumo ugniai bandymo tikslas – stebėti, kaip bateriją veikia ugnis ir įvertinti jos sprogo riziką. Išskiriamos energijos kiekis yra svarbus saugos rodiklis.

Pakeitimas 450

Pasiūlymas dėl reglamento

V priedo 9 b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9b. Dujų išmetimas. Pavojingųjų medžiagų matavimai

Baterijose gali būti daug potencialiai pavojingų medžiagų, pavyzdžiui, labai degių elektrolitų, korozinių ir toksiškų komponentų. Tam tikromis sąlygomis baterija gali būti pažeista ir į aplinką gali būti išmetamos pavojingos dujos. Todėl svarbu nustatyti ir kiekybiškai įvertinti medžiagas, kurios bandymų, imituojančių netinkamą naudojimą ir netinkamas sąlygas, metu išsiskiria iš baterijos.

Pakeitimas 451

Pasiūlymas dėl reglamento

VI priedo A dalies 1 pastraipos 5 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5. pateikimo rinkai data;

Išbraukta.

Pakeitimas 452

Pasiūlymas dėl reglamento

VI priedo A dalies 1 pastraipos 5 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a. baterijos svoris;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 453

Pasiūlymas dėl reglamento

VI priedo A dalies 1 pastraipos 7 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

7. baterijoje esančios pavojingos medžiagos, išskyrus gyvsidabri, kadmį ar šviną;

Pakeitimas

7. baterijoje esančios pavojingos medžiagos, **kurių koncentracija yra daugiau kaip 0,1 proc. masės**, išskyrus gyvsidabri, kadmį ar šviną;

Pakeitimas 454

Pasiūlymas dėl reglamento

VI priedo A dalies 1 pastraipos 8 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

8. **svarbiausios baterijoje esančios žaliavos.**

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 455

Pasiūlymas dėl reglamento

VI priedo A a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Aa Papildoma informacija apie baterijas, kurią galima gauti naudojant QR kodą

1. **Pateikimo rinkai data.**
2. **Svarbiausios baterijoje esančios žaliavos, kurių koncentracija yra daugiau kaip 0,1 proc. masės.**
3. **Informacija apie elektros energijos, kitų rūšių energijos ir, kai tinkama, kitų svarbių išteklių sunaudojimą naudojimo metu.**

Pakeitimas 456

Pasiūlymas dėl reglamento

VI priedo C dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

QR kodas turi būti **100 proc. juodos** spalvos ir tokio dydžio, kad būtų lengvai nuskaitymas įprastai naudojamu QR skaitytuvu, pavyzdžiui, įdiegtu rankiniuose ryšio prietaisuose.

Pakeitimas

QR kodas turi būti **labai kontrastingos** spalvos, **palyginti su jo fonu**, ir tokio dydžio, kad būtų lengvai nuskaitymas įprastai naudojamu QR skaitytuvu, pavyzdžiui, įdiegtu rankiniuose ryšio prietaisuose.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 457

Pasiūlymas dėl reglamento

VIII priedo A dalies 1 punkto 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Gamybos vidaus kontrolė yra atitikties vertinimo procedūra, kurią atlikdamas gamintojas įvykdo 2, 3 ir 4 punktuose nustatytas pareigas ir užtikrina bei deklaruoja, kad baterija atitinka jai taikomus 6, 9, **10**, 11, **12**, 13 ir 14 straipsnių reikalavimus.

Pakeitimas

Gamybos vidaus kontrolė yra atitikties vertinimo procedūra, kurią atlikdamas gamintojas įvykdo 2, 3 ir 4 punktuose nustatytas pareigas ir užtikrina bei deklaruoja, kad baterija atitinka jai taikomus 6, 9, 11, 13 ir 14 straipsnių reikalavimus.

Pakeitimas 458

Pasiūlymas dėl reglamento

VIII priedo A dalies 1 punkto 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Gamybos vidaus kontrolė ir prižiūrimas tikrinimas – atitikties vertinimo procedūra, kurią atlikdamas gamintojas įvykdo 2, 3, 4 ir 5 punktuose nustatytas pareigas ir užtikrina bei deklaruoja, kad baterija atitinka jai taikomus 7, 8 ir 39 straipsnių reikalavimus.

Pakeitimas

Gamybos vidaus kontrolė ir prižiūrimas tikrinimas – atitikties vertinimo procedūra, kurią atlikdamas gamintojas įvykdo 2, 3, 4 ir 5 punktuose nustatytas pareigas ir užtikrina bei deklaruoja, kad baterija atitinka jai taikomus 7, 8, **10**, **12** ir 39 straipsnių reikalavimus.

Pakeitimas 507

Pasiūlymas dėl reglamento

IX priedo 4 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

4. Deklaracijos objektas (baterijos identifikavimo informacija, pagal kurią ją galima atsekti): baterijos aprašas.

Pakeitimas

4. Deklaracijos objektas (baterijos identifikavimo informacija, pagal kurią ją galima atsekti **ir kuri gali apimti, kai tinkama, baterijos atvaizdą**): baterijos aprašas.

Pakeitimas 459

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 1 punkto a a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) geležis;

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 460
Pasiūlymas dėl reglamento
X priedo 1 punkto a b papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ab) varis;

Pakeitimas 461
Pasiūlymas dėl reglamento
X priedo 1 punkto a c papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ac) boksitas;

Pakeitimas 462
Pasiūlymas dėl reglamento
X priedo 2 punkto a papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) oro;

a) oro, *įskaitant oro taršą;*

Pakeitimas 463
Pasiūlymas dėl reglamento
X priedo 2 punkto b papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) vandens;

b) vandens, *įskaitant prieigą prie vandens, gėlo vandens, geriamojo vandens, vandenynų ir jūrų taršą ir eikvojimą;*

Pakeitimas 464
Pasiūlymas dėl reglamento
X priedo 2 punkto c papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) dirvožemio;

c) dirvožemio, *įskaitant dirvožemio taršą dėl atliekų šalinimo ir tvarkymo;*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 465

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 2 punkto d papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

d) biologinės įvairovės;

Pakeitimas

d) biologinės įvairovės, **įskaitant žalą laukinei gyvūnijai, augalijai, natūralioms buveinėms ir ekosistemoms;**

Pakeitimas 466

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 2 punkto d a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

da) klimato, **įskaitant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;**

Pakeitimas 467

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 2 punkto d b papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

db) atliekų tvarkymo, **įskaitant dėl kasybos atliekų tvarkymo praktikos padarytą žalą;**

Pakeitimas 468

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 2 punkto i papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

i) bendruomenės gyvenimo.

Pakeitimas

i) bendruomenės, **įskaitant čiabuvių tautas,** gyvenimo;

Pakeitimas 469

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 2 punkto i a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ia) galimybės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančiam sprendimui ir teisės siekti teisingumo sprendžiant aplinkosaugos klausimus.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 470**Pasiūlymas dėl reglamento****X priedo 3 punkto c papunktis***Komisijos siūlomas tekstas*

c) Biologinės įvairovės **konvencijos** sprendime COP VIII/28 (Biologinę įvairovę apimančio poveikio vertinimo neprivalomos gairės);

Pakeitimas

c) Biologinės įvairovės **konvencijoje, įskaitant** Sprendime COP VIII/28 (Biologinę įvairovę apimančio poveikio vertinimo neprivalomos gairės);

Pakeitimas 471**Pasiūlymas dėl reglamento****X priedo 3 punkto c a papunktis (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

ca) *JT Paryžiaus susitarime;*

Pakeitimas 472**Pasiūlymas dėl reglamento****X priedo 3 punkto c b papunktis (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

cb) *aštuoniose pagrindinėse TDO konvencijose, kaip apibrėžta TDO deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe;*

Pakeitimas 473**Pasiūlymas dėl reglamento****X priedo 3 punkto c c papunktis (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

cc) *visose kitose tarptautinėse aplinkos apsaugos konvencijose, kurios yra privalomos Sąjungai ar jos valstybėms narėms;*

Pakeitimas 474**Pasiūlymas dėl reglamento****X priedo 3 punkto d papunktis***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

d) *TDO trišalėje deklaracijoje dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika;*

Išbraukta.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 475

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 3 punkto e papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

e) EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijose dėl atsakingo verslo; taip pat

Išbraukta.

Pakeitimas 476

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 3 punkto f papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

f) EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijoje dėl atsakingo naudingųjų iškasenų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų tiekimo grandinių.

Išbraukta.

Pakeitimas 477

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 3 punkto f a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) visose kitose tarptautinėse žmogaus teisių konvencijose, kurios yra privalomos Sąjungai ar jos valstybėms narėms.

Pakeitimas 478

Pasiūlymas dėl reglamento

X priedo 3 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Tarptautiniu mastu pripažinti išsamaus patikrinimo principai, taikomi šio reglamento 39 straipsnyje nustatytiems išsamaus patikrinimo reikalavimams:

- a) JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniai principai;
- b) EBPO rekomendacijos daugiašalėms įmonėms;
- c) TDO trišalė deklaracija dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika;
- d) EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijos dėl atsakingo verslo;
- e) EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacija dėl atsakingo naudingųjų iškasenų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų tiekimo grandinių.

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 479
Pasiūlymas dėl reglamento
XI priedo 1 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

1. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ir valstybės narės ši surinkimo lygį apskaičiuoja kaip procentinę dalį, gaunamą padalijus atitinkamais kalendoriniais metais valstybėje narėje surinktų nešiojamųjų baterijų atliekų, **išskyrus mažųjų transporto priemonių baterijų atliekas**, svorį iš vidutinio tokių baterijų, kurias gamintojai parduoda tiesiogiai galutiniams naudotojams arba pristato trečiosioms šalims kaip skirtas parduoti galutiniams naudotojams toje valstybėje narėje per tuos metus ir per dvejus praėjusius kalendorinius metus, svorio.

Pakeitimas

1. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ir valstybės narės ši surinkimo lygį apskaičiuoja kaip procentinę dalį, gaunamą padalijus atitinkamais kalendoriniais metais valstybėje narėje **pagal 48 ir 55 straipsnius** surinktų nešiojamųjų baterijų atliekų svorį iš vidutinio tokių baterijų, kurias gamintojai parduoda tiesiogiai galutiniams naudotojams arba pristato trečiosioms šalims kaip skirtas parduoti galutiniams naudotojams toje valstybėje narėje per tuos metus ir per dvejus praėjusius kalendorinius metus, svorio.

Pakeitimas 480
Pasiūlymas dėl reglamento
XI priedo 1 a punktas (naujas)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

- 1a. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ir valstybės narės ši surinkimo lygį apskaičiuoja kaip procentinę dalį, gaunamą padalijus atitinkamais kalendoriniais metais valstybėje narėje pagal 48 ir 55 straipsnius surinktų bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų atliekų svorį iš vidutinio tokių baterijų, kurias gamintojai parduoda tiesiogiai galutiniams naudotojams arba pristato trečiosioms šalims kaip skirtas parduoti galutiniams naudotojams toje valstybėje narėje per tuos metus ir per dvejus praėjusius kalendorinius metus, svorio.**

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 481

Pasiūlymas dėl reglamento

XI priedo 2 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

2. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ir valstybės narės apskaičiuoja metinį galutiniams naudotojams atitinkamais metais parduotų nešiojamųjų baterijų (**neįskaitant mažųjų transporto priemonių baterijų**) kiekį kaip tokių baterijų, tais metais pirmą kartą tiekų rinkai tos valstybės narės teritorijoje, išskyrus bet kokias nešiojamąsias baterijas, tais metais išvežtas iš tos valstybės narės teritorijos prieš parduodant galutiniams naudotojams, svorį.

Pakeitimas

2. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ir valstybės narės apskaičiuoja metinį galutiniams naudotojams atitinkamais metais parduotų nešiojamųjų baterijų kiekį kaip tokių baterijų, tais metais pirmą kartą tiekų rinkai tos valstybės narės teritorijoje, išskyrus bet kokias nešiojamąsias baterijas, tais metais išvežtas iš tos valstybės narės teritorijos prieš parduodant galutiniams naudotojams, svorį.

Pakeitimas 482

Pasiūlymas dėl reglamento

XI priedo 2 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

2a. Gamintojai arba gamintojo atsakomybę perimančios organizacijos, veikiančios jų vardu, kai jos yra paskirtos pagal 47 straipsnio 2 dalį, ir valstybės narės apskaičiuoja metinį galutiniams naudotojams atitinkamais metais parduotų bendrosios paskirties nešiojamųjų baterijų kiekį kaip tokių baterijų, tais metais pirmą kartą tiekų rinkai tos valstybės narės teritorijoje, išskyrus bet kokias bendrosios paskirties nešiojamąsias baterijas, tais metais išvežtas iš tos valstybės narės teritorijos prieš parduodant galutiniams naudotojams, svorį.

Pakeitimas

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 483**Pasiūlymas dėl reglamento****XII priedo A dalies 4 punktas***Komisijos siūlomas tekstas*

4. Specialių atsargumo ir saugos priemonių imamasi apdorojant ličio baterijų atliekas – jos turi būti apsaugotos nuo per didelės šilumos ar vandens poveikio ir nuo bet kokio suspaudimo ar fizinio pažeidimo jas tvarkant, rūšiuojant ir laikant.

Pakeitimas

4. Specialių atsargumo ir saugos priemonių imamasi apdorojant ličio baterijų atliekas – jos turi būti apsaugotos nuo per didelės šilumos ar vandens poveikio ir nuo bet kokio suspaudimo ar fizinio pažeidimo jas tvarkant, rūšiuojant. *Jos laikomos sausoje vietoje, apsaugotos nuo aukštos temperatūros, gaisro ar tiesioginės saulės šviesos ir savo įprastoje padėtyje, gerai vėdinamose patalpose, apsaugotose nuo vandens ir lietaus. Ličio pagrindu pagamintų baterijų atliekos taip pat turi būti padengtos aukštos įtampos gumos izoliaciniu kilimėliu. Ličio pagrindu pagamintų baterijų atliekų laikymo vieta turi būti pažymėta įspėjamoju ženklu ir turi būti laikomos tik tos baterijos, kurios yra pakankamai izoliuotos nuo trumpojo jungimo.*

Pakeitimas 484**Pasiūlymas dėl reglamento****XII priedo B dalies 1 punkto b a papunktis (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

- ba) perdirbama 85 proc. nikelio-kadmio baterijų pagal vidutinį svorį;*

Pakeitimas 485**Pasiūlymas dėl reglamento****XII priedo B dalies 2 punkto b a papunktis (naujas)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

- ba) perdirbama + 85 proc. nikelio-kadmio baterijų pagal vidutinį svorį;*

2022 m. kovo 10 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 486

Pasiūlymas dėl reglamento

XII priedo B dalies 2 punkto b b papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

bb) perdirbama 70 proc. kitų baterijų atliekų pagal vidutinį svorį.

Pakeitimas 487

Pasiūlymas dėl reglamento

XII priedo C dalies 1 punkto d papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

d) 35 proc. ličio;

d) 70 proc. ličio;

Pakeitimas 488

Pasiūlymas dėl reglamento

XII priedo C dalies 2 punkto d papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

d) 70 proc. ličio;

d) 90 proc. ličio;

Pakeitimas 489

Pasiūlymas dėl reglamento

XIII priedo 1 punkto r a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ra) baterijos statusas (pirmasis gyvavimo ciklas, atliekos, suremontuota, pakeista paskirtis, perdirbta).

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT